

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 47

**116'ncı Birleşim
22 Temmuz 2020 Çarşamba**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	14
II.- YOKLAMALAR	70,71,106,107,150
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	21,23
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>21:22,23:26</i>
1.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, fındık üreticilerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	21:22
2.- İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, mikroplastiklerin çevreye etkilerine ilişkin gündem dışı konuşması	23:25
3.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Antalya ilindeki narenciye üreticilerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin gündem dışı konuşması	25:26

IV.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 23
- 2.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, kadının seçme ve seçilme hakkına, kadın özgürlüğüne öncelik verilen bir ülkeyken şiddetin her gün tırmandığı bir ülke hâline gelindiğine, AK PARTİ Grup Başkan Vekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in kadına şiddeti durduracak bir düzenlemenin öncüsü olmasını beklediklerine ilişkin açıklaması 26:27
- 3.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un kentsel dönüşümün amiral gemisi olarak görevlendirdiği belediyelerin imar planı revizyonlarını yapıp kentsel dönüşüme hız vermeleri gerektiğine ilişkin açıklaması 27
- 4.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, hızla gelişen sosyal medya alanında bir düzenlemeye ihtiyaç olduğuna, bu alandan müspet olarak faydalanılması, kullanıcının kişisel özgürlükleri ve hakları ile toplum ve aile değerlerinin korunması gerektiğine ilişkin açıklaması 27
- 5.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Türk Tarih Kurumu Başkanlığından istifa eden Ahmet Yaramış hakkında herhangi bir işlem yapılıp yapılmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 27:28
- 6.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Alamos Gold ve yerli iştiraki Doğu Biga Madencilik'in ruhsatının yenilenmemesine rağmen Kazdağları Kirazlı bölgesinde varlığını sürdürdüğüne, doğaya sahip çıkanlara Covid-19 bahanesiyle ceza kesildiğine, Çanakkale halkının şirketin bölgedeki tüm projelerinin iptal edilmesini ve ağaç katliamı yapılan alanların rehabilite edilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması 28
- 7.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 16 Nisan 2017'de yapılan halk oylamasıyla milletin ülkenin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yönetilmesine karar verdiğine, 24 Haziran 2018'de yapılan seçimlerle de Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk başkanı olarak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı yetkili kıldığına, yeni sistemle birlikte ülkenin bölgesel ve küresel krizlere karşı daha etkin ve daha hızlı tepki verebilme imkânına kavuştuğuna ilişkin açıklaması 28
- 8.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, gündemde olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle Türkiye Bilimler Akademisinde yapılan görevlendirmelerde kişiye özel bir yasa mı yapılmak istendiğini, kuruma yapılacak görevlendirmelerin akademik ve bilimsel şartlarının olup olmadığını ve düzenlemeye ilişkin YÖK'ün görüşünün ne olduğunu teklifte imzası bulunan milletvekillerinden öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 29

- 9.- Osmaniye Milletvekili MÜcahit Durmuşoğlu'nun, Ayasofya'nın 24 Temmuz Cuma günü kılınacak cuma namazıyla yeniden ibadete açılmasına ilişkin açıklaması 29
- 10.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaray ilinde toplulaştırmadan dolayı yaşanan mağduriyet giderilmeden ekili alanlarda yol açma çalışmalarına başlandığına, Niğde-Ankara Otoyolu'nun geçtiğı Aksaray ili Ortaköy ve Sarıyahşi ilçelerinin köylerinde kamulaştırma bedellerinin ödenmesini Aksaraylı hemşehrilerinin beklediğine ilişkin açıklaması 29:30
- 11.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Kabinesi 2 Yıllık Değerlendirme Toplantısı'na ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın TOGG millî otomobil fabrikasının temel atma törenindeki ifadelerine ilişkin açıklaması 30
- 12.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, ön ödemeli doğaı gaz sayaçlarıyla ilgili yaşanan mağduriyete ilişkin açıklaması 30
- 13.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliğı görevinde başarılar dilediğine, Somalı maden işçilerinin tazminat mağduriyetinin giderilmesine yönelik hazırlandığı ifade edilen yasa teklifinin işçilerin aleyhine olduğuna ilişkin açıklaması 30:31
- 14.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliğı görevinde başarılar dilediğine, son bir yıl içinde Sağlık Bakanlığına KPSS'yle on binlerce sağlık personeli alınmasına rağmen EKPS's'yle engelli sağlık personeli alınmadığına, büyük fedakârlıklarla okuyup sağlık ordusuna katılmak isteyen ve EKPS's'de başarılı olan engelli sağlıkçılarını atama beklediğine ilişkin açıklaması 31
- 15.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, emeklilikte yaşa takılan yurttaşların feryadına neden duyarsız kalındığını, söz verildiğı hâlde neden EYT mağdurlarının sorunlarının çözülmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 31
- 16.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay ili Defne ilçesine acilen devlet hastanesi yapılması için gerekli girişimlerin başlatılmasını Defneli hemşehrileri adına talep ettiğine ilişkin açıklaması 32
- 17.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya ilinde vişne ve kiraz üreticilerinin mağduriyetinin giderilmesi için gerekenin yapılmasını Tarım ve Orman Bakanından talep ettiklerine ilişkin açıklaması 32
- 18.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümü mezunlarına ihtiyaç olduğuna ve Sağlık Bakanlığının ivedilikle fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümünden mezun olanların istihdam edilmesi için harekete geçmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 32

- 19.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine ve araç muayene ücretlerinin yüksekliğine ilişkin açıklaması 33
- 20.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 46'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması 33
- 21.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, İstanbul ilinin büyük projeler ya da vatandaşlık verme bahanesiyle arazilerin ve konutların yabancılara satışında en fazla artış gösteren il olması nedeniyle Fatih Sultan Mehmet'in vasiyetinin 24 Temmuz günü Ayasofya'da kılınacak cuma namazı hutbesinde dile getirilmesini dilediğine ilişkin açıklaması 33
- 22.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, turizm sektöründe PCR testiyle ilgili yaşanacak sıkıntuların çözülmesi için Sağlık Bakanına seslendiğine ilişkin açıklaması 34
- 23.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, esnafın yaşadığı mağduriyetin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 34
- 24.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, üniversite öğrencisi Pınar Gültekin'in öldürülmesiyle kadın cinayetlerine bir yenisinin daha eklendiğine, 6284 sayılı Yasa ile İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanması gerektiğine ve İzmir ilinde Pınar Gültekin'in öldürülmesini protesto etmek için toplanan kadınların polis müdahalesiyle engellendiğine ilişkin açıklaması 34
- 25.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, 506 Sayılı Kanun'un geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıklardan aylık alan emeklilerin bayram ikramiyesi mağduriyetinin giderilmesi ve dinî bayramlarda verilmekte olan ikramiye tutarını artırma yönünde bir çalışma yapıp yapılmadığını Hazine ve Maliye Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 35
- 26.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 2019 yılında güvenlik birimlerine suça sürüklenme nedeniyle getirilen çocuk sayısının TÜİK'in açıklamasına göre yüzde 5,8 arttığına, çocukların korunması gerektiğine ilişkin açıklaması 35
- 27.- Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, 500 bin Türk Lirası rüşvet alındığı iddiasının olduğu Serik Belediyesinde rüşveti kimin aldığı öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 35
- 28.- Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, et ve süt hayvancılığıyla uğraşan üreticilerin mağduriyetinin giderilmesi için Tarım ve Orman Bakanı ile Rekabet Kurumunu göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması 36

- 29.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, esnaf ve sanatkârların kredi ve kefalet kooperatifleri aracılığıyla kullandıkları kredilerin yeniden yapılandırılması vesilesiyle Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'a teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması 36
- 30.- Manisa Milletvekili Semra Kaplan Kıvırcık'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından Bursa ili Gemlik ilçesinde TOGG millî otomobil fabrikasının temelini atıldığına ve hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması 36
- 31.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Adalet ve Kalkınma Partisinin, kavga, çatışma, kriz ekseninde yürüten siyasi rekabeti, uzlaşma, barış ve güven ekسنine taşıdığına ilişkin açıklaması 37
- 32.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Azerbaycan'ın Tovuz bölgesinde yaşanan çatışmalarda şehit olan Azerbaycan askerlerine Allah'tan rahmet dilediğine, Ermenistan'ın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ile AGİT kararlarına uyması ve 1992 yılından bu yana işgal altında bulundurduğu Azerbaycan toprağı Dağlık Karabağ'dan çekilmesi gerektiğine, Ermenistan'ın saldırılarında Türkiye'ye doğal gaz sağlayan TANAP Boru Hattı'nın ve Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı'nın geçtiğı bir bölgenin seçilmesinin tesadüf olmadığına, Türkiye ile Azerbaycan arasında sarsılmaz temellere dayanan dostluk, kardeşlik ilişkilerinin ve iş birliğinin ebediyete kadar süreceğine inançlarını bir kez daha ifade etmek istediğine ilişkin açıklaması 37:38
- 33.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 22 Temmuzda Sakarya ili Pamukova ilçesinde meydana gelen tren kazasının 16'ncı yıl dönümü vesilesiyle kazada hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, Çorlu tren kazası davasının bir kez daha ertelenmesini kınadığına ve Çorlu tren kazasının sorumlularına verilecek cezalarla bundan sonraki kazaların önüne geçilebileceğine, Türk Tarih Kurumu Başkanı Ahmet Yaramış'ın istifa ettiğı haberine, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından Tele 1 kanalına verilen beş günlük ekran karartma cezasına ilişkin mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı vermesini takdirle karşıladıklarına, Bitlis ili şehir merkezinde kentsel dönüşüm çerçevesinde esnafın ve 1 Temmuz itibarıyla sarma sigara satışının yasaklanmasıyla Bitlisli tütün üreticilerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması 38:39
- 34.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 22 Temmuz Kemal Türkler'i öldürülmesinin 40'ıncı yıl dönümünde saygıyla andığına, Yozgat ili Çekerek ilçesine çalışmak için giden Mardin ili Deriklili işçilerin yaşadığı mağduriyete, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi

bünyesinde Psikoloji Lisans Programı'nın açılmasına meslek örgütlerinin itirazlarının dikkate alınması gerektiğine, pandemi sonrası yeni normalde esnafın ihtiyaçlarının karşılanması, vergi indirimi, borç silme, ihtiyaç dâhilinde koşulsuz nakit hibe desteği gibi konuların değerlendirilmesi gerektiğine, ülkedeki dar gelirli yurttaşların, ücretli çalışanların, işçilerin, emekçilerin, işsizlerin, çiftçilerin, köylülerin, esnafın, kadınların, gençlerin başta işsizlik ve hayat pahalılığı olmak üzere ciddi ekonomik sorunları olduğuna, iktidarın politikalarıyla yurttaşların her gün biraz daha mağdur olduğuna ilişkin açıklaması

40:41

35.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 22 Temmuz Kemal Türkler'i öldürülmesinin 40'ıncı yıl dönümünde rahmetle andığına, Sakarya ili Pamukova ilçesinde on altı yıl önce meydana gelen hızlı tren kazasına ilişkin davada Devlet Demiryollarının sekizde 4 kusurlu bulunduğu, bilirkişi raporunda yer alan dönemin Devlet Demiryolları Genel Müdürü Süleyman Karaman hakkında soruşturma açılması talebini reddeden dönemin Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanı Binali Yıldırım ve partisinin konuyla ilgili ne düşündüğünü duymak istediklerine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı Hükûmet Kabinesi 2 Yıllık Değerlendirme Toplantısı'na, 5 siyasi partinin de söz verdiği hayvan haklarıyla ilgili kanun teklifinin neden çıkarılmadığını öğrenmek istediğine, aromatik bitki çeşitliliği, nadir görülen hastalıkları, down sendromu ve otizmi çocukların sorunlarını, bilişim teknolojileri bağımlılığını ve Rabia Naz araştırma komisyonları raporlarının Mecliste görüşülmediğine, sosyal medyayı kısıtlamaya yönelik düzenlemeler getirildiğine, Meclisin "tarımsal afet bölgesi" diye bir tanımlamayı tartışması ve yasalaştırması gerektiğine, TARSİM yüksek sıcaklığı kapsamadığı için mağduriyet yaşandığına, tarımsal sulamada kullanılan elektrik faturalarında indirim yapılmasını ve afete uğrayan çiftçilerin bir kereye mahsus bir düzenlemeyle borçlarından kurtarılmasını beklediklerine, Meclisin bu sorunları çözmeden çalışmalarını tamamlayıp tatile girmesini doğru bulmadıklarına ilişkin açıklaması

42:44

36.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Meclis çalışmalarında zamanın çoğunun bir hakkın suistimali denebilecek bir yöntemle harcandığına, milletvekillerinin de diğer insanlar gibi tatil yapmayı hak etiklerine, bu Meclisi çalıştırmanın asıl görevleri olduğuna, herkesin kendi içine, kalbine bakması gerektiğine, Ayasofya meselesinde önce Danıştay kararı, arkasından Cumhurbaşkanı karnamesiyle bütün ülkeyi memnun eden bir tablonun ortaya çıktığına, bütün siyasilerin ve milletin hissedeceği duygudaşlığın ne olup bittiğini anlamak adına fevkalade önemli olduğunu düşündüğüne ilişkin açıklaması

44:46

- 37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in ve Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 46:48
- 38.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 48
- 39.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 48:49
- 40.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 49:50
- 41.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 50
- 42.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 50:51
- 43.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 51
- 44.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması 52
- 45.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 52:53
- 46.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 53
- 47.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, yapılan bir araştırmaya göre vatandaşların yüzde 51,7'sinin İstanbul Sözleşmesi'nin ne olduğunu bilmediğine, hayatın her alanında cinsiyet eşitliğine dayalı eğitimler verilmesi ve İstanbul Sözleşmesi'nin gerçek anlamda hayata geçirilmesi konusunda mücadele edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 55
- 48.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın ilinde birinci sınıf tarım arazilerinden geçen Turizm Yolu Projesi'ndeki yol çalışmalarının ekim-kasım aylarında yapılacak hasada kadar durdurulması ve çiftçilerin mağduriyetinin bir nebze giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 56
- 49.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 23 Temmuz 1908 İkinci Meşrutiyet'in ilanına ve Jön Türklere ilişkin açıklaması 56
- 50.- Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, atanamayan dış hekimlerinin yaşadıkları mağduriyete ilişkin açıklaması 56

- 51.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgil Sütü'nün, İstanbul Sözleşmesi'nden, 6284 Sayılı Kanun'dan ve Medeni Kanun'dan bir adım geri atmayacaklarına ilişkin açıklaması 57
- 52.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın'ın İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 64
- 53.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl'ün HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 71:72
- 54.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, Korkuteli Belediye Başkanının İYİ PARTİ Korkuteli İlçe Başkanının bilgi alma isteğine verdiği cevabın Türk örf, âdet ve geleneklerine aykırı olduğuna, muhalefetin saygı ve kişisel hukuk çerçevesi içerisinde eleştiride bulunmasına bile tahammül edemeyen bu zihniyeti kınadığına ilişkin açıklaması 72
- 55.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 73
- 56.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, pazar günü Malatya ilinde 8.600 kilogram Adıyaman sarmalık tütününe el konulduğuna, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya bu ürünlerin iade edilmesi için çağrıda bulunduğuna ilişkin açıklaması 73
- 57.- İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Kütahya Milletvekili Ahmet Tan'ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 78
- 58.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa ili Karacabey Belediyesi tarafından yapılan mera ve taşınmazların satışının durdurulmasını Taşlık, Karakoca ve Fevzipaşa köylüleri adına Çevre ve Şehircilik Bakanı ile Tarım ve Orman Bakanından talep ettiğine ilişkin açıklaması 79
- 59.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 12 Eylül 2018'den beri cezaevinde olan ve adil yargılanma talebiyle açlık grevine giren İstanbul Barosuna kayıtlı Avukat Ebru Timtik ve Ankara Barosuna bağlı Avukat Aytaç Ünsal'ın taleplerinin bir an önce yerine getirilmesi ve özgürlüklerine kavuşmaları için Meclise bir kez daha çağrıda bulduklarına ilişkin açıklaması 79

- 60.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Antalya ilinin 113 bin istihdam kaybıyla çalışan sayısının en fazla azaldığı il olduğuna, kredi ödemelerinin ötelenmesi gibi desteklerin gelecek sezona kadar uzatılması, borç yapılandırılmalarında kolaylık sağlanması gibi tedbirlerin Antalya ili üzerinde değerlendirilmesinin işletmeler ve istihdamın korunması için hayati önemi olduğuna ilişkin açıklaması 79
- 61.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, 22 Temmuz Kemal Türkler'i ölümünün 40'ıncı yıl döneminde saygı ve özlemle andığına ilişkin açıklaması 80
- 62.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa ili Yenişehir ilçesi Kirazlıyayla köyünde maden arama faaliyetlerine karşı çıkan köylü kadınların uğradığı mağduriyetin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 80
- 63.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 93:94
- 64.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 94:95
- 65.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 95
- 66.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Soma faciasına sebep olan şirket için tam bir cezasızlığın söz konusu olduğuna ve Uyar Madencilik ve Soma AŞ'nin maden işçilerinin tazminatlarını vermediğine ilişkin açıklaması 95:96
- 67.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 96
- 68.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Süper Lig'de, 1. Lig'de ve alt liglerde şampiyon olan takımları kutladığına, Türkiye Futbol Federasyonunu 1. Lig Kulüpler Birliği'nin yazılı başvuruyla yaptığı tüm liglerde salgın dönemine özel olarak düşmenin kaldırılması çağrısına olumlu yanıt vermeye davet ettiğine ilişkin açıklaması 113
- 69.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Covid-19 pandemisiyle ilgili "Sürü bağışıklık yüzde 60 olursa salgın önlenir." gibi yanlış söylemler olduğuna, var olan tek mücadele yönteminin maske ve sosyal mesafeyi korumaya yönelik yaklaşımı sürdürmek olduğuna ilişkin açıklaması 114
- 70.- Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, yeni normalde kısıtlı imkânlarla yeniden faaliyete geçen kıraathane, kahvehane, kafe, internet kafe, çay bahçesi, dernek ve lokallerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 114

71.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla ilinde arı yetiştiriciliği ve balçılık araştırma enstitüsü kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması	114
72.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'in, Parlamentoda son günlerde hoşgörüsüzlük, bilgi kirliliği ve karmaşa görüldüğüne ilişkin açıklaması	115
73.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	125:126
74.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	126
75.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	126:127
76.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması	127
77.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması	128
78.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Milliyetçi Hareket Partisinin görüş ve düşünce itibarıyla dün neredeyse bugün de orada olduğuna ilişkin açıklaması	128:129
79.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Parlamentonun, seçilmiş Hükümetin ve demokrasinin arkasında olduklarına ilişkin açıklaması	129
80.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'dan oturumu yönetirken usul anlamında hassasiyet rica ettiğine ilişkin açıklaması	130
81.- Bursa Milletvekili Mustafa Eşgin'in, Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Cumhuriyet Halk Partili Nilüfer Belediyesinin kamu alanlarının vasıflarını değiştirerek ticari ruhsat vermesini ve yine Cumhuriyet Halk Partili Bandırma Belediyesinin kırsal mahallelerdeki yüzlerce dönüm arazi satışına sessiz kalınmasını milletin takdirine bıraktığına ilişkin açıklaması	152
82.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa Milletvekili Mustafa Eşgin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	163
83.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, ülkenin cumhuriyet tarihinin en derin ekonomik krizi, rant yağması ve hak, hukuk ihlallerini yaşadığına ilişkin açıklaması	163

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

53

A) TEZKERELER

53:55

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) ve Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesinde (TÜRKPA) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturacak üyelerin isimlerine ilişkin tezkeresi (3/1273)

53:54

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Çevre Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1274)

54

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Dışişleri Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1275)

55

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İçişleri Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1276)

55

VI.- ÖNERİLER

58,64,71,73

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

58:64,64:69,71,

73:78

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 20 milletvekilinin, pandemi sürecinde yaşlıların yaşadığı sorunların tespit edilerek gerekli desteklerin sağlanması ve mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla 26/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/3049) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

58:64

2.- HDP Grubunun, Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 20 milletvekilinin, Türkiye-İran sınırında yaşanan olayların incelenmesi ve Van'da kötü koşullarda yaşayan göçmenlerin sorunlarının tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 2/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/3063) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

64:69,71

3.- CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve arkadaşları tarafından, devreden KDV'nin iade edilmemesinden kaynaklanan finansman sorunları ile devreden KDV'nin iadesine yönelik düzenlemenin yapılması hâlinde ekonomide yaratacağı olumlu etkinin belirlenmesi amacıyla 22/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

73:78

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

81,97,107,115,131,
151,152,163

A) KANUN TEKLİFLERİ

81:93,97:106,107:113,
115:125,131:150,151,
152:163,163:169

1.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 225)

81:93,97:106,107:113,
115:125,131:150,151,
152:163,163:169

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

115,130

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, İç Tüzük 60'a göre söz taleplerini karşılamaya çalıştığına, bunun suistimal edilmemesini rica ettiğine ilişkin konuşması

115

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, sürecin görülmesini sağlamaya çalıştığına ilişkin konuşması

130

IX.-YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

170

1.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Giresun'da bir işçinin ırkçı saldırıya uğradığı iddiasına ve olayın soruşturulmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31267)

170:171

2.- Siirt Milletvekili Meral Danış Betaş'ın, Van ve ilçeleri ile Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde bazı mezarların tahrip edildiğine dair bazı iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31268)

172:174

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, bir sosyal medya platformunda siyasi içerikli paylaşımlar yapan ve kapatılan hesaplarla ilgili bazı iddialara ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle haklarında yasal işlem başlatılanlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31269)

175:176

- 4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019 yılı ve 2020 yılının ilk altı ayını kapsayan sürede ceza kesilen kişi ve şirket sayısı ile ödenmeyen ceza tutarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31274) 177:178
- 5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 11 Kasım 2019 tarihinde ülke çapında yapılan fidan dikme etkinliğine,
2019 yılı ve 2020 yılının ilk altı ayını kapsayan sürede çiftçi desteği ödemelerinden çiftçilerin özel şirketlere olan borçları için kesilen tutara,
İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31275), (7/31277) 179:180
- 6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son iki yılda uyuşturucu madde üretimi sebebiyle yapılan baskınlarda ele geçirilen uyuşturucu miktarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31276) 181:182
- 7.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, öğrencilerin koronavirüsten korunmaları için YKS'de alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31278) 183:184
- 8.- Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan'ın, belirli suçlardan hüküm giyen öğrenciler hariç tutulmak kaydıyla üniversitelerle ilişkisi kesilen öğrencilere yönelik bir af düzenlemesi yapılıp yapılmayacağına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31432) 185:186
- 9.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, okulla ilişkisi kesilen Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Tıp Fakültesi öğrencileri hakkında yürütülen yasal sürece ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31433) 187:188
- 10.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğünün tıbbi cihaz ihracatı yapan firmalarla imzaladığı mal alım sözleşmelerine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/31458) 189:190

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak dokuz oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar, Başkan Vekili seçilmesi dolayısıyla teşekkür konuşması yaptı.

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, Kocaeli ilinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının devam eden projelerine,

Iğdır Milletvekili Habip Eksik, Iğdır ilinin sorunlarına,

Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer, İstanbul Sözleşmesi olarak bilinen Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ne,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, yüzölçümünün yüzde 84'ü aktif deprem bölgesi içinde yer alan ülkede bireysel olarak coronavirüsten korunmak için gösterilen hassasiyetin daha fazlasının depremin etkilerinden korunmak için gösterilmesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Mustafa Demir, milletin altmış yıllık hayalini gerçekleştirmek için tarihten bir adım atıldığına ve başta Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Avrupa'nın doğuştan elektrikli ilk ve tek SUV modelini gerçekleştirecek olan TOGG ekibine teşekkürlerini sunduklarına,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, öldürülen Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi öğrencisi Pınar Gültekin'e Allah'tan rahmet dilediğine ve kadın cinayetlerini lanetlediğine,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, tutarlılık ve dürüstlüğün en önemli erdem olduğuna,

Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Covid-19 pandemisi nedeniyle 25 hekimin hayatını kaybettiğine ve Doktor İbrahim Örnek'in vefatı nedeniyle sağlık camiasına başsağlığı dilediğine,

Sivas Milletvekili Ulaş Karasu, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Anadolu'nun birçok köyünde olduğu gibi Ardahan İli Göle ilçesi, Yeniköy, Kalecik, Budaklı ve Yiğitkonağı köylerinde de 24 Haziran genel seçimleri öncesinde başlayan çalışmaların durdurulduğuna, parti ayrımı yapmaksızın tüm vatandaşlara Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının hizmet götürmesi gerektiğine,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmelik'te yapılan değişikliğe,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu,

Mersin Milletvekili Hacı Özkan,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın,

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel,

Konya Milletvekili Orhan Erdem,

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine ve 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 46'ncı yıl dönümüne;

Ordu Milletvekili Metin Gündoğdu, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 46'ncı yıl dönümüne ve Azerbaycan'ın Tovuz bölgesinde yaşanan çatışmalarda şehit olan Azerbaycan askerlerine Allah'tan rahmet dilediğine,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, Süper Lig'e yükselen Erzurumspor ve Hatayspor'u, Süper Lig'de şampiyonluğunu ilan eden Başakşehirspor'u tebrik ettiğine,

Adana Milletvekili Orhan Sümer, Adana ilindeki mağduriyetin önlenmesi için elektrikte altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesi gerektiğine,

Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan, Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı'nın başlayıp başlamayacağını ve üniversitelerin vereceği pedagojik formasyon sertifikasının geçerli olup olmayacağını öğrenmek istediğine,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 46'ncı yıl dönümünü kutladığına ve darbelerin demokrasi üzerinde derin izler bıraktığına,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Mersin ili Erdemli ilçesi Arpaçbahşiş Mahallesi'ndeki vatandaşların mağduriyetinin giderilmesini Çevre ve Şehircilik Bakanından talep ettiğine,

Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz, öldürülen üniversite öğrencisi Pınar Gültekin'e Allah'tan rahmet dilediğine, kadına yönelik şiddet, taciz, tecavüz ve cinayet vakalarının önlenmesine yönelik bir eylem planı ortaya konulması gerektiğine,

Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 46'ncı yıl dönümünü kutladığına ve Konya ili Ilgın ilçesi Çavuşçugöl Mahallesi'nde açılmak istenen maden ocağı nedeniyle yaşanan mağduriyete,

Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel, Mersin iline konteyner aktarma limanı yapılacağına dair verilen sözün yerine getirilmediğine,

İzmir Milletvekili Tamer Osmanağaoğlu, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 46'ncı yıl dönümüne,

Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya, Ayasofya'nın yeniden cami olarak ibadete açılması kararının tüm İslam âlemine hayırlara vesile olmasını dilediğine,

Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine ve 20 Temmuz Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin 84'üncü, Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 46'ncı yıl dönümüne,

Yozgat Milletvekili Ali Keven, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, coronavirus nedeniyle zor durumda olan okul servisi sahipleri ile çalışanlarının mağduriyetlerinin giderilmesi gerektiğine,

Trabzon Milletvekili Ahmet Kaya, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Tarım ve Orman Bakanının açıkladığı fındık rekoltesine,

İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Erzurumspor ve Hatayspor'u şampiyonluklarından dolayı kutladığına, üniversite öğrencisi Pınar Gültekin'in öldürülmesi vesilesiyle kadın cinayetlerinin son bulması adına ortak bir adım atılması gerektiğine,

Düzce Milletvekili Ayşe Keşir, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Gazi Meclisin çatısı altında failinin milletvekili olduğu kadına şiddet ve tecavüz iddialarının kabul edilemez olduğuna ve üniversite öğrencisi Pınar Gültekin'in öldürülmesi olayına yönelik hukuki sürecin takipçisi olacaklarına,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, ülkede “normalleşme” adı altında sürü bağıışıklığının tercih edilmesinin virüsün yayılma riskini artırdığına,

İzmir Milletvekili Atila Sertel, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’a TBMM Başkan Vekilliğı görevinde başarılar dilediğine ve emeklilerin yaşadığı mağduriyete,

Muğla Milletvekili Mürsel Alban, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’a TBMM Başkan Vekilliğı görevinde başarılar dilediğine, Covid-19 salgını nedeniyle ülke turizminin zor durumda olması nedeniyle Kültür ve Turizm Bakanını göreve ve durum hakkında Meclise bilgi vermeye davet ettiğine,

Gaziantep Milletvekili İrfan Kaplan, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’a TBMM Başkan Vekilliğı görevinde başarılar dilediğine, Muğla ilinde öldürülen üniversite öğrencisi Pınar Gültekin’e Allah’tan rahmet dilediğine,

İzmir Milletvekili Kani Beko, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’a TBMM Başkan Vekilliğı görevinde başarılar dilediğine, üniversite öğrencisi Pınar Gültekin’in öldürülmesi vesilesiyle İstanbul Sözleşmesi’nin eksiksiz uygulanması gerektiğine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’a TBMM Başkan Vekilliğı görevinde başarılar dilediğine, Hakkâri ili Çukurca ilçesindeki üs bölgesine teröristlerce düzenlenen saldırıda şehit olan Piyade Sözleşmeli Onbaşı Emre Büyükyıldırım ile Piyade Sözleşmeli Er Mustafa Ahmet Demir’e ve İstanbul ilinde yaşanan silahlı saldırıda şehit olan polis memuru Erkan Gökteke’ye Allah’tan rahmet dilediğine, 20 Temmuz Montrö Boğazlar Sözleşmesi’nin 84’üncü, Kıbrıs Barış Harekâtı’nın 46’ncı, 21 Temmuz Edirne’nin Bulgar işgalinden kurtuluşunun 107’nci yıl dönümüne, 21 Temmuz 1946 tarihinde yapılan seçimlerle tek parti gücünden demokrasi için vazgeçenleri saygıyla yâd ettiğine, öldürülen üniversite öğrencisi Pınar Gültekin’e Allah’tan rahmet dilediğine, İstanbul Sözleşmesi’nin kadınlara yönelik şiddetin önlenmesini ve faillerinin cezalandırılmasını güvence altına aldığına, Süper Lig’de şampiyonluğunu ilan eden Başakşehirspor’u ve Süper Lig’e yükselen Erzurumspor’u tebrik ettiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’a TBMM Başkan Vekilliğı görevinde başarılar dilediğine, 18 Temmuz 2020 tarihinde polis memuru Erkan Gökteke’nin şehit olduğu İstanbul ili Bağcılar ilçesinde yaşanan olayın faillerinin yakalanarak adalete teslim edildiğine, Hakkâri ili Çukurca ilçesindeki üs bölgesine teröristlerce düzenlenen saldırıda şehit olan 2 askere ve tüm şehitlere Allah’tan rahmet dilediğine, Pençe operasyonlarında, Yıldırım-2 Cilo Operasyonu’nda görev yapan Mehmetçik’e ve ülkenin her köşesinde görevini ifa eden güvenlik güçlerine muvaffakiyetler dilediğine, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı’nın 46’ncı yıl dönümüne,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’a TBMM Başkan Vekilliğı görevinde başarılar dilediğine, 20 Temmuz Suruç katliamının 5’inci yıl dönümüne, farklı kesimlerden gelen gazeteci, yazar, akademisyen, siyasetçi, oyuncu ve insan hakları savunucusundan oluşan ve kendilerine “Ak Saçlılar” diyen 101 ismin yayınladığı ortak bildiriye, DEDAŞ’ın Urfa, Mardin ve bölge illerinde mağduriyete yol açan politikalarına son vermesi gerektiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar’a TBMM Başkan Vekilliğı görevinde başarılar dilediğine, Hakkâri ili Çukurca ilçesindeki üs bölgesine teröristlerce düzenlenen saldırıda şehit olan Piyade Sözleşmeli Onbaşı Emre Büyükyıldırım ile Piyade Sözleşmeli Er Mustafa Ahmet Demir’e ve İstanbul ilinde yaşanan silahlı saldırıda şehit olan polis memuruna Allah’tan rahmet dilediğine, 20 Temmuz Montrö Boğazlar Sözleşmesi’nin 84’üncü, Kıbrıs Barış Harekâtı’nın 46’ncı yıl dönümüne, Muğla ili Ula ilçesinde üniversite öğrencisi Pınar Gültekin’in öldürülmesi olayını

lanetlediğine ve İstanbul Sözleşmesi'ne sahip çıkılması gerektiğine, 20 Temmuz 2015 tarihinde 33 gencin katliamının ardından 10 Ekimde Ankara Gar'ında 103 vatandaşın katledildiğine ve 7 Haziran-1 Kasım 2015 tarihleri arasında ülkeye yaşatılan terör olaylarının sorumlularının yargı önünde hesap vereceği sürecin takipçisi olacaklarına, 15 Temmuz darbe girişiminden beş gün sonra ilan edilen OHAL'e ve 10 Temmuz 2020 tarihinde HSK'nin FETÖ'yle irtibatı ve iltisakı tespit edilen 26 savcıcı görevden uzaklaştırma kararına, AK PARTİ'nin değişikliğe gittiği 5 komisyon başkanına başarılar dilediklerine, Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Başkanlığına getirilen Efkân Ala'nın açıklamalarına,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ı TBMM Başkan Vekilliği görevinden dolayı tebrik ettiğine, keşif uçağının Van ili Artos Dağı'na çarparak düşmesi sonucu şehit olan 7 Emniyet mensubuna ve İstanbul ili Bağcılar ilçesinde yaşanan silahlı saldırıda şehit olan polis memuruna Allah'tan rahmet dilediğine, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 46'ncı yıl dönümüne, öldürülen üniversite öğrencisi Pınar Gültekin'i rahmetle yâd ettiğine ve kadınlarla alakalı meselenin sadece cezaları artırarak çözülemeyeceğine, zihinsel dönüşüme ihtiyaç olduğuna, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Süper Lig'e yükselen Erzurumspor ve Hatayspor'u, Süper Lig'de şampiyonluğunu ilan eden Başakşehirspor'u tebrik ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar, Süper Lig'e yükselen Erzurumspor ve Hatayspor'u Başkanlık Divanı olarak tebrik ettiklerine ilişkin açıklamada bulundu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının,

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne,

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne,

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne,

Anayasa Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne,

Anayasa ve Adalet Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne,

Adalet Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne,

İlişkin tezkereleri kabul edildi.

İYİ PARTİ Grubunun, 14/7/2020 tarihinde Trabzon Milletvekili Hüseyin Örs ve 20 milletvekilinin, fındık üreticilerinin sorunlarının incelenerek bu sorunlara karşı alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/3156) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin,

HDP Grubunun, 20/7/2020 tarihinde Grup Başkan Vekili Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç tarafından, 20 Temmuz 2015 tarihinde yaşanan Suruç katliamının tüm yönleriyle araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi'nin (8160 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 20/7/2020 tarihinde İzmir Milletvekili Selin Sayek Böke ve arkadaşları tarafından, ekonomik ve sosyal eşitsizliklerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi'nin (1945 sıra no.lu),

Görüşmelerinin, Genel Kurulun 21 Temmuz 2020 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesine; 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 2'nci sırasına, 139, 141 ve 23 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin ise yine, bu kısmın sırasıyla 3'üncü, 4'üncü ve 5'inci sıralarına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 21, 22, 23, 28 ve 29 Temmuz 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine ve 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi kabul edildi.

Manisa Milletvekili Özgür Özel, gensoru yoluyla denetleme yetkisi ellerinden alınmasaydı fındık rekoltmesini 665 bin ton olarak açıklayan Tarım ve Orman Bakanı hakkında gensoru verileceğine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, tekraren, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Kilis Milletvekili Mustafa Hilmi Dülger'in HDP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Servet Ünsal, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın TBMM Başkan Vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, tutuklu bulunan Oda TV Ankara Haber Müdürü Müyesser Yıldız hakkında hâlâ bir iddianame hazırlanmadığına,

Konya Milletvekili Hacı Ahmet Özdemir, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ı TBMM Başkan Vekilliği görevinden dolayı tebrik ettiğine, Konya ili Ilgın ilçesi Çavuşçugöl Mahallesi'ndeki kamulaştırma kararına,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can'ın AK PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki ve Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in AK PARTİ grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in ve Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Malatya Milletvekili Mehmet Celal Fendoğlu, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın TBMM Başkan Vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine, Hakkâri ili ukurca ilçesindeki üs bölgesine teröristlerce düzenlenen saldırıda şehit edilen Piyade Sözleşmeli Er Mustafa Ahmet Demir'e ve hemşehrisi Piyade Sözleşmeli Onbaşı Emre Büyükyıldırım'a Allah'tan rahmet dilediğine,

Hatay Milletvekili Suzan Şahin, Hatay ili Payas ilçesine kurulmak istenen karbon siyahı üretim tesisine,

Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan üniversite mezunu işçilerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, (2/999) esas numaralı 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündem'in "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İ Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin ile 128 Milletvekilinin Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2735) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 216) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

2'nci sırasına alınan, İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 225) görüşmeleri, Komisyon temsilcileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayısoğlu, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi bünyesinde açılan Psikoloji Lisans Programı'na yönelik Psikologlar Derneğinin mesajına ve Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinin hayırlı olmasını dilediğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 60'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocacıl, 25 Temmuz Cumartesi günü Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açılışını yapacağı Amasya çevre yolunun hayırlı olmasını dilediğine,

Ağrı Milletvekili Abdullah Koç, Ağrı ili Diyadin ilçesinin ambulans ihtiyacının giderilmesini talep ettiklerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 61'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili Hüda Kaya'nın görüşülmekte olan 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 61'inci maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, tekraren, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü, İzmir ilinde Pınar Gültekin'in öldürülmesini protesto etmek için toplanan kadınların polis müdahalesiyle engellendiğine,

Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin, muhtarların 7201 sayılı Tebligat Kanunu'ndan kaynaklanan mağduriyetin giderilmesi gerektiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, görüşülen 216 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne temel itirazları karşılanmadığı için "hayır" oyu vereceklerine, Türk Hava Yollarına bağlı TGS'de çalışan bir vatandaşın mağduriyetini duyurmak istediğine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, görüşülen Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne katkı sunan siyasi parti gruplarına, uzmanlara ve akademisyenlere teşekkür ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince 22 Temmuz 2020 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 00.27'de birleşime son verildi.

Haydar AKAR

Başkan Vekili

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

Şeyhmus DİNÇEL

Mardin

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

22 Temmuz 2020 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Rümeysa KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 116'ncı Birleşimini açıyorum. (x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, fındık üreticilerinin sorunları hakkında söz isteyen Ordu Milletvekili Sayın Mustafa Adıgüzel'e aittir.

Buyurun Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, fındık üreticilerinin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Başkan, özellikle yeni görevinizde başarılar diliyorum. Dünkü, ilk günlük performansınızı görünce, ilk gündem de bu işe yakınlık gösterdiniz, acemilik çekmediniz, başarılarınızın devamını diliyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; fındıkta bir operasyonla karşı karşıyayız. 26 TL'lere serbest piyasada ulaşan fındığın günler içerisinde 19 TL'lere indirildiği günlere şahit olduk. Bunu defaatle dile getirdik ve bu işi kimlerin yaptığı konusunda açıklamalarda bulunduk uluslararası bir kartel ve Türkiye'deki yerli iş birlikçileriyle ilgili olarak.

Bununla ilgili, başka partilerden milletvekili arkadaşlarımız da söz aldılar. Milliyetçi Hareket Partisi Ordu Milletvekili bu konuya FETÖ'nün de dâhil olduğunu ifade etti. Keza AK PARTİ Ordu Milletvekili de fındıkta bir FETÖ oyununun 2 tane şirket üzerinden -isim de vererek- olduğunu söyledi. Ve biz bunu Meclis kürsüsüne getirdik, araştırma önergesi verdik, maalesef, ekseriyetle Cumhuriyet Halk Partisi vekillerinin ret oyuyla reddedildi. Ne reddedilmiş oldu? İçinde FETÖ'nün de olduğu söylenen, çok ciddi araştırılması gereken bir oyunun, uluslararası bir oyunun araştırılmasına ret vermiş olduk.

Şimdi, artık, bölgede eskiden sadece üreticilerin sorunları var gibi algılanıyordu; şimdiki dönemde sanayicinin de, manavın da, fındığın bütün taraflarının ve bölgedeki -AK PARTİ, Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, hangi kesimden olursa olsun- herkesin topyekûn fikir birliği vardır ve bu konuda -fındıkla ilgili- bir beklentisi vardır. Bakın, geçtiğimiz yıllarda Karadeniz İhracatçılar Birliğinde 396 üye varken bugünlerde 35'e kadar düştü. Sadece Ordu'dan ihracat yapan 52 firma varken 6'ya kadar düştü. Neden? Çünkü bu uluslararası kartel sadece üreticimizin hakkını, emeğimizi almıyor, yerli sanayimizi de vuruyor, bizi topyekûn batağa sürüklüyor.

(x) 7/4/2020 tarihli 78'inci Birleşimden itibaren coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu'ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

Bu şekildeyken Tarım Bakanı, tam da fındık taban fiyatının açıklanacağı bugünlerde Ordu'ya geldi. Herkes onun iki dudağından çıkacak rakamları beklerken o fındık fiyatını açıklamak yerine, geçtiğimiz aylarda "INC" dediğimiz Uluslararası Sert Kabuklu ve Kuru Meyveler Konseyinin rekoltesi 620 bin iken ve TÜİK, devletin rakamı, Türkiye İstatistik Kurumunun rakamı rekolte olarak 600 bin tonken, bu Tarım Bakanı Ordu'ya geldi, 665 bin tondan bahsetti ve fiyat sorulduğunda da "Fiyatı ben söylemeyeceğim, Sayın Cumhurbaşkanı söyleyecek..." Peki, Sayın Tarım Bakanı, fiyat söylemeyecekseniz neden gelip Ordu'ya hem de yapay bir rekolteyi kimler adına açıklıyorsunuz? Bir de ne dedi? "Avrupalı yüksek fiyattan fındık yemez." Bu lafı biz hatırlıyoruz; bu laf, Avrupalı kartellerin lafı. "Yüksek fiyat olursa fındık satılmaz." lafı, Avrupalı kartellerin lafı. Dolayısıyla Tarım Bakanı kimin adına konuşmaktadır? Tarım Bakanı Türkiye'nin ve üreticinin mi yanındadır, yoksa bu kartelin mi yanındadır?

Benzer bir şekilde, Ordu coğrafyasında, Fatsa'da bir altın madeni var, çevreyi zehirlemeye devam ediyor. Bakın, burada göstermek istiyorum, âdeta bir Şark çıbanı gibi coğrafyanın göbeğine bir hançer saplanmıştır, bir Şark çıbanı gibi ve bu, denizden gözükmektedir. Fatsa'nın arkasında yeni açılması planlanan diğer madenlerle beraber Fatsa deniz ile siyanür arasına sıkışmış durumdadır. Bu nasıl bu hâle gelmiştir? Neden buralarda, Fatsa'da bu iş yapılmaktadır? Bakın, sizlere bir resim göstereceğim. Şu resim, ünlü Hekimoğlu türküsündeki Hekimoğlu'nun resmidir. "Ünye Fatsa arası ordu da kuruldu" türküsüne, Hekimoğlu türküsüne konu olan Hekimoğlu'nun vurulduğu zamanki resmidir. Bakın, şu da, vurulduğu zaman başındaki zabitlerin ve Fatsa Kaymakamının solunda duran şahıs İtalyan Carminati'dir; "1910 yılı" yazmaktadır. Bunun arkasından iki tane büyük savaş verdik bağımsızlık kazanmak için. Yine yabancı kartellere, aynı fındıkta olduğu gibi madenlerimizi de teslim ettiniz. Keza 1980'de darbe yapıldığı zaman, darbeden önce ilk harekât yine bu Fatsa'ya yapıldı çünkü işte bunları yapmak için yaptınız.

Burada, bu madenin coğrafyaya zararları bilimsel olarak kanıtlanmış durumdadır. Bu madenden akan suyun Elekçi Irmağı'na boşaltıldığı yerde, Elekçi Irmağı'nın bugünkü yüzeyiyle on yıl önceki tabakası arasında, ağır metaller açısından, kurşun, çinko, kadmiyum açısından bakıldığı zaman, en az 10 kat fark vardır ve bu ispatlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Devamla) - Dolayısıyla, hem fındıkta hem madenlerde aslında yüz yıl önceki durumdan farklı değiliz. Atatürk 1927'de, Nutuk'un son bölümünde, Gençliğe Hitabe'de "Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar, gaffet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler. Hatta bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler." demişti; tablo o günden farklı değildir. Ama biz, tarımda da madencilikte de yeni bir kurtuluş savaşıyla bu bölgemizi tekrar kurtarmaya hazırız. Birileri Karadeniz'de İtalyan tarantella oyunu oynamaya, halk oyunu oynamaya kalkabilir ama Karadenizli, onları Giresun ve Ordu karşılamasıyla karşılayıp, Trabzon kolbastısıyla uğurlayıp, Samsun sallamasıyla sallayıp Sakarya çiftetellisiyle uğurladıktan sonra hep beraber arkalarından horon tepeceğiz; bunu buradan belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akçay...

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kürsüdeki sayın konuşmacı, fındıkla ilgili olarak, Milliyetçi Hareket Partisinin geçtiğimiz günlerde Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisine “ret” oyu verdiğini ifade etti. Öncelikle şunu söyleyeyim ki: Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak başka partilerin verdiği grup önerilerine “evet” demek zorunda değiliz. Milliyetçi Hareket Partisinin kendi gündemi vardır ve bu gündem içerisinde fındık da vardır, Milliyetçi Hareket Partisinin gündemindedir. Dolayısıyla konu partimiz tarafından ve bizler tarafından yakinen takip edilmektedir, bu konuda gerekli açıklamalar da yapılmıştır.

Kısaca şunu özetlemek isterim: Dünyadaki fındığın yüzde 70'i Türkiye'de üretiliyor ve Karadeniz Bölgemizde yaklaşık 500 bin aile ve 8 milyon üreticinin geçim kaynağıdır, fevkalade önemli bir ihracat kalemidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Her sezon öncesinde fındık taban fiyatıyla ilgili sorunların ortaya çıktığını da biliyoruz, tıpkı Manisa'da üzüm fiyatları ve rekoltesiyle ilgili sorunların ve tartışmaların çıktığı gibi. Ayrıca, İtalyan fındık karteli Ferrero ve onun Türkiye'deki uzantıları aracılığıyla her yıl fındık üzerinde spekülasyonlar yapılarak fiyatlarla oynandığını ve düşürüldüğünü de biliyoruz ve söylüyoruz. Fındık geçtiğimiz ay 26 lira civarındayken bugünlerde 19 liraya düşmüştür. Fındığın fiyatı yabancı şirketlerin inisiyatifine bırakılmamalıdır. Bu yıl rekolte düşmüş, talep azalmıştır. 2020 yılı için maliyetin üzerine enflasyon ve üreticinin refah payı da ilave edilerek üreticiyi memnun edecek bir taban fiyatı mutlaka belirlenmelidir. Ağustos ayında fındık hasadı başlıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Fındık hasadına başlanmadan önce Hükümet taban fiyatını açıklamalı ve Toprak Mahsulleri ve FİSKOBİRLİK eliyle de bu fındık alımı yapılmalıdır. Temmuz ayının sonu geliyor, sabırlı olalım. Tribüne oynamak ve mugalata yapmak yerine Sayın Cumhurbaşkanının açıklayacağı kararı bekleyelim. İnanıyorum ki Hükümet fındık üreticilerimizin beklentilerini karşılayacaktır; bu ümit ve beklenti içerisindeyim. Görüşlerimi bu şekilde ifade ettim.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)**A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI (Devam)**

2.- İzmir Milletvekili Hasan Kalyoncu'nun, mikroplastiklerin çevreye etkilerine ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, mikroplastiklerin çevreyi kirletici etkileri hakkında söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Hasan Kalyoncu'ya aittir.

Buyurun Sayın Kalyoncu. (MHP sıralarından alkışlar)

HASAN KALYONCU (İzmir) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; mikroplastiklerin çevreyi kirletici etkileri hakkında gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, yeni görevinizde başarılar diliyorum, hayırlı uğurlu olsun.

Çevresel kirleticiler incelendiğinde plastikler ve sebep olduğu kirlilik önemli bir risk unsuru olarak değerlendirilmektedir. Bu plastikler fiziksel ve kimyasal etkilerle daha küçük parçacıklara ayrılmaktadır. Bu parçalardan boyutu 5 milimetreden küçük olanları mikroplastik olarak isimlendirilmektedir. Mikroplastikler, çevrede plastik kirleticilerin muhtemelen en tehlikeli sınıfıdır. Mikroplastikler parçalanma, ufalanma sonucu oluşan mikro-nano kirleticilerdir. Mikroskobik boyuttaki bu partiküller canlılar için olumsuz etkilere yol açabilmektedir.

Mikroplastiklerin bazı örneklerini üretim döküntüleri, kozmetikte kullanılan mikroboncuklar, sentetik tekstil lifleri, araç lastiği döküntüleri ve daha büyük plastik parçalardan fiziksel ve kimyasal etmenlerle parçalanarak oluşan partiküller şeklinde sıralayabiliriz.

Mikroplastikler; akarsu, göl veya deniz gibi ortamlardaki özellikle suyu süzerek beslenen omurgasız canlılar ve balıklar gibi omurgalı canlılar vasıtasıyla, besin piramidi içerisinde birikerek ve taşınarak insana kadar ulaşabilmektedir. Ayrıca, sucul sisteme yapılarındaki kimyasal maddelerin geçişi söz konusu olduğundan, insanlar dâhil birçok canlıyı tehdit edici bir kirlilik oluşturmaktadırlar.

Sayın milletvekilleri, tek bir sentetik giysi yıkanırken 1.900 adet mikroplastik lif kanalizasyona geçebilir. Tek bir cilt temizleme ürünü 360 bin adet mikroboncuğu içerebilmektedir. Kullanım sonrasında bu partiküller çevreye kirletici olarak taşınmaktadır. Atık su arıtma tesislerinde bu mikroboncuklar tam tutulamayıp oradan arıtılmış sularla beraber alıcı ortamlara aktarılmaktadır. Doğal su kaynaklarına geçtiğinde, mikroskobik ve büyük canlılar için büyük tehdit oluşturmaktadır. Mikroplastikler, ağır metaller gibi katkı malzemesi içermeleri, yüzeylerinde toksik kirleticileri taşımaları, canlılar tarafından besin zannedilerek yutulabilmeleri, atık su arıtma tesislerinde tamamıyla giderilememeleri, atmosferde ve su kaynaklarında kolayca taşınmaları ve doğada çok zor yok olmaları gibi özelliklerinden dolayı çevre ve sağlık açısından büyük tehlike arz etmektedirler. Mikroplastikler taşıdıkları kirleticileri besin zincirine sokarak bir üstte bulunan canlıya aktırılmasına sebep olmaktadır. Çeşitli canlılar, plastik parçalarını bünyelerine aldıktan sonra, sindirim, boşaltım, üreme ve büyüme sistemlerinde ciddi problemler yaşamaktadır. Mikroplastiklerin, insan tüketimine sunulan gıda maddelerinde; tuz, midye, balık gibi su ürünlerinde; şeker, bal, soda, su gibi yiyecek ve içeceklerde; iç, dış hava örneklerinde bulunabildiği anlaşılmıştır. Bu sebeple, beslenme ve solunum yoluyla mikroplastiklere maruz kalabileceğimiz açıktır fakat bunun insan sağlığı üzerindeki etkileri henüz tam olarak bilinmemektedir. İnsanlar tarafından solunması veya yutulması durumunda mikroplastikler vücudumuzda birikebilir ve bağışıklık sistemini etkileyerek parçacık zehirlenmesi gösterebilirler.

Ülkemizde bulunan su kaynaklarının kullanımı ve sürdürülebilirliği açısından su ve hava kalitesiyle ilgili önemli bir kirlilik olan mikroplastiklerin büyük bir ciddiyetle ele alınması ve incelenmesi gerekmektedir.

Kıymetli milletvekilleri, sözlerime son verirken akarsu ve havzalardaki plastik kirliliğinin denizdeki kirliliğin temel kaynağı olduğuna, tatlı su kaynakları açısından düşünüldüğünde oldukça ciddi bir problem teşkil ettiğine dikkatinizi çekmek istiyorum. Hızla gelişen sanayi ve nüfus, atık suların deşarji ve çöplerin doğaya kontrolsüz bırakılması mikroplastik kirliliğinin ana kaynağını teşkil etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın Sayın Kalyoncu.

HASAN KALYONCU (Devamla) – Bu bilgi ışığında mikroplastiklerin su veya havaya ve dolayısıyla besin zincirine katılarak insana kadar ulaşmasının önlenmesi, en azından azaltılması amacıyla kaynakta tedbirler alınması ve bunun bir an önce hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Antalya'daki narenciye üreticilerinin yaşadığı mağduriyetler hakkında söz isteyen Antalya Milletvekili Aydın Özer'e aittir.

Buyurun Sayın Özer. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Antalya ilindeki narenciye üreticilerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin gündem dışı konuşması

AYDIN ÖZER (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, yeni göreviniz hayırlı olsun; başarılarınızın devamını diliyorum.

Sayın Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, geçtiğimiz Mayıs ayının 15'i ile 25'i arasında turunçgillerde büyük bir boncuk dökülmesi meydana geldi; sebebi de hava sıcaklığının gündüz 40 dereceyi bulması ve gece de 10 derecenin altına düşmesi bitkide bir stres yarattı; arkasından da gelen bir fırtınayla Akdeniz Bölgesi'ndeki ve Ege Bölgesi'ndeki narenciye üreticileri, büyük ürün kayıpları yaşadılar. Portakallar, bazı mandalina ve limon çeşitleri ile çiçeklenme dönemindeki zeytin ağaçlarında görülen kayıplar, üreticinin kazanç kaybına sebep oldu. Geçen gün bölgede, Antalya'daki narenciye üreticileriyle bir toplantı yaptık. Sizlerden talepleri var, bu talepleri sizlere duyurmamı istediler, bunları size bildirmek istiyorum: Ziraat Bankasından dönüm başına 2 bin liradan az olmamak üzere iki yıl ödemesiz, sıfır faizli, beş yıl vadeli kredi talepleri var.

Sevgili milletvekilleri, çiftçilerin bu bankalara borçları 118 milyar lira civarında; piyasa borçlarıyla beraber 160 milyar civarında borçları var. Bu borçların üzerine bir de ürün kayıpları var -ki sezonu kapattılar bu sene- bunların desteklenmesi lazım. Pandemi döneminde de gördük ki gıda ne kadar önemli, üretim ne kadar önemli; bunu yaşadık hep beraber. Paranız olsa bile gidip başka yerlerden ithal etme şansınız kalmıyor. Bütün ülkeler kendini korumaya aldı; bu pandemi süreci sürüyor, ne kadar süreceği belli değil.

Tarımsal sulama suyu ücretlerinde indirim istiyorlar. Elektrikte sanayide uygulanan tarifenin aynısının uygulanmasını istiyorlar. Çiftçinin sulama birliklerine borcu 753 milyon lira civarında, en azından iki yıl muaf tutulmalarını istiyorlar.

Ödemeleri devam eden zirai kredilerin vadelerinin iki yıl ertelenmesini istiyorlar. Daha önceden düşük faizli bir sistemle erteleniyordu, mesela işletme kredilerinin yıllık yüzde 4,5 civarında faizi var, bunu yüzde 3'e çekiyorlardı, yüzde 25... Şimdi, Ziraat Bankası şöyle bir uygulama yapıyor: Cari faiz üzerinden yüzde 25 indirim yapıyor ki çiftçilerin mağduriyetini daha da artırıyor; buradaki faiz oranları 6,75. Bunların faizsiz ertelenmesini isterken biz, Ziraat Bankasının bu uygulaması çiftçinin üstüne daha da bir yük getiriyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Ürünün çiçeklenme, olgunlaşma evrelerinde meydana gelebilecek sıcaklık dalgalanmaları gibi tüm meteorolojik risk faktörlerinin bu yıldan itibaren tanzim kapsamına alınmasını istiyorlar. Şu anda policede yazmadığı için, bu afeti kapsamadığı için, şu anda TARSİM kapsamında ödeme yapılmıyor. Ama TARSİM'e de bu yıldan başlayarak alınması lazım, gelecek sene alınsa bile bu yıl kayıp yaşayan çiftçilerimiz burada çok önemli bir zaman ve para kaybına uğrayacaklar. Sadece bu sezon için değil, önümüzdeki sezon da sıkıntı yaşanır çünkü şubat bakım işlemleri olan meyve, mart ile nisan ayında çiçek açar, narenciye hasadı eylülde başlayıp bir yıl sonraki mayıs ayına kadar olur. Üretici bunun

içerisinden para kazanır, bu hasattan kendi bakım ücretlerini öder, ailesini buradan geçindirir, hasat cirosunu gelirlerinden karşılar. Bu yıl yaşanan ürün kaybı nedeniyle çiftçimiz bu yılki ihtiyaçlarını karşılayamadığı gibi, zarar ettiği için önümüzdeki sezona da hazırlanamayacak, bu da üretime etki edecek ve ihracatçısından işçisine tüm sektörün sarsılmasına sebep olacaktır. Neticede üretimi sağlamaya devam etmek için alınacak önlemler bir yıllık düşünülmemeli, en az iki yıl boyunca desteklenmelidir.

Burada, biraz da vaktimiz varken, bu yaz seracılığımı konuşmak istiyorum. Geçen yıl bu kürsüden bu zamanlar size anlatmıştım. Dedim ki: Türkiye’de yaygın bir yaz seracılığı yapılıyor, örtü altı tarım yapılıyor. Geçen yıl Irak, Suudi Arabistan ile Katar’ın gümrük kapılarının kapalı olması sebebiyle çiftçiler geçen yılı zararlı kapattılar.

Sayın milletvekilleri, bu yıl da işaretler onu gösteriyor ki yaz seracılığı yine aynı sorunla karşı karşıya, pazar sorunuyla karşı karşıya. Bugün Tokat’tan, Amasya’dan tutun, Antalya’nın belli bölgeleri ve Burdur’a kadar birçok bölgede yaz seracılığı yapılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Özer.

AYDIN ÖZER (Devamla) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Onun için, Sayın Ticaret Bakanı ve Dışişleri Bakanının özellikle Irak ve Suudi Arabistan gümrük kapılarının açılması konusunda bir çalışma yapmaları elzemdir. Çünkü Ağustosun 15’i itibariyle yaz seracılığında büyük bir rekolte patlaması olacak. Gerçekten de bu mallar satılmazsa, bu yıl da zarar ederlerse bu üreticilerimizin hiçbirisi borçlarını ne vaktinde ödeyebilir ne de piyasa borçlarını kapatabilir.

Pandemi döneminde yaşananlar... Tarım politikamız bundan sonra ne olacak, çok merak ediyorum. Tarımı bundan sonra nasıl götürmeyi düşünüyoruz, onu merak ediyorum. Hiçbir planlamamız yok, havza planlamamız yok, hiçbir şey yapmadan sadece olayları seyredemeyiz.

Buradan Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerinden birer dakikayla söz vereceğim.

Sayın Aygun...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun’un, kadının seçme ve seçilme hakkına, kadın özgürlüğüne öncelik verilen bir ülkeyken şiddetin her gün tırmandığı bir ülke hâline geldiğine, AK PARTİ Grup Başkan Vekili Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in kadına şiddeti durduracak bir düzenlemenin öncüsü olmasını beklediklerine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Üzüntülüüz. Atatürk’ün kadın hayatını, kadının seçme ve seçilme hakkını, kadın özgürlüğünü, kadının evlenme ve boşanma hakkını öne aldığı örnek bir ülkeydik. Şimdi ise kadın cinayetinde rekor kıran, şiddetin her geçen gün tırmandığı, kadının erkeğin sahip olduğu bir eşya gibi görüldüğü ülke hâline geldik. Savaştan yeni çıkmış bir ülkede kadınlara verdiği haklarla Avrupa ülkelerini geride bırakan Türkiye’den kadına şiddette geri kalmış ülkeleri dahi geride bırakan bir ülkeye döndük. Her ay 30’a yakın kadın öldürülüyor. Çocuk istismarı önlenemiyor. 2019 yılında 474 kadın öldürüldü; bu rakam, son on yıldaki en yüksek sayıdır. Son on yılda öldürülen kadınların sayısı 3 bini aştı.

Peki, AK PARTİ ne yapıyor? Sosyal medya hesaplarıyla uğraşiyor. Öncelik kadın hayatı, kadın özgürlüğü olmalıydı. Kendisi de hukukçu olan AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Özlem Zengin'in kadına şiddeti durduracak böyle bir düzenlemenin öncüsü olmasını, tıpkı sosyal medya hesaplarıyla ilgili kanun teklifine nasıl sahip çıktıysa bu konuya da sahip çıkmasını bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şeker...

3.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un kentsel dönüşümün amiral gemisi olarak görevlendirdiği belediyelerin imar planı revizyonlarını yapıp kentsel dönüşüme hız vermeleri gerektiğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Saygıdeğer milletvekilleri, deprem ülkesinde yaşıyoruz. Depremi önlemek mümkün olmadığına göre zararını en aza indirmek, can kaybını önlemek bizlerin elinde. 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun, afet riski altındaki alanlarda, riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek üzere, iyileştirme, tasfiye ve yenileme çalışmalarını yapmak üzere Çevre ve Şehircilik Bakanlığını, belediyeleri, il özel idarelerini ve Toplu Konut İdaresi Başkanlığını görevlendiriyor.

Kanun, kentsel dönüşümün amiral gemisi olarak belediyeleri görevlendirdiği için belediyelerimiz, öncelikle bu kanunun amacına uygun olarak jeolojik etütler doğrultusunda fay hatları ve çökme bölgelerini de dikkate alarak imar planı revizyonlarını yapıp kentsel dönüşüme hız vermelidir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Demir...

4.- İstanbul Milletvekili Mustafa Demir'in, hızla gelişen sosyal medya alanında bir düzenlemeye ihtiyaç olduğuna, bu alandan müspet olarak faydalanılması, kullanıcının kişisel özgürlükleri ve hakları ile toplum ve aile değerlerinin korunması gerektiğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Yeni dönemde oluşan ve durmadan gelişen sosyal medya alanında bir düzenleme ihtiyacı oluştu. Fransa'da internette nefreti önleme, Avrupa Birliğinde yalan haberle mücadele, Almanya'da internet kullanımı yasası var. Dünyada birçok ülkede, örnek olabilecek, internet yasaları vardır. Türkiye'de günlük erişimi 1 milyondan fazla olan yurt içi veya yurt dışı kaynaklı sosyal ağ sağlayıcılarının Türkiye'de temsilci bulundurmaları gerekmektedir. Kişilik hakkı ihlali için, içerik kaldırılması veya erişimin engellenmesi başvurusu yapılabilmesi ve başvuruları yanıtız bırakan ağ sağlayıcılarına yaptırım uygulanmalıdır. Milletimizin kullandığı bu geniş alandan müspet olarak faydalanılmalı, hakaret, küfür, taciz olayları ortadan kaldırılmalı, kullanıcının kişisel özgürlükleri ve hakları korunmalıdır. Ayrıca özgürlükler çerçevesinde toplum ve aile değerlerimizi de korumak durumundayız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Köksal.

5.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Türk Tarih Kurumu Başkanlığından istifa eden Ahmet Yaramış hakkında herhangi bir işlem yapıp yapılmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, geçtiğimiz nisan ayında bizleri üzen bir atama yapıldı: Kuvayimillie'ye “kudurmuş haydutlar”, Atatürk'e “eşkiya” diyen, İskilipli Atif Hoca'yı öven, Ensar Vakfı Afyonkarahisar Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Yaramış Türk Tarih

Kurumu Başkanlığına getirildi. Bu şahıs, 14 Temmuz 2020 tarihinde Afyon Kocatepe Üniversitesinde yaptığı konuşmada da 15 Temmuzla ilgili “Darbe teşebbüsüne karışmış, pişman olmuş, nedamet duyan kişilere de sahip çıkmamız, onları bu toplumun içine dâhil etmemiz, kazanmamız gerekiyor.” şeklinde açıklamalarda bulunmuştur. Bu şahsın istifa ettiğini öğrendik ancak istifa etmesi, hakkında bir soruşturma açılmasına engel değildir. Neredeyse Bank Asyanın önünden geçenler dahi hapse atılırken bu kişiyle ilgili herhangi bir işlem yapılacak mıdır? Yapılmayacaksa FETÖ’yle böyle mi mücadele ediyorsunuz? Bu şahsı her türlü uyarıya rağmen o makama atayanlara soruyorum: Atatürk düşmanı, Kurtuluş Savaşı karşıtı, darbecilere af ve merhamet dileyen insanlarla aynı yolda daha ne kadar yürüyeceksiniz?

BAŞKAN – Sayın Ceylan.

6.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan’ın, Alamos Gold ve yerli iştiraki Doğu Biga Madencilik’in ruhsatının yenilenmemesine rağmen Kazdağları Kirazlı bölgesinde varlığını sürdürdüğüne, doğaya sahip çıkanlara Covid-19 bahanesiyle ceza kesildiğine, Çanakkale halkının şirketin bölgedeki tüm projelerinin iptal edilmesini ve ağaç katliamı yapılan alanların rehabilite edilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Alamos Gold ve yerli iştiraki Doğu Biga Madencilik’in Kazdağları’nda Kirazlı bölgesinde yürüttüğü altın madeni faaliyetine karşı başlatılan Kaz Dağları nöbeti bir yıldır sürüyor. Çanakkale halkı Kirazlı’da yaşanan rezaleti unutmadı, unutmayacak. Alamos Gold, ruhsatı yenilenmemesine rağmen, bölgedeki varlığını sürdürüyor. Doğasına sahip çıkan yaşam savunucularına ise art arda cezalar kesiliyor; şu ana kadar toplam 300 bin lirayı aşkın ceza kesilmiş durumda. Çanakkale halkının talebi açık ve net: Şirketin bölgedeki tüm projelerinin iptal edilmesi ve ağaç katliamı yapılan alanların hızla rehabilite edilmesidir. Çanakkaleli, içme ve kullanma suyunu, tarım alanlarını, ormanını savunuyor, devlet ise ruhsatsız faaliyet yürüten şirketi kollayıp yaşamı savunan ve anayasal protesto hakkını kullanan vatandaşlarımıza Covid-19’u bahane ederek ceza kesiyor. Çanakkale halkı cüzdanı ile vicdanı arasına sıkıştırılmaz.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

7.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın’ın, 16 Nisan 2017’de yapılan halk oylamasıyla milletin ülkenin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yönetilmesine karar verdiğine, 24 Haziran 2018’de yapılan seçimlerle de Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk başkanı olarak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ı yetkili kıldığına, yeni sistemle birlikte ülkenin bölgesel ve küresel krizlere karşı daha etkin ve daha hızlı tepki verebilme imkânına kavuştuğuna ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin hayata geçmesiyle başlayan yeni süreçte ikinci yılını geride bıraktı. İki yıl içerisinde eğitimden sağlığa, enerjiden ulaştırmaya, ekonomiden millî güvenliğe her alanda elde edilen başarılar sistem değişikliği kararının isabetini açıkça ortaya koymaktadır. 16 Nisan 2017’de yapılan halk oylamasıyla aziz milletimiz ülkemizin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yönetilmesine karar vermiştir. 24 Haziran 2018’de yapılan seçimlerle de Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk başkanı olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ı yetkili kılmıştır. Yeni sistemle birlikte Türkiye bölgesel ve küresel krizlere karşı daha etkin ve daha hızlı tepki verebilme imkânına kavuşmuştur. 15 Temmuz gecesi tanklara karşı istiklal ve istikbal mücadelesi veren aziz milletimiz tarafından temeli atılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi yeni Türkiye’nin yönetim şeklidir. Eski Türkiye özlemi içerisinde olanlara “Eski hâl muhal.” diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

8.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, gündemde olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'yle Türkiye Bilimler Akademisinde yapılan görevlendirmelerde kişiye özel bir yasa mı yapılmak istendiğini, kuruma yapılacak görevlendirmelerin akademik ve bilimsel şartlarının olup olmadığını ve düzenlemeye ilişkin YÖK'ün görüşünün ne olduğunu teklife imzası bulunan milletvekillerinden öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Başkanım, öncelikle görevinizde ben de çok başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmelerine bugün başlayacağımız, geçen hafta torba kanun, “İşsizlik Sigortası” olarak Komisyona getirilen, sonra Komisyonda ismi “Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması” diye değiştirilen ve bugün Genel Kurul gündemine getirilecek kanun teklifinde Türkiye Bilimler Akademisi'yle (TÜBA) ilgili çok tartışmalı bir madde yer almaktadır. Şimdi, buradan ben teklifte imzası olan milletvekillerine sormak istiyorum: TÜBA'ya görevlendirmelerde kişiye özel bir yasa mı yapılmaktadır? Kuruma yapılacak görevlendirmelerin kriterleri, akademik ve bilimsel şartları var mıdır? Düzenlemeye ilişkin YÖK'ün görüşü nedir? Bütün kurumlarda nitelik ve liyakati yok sayan siyasi atamalardan sonra, son derece önemli bilimsel kurumların da içleri maalesef boşaltılmaya devam ediliyor. Ben bu kanun bugün görüşülürken bu ilgili maddenin çıkarılmasını tekrar Genel Kurulun takdirlerine sunmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu...

9.- Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu'nun, Ayasofya'nın 24 Temmuz Cuma günü kılınacak cuma namazıyla yeniden ibadete açılmasına ilişkin açıklaması

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Danıştay tarafından 10 Temmuzda Ayasofya'nın camiden müzeye dönüştürülmesini sağlayan 1934 tarihli Bakanlar Kurulu kararının iptal edilmesi ve buna dayanarak çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, Ayasofya'nın yeniden Ayasofya-ı Kebir Cami-i Şerif olarak açılması kararıyla seksen altı yıllık hasret, özlem sona ermiş oldu. 24 Temmuz Cuma günü kılınacak cuma namazıyla ibadete açılacaktır. Ayasofya, ifade ettiği mana bakımından sadece bir mabet değildir, Müslümanlar için büyük bir inancın, medeniyetin, ahlakın ve adaletin sembolüdür. Ayasofya'nın dirilişi Bedir'den Malazgirt'e, Niğbolu'dan Çanakkale'ye kadar tarihimizin tüm atılım dönemlerini yeniden hatırlayışımızın adıdır. Bize düşen, ulu bir cami olarak Ayasofya'nın ifade ettiği manaları yeryüzüne egemen kılmak için daha büyük bir inanç, azim, heyecan ve özveriyle çalışmaktır. Ayasofya'nın yeniden camiye dönmesini sağlayan başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere emeği geçen herkesten Allah'ım razı olsun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erel...

10.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaray ilinde toplulaştırmadan dolayı yaşanan mağduriyet giderilmeden ekili alanlarda yol açma çalışmalarına başlandığına, Niğde-Ankara Otoyolu'nun geçtiği Aksaray ili Ortaköy ve Sarıyahşi ilçelerinin köylerinde kamulaştırma bedellerinin ödenmesini Aksaraylı hemşehrilerinin beklediğine ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Aksaray'da toplulaştırmadan dolayı mağdur olan çiftçilerimizin bu mağduriyeti giderilmeden ekili alanlarında yol açma çalışmaları başlamıştır. Çiftçilerimiz çok zor şartlar altında mısır, pancar başta olmak üzere tarlalarına ekim yapmış ancak yol açma çalışmalarıyla birlikte çiftçilerimizin ürünleri zarar görmüştür. Yol açma çalışmalarının en azından hasat mevsiminin sonuna bırakılması gerekmektedir.

Aksaraylının çilesi bir türlü bitmiyor. Niğde-Ankara Otoyolu'nun geçtiği Aksaray Ortaköy ilçemizin Çiftevi, Bozkır, Sarıkaraman, Salarıalaca ve Sarıyahşi ilçemizin köylerinde kamulaştırmadan dolayı köylülerimize yapılması gereken ödeme hâlâ yapılmamıştır. Niğde'ye yapılan bu ödeme, Aksaraylılardan niçin esirgenmiştir? Aksaraylı hemşehrilerimiz bu sorunun cevabını aramaktadır ve bir an önce kendilerine verilmesi gereken ödemelerin yapılmasını sabırsızlıkla beklemektedir.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

11.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Kabinesi 2 Yıllık Değerlendirme Toplantısı'na ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın TOGG millî otomobil fabrikasının temel atma törenindeki ifadelerine ilişkin açıklaması

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, malum olduğu üzere Sayın Cumhurbaşkanımız iki yıllık icraatları anlatan bir toplantı yaptı. Vurguları her zaman olduğu gibi çok özel, çok anlamlıydı; her sahada yapılanları ayrıntısıyla izah ettiği gibi aforizmalarla, vulgarize ettiği aktarımlarıyla da öğreten ifadeler kullandı.

Yine yerli, millî otomobil fabrikasının temel atma töreninde de hususi kayıtları oldu. “Denizin dibinden inci çıkarmak isteyen vurgun yemeyi göze almalıdır. Biz de vurgun yemeyi göze aldık, alacağız.” ifadesi bunlardan biriydi. Bu millete yüzlerce yıl sonra yeniden Kızılalma hedefleri koymuş eşsiz bir lidere yakışır kayıtlardı. Kendisine minnettarız.

En net tespit yüklü mesaj ise “Son on sekiz yılda hem şeytan taşladık hem de tavaf yaptık; sıkıntıların, sorunların büyüklükleri karşısında geri adım atmadık.” kaydıydı. Anlayana, alana...

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Kabukcuoğlu...

12.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, ön ödemeli doğal gaz sayaçlarıyla ilgili yaşanan mağduriyete ilişkin açıklaması

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ön ödemeli sayaçla peşin gaz ücreti alan doğal gaz dağıtım şirketleri vatandaşları istismar ediyor, aradaki sözleşmeyi kendi çıkarına kullanıyor. Vatandaş, çoluk çocuğun rızkını kesiyor, gelecekte para bulamazsam diye doğal gazı satın alıyor. Düşük döviz kuruyula kullanmadığı gazın parasını şirkete ödüyor. Şirket, aldığı parayı kullanıyor, tüketici ise aylar sonra gazı kullanıyor. Gazın bedelini tüketmeden ödeyen tüketiciyi başka sorun bekliyor, şirket gaza zam geldiği gerekçesiyle tüketiciden fark ücreti istiyor. Fakir fukaranın nafakasını ayırdığı parayla peşin aldığı gaz ücretinden fark almak vatandaşa zulümdür. Kütahya gibi geçim darlığı çeken illerimiz için devlet harekete geçmeli, gaz şirketlerinin ceberut uygulamalarına göz yummamalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Başevirgen...

13.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Somali maden işçilerinin tazminat mağduriyetinin giderilmesine yönelik hazırlandığı ifade edilen yasa teklifinin işçilerin aleyhine olduğuna ilişkin açıklaması

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Soma tazminat mağduru madencilerimize haklarının ödenmesine yönelik hazırlandığı ifade edilen fakat mağduriyeti gidermeyen ve madencileri ayrıştıran yasa teklifi işçilerimizin aleyhindedir. Eynesiz Ocağı hizmet alım sözleşmesiyle verildiğinden ve asıl işveren Türkiye Kömür İşletmeleri olduğundan

burada çalışan işçiler beş yıl aradan sonra tazminatlarının büyük kısmını aldı. Fakat aynı şirketin redevans sözleşmesiyle çalıştırdığı Atabacası, Işıklar ve Geventepe Ocaklarında çalışan ve işten atılan işçiler tazminatlarını alamadılar. Bu düzenleme, tüm redevanslı sahalar için geçerli olmalıdır, Uyar Madencilik işçileri bu düzenlemenin dışında bırakılmamalıdır. Bu yasa, sadece kıdem tazminatını kapsamakta, ihbar tazminatını, ödenmeyen işçi ücretlerini ve diğer işçi alacaklarını görmezden gelmektedir; malul kalma ve ölüm hâlindeki tazminat ödemelerini içermemektedir. 2014 yılından önce diğer madenlerde çalışan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Taşdoğan...

14.- Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan'ın, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, son bir yıl içinde Sağlık Bakanlığına KPSS'yle on binlerce sağlık personeli alınmasına rağmen EKPS's'yle engelli sağlık personeli alınmadığına, büyük fedakârlıklarla okuyup sağlık ordusuna katılmak isteyen ve EKPS's'de başarılı olan engelli sağlıkçıların atama bekllediğine ilişkin açıklaması

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, öncelikle yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; diyetisyen, hemşire, odyometrist, tıbbi sekreter, ağız ve diş sağlığı teknisyenliği gibi meslek unvanlarını almak için uzun ve meşakkatli bir zaman sonucunda EKPS's'yle sağlık kurumlarına atanıp mesleklerini icra ederek çalışma hayatına katılıp iç barışa, huzura ve ailelerine katkı sağlamak isteyen engelli sağlıkçılar, 2019 ve 2020 yıllarında, şu ana kadar tercih yapmamış ve atamaları olmamıştır.

Son bir yıl içinde Sağlık Bakanlığına KPSS'yle on binlerce sağlık personeli alınmış fakat EKPS's'yle engelli sağlık personeli hiç alınmamıştır. Engellerine rağmen büyük emeklerle, maddi ve manevi fedakârlıklarla okuyup sağlık ordusuna katılmak isteyen ve EKPS's'ye girip sağlayan tüm engelli sağlıkçılar atama bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Barut...

15.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, emeklilikte yaşa takılan yurttaşların feryadına neden duyarsız kalındığını, söz verildiği hâlde neden EYT mağdurlarının sorunlarının çözülmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, güzel ülkemiz salgınla birlikte giderek daha da derinleşen ekonomik ve siyasi kriz içerisinde. Emeklisinden memuruna, işçisinden köylüsüne herkes yangın yerine dönen ülkenin düzluğe çıkmasını istiyor. Bu yangın yerinde daha da mağdur olan insanlarımız var. Onlar 1999 yılında çıkarılan bir yasayla daha da çok mağdur edildi. Emeklilik şartı için gerekli olan prim ve gün sayısını fazlasıyla yerine getirmiş emeklilikte yaşa takılanlara verilen sözler yerine getirilmedi. Bu insanlarımızı devlet “Gençsin.” diyerek emekli etmiyor, özel sektör de “Yaşlısın.” diyerek işe almıyor. İktidar ve ortaklarının söylediği gibi memlekette her şey güllük gülistanlıksa neden insanlarımız mutsuz ve huzursuz, neden emeklilikte yaşa takılanlar olarak bilinen yurttaşların feryadına duyarsız kalınıyor, neden söz verdiğiniz hâlde EYT mağdurlarının sorununu çözümüyorsunuz? EYT mağdurları için mazeret değil, çözüm üretin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur...

16.- *Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, Hatay ili Defne ilçesine acilen devlet hastanesi yapılması için gerekli girişimlerin başlatılmasını Defneli hemşhrieleri adına talep ettiğine ilişkin açıklaması*

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Defne'ye devlet hastanesi ihtiyacını iki yıldır dile getiriyorum. Yetkililer de iki yıldır duymazlıktan geliyor. Defne'ye en yakın devlet hastanesi ortalama 45-50 kilometre uzaklıkta. Bu yolu gidene kadar yaralı insanlar, kronik hastalığı olan insanlar, acil hastalar yolda hayatını kaybediyor.

Ey yetkililer, sağlığın bu kadar ön planda olduğu bir dönemde bile 155 bine yakın nüfusu olan bir ilçede devlet hastanesinin olmamasını içlerine sindiriyorlarsa söyleyecek sözüm kalmıyor. Sağlık Bakanının duyarlılığına güvenerek, "Sağlık üzerinden politika yapılmaz." sözünü de hatırlatarak siyasi hesapları bir kenara bırakın diyorum ve Defne ilçemize acilen devlet hastanesi yapılması için gerekli girişimlerin başlatılmasını tüm Defneli hemşhrielerim adına talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kasap...

17.- *Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Kütahya ilinde vişne ve kiraz üreticilerinin mağduriyetinin giderilmesi için gerekenin yapılmasını Tarım ve Orman Bakanından talep ettiklerine ilişkin açıklaması*

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kütahya il genelinde yaklaşık 5 bin ailenin geçim kaynağı olan vişne üreticileri, vişnenin toptan fiyatının 2 liranın altına düşmesinden oldukça mağdurlar, zor durumdadır. Gübre, mazot, tarım girdilerinin artması, bir toplama ücretinin bile kiloda 1 liraya mal olması oldukça zor duruma sokmakta. Kütahya merkez Çamlıca köyünde otuz yıldır vişne üreticiliği yapan Ali Çakar diyor ki: "1 kilogram vişne 1 bardak çay yapıyor."

Şaphane, Pazarlar, Simav gibi ilçelerimiz başta olmak üzere vişne ve kirazın geçim kaynağı olduğu yerlerde üreticinin mağduriyetinin giderilmesi, soğuk hava depolarının daha uygun hâle getirilmesi ve buradaki çiftçilerimizin tefecilerin eline düşürülmemesi için gerekenin yapılmasını Tarım Bakanlığında rica ediyoruz.

Teşekkürler Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın İlhan...

18.- *Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümü mezunlarına ihtiyaç olduğuna ve Sağlık Bakanlığının ivedilikle fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümünden mezun olanların istihdam edilmesi için harekete geçmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ülkemizde fizik tedaviye ihtiyaç duyan hastaların sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Plansız ve kısa vadeli sağlık politikalarının olumsuz sonucu olarak gerek ön lisans fizik tedavi teknikeri gerekse de fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümü mezunlarına sağlık hizmetlerinde çok ihtiyaç olmasına rağmen büyük bir yığılma söz konusu olmuştur. Sadece fizik tedavi teknikeri olarak bekleyen yaklaşık 30 bin kişinin varlığı düşünüldüğünde, bu sorunun her açıdan ne kadar vahamet içinde olduğu gözler önüne serilmektedir. İşin lisanslı uzmanı olan teknikerlerin yerine geçici bir çözüm olarak diğer sağlık personelinin çalıştırılması ve açılan şehir hastanelerine taşeron alınması bu bölümün istihdamını kısıtlamıştır. Tüm bu çerçevede bakıldığında, fizik tedavi ve rehabilitasyon bölümü mezunlarına ciddi bir ihtiyaç olduğu ve istihdam süreçlerinde mağduriyetler yaşadıkları bir gerçektir. Bu sebeple, Sağlık Bakanlığının ivedilikle söz konusu alanlardan mezun olanların istihdam edilmesi adına harekete geçmesi gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

19.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine ve araç muayene ücretlerinin yüksekliğine ilişkin açıklaması

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, görevinizde başarılar diliyorum.

Son günlerde, vatandaşlarımızı canından bezdiren ücretlerin başında araç muayene ücretleri gelmektedir. Sonu neye varır düşünmeden araç muayene istasyonlarını özelleştirdiniz. Aracını muayene ettirmek zorunda olan vatandaşımız minimum 422 lirayı veriyor. Bu iş sizin için geçilmeyen köprülere, uçulmayan havaalanına verilen garanti ücretlere döndü, olan vatandaşlara oluyor. Yakında AKP vatandaşımıza acı su içirir, onun da hem parasını hem vergisini alır. Devlet vergi alır ama düzgün vergi alır. Siz vergi almıyor, âdeta haraç alıyorsunuz. Otomobil alıyorsunuz, çoğu vergi; benzinin çoğu vergi; önümüzdeki yasama yılına bir de nefes vergisi getirin de tam olsun. İki yılda bir araç muayenesi, fiyatlar fahiş; vatandaşa ne kaldı? Vatandaşımız çırpıplak ortada kaldı. Daha ne kadar soyulacak vatandaşlarımız? Bu düzen nasıl bir düzendir?

BAŞKAN – Sayın Güneş...

20.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, 20 Temmuz Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 46'ncı yıl dönümüne ilişkin açıklaması

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yavru vatan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kuruluşuna zemin hazırlayan Kıbrıs Barış Harekâtı'nın 46'ncı yıl dönümünde aziz şehitlerimizi ve ebediyete intikal etmiş gazilerimizi rahmetle anıyor, hayatta olan kahraman gazilerimize sağlık ve afiyet diliyorum.

Yavru vatanımızda elli yılı aşkın bir süredir eşitlik mücadelesi veren Kıbrıs Türklerine yapılan zulmü ortadan kaldırmak, hak ve özgürlüğüne sahip çıkmak, kendi devletlerinden silah zoruyla dışlanması ve yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmasına karşılık aziz milletimiz tek yürek olarak, canını ortaya koyarak mücadele etmiş, Yunan cuntasına fırsat vermemiştir ve nihayetinde 20 Temmuz sabahı ise doğan güneşle harekât filizini vermiş, Kıbrıs halkı özgürlüğüne kavuşmasıyla bağımsızlığını ilan ederek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni kurmuştur. Şu unutulmamalıdır ki Türkiye Cumhuriyeti devleti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin menfaatlerini korumaya ve Kıbrıslı kardeşlerimizin yanında olmaya her zaman devam edecektir.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

21.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, İstanbul ilinin büyük projeler ya da vatandaşlık verme bahanesiyle arazilerin ve konutların yabancılara satışında en fazla artış gösteren il olması nedeniyle Fatih Sultan Mehmet'in vasiyetinin 24 Temmuz günü Ayasofya'da kılınacak cuma namazı hutbesinde dile getirilmesini dilediğine ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ordinaryüs Profesör Doktor Süheyl Ünver'in İstanbul Risaleleri kitabından bir alıntı sunuyorum: “Fatih Sultan Mehmet etrafıyla birlikte Ayasofya önlerine geldiğinde bir inilti duyar, biraz sonra adamları zincire vurulmuş perişan hâlde bir keşişi getirirler. Keşiş, baktığı falda Türklerin İstanbul'u fethedeceğini söylediği için Bizans İmparatoru tarafında zindana atıldığını söyler. Fatih, bu defa İstanbul'un geleceği hakkında fala bakmasını ister ve keşiş ‘İstanbul elinizden harple çıkmayacak lakin öyle bir zaman gelecek ki arazileriniz yabancılara satılarak elinizden çıkacak.’ der. Bunun üzerine, Fatih ‘İstanbul'da edindiğim ya yerleri yabancılara satanlar Allah'ın gazabına uğrasınlar.’ diye beddua eder.” İstanbul, büyük projeler ya da vatandaşlık verme bahanesiyle arazilerin ve konutların yabancılara satışında en fazla artış gösteren ilimizdir. Dolayısıyla, Fatih'in bu vasiyetinin 24 Temmuzda, Ayasofya'da, cuma namazı hutbesinde dile getirilmesini diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

22.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, turizm sektöründe PCR testiyle ilgili yaşanacak sıkıntıların çözülmesi için Sağlık Bakanına seslendiğine ilişkin açıklaması

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Sağlık Bakanına sesleniyorum: Covid-19 salgını döneminde, normalleşmeye adım atıldığı bu süreçte ülkemizden yurt dışına gidecek vatandaşlarımız için birçok ülke yetmiş iki saat önceden PCR testi mecburiyeti getirdi ancak bu testin yapılması için oluşacak yoğun talepler dikkate alınırsa halk sağlığı laboratuvarlarının bunu karşılaması mümkün değildir. Ayrıca, ülkemize turist olarak gelecek yabancılar için de geri dönüşlerinde PCR testi mecburiyeti, zorunluluğu vardır. Bu testlerin yapılması konusunda altyapısı olan birçok kamu hastanesine ve özel hastaneye PCR testi izninin hemen verilmesi, turizm sektöründe bu testle ilgili yaşanacak sıkıntıları çözecektir. Ülkemize milyonlarca turist geleceği düşünülürse bu konunun aciliyeti ortadadır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

23.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, esnafın yaşadığı mağduriyetin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hemen her Meclis birleşiminde esnafın sorunlarını gündeme getiriyoruz ancak iktidar bunu ısrarla duymak istemiyor. TESK'in verilerine göre, 2020'nin ilk altı ayında 35.965 iş yeri kapandı; sadece haziran ayında 7.222 esnaf iş yerini kapatmak zorunda kaldı. Bu rakam, son beş yılın en yüksek haziran ayı ortalaması. İnternet üzerinden satılık dükkân oranındaki artış yüzde 51 oldu. 25 bin okul kantini kapandı; okullara kira ödemeleri durdurulsa da okullar açıldığında bu kantinlerin rafları nasıl dolacak? Kontak kapatan okul servisçileri kendilerinin ve yanlarında çalıştırdıkları kişilerin sigorta primlerini yatırmak zorunda kaldılar. Bu iki grup neredeyse unutuldu.

Kredi vererek, borçları erteleyerek esnafın sorunları çözülmez, kapsamlı bir paket yaşama geçirilmeli. Bu yapılan kadar esnafa acilen karşılıksız nakit kira desteği sağlanmalı; ticaretin artması için, başta gıda ve temizlik ürünleri olmak üzere, birçok ürünün KDV'si düşürülmeli; esnafın vergi ve SGK prim borçları ertelenmeli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Serter...

24.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, üniversite öğrencisi Pınar Gültekin'in öldürülmesiyle kadın cinayetlerine bir yenisinin daha eklendiğine, 6284 sayılı Yasa ile İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanması gerektiğine ve İzmir ilinde Pınar Gültekin'in öldürülmesini protesto etmek için toplanan kadınların polis müdahalesiyle engellendiğine ilişkin açıklaması

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün yine bir cinayete karşılaştık. Bu, bitmeyen kadın cinayetlerinin bir yenisi. 27 yaşındaki Pınar Gültekin kızımız katledildi. Şeref yoksunu, haysiyetsiz, insan demenin ayıp olduğu bir mahluk... Bu mahluklara dur demenin ve var olan cezaları en ağır şekliyle uygulamanın vakti çoktan gelip geçiyor. Durum buyken iktidar vekilleri, kadınların yaşam hakkını koruyan İstanbul Sözleşmesi'nin iptalinden söz edebiliyorlar. Bu yaşadığımızı, akıl tutulması diye düşünmeden edemiyorum.

Kadına karşı şiddeti önleyen 6284 sayılı Yasa'yı ve İstanbul Sözleşmesi'ni acilen uygulamalıyız. Dün ayrıca "Pınar Gültekin öldürüldü." haberinin ardından, eşitliğin başkenti İzmir'de kadınlar, bu vahşi cinayete tepki göstermek için Kıbrıs Şehitleri Caddesi'nde buluşular fakat güvenlik güçleri orantısız ve çok şiddetli bir tepki koyarak onları püskürttü ve susturmaya çalıştı.

Burada "AKP olmasaydı kadınlar hangi hakka sahip olacaktı?" diyen ve kendisi de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Girgin...

25.- *Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, 506 Sayılı Kanun'un geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıklardan aylık alan emeklilerin bayram ikramiyesi mağduriyetinin giderilmesi ve dinî bayramlarda verilmekte olan ikramiye tutarını artırma yönünde bir çalışma yapılıp yapılmadığını Hazine ve Maliye Bakanından öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hazine ve Maliye Bakanlığına: Emeklilerimizin tamamına yakınının özlük hakları 5510 sayılı Kanun kapsamında düzenlenmiş olsa da sayıları yaklaşık 500 bini bulan emeklimiz, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20'nci maddesi kapsamındaki sandıklardan aylık almaktadır. Bu Kanun kapsamında aylıklarını almakta olan bankalar, sigorta şirketleri, ticaret ve sanayi odaları ile borsalardan emekli olmuş emeklilerimiz, söz konusu bayram ikramiyesi düzenlenmesinden ne yazık ki yararlanamıyorlar. Bakanlığınızca, adı geçen sandıklarca geliri ve aylık ödemesi yapılan emeklilerimizin bayram ikramiyesi alabilmeleri için herhangi bir çalışmanız bulunmakta mıdır? Bakanlığınız tarafından bu sandıklarca gelir ve aylık ödemesi yapılan emeklilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi için herhangi bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz? Emeklilerimize dinî bayramlarda verilmekte olan ikramiye tutarını artırmaya yönelik bir çalışmanız var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

26.- *Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 2019 yılında güvenlik birimlerine suça sürüklenme nedeniyle getirilen çocuk sayısının TÜİK'in açıklamasına göre yüzde 5,8 arttığına, çocukların korunması gerektiğine ilişkin açıklaması*

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, Türkiye İstatistik Kurumu, 2019 yılında güvenlik birimlerine “suça sürüklenme” nedeniyle getirilen çocuk sayısının yüzde 5,8 artarak 511 bine çıktığını açıkladı. Suça sürüklenen çocukların yüzde 31'i yaralama, yüzde 25'i hırsızlık, yüzde 25'i de uyuşturucu madde kullanmak ve satmak suçunu işlemiştir. İki gün önce de 15 yaşındaki bir çocuğumuz uyuşturucudan dolayı ölmüştür. Çocukları korumalıyız. Özellikle, suça sürüklenen çocukların, anne veya babasız çocuklar, parçalanmış aile ve fakir aile çocukları, sokakta yaşayan çocuklar olduğu dikkate alınarak sosyal hizmetleri artırmalıyız. Risk grubuna giren sokakta çalışan, yaşayan çocukları takibe almalıyız, bunları koruma altına almalıyız. Riskli ailelerin çocuklarını taramalıyız, takibe almalıyız. Emniyet güçleri de bu çocukların suç örgütlerinin eline düşmesini önleyici önlemler almalıdır. Suça bulaşmış çocukları rehabilite etmeliyiz.

BAŞKAN – Sayın Zeybek...

27.- *Antalya Milletvekili Rafet Zeybek'in, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, 500 bin Türk Lirası rüşvet alındığı iddiasının olduğu Serik Belediyesinde rüşveti kimin aldığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

RAFET ZEYBEK (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Serik Belediyesinde 500 bin Türk lirası rüşvet alındığının ortaya çıkmasının ve bunu 2 bakanın bilmesinin üzerinden yetmiş dokuz gün geçti, rüşveti kim aldı? Serik Belediyesinde 500 bin Türk lirası rüşvet alındığının ortaya çıkması üzerine yapılan suç duyurusunun üzerinden yetmiş iki gün geçti, rüşveti kim aldı? Serik Belediyesinde 500 bin Türk lirası rüşvet alındığının ortaya çıkması üzerine, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, rüşvetin araştırılması önerisinin AK PARTİ ve MHP tarafından reddedilmesinin üzerinden yedi gün geçti, Serik'te 500 bin Türk liralık rüşveti kim aldı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Göker...

28.- *Burdur Milletvekili Mehmet Göker'in, et ve süt hayvancılığıyla uğraşan üreticilerin mağduriyetinin giderilmesi için Tarım ve Orman Bakanı ile Rekabet Kurumunu göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması*

MEHMET GÖKER (Burdur) – Sayın Başkanım, Burdur ilimizde yaklaşık 396 bin ton süt üretilmektedir. Gerek et hayvancılığı gerekse de süt hayvancılığı yapabilmeyen en önemli şartı yemin ucuz olmasından geçmektedir. Ulusal Süt Konseyi süt için referans fiyatını 2,30 lira olarak belirlemiştir, sütün maliyeti ise bunun çok daha üzerindedir. Buna ek olarak, firmaların “Yemimi almazsan sütünü almam.” dayatması bu sektörde kartel oluşumuna ve üreticinin zararına işlemektedir. Üstelik, dayatılan yemin kalitesinin de ne denli sağlıklı olduğu ayrı bir sorundur. Bu nedenle, Tarım Bakanlığımı ve Rekabet Kurumunu göreve davet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

29.- *Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, esnaf ve sanatkârların kredi ve kefalet kooperatifleri aracılığıyla kullandıkları kredilerin yeniden yapılandırılması vesilesiyle Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'a teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması*

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Esnaf ve sanatkârlarımızın kredi ve kefalet kooperatifleri aracılığıyla kullandıkları kredilerden takipte olanları yeniden yapılandırıyoruz. 30 Haziran 2020 tarihinden önce kredi borcu kooperatif takibine intikal eden esnaf ve sanatkârlar, kredi ve kefalet kooperatiflerine yazılı olarak başvurmaları ve yapılandırma talebinde bulunmaları hâlinde yeniden yapılandırmadan faydalanabilecekler. Bu uygulama 220 bin esnaf ve sanatkârın gecikmiş 2 milyar liraya ulaşan borcunda iyileştirme sağlanmasının ve yaklaşık 322 milyon lira gecikme faizinin düşürülmesini mümkün kılacaktır.

Ekonomimizin can damarı esnaf ve sanatkârlarımızdan desteğini esirgemeyen Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a ve Ticaret Bakanımız Sayın Ruhsar Pekcan'a teşekkür ediyor, uygulamanın hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaplan Kıvırcık...

30.- *Manisa Milletvekili Semra Kaplan Kıvırcık'ın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından Bursa ili Gemlik ilçesinde TOGG milli otomobil fabrikasının temelinin atıldığına ve hayırlı olmasını diletiğine ilişkin açıklaması*

SEMRA KAPLAN KIVIRCIK (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye'nin altmış yıllık hayali yerli ve millî elektrikli otomobilin üretileceği tesislerin ilk harcı, hafta sonu Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından Bursa'nın Gemlik ilçesinde atıldı. 1 milyon metrekaarelik dev arazide kamu-özel ortaklığında toplam 22 milyar TL yatırımla hayata geçirilecek olan fabrika, yılda 175 bin adet araç üretim kapasitesine sahip olacak. 2022 yılından itibaren üretime başlayacak olan fabrikada 4 bin kişi doğrudan çalışacak. Yedek parça ve yazılımsal desteklerle dolaylı olarak yaklaşık 20 bin kişiye iş kapısı açılacak.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, AK PARTİ Hükümetleriyle başlayan, savunma sanayisi başta olmak üzere her alanda yürütülen yerli ve millî projelerimizin altın halkasını oluşturan elektrikli otomobil üretim tesisinin ülkemize ve aziz milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

31.- *Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, Adalet ve Kalkınma Partisinin, kavga, çatışma, kriz ekseninde yürüten siyasi rekabeti, uzlaşma, barış ve güven eksenine taşıdığına ilişkin açıklaması*

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ederim.

AK PARTİ, siyasetin kaybolan anlamını, seviye kaybeden itibarını, tükenen ulvi amacını on sekiz yıl önce “Tek başına iş başına.” diyerek geri kazandırmıştır. Siyasetin amacı, artık belli zümrelerin menfaatlerini korumak, belli çevrelere çıkar sağlamak, sadece seçimleri kazanarak iktidara gelmek değildir. Halkın verdiği gücü yine halk için, yine ülkenin büyümesi için dünyayı sömüren ülkeler karşısında hem kendi vatani için ve hem de zulüm gören diğer ülkeler için dimdik durmak, onların yüzüne yaptıkları yanlışları haykırmaktır.

AK PARTİ, kavga, çatışma, kriz ekseninde yürüten siyasi rekabeti, uzlaşma, barış ve güven eksenine taşımıştır. Siyaseti farklılıklar üzerinde ayrışmaya sebep olacak şekilde değil, ortak hedefler, ortak akıl ve maşerî vicdana cevap verecek şekilde yaparak gerçek rotasını kurmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay'da.

Buyurun Sayın Akçay.

32.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Azerbaycan'ın Tovuz bölgesinde yaşanan çatışmalarda şehit olan Azerbaycan askerlerine Allah'tan rahmet dilediğine, Ermenistan'ın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ile AGİT kararlarına uyması ve 1992 yılından bu yana işgal altında bulundurduğu Azerbaycan toprağı Dağlık Karabağ'dan çekilmesi gerektiğine, Ermenistan'ın saldırılarında Türkiye'ye doğal gaz sağlayan TANAP Boru Hattı'nın ve Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı'nın geçtiği bir bölgenin seçilmesinin tesadüf olmadığına, Türkiye ile Azerbaycan arasında sarsılmaz temellere dayanan dostluk, kardeşlik ilişkilerinin ve iş birliğinin ebediyete kadar süreceğine inançlarını bir kez daha ifade etmek istediğine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Muhterem milletvekilleri, 12 Temmuz 2020 tarihinde Ermenistan'ın Azerbaycan'ın Tovuz kentine düzenlediği saldırı sonucunda 4 asker şehit olmuş, 4 asker de yaralanmıştır. Takip eden günlerde Ermenistan'ın devam eden saldırılarında 8 asker şehit olmuştur. Bu menfur saldırıda şehit olan kardeşlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum; yaralılara acil şifalar temenni ediyorum. Azerbaycan halkının ve Türk milletinin başı sağ olsun.

Ermenistan bu hain saldırıyla uluslararası hukuku ve komşu ülkelerin egemenlik haklarını hiçe saydığını bir kez daha ispatlamıştır. 26 Şubat 1992 tarihinde Dağlık Karabağ'ın Hocalı kasabasında ve 27 Mart 1993 tarihinde Kelbecer kasabasında yüzlerce Azerbaycan Türkü'nü katledip yüzlercesini sürgüne yollayan Ermenistan, 1992'den bu yana Dağlık Karabağ'ı işgal altında bulundurmaktadır.

Covip-19 salgını nedeniyle ekonomik ve siyasi çöküntü yaşayan Ermenistan yönetimi, akıllı hocaları ABD ve Fransa'nın emperyal planları doğrultusunda Azerbaycan'a olan saldırılarını sürdürmektedir. Ermenistan bu şirret tavrından acilen vazgeçmeli, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ve AGİT kararlarına uymalı ve işgal ettiği Azerbaycan topraklarından çekilmelidir.

Batılı ülkeler, uluslararası mecralarda her fırsatta Türkiye ve Azerbaycan'ın aleyhine kara propaganda yapan Ermeni localarının etkisinden kurtulmalıdır.

Saldırıda Türkiye'ye doğal gaz sağlayan TANAP Boru Hattı'nın ve Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı'nın geçtiği bir bölgenin seçilmesi tesadüf değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Türkiye'nin bölgedeki etkin konumu ve komşu ülkelerle olan ekonomik, siyasi ve kültürel iyi ilişkileri alenen hedef alınmaktadır. Şurası unutulmamalıdır: Türkiye tarihsel süreçte “iki devlet, bir millet” perspektifiyle Azerbaycan Cumhuriyeti'nin ve Azerbaycan Türklerinin daima yanında olmuştur. Türkiye, 18 Ekim 1991'de bağımsızlığını ilan eden Azerbaycan Cumhuriyeti'ni 9 Kasım 1991'de tanıyan ilk devlettir. Azerbaycan ile Türkiye'nin kaderi birbirinden ayrılmaz; Azerbaycan'ın sevinci sevincimiz, kederi kederimizdir. Türkiye ile Azerbaycan arasında sarsılmaz temellere dayanan dostluk ve kardeşlik ilişkilerinin ve iş birliğinin ebediyete kadar süreceğine inancımızı ve irademizi bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, şimdi İYİ PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun Sayın Türkkan.

33.- Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, 22 Temmuzda Sakarya ili Pamukova ilçesinde meydana gelen tren kazasının 16'ncı yıl dönümü vesilesiyle kazada hayatını kaybeden vatandaşlara Allah'tan rahmet dilediğine, Çorlu tren kazası davasının bir kez daha ertelenmesini kınadığına ve Çorlu tren kazasının sorumlularına verilecek cezalarla bundan sonraki kazaların önüne geçilebileceğine, Türk Tarih Kurumu Başkanı Ahmet Yararış'ın istifa ettiği haberine, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu tarafından Tele 1 kanalına verilen beş günlük ekran karartma cezasına ilişkin mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı vermesini takdirle karşıladıklarına, Bitlis ili şehir merkezinde kentsel dönüşüm çerçevesinde esnafın ve 1 Temmuz itibarıyla sarma sigara satışının yasaklanmasıyla Bitlisli tütün üreticilerinin yaşadığı mağduriyete ilişkin açıklaması

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 22 Temmuz 2004 günü Sakarya'nın Pamukova ilçesinde meydana gelen feci tren kazasının 16'ncı yıl dönümündeyiz bugün. Ankara-İstanbul arasında hızlandırılmış tren seferini yapan Yakup Kadri Karaosmanoğlu adlı tren aşırı hız nedeniyle raydan çıkarak 41 kişinin ölümüne, 89 kişinin de yaralanmasına sebep oldu. Kazada hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum. Bu vesileyle, adalet arayışlarını iki yıl geçmesine rağmen hâlâ sürdüren... Çorlu tren faciası davasının üstünü kapatma ve oyalama çabalarını da bir kez daha şiddetle kınıyorum. Adalet önünde sorumlulara verilecek cezalarla bundan sonraki tren kazalarının önüne bir nebze de olsa geçilebileceğini hatırlatmak istiyorum.

Evet, Türk Tarih Kurumu Başkanı Ahmet Yararış'ın istifa ettiği haberini bugün öğrendik biz. Yararış'ın bugüne kadar tepki çeken açıklamalarına şahit olmuştuk. Ben daha önce şu soruyu sormuştum, tekrar soruyorum: Türk Tarih Kurumunun Başkanı Yararış bugüne kadar ne işe yararış? (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bir vazifeye buraya gelmiş, vazifesini de idrak ediyor. Ona “Bunları ifade edeceksin.” diye vazife verilmiş. O, vazifesini idrak etmiş sorumlu bir memur aslında. Vazifeyi verenlerle beraber değerlendirmek lazım onun bu ifadelerini. Gelinek noktada, vazifesini yaptığını, toplumun nabzını ölçmek için birileri tarafından birtakım sözler sarf ettirildiğini gördük. Göreceğiz bakalım, hayırlı olsun, bundan sonraki aşamada gelişmeleri izlemeye devam edeceğiz.

RTÜK'ün Tele 1'e verdiği beş günlük ekran karartma cezasına ilişkin kanalın avukatları tarafından açılan davada Ankara 4. İdare Mahkemesi cezanın doğrudan basın özgürlüğü ve yurttaşların haber alma hakkına müdahale niteliğinde olduğuna hükmetmiş. Mahkeme, cezanın yürütülmesinin durdurulmasına oy birliğiyle karar vermiş. Bu kararı son derece haklı ve doğru buluyoruz. Yargının bu baskı ortamında böylesine adaletli bir karar vermesini ise takdirle karşılıyoruz.

Bir de Türkiye’de yeni bir sorun var, TÜVTÜRK’ün araç muayene istasyonları. Araç muayene ücretlerine 2018 yılına göre yüzde 51 zam yapmış. Bu araç muayene istasyonlarının sahibi kim? Ferit Şahenk, Doğu Holding. İki yılda Türkiye’de yüzde 51’lik bir enflasyon var mı? Yok. Bana göre var ama size göre yok. Eğer yoksa, buna nasıl yüzde 51 zam yaptı? Varsa, niye gerçek enflasyon rakamını saklıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – “Hayır, böyle bir enflasyon oranı yok.” diyorsanız bu Doğu Holding’i kayırma, vatandaşa da eziyet etme anlamına gelen fiyat artışını çıkıp izah etmek zorundasınız. TÜVTÜRK’ün bu fahiş artışı hangi rakama veya hangi ekonomik veriyi göz önüne alarak yaptığını biz anlayamadık, siz anlarsanız bize de anlatın. Bunun adı -bir tek adı var- bunun ismi düpedüz soygundur. Milyonlarca işçinin, memurun, emeklinin aldığı ücretler yıllık enflasyon kadar arttırılırken –yüzde 4’ler, 5’ler arttırıldı- TÜVTÜRK’ün iki yılda yüzde 51 oranında yaptığı zam kabul edilemez. O yüzden buradan sormak istiyorum: Vatandaşın cebinden alıp size yakın holdinglere para kazandırmaktan bıkmadınız mı? Buna daha ne kadar devam edeceksiniz?

Sayın Başkan, son olarak Bitlis’ten söz etmek istiyorum. Bitlis şehir merkezinde kentsel dönüşüm çerçevesinde, kenti doğal dokusuna kavuşturmak amacıyla yüzlerce iş yeri yıkılacak. Ancak yıkılacak iş yerlerine; konumu, işleyişi ve faal olmasına göre değil, binanın yapısı, yaşı gibi şartlara göre değer biçilmesi ve buna göre yıkılacak olması birçok esnafı, iş yeri sahibini şimdiden mağdur etmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Esnaflara alternatif iş yeri yapılmadı ve yüzlerce esnaf vakıflar, belediye gibi resmî kurumların kiracıları. Bu dükkânları kiralarken de hava parası gibi birçok para ödediler bunlar. Büyük tadilat yaptırıldılar. Şimdi âdeta sahipsiz bırakıldılar. Alternatif iş yeri sunulmayan yaklaşık 600 Bitlisli esnafın iş yeri yıkılacak ve daha da acısı, Bitlis’ten başka yerlere göç etmek zorunda kalacaklar.

Bitlislilerin en önemli sıkıntılarından biri de şu: TEKEL’in özelleştirilmesiyle yaklaşık 17 bin 500 tütün ekicisi aile, âdeta ekmek almaya muhtaç hâle gelmiştir. Ancak üreticilerimizin büyük bir kısmı, içimlik tütün ekip piyasada satıyorlardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Türkkan.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – 1 Temmuzda gelen yasak uygulamasıyla, Adıyaman’da olduğu gibi Bitlis’te de tütün ekicileri daha da zor durumda bırakıldı. İzinle tütün ekilebileceği söylene de Bitlisli tütüncü, kendileriyle sözleşme yapılarak ekim yapılabileceği önerisi getiriyor ancak bu da mümkün olmayınca ekmeğe muhtaç olan tütün ekicileri de şehirlerini terk etmek ve göç etmek zorunda kalacaklar. Bu konularda Bitlis’in sesinin duyulmasını ve onlara yardım elinin uzatılmasını istiyorlar.

Yüce Parlamento’yu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Şimdi, sıra, Halkların Demokratik Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Hakkı Saruhan Oluç’un.

Buyurun Sayın Oluç.

34.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 22 Temmuz Kemal Türkler'i öldürülmesinin 40'ıncı yıl dönümünde saygıyla andığına, Yozgat ili Çekerek ilçesine çalışmak için giden Mardin ili Deriklili işçilerin yaşadığı mağduriyete, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi bünyesinde Psikoloji Lisans Programı'nın açılmasına meslek örgütlerinin itirazlarının dikkate alınması gerektiğine, pandemi sonrası yeni normalde esnafın ihtiyaçlarının karşılanması, vergi indirimi, borç silme, ihtiyaç dâhilinde koşulsuz nakit hibe desteği gibi konuların değerlendirilmesi gerektiğine, ülkedeki dar gelirli yurttaşların, ücretli çalışanların, işçilerin, emekçilerin, işsizlerin, çiftçilerin, köylülerin, esnafın, kadınların, gençlerin başta işsizlik ve hayat pahalılığı olmak üzere ciddi ekonomik sorunları olduğuna, iktidarın politikalarıyla yurttaşların her gün biraz daha mağdur olduğuna ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın vekiller; bundan kırk yıl önce Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı ve aynı zamanda Türkiye İşçi Partisi kurucusu ve yönetim kurulu üyesi olan Kemal Türkler, evinden çıkıp sendikaya giderken bir pusu kurularak katledildi. Kemal Türkler, sendikal harekette kararlı duruşu, çalışkanlığıyla çok önemli deneyimler kazandıran bir kişi olmuştu. 22 Temmuz 1980'de evinin önünde katledilmesinin 40'ıncı yılında kendisini saygıyla anıyoruz.

Yozgat'ın Çekerek ilçesinde orman işinde çalışmaya giden Mardin Derikli işçiler var. Onlardan ayakbasta parası almak isteyen muhtarların isteklerini yerine getirmeyince muhtarların organize ettiği bir kalabalığın saldırısına uğruyor Mardin Derikli işçiler. İşçilerden aldığımız bilgilere göre, toplamda 13 aile üç aydır orada çalışıyorlar, muhtarlar da kendilerinden ayakbasta parası olarak hane başına bin Türk lirası istiyor. İddialara göre, Çekerek Kaymakamlığı, işçilere "Can güvenliğinizi sağlayamayız." diyerek ilçeden çıkmaları gerektiğini bildiriyor. Bu yapılan saldırıdan sonra 3 aile, Jandarma eşliğinde işlerinden alınıp Mardin'e gönderiliyorlar, Maraş'a kadar Jandarma eşlik ediyor, 10 aile ise hâlâ orada ve şu anda can güvenlikleri olmadan çalışmak durumunda kalıyorlar.

Tabii ki saldırı, anlaşılmaz bir durum. Tabii ki Kaymakamlığın "Can güvenliğinizi sağlayamayız." demesi, anlaşılmaz bir durum. Hani biz bunların hepsini anlıyoruz da hani hukuk devleti açısından, insanlık açısından baktığımızda anlaşılmaz diyoruz.

Yani bir kez daha buradan sesleniyoruz hem Kaymakama hem Çekerek ilçesindeki bu saldırıyı yapmış olanlara: Bu insanlık dışı tutumunuzdan vazgeçin. İnsanlar aş için, iş için, çocuklarının geleceğini sağlamak için, çalışmak için oraya geliyorlar. Bu ülkenin yurttaşlarıdır, hiç kimsenin onlara kötü davranmaya, onları horlamaya, onlara saldırmaya ya da onlardan haraç isteme hakkına sahip değildir; bunu bir kez daha vurgulayalım.

Sayın vekiller, bundan beş sene önce de gündeme getirilmiş olan bir konuydu. Şimdi bu alandaki meslek örgütlerinin, sivil toplum kuruluşlarının itirazları var, onu dile getirmek için bir kez daha belirtmek istiyoruz biz de. Psikoloji bölümü, açık öğretime dâhil edildi ve tercih listesinin açıklanmasıyla bu durum netleşti. Bütün meslek örgütlerinin buna itirazları var çünkü psikoloji eğitiminin ve mesleğinin sorunlarını değiştireceğini, bilimsel ve pedagojik formata aykırı olduğunu söylüyorlar. Psikoloji bilimini vasıf gerektirmeyen teknik bir işe indirgeme riskini barındırdığını söylüyorlar; konu, insan sağlığıyla ilgili.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tıp bilimi nasıl uzaktan eğitimle ya da açık öğretimle yapılamıyorsa psikoloji bilimi eğitiminin de böyle ele alınması gerekiyor. Bir an önce bu karardan dönülmelidir ve üniversite yönetimleri, bu kararı tekrar değerlendirmelidir. Konuyla ilgili, sivil toplum örgütlerinin ciddi itirazları var; bunlar dikkate alınmalı, kendileriyle konuşulmalı ve değerlendirmeye dâhil edilmelidirler.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, haziran ayına ilişkin, kurulan ve kapanan şirket istatistiklerini açıkladı. Buna göre haziranda kapanan şirket sayısı yüzde 116 artmış, 1.112'ye varmış. Aynı dönemde kapanan kooperatif sayısı yüzde 350, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı da yüzde 16 oranında artmış. Bunlar son derece ciddi veriler, alarm işaretleri çok açık bir biçimde. Devren kiralık iş yerlerine baktığımızda, yine haziran ve temmuz verilerine baktığımızda çok ciddi artışlar olduğunu görüyoruz, yüzde 51 artış var devren kiralık iş yerlerinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bu oran temmuzdaki oran, haziranda ise yüzde 77 olarak gerçekleşmiş vaziyette.

Pandemi sonrası, esnaf iş yapamadı, bunun olumsuz ekonomik sonuçları hızla yükseliyor. Sadece dükkânların, iş yerlerinin kapanması değil, burada istihdam edilen insanların -binlerce, on binlerce insanın- durumu da son derece ciddi bir mağduriyet yaratıldığını gösteriyor. Bugün, esnafın bankalardan kredi kullanarak günü kurtarma derdine düşmüş durumda ama bu, sorunun çözümü açısından bir adım sayılmamalıdır. Dolayısıyla, esnafın ihtiyaçlarının karşılanması; bu konudaki vergi indirimi, borç silme, ihtiyaç dâhilinde esnafa koşulsuz nakit, hibe desteği gibi konular mutlaka değerlendirilmelidir.

Son olarak değinmek istediğim konu, bireysel borçlanmayla ilgili.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Toparlıyorum efendim.

Son derece birbiriyle bağlantılı bir konu olduğu için söylemek istiyorum: Son verilere göre tüketici kredileri ve kredi kartı harcamalarında 700 milyar Türk liralık bir artışa ulaşılmış vaziyette ve kullanılan kredilere baktığımızda, bunun millî gelire, gayrisafi yurt içi hasılaya oranı ise son altı ayda yüzde 38'den yüzde 47'e ulaşılmış vaziyette yani aslında borçlanmada, kredi alma oranında ciddi bir artış var. Özellikle pandemi dönemine baktığımız zaman, hem şirketlerin hem vatandaşların daha fazla borçlanma yoluyla bu krizi atlatmaya çalıştıklarını görüyoruz. İktidarın da borçlu toplum, borçlu yurttaş yaratma ekonomisini teşvik ettiğini görüyoruz. Yılın ilk yarısında bütçe açığının geçen yıla göre yüzde 40 civarında daha yüksek olduğu belli; cari açık büyüyor, bütçe açığı büyüyor, enflasyon artışı sürüyor, işsizlik artışı sürüyor ve iktidar hâlâ ekonomi konusunda pembe tablolar çizmeye, hiçbir sorun yokmuş gibi davranmaya devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Özellikle, bu ülkedeki dar gelirli yurttaşların, ücretli çalışanların, işçilerin, emekçilerin, işsizlerin, çiftçilerin, köylülerin, esnafın, kadınların, gençlerin son derece ciddi ekonomik sorunları olduğunu hepimiz biliyoruz, görüyoruz; işsizlik, hayat pahalılığı bunun başında geliyor. İktidarın bu politikalarıyla yurttaşlar ne yazık ki her gün biraz daha fazla mağdur oluyorlar, her gün biraz daha fazla zulümle karşı karşıya kalıyorlar. Bunu bir kez daha belirtmiş olalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel, buyurun.

35.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, 22 Temmuz Kemal Türkler'i öldürülmesinin 40'ıncı yıl dönümünde rahmetle andığına, Sakarya ili Pamukova ilçesinde on altı yıl önce meydana gelen hızlı tren kazasına ilişkin davada Devlet Demiryollarının sekizde 4 kusurlu bulunduğuna, bilirkişi raporunda yer alan dönemin Devlet Demiryolları Genel Müdürü Süleyman Karaman hakkında soruşturma açılması talebini reddeden dönemin Ulaştırma, Haberleşme ve Denizcilik Bakanı Binali Yıldırım ve partisinin konuyla ilgili ne düşündüğünü duymak istediklerine, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı Hükümet Kabinesi 2 Yıllık Değerlendirme Toplantısı'na, 5 siyasi partinin de söz verdiği hayvan haklarıyla ilgili kanun teklifinin neden çıkarılmadığını öğrenmek istediğine, aromatik bitki çeşitliliği, nadir görülen hastalıkları, down sendromu ve otizmliler çocukların sorunlarını, bilişim teknolojileri bağımlılığını ve Rabia Naz araştırma komisyonları raporlarının Mecliste görüşülmediğine, sosyal medyayı kısıtlamaya yönelik düzenlemeler getirildiğine, Meclisin "tarımsal afet bölgesi" diye bir tanımlamayı tartışması ve yasalaştırması gerektiğine, TARSİM yüksek sıcaklığı kapsamadığı için mağduriyet yaşandığına, tarımsal sulamada kullanılan elektrik faturalarında indirim yapılmasını ve afete uğrayan çiftçilerin bir kereye mahsus bir düzenlemeyle borçlarından kurtarılmasını beklediklerine, Meclisin bu sorunları çözmeden çalışmalarını tamamlayıp tatile girmesini doğru bulmadıklarına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün, işçi sınıfının önderlerinden, DİSK'in kurucu Genel Başkanı Kemal Türkler'in suikaste kurban gidişinin 40'ıncı yıl dönümü. On yıl boyunca görev yaptığı DİSK'te, işçi sınıfının örgütlenmesinde, çok sayıda grevde etkin rol oynamış bir sendika lideriydi Kemal Türkler. 12 Eylül faşist darbesine giden karanlık süreçte, 22 Temmuz 1980'de, evinin önünde bir suikaste kurban gitti. Kemal Türkler'i bir kez daha minnetle, saygıyla ve rahmetle anıyoruz.

Sayın Başkan, 2004 yılında Pamukova'da, on altı yıl önce, "hızlandırılmış tren" olarak adlandırılan, hızlı tren süsü verilen ve vatandaşlarımızın, canları pahasına bindirilerek siyasi bir şov uğrunda ölüme taşındıkları bir faciayı yaşamıştık. 41 vatandaşımız bu faciada hayatını yitirdi. Pamukova'da sorumlular hesap vermediği için daha sonra Çorlu'da ve Ankara'da tren kazalarında başka canlar yandı, hanelere ateş düştü, yüreğimize ateş düştü.

Bilirkişi raporunda birinci makinistin sekizde 3, ikinci makinistin sekizde 1 kusurlu bulunduğu davada, dönemin Devlet Demiryolları Genel Müdürü Süleyman Karaman hakkında soruşturma açılma talebi, Demiryolları sekizde 4 kusurlu bulunmuş olmasına rağmen dönemin Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım tarafından reddedildi ve o gün sekizde 4 kusurlu olan kurumun başındaki kişiyi yargıdan kaçırarak Binali Yıldırım, daha sonra çok farklı görevlerde bulundu ama on altı yıl önce yaşanan bu faciayla ilgili Binali Yıldırım ve Başbakanlık yaptığı ve daha sonra Başbakanlık koltuğunu feda edip rejim değişikliğine de olanak sağladığı partisi ne düşünüyor? Bunu 16'ncı yılda bir kez olsun duymak isteriz.

Sayın Başkan, Meclisin çalışmalarını tamamlayıp yaz tatiline girme gibi bir süreçte sürüklendiği bugünlerde dün sarayda yapılan ve kendi kendine karne veren, pekiyi veren, iki yıllık süreci değerlendiren yürütmenin başını bütün Türkiye hayretlerle izledi. Yürütmenin başındaki Adalet ve Kalkınma Partisinin Başkanı, kendi dönemine karne verdi. "İlk yüz seksen günde dediklerimin yüzde 90'ını yaptım." dedi, iki yılda ne söz verdi ne yaptı konuşmadı. Biz sadece son mitingini hatırlasak, "Haklarını helal etsinler, güvenlik görevlileri, polisler, korumalar bizimle bir koşturdular."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edelim lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Yeni dönemde inşallah ilk işim, 3600 ek gösterge.” diyen Recep Tayyip Erdoğan, dün “Her kararı hızlı alabiliyoruz, önümüzde hiçbir engel yok...” Doları düşüremedi, euroyu düşüremedi, işsizlik tırmandı, ekonomi diplerde ama 3600 ek göstergeyi bekleyen polisler, yine görevlerini yapıyorlar; Mecliste yapıyorlar, Cumhurbaşkanlığında yapıyorlar, kara yollarında yapıyorlar ama 3600 ek göstergenin yerinde yeller esiyor. Sırf onlar değil; öğretmenler, hemşireler, din görevlileri, infaz koruma memurları bu verilen sözlerin tutulmadığının hayal kırıklığında ama diğer taraftan “Çok iyi gidiyoruz.” diyor.

Tek adam rejimi başladığında istihdam 28 milyon 738 bin iken bugün 25 milyon 614 bin, resmî rakamlarla. 3 milyon 124 bin istihdam kaybı var Türkiye’de, tek adam rejimi başarılı!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Geniş tabanlı işsiz sayısı 3 milyon 259 bin artmış, tek adam rejimi başarılı; devletin borcu 567 milyar artmış, tek adam rejimi başarılı; vatandaşın bankaya borcu 211 milyar lira artmış, tek adam rejimi başarılı; yabancıların Türkiye portföyü 82 milyardan 62 milyara gerilemiş, 20 milyarlık portföy kaybı var, yangın yerinden kaçır gibi kaçıyor yabancı yatırımcı Türkiye’den; tek adam rejimi başarılı! Ama bir yandan da emekli perişan, yüzde 50’si asgari ücretin altına inmiş, iki yıl önce yüzde 11,9’u asgari ücretin altındaydı, yüzde 50’si asgari ücretin altında. Çiftçi yanıyor, memur yanıyor, esnaf yanıyor ama bir bakıyorsunuz, tek adam rejimi başarılı!

Ve Meclis, Sayın Başkanım, Meclisi kapatıp gitmeyi düşünenlere şunu söylemek lazım: 5 siyasi partinin sözü vardı, Meclis Başkanının sözü vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu senenin ilk işi hayvan hakları yasasıydı. Kim elimizi tutuyor da hayvan hakları yasasını çıkarmıyoruz; bunu soruyorum. Aromatik Bitki Çeşitliliği Komisyonu Raporu, Nadir Hastalıkları Araştırma Komisyonu Raporu, Down Sendromu ve Otizmlili Çocukların Sorunlarını Araştırma Komisyonu Raporu, Bilişim Teknolojileri Bağımlılığı Araştırma Komisyonu Raporu, Rabia Naz Araştırma Komisyonu Raporu basıldı, Mecliste görüşülmedi. Nereye gidiyoruz? Nereye gidiyoruz? Tatile gitmenin, Meclisi kapatmanın zamanı mı? Bunları gösterip Meclisi kapatmayacağımıza interneti sansürlemeye, sosyal medyayı kısıtlamaya, yasaklamaya, şirketlerle ilgili düzenleme diye gösterip gençlerin, Z kuşağının iletişimini sınırlamaya yönelik düzenlemelere gidiyoruz. Kabul edilebilir tarafı yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son sözlerinizi alayım Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir konum kaldı Başkanım.

Sayın Başkanım, seçim bölgem olduğu için Salihli Ziraat Odası bugün, Mecliste. 16-20 Mayıs’ta yüksek sıcaklıktan, 5-6-7-8 Temmuz’ta aşırı yağıştan, doludan, fırtınadan başta Salihli ve civarındaki ilçelerimizde inanılmaz hasarlar oluştu. Tabii, ilk akla geleni milletvekillerimiz de teklif etti. Manisa’nın bu sene afet bölgesi ilan edilmesi lazım ama “bütün varlıkların yüzde 40’ı” diye bir zorluk var. Çiftçi perişan ama bir başka yerde bir araba, bir ev, bir fabrika bu hesaba dâhil oluyor. Meclisimizin “tarımsal afet bölgesi” diye bir tanımlamayı düşünmesi, tartışması, yasalaştırması lazım.

Ayrıca, bu, biraz önce de anlatıldı, 45 derece sıcaklıkta üzümde ve zeytinde silkmeye, dökme yaşandı ama TARSİM yüksek sıcaklığı kapsama almadığı için ciddi bir mağduriyet var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tarımsal sulamada kullanılan elektrik faturalarında biz indirim bekliyoruz hatta afete uğrayan çiftçilerin belki bu konuda bir kereye mahsus bir başka düzenlemeyle bu borçtan kurtarılmasını bekliyoruz ama eskiden mahsulden mahsuleydi şimdi özel şirketler, çiftçinin gırtlığına her ay yapıyorlar ve öyle ki sulama yapacağı günden bir gün önce kesiyorlar elektriği, ürünü de yakıyorlar. Bunun kabul edilebilir bir tarafı yoktur ve bizim Salihli'mizin bu talepleri, hem bütün Manisa'daki çiftçiler için hem Türkiye'deki bütün iller için benzer sıkıntılar olduğunu hatırlatıyor; yüce Meclisin bu sorunları çözmeden çalışmalarını tamamlayıp tatile girmesini de asla doğru bulmuyoruz Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özlem Zengin.

Buyurun Sayın Zengin.

36.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Meclis çalışmalarında zamanın çoğunun bir hakkın suistimali denebilecek bir yöntemle harcadığına, milletvekillerinin de diğer insanlar gibi tatil yapmayı hak ettiklerine, bu Meclisi çalıştırmanın asıl görevleri olduğuna, herkesin kendi içine, kalbine bakması gerektiğine, Ayasofya meselesinde önce Danıştay kararı, arkasından Cumhurbaşkanı kararnamesiyle bütün ülkeyi memnun eden bir tablonun ortaya çıktığına, bütün siyasilere ve milletin hissedeceği duygudaşlığın ne olup bittiğini anlamak adına fevkalade önemli olduğunu düşündüğüne ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri, ben de hayırlı çalışmalar diliyorum, bugünün güzel olması için.

Sayın Başkan, doğrusu, Sayın Grup Başkanvekilini dinlerken insan hayrete düşüyor çünkü bahsettiği mevzuları görüşebilirdik, tatile girelim ya da girmeyelim, görüşebilirdik. Fakat çok uzağa gitmeye gerek yok, dün yaptığımız çalışma performansına bakarsak; her üç dakikada bir yoklama iste, ayağa kalk... Yani zamanımızın yarısını aslında bir hakkın suistimali diyebileceğim bir yöntemle harcadığımız için yapmamız gereken işi, iki misli saat diliminde yapıyoruz. Hâl böyle olunca da işler böyle sarkıyor.

Yani eğer çok arzu ediyorlarsa, bu işlerde oturalım uzlaşalım, daha hızlı bir tempo içerisinde götürelim. Fakat arka taraflarda –ben de şimdi o yöntemi deneyeceğim- “Meclisi ne zaman kapatıyoruz? Ne zaman kapatıyoruz?” diye sorup...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kim soruyor onu? Kim soruyor onu?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Ben size söylemiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teessüf ederim. Sanki bana söylüyormuşsunuz gibi anlaşıldı da.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Üstünüze alınıyorsanız da alının yani kendi arkadaşlarınız soruyorlar. Kendi arkadaşlarınız soruyorlar, duyuyoruz bunları.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Nöbetçi olmayan milletvekilleri sorabilir, Özgür Bey. Bugün nöbetçi olmayan milletvekilleriniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hiç öyle bir vekil yok. İsmi açıklayın, ismini açıklayın.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – O yüzden gerekirse söylerim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir de dün nasıl bir hassasiyet gösteriyordunuz, şimdi ne söylüyorsunuz, hadi bakalım.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hayır, şu var, nasıl yapacağıma kendim karar veririm.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, tabii...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Benim bir ilkem var, ama bu ilkeler, ilkelere uyanlar için geçerlidir. Siz bu ilkelere uymadığınız için ben sizin yaptığınıza bir ayna tutuyorum. Nasıl böyle etrafta insanlar "Ne zaman kapatıyorsunuz? Ne zaman kapatıyorsunuz?"

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hiç öyle bir şey söylemedik. Hiç öyle bir şey...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Var var var...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Burada arkadaşlarımız: Var mı söyleyen, ne zaman kapatacağız diyen?

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Bir sürü var, bir sürü var, bir sürü var.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Var, Sayın Özel, niye yo? Sayın Başkanım var ama bize isim verdimiyin, isim verdiğimizde çok ayıp olur, nöbetçi vekil sistemi var sizde, lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söyle, söyle.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Sen nöbetçi vekillerle çalışıyorsun Başkan. Öyle diyor arkadaşlar, sizin gruplar da aynısını diyor, biz arkada konuşuyoruz.

ATILA SERTEL (İzmir) – İsim verin Özlem Hanım, isim ver. Ayıptır ayıp.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hiç ayıp değil. Ya lütfen.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Grup Başkanvekilini dinleyelim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Arkadaşları satmayız ama, onu bekleme bizden, satmayız; o, bize yakışmaz.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hasan Bey...

Sayın Başkan, müsaade ederseniz, ben özgür bir ortamda ifade edeyim, Sayın Özel cevap versin.

Bu Mecliste pek çok vekil soruyor: "Ne zaman tatil olacağız?" Ben bu soruyu duyuyorum. Muhalefetteki arkadaşlardan da duyuyorum, isim söylemiyorum ama buradaki problem şudur: Yani bir taraftan ne zaman kapanacak? Bir takvim ki bu da suç değil yani Meclisin tatil olma diye bir hakkı var, öyle olduğu için de Anayas'a konmuş. Hangi şartlarda ne zaman olacak? 1 Ekimde açılacak... Bunların takvimlemesi belli. Ha hâl böyleyken "çalışalım, çalışalım" diyorsanız, bizim zaten buna bir itirazımız da yok biz de arzu ediyoruz, çalışalım ama bunu yaparken de milletvekillerimiz de diğer insanlar gibi normal şartlar altında bir tatil yapmayı hak ediyorlar diye düşünüyorum. Yani, tabloyu şöyle koymak çok sakil: "Siz çok çalışmak istiyorsunuz da biz istemiyoruz." Bu Meclisi çalıştırmak asıl bizim görevimiz; zaten biz uğraşyoruz, sizlere rağmen uğraşyoruz. "Aman bir kanun daha geçirelim, aman bir kanun daha geçirelim." diye biz uğraşyoruz. O yüzden bu konularla ilgili olarak bence bir samimiyet testinden... Herkesin kendi içine, nefesine, kalbine bir bakması lazım diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açalım arkadaşlar.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) - Samimiyetle ilgili bir başka konuyu da ben açmak istiyorum: Ayasofya meselesi. Biliyorsunuz, geçtiğimiz hafta içerisinde önemli bir kararı biz burada, bütün milletvekilleri, mutlu olarak, coşkuyla, hamdederek Ayasofya'nın cami olarak ibadete açılmasını burada gündem yaptık. Önce Danıştayın kararı, arkasından Cumhurbaşkanımızın kararnamesiyle bütün Türkiye'yi memnun eden bir tablo karışımıza çıktı.

Hatta, doğrusu, bu hafta sonu ben Tokat'taydım. Tokat'ta daha ziyade umre ve hac malzemeleri satan bir sokağımız vardır, o sokakta birkaç aileye rastladım, karı kocaya rastladım. Baktım, alışveriş yapıyorlar, zannettim ki bir hazırlıkları var konuyla ilgili olarak. Dediler ki: "Biz Ayasofya Camisi'nin

açılışına gelmek istiyoruz, o yüzden kendimize böyle alışveriş yapıyoruz.” Sanki bir umreye gider gibi, bir hacca gider gibi bir heyecanı görmek, hakikaten, çok mutlu etti beni. Şimdi, onlardaki heyecanı görünce bizim kendi heyecanımızı fevkalade az buldum açıkçası. Özellikle de davete icabet emeyenlerin heyecanının neredeyse hiçe yakın olduğunu görüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Hatta bu konuyla ilgili açıklamalarda, yani neredeyse böyle cuma namazı gibi toplu olarak kılınan, ibadetin aslında toplu olmasının önemli olduğu ve farz olduğu -vacip olduğu, öyle söyleyelim, toplu olarak kılınmasının vacip olduğu- yerlerde, ibadetin bir gösterişmiş gibi anlatıldığı, buraya gitmenin sanki bir siyasi şovmuş gibi anlatıldığı durumlara rastlıyoruz. Bu manada ben bütün siyasileri, milletimizin, biraz evvel anlattığım hissiyatıyla bir duygudaşlığa davet ediyorum; bunun, ne olup bittiğini anlamak adına fevkalade önemli olduğunu düşünüyorum; Türkiye’de olanı biteni anlamak adına fevkalade anlamlı buluyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel.

37.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil’in ve Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL – Sayın Başkan, önce, herhâlde düzeltilmesi gereken bir tutanakla karşı karşıyayız, “Yanlış mı duydum?” dedim. Amasya’nın Sayın Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, yerinden yaptığı konuşmada şöyle başladı cümleye: “AK PARTİ; siyasetin kaybolan anlamını, seviye kaybeden itibarını, tükenen ulvi amacını, on sekiz yıl önce ‘Tek başına, iş başına!’ diyerek geri kazandırmıştır.” dedi.

Burada, ben buna alınırım; bu Meclisin bir üyesi, Türkiye Cumhuriyeti’nin bir vatandaşı olarak. Ama herhâlde en çok, o günden önceki, 21’inci Dönemde milletvekilliği yapan arkadaşlarımıza bir özür borcu var, büyüklerimize bir özür borcu var. O dönemin 3 siyasi partisinin koalisyon hükümeti vardı. O partilere... Demokratik Sol Parti, Mecliste yok ama Genel Başkanı Bülent Ecevit, partimizin 3’üncü Genel Başkanıdır. O açıdan bunu kınarım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - O koalisyonun diğer ortaklarının da tutanağa erişme imkânları var. O günlerde siyasetin anlamını kaybettirdiklerini, seviye kaybeden bir itibarlarının olduğunu, tükenen ulvi amacı AK PARTİ’nin geri getirdiğini, herhâlde o gün siyaset hayatında olan hiçbir parti de kendisine yakıştırmaz. Bu konuda iktidar partisinden bir düzeltme gelirse bence çok yerinde olur.

Sayın Başkan, diğer taraftan, nasıl Meclisi çalıştırmak iktidar partisinden bir ödeviyse; toplantı yeter sayısı, karar yeter sayısı, bunları aramak da muhalefet partilerinin ve her bir muhalefet milletvekilinin anayasal ödevidir. Müzakereler sırasında çil yavrusu gibi dağılıp oylama sırasında Çin ordusu gibi içeri girme, bir yasama tekniği değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Özel.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Başkanım, ya burada siz yanlış bilgi veriyorsunuz, olmaz Başkanım!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Salonda makul sayıda, yeterli sayıda milletvekili bulunduğu takdirde...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, bu, milletvekilinin itibarını düşürüyor! Ya Sayın Özgür Başkan, ne konuşuyorsun ki dinleyeyim?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...Cumhuriyet Halk Partisi olarak, karar ve toplantı yeter sayısı arama gibi bir düşüncemiz yoktur.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, yapmayın böyle ya! Ya, Meclisi bu hâle düşürmeyin ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hatta, bazen biz bu hakkı kullandığımızda siz de düne baktığımızda...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Biz ona müsaade etmeyiz!

BAŞKAN – Sayın Çilez...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, 138 kişiden kaç kişisiniz burada ya?

SALİHA SERA KADİGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ya, biz de bağırıp çağırılım mı Özlem Hanım konuşurken?

BAŞKAN - Sayın Çilez, Grup Başkan Vekiliniz gereken cevabı verir.

Lütfen...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ama bunlar itibarımızı düşürüyor. Başkanım, müsaade etmeyin böyle konuşmalara.

BAŞKAN – Lütfen... Rica ediyorum. Grup Başkan Vekiliniz gerekli cevabı verir, her söze cevap vermek zorunda değilsiniz.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ama bu, itibarını düşürüyor milletvekilinin.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, ayrıca karar yeter sayısı istediğimizde -örneğin dünsiz bakıyorsunuz, salon bomboş olduğunda resen karar veriyorsunuz. Bazen danışyorsunuz, hatta elektronik yoklamaya başvuruyorsunuz, bazen de -ben öyle düşünmüyorum ama- siz bakıyorsunuz ve diyorsunuz ki: “Arkadaşlar, yeterli sayı da var.” Resen kararlar devam ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu denetimi yapmak da suç değildir, orada karar veren riyaset makamının görevini tartışmaya açmak da had değildir, salonda bulunulması gerektiğinde bulunmuyorken yoklama alındı, istendi diye buna tepki göstermek de doğru değildir. Burada yeterli milletvekili varsa biz bu yola asla başvurmuyoruz.

Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekili “samimiyet sorgulaması” falan dedi, sonra da “Davete icabet etmeyenlerin samimiyeti...” dedi. Birincisi, ezanın bir davet olduğunu, davet bekleyenlerin İslamiyet’e uzak olduğunu söyleyenlerin daha sonra protokol listesi, VIP, CIP listesi yapıp sonra da davete icabet etmeyenlerin... Bunu en iyi Özlem Hanım bilmelidir ki herhâlde savrulmakta olunan yer çok tehlikeli bir yerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İbadet kurumsal değil, siyasi değil, kişisel bir tercihtir; arada kimse yoktur. O konuda bir telefon görüşmesine aleniyet kazandırmak bile o görevi yapan kişi açısından bir şüursuzluktur. Bunun üzerinden siyaset örmeye çalışmak, ibadet tercihini sorgulamak; bir dinin, bir mezhebin, bir inancın bir diğerine asla ve asla yapmaması gereken bir şey ve buna “Bu Mecliste en çok kim karşı çıkmalıdır?” diye sorulsa ben ismini başlarda sayacağım birinin bu siyasi hamasete yeltenmesini doğru bulmadım. Bu konuda bir cevap değil, belki sükütun verdiği bir pişmanlık beklerim.

Teşekkür ederim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, sükût edersem pişman olduğum ortaya çıkacak...

BAŞKAN – Sayın Oluç’a söz vereceğim, sonra size söz vereceğim Sayın Zengin.

Buyurun Sayın Oluç.

38.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in yaptığı açıklamadaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Saniyorum Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekilinin dil sürçmesi olsa gerek, konuşurken dedi ki muhalefete dönük olarak: “Sizlere rağmen Meclisi çalıştırıyoruz.” Yani bunu böyle kastetmediğinizi umuyorum çünkü iktidar ve muhalefet ilişkisine böyle bakarsak ortada -hani zaten yok doğru dürüst bir demokrasi de- hiçbir demokratik işleyiş kalmamış olur. Yani “Muhalefet olmasa bu Meclisi ne güzel çalıştırdık.” zihniyetinin varacağı yer –ki oraya çok az al kaldı zannediyorum- “Muhalef halk olmasa bu ülkeyi ne güzel yönetirdik.” noktasıdır.

Şimdi, bu, eğer bir dil sürçmesiye siz bunu düzeltin; değilse gerçekten iktidar, muhalefet ve demokrasi açısından baktığınız yerin çok sakıncalı bir yer olduğunu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

39.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin’in, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in ve İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un yaptığı açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, önce Sayın Oluç için şu cevabı vereyim, “rağmen”den kastım şudur: Kesinlikle muhalefetin varlığı bizim için çok önemli. Her şeye rağmen ne kadar tartışsak tartışalım hem öğreniyorum hem keyif alıyorum. İyi ki varsınız muhalefet olarak, her biriniz iyi ki varsınız.

Ama buradan kastettiğim şey şuydu: Dün yaşadığımız bir hadise. İşte, görüyorsunuz... Yoklama meselesinin bir dozu olmalı diye düşünüyorum. Yani biz buradayız. Bakın, dün Genel Kurul kapandı mı? Kapanmadı. Eğer her yoklamada her seferinde biz yeterli sayıya ulaşıyorsak, artık bu, görüldüğü hâliyle amacının ötesine geçiyorsa burada bir tuhafılık ortaya çıkıyor. Benim kastettiğim şey budur. Yani verilen bir hak karşısında bu hakkın, amacının dışında kullanılmasına ben “rağmen” diyorum. Yoksa, onun dışında elbette biz çok büyük bir mutluluk duyuyoruz ve böyle olmalı, hatta daha fazla... Türkiye’yi temsil edebilecek sayıda ne kadar milletvekilimiz burada olursa ondan memnun oluruz. Kaldı ki 27’nci Dönem, Türkiye’de ilk defa seçmenin yüzde 95’inin temsil edildiği bir Parlamento içerisindeyiz. Ben bundan fevkalade mutluluk duyuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Şimdi, Sayın Özel dedi ki: “Sükût beklerim pişmanlığın ifadesi için.” Pişman olmadığının karşılığı olarak sükût etmek istemiyorum açıkçası çünkü ne söylediğimin gayet farkındayım.

Şuradan kaynaklandı Sayın Özel: Sizin Cumhurbaşkanı adayınız, kendi Cumhurbaşkanı adayınız davet beklediğini ifade etti yani “Ayasofya’ya gelmek için ben davet bekliyorum.” dedi. “Ben davet bekliyorum.” dediği için kendisine cevaben “Ezan aslında -hatta salayla başlayan süreç- cuma için bir davettir.” denildi ama bu genel bir ifade fakat daha sonrasında, öyle protokol falan olsun diye değil, görüldü ki bu manada bir şey de var, bir talep, kimler gelecek, gelmeyecek... Çok kalabalık olduğu takdirde de pandeminin getirdiği zor bir durum var, hâl böyle olduğu için de tamamen oradaki organizasyonu sağlıklı bir şekilde hayata geçirebilmek için bir planlama yapıldı; süreç bununla ilgilidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Haklısınız -bir cümle- bitiriyorum.

Şimdi, bu, şudur: Yani kesinlikle –nasıl anlatalım- herkes ister namazını kılar, ister kılmaz, ister bunu gizli yapar, ister aşikâr yapar, ister evinde kılar, ister camide, nasıl olursa olsun fakat Ayasofya seksen altı yıl sonra ibadete açılıyor. Orada bazen olur -ben çok şahit olmuşumdur- insanlar cenaze namazına gelirler fakat cenaze namazına iştirak etmezler ama cenaze namazında olmayı tercih ederler. Burada benim kastettiğim, bire bir namazın içinde olmayı tercih etmeyebilir, kendi isteğidir, kendi arzusudur ama bizim asıl arzumuz, seksen altı yıl sonra açılan Ayasofya Camisi'nde o mutlulukta, o muştuda buluşmayı ben teklif ediyorum, bunu söylüyorum, yoksa diğerleri herkesin kendi tercihidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

Son turu yapıyoruz, artık gündeme geçeceğiz.

40.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şu, son kısım olmasaydı belki hiç cevap vermeyecektim ama şöyle bir şey söyleyeyim: Birincisi, Cumhurbaşkanı adayımız Muharrem İnce'ye “Ayasofya'ya gider misin?” diye sordular. Kendisi de açık açık dedi ki: “Pandemi şartları var, kapasite de belli, ciddi bir talep de olacaktır, bir davetli listesi olacaktır; davet edilirse gitmeyi düşünürüm.” Bunun üstüne, haksızca, hep bir ağızdan: “Ezan zaten davettir.” Ya, bunu Muharrem İnce de bilir, ben de bilirim, siz de bilirsiniz, herkes bilir. Bunu dedi diye “Ezan zaten davettir.” deyip sonra bir davetli listesi ortaya koyduğunuzda bu komik bir durum, çelişkili bir durum. Bir hafta önceki hâlinizi reddeden, alaya alan, deşifre eden, mahkûm eden bir durum, bir kez bunu görün yani. Bunun, bu tarafının savunulacak bir şeyi yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İkinci tarafını da söyleyeyim: Sayın Özlem Zengin, birilerinin sizin inancınıza, giyinişinize, ibadetinize engel olması, yasak koyması ne kadar kabul edilemezse sizin de “Efendim, keşke davete icabet etseydiniz de bu davete icabetle samimiyetinizi ortaya koysaydınız.” lafı arasında hiçbir fark yok. Savrulduğunuz yer çok yanlış, bunu yapmayın. Ben burası için dedim ki: “Bir sükûtu özür kabul ederim.” Çünkü lafı geri almak kolay değil, onu bile etmeyip daha da diyorsunuz ki: “Gelseydi, dursaydı, dışarı çıksaydı da namaza durmasaydı.” Siz neleri sorgulamaya başladınız ya? Neleri sorgulamaya başladınız?

Şimdi, samimi bir şey söyleyeyim, samimi. Birbirimizi anlayacaksak, Başkanın da müsaadesiyle samimi bir şey söyleyeyim mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayasofya'nın ibadete açılması kararında burada sizlerin duyduğu heyecanı, sadece sizin de değil, MHP ve İYİ PARTİ Grubundan değerli dostların, değerli milletvekillerinin duyduğu heyecanı duyunca -belki de bir öz eleştiri bile olabilir bu, benim açımdan- ben arkadaşlarıma şöyle bir şey dedim: “Ben, Ayasofya meselesinin onlar için önemli olduğunu biliyordum ama atfettikleri bu önemi gözlerine bakınca anladım.” Bakın, bu böyle bir şey. Benim bu meseleyi sizin ne kadar içinde hissettiğinizi, gözlerinizden o gün öğrenmiş olmam da benimle ilgili

bir öğrenmedir, benimle ilgili diyorum. Ama sizin de anlamanız lazım ki sizin duyduğunuz heyecana bile şaşırarak kadar bu meseleye bir önem atfeden veya sizin atfettiğinizden haberdar olan ama dozunun farkında olmayan mevkidaşlarınızın veya siyasi rakiplerinizin sizin bu coşkunuzu anlaması başka bir şeydir, ortaklaşması başka bir şeydir, buna saygılı davranması başka bir şeydir, sizin dediğiniz gibi davranması başka bir şeydir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Buna başlarsanız hakikaten işin içinden çıkamazsınız. Bunu yapmayın, buradan bir siyaset çıkmaz, buradan bir oy çıkmaz, siz böyle dediniz diye bize oy verecek bir kişi değişmez, tersi için bir tane değişmez. Ama kendinizle, saygınlığınızla, geçmişinizle ve bugünkü görevinizle bağdaşmayacak bir tutuma savrulmayın; savrulmuş durumdasınız.

Teşekkür ederim Başkanım.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan, bir cümle ilave etmek istiyorum, önemli.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Zengin.

41.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, şunu önemişiyorum: Benim için “samimiyetle” diye başlayan bir cümle, 1 dinliyorsam 10 heyecanla dinleyeceğim bir cümledir. O yüzden çok büyük bir özenle ve dikkatle ifade ettim çünkü ben Genel Kurulda yaptığımız konuşmaları kayda geçsin diye yapmayı tercih etmeyenlerdenim. Ben birbirimize samimiyetle hitap etmeyi, birbirimizi anlamayı, dinlemeyi hepsinden önemli buluyorum. O yüzden teşekkür ederim bu “samimiyetle” ifadenize.

Şimdi, ben de samimiyetle şunu söyleyeceğim: Burada benim söylediğim şey çok nettir yani büyük bir içtenlikle... Ben yasaklarla mücadele ediyorum, ettim, herkesin kendi inandığı gibi var olmasını arzu ediyorum; hiç kimsenin de icbar, kendisini mecburiyet altında hissetmesini istemiyorum. Yani namaz kılma mecburiyetini niye hissetsin? Ama sonuçta benim burada ifade ettiğim şey -yanlış da anlaşılacak istemiyorum- biraz önce sizin tanımladığınız, o coşkunun... Ya, işte, vatandaşımızı gördüm yani insanların hacca, umreye gider gibi hazırlandığı bir yerde bunun, bu coşkunun hep beraber, hepimiz tarafından paylaşılmasının ben altını çiziyorum. O sebeple, bunu ifade etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

42.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, pek çok milletvekili arkadaşımız olarak hepimiz de çeşitli yabancı ülkelere ve yabancı ülke parlamentolarına, genel kurullarına, komisyon çalışmalarına tanık olduk, ziyaret ettik. Türkiye Büyük Millet Meclisinin de katılım bakımından bütün dünyadaki pek çok demokratik ülke meclislerinden çok da farklı olmadığı, Genel Kuruldaki görüşmeleri izleyen milletvekillerinin sayısal olarak da mahdut, sınırlı olduğu yani kendilerince çok önemli gördükleri bir gündem olmazsa katılımın sayıca nispeten az olduğu, daha çok oylamalara itibar edildiği de bir hakikat yani bunu birbirimizden saklayacak hâlimiz de yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi de bu şekilde çalışıyor ve elbette Meclis İç Tüzük'ü bütün milletvekillerine ve bütün gruplara aynı hakları veriyor. Yani bir milletvekili veya bir grup için geçerli olan haklar diğer milletvekilleri ve gruplar için de söz konusu. Dolayısıyla, yoklama ve karar yeter sayısı talebinde bulunmak İç Tüzük'ten kaynaklanan bir hak, mantıklıdır; buna saygı da duyulur. Ancak hem genel hukukumuz hem de İç Tüzük'teki hakların kullanımı bakımından, hepimizin bu hakları iyi niyet kuralları içerisinde ve ölçülü kullanma mecburiyeti var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bunun ölçüsü de Meclisin genel çalışma akışını da aksatmamaya yönelik olmalı. Yani her şeye karşı çıkarak her şeyi engellemeye çalışıyorsunuz, biz bunu Meclisin çalışması olarak değerlendirmekte zorlanırsınız. Dolayısıyla, yoklama ve karar yeter sayısı talebinde de ölçüyü kaçırmamak gerektiğini düşünüyorum. Yani eğer sadece dünkü birleşimin bir muhasebesini yapacak olursak sırf bu yoklama talepleriyle en az üç dört saatin gittiğini görürüz ki doğrusu bunu da makul görmek mümkün değil. Hem bunu yapıp hem de “Meclisi çalıştıralım.” demek de bir çelişki ifade eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet Meclis çalışsın, o bahsedilen hususları da raporları da görüşelim ama İç Tüzük'ün uygulamasında da bir makuliyet içerisinde olmamız gerektiği kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

43.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Akçay'ın konuşmasını, biraz önceki benim konuşmama atfen yaptığı anlaşılıyor. Ben sadece kendisine bir tek şey hatırlatacağım: 24'üncü Dönemdeyiz, iç güvenlik yasa tasarısı geçiyor. Milliyetçi Hareket Partisi, CHP ve Halkların Demokratik Partisi ayrı ayrı gerekçelerle iç güvenlik yasasına karşı çıkıyorlar. O yasadaki, hem 3 önerenin 3'ünde hem de maddede yoklama istedik ve bütün maddelerde yaptık bunu, günlerce sürdü ve Türkiye döndü, baktı. O günlerde neden yapıyorduk bunu? İç güvenlik yasa tasarısıyla ilgili, sizin, bizim farklı farklı -veya bizimkilerin bazıları ortak- sebeplerle çıkmasın diye elimizden geleni yapıyorduk. Şimdi bir sosyal medya düzenlemesi var, biz bunu kendimize ait gerekçelerle sansür, sınırlama, muhalefeti susturma olarak görüyoruz, çıkmasın diye her şeyi yapıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, geçmişinizde bunu yaptıysanız ve bunun içinde olduysanız, bugün muhalefette... Ki o güne göre muhalefetin sesini duyurma araçları çok daha kısıtlanmış durumda bugün, o gün çok daha fazla gazete sesimizi sayfalarına taşıyordu, televizyonlar veriyordu, merkez medyayı sahip değiştirerek yandaştırmamıştınız o zaman, o fırsat ellerine henüz geçmemişti ama yine de biz iç güvenlik yasa tasarısında dünkünden çok ileri engelleme yaptık, birlikte yaptık Sayın Akçay.

Teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

44.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu tartışmaya katkıda bulunalım.

Şimdi, evet, 24'üncü Dönemden örnek verdi. Ben de dünden örnek verdim ve dünkü görüştüğümüz hukuk usulü teklifine ilişkin hiçbir grubun öyle bir sert muhalefeti olmadı, kanunun özüne yönelik. Yani bazı gruplar ret verdi, biz kabul oyu verdik Milliyetçi Hareket Partisi olarak. Şimdi, dolayısıyla, benim getirdiğim önerinin veya eleştiri olarak kabul edilecekse söylediklerimin karşılığı o 24'üncü Dönemdeki tutum değil.

Sosyal medyaya ilişkin de muhalefetiniz olabilir yani ona da saygı duyulur elbette. Fakat sosyal medyaya ilişkin engelleme gayretinizi ve tutumunuzu da -yani istirahat ediyorum- bu sosyal medya teklifi geldiğinde gösterin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani, şimdi onu değil torba teklifi görüşeceğiz. Dolayısıyla “İleride o gelecek, ben bunu engelleyeceğim.” Vallaha, benim bildiğim, 23'üncü Dönemden beri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine alınıp da -komisyon gündemine ve Genel Kurul gündemine alınıp- çıkmayan bir kanun hemen hemen yok gibi. Dolayısıyla, bir müzakere içerisinde bunu tartışarak, uzlaşma arayarak bu çalışmalarını yapmak durumundayız. Yani engelleyerek, süreyi uzatarak... Üstelik şu anda biz pandemi dönemini yaşıyoruz ki en fazla dikkat etmememiz gereken hususlardan birisi de budur.

Teşekkür ediyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Türkkan, buyurun.

45.- *Kocaeli Milletvekili Lütfü Türkkan'ın, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ayasofya konusundaki tartışmalara çok girmek istemiyorum. Biz, son olarak bir şey söylemiştik: “Ayasofya'nın ibadete açılmasından duyduğumuz heyecan ve mutluluk çok fazla ama siyasete açılmasından dolayı çok muzdaribiz.” Görüyorum ki Ayasofya siyaset üretmeye devam ediyor, bunun bir an önce sona erdirilmesi gerekiyor.

Bugün sosyal medyada, iktidara yakın bir gazetecinin yazdığı bir şeyi okudum: “Allah'a hamdolsun ki ben de içeride namaz kılabilen 500 kişiden biri olarak davet edilmişim, ne mutlu bana.” Allah, Allah'a karşı durulan kıyamda kimin içeride, kimin dışarıda olduğuna bakmıyor; kimin o namazı halisane duygularla, nefesine kapılmadan kıldığına çok bakıyor. Bir de böyle bir listeyi hazırlamak kimin aklına geldi bilmiyorum ama neye göre hazırlandı, nasıl hazırlandı, tartışılacak bir konu bence.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Tartışılmadan bile -Sayın Cumhurbaşkanının güvenlik gerekçesiyle bir özel durumu olabilir, saygı gösterebilirim- ben burada caminin içinde kılanların ve dışında kalanların Allah'ın huzurunda bir farkı olmadığını herkesin bildiğini zannediyorum ama bilmeyenlerin böyle bir liste hazırlaması biraz garip gelmiş.

Yoklama konusunda birkaç şey söylemek istiyorum. Yoklama konusu, İç Tüzük'ün gruplara verdiği bir hak. Bu hakkı iktidar hiç kullanmıyor mu? Nerede kullanıyor biliyor musunuz? Türkiye Büyük Millet Meclisine verilen hemen hemen bütün kanun teklifleri torba kanun olarak geliyor. Torba kanun teklifi doğru bir iş mi? Ama İç Tüzük'ün size verdiği hak olduğu için de onu bıkmadan, usanmadan kullanmaya devam ediyorsunuz. Bence bir yanlışlığı dile getirirken esas yapılan yanlışlığı da unutmamanız gerekiyor.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Özel, son söz sizin.

46.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, şimdi, bir gerçek var ki bizim İç Tüzük'ümüz kanunların nasıl müzakere edileceğini tarif ediyor; bir de özel bir durum tarif ediyor -Sayın Erkan Akçay benden de kıdemli bir milletvekili olarak bunu çok iyi bilir- normalde her madde üzerinde gruplar konuşur ve önerge hakları vardır ama çok büyük kanunlar için temel kanun tanımlaması yapılmıştır -121- Sayın Erkan Akçay bilir ki bu tanımlama şunun içindir: Örneğin, Vergi Usul Kanunu, diyelim ki 1.500 maddelik bir kanun getirdiniz, 50 bölümde, 30'ar maddeye bölüyorsunuz öyle görüşürsünüz. Bugün görüşeceğimiz kanun 11 madde, 5 ve 6 maddelik iki bölüme bölmüşler. Neden? Maddeler üstünde konuşulmasını diye.

Sayın Akçay, bunun muhalefete yarattığı baskıyı iki yıl öncesine kadar siz de yaşıyordunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - 21'inci Dönemde kanunların yüzde 15'i temel kanunken, 22'nci Dönemde bunun işte yüzde 20'si temel kanunken şimdi yüzde 100'üne getirdiniz, müzakereye engel olduğunuz için. Ve bu söz hakkını kısıtlamanız, bize İç Tüzük'ün başka yerlerinden başka hak arayışları getiriyor. Bir eleştiri yapılacaksa ilk önce iktidar olarak 11 maddelik bir kanunu nasıl temel kanun yapıyorlar onu konuşmak lazım, sonra geri kalanı.

Teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekillerime teşekkür ediyorum ben de.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) ve Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesinde (TÜRKPA) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturacak üyelerin isimlerine ilişkin tezkeresi (3/1273)

21/7/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında 3620 sayılı Kanun'un 2'nci maddesine göre Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) ve Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesinde (TÜRKPA) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek grupları oluşturacak üyelerin isimleri ekte yer almaktadır.

Genel Kurulun bilgisine sunulur.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi (KEİPA) Türkiye Delegasyonu Üyeleri:

Ayhan Altıntaş	Ankara Milletvekili
Uğur Bayraktutan	Artvin Milletvekili
Cemal Öztürk	Giresun Milletvekili
Tülay Kaynarca	İstanbul Milletvekili
Cemal Enginyurt	Ordu Milletvekili
Metin Gündoğdu	Ordu Milletvekili
Ahmet Demircan	Samsun Milletvekili
Kemal Zeybek	Samsun Milletvekili
Meral Danış Beştaş	Siirt Milletvekili

Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesi (TÜRKPA) Türkiye Delegasyonu Üyeleri:

Yüksel Özkan	Bursa Milletvekili
Yaşar Karadağ	Iğdır Milletvekili
Hüda Kaya	İstanbul Milletvekili
İsmet Uçma	İstanbul Milletvekili
Recep Şeker	Karaman Milletvekili
Hakkı Köylü	Kastamonu Milletvekili
Ömer Fethi Gürer	Niğde Milletvekili
Şenel Yediyıldız	Ordu Milletvekili

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 3 tezkeresi vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Çevre Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1274)

22/7/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Çevre Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Dışişleri Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1275)

22/7/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Dışişleri Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İçişleri Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair talebinin uygun görüldüğüne ilişkin tezkeresi (3/1276)

22/7/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

İçişleri Komisyonunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin tatilde ve ara vermede bulunduğu dönemde çalışabilmesine dair bir talebi olmuştur. Başkanlığımızca uygun görülen bu talep İç Tüzük'ün 25'inci maddesi gereğince Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük 60'a göre 4 milletvekili arkadaşımıza söz vereceğim.

Sayın Şevkin...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, yapılan bir araştırmaya göre vatandaşların yüzde 51,7'sinin İstanbul Sözleşmesi'nin ne olduğunu bilmediğine, hayatın her alanında cinsiyet eşitliğine dayalı eğitimler verilmesi ve İstanbul Sözleşmesi'nin gerçek anlamda hayata geçirilmesi konusunda mücadele edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Artık yeter, bu ülkede kadınlar olarak her gün ama her gün öldürülüyoruz. Sadece haziranda 27 kadınıımız öldürüldü. Temmuz ayında da baba, oğul, eş, kardeş, sevgili tarafından her gün bir kadın yaşamdan koparıldı. Yetmedi, yurdun dört bir yanında bunu protesto eden kadınlara şiddet uygulanıyor, darbediliyor, gözaltına alınıyor. Artık, erkeklerin “adamlık” demenin “kadına şiddet uygulamak” veya “öldürmek” demek olmadığını, kadının kendilerinin eşiti olduğunu kabul etmeleri gerektiğini burada dikkate sunmak istiyorum.

Yapılan bir araştırma, vatandaşların yüzde 51,7'sinin İstanbul Sözleşmesi'nin ne olduğunu bilmediğini, bilenlerin yüzde 39,5'unun da sözleşmeden çıkılmaması gerektiğini, kalan yüzde 8,8'i iktidarın baskısıyla çıkılması gerektiğini savunmaktadır. Aile içinden başlayarak hayatın her alanında cinsiyet eşitliğine dayalı eğitimler verilmeli. Bırakın İstanbul Sözleşmesi'ni kaldırmayı, gerçek anlamda hayata geçirilmesi konusunda mücadele edilmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

48.- *Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın ilinde birinci sınıf tarım arazilerinden geçen Turizm Yolu Projesi'ndeki yol çalışmalarının ekim-kasım aylarında yapılacak hasada kadar durdurulması ve çiftçilerin mağduriyetinin bir nebze giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Yüksek mazot, gübre, ilaç ve tohum fiyatlarına, çiftçiyi fakirleştiren ithalat politikalarına, ödenmeyen destekleme primlerine, JES'lere, dolu ve ısı değişiklikleri gibi afetlere rağmen üretmek için çabalayan çiftçilerimiz şimdi de “Turizm Yolu Projesi” adı altında mağdur ediliyor. Aydın'da Söke Bağarası Büyük Menderes Köprüsü'nden başlayıp Koçarlı ilçesinden geçerek Çine yolu kavşağına bağlanacak olan ve birinci sınıf tarım arazilerinden geçen Turizm Yolu Projesi nedeniyle yaklaşık 8 bin dekar arazide ekili bulunan pamuk, bamyaya, kavun, mısır, buğday gibi ekonomik değerleri yüksek tarım ürünleri hasat mevsimi beklenmeden yola kurban edilecek. Yol çalışmaları ekim-kasım aylarında yapılacak olan hasada kadar durdurulmalı, çiftçilerimizin mağduriyeti bir nebze olsun giderilmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

49.- *Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, 23 Temmuz 1908 İkinci Meşrutiyet'in ilanına ve Jön Türklere ilişkin açıklaması*

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

23 Temmuz 1908, İkinci Meşrutiyet'in ilanı. “Jön Türkler” Osmanlı Devleti içinde 19'uncu yüzyılın ikinci yarısında meşrutî bir temele dayalı bir sistem kurmak gibi fikirlerle yola çıkan, hedef olarak Batı örneğini seçen Osmanlı aydınlarının ortak adıdır. Ayrıca Birinci ve İkinci Meşrutiyet Dönemlerinde de bütün ihtilalciler için bu isim kullanılmıştır. Jön Türkler'den İttihat ve Terakkiye uzanan yolda Osmanlı temelinden sarsılmıştır. Kuruluş ve başlangıç noktaları ile sonuçları farklı neticeler doğuran hareket hem bir felaket hem de geleceği etkileyen bir kaosa dönüşmüştür. Jön Türkler'in, Türk tarihine damgasını vurdukları 1890-1918 yılları arası Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşünün hızlanıp tamamlandığı bir dönem olmuştur. Çizgileri “Halka rağmen halk için.”dir. En sonunda bu çizginin önderleri Avrupa'ya kaçıp sığınmışlardır.

BAŞKAN – Sayın Bulut...

50.- *Adana Milletvekili Burhanettin Bulut'un, atanamayan dış hekimlerinin yaşadıkları mağduriyete ilişkin açıklaması*

BURHANETTİN BULUT (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Atanamayan sağlıkçılar, sosyal medyada seslerini duyurmak için kampanya üzerine kampanya düzenliyor ancak mağduriyetleri Sağlık Bakanlığı tarafından görmezden geliniyor.

Atama mağduriyeti yaşayan mesleklerden biri de dış hekimleri. 2012-2013 eğitim öğretim yılında 37 olan dış hekimliği fakülte sayısı, 2020-2021 yılında 2 kat artarak 97'e kadar yükseldi. Üniversitelerde dış hekimliği kontenjanları her yıl artarken atamalar ise her yıl azalıyor: Üniversitelerde bu yıl 6.680 olan dış hekimliği kontenjanı 7.752'ye çıktı, 2019 yılında 422 olan atama sayısı ise bu yıl 220 olarak belirlendi. Bu sayılar arasındaki dengesizlik, işsiz dış hekimlerinin oluşmasına neden oluyor. Dış hekimleri işsiz kalmamak için atama sayısının yükseltilmesini, üniversitelerde kontenjanın indirilmesini, sahte dış hekimleri ve tekniker bazlı dış hekimlikleri için yapılan denetimlerin artırılmasını istiyor.

BAŞKAN – Sayın Kadıgil...

51.- İstanbul Milletvekili Saliha Sera Kadıgıl Sütlü'nün, İstanbul Sözleşmesi'nden, 6284 Sayılı Kanun'dan ve Medeni Kanun'dan bir adım geri atmayacaklarına ilişkin açıklaması

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Pınar Gültekin 27 yaşında Muğla'da Cemal Metin Avcı tarafından katledildi, bedeni bir varile kondu, yakıldı, ormanlık alana gömüldü. Seher Fak, 50 yaşında Antalya'da oğlu tarafından pompalı tüfekle öldürüldü. Fatma Altınmakas, Muş'ta eşinin kardeşinin tecavüzüne uğradı, şikâyetçi oldu, kocası tarafından öldürüldü. Erdene Batsukh, 40 yaşında, İstanbul'da sevgilisi tarafından 9 yerinden bıçaklanıp öldürüldü. Sultan Kaya, 32 yaşında, İzmir'de eski eşi tarafından sokak ortasında öldürüldü. Bunlar, sadece geçtiğimiz bir hafta içinde kaybettiğimiz kadın arkadaşlarımız. Bu kadınların katili, utanmadan sahiplendiğiniz bu düzendir; bu kadınların katili, kadına şiddeti tartışmak yerine utanmadan İstanbul Sözleşmesi'ni tartışanlar, tartıştıranlardır. Ant olsun bir adım geri atmayacağız; ne İstanbul Sözleşmesi'nden ne 6284'ten ne Medeni Kanun'dan bir adım geri atmayacağız. Sizden korkmuyoruz. Siz, bu ülkenin kadınlarından korkacaksınız!

BAŞKAN – Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.55

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.19****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 116’ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

İYİ PARTİ Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- İYİ PARTİ Grubunun, Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 20 milletvekilinin, pandemi sürecinde yaşlıların yaşadığı sorunların tespit edilerek gerekli desteklerin sağlanması ve mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla 26/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/3049) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

22/7/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 22/7/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Lütfü Türkkan

Kocaeli

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş ve 20 milletvekili tarafından 65 yaş ve üstü vatandaşlarımız pandemi sürecinde uygulanan sokağa çıkma yasakları neticesinde ekonomik, sosyal, psikolojik ve fiziksel birçok sorunla karşı karşıya kalmışlardır: “65 yaş ve üstü vatandaşlarımızın ihtiyaç duydukları fiziksel, ekonomik ve sosyal refahlarının artırılması için gerekli desteklerin hazırlanmasının yanı sıra dışlanma ve bağımlı kalma risklerinin de azaltılması hususunda gerekli çalışmaların yapılması” amacıyla 26/6/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 22/7/2020 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ PARTİ Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz beş dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkanım, öncelikle, yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, İYİ PARTİ Grubumuz olarak, 65 yaş üstü vatandaşlarımızın pandemi sürecinde yaşadığı sıkıntıların araştırılmasını arzu ettik ve bu vesileyle söz almış bulunmaktayım.

Yaşlanma, kişinin fiziksel ve ruhsal yönden değişmesidir. Yaşlılık, bireysel olmasının yanı sıra yaşlılığa verilen toplumsal değerlerle de ilişkilidir. Yaşlılığa verilen toplumsal değerlerle yaşlılığın değeri ve yeri belirlenmektedir. Bilindiği gibi, yaşlılık, sadece biyolojik değil, aynı zamanda toplumsal ve kültürel bir durumdur.

Türk toplumunun tarihine bakıldığında yaşlılar, geleneksel aile modeli içinde söz sahibi ve otoriter bir kişiliktir. Yaşlılarımız; atalarımız, dedelerimiz, ninelerimiz, babalarımız ve analarımızdır. Yaşlılarımızı duyan saygı, sevgi, merhamet duyguları bizim dinimizin, kültürümüzün en önemli özelliğidir.

Değerli milletvekilleri, yaş ilerledikçe yaşın getirmiş olduğu fiziksel nedenler, her şeyden önce yaşlıların üretime yeterince katkı sağlayamamasına sebep olmaktadır. Bununla birlikte, ekonomik olarak bağımlı olmaları da yaşlılarımızın statüsünü kaybettirmektedir. Dünya Sağlık Örgütünün tanımlarına göre, 65 yaş ve üzeri kişiler “yaşlı” olarak kabul edilmektedir. TÜİK verilerine göre, ülkemizde çalışmayan yani çalışma yaşını aşmış olan 65 yaş ve daha yukarı yaştaki nüfus son beş yılda yüzde 21,9 artarak 7 milyon 550 bine ulaşmıştır, yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı da 2019 itibarıyla yüzde 9'lara çıkmıştır.

Dünya ülkelerine baktığımızda, yaşlıların sayısındaki artışla birlikte sosyal politikaların daha çok önem kazandığını görmekteyiz. Türkiye’de de nüfus giderek yaşlanmakta ve devletin sosyal yönü ağır basan politikalar üretmesini zorunlu kılmaktadır. Bilindiği gibi, yaşlılık döneminde hastalık ve bağımlı kalma riski artmaktadır. Bu faktörlerin etkilerinin azaltılması, hastalıkların önlenmesi için politikalar üretmeliyiz.

Özellikle dünyayı etkisi altına alan pandemi sürecinde 65 yaş ve üzeri vatandaşlarımıza uzun süre sokağa çıkma yasağı uygulanmıştır. Geçtiğimiz ramazan ayında ve bayramında aile büyüklerimizin Türk toplumunun en büyük değeri olduğunu bir kez daha anladık. Onları korumak adına aile büyüklerimize yaklaşmayarak büyük bir özveri gösterdik, hâlâ da aynı özveriyi göstermekteyiz. Birçok yaşlımızın pandemi nedeniyle kamuoyuna yansıyan sorunlarına ve yalnızlıklarına şahit olduk.

Değerli milletvekilleri, ayakkabı boyamak için sandığını alarak para kazanmaya çalışan yaşlılarımızdan tutun da bakacak kimsesi olmadığı için bir barakada yaşayan ve maaşını çekip eklemek için şehir merkezine gelen yaşlılarımızı gördük, yaşlılarımızın bir yerlerde unutulduklarını ve yalnız kaldıklarını gördük.

Yine, olumsuzlukları da gördük hep birlikte; yaşlılarımızın pandemi sürecinde yardımcı olacak yakınları olmadığı için zorunlu olarak dışarı çıktıklarında saygısızca davranan bazı kişiler tarafından alay konusu hâline getirildiklerini de gördük. Türk toplumuna, kültürümüze yakışmayan bu görüntüleri izlemek hepimizi üzmüştür.

Değerli milletvekilleri, pandemi sürecindeki bu uygulama sonrasında yaşlı vatandaşlarımız fiziksel, psikolojik, ekonomik ve sosyal olarak olumsuz etkilenmişlerdir.

Diğer yandan, 65 yaş üstü vatandaşlarımıza kısıtlamalar maalesef devam etmektedir ve kaldırılmalıdır. Sayıları 8 milyona varan büyüklerimiz, yasaklar nedeniyle yatsı ve sabah namazlarını maalesef cemaatle kılamamaktadırlar.

Yine, yaşlılarımızı seyahat izinlerinin kaymakamlık ve e-devlet kanalıyla yapılmasından büyük sıkıntı çekmektedir; bir aylık geçici izin vermek, bir ay zorunlu ikamete tabi tutmak gerçekten yaşlılarımıza yapılacak en büyük saygısızlıktır.

Değerli milletvekilleri, yaşlılarımıza hak ettikleri değeri vermenin en önemli göstergesi olarak, bir an önce bu kısıtlamaları kaldırılmalıdır. Şu anda büyüklerimiz ruhen ve bedenen bitmiş durumdadır. Buradan iktidarımıza sesleniyoruz, diyoruz ki: “Yaşlılarımıza güvenelim, onlar kendilerine bizden daha iyi bakarlar, kendilerini daha iyi korurlar.”

65 yaş ve üzeri vatandaşlarımızın kalkınma, sağlık, refahlarının artırılması, destekleyici ortamlarının sağlanması, sosyal devletimizin görevidir. Yaşlılara yönelik sosyal, kültürel, kalkınma, sağlık ve refahın artırılması, destekleyici ortamların sağlanması gerekmektedir. Yaşlılar için gıda maddelerine ulaşmanın ve yeterli beslenmenin sağlanması, sağlık ve bakım hizmetlerine eşit olarak ulaşımının sağlanması için yaş, cinsiyet ya da herhangi bir nedene dayalı sosyal ve ekonomik eşitsizlikler ortadan kaldırılmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Yokuş.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Pandemi sürecini de göz önüne alarak 65 yaş ve üzeri vatandaşlarımızın uzun süre ekonomik, sosyal, kültürel anlamdaki kısıtlamalara maruz kalmasıyla birlikte yaşlı vatandaşlarımız fiziksel, psikolojik, ekonomik ve sosyal olarak olumsuz etkilenmişlerdir.

Yaşlılarımızın, emekli vatandaşlarımızın pandemi süreci dahilinde yaşamış oldukları etkileri tespit ederek ihtiyaç duydukları destekleri sağlamak, dışlanma ve bağımlı kalma risklerini azaltmak; bununla birlikte, hastalıklarının önlenmesi hususunda oluşan ve oluşabilecek mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla araştırma önergemize desteklerinizi bekliyor, hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ Grubunun önerisi üzerinde Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurun Sayın İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünya Sağlık Örgütü çeşitli tanımlamalar yapmakta, bu tanımlamalardan birisi de 65 yaş üstünü yaşlı olarak tanımlamakta ama biz biliyoruz ki bir ülkede insanlar ne kadar uzun yaşıyorsa sosyal devlet anlayışı o kadar geliyor ve yaşlıların üretime katılımı, toplumsal açıdan her süreçte varlığı anlamlıdır.

Peki, Dünya Sağlık Örgütü başka tanımda mı yapmıyor? Yapıyor, Dünya Sağlık Örgütünün bir diğer tanımı da sağlığın tanımı. Sağlık ne? Fiziksel, ruhsal, sosyal tam iyilik hâli. “Tam” kelimesini niçin ekliyor? Birçok açıdan var olan çelişkilerin görülmesi açısından ve en az düzeye indirilmesi açısından. Son dönemde buna ne eklendi? Siyasal anlamda da tam iyilik hâli. Buna bakarsanız, aslında Türkiye’de zaten bir sağlıksız ortam yaşanıyor ve Türkiye’de son dönemde en önemli süreçlerden birisi de her alınan kararda karardan etkilenecek kim varsa onların görüşünün alınmaması. Diyelim ki bir meslek örgütü var, görüşü alınmıyor; bir sivil toplum örgütü var, görüşü alınmıyor. Burada yaşlılarla ilgili bir şey “Evde kal, çıkma.” Resmen bir tecrit politikası uygulanırken pandemi süreçlerinde, hiçbir görüş alınmadı.

Peki “65 yaş; yaşlı, evde kal, işe yaramayacak.” şekilde mi ele almak lazım? O zaman bu ülkenin çeşitli siyasi partilerinin yöneticilerinden tutun en üst düzeydeki yöneticilerine kadar 65 yaşın üstündekilere ne diyeceğiz? Bizim Parlamente’ye baktığımızda yüzde 10’a yakın bir oran var, bunlara ne diyeceğiz? Susacak mıyız? Peki, bunlar kim? İlk dönemde “Evde kal.” denildi; çiftçi var içinde, esnaf var içinde, üretici var içinde. Hiçbir düzenleme yapılmadı.

Bir diğeri ne? Bu insanlara “Evde kal.” dediklerinde, peki bu insanların evde kaldıklarında ne yapması lazım? Bir kısmı akciğ er hastası olabilir, bir kısmı diyabet hastası olabilir, bir kısmının kalp problemi olabilir; bunlar efordan yoksun kalacak, hareket edemeyecekler. Ne olacak? Düzenli ilaç kullanması gerekenler var; ne olacak? Bunlar da dikkate alınmadı ve bunlara ne denildi? “Evden  ıkmayacaksınız.” ama evde yalnız mı kalıyor, başkalarıyla mı kalıyor, birileri çıktığında döndüğünde ne olacak? Bunlar dikkate alınmadı. Yaşlı dediğinin, 65 yaşı üstü dediğinin insanlar kırılğan olabilirler ama zayıf değiller, onlar bir şeye muhtaç değiller. Sürece katılmaları lazım, onlarla beraber yol alınması lazım. Siz bunu yapmadığınız zaman sosyal devlet anlayışından yoksun oluyorsunuz.

Bir diğeri: Bu pandemi sürecinde ölçsüz, eşıtsiz davranıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün, birçok yerde, 65 yaşı üstünde olup okuma yazması olmayanlar olabilir, Türkçe bilmeyenler olabilir. Bunlar hangi ilacı nasıl alacaklar, sürece nasıl katılacaklar, kendilerini nasıl koruyacaklar; bunlarla ilgili hiçbir eğitim çalışması y r t lmedi. Peki, bunların gerçek ihtiyaçları ne? Ekonomik açıdan bir ihtiyaçları var mı yok mu, bunların ruhsal açıdan bir ihtiyaçları var mı yok mu?

Akrabalık ilişkilerinin yoğun olduğu Türkiye gibi bir ülkede insanları eve hapsedip yalnız bırakmak, gerçekten, sanki zulmetmek gibi. Bunu araŐtırılım ve gelecekle ilgili bir kurgu yapalım. Epidemiyolojik açıdan araŐtırılım, kaç kişi etkilendi, kaç kişi yaşamını yitirdi, ne tür problemler var; soralım, öğrenelim ve gerçek ihtiyaçları nedir  ğrenelim. Bu süreçte elektrik parasını ödeyemeyen, doğal gazını ödeyemeyen, birçok borcunu ödeyemeyen insanlar ne yaptılar; bunu öğrenelim, bunlarla ilgili bir düzenleme yapalım. Her nedense Türkiye sanki büyük metropollerden oluyor gibi düşünülüyor, herkesin cebinde mobil telefon varmış gibi düşünülüyor. Bu insanların ihtiyacı ne, iletiŐimle ilgili ne yapılabilir; bunların da dikkate alınması lazım, araştırılması lazım.

Hepinize teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup  nerisi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ahmet Akın, Balıkesir Milletvekili.

Buyurun Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkanım, öncelikle yeni görevinizde başarılar dilerim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

AHMET AKIN (Devamla) – Sizi ve tüm heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, herkese sevgiler.

Öncelikle, sonda söyleyeceğimizi baştan söyleyelim: İYİ PARTİ'nin grup önerisini destekliyoruz  nk n  bu öneriye ihtiyaç var, bunun araştırılmasına ihtiyaç var. Bizler grup olarak destekliyoruz, aynı hassasiyeti ve önemi sizlerden de görmek istiyoruz.

Değerli arkadaşlar, Ulu  nder Mustafa Kemal Atatürk “Bir milletin yaşlı vatandaşlarına ve emeklilerine karşı tutumu, o milletin yaşama kudretinin en önemli kıtasıdır. Geçmişte çok g cl yken tüm gücüyle çalışmış olanlara karşı minnet hissi duymayan bir milletin geleceğe güvenle bakma hakkı yoktur.” demiŐtir. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Şimdi, bunu neden diyor?  nk n  yaşlılara -yaşlı demeyelim de- kıdemli vatandaşlarımıza verdiği değerini anlatıyor. E, bizler de onun emanet leriyiz, onun için burada hep birlikte bunu savunmakla mükellefiz. Aynı zamanda, bizi

bugünlere hazırlayan yaşlılarımız için hayatı kolaylaştırmak burada bulunan her milletvekilinin bence asli görevidir, devletimizin de asli görevidir ve bunun için de mücadele etmesi gerekir ama ettiği mücadele öyle “yapıyormuş gibi” değil, gerçek anlamda mücadele edip arkasında durması gerekir.

Şimdi, iktidardakiler sadece bir kesimin değil, yoksulların, kadınlarımızın, aynı zamanda bakıma muhtaç yaşlılarımızın, işsizlerimizin yanında olmakla mükelleftir. 2019 yılındaki verilere göre 65 yaş ve yukarı yaştaki nüfus yüzde 21,9 oranında arttı ve 7 milyon 550 bine çıktı. Bu da nedir? Kıdemli vatandaşımızın sayısı. Açlık sınırı 2.500, yoksulluk 7.900... 65 yaş üstü vatandaşlarımız aldıkları maaşla geçinmeye çalışıyorlar.

Ben buradan defalarca söyledim: Değerli arkadaşlar, bu 65 yaş üstü vatandaşlarımızın aldığı parayı cebinize koyun, pazara gidin, elinize o fileyi alın; bakalım o parayla, o maaşla o file nasıl dolacak! (CHP sıralarından alkışlar)

Ayrıca, diyorsunuz ki... Yaşadığım bir anıyı anlatayım: Pazara gittim... Çalışıyoruz çünkü bizim Sayın Genel Başkanımız bize her zaman “Sokakta olun.” diyor, sizlerinki gibi sadece sıkıştığı zaman değil. Ben, şimdi, merak ediyorum, siz sokağa çıktığınız zaman nasıl ama nasıl konuşacaksınız?

AHMET ARSLAN (Kars) – Biz sokaklardayız.

AHMET AKIN (Devamla) – Diyor ki oradaki teyzem: “Yahu, TÜİK’e göre enflasyon yüzde 12’ymiş.” Aynen verdiği cevap şu: “Hadi oradan! Enflasyon yüzde 90.” diyor. Siz ne yapıyorsunuz? Yüzde 12 diye gösterip yüzde 90’a insanları muhtaç ediyorsunuz.

Bakın, ayrıca, arkadaşlar, hiçbir şey bilmiyorsanız, sadece elektriğe şu iki yılda yapılan zamma bakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Akın.

AHMET AKIN (Devamla) – Tamam Başkanım.

İki yılda zam yaptınız, yüzde 72; bir de millete dediniz ki: “Enflasyon yüzde 12.” Gerçekten, milletle dalga geçmeyi bırakmanız gerekiyor. Bizlerin projesi, Sayın Genel Başkanımızın daha önce söylediği, işte, dinî bayramlarımızda ikramiye vermek; bunu bile delik deşik yaptınız, tam doğru dürüst uygulayamadınız. Şimdi yapılması gereken nedir?

Bakın, bayram geliyor. Bayramda büyüklerimize saygı göstermek, hürmet göstermek bizim inancımızdan gelir. Gelin, hep birlikte, bu bayramda ve bundan sonraki dinî bayramda emeklilerimize 2 bin lira verelim, ne olacak? Siz istediğiniz her yere para aktarıyorsunuz. Maaşlar parça parça geliyor; emeklilerimize, kıdemli yaştaki vatandaşlarımıza da desteğinizi görelim. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Onun için, Covid-19 sürecinde, Sayın Genel Başkanımız ve bütün belediye başkanlarımız, daha o süreç başladığı gün 65 yaş üstünün listesini belediyelerimize yolladılar, hizmet etmek için. Onu bile kaldıramadınız. Ama ben size son olarak söyleyeyim: Bu millet sizi kaldıracak. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Muhammet Müfit Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Ayasofya’nın seksen altı yıl sonra tekrar ibadete açılmasının hayırlara vesile olmasını Allah’tan niyaz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hafta sonu ilçemiz Gemlik’te temeli atılan araba fabrikası TOGG’un da hayırlara vesile olmasını Allah’tan niyaz ediyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ama elektrik yok!

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Şeyh Edebali'nin Osman Gazi'ye söylediği "Ey oğul, insanı yaşat ki devlet yaşasın." düsturuyula, biz, on sekiz yıllık hayatımızda... Daha önceki sağlık sektörünü anlatmaya kalkarsak burada saatlerce konuşuruz. Sağlık diye bir sektör yoktu, doğru dürüst bir yaşam yoktu. Ben kendim, saat beşte, altıda hastaneye gidip, kuyruğa girip sıra almak için uğraştım ve sıra alamadım.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Doğru söylüyorsun.

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, biz bu on sekiz yılda çok ciddi manada bir mesafe aldık. Bunu, elimizi vicdanımıza koyduğumuz zaman görebiliriz, tabii eğer bu varsa. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlar, pandemi sürecinde, sözde medeniyet sahibi diye bildiğimiz ülkeler sınıfta kaldı. Hepimiz, Amerikasını ve Avrupasını gözlerimizin önünde seyrettik; kendi yaşlılarına ve hastalarına nasıl muamele çektiğini, kendilerine nasıl para olarak, ekonomik olarak sıkıntılar yaşattığını hep beraber duyduk. Biz ülkemizde, hamdolsun, bunları yaşamadık. (CHP sıralarından "Gündemimiz farklı." sesi)

Değerli arkadaşlar, laf atmakla bu mesele çözülmez. Önemli olan gerçekleri görmektir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bazı arkadaşlarımız çıkıp burada... Doğrusu, ben, hatiplerin konuşmalarını hayretler içinde takip ediyorum. Yani sanki Türkiye güllük gülistanlıktı, 2002'den önce Türkiye uzaya gidecek bütün imkânlara sahipti de AK PARTİ geldikten sonra bu kısıtlamalar oldu!

Değerli arkadaşlar, dün Sayın Cumhurbaşkanımızın açıklamış olduğu, yapılan hizmetlerin karnesini -biraz önce bir Grup Başkan Vekilimiz söyledi- millet veriyor; sizler değil, bizler vermiyoruz, kendisi de vermiyor; bu milletin takdiridir.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Millet sınıfta bıraktı sizi!

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – On sekiz yıldır nasıl ki milletin takdirine gidiyorsak bundan sonra da ona gitmeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlar, biz yaşlılarımıza son derece saygı gösteriyoruz, inancımızdan dolayı saygı gösteriyoruz. Bir hadisîşerifte "Anne ve babasına veya bunlardan birine... Yetişip de onlar sayesinde cennete giremeyen kimsenin burnu sürtülsün." deniliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen

MUHAMMET MÜFİT AYDIN (Devamla) – Çok önemli bir şey yaşlıya verilen önem. "Bir genç ihtiyar bir kimseye yaşından dolayı hürmet ederse Allah da onun yaşlılığında kendisine hürmet edecek birisini hazırlar." buyurmuştur. Bunların hepsini biz şiar olarak edinmiş ve hayatımıza bunları monte etmişiz.

Değerli arkadaşlar, uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi ve mağduriyetlere neden olunmaması için ilgili bakanlıklar, valilikler, kurum ve yetkilileriyle gerekli koordinasyon sağlanarak hiçbir yaşlı ve kronik rahatsızlığı bulunan vatandaşımız mağdur edilmemiş, inşallah bundan sonra da edilmeyecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu mücadelede büyük fedakârlık gösteren başta Sağlık, İçişleri ve belediyeler olmak üzere, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının çalışanlarını tebrik ediyor, Cenab-ı Allah'tan, ülkemizi ve dünyayı tehdidi altına alan bu virüsün bir an önce bertaraf edilmesini temenni ediyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisini...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, karar yeter sayısı istiyoruz.

BAŞKAN – İYİ PARTİ grup önerisini oylarınıza sunacağım, karar yeter sayısı arayacağım.

İYİ PARTİ grup önerisini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, kabul edilmemiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, söz talebim var.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özel.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa Milletvekili Muhammet Müfit Aydın'ın İYİ PARTİ grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biraz önce konuşan kıymetli hatip, benim rakamlarla ortaya koyduğum... Kendi kendine karne veren birisi var çünkü bu yeni rejimde her şeyi bir kişi yapıyor, kendi icraatına karneyi de dün bir kişi açıkladı. Ben rakamları açıkladım, bütün rakamlarda çok ciddi şekilde, iyi olması gerekenlerde gerileme, kötü olması gerekenlerde ilerleme var ama doğrudur -bugünkü basın toplantımdan da esinlenmiş- gerçek karneyi millet verecek. 24 Hazirandan beri millet 2 kez karne verdi: İşler iyiye gidiyor olsaydı 31 Martta bütün büyükşehirleri kaybetmezsiniz, 23 Haziranda 806 bin farkı İstanbul gibi bir şehirde yemezsiniz. Bu 2 karne ara karnedir, kanaat notu bellidir, asıl karnede millet sizi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - 31 Mart ve 23 Haziranda ara karneyi aldınız, kırkıktır; milletin size gönlü kırkıktır, kanaat notu kırkıktır; ana karneyi bekleyin, gidiyorsunuz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 20 milletvekilinin, Türkiye-İran sınırında yaşanan olayların incelenmesi ve Van'da kötü koşullarda yaşayan göçmenlerin sorunlarının tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 2/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/3063) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

22/7/2020

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 22/7/2020 Çarşamba günü toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

2 Temmuz 2020 tarihinde Van Milletvekili Sayın Murat Sarısaç ve arkadaşları tarafından, 7996 grup numaralı, göçmenlerin yaşadığı sorunların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 22/7/2020 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Muş Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Buyurun Sayın Koçyiğit. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Size de yeni görevinizde başarılar diliyorum Sayın Başkan.

Sözlerime başlamadan önce, 22 Temmuz 1980 yılında kontrgerilla tarafından, gizli odaklar tarafından katledilen Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun kurucusu ve aynı zamanda ilk Genel Başkanı Kemal Türkler’i saygıyla andığımı ifade etmek istiyorum.

Yine, dün Muğla’da katledilen Pınar Gültekin ve ilim olan Muş Malazgirt’te erkek şiddetiyle katledilen Fatma Altınmakas’ı da andığımı ifade etmek istiyorum. Bu erkek şiddetini bir kez daha kınayarak bu erkek şiddetinin önüne geçmek için İstanbul Sözleşmesi’nin ve 6284 sayılı Yasa’nın hayati olduğunu ifade etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi, bizim önergemiz, aslında, son dönemlerde Van’da yaşanan göçmenlik krizi üzerinedir. Evet, biliyorsunuz, aslında, dünyanın birçok yerinde savaşlar, salgın hastalıklar, ekonomik krizler, dinî ve mezhepsel çatışmalar nedeniyle ciddi göç hareketleri olmakta ve insanların çoğu kendi doğdukları ülkelerinden başka coğrafyalara göç ederek mülteci statüsüne ulaşmaktadırlar. Bu anlamda, Türkiye, Asya ile Avrupa arasında olması nedeniyle aslında temel bir geçiş güzergâhıdır ama bütün bu geçiş güzergâhı olmasına rağmen ne yazık ki göçmenlerin hayatını, göçmenlerin yaşam koşullarını ve en temelde de göçmenlerin yaşamaları için gerekli önlemleri almamaktadır.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ben size birkaç rakam ifade etmek istiyorum. Örneğin, Birleşmiş Milletlerin Mülteciler Yüksek Komiserliğinin yayınladığı bir rapor var. Bu rapora göre Türkiye’de 3,6 milyon Suriyeli, 170 bin Afgan, 142 bin Iraklı, 39 bin İranlı, 5.700 Somalili ve diğer uyruklardan 11.700 kişi olmak üzere toplam 4 milyon sığınmacı yaşamaktadır. Bu tabii ki çok büyük bir oran değerli arkadaşlar ve bu oranı karşılamak açısından da gerçekten yapısal önlemlerin ve yasal mevzuatın buna uygun hâle getirilmesi gerekiyor.

Şimdi, Türkiye 1951 yılındaki Mülteci Sözleşmesi’ne imza koydu, bu sözleşme 1961 yılında yürürlüğe girdi fakat bu sözleşmeye coğrafi bir çekince konuldu, ne denildi: “Doğudan gelen göçmenleri mülteci statüsüne kabul etmiyorum ve bunlara mülteci olarak da yaklaşmayacağım.” Şimdi, bunun yarattığı ciddi zorluklar var yani Afganistan’dan, Pakistan’dan, Hindistan’dan ya da Afrika’nın diğer ülkelerinden gelenleri mülteci olarak kabul etmediğimiz için bunların mülteci olarak başvurusunu almıyoruz ve bunların bir başka ülkeye gitmeleri için de aracılık etmiyoruz. Bu anlamıyla, aslında, geldiklerinde görüldükleri yerde, gittikleri ülkelerde yaşam koşulları olup olmadığına bakılmaksızın hızlı bir şekilde sınır dışı ediliyorlar ve bu sınır dışı edilmeler sırasında hem yolda ciddi yaşam riskleriyle karşılaşılıyorlar hem de gittikleri ülkelerde aslında kaçış nedenlerine bağlı olarak yaşam hakları tehdit edilebiliyor ki biz bunu İran’da görmüştük.

Şimdi, Van niye özel? Değerli arkadaşlar, Van’ın 4 ilçesi İran’la sınır komşusu, 295 kilometrelik bir sınırı var ve şu anda aslında temel bir geçiş alanı olmuş durumda.

Şimdi, yeterli önlemler alınmadığı zaman ne oluyor? Her gün facialar oluyor değerli arkadaşlar. Bakın, 2002 yılında, Van Çaldıran’da karların erimesinden sonra 19 mültecinin cesedine ulaşıldı ve bunların dört ay önce öldüğü ve cesetlerinin artık çürümeye başladığı tespit edildi. Kimdi bunlar? 6 kadın, 9 çocuk ve 4 de erkekti. Evet, bunların hepsi yaşandı.

Başka ne oldu? Van Çaldıran ilçesinde yine karların erimesiyle 24’ünün donarak, 1’inin de vurularak öldüğü anlaşılan 25 göçmen cesedi bulundu. Aynı dönemde, yine, Van’ın Özalp ilçesinde 57 göçmenin bindirildiği minibüsün şarampole yuvarlanması sonucunda 17 kişi hayatını kaybetti.

Yine, Aralık 2019’da 71 göçmeni taşıyan teknenin Van Gölü’nde alabora olması sonucunda 7 göçmen yaşamını yitirdi. Ve en nihayetinde, 27 Haziran tarihinde Van Gölü’nde alabora olan teknede 100’e yakın mültecinin sular altında kaldığını biliyoruz, bunlardan 60’ının cenazesine ulaşıldı, 60’ı çıkarıldı, kalanlara hâlâ ulaşılmaya çalışılıyor fakat biz şunu biliyoruz ki birçoğunun kimlik tespiti bile yapılamayacak, ülkelerine ve ailelerine gönderilemeyecekler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Devamla) – Ve aslında kimsesizler mezarlığında birer sayıdan ibaret olarak -ki başlarına “VG1” yazılıyor yani “Van Gölü 1” “VG2” “Van Gölü 2” diye tabelalar vurularak- gömülüyorlar. Bunlar birer sayıdan ibaret olarak orada yatacaklar.

Değerli arkadaşlar, bizler bu önergemize destek vermenizi istiyoruz çünkü göçmenlik ve mültecilik meselesinin sistemsel kapitalizmden kaynaklı bir sorun olduğunu biliyoruz. Her an, hepimiz yaşadığımız coğrafyadan başka coğrafyalara gitmek durumunda kalabiliriz, mülteci durumuna düşebiliriz. O zaman, ülkemize gelen mültecilere de insani koşullar sağlamamız, onların yaşam hakkını ve diğer bütün sosyal haklarını sağlayacak bir mevzuatı, bir yaklaşımı ortaya koymamız gerekiyor. Bu, hem insanlığın gereğidir hem vicdanın gereğidir hem evrensel hukukun gereğidir hem de aslında her birimizin geleceğe dair daha insancıl bir dünya umudunun yükselmesi için de bize konunun önemi itibarıyla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Devamla) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Geleceğe olan umudumuzu artırmamız açısından da çok önemlidir.

Değerli arkadaşlar, bakın, Hükümetiniz çok uzun bir süre mültecilere ev sahipliği yapmakla övündü. Doğru, bir ev sahipliği yapıldı fakat bu ev sahipliğinin hangi koşullarda olduğuna dönüp bakmamız gerekiyor değerli arkadaşlar. Bu insanlar savaştan kaçıyor, kurşundan kaçıyor, kandan kaçıyor, ölümden kaçıyor, yoksulluktan kaçıyor; bu insanlar can havliyle kendilerini bu ülkeye atıyorlar. O zaman, bu ülkenin de onların yaşam hakkını gözeten, onların insanlık hukukunu gözeten bir yaklaşımı açığa çıkarması, ortaya koyması gerekiyor. Ve sanırım hepimiz açısından çok önemli olan mülteci meselesinde siyasetüstü bir noktada, insanlık noktasında buluşabilir, bu meseleyi bütün Meclis olarak ele alıp sorunu gidermek için hep beraber çaba harcayabiliriz diyorum.

Genel Kurulu selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın İbrahim Halil Oral.

Buyurun Sayın Oral. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin İran sınır boyu ve Van Gölü çevresindeki sığınmacıların yaşadıkları sorunlar hakkındaki grup önerisi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Sayın Başkan, size de yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, çocukluğu Van Gölü kıyısında olan Ahlat'ta geçmiş, bizim tabirimizle "Van denizi"nin yapısını, geçmişini iyi bilen bir kardeşinizim. Van Gölü, özellikle İran üzerinden gelen kaçakçıların ve sığınmacıların kullandıkları güzergâhın üzerindedir. Tekneler, polise ve jandarmaya yakalanmamak amacıyla göl üzerinden Bitlis'in kıyı ilçelerine gelir ve buradan, kara yoluyla büyük şehirlere ya da Avrupa'ya gitmek için batıya doğru yönelirler.

Van Gölü, sürekli alabora olan teknelerin haberlerine, batan salların facialarına sahne olmaktadır. Son olarak, 27 Haziran tarihinde bir insan kaçakçısının teknesi batmış, son tespitlere göre 60 sığınmacı hayatını kaybetmiştir; hayatını kaybedenlere Yüce Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın milletvekilleri, bu meselenin iki boyutu vardır; birincisi, burada bir insanlık dramı yaşanmaktadır. Ne olursa olsun, sebep ve sonuç değerlendirmesi yapmadan şunu söylemek istiyorum ki, burada ölen -diline, dinine, milliyetine bakmaksızın- Allah'ın yarattığı kutsal olan insandır. Bu insanların göçmen kaçakçılarına eline düşmemesi için Hükümetimizin çok daha kapsamlı tedbirler alması şarttır. Ülkemizden Yunanistan'a geçmek isteyen sığınmacıları taşıyan insan kaçakçılarının televizyona demeç verebildiği bir ortamdayız, demek ki ortada doğru gitmeyen bir şeyler var. Göç İdaresi bilimsel bir temel yapmamaktadır, maalesef yapılmıyor. Sözleşmeli personelin ceplerine para doldurup sığınmacılara 100 lira, 200 lira dağıtmakla Göç İdaresi yönetimi olmaz.

İkincisi, ülkemizin bir sığınmacı otobanına dönmüş olmasıdır. Suriyeli sığınmacıların hem kendi yaşadıkları dramlar hem de ülkemize getirdikleri sosyal ve ekonomik sorunlar hepimizin malumudur. Türkiye, içinde bulunduğu ekonomik krizde, her gün yeni sığınmacı akınlarını göğüslemek zorunda mıdır? Her şeyden önce, Covid-19 salgınının hâlen sona ermediği bir ortamda ülkemize sığınmacı girişlerine izin verilmesi nasıl bir aymazlıktır, nasıl bir sorumsuzluk örneğidir!

Değerli milletvekilleri, son tahlilde, Van Gölü ve çevresindeki tedbirsizlikler insan kaçakçılarının cirit atmasına, bir umut ülkemize gelen sığınmacıların acı bir şekilde can vermesine, ülkemizin ekonomik, sosyal ve sağlık açısından büyük riskler yaşamasına sebebiyet vermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Oral.

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Sayın Başkan, tamamlıyorum.

Bu hususun ortak bir akılla araştırılması gerektiği kanaatindeyiz ancak önerinin içindeki Mülteciler Hukuku Sözleşmesi'ne dair ifadelere de katılmamaktayız.

Bu düşüncelerle teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Tekin Bingöl.

Buyurun Sayın Bingöl. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, önce, yeni görevinizde başarılar diliyorum, kutluyorum. Deneyiminizle, üretkenliğinizle Parlamento çalışmalarında son derece başarılı işler yapacağınıza yürekten inanıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, çağın sorunu göç ancak göçmenler yaratılan bu büyük sorunun mağdurlarıdır. Nedir bu sorun? Dünya genelinde yaşanan güç çatışmaları, savaşlar, ırkçılık, ayrımcılık, yoksulluk ve çaresizlik çağımızda bir büyük sorun olarak dünyanın önünde duruyor. Ülkemiz, bu sınır yapısıyla birlikte hedef ülke ve transit ülke; doğal olarak, Asya'dan, Orta Doğu'dan, Afrika'dan göç eden insanlar bizim sınırlarımızdan geçiş yapmak üzere bir gayret içerisinde giriyorlar ve maalesef birçoğu büyük dramatik sorunlarla karşı karşıya kalıyor. 295 kilometre sınır var Van ile İran arasında, bu büyük bir sınır ve sınırın çok büyük bir kısmı sarp dağlarla, geçit vermez vadilerle kaplı ama insanlar o çaresizliğin içerisinde umuda yolculuk adına yola çıkıyorlar, maalesef hayal kurdukları o sonraki yaşamları ölümle sonuçlanıyor ve umut yolculuğu ölüm yolculuğuna dönüşüyor. Van'da son facia, şu ana kadar 60 cesedin bulunmasıyla önümüzde duruyor ama bu, Van'da yaşanan ilk göçmen faciası değil ki. 2002 yılından bugüne kadar onlarca kez o bölgede bu tür göçmen faciaları yaşandı. Örneğin, Mart 2020'de Çaldıran'da 7 göçmenin cesedi bulundu, donmuşlardı. Yine, Van'da 55 kişinin taşındığı minibüs devrildi, 20 mülteci yaralandı, bir kısmı daha sonra hayatını kaybetti. 71 kişinin seyahat ettiği otobüs şarampole yuvarlandı ve 17 göçmen hayatını kaybetti. Peki, bunlar sonlanacak mı? Mümkün değil. Bir bakış açısı çok önemli, maalesef, göçmenliğini sonlandırıp ulaştığı hedefte göçmenleri bir başka büyük sorun bekliyor, o da korsan emek sömürüsü. Oraya gittiklerinde mutluluğa ulaşamıyorlar, oraya gittiklerinde ucuz iş gücü, güvencesizlik, çaresizlik ve bütün bunlar yeniden onların yakasına yapışıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Bingöl.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Bütün bunları çözmenin bir temel yolu var, o da bir siyasi iradenin samimi, içtenlikli ve bu olaylara duyarlı bakışı bu sorunları önemli ölçüde asgariye indirgeyebilecektir ama önemli olan irade, bu iradeyi ortaya koyan bir iktidar gerekiyor.

Şimdi, bu araştırma öneresine, koalisyon partilerine mensup milletvekilleri “evet” oyu mu verecek? Vermeyecek. Bu konuda bile o duyarsızlığın ve o samimiyetsizliğin sonucunu göreceğiz biraz sonra. Niçin? E, çünkü bir muhalefet partisi bu önergeyi verdi. İçlerine siner mi? Mümkün değil. Dolayısıyla, bu önerge reddedilecek ama birçok kez dile getirdiğimiz gibi, tarihin akışı, bütün bu vahim sonuçların, bu faciaların, bu ölümlerin sorumlusu tedbir almayanların da yakasına yapışacak. O açıdan bu tür sorumluluk sahibi insanların burada, bu Meclis kürsüsünde gelip bunu gerçekçi bir şekilde dile getirip olumlu oy vermeleri, o tarihî sorumluluğun yerine getirilmesini gerektiriyor. Ama neylersiniz ki bugüne kadar verilen araştırma önergelerinin hiçbirinde Adalet ve Kalkınma Partisi ve MHP'li milletvekili arkadaşlarımız bu duyarlılığı göstermediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Umuduyorum ki Van'da yaşanan bu facia son bulur diyeceğim ama tedbir alınmayacaksa, önlemler sınırlı kalacaksa, o hayatını kaybedenlerin cenazeleri bile yok olup gidecekse, sadece ahlakla insanlık suçu işleyen bir iki insan kaçakçısına fatura edilip unutulacaksa bundan sonra yaşanacakların da sorumlusu ve müsebbibi iktidar partisi ve onun destekçileri olacaktır diyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisi üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Van Milletvekili Sayın Abdulahat Arvas. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULAHAT ARVAS (Van) – "...”(x)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP grup önerisi aleyhine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının kesişim noktasında bulunması, politik ve ekonomik açıdan gelişmemiş devletler ile zengin Batı ülkelerinin arasında bir köprü konumunda olması gibi nedenlerle Türkiye, düzensiz göçmenler tarafından transit güzergâh olarak kullanılmaktadır. Doğu sınırlarımızın dağınık ve kontrolünün zor olması, düzensiz göç açısından güvenliğinin yeterince sağlanamaması, Ege ve Akdeniz sahillerinin coğrafi yapısının yasa dışı geçişlere uygun olması gibi faktörler de göz önünde bulundurulduğunda göç zemini sağlamaktadır.

Ayrıca ülkemizin bölgesinde yükselen güç olması, üçüncü ülke vatandaşlarının Türkiye’yi transit ülke konumundan çıkarıp hedef ülke konumuna taşımıştır. Bunlarla birlikte Orta Doğu, Kafkasya ve Balkanlarda yıllardır süregelen çalkantılar Türkiye’ye kitlesel akınlara yol açmış, tarihsel bağları ve sorumluluk anlayışıyla ülkemiz zor durumda bulunan bu sığınmacılara kucak açmıştır.

Özellikle, son zamanlarda, ülke genelinde yer alan “İran sınırı ve düzensiz göçmenler” konusu yakın tarihsel konjonktür ve pek çok farklı değişken birlikte değerlendirildiğinde, İran sınırı üzerinden yaşanan düzensiz göçmen akını salt siyasi bir mesele olarak değil, göç kaynağı ülkelerin durumlarını göz önünde bulundurarak ele almak gerekir. İran sınırından bir şekilde gayriresmî yollardan Türkiye’ye gelen göçmenler çoğu zaman yürüyerek veya farklı yollarla Iğdır, Ağrı ve Van üzerinden ülkeye giriş yapmakta ve buralarda da yürüyerek İstanbul’a, nihai hedefe ulaşmak, Avrupa’ya ulaşmak istemektedirler.

27 Haziran 2020 tarihinde düzensiz göçmenleri taşıyan tekne Van Gölü’nde alabora olarak batmıştır. Olayın öğrenilmesinin ardından 28 Haziran 2020 tarihinde arama kurtarma çalışmaları başlatılmış, Van Gölü yüzeyinde havadan ve karadan devam eden çalışmalarda, Jandarma Sahil Güvenlik, Emniyet, AFAD, UMKE ve sağlık ekipleri faaliyetlerini sürdürmektedir.

Van Gölü’ndeki aramalar, SONAR, ROW ve YTS cihaz ve sistemleriyle desteklenmektedir. Su altı görüntüleme cihazıyla, ROW’la yapılan çalışmalarda batık göçmen teknesi 8.7.2020 tarihi itibarıyla Çarpanak adası 7-8 mil açıklarında 107 metre derinliğinde tespit edilmiştir. Bugün itibarıyla 60 cesede ulaşılmıştır. Tekne ve cenazelerin çıkartılması için gerekli bütün çalışmalar büyük bir özveri ve titizlikle devam etmektedir.

Allah kimseyi yeni vatanlar aramak zorunda bırakmasın. Buradan hayatını kaybeden göçmenlere tekrar Allah’tan rahmet diliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

ABDULAHAT ARVAS (Devamla) - Türkiye, düzensiz göçmen karşısında gerek ulusal düzeyde etkin tedbirler alarak gerekse uluslararası düzeyde sorunların tespiti, bilgi alışverişi, ortak mücadele ve iş birliği şeklindeki çalışmalarını aktif olarak sürdürmekte ve bu konudaki kesin tavrını ortaya koymaktadır. Ülkemiz üzerinden düzensiz göçü önlemek ve ülkemizde yasa dışı bulunan yabancıları ülkeden çıkarmak için etkin ve kararlı bir mücadele sürdürülmektedir.

Bu konuyla ilgili yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum, saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grup Önerisini oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi var. Yoklama talebini karşılayacağım.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama yapılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Yoklama talebinde bulunan arkadaşlarımızın isimlerini tespit edeceğim: Sayın Özel, Sayın Emre, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Kayışoğlu, Sayın Erdan Kılıç, Sayın Adıgüzel, Sayın Zeybek, Sayın Ünsal, Sayın Ünal, Sayın İlhan, Sayın Alban, Sayın Bingöl, Sayın Köksal, Sayın Özkan, Sayın Güzelmansur, Sayın Kılınç, Sayın Aygun, Sayın Hamzaçebi, Sayın Emecan, Sayın Arslan, Sayın Tutdere.

Evet, yoklama için üç dakika süre veriyorum, yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.09

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.20****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 116’ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum, yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

2.- HDP Grubunun, Van Milletvekili Murat Sarısaç ve 20 milletvekilinin, Türkiye-İran sınırında yaşanan olayların incelenmesi ve Van’da kötü koşullarda yaşayan göçmenlerin sorunlarının tespit edilerek çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla 2/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (10/3063) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesi ’nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Temmuz 2020 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisinin grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Ankara Milletvekili Tekin Bingöl’ün HDP grup önerisi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce, Sayın Tekin Bingöl’ün kürsüdeki konuşması esnasında bu grup önerilerine ilişkin “Hiçbir önergeye AK PARTİ ve MHP destek vermedi. Göçmen kayıplarından ve ölümlerinden AK PARTİ ve MHP sorumludur ve destek olmadılar önergelere.” şeklinde bir ifadesi olmuştur. Bu konuda bir açıklama yapmak istiyorum.

Şimdi -daha evvel de ifade ettim, dün de bugün de kısmen söyledim- biz bütün partilerin verdikleri grup önerilerine saygılıyız, verebilirler çünkü o partinin o günkü gündemidir o ve her parti kendi gündemine hâkim olmaya çalışır. Cumhuriyet Halk Partisi gibi Milliyetçi Hareket Partisi de kendi gündemine hâkim bir partidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Devam edelim lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani biz verilen bu grup önerilerine kabul vermek mecburiyetinde değiliz; buna da saygı duyulması gerekir. Bu ifadeleri haksız ve yersiz bulurum. Zaman zaman da tekrarlanıyor, kamuoyuna da sürekli, “İşte, MHP-AK PARTİ oylarıyla reddedildi.” gibi ifadeleri doğru bulmadığımı ifade ediyorum.

Öncelikle, 370 veya 380 civarında bugüne kadar bu dönemde grup önerileri verildi. Zaten bunların bir, kabul edilme imkânsızlığı var. Ayrıca, bu Meclis araştırma komisyonları bugüne kadar Meclis teamülü olarak bütün partilerin mutabakatıyla kuruldu. Önceden, Genel Kurula gelmeden bu mutabakat sağlanıp da geliyor, diğer türlü her isteyen parti kendi gündemini burada konuşuyor. Ve dediğim gibi bizim kendi gündemimiz var Milliyetçi Hareket Partisi olarak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Milliyetçi Hareket Partisi de kendi gündemine hâkimdir. Kabul oyu vermememiz o konuyu ret anlamını veya gündemimizde olmadığı anlamını taşımaz. Ve Milliyetçi Hareket Partisi –tekrar ediyorum- kendi gündemine hâkimdir ve Milliyetçi Hareket Partisinin gündeminde göçmen meselesi de vardır.

Şimdi, 2019 yılında Sınır Aşan Göçler Komisyonu Raporu vardır Milliyetçi Hareket Partisinin. Türkiye'nin gündeminde olduğu gibi Milliyetçi Hareket Partisinin de gündeminde. Genel Kurula gelmeden evvel ben de gerekli hazırlığımı yaparak geldim. Türkiye’de düzensiz göç ve göçmen kaçakçılığına ilişkin bilgi notumu da hazırlayarak Genel Kurula geldim. Ben, Tekin Bey’e bunları, bu raporu ve notları da verebilirim. O nedenle herkes kendi işine baksın. Yani önergesini vermiştir, gündeme de getirmiştir; parti grupları da kendi gündemi ve politikası doğrultusunda bir tutum alırlar ve bu tutuma da saygı duymak gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bazı milletvekillerimizin 60’a göre söz talepleri vardır.

Sayın Bahşi, buyurun.

54.- Antalya Milletvekili Feridun Bahşi'nin, Korkuteli Belediye Başkanının İYİ PARTİ Korkuteli İlçe Başkanının bilgi alma isteğine verdiği cevabın Türk örf, âdet ve geleneklerine aykırı olduğuna, muhalefetin saygı ve kişisel hukuk çerçevesi içerisinde eleştiride bulunmasına bile tahammül edemeyen bu zihniyeti kınadığına ilişkin açıklaması

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen hafta İYİ PARTİ Korkuteli İlçe Başkanımız Cemal Tınkaz basın toplantısı yapmış ve ilçede konuşulan bazı konulara açıklık getirmesi için Korkuteli Belediye Başkanından bilgi istemiştir. Korkuteli Belediye Başkanı ise saygısızca ve Türk örf, adet, geleneklerine aykırı bir şekilde zarfın içerisine büyükçe bir salatalık koyup İlçe Başkanımıza göndererek cevap vermiştir. Belediye Başkanının yaptığı bu hakaret bir kişiye değil, tüm Korkuteli halkına yapılmıştır. Demokrasimiz içinde yer alan muhalefetin, saygı çerçevesinde ve kişisel hukuka dikkat ederek eleştiride bulunmasına bile tahammül edemeyen bu zihniyeti kınıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Karaman...

55.- *Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'a TBMM Başkan Vekilliği görevinde başarılar dilediğine, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, öncelikle görevinizin hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 22 Temmuz 2004 yılında, Pamukova'da, hepimizi derinden üzen elim bir tren kazası olmuştur. Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Sayın Özgür Özel tarafından gündeme getirilmiştir ve dönemin Ulaştırma Bakanı Sayın Binali Yıldırım'ın, dönemin Genel Müdürü olarak şahsımla ilgili soruşturma açılma talebini reddettiğini ve hesap vermediğimi iddia etmiştir. Bu, doğru değildir. On altı yıl önce meydana gelen Pamukova kazası, Sakarya Ağır Ceza Mahkemesi tarafından saptandığı üzere, 80 kilometre hızla gidilmesi gereken yerde 130 kilometreyle gitmeye çalışılmış, hız aşımı yapılması sebebiyle meydana gelmiştir. Bu sebeple de makinistler hakkında mahkûmiyet kararı verilmiştir. Dönemin Genel Müdürü olarak şahsım hakkında soruşturma talebi karşılığında dönemin Ulaştırma Bakanı tarafından soruşturma izni verilmiştir. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tutdere...

56.- *Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, pazar günü Malatya ilinde 8.600 kilogram Adıyaman sarmalık tütününe el konulduğuna, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya bu ürünlerin iade edilmesi için çağrıda bulunduğuna ilişkin açıklaması*

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Pazar günü Malatya'da bulunan bir kargo aktarma merkezine yapılan operasyonda 8.600 kilogram Adıyaman'ın sarmalık tütününe el konulmuştur. Bayram arifesinde 260 çiftçinin alın terine, ekmeğine, aşına yapılan bu operasyonu buradan kınıyorum ve buradan Süleyman Soylu'ya açıkça çağrıda bulunuyorum: Adıyamanlının ekmeğinden, aşından elinizi çekin. Bayram arifesinde çocukların bayramlıkları için, kurbanlık için harçlık olacak olan bu ürünleri derhâl iade edin diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

VI.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- *CHP Grubunun, İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve arkadaşları tarafından, devreden KDV'nin iade edilmemesinden kaynaklanan finansman sorunları ile devreden KDV'nin iadesine yönelik düzenlemenin yapılması hâlinde ekonomide yaratacağı olumlu etkinin belirlenmesi amacıyla 22/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi'nin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 22 Temmuz 2020 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 22/7/2020 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Özgür Özel

Manisa

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi ve arkadaşları tarafından, devreden KDV'nin iade edilmemesinden kaynaklanan finansman sorunları ile devreden KDV'nin iadesine yönelik düzenlemenin yapılması hâlinde ekonomide yaratacağı olumlu etkinin belirlenmesi amacıyla 22/7/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis Araştırması Önergesi'nin (1946 sıra no.lu) diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 22/7/2020 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Akif Hamzaçebi.

Buyurun Sayın Hamzaçebi. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Sayın Başkan, üstlenmiş olduğunuz Meclis Başkan Vekilliği görevi nedeniyle size hayırlı olsun dileklerimi iletiyorum. Genel Kurul çalışmalarını Parlamento kurallarına uygun olarak yöneteceğinize inancım tamdır. Tebrik ediyor, görevinizde başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; adım atılması, çözümlenmesi hâlinde ekonomiyi ve reel sektörü rahatlatacak, yüz binlerce katma değer vergisi mükellefini ilgilendiren bir sorunu Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine getiriyorum.

Sorun şöyledir: Katma değer vergisi Türkiye’de 1985 yılından beri uygulanmaktadır yani yaklaşık otuz altı yıllık bir geçmişi vardır, dünyada da 166 ülkede uygulanmaktadır. Son derece modern bir vergidir, tüketimi vergileyen bir vergidir ve tüketicinin her aşamasında yaratılan katma değer üzerinden alınan bir vergidir, nihai aşamada da bu vergiyi tüketici öder. Buradaki sorun şu: Hepinizin bildiği gibi, mükellefler mal ve hizmet alışları esnasında bir katma değer vergisi öderler, mal ve hizmet satışları sırasında da bir katma değer vergisi hesaplarlar ve tahsil ederler. Eğer mükelleflerin alışları sırasında ödemiş oldukları KDV, satışları sırasında hesapladıkları KDV’den daha fazla ise aradaki farkı önümüzdeki döneme, önümüzdeki aya devrederler ta ki mahsup edilene kadar. Ekonomideki konjonktüre göre bu mahsup işlemi çok uzun zaman alabilir; aylar, seneler alabilir. Özellikle yatırım aşamasında ya da stok devir hızı düşük olan işletmelerde, üretim sürecinin son derece uzun zaman aldığı işletmelerde ya da örneğin kriz dönemlerinde maliyetinin altında satış yapan işletmelerde bu katma değer vergisinin mahsubu mümkün olmaz ve işletmeler üzerinde bu bir yük olarak kalır.

Doğrusu nedir? Doğrusu, mahsup edilemeyen bu katma değer vergisini yani sonraki döneme devreden katma değer vergisini belli şartlar dâhilinde mükellefe iade etmektir, doğru olan budur. Avrupa Birliğinin, Avrupa Konseyinin bu konuda bütün ülkeleri bağlayan bir direktifi yok. Ancak 2016 yılında çıkmış olan 2016/112/EC sayılı Direktif’inde şöyle diyor Avrupa Konseyi: “Eğer alışlar sırasında ödenen KDV, satışlar sırasında hesaplanan KDV’den fazla ise üye ülkeler bunu mükellefe iade edebilir veya sonraki döneme devredebilir.” Bir takdir hakkı bırakmış ülkeler ama uygulamaya baktığımızda bu işlemi iade yönünde yapan çok sayıda ülke var. Bu ülkelerin hepsini sayarak sizin vaktinizi almayacağım, birkaç örnek vereceğim: İngiltere, İspanya, Portekiz, İsveç, Almanya, Fransa, İrlanda, Yunanistan, Danimarka, Avusturya, Malta, Hollanda, Belçika -devam ediyor- Çek Cumhuriyeti, Güney Kıbrıs, Hırvatistan -AB’ye en son giren ülkeler dâhil- bunların hepsi bu KDV’yi mükellefe iade ediyor. Hatta bazı ülkeler bunu hemen ertesi ay yapıyor. Örneğin, İngiltere bu ayki -bu ayki derken haziran ayında- verilen beyannamede mahsup edilemeyen KDV’yi hemen temmuz ayında mükellefe iade ediyor. Bazı ülkeler daha da ileri gidiyor, devreden KDV uygulamasını önlemek için farklı

kategoriler oluşturmak suretiyle ona göre bir sistem kurmuşlar. Türkiye bunu uygulamak, bu sisteme geçmek zorunda. Şu anda, bu şekilde, KDV mükelleflerinin devletten olan alacağı, 2019 yılında Vergi Konseyinin düzenlemiş olduğu rapora göre tam 191 milyar Türk lirasıdır.

2018 yılı Ocak ayında Sayın Naci Ağbal Maliye Bakanıyken bir tasarı Türkiye Büyük Millet Meclisine geldi, Plan ve Bütçe Komisyonunda bu madde vardı, daha sonra Genel Kurul görüşmeleri sırasında bu madde çıkarıldı. Ben, Cumhuriyet Halk Partili milletvekili arkadaşlarımla birlikte dört yıl önce bu konuda bir kanun teklifi verdim, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bekliyor, her yeni dönemde onu yineledim. Bu verginin iadesine yönelik olarak, belli şartlar dâhilinde Cumhurbaşkanına yetki verilmesi yönünde bir düzenlemeyi Türkiye Büyük Millet Meclisine getirdim ancak bugüne kadar gündeme alınmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

İç Tüzük'ün 37'nci maddesindeki olanağın kısıtlı olması nedeniyle de bunu ben bir araştırma önergesi olarak gündeme getirdim.

Size bir tablo göstermek istiyorum: İstanbul Sanayi Odasının İSO 500 raporundan aldığım bir tablo bu, işletmelerin borç öz kaynak oranını gösteriyor. Bakın, 2004 yılında işletmelerin toplam kullandığı kaynağa 100 lira dersek bunun 45,5 lirası borç, 54,5 lirası öz kaynak iken 2019 yılında bu borç rakamı 68,4 liraya çıkmış durumda. Böyle bir süreçte işletmeleri öz kaynak yönünden güçlendirmek lazım. Uygulanmakta olan politika mükelleflere devamlı olarak kredi verme, onları borçlandırma yönünde bir politikadır, bunun sonu yok. Doğru olan budur, belli şartlar dâhilinde bu iadeyi gerçekleştirecek bir düzenlemeyi Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapmalıyız. Bu, kriz dönemi için de önemli bir düzenleme olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. Ben altı dakikada bitireyim diye gayret etmişim ama ilave süreniz için ayrıca çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, 191 milyar lira çok yüksek bir rakam olarak gözükebilir. Sanıyorum, Sayın Naci Ağbal döneminde Komisyona gelen tasarıdaki bu maddenin çıkarılmasının ardındaki gerekçe de bu. “Ya, bu rakam bir anda kamunun hesaplarında borç olarak gözükmürse devletin borcu çok yüksek olabilir.” Böyle bir endişe olabilir diye düşünüyorum, herhangi bir bilgiye dayalı olmadan. Devletin hesaplarında borç olarak gözükmeyecek şekilde farklı bir düzenleme yapabiliriz. Bu konuda muhtelif ülkelerin farklı uygulamaları var, bunlar bize örnek olabilir ya da bu birikimi iki üç yıllık bir dönemi esas almak suretiyle tamamen tasfiye edecek bir düzenlemeyi yapabiliriz; hemen yapmayız, iki yılda yaparız.

Teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerinde İYİ PARTİ Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın İsmail Tatlıoğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle göreviniz hayırlı olsun, başarılar dilerim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Çok değerli milletvekili arkadaşlar, Sayın Hamzaçebi'nin verdiği önergeyi, ta başından söylemek gerekirse destekliyoruz. Neden destekliyoruz? Çünkü biz bu meseleyi iki hafta önce bir basın toplantısıyla kamuoyuyla paylaştık. Bunun sebebi de şu: ASO'yu ziyaret ettik –Ankara Sanayi Odasını- ve bu nezaket ziyaretimizde ve sanayicilerle ilgili sorunları değerlendirme sürecinde ASO Başkanı bize bir dosya verdi ve temel sorunlarının bu dosyada olduğunu söyledi. Gerçekten, sanayicimizin ve iş adamlarımızın toplam olarak yaklaşık 200 milyar liralık bir katma değer vergisi alacağı var. Bunun yaklaşık 90 milyar lirası sanayicide, imalat sektöründe ki bunlar 165 milyar dolarlık ihracatımızın yaklaşık yine 138 milyar dolarlık kısmını yapan, istihdamın yüzde 25'ini sağlayan bir sektör ve aynı şekilde bunlar, bankacılık sektörüne toplam borcun da yüzde 37'sine sahipler, ciddi bir borçları var. Bu anlamda, sadece KOBİ'lerin borçları geçen seneye göre yüzde 40 artarak 62 milyar liraya ulaşmış.

Biraz önce Sayın Hamzaçebi söyledi, o rapora binaen söyleyeyim; eğer 20'yse yeterli öz kaynak, bunların elinde 2 var yani 18'lik kısım boş. Böyle bir finansman ihtiyacına sahip sektörün, ilaveten devletten böyle bir alacağının olması doğru değil, bu bir.

İkincisi, bakın, dünyada bunu iade etmeyen iki ülke var; biri Çin, biri Türkiye. Yıl sonu itibarıyla bu katma değer vergilerinin iade olması lazım. Ayağına pranga vuruyoruz sanayicimizin, bir şey vermediğimiz gibi de pranga vuruyoruz. Bu, doğru değil, bunu telafi etmek lazım.

Yine, sanayi odamız bir öneri getiriyor, diyor ki: “Tamamlayıcı para sistemi çıkaralım. Yani kupon para gibi bu piyasada dolaşmasın, bize verin, biz bununla temel ihtiyaçlarımızı görelim.” veya tutun gelin, bu para, bu alacak sosyal güvenlik primlerinden, normal vergi ödemelerinden mahsup edilsin. Hatta bu da olmuyorsa buna mahsus devlet iç borçlanma senediyle ödensin, belli bir süreye dayalı ödeme yapılınsın. Ama bu sorun mutlaka çözülmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Devamla) – Sanayimizin temel sorunu finansman, bunu hepimiz biliyoruz. İSO 500'ün açıklamasına bakın. 100 liralık gelirin 70 lirası finansman maliyeti olan bir sanayimiz var. Ve pandemiyle beraber düşündüğümüzde, yıl sonuna yönelik hedeflere baktığımızda, sonuçlara baktığımızda durumun daha da iç karartıcı olacağını görüyoruz. Çözüm bulmak lazım. Bakın, ASO ve sanayici kendi çözümlerini üretiyor, burada yürütmenin de kendisine ait çözümlerle masaya gelmesi lazım. Kör ve sağır kesilmenin çok anlamı yok. Bu problem bütün Türkiye'nin ve ekonominin problemi; en kısa sürede uygun bir çözümü var, çok sayıda çözümü var.

Uygun bir tanesinin seçilmesiyle katma değer vergisi alacağı meselesinin Türkiye'nin gündeminden kalkması dileğiyle hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katırcıoğlu.

Buyurun Sayın Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan ben de yeni görevinizde başarılar dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Değerli vekiller, doğrusunu isterseniz bizim açımızdan baktığımızda ekonomideki gelişmelere çok endişeleniyoruz. Türkiye ekonomisi gerçekten ölçüsüz bir yere doğru gidiyor ve üstelik de Hükümetten gelen seslerden bizim anladığımız, gidişatın nereye olduğuyla ilgili olarak da çok net bir fikri de yok. Dolayısıyla da Cumhuriyet Halk Partisinin bu

önergesi ilginç geldi bize de. Birkaç cümleyle -zaten iki dakikamız var- şöyle bir özet yapayım, neyi yaşıyoruz: Bir kere, bu kriz, sadece taleple ilgili bir kriz değil, aynı zamanda arzla ilgili bir kriz. Yani sadece şirketlerin satışlarının düşmesi değil, aynı zamanda işletmelerin maliyetlerinin artmasıyla ilgili bir mesele bir kriz olarak yaşanıyor. Dolayısıyla da burada Hükümet -ilk anda belli tecrübesizlikleri de katalım yani bazı yanlış işler yaptı belki ama- parasal genişlemeye, kredi genişlemesine önemli bir katkı sağladı diyebilirim yani talebin en azından biraz daha toparlanmasına yardımcı oldu, nakit akışlarıyla ilgili olarak sıkıntılar belli ölçüde çözülmüş oldu.

Fakat arkadaşlar, bu kredi genişlemesi gerçekten çok garip bir yere doğru götürüyor bizi. Bunun bir sebebi şu: Kredi genişlemesi genişledikçe, kredi verme işlemi genişledikçe daha fazla riskli olanlara doğru gider. Dolayısıyla da her bir son kredinin daha riskli olma ihtimali vardır ve dolayısıyla da risk bir anlamda bir balon anlamına gelir ve ekonomide böyle bir alan açılıyor.

İkincisi, bu genişleme kaçınılmaz olarak reel faizleri negatif hâle getirdi, enflasyonla ilişkilendirdiğimizde reel faizler negatif durumda. Bunun anlamı şu: Bu öyle bir etki yaratıyor ki Türkiye ekonomisi şu anda tamamen spekülasyon saikiyle hareket eden bir ekonomik aktörler topluluğu biçiminde davranıyor. Ne demek istiyorum? Şunu demek istiyorum: Negatif faizlerden dolayı parasal genişlemeyle likidite fazlası olan şirketler veya kişiler özellikle konut ve borsaya yöneldiler. O sebeple de Sayın Bakanın geçenlerde açıkladığı gibi gerçekten 190 bin civarında bir konut satışı oldu. Ama arkadaşlar, tamamen spekülatif bir amaçla yapılmıştı bu alışlar. Borsaya bakıyorsunuz, gerçekten de 85 binlerden şimdi 120 bine kadar geldi borsa endeksi. Sayın Bakan yine buna bakarak “Görüyor musunuz, Türk ekonomisine güven arttı.” diye yorumladı....

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Fakat değerli arkadaşlar, ben, bunu tam tersi bir biçimde okuyorum: Borsanın yükselişi esas itibarıyla spekülatif saikle hareket eden, özellikle varlıklı kesimlerin yönelmesiyle ortaya çıkan bir tabloyu görüyoruz. Bu da esas itibarıyla Türkiye’de varlıklı kesimin bir anlamda varlıklarının enflasyonu yani varlıkların enflasyonu hâline dönüşmüş durumda. Ki bu da gelir dağılımında ciddi bozukluklar yaratacak diye düşünüyorum. O sebeple de bu önerge esasında –bir bilgi olarak kendileri de vermiş, Cumhuriyet Halk Partisi- aşağı yukarı 2019 itibarıyla KDV hasılatı içinde iade edilmeyen KDV, yüzde 49, hatta 50’ye gelmiş durumda. Dolayısıyla da büyük bir miktar para var orada, büyük ölçüde de özellikle maliyet kaynaklı sıkıntılar çeken işletmelerimize bir avantaj sağlayabilir. Dolayısıyla da bu önergenin araştırılmasını desteklediğimizi söylüyorum.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Tan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET TAN (Kütahya) – Sayın Başkanım, öncelikle görevinizde başarılar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun pandemi sürecinde reel sektör açısından devreden KDV’nin iade edilmemesinden kaynaklanan sorunlarla ilgili önerisi hakkında grubum adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, coronavirüs salgınının ülkemizde görülmesiyle birlikte salgının ülke ekonomisine etkilerini azaltmak, istihdamı ve üretimi korumak ve vatandaşların salgından en az şekilde etkilenmesini sağlamak için vergi alanında birçok tedbir alınmıştır. Alınan tedbirler çerçevesinde

mükelleflerimiz tarafından yerine getirilmesi gereken beyan, bildirim, başvuru ve rapor ibrazı gibi birtakım vergisel yükümlülüklerle ilişkin süreler uzatılmıştır. Bu kapsamda 2 milyondan fazla mükellefin 66 milyar Türk lirası bulan muhtasar, KDV ve prim ödemelerinin altı aya kadar ertelenmesi, gelir vergisi mükellefi 1,9 milyon vatandaşımızın mücbir sebep hâli kapsamına alınması, 53,6 milyar Türk liralık muhtasar, KDV ve sosyal güvenlik primi tahsilatlarının ertelenmesi, 65 yaş üzerindeki kronik rahatsızlığı olan mükelleflerin beyanname ve ödemelerinin mücbir sebep kapsamında değerlendirilerek beyan ve ödeme yükümlülüklerinin sokağa çıkma yaşamının bittiği tarihi izleyen on beşinci günün sonuna kadar ertelenmesi gibi vergi yükümlülükleri açısından alınması gereken tüm tedbirler alınmış ve bu mevcut durum şu anda da yakinen takip edilmektedir.

Katma Değer Vergisi Kanunu'na göre mükelleflerin alışları nedeniyle ödedikleri KDV'ler ilgili dönemde satışları nedeniyle tahsil ettikleri KDV'lerden mahsup edilmekte ve aradaki fark Maliyeye ödenmektedir. Ancak bazen mükelleflerin yüksek stoklu çalışmaları ya da yıllara sâri üretim, yatırım faaliyetlerinde bulunmaları nedeniyle ödenen KDV'ler yüklenim olarak belli bir süre satış yapana kadar üzerlerinde kalabilmektedir. Bu kapsamda 2020 yılının ilk altı aylık döneminde 44,1 milyar lira iade yapılmıştır. Burada şunu ifade etmem gerekiyor: Konuşmacılarımızdan biri "Dünyada KDV iade etmeyen 2 tane ülke var: Bir tanesi Türkiye, bir tanesi Çin." ifadesini kullandı. Çin'i tabii bilmiyorum ama Türkiye'de katma değer vergisinin iade yapılmadığına dair bu bilgi yanlış bir bilgidir çünkü Türkiye'de katma değer vergisi iadesi yapılmaktadır, 2020 yılının ilk altı ayında da 44,1 milyar lira iade yapılmıştır. Yani iade talebi olanların talepleri her zaman değerlendirilmekte ve mükelleflerin iadeleri de yapılmaktadır.

Bu vesileyle Cumhuriyet Halk Partisi Grubu önerisine aleyhte oy kullanacağımızı belirtiyor, yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... (CHP, HDP ve İYİ PARTİ sıralarından "Kabul edildi." sesleri)

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Kabul edilmiştir. Kabul edildi, edildi.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade eder misiniz...

Divan üyeleri arasında karar birliği yoktur, onun için elektronik oylama yapacağız.

Üç dakika süre veriyorum oylama için, oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi kabul edilmemiştir.

Şimdi, 2 sayın milletvekiline 60'a göre söz vereceğim.

Sayın Akif Hamzaçebi...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

57.- *İstanbul Milletvekili Mehmet Akif Hamzaçebi'nin, Kütahya Milletvekili Ahmet Tan'ın CHP grup önerisi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Devreden KDV Türkiye'de iade edilmemektedir. AK PARTİ Grubu adına konuşan sayın milletvekili arkadaşımızı bir cümle kullandı, Türkiye'deki iade rakamını verdi. Gerçi bu, benim anlatımına bir cevap değildi ama yine de açıklama ihtiyacı duyuyorum.

Devreden KDV Türkiye'de iade edilmemektedir, Türkiye'de iade edilen KDV indirimli orana tabi mal ve hizmet satan işletmelere yapılmaktadır. Örneğin, fırınlara iade yapılır ya da 150 metrekaresinin altında konut inşa eden mükelleflere indirimli orana tabi bir mal ürettikleri için iade yapılır ama yüzde 18'le mal ve hizmet alıp yüzde 18 oranıyla mal ve hizmet satan mükelleflere devreden KDV nedeniyle iade yapılmamaktadır. Hemen hemen bütün AB ülkeleri yapmaktadır, Türkiye yapmamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

58.- *Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Bursa ili Karacabey Belediyesi tarafından yapılan mera ve taşınmazların satışının durdurulmasını Taşlık, Karakoca ve Fevzipaşa köylüleri adına Çevre ve Şehircilik Bakanı ile Tarım ve Orman Bakanından talep ettiğine ilişkin açıklaması*

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bursa'nın Karacabey Belediyesi, Büyükşehir Yasası'yla uhdesine geçen köylülerin mera ve taşınmazlarını satışa çıkardı. Taşlık, Karakoca ve Fevzipaşa köylüleri buna karşı çıkıyorlar. Fevzipaşa köylüleri geçen gün seslerini duyurmak için belediyeye kadar gittiler. Karacabey ilçemiz tarım açısından çok önemli bir ilçe ve bu mera ve taşınmazların satılması üretime ciddi zarar verecektir. Bu yüzden buradan Çevre ve Tarım Bakanlarına sesleniyorum, bu satışların durdurulmasını Karacabeyli köylüleri adına talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit...

59.- *Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, 12 Eylül 2018'den beri cezaevinde olan ve adil yargılanma talebiyle açlık grevine giren İstanbul Barosuna kayıtlı Avukat Ebru Timtik ve Ankara Barosuna bağlı Avukat Aytaç Ünsal'ın taleplerinin bir an önce yerine getirilmesi ve özgürlüklerine kavuşmaları için Meclise bir kez daha çağrıda bulduklarına ilişkin açıklaması*

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İstanbul Barosuna kayıtlı Avukat Ebru Timtik ve Ankara Barosuna bağlı Avukat Aytaç Ünsal 12 Eylül 2018'den beri cezaevindeler. Timtik ve Ünsal gizli tanık beyanıyla örgüt üyeliği suçundan ceza aldılar. Örgüt üyeliği suçundan Ebru Timtik on üç yıl altı ay, Aytaç Ünsal on yıl altı ay hapse mahkûm edildiler. 2 avukat da adil yargılanma talebiyle önce açlık grevine girdiler, daha sonra eylemlerini ölüm orucuna çevirdiler. Avukat Ebru Timtik Silivri Kapalı Hapishanesinde iki yüz bir gündür, Avukat Aytaç Ünsal Burhaniye T Tipi Hapishanesinde yüz yetmiş gündür ölüm orucundadır. Şu anda Timtik ile Ünsal'ın sağlık durumları oldukça kritik bir aşamada. Her an yaşamlarını yitirebilirler. Tek talepleri adil yargılanmaktır. Mesleklerinin onuru için ölüm orucunda olan Timtik ve Ünsal'ın adil yargılanma hakkının bir an önce sağlanması ve bu hukuksuzluğa son verilerek özgürlüklerine kavuşması için Meclise bir kez daha çağrıda bulunuyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özer...

60.- *Antalya Milletvekili Aydın Özer'in, Antalya ilinin 113 bin istihdam kaybıyla çalışan sayısının en fazla azaldığı il olduğuna, kredi ödemelerinin ötelenmesi gibi desteklerin gelecek sezona kadar uzatılması, borç yapılandırılmalarında kolaylık sağlanması gibi tedbirlerin Antalya ili üzerinde değerlendirilmesinin işletmeler ve istihdamın korunması için hayati önemi olduğuna ilişkin açıklaması*

AYDIN ÖZER (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Antalya Ticaret Odasının yaptırdığı araştırmaya göre pandemi Antalya ekonomisini en iyi ihtimalle yüzde 15, en kötü ihtimalle yüzde 22 daraltacak. Veriler gösteriyor ki, Antalya, 113 bin istihdam kaybıyla çalışan sayısının en fazla azaldığı il oldu. İstanbul'da bile istihdam kaybı 51 bin düzeyindeyken Antalya'da 2 katından daha fazla kayıp yaşandı. İstihdam kaybı, özellikle konaklama sektörü ve bağlı hizmet sektörleri, yiyecek içecek hizmet sektörü ile inşaat sektörü kaynaklı. Türkiye'de SGK'li 4/A kategorisindeki zorunlu sigortalı azalışının yüzde 30'u Antalya'da gerçekleşti. Turizm ve istihdamdaki veriler nedeniyle ekonomik tedbirlerin Antalya üzerinde ele alınması gerekmektedir. Kredi ödemelerinin ötelenmesi gibi desteklerin gelecek sezona kadar uzatılması, borç yapılandırılmalarında kolaylık sağlanması gibi tedbirlerin Antalya özelinde değerlendirilmesi işletmelerimiz ve istihdamın korunması için hayati önemdedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Beko...

61.- İzmir Milletvekili Kani Beko'nun, 22 Temmuz Kemal Türkler'i ölümünün 40'uncu yıl döneminde saygı ve özlemle andığına ilişkin açıklaması

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DİSK ve MADEN-İŞ sendikamızın efsane lideri, işçi sınıfının önderi Kemal Türkler'in katledilişinin üstünden kırk sene geçti fakat acımız ve üzüntümüz ilk günkü gibidir. Unutulmaz Genel Başkanımız Kemal Türkler'i ölümün kırkinci yılında saygı ve özlemle anıyorum. Kemal Türkler'in; Türkiye işçi sınıfının, emek hareketinin ve bugün halkımızın vermiş olduğu bu mücadelede gerçekten ayrı bir yeri vardır. Kemal Türkler'i hiçbir zaman unutmadık. Yaşasın DİSK, yaşasın devrim, yaşasın sosyalizm, yaşasın Türkiye işçi sınıfı diyorum. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özel...

62.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa ili Yenişehir ilçesi Kirazlıyayla köyünde maden arama faaliyetlerine karşı çıkan köylü kadınların uğradığı mağduriyetin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, kadına karşı şiddet bütün gruplar tarafından kınanırken, bunun hep birlikte mücadele edilmesi gereken bir konu olduğu ifade edilirken özellikle Adalet ve Kalkınma Partili kadın milletvekillerimizin dikkatine bir konuyu sunmamız gerekiyor.

Bursa Yenişehir Kirazlıyayla'da Lübnanlı bir maden şirketi, adı da Meyra... Köylü kadınlar topraklarını savunuyorlar. Uğramadıkları zulüm, görmedikleri baskı, işitmedikleri tehdit kalmadı. Yenişehir Kaymakamı "Toplanmayın, pandemiden üçer bin lira ceza keserim, sonra bir daha keserim, icrayla topraklarınızı sattırırım." tehdidinde bile bulundu. Jandarma kadınları, teyzeleri evlerine kadar takip edip adres tespiti yaptı. Daha önce gözaltıyla gündeme gelmişlerdi, bir yandan hukuk mücadelesi sürdürüyorlar. Şirket dün köyün sulama için son kalan kaynağı Kamışlı Gölü'ne giden yolu kapatmış, teyzeler de beton mikserlerinin önüne geçip durmuşlar. Biraz önce Sayın Bursa Milletvekilimize çığlıklar içinde telefonlar geldi, bana dinletti. 60 yaşından büyük 12 annemizi, teyzemizi, kadını gözaltına almışlar. Bir tane... Daha önce de Sevgi Teyze "Ben, Cumhurbaşkanımız ne istediyseniz verdim, hep ona oy verdim." diye ağlayan Sevgi Teyze... Sizden rica ediyorum: Bursa Yenişehir'de, Kirazlıyayla'da örgütünüz, teşkilatınız vardır, üyeleriniz vardır. Bu çevre mücadelesini, her bir tanesini partinize karşı siyasi kalkışma sanıyorsunuz, neredeyse hepsi partinize oy veren değerli insanlar ve orada bir şahsiyet var -bütün çevre davalarında karşıya tespit edilen- adı Sevda Kaya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafında kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - AR-GE Başkan Yardımcısı AK PARTİ'de, Ankara ilinde herhâlde. Kendisini "Cumhurbaşkanlığının danışmanıyım..." Soru önergesiyle soruyoruz: "Böyle bir şirketten danışmanlık almıyoruz." diyor. "Ben, Berat Bey'in danışmanıyım." diyor. Nerede bir enerji projesi, nerede bir çevre konusunda duyarlılık, gidiyor, orada bu baskıları organize ediyor. Kaymakamı, Jandarma Komutanını kendisine kul etmiş orada, teyzelere bu zulmü reva görüyor. Ben, AK PARTİ'nin kadın milletvekillerine... Hodri meydan! Gitsinler, baksınlar, bir telefon açsınlar, o köyde en güvendikleri üyeye sorsunlar ama bir haksızlık var. Allah aşkına, buna bir "Dur." deyin. Ben duyduğlarımdan üzülüyorum, sırayla tek tek telefon açıyorlar, o köyün sesini duyun lütfen.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**A) KANUN TEKLİFLERİ**

1.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 225) (x)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 225 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, İYİ PARTİ Grubu adına, Bursa Milletvekili Sayın İsmail Tathioğlu.

Buyurun Sayın Tathioğlu. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çok değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlarım.

Bu teklifle ilgili görüşlerimizi paylaşmadan önce, biraz önce Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilinin bahsettiği Bursa Yenişehir ilçesi Kirazlıyayla köyündeki olayla ilgili çok kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. Ben daha on gün önce oradaydım ve köylülerin pankartında ne yazıyor bunu sizinle paylaşmak istiyorum -bunlara zaman zaman da “terörist” deniyor- pankartta şu yazıyor: “Ey, benim güzel devletim, bizim düzenimizi bozdurtma.” Oradaki mesele, çevre meselesinden ziyade, üç yüz elli yıllık bir köy düzeninde insanların hayata tutunma mücadelesi; gerçekten, çok yaşlı teyzelerin, kadınlarımızın öncelikle, o köylü kadınlarımızın hayata, geleneklerine tutunma mücadelesi. Bunlara gerçekten kör ve sağır kesilmeniz vicdanımızı ciddi anlamda yaralıyor. Bahsedilen ismi -ben tekrar etmiyorum- her defasında gittiğimizde her ağızdan duyuyoruz ve bu ismi başka projelerde de duyuyoruz. Bursa Büyükşehir Karaağz köyündeki biyokütle enerji projesinde de duyuluyor. Buraların temel amacı, geleneksel yaşamlarını sürdürmek. Lütfen, lütfen; buralarda yoksunuz, oralarda bari olun, bunu sizden rica ediyorum.

Çok değerli milletvekili arkadaşlar, bugün İzmir Milletvekili Sayın Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Sayın Ayşe Keşir ile arkadaşlarının İşsizlik Sigortası Kanunu'nda ve bazı kanunlarda değişiklik yapılmasıyla ilgili bir torba kanun teklifi üzerinde konuşuyoruz.

Şimdi, öncelikle bir şeyi belirtmek istiyorum: Bu teklif bize geldiğinde 8 maddeden ibaretti, yürütme ve yürürlükle 10 madde. Ama Plan ve Bütçe Komisyonunda teklifin görüşülmesi biterken bir önerge geldi. Bu önerge de dijital mecralar komisyonu kurulması. Bu önergenin bu teklifin esas sahipleriyle bir ilişkisi yok. Baştan bilgileri de yok, bize de böyle bir bilgilendirme yok. Önerge, kanunun bütünlüğüyle ilgili olmalı. Yani bize deniyor ki: “Köye su getireceğiz.” malzemeler böyle alınıyor, bakıyoruz ki “Muhtara ev yapıyoruz.” Yani bu, buna benziyor, âdeta böyle. Çıkış nedeniyle oluş nedeni...

Bu önerge, 1'inci maddeye gelmiş. Bakın, 1'inci madde, şimdi bu ne demek? Bir kere bu önergenin bizim Plan ve Bütçe Komisyonuyla bir alakası yok, hiçbir ilgisi yok. Bizim ihtisas alanımız değil. Siyasi etik o kadar zorlanıyor ki... Etiği aştık artık, ahlaki konularla ilgili değerlendirme yapmamız lazım.

(x) 225 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Şimdi, buradan nereye geliyoruz, çok değerli arkadaşlar? Bakın, yasama kalitemiz düşüyor; tabii, bu, yürütme kalitemizi de düşürüyor. İşte, buradayız, verilen teklifin peşinde yok AK PARTİ, bu konuda değerlendirmeleri kendi kendimize yapıyoruz. Komisyonadaki üyelere teşekkür ederim ben, AK PARTİ'nin komisyonadaki üyelerine. Onlar hakikaten komisyonda var ama arkadaşları buralarda yok.

Şimdi, yasama kalitemiz düşüyor, yürütme kalitemiz de düşüyor. Peki, ne oluyor? Onun için Türkiye'nin CDS prim oranı 500'ün üzerine çıkıyor. Bu 500'ü Türkiye hak ediyor mu? Türkiye'nin hangi şartları, yürütmedeki kalitesizlik dışında, Türk ekonomisinin hangi şartları 500'ün üzerinde bir CDS'i hak ediyor? Ne demek bu? Bütün 83 milyon 154 binin ortak ödediği bir maliyet. Hans'ın parasına, Dimitri'nin parasına, Joe'nun parasına daha fazla faiz ödüyoruz. Sebep? Yasama kalitesinin yerde olması ve yürütme kalitesinin buna devam etmesi. Bunları hiç konuşmuyoruz. Bugün bakıyorum ben, bütün konuştuklarımız, bir siyasi çaresizlik. Yürütmeyi gerçekten bir endişe ve korkunun artık yönettiğini düşünüyoruz. Bir siyasi çaresizlik bütün bu projelerle ilgili. Bunlar gündemle ilgili...

Bir ülkenin CDS'i 500'ün üzerinde. Kimin arkasında? Venezuela'nın. Enflasyon yüzde 2.200, ülkeyi 5 milyon kişi terk etmiş, herkes açlıktan ortalama 8-9 kilo kaybetmiş, zayıflamış ama Venezuela Devlet Başkanı Maduro açıklama yapıyor, diyor ki: "Biz, dünyada, memuruna en yüksek zammı yapan ülkeyiz." Doğru söylüyor, yüzde 50 zam yapmış ama enflasyon yüzde 2.200; doğru. Böyle bir ülkenin arkasındayız. Bu şekilde bir davranış Parlamente'ya da yasama yapmaya da aklı başında hiçbir ülkeye de yakışmıyor.

Şimdi, 2'nci maddeye gelelim. Aslında bunların önemli bir kısmını biz İYİ PARTİ olarak -Komisyonda da söyledik- olumluyoruz. Ama "torba yasa" diye bir şey var. Torba yasa değişti ama -bu partili Cumhurbaşkanlığı sistemi millet'in ayaklarında bir pranga- başka hiçbir şey değişmedi. Nasrettin Hoca'nın türbesi gibi -bunu kaçınıcı defa söylüyorum- bir kapı var, her taraf boş. Şimdi, burada bu torba yasadaki maddelerin birbiriyle ilişkisi yok, hepsi torba yasayla geliyor. Dolayısıyla millet'in iradesini bazı maddelere olumlu kullanmak istiyoruz, arkasında olmak istiyoruz ama sonunda, geliyor, diyor ki hepsiyle ilgili: "Evet mi, hayır mı?" Bu model bu kanuna uygun değil. Bunun arkasından gelmediniz.

Nihayet, dün, Cumhurbaşkanı da dedi ki: "Bundan da vazgeçebiliriz." Biz buradayız, kendisine yardımcı oluruz. Cumhuriyet Halk Partisi de burada, biz buradayız. Bu partili Cumhurbaşkanlığı'ndan dönüşte kendisine yardımcı olmak için buralardayız.

Çok değerli milletvekili arkadaşlar, şimdi, bir başka konu var, 2'nci madde: TÜBA, Türkiye Bilimler Akademisi. Şimdi, bakın, bu konuda, komisyonda TÜBA'yı temsilen akademik TÜBA Başkanı ve yardımcısı yok. YÖK'ün haberi yok, TÜBİTAK'ın haberi yok, TÜBA Genel Sekreteri gelmiş. Elbette ki Türkiye Bilimler Akademisi gibi kurumlar, dünyanın her yerinde onurlu kurumlardır. Yüksek bürokratların artık dört beş yerden maaş aldıkları dönemde, buralara devletin cimri davranması doğru değildir. Mali haklarını arttırmalıdır ama komisyondan geçtikten sonra öğreniyoruz ki -ben o kanaatteyim- bu konuda detaylı bir bilgi komisyonumuzda da yok. Ben, lütfen, bilgilendirmelerini rica ediyorum. Halbuki YÖK'le aralarında, TÜBİTAK'la aralarında, bu görevlendirmeden dolayı bir farklılık var. Verilsin, bunun verilmesine karşı değiliz. Türkiye'nin onurlu, Türkiye'yi onore eden bilim adamlarına mali haklar verilsin ama isteğimiz şu: Bunlar kimdir ve neden buralara atanmıştır? Hangi bilimsel başarıları nedeniyle bunlar TÜBA'da görevlendirilmiştir, bunu bilmek istiyoruz, bu kadar da hakkımız olsun. Komisyonda da bunu söyledik. 5 diyorsa 10 verelim ama bunları kime verdiğimizizi bilelim, hiçbir problem yok.

Kıymetli milletvekili arkadaşlar, yani bu konuda, gerçekten, artık bir yetki çıkartıp da Sayın Erdoğan'a kanun yapma yetkisini verip ondan sonra da herkes bir işine bakacak, böyle bir yöne gideceğiz, ya da bu partili Cumhurbaşkanlığı'ndan dönüp bu parlamenter sistemi iyileştireceğiz ve güçlendireceğiz.

Şimdi, 3'üncü ve 4'üncü madde, pandemi süreciyle ilgili. Bakın, çok net bir şey söylüyorum: Bütün bu süreci, bir cankurtaran simidiyle aştık. Ne bu cankurtaran simidi? İşsizlik Fonu. İşsizlik Fonu, Türkiye'ye 57'nci Hükûmetin kazandırdığı bir kurumdur. O zor günlerde, 1999'da kurulmuş, 2000 yılında faaliyete geçmiş ve neticede 271 milyarlık bir kaynak oluşmuş, harcamalardan sonra 130 milyar civarında para kalmış. On sekiz yılda AK PARTİ'nin buna benzer kazandırdığı bir kurum yok. Eğer İşsizlik Fonu da o dönemlerde kurulmasaydı ve çalışmasaydı üzerinden gideceğimiz bir şey yok. Bunun üzerinden gidiyoruz ve bunu da eritiyoruz, buradan yapmamamız gereken harcamaları yapıyoruz. Sanayi Bakanlığı üzerinden yapmamız gereken harcamaları İşsizlik Fonu'ndan yapıyoruz, İŞKUR üzerinden yapmamız gereken harcamaları İşsizlik Fonu'ndan yapıyoruz, hazineden yapmamız gereken harcamaları İşsizlik Fonu'ndan yapıyoruz; burasını bir bitirelim. Ne olacak bitirince? Türkiye, İYAK'ı, MEYAK'ı bitirdi. Bu, 15 Temmuz, depremlerle ilgili diğer kampanyalarda toplanan paraların toplanma amaçlarına uygun yerde olmadığını gördük ve devlete güven zaafı var. O nedenle, devlet elini nereye koyuyorsa millet oradan çekmeye başladı. Bakın "Vefa" diye büyük bir kampanya düzenledik, millî gelirin binde 1'i kadar bir para toplanmadı. Bundan bir sonuç çıkarmak lazım. Satsak, Vefa'da toplanan paraları koysak uçağı anca alıyor yani. Bu olmamalı millî birlik ama böyle eritiyoruz, değerli arkadaşlar; böyle, yavaş, yavaş, yavaş eritiyoruz.

Biz bu 3'üncü maddede Sayın Cumhurbaşkanına yetki verilmesi ve bu işin sektörel olarak alınması konusunda şunu söylemek istiyoruz: Kanun açık, kısa çalışma ödeneğinin geçerliliği var, sadece süreyi uzatacağız. Bunu neden sektörlere ayırıyoruz? İhtiyaç duyan işletme bu konuda başvuracak ve bakılacak, işletme uygunsa devam edecek. Sektörlere ve bir bütün olarak uygulanmasının Sayın Cumhurbaşkanına yetki verilmesi... Verilsin Cumhurbaşkanına yetki, ayrı bir şey ama buna ihtiyaç yok, sistem yürüyor yani. Burada bir sistem kurulmuş, gerçekten, İşsizlik Fonu ve bu yürüyor.

4'üncü madde, firmalar normale dönse, kısa çalışma ödeneğinden çıkılsa dahi sosyal güvenlik primi işçi ve işveren payının ödenmesiyle ilgili. Güzel, biz de söylüyoruz, iç piyasayı canlandıralım. Bu bir iç piyasa canlandırma politikasıdır, bu bir istihdam artırma politikası değil ki. Niçin bunu söylüyorum? Yine, bunu İşsizlik Fonu'ndan karşılıyoruz. Bunun yeri hazinedir, doğrudan destektir. Maliyetleri düşürürsünüz ve piyasayı canlandırmak istersiniz. Bunun İşsizlik Fonu'yla ne alakası var. Üç aylık 12 milyar, altı aylık 24 milyar liralık bir eritme. Madem böyle yaptık, tamam, o zaman gelin, BAĞKUR'lunun primlerini de yıl sonuna kadar hazineden karşılayalım. Neden karşılamıyoruz? 3 milyon 150 bin BAĞKUR'lumuz var çok değerli arkadaşlar. Bunun 2 milyon 950 bini mikro, yani 1 ile 9 arasında işçi çalıştırıyor. Ortalaması kaç? 1,96. Yani, bizim esasında KOBİ'lerimizin yüzde 94'ü -sahibini çıkartırsak- 0,96 kişi çalışıyor, 1 kişiden az ortalaması. Bunlar da fakruzaruret içerisinde. Gelin, bu BAĞKUR'u da hazineden karşılayalım. Bu çerçevede, madem burada böyle bir şey yapıyoruz, bunu da karşılayalım, devlete yakışan bu. Her zaman devletin yanında olan bunları... Böyle zor zamanlarda madem işverenlere işveren primini, işsizlik sigortasını ödüyoruz -hiçbir alakası yok, fonksiyonel değil, amaca matuf değil- o zaman bunu da ödeyelim diyoruz ama maalesef kabul görmedi bu önerimiz de.

İflas eden firmalardan işçi çıkarmak... Bunun yanındayız. Kapanmış, iflas etmişse işçi çıkarmanın yasaklanması ve devam etmesinin çok anlamı yok. Bu uygun bir madde, bununla ilgili bir itirazımız yok.

6'ncı madde, Soma'yla ilgili, kıdem... Zamanında takip edilememiş ve firmalar herhâlde bu kıdem tazminatlarını ödeyemiyor, bunun kamu tarafından karşılanması... Güzel ama başka örnekler de var, o gün konuştuğ, Ermenek ve benzeri, bunların tamamını kapsasın. Bir şey yapıyorsak tamamını kapsayacak şekilde yapılıns kanaatimiz var. Bu maddeyi destekliyoruz hatta genişletilmesinden de yanayız bu anlamda.

7'nci madde, engellilerle ilgili düzenleme. Engellilerin araçlara, toplu toplu taşımaya ulaşmalarıyla ilgili düzenleme. Bu güzel ama bunu artık uzatmamak lazım süreyi. Şehirlerimizde engellilerimizin toplu taşıma araçlarını sağlıklı bir şekilde kullanmaları, uygun bir şekilde kullanmaları için bu düzenlemelerin tamamlanmış olması gerekiyor. Bu anlamda, bunun uzatılması değil de bir an önce yerine getirilmesi taraftarıyız.

Şimdi, çok değerli arkadaşlar, bir başka madde var, o madde de iş sağlığı ve güvenliği konusundaki değişiklik önerisi. Esasında bu değişiklik önerisi şu: Çalışan sayısının 50 kişiden az olduğu ve tehlikenin de az olduğu sınıflarda uygulamanın üç buçuk yıl uzatılması. Burada bir düzenleme yapılmış, bu kısmı bu zamana kadar çözülmemiş, bakılmış ki bugün bir üç buçuk yıl daha uzatıyoruz. Buna o zaman bir çözüm getirelim, çözelim bunu, bitsin yani. Çözumsuz üç buçuk yıldan sonra Ay'dan iş güvenliği uzmanları mı gelecek veya bu iş şekil mi değiştirecek? Burada bir zaruret var, nedir bu zaruret? Zaruret şu: biraz önce söyledim, 3 milyon 150 bin KOBİ'nin 2 milyon 950 bini iş güvenliği uzmanı çalıştırabilecek durumda değil, değil. Bunun için öneriler getirilmiş. Dün bazı arkadaşlar diyor ki: "Bakanlık bir havuzda iş güvenliği uzmanı buldursun, bunlara hizmet versin." Esasında -adını zikretmeyeceğim ama- Komisyonunda AK PARTİ'li bir arkadaşımız da güzel bir öneri getirdi, dedi ki: "Eğitim versin bakanlık, bunu sertifikalayalım, KOBİ sahipleri veya devamlı çalışanların bir tanesi bu sertifikayla bu hizmeti yapsın, kamu denetlesin." Güzel, getirin dedik o zaman, getirin bu öneriyi, destekleyelim. Getirin, ne güzel, çözülsün ama bu sistem çalışmıyor, biliyorsunuz. Yani nasıl geldiyse öyle gidecek ya. Onun için bu sistem çalışmıyor. Bu sistemin çalışmadığı süreç içerisinde de bunlar çözümlenemiyor.

Çok değerli milletvekili arkadaşlar, bu kanunun biz bazı maddelerini -biraz önce de belirttim- olumluyoruz ama kanun yapma tekniğimiz bu torba kanuna göre olmadığı için millî irade tecelli etmiyor. Bakın, burada temel sorunlar var, aslında çok temel sorun var. Yani millî iradenin şu Meclise yansıyan gücü Plan ve Bütçe Komisyonuna yansımıyor. Millî irade bu Meclise AK PARTİ'ye bir kanunu engelleme gücü vermemiş ama Komisyona vermişiz. Yani parmak ve matematik hesabıyla bu süreçleri yapamayız. Olumladığımız, uygun bulduğumuz maddeler var ve bunlara olumlu veriyoruz, komisyonunda da verdik ama çok olumsuz bulduğumuz maddeler var, bunlara da olumsuz veriyoruz. Dolayısıyla, esasında, bu kanun yapma kalitemizin, yasama kalitemizin ve buradan kaynaklanan yürütme kalitemizin Türkiye'deki ekonomi başta olmak üzere bütün yürütme eylemlerini birinci derecede olumsuz etkilemektedir. Ve İhlas Finansla kariyerine başlayanları ekonominin üst kademelerinden uzak tutmak lazım. Aksi takdirde benzer sonuçlarla karşılaşmayalım.

Bu tasarının milletimize hayırlı olmasını, sonucun milletimiz için hayırlı olmasını temenni ederim.

Hepinize saygılar sunarım. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı.

Buyurun Sayın Kalaycı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım, bu vesileyle hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Kanun teklifinin 1'inci maddesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Dijital Mecralar Komisyonu kurulmakta, bu komisyonun görev ve yetkileri düzenlenmektedir. Bilim ve teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte günümüzde internet yaygın bir şekilde kullanılır hâle gelmiştir. Akıllı telefon ve sosyal medya iletişim alanında hayatı kökten değiştiren gelişmeler olmuştur. Ancak bilgiye

hızla ulaşımı sağlayan ve hayatı kolaylaştıran bu gelişmelerin çok önemli yararları yanında insanlığa çok büyük zararları ve tehdit oluşturan olumsuzlukları bulunmaktadır. Sosyal medya karanlık bir kuyuya, izan ve insaf tanımayan mayınlı bir platforma dönüşmüştür. Sosyal medya iftira sahnesi, ihanet ve isnat mecrası olmuş çıkmıştır. İnsan şerefine, insan namusuna, insan haysiyetine envaiçeşit saldırganlığı provoke eden sosyal medyanın bu hâliyle varlığı akla, ahlaka ve insani değerlere tamamen aykırıdır. Başta İngiltere, Almanya, Fransa olmak üzere birçok ülke kendi kanunlarına aykırılık taşıyan içeriklerin kaldırılmasından sosyal medya platformlarını sorumlu tutan; şiddet içeren, terör bağlantılı, siber zorbalık ve çocuk istismarı gibi kategorilere girebilecek içeriklerin hızlı bir şekilde kaldırılmasını ve gerekli adımların atılmaması hâlinde cezai yaptırım öngören yasal düzenlemeleri yapmıştır ve yapmaktadır. Ülkemizde de sosyal medya konusunda, kapsamlı bir yasal düzenlemeye acil ihtiyaç bulunmakta olup geç bile kalınmıştır. Bu konuda, Milliyetçi Hareket Partisi Kırkkale Milletvekilimiz Sayın Halil Öztürk tarafından 30 Nisan 2020 tarihinde Meclis Başkanlığına sunulan kanun teklifinde sosyal ağ sağlayıcılarına bazı yükümlülükler getirilmekte, sahte hesap açılmasının önüne geçilmesi amacıyla ağır idari para cezaları öngörülmektedir. Dün itibarıyla da AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisi milletvekilleri tarafından imzalanan İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Meclis Başkanlığına sunulmuştur.

Teklifle, kanuni yükümlülüklerini yerine getirmeyen yer sağlayıcılarına yönelik idari para cezalarının artırılması, kişilik haklarının ihlal edilmesi hâlinde erişimin engellenmesi kararı yerine içeriğin çıkarılması kararının da verilebilmesi, Türkiye’de günlük erişimi 1 milyondan fazla olan sosyal ağ sağlayıcılarının yetkili en az bir kişiyi Türkiye’de temsilci olarak belirlemesi ve bunu yerine getirmeyenlere uygulanacak müeyyidelerin belirlenmesi gibi hususlar düzenlenmektedir.

İnşallah, kanun teklifinin kısa sürede görüşülerek yasalaşmasıyla birlikte sosyal medyanın zararlı yönleri için önlemler alınmış olacaktır. Bu düzenlemenin ifade özgürlüğünü ortadan kaldıracak iddiaları asla doğru değildir. Kişilik haklarının ihlali, iftira, hakaret, küfür ve taciz etmek ifade özgürlüğü olamaz; insan şeref ve haysiyetine, millî ve manevi değerlere saldırmak özgürlük sayılamaz; çocuk istismarı, siber zorbalık ve ahlaksızlık yapmak ifade özgürlüğü olamaz. Devletlerin temel hak ve özgürlüklerin korunması, toplumun refahı, kamu düzeni ve millî güvenliğin sağlanması gibi yükümlülükleri dikkate alındığında, egemenlik yetkisi kapsamında, hukuk kuralı koyma ve bunu uygulama meşruyetlerinin bulunduğu kuşku yoktur.

Sosyal medyaya ilişkin teklif edilen düzenleme, başta çocuklarımız ve gençlerimiz olmak üzere, tüm vatandaşlarımızın yanı sıra, insani, millî ve manevi değerlerimizi internet yoluyla işlenen suçlardan korumayı amaçlamakta, buna yönelik yeni kurallar koymaktadır. Bu konu siyasetüstü bir konudur; o nedenle, tüm milletvekillerimiz bu kanun teklifine destek ve katkı vermelidir.

Değerli milletvekilleri, tüm dünyayı saran coronavirus salgınına karşı bütün ülkeler bir yandan sağlık alanında büyük uğraşlar verirken diğer yandan da olumsuz etkilenen ekonomilerini desteklemek için tedbirler almaktadır. Türkiye, salgına karşı her alanda tarihî ve etkili tedbirler almıştır. Salgının ekonomimiz üzerindeki olumsuz etkisini azaltmak, bu süreçten olumsuz etkilenen vatandaşlarımızı desteklemek amacıyla gerekli önlemler süratle uygulamaya konulmuştur. Bu kanun teklifi, salgının olumsuz etkilerinin azalmasıyla birlikte ekonomik ve sosyal hayatın normalleşmeye dönüşünü sağlamak amacıyla, daha önce alınan tedbirlerle bağlantılı olarak, özellikle iş gücü piyasasına yönelik birtakım düzenlemeleri de içermektedir.

Bu yıl mart ayında çıkarılan 7226 sayılı Kanun'la, 30 Haziran 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere, yapılan kısa çalışma başvuruları için kısa çalışma ödeneğinden yararlanma şartları kolaylaştırılmış ve başvuru süresinin 31 Aralık 2020 tarihine kadar uzatılabilmesi için Cumhurbaşkanına yetki verilmiştir. Bu konuda teklifin 3'üncü maddesiyle yapılan düzenlemede, salgın etkisinin sektörler arasında farklı olması dikkate alınarak başvuru süresinin ve kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatılabilmesine imkân verilmektedir.

Teklifin 4'üncü maddesiyle iş yerlerinde normal çalışmaya dönülmesini sağlamaya yönelik çok önemli bir teşvik düzenlemesi yapılmaktadır. Buna göre, kısa çalışma yapanlar ile ücretli izne çıkarılanların çalıştıkları iş yerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesi hâlinde sigortalı ve işveren paylarının tamamının 31 Aralık 2020 tarihini geçmemek üzere üç ay süreyle İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması düzenlenmektedir. Cumhurbaşkanına, üç aylık süreyi sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak altı aya kadar uzatma yetkisi verilmektedir. Böylelikle hem iş yerlerinin normal çalışmaya yani üretime geçmeleri, hem de kısa çalışma yapmakta olup aylık 1.752 lira kısa çalışma ödeneği alan işçiler ile ücretsiz izne çıkarılmış olup aylık 1.177 lira nakdî ücret desteği alan işçilerin en az 2.324 lira ücret almaları sağlanmış olacaktır. İşveren desteği olarak nitelendirilmekle birlikte, işçilerimizin çok yetersiz olan kısa çalışma ödeneği veya nakdî ücret desteği almaları yerine normal ücretlerini alabileceği, dolayısıyla işimizi destekleyen bir uygulama olacağı açıktır.

Bu yıl nisan ayında çıkarılan 7244 sayılı Kanun'la işçilerin akitlerinin üç ay süreyle ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan hâller dışında işveren tarafından feshedilmemesi düzenlenmiştir. Bu konuda teklifin 5'inci maddesiyle yapılan düzenlemede, belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, iş yerinin herhangi bir nedenle kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi hâlleri fesih yasağı istisnaları arasına eklenmektedir. Ayrıca, Cumhurbaşkanının altı aya kadar olan süre uzatma yetkisi, her defasında üçer aylık sürelerle 30 Haziran 2021 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Kanun teklifinde coronavirus sürecinin etkisi gerekçe gösterilerek bazı konularda süre uzatımı içeren düzenlemeler de bulunmaktadır. Bu çerçevede, teklifin 7'nci maddesiyle engelliler için erişilebilir duruma getirilmesi kapsamında toplu taşıma araçlarının sahiplerine eksiklikleri tamamlaması için verilen ve 7 Temmuz 2020 tarihinde dolan sürenin bir yıl daha uzatılabilmesi öngörülmektedir.

Teklifin 9'uncu maddesiyle de kamuya ait iş yerleri ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinde iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi görevlendirilmesine ilişkin 1 Temmuz 2020'de yürürlüğe giren hükmün 31 Aralık 2023 tarihine kadar yürürlüğünün ötelenmesi düzenlenmektedir. Esasen daha önce de defalarca süre uzatımı yapılan bu konuların bugüne kadar neden yerine getirilmediği sorgulanmalı, ona göre önlemler alınmalıdır.

Ayrıca, uygulama kabiliyeti olmadığı anlaşılan iş güvenliği uzmanı çalıştırmayla ilgili hükmün yürürlüğe girme süresinin üç buçuk yıl daha uzatılması yerine, iş güvenliği gibi çok önemli olan bu konuya köklü çözüm getirecek ve hemen uygulamaya konulacak bir düzenleme yapılması uygun olacaktır. Bununla birlikte, iş güvenliği uzmanlarının daha sağlam bir hukuki statüye kavuşturulması, işsiz kalma kaygılarının giderilmesi, ücretleri ve çalışma süreleriyle ilgili sorunlarının çözülmesi de sağlanmalıdır.

Kanun teklifinde bazı kurumlarımıza ve vatandaşlarımıza yönelik ihtiyaç duyulan konulara dair maddeler de yer almaktadır. Bu çerçevede, teklifin 1'inci maddesinde, Türkiye Bilimler Akademisinde görevlendirilen öğretim elemanlarına TÜBİTAK'taki uygulama esas alınarak ücret ödenmesi düzenlenmektedir.

Teklifin 6'ncı maddesinde, Manisa Soma'da redevans sözleşmeleri kapsamında yer alan Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında çalışan işçilerin kıdem tazminatlarının TKİ tarafından ödenmesi öngörülmektedir. Soma'da bazı maden ocaklarında çalışan işçilerin kıdem tazminatlarını alamaması yıllardır gündemde olan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekilimiz ve Manisa Milletvekilimiz Sayın Erkan Akçay'ın sürekli gündeme getirdiği ve parti olarak yakından takip ettiğimiz bir konu olup yaşanan bir mağduriyetin giderilmesi memnuniyet vericidir. Ancak gerek Soma ve Ermenek ilçelerimizde gerekse başka yerlerde redevans sözleşmeleri kapsamında yer alan diğer ocaklarda çalışan işçilerin tazminatları konusunda da mutlaka bir çözüm getirilmeli, işçilerimizin mağduriyeti giderilerek haklarını alabilmeleri sağlanmalıdır.

Teklifin 8'inci maddesinde, yabancı plakalı araçlarla ülkemize gelen, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız kara yollarında gerçekleştirdiği ihlalli geçişlerde uygulanan idari para cezaları açısından yerli plakalı araçlarla aynı düzenlemelere tabi kılınmaktadır. Böylelikle başta "Avrupalı Türkler" diye tanımladığımız vatandaşlarımız olmak üzere yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın yabancı plakalı araçlarıyla ülkemizde yaşadığı bir mağduriyet giderilmektedir.

Coronavirüs salgınının vatandaşımız üzerindeki olumsuz etkisini gidermek gayesiyle tedbirler alınmaya devam edilmektedir. Ticaret Bakanı tarafından yapılan açıklamaya göre esnaf ve sanatkârların Kredi ve Kefalet Kooperatiflerine olan ve 30 Haziran 2020 tarihinden önce takibe intikal eden kredi borçlarının yeniden yapılandırılacağı, böylelikle yaklaşık 220 bin esnaf ve sanatkârın gecikmiş 2 milyar liraya ulaşan borcunda iyileştirme sağlanmasının ve yaklaşık 322 milyon lira gecikme faizinin düşürülmesinin mümkün olabileceği ifade edilmiştir.

Çiftçimizin Tarım Kredi Kooperatifleri ve Ziraat Bankasına olan tarımsal kredi borçları da uygun şartlarda yapılandırılmalıdır.

Ayrıca, KYK kredi borçları konusunda da yapılandırma ve faizlerinin silinmesi yönünde yoğun talep bulunmaktadır. İş bulmakta güçlük çeken gençlerimizin bu talebine yönelik bir düzenleme de yapılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, coronavirüs salgını nedeniyle küresel ekonomi büyük bir ekonomik daralmanın içindedir. Dünya Bankası, 8 Haziran 2020 tarihli raporunda, coronavirüs salgınının küresel ekonomiyi İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana görülen en derin ekonomik durgunluğa soktuğunu belirterek küresel ekonominin bu yıl yüzde 5,2 daralacağı tahmininde bulunmuştur. Raporda, Türkiye ekonomisinin bu yıl yüzde 3,8 küçüleceği, 2021'de ise yüzde 5 büyüyeceği tahmini yapılmıştır. IMF, nisan ayında bu yıl için yüzde 3 olacağını açıkladığı küresel ekonomide küçülme tahminini 24 Haziran 2020 tarihli açıklamasıyla yüzde 4,9'a yükseltmiştir. Türkiye ekonomisine ilişkin tahmininde bir değişikliğe gitmemiş, bu yıl yüzde 5 daralma, 2021'de yüzde 5 büyüme öngörülmüştür.

Türkiye, son yıllarda yaşadığı alçak darbe girişimi, terör saldırıları, ekonomik kuşatma, yaptırımlar, tehditler ve bunlarla verilen mücadelenin ağır bir maliyet yüklediği ekonominin alınan isabetli ve etkili tedbirler sayesinde toparlanmaya başladığı ve zor bir ekonomik dönemden çıkarak, yüksek büyüme sürecine girdiği bir dönemde, yine ekonomiyi derinden sarsan virüs salgınına muhatap olmuştur. Nitekim Türkiye ekonomisi 2019 yılının son çeyreğinde yüzde 6, 2020 yılının ilk çeyreğinde yüzde 4,5 büyümüştür.

Türkiye, Avrupa Birliği, G20 ve OECD ülkeleri arasında en güçlü büyüme performansı gösteren ülke olmuştur. Ancak, ülkemizde Mart ayının 10'undan itibaren görülmeye başlayan coronavirüs salgını ekonomimizi de olumsuz etkilemiş, bu etki nisan ayında ağır bir şekilde hissedilmiştir. Türkiye, salgının ekonomimiz ve vatandaşlarımız üzerindeki olumsuz etkisini azaltmak amacıyla bir dizi tedbiri süratle uygulamaya koymuştur. Alınan etkili önlemler sayesinde, bazı hizmet sektörleri

dışında tüm sektörlerde hareketlilik başlamış, sanayi üretiminde yaşanan daralma sonlanmış, üretim çarkları yeniden hızla dönmeye başlamıştır. Nitekim bu yıl nisan ayı itibarıyla aylık yüzde 30,4, yıllık 31,4 daralan toplam sanayi üretimi mayıs ayında aylık yüzde 17,5 artmış, yıllık daralma yüzde 19,9'a gerilemiştir. Nisan ayında yüzde 61'e inen imalat sanayi kapasite kullanım oranı haziran ayında yüzde 66'ya yükselmiştir. Büyümenin öncü göstergesi olan ve imalat sanayi performansında güvenilir referans kabul edilen Türkiye İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) verisi, nisan ayında 33,4 seviyesine indikten sonra mayıs ayında 40,9'a, haziran ayında ise 53,9 yükselmiştir. PMI verisi 2020 Şubat ayından beri ilk kez eşik değer olan 50'nin üzerinde gerçekleşmiş ve 2018 Şubat ayından sonraki yirmi sekiz ayın en yüksek değerine ulaşmıştır. Bu durum Türk imalat sektörünün haziran ayı itibarıyla yeniden büyüme bölgesine geçtiğine ve coronavirüs salgınının yol açtığı daralmanın sona erdiğine işaret etmektedir. Nisan ayında 51,3'e inen Ekonomik Güven Endeksi haziran ayında 73,5 değerine yükselmiştir. Aynı şekilde, Tüketici Güven Endeksi, Reel Kesim Güven Endeksi, Sektörel Güven Endeksleri, Perakende Satış ve Ciro Endeksleri haziran ayında önemli oranlarda artmıştır. İhracat haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 15,8 artmış, mayıs ayına göre yüzde 35,2 artışla rekor artış hızı elde edilmiştir. Haziran ayında kurulan şirketlerin sayısı bir önceki aya göre yüzde 179, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 109 artmıştır. Makroekonomik göstergeler, gelişmeler ve öncü göstergeler başta Dünya Bankası ve IMF olmak üzere bazı kesimlerin Türkiye ekonomisinin yüksek oranda küçüleceği tahminlerinin aksine, 2020 yılının büyümeyle sonuçlanacağına işaret etmektedir. Bu süreçte, Türkiye ekonomisi için karamsar senaryo yazanlar, ekonominin çöktüğünü söyleyenler ters köşeye yatmışlardır; olumsuz bekleyişler bertaraf edilmiştir; kötümser tablo çizenler bir yandan niyetlerinin kötülüğüne, diğer yandan da yalın gerçekleri kavrayamamanın cehaletine mağlup olmuşlardır.

Türkiye, salgınla mücadelede ihtiyaç duyulan her girişimi Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sağladığı imkânlarla, akıl, sabır ve soğukkanlılıkla tereddütsüz ifa etmiş, salgın sürecini dünyanın gıpta edeceği bir şekilde yönetmiştir. Böylesi bir felaket karşısında seri ve etkili kararlar alınarak kaosa ve karmaşaya asla müsaade edilmemiştir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte devlet yönetiminde daha isabetli, uyumlu, hızlı ve etkin karar alma ve uygulama imkân ve mekanizmaları devreye girmiştir; Türkiye'nin maruz kaldığı her türlü saldırı, dayatma ve tehditlere karşı daha güçlü karşılık verebilmesi mümkün hâle gelmiştir; nitekim de vermektedir. İnanıyoruz ki Türk milleti Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin güçlü yönetim yapısıyla, millî birlik ve dayanışma ruhu içinde, kök değerlerimiz esasında, kadim ve kutlu yürüyüşünü devam ettirecektir. Aziz milletimizin iradesiyle kabul edilen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle "Lider ülke Türkiye" vizyonumuz gerçekleşecektir. Bunu da Cumhurbaşkanlığı mutlaka başaracaktır.

Konuşmama son verirken Milliyetçi Hareket Partisi olarak destek verdiğimiz bu kanun teklifinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum, saygılarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Garo Paylan.

Buyurun Sayın Paylan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, size de görevinizde başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, uzun süredir ekonomik kriz şartlarında yaşıyoruz. Ekonomimiz hasta arkadaşlar, uzun süredir hasta. Biliyorsunuz, hasta olan doktora gider, doktor bir reçete yazar, o reçeteyi uygularsınız; o reçete işe yarıyorsa iyileşirsiniz, doktora da teşekkür edersiniz.

Değerli arkadaşlar, yıllardır aynı doktora gidiyorsunuz AKP, MHP Grubu olarak. Doktor sarayda, bir de damadı var -beraber- asistanı. Diyorlar ki: “Bünye hasta.” Beraber reçeteyi, fermanı yazıyorlar buraya. Arkadaşlar, reçete geliyor, sizler bu reçeteye el kaldırıyorsunuz. “Ferman gelmiş, ne yapalım? Ferman padişahın!” diyorsunuz, el kaldırıyorsunuz. Ferman uygulanıyor, e hasta iyileşmiyor.

Değerli arkadaşlar, bir doktor bir reçeteyi bir kere verir, işe yaramazsa doktoru değiştirirsiniz. Ama siz, aynı reçeteyi uygulamakta ısrar ediyorsunuz ve hasta iyileşmiyor ve hastalık kronik hâle geliyor arkadaşlar. Saray fermanları işe yaramadığı hâlde, benim milletvekilliğim dönemimde, bu beş yılda onlarca bu tip ferman geldiği hâlde, bu tip reçete geldiği hâlde, işe yaramadığı hâlde, bir reçeteye daha karşı karşıyayız arkadaşlar. Üstelik, bu reçetede yazılanların hepsi, daha üç ay önce, bir önceki reçetede gelenlerin düzeltilmesi. Ya, doktor itiraf ediyor: “Ben yanlış reçete yazmışım, size yeniden reçete gönderiyorum.” diyor, buna rağmen Meclis irade koyup da “Ya efendim, sizin reçeteniz yanlış.” diyemiyor, yine “Ferman padişahındır!” deme riskiyle karşı karşıyayız arkadaşlar. Oysa o doktor dün çıktı, iki yıllık tek adam rejiminin raporunu açıkladı arkadaşlar, iki yıllık tek adam rejiminin nasıl bir çöküşe neden olduğunu açıkladı ve bir itirafta bulundu: “Ya, bu sistemde galiba hatalar var, bu sistemi değiştirebiliriz.” dedi. Doktor itirafta bulundu ama daha Meclis bu itirafı anlamadı arkadaşlar, bu çöküşü anlamadı.

Milyonlarca vatandaşımız işsiz, milyonlarca vatandaşımız açsız; buna karşı Meclis bir irade koyamıyor. Coronavirüs döneminde bile -bakın, bir devletin sosyal bir devlet olup olmadığını böyle dönemlerde anlarız- vatandaşımızı açsız, işsiz, güvencesiz bıraktı bu doktor; buna karşı Meclis bir irade ortaya koyamadı arkadaşlar.

Arkadaşlar, sorun tek adam rejiminde. Tek yapmamız gereken tek adam rejimini değiştirmek ama saraydan gelen bu reçetelere maalesef Meclis karşı duramıyor. Bakın, Meclis devre dışı kaldı; yargı sarayın bir sopası hâline geldi; şimdi, medyayı da büyük oranda zapturapt altına aldı, havuz medyasıyla, TRT’siyle medyayı sarayın borazanı hâline getirdi; bir de arkadaşlar, yetmemiş, sosyal medyayı da zapturapt altına alacak düzenlemeler geliyor. Bununla ilgili dediler ki bize Komisyonunda: “Bir Dijital Mecralar Komisyonu kurulsun.” Memnun olduk, dedik ki, “Elbette. Dijital mecralarla ilgili Mecliste bir komisyon olmalı çünkü çağ dijital çağ.” Değerli arkadaşlar, ama meğerse olay komisyona havale edilmeyecekmiş. Hemen arkasından, sosyal medyayı yasaklayacak bir yasal düzenlemeyi de dün Meclise getirdi AKP Grubu. Değerli arkadaşlar, daha bugün komisyon kurulmasını düşüneceğiz, Mecliste bulunan siyasi partiler üye verecekler, dijital alanın nasıl düzenleneceğine dair tedbirleri konuşacağız ama daha biz teklifi konuşmadan yani daha komisyonu konuşmadan ferman arkasından geliyor. “Benim” diyor, “hemen” diyor, “...bu sosyal medyayı yasaklamam gerekir.” diyor. Tayyip Erdoğan itiraf etmişti, sonra kendi “tweet”ini sildi ama Anadolu Ajansının arşivinde duruyor, kendi arşivinde de duruyor.

Ne diyor Tayyip Erdoğan? “Bu millete, ülkeye bu tür mecralar yakışmıyor. Bu tür sosyal medya mecralarının tamamen kaldırılmasını istiyoruz.” diyor. Bakın, Tayyip Erdoğan “Bu tip sosyal medya mecralarının tamamen kaldırılmasını istiyoruz.” diyor. Bir de ardından gençlerin “dislike” travmasını yaşayınca Tayyip Erdoğan, fermanı Meclise gönderdi, “Sosyal medyaları yasaklayacağız.” dedi. Az önce MHP sözcüsü açıkladı, efendim, millî, manevi duygulara aykırı açıklamalar yapılmıyormuş.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yapılmıyor mu? Yapıyorlar işte.

GARO PAYLAN (Devamla) – Ya, değerli arkadaşlar, millî ve manevi duygular eğer ki MHP’nin gördüğü parantezde, o gözlükle bakılırsa vallahi her şeyi yasaklayabilirsiniz. Millî, manevi değerler eğer ki yalnızca MHP’nin değerleriyse sosyal medya da yasaklanır, bütün mecralar da yasaklanır.

Oysa dünya başka bir noktaya doğru gidiyor; ifade özgürlüğünü, fikir özgürlüğünü, demokrasiyi ortaya koyuyor. Yani sizin havuz medyanızda demokrasi var mı? Yok. Tek ses: “Padişahım çok yaşa!” O yüzden de sizin medyanız izlenmiyor, bütün gençler sosyal medyada iletişim kuruyorlar ve size karşı tepki gösteriyorlar. Bunu da görüyorsunuz. Ne yapacaksınız? Sosyal medyayı yasaklayacaksınız arkadaşlar.

Eğer ki bu sosyal medya yasası geçerse değerli arkadaşlar, Tayyip Erdoğan ve MHP, Devlet Bahçeli kriterleri oluşacak ve bu kriterler çerçevesinde de arkadaşlar, sosyal medya mecraları maalesef kapatılacak. Twitter’ın, Facebook’un, Instagram’ın, YouTube’un, WhatsApp’ın kapatılma riskiyle karşı karşıyayız.

Diyorlar ki: “Efendim, biz, yalnızca oradaki hakaretleri ortadan kaldıracacağız.” Ya, arkadaşlar, her gün HDP Grubundan, CHP Grubundan, İYİ PARTİ Grubundan arkadaşlarımız hakarete uğruyorlar, binlerce hakaretle karşı karşıya kalıyoruz ve sizin beslediğiniz troller tarafından bu hakaretler yapılıyor; niye bunlara müdahale etmiyorsunuz? Madem hakarete karşısınız, niye beslediğiniz trolleri durdurmuyorsunuz da “Efendim, düzenleme yapıyoruz da hakareti durduracağız...” Neyi durduracaksınız? Yalnızca Tayyip Erdoğan’ı ve Bahçeli’yi eleştiren... O da hakaret olamaz. Kim hakaret edebilir ki? Gece yatağından alınır hakaret eden kişi. Tayyip Erdoğan’ı, Devlet Bahçeli’yi veya Cumhur İttifakı’nı eleştirenlere karşı bir düzenleme yapılıyor ve arkadaşlar, bu düzenleme eğer bu şekilde geçerse, birisi aracılığıyla CİMER’e şikâyetle bulunduracaksınız: “Efendim, şu paylaşım varmış.” “Ee?” Türkiye temsilcisini çağıracaksınız “Bu paylaşımı kaldır...” Türkiye temsilcisi diyecek ki: “Efendim, bu bizim evrensel kriterlerimize uymaz.” ama siz diyeceksiniz ki: “Burada Cumhur İttifakı’nın kriterleri geçerlidir, bu paylaşımı kaldır.”, o “Kaldıramayız.” diyecek.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yalan söylüyorsun!

GARO PAYLAN (Devamla) – Birinci ihtar, ikinci ihtar, üçüncü ihtarda bu sosyal mecralar kapatılacak arkadaşlar. İşte, yaşadığımız ekonomik krizin temel sebebi de budur arkadaşlar; demokrasi krizi ekonomik krizi yaratmıştır. İşsiz bir Meclis, sarayın sopası hâline gelmiş bir yargı, sarayın sopası hâline gelmiş bir medyanın ardından sosyal medyayı da yasaklama girişiminiz nedeniyle şu anda ekonomik krizi yaşıyoruz ve Türkiye’nin risk primi 500’ün üzerinde ise yani millet yüzde sıfırla borçlanırken Türkiye dolar bazında yüzde 7’yle, 8’le, 9’la borçlanamıyorsa işte bunun sebebi budur arkadaşlar; Türkiye’yi güvensiz bir hâle getirmenizdir, Türkiye’deki yargı mekanizmasını, hukuk devletini yok etmenizdir. Bu yolda adımlar atamadığımız sürece, demokrasi yolunda, isterseniz 20 tane daha bunun gibi reçete getirin, Türkiye ekonomisi dikış tutmaz arkadaşlar. Bu açıdan, behemehâl, sosyal medyanın gerçekten, bu torba yasada olduğu gibi, bir komisyona havale edilmesi, orada bütün siyasi partilerin görüşleri alınarak tartışılması ve eğer ki illa Almanya standartlarını getiriyorsanız -ki bu torba yasada öyle, öyle diyeceksiniz “Almanya standartlarını getiriyoruz.”- size çağrımız şudur: Her konuda Almanya standartlarını getirin. (HDP sıralarından alkışlar) Demokrasi konusunda, insan hakları konusunda, ifade özgürlüğü konusunda Almanya standartlarını getirin, o zaman bu sosyal medya yasasına ben de destek vereceğim. Otururuz, tartışırız, en güzelini yaparız; Almanya standartlarında her konuda buluşuruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, yasada krize dair reçeteler var. Ne diyor? “Efendim, kriz çıktı yine.” diyor, coronavirus krizi. “E, ben buna reçete yazdım, gönderdim...” Değerli arkadaşlar, her reçete yüzde 1’e yarayan reçete mi olur ya? Her reçete yüzde 1’e yarıyor, her reçete yüzde 1 olan zenginlere yarıyor. Ne hikmetse ya? Vatandaşımızın yüzde 80’i yoksul, aç, açıkta, işsiz; her reçete yüzde 1’e kaynak aktaran gerekçelerle dolu arkadaşlar. Ne diyor bu yasanın gerekçesinde de? Çok önemli, bakın, gerekçeye bakın, ne diyor, her torbada olduğu gibi: “İş gücü piyasasını koruyacağız.” Ee? “İstihdamı

artıracağız, istihdam seferberliği yapacağız.” Ya, değerli arkadaşlar, beş yıldır, ben 50 torba sayarım, her torbada bu gerekçe var. Sonuç ne? İşte karneniz burada. Beş yıl önce 28-29 milyon olan istihdam 30-35 milyona mı çıktı arkadaşlar peki bunlarla? İstihdam 25 milyona düştü, 25 milyona.

Aynı nüfusa sahip olduğumuz Almanya 44 milyon istihdama sahip, 44 milyon vatandaşı çalışıyor. Bizde 25 milyon kişi çalışıyor. Eğer ki sizin koyduğunuz reçete işe yaraysaydı Türkiye’deki 29-30 milyon çalışan sayısı, bu beş yılda 35-40 milyona çıkardı; ben de size derdim ki: Aferin doktor, iyi reçete yazmışsın, istihdam arttı. Ama siz yalnızca yandaşlarınızı, patronlarını desteklediğinizde bakın ne oldu? 30 milyon çalışan, 25 milyona düştü arkadaşlar. Demek ki reçete yanlış. Yapmamız gereken reçeteyi değiştirmek. Ama siz diyorsunuz ki: “Yok, benim patronları iyi hissettirmem lazım.” Yüzde 99 şu anda büyük bir yokluk yaşıyor, yüzde 1 yalnızca refah içinde çünkü onlar sizin yandaşlarınız. Ya, yüzde 80’i iyileştirsek, iyi hissettirsek arkadaşlar... Bunu hiç düşünmez misiniz?

İşsizlik Sigortası Fon’undan -bu torbada da var- 24 milyar TL patronlara aktaracaksınız. İnanın, size anlatayım: Dün bir işveren arkadaşım ile görüştüm. “Coronavirüs çıktı. Ben talep olmasına rağmen iş yerimi kapattım, işçilerimi düşündüğüm için.” dedi. Böyle vicdanlı patronlar da var. “İş yerimin şalterini indirdim, üç ay işçilerime kısa çalışma ödeneği çıkardım, onların da sağlığını sağlamak için. Ve devletin verdiği üzerine de kendi maaş farklarını ben verdim, durumum vardı verdim. Geri döndük, çalışmaya başladık 3 vardiya. Şu anda 3 vardiya çalışıyorum, talep de var.” dedi çünkü o sektöre talep var, metal sektöründe çalışıyor. Ben ona dedim ki: “Meclis bir yasa çıkarıyor.” “Ee?” “Sen işçilerine kısa çalışma ödeneği çıkardın ya...” “Ee?” “Üç ay boyunca sen ona kısa çalışma ödeneği çıkardın, geri çalışmaya başladın, üç vardiya da çalışıyorsun; devlet ‘Ben üç ay bütün işçilerinin sigorta primlerini hem işçi hem işveren payı olarak sana ödeyeceğim.’ diyor.” dedim. “Allah Allah! Niye böyle bir şey yapıyor ki? Ben çalışıyorum, işim var; niye böyle bir şey yapıyor?” dedi, şaşırıldı.

Değerli arkadaşlar, bakın, siz çalışan işletmelere bu desteği veriyorsunuz. Geride kalmış işletmeler ayırımı yok, batmakta mı, çıkmakta mı, durumu mu iyi, patronun bankada milyonlarca doları mı var bakmıyorsunuz. İşçinin parasından milyarlarca lirayı patronlara aktaracaksınız. Ya, bu ne vicdansızlıktır ya! Milyonlarca insanımız işsiz, açsız, dün bir vatandaşımız “Çocuklarım aç.” diye sokaklarda yürüyor, siz işçinin fonundan 24 milyar TL’yi daha patronlara bu anlamda aktarıyorsunuz. Ya, arkadaşlar, böyle bir vicdansızlık olabilir mi?

Bakın, İŞKUR raporunda var, corona döneminde İşsizlik Fonu’ndan işçilere yalnızca 15-20 milyar TL aktarılmış. Bir kalemde patronlara 24 milyar TL aktaracaksınız, böyle bir vicdansızlık olur mu ya! Milyonlarca insanımız işsiz, açsız, yoksul; siz bir kalemde 24 milyar TL aktaracaksınız. Bu büyük bir vicdansızlıktır arkadaşlar, bunu hiçbirinizin kabul etmeyeceğini düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, neler yaptık biz beş yılda, size örnek vereyim: İstihdam artsın diye yaptık bunları ha, istihdam artsın diye patronlara dedik ki: “İşçi al, SGK primi benden.” İstihdam arttı mı? Artmadı. Yetmedi, gene almadı, dedik ki: “Vergisini de ben veriyorum.” Buradan çıktı bu yasa ha. “Vergisini de ben veriyorum. Bak, SGK’sini veriyorum, vergisini de veriyorum.” dedik, yine artmadı, eksildi. Sonra dedik ki: “Maaşını da ben veriyorum. Bak, SGK’sini veriyorum, vergisini veriyorum, maaşını da veriyorum; yeter ki işçi al.” Yine istihdam artmadı, azaldı arkadaşlar. Yani siz, patronlara üste para verseniz yatırım yapmıyor, işçi almıyor. Niye? Çünkü Türkiye’nin geleceğini görmüyor. Arkadaşım aynen onu söyledi “Kapasitem dolu ama ilave yatırım yapmıyorum çünkü Türkiye’nin geleceğini görmüyorum. Gidiyorum, başka bir ülkede yatırıma yapıyorum çünkü benim burada ne malımın güvencesi var ne canımın güvencesi var.” dedi.

Değerli arkadaşlar, insanların malının da canının da güvende olacağı bir hukuk devleti yaratamazsak Türkiye’de yatırımlar artmaz. Siz, patronlara üste para verseniz de istihdam artmaz. Yapmamız gereken, demokratik reformları, hukuk devleti reformlarını gerçekleştirmek; ardından iş verenlerimiz zaten yatırımlarını yaparlar. Türkiye, dünyanın en güzel ülkesi, en büyük imkânlarla sahip ülkesi. Böyle teşviklerle patronları ihya ederek istihdamı arttıramayız. Yapmamız gereken demokratik ve ekonomik reformlardır.

Değerli arkadaşlar, patronlara teşvik veriyorsunuz ve bunun finansmanını hâlâ İşsizlik Sigortası Fonu’ndan yapıyorsunuz. Bakın, yıllardır İşsizlik Sigortası Fonu’ndan patronlara teşvik verdiniz. Ya bir vicdana gelin, bari şu corona döneminde -10 milyon, 12 milyon, 13 milyon işsizimiz var- işçilerimize doğrudan gelir desteği verelim dedik, yapmadınız. Kısa çalışma ödeneği verdiniz ve milyonlarca vatandaşımızı ücretsiz izne çıkardınız. Ne karşılığı çıkardınız? Kısa çalışma ödeneği 1.750 lira. Be vicdansızlar, açlık sınırı 2.450 lirayken 1.750 lira kısa çalışma ödeneği çıkardınız. Yetmedi, patronlara bir hak daha verdiniz “İşten çıkarmayı yasaklıyorum ama bütün işçilerini ücretsiz izine çıkarabilirsin.” dediniz.

Değerli arkadaşlar, patronların beş kuruş bir yükümlülüğü olmadı. Olabilir, bunu da kabul edebiliriz. Diyelim ki o sektörde bütün iş durmuş, işçileri ücretsiz izine çıkarmışsınız. “Patronun yükümlülüğü yok.” dediniz. Ama kamu ne yaptı, devlet ne yaptı? 1.168 TL’ye ücretsiz izine çıkardınız milyonlarca vatandaşımızı. 1.168 TL günde 39 TL yapar. Günde 39 TL’ye geçinebilecek bir kişi var mı içinizde ya, bir kişi? Hele bir hafta geçinin bakalım 39 TL’ye. Bir öğünde ne yapar? 13 TL yapar. Bakın, bir öğünde 13 TL’ye tenceresini kaynatabilecek bir kişi var mı içinizde? 4 kişi var bir ailede, kişi başı 2,80 kuruş yapar yani bir çay- bir simit parası değil. Böyle bir vicdansızlıkla karşı karşıya bıraktık vatandaşlarımızı. Hadi diyelim ki bunu iki üç ay için yaptınız -bu da vicdansızlıktır- ama şimdi de ne yasası getirdiniz biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Bakın, burayı iyi dinleyin, ne yasası getirdiniz biliyor musunuz? Bu yasayla patronlara şunu diyorsunuz: “30 Haziran 2021 tarihine kadar yani bir yıl daha işçini ücretsiz izinde tutabilirsin.” Bir yıl daha. Peki, devlet ne yapacak? 1.168 TL verecek yalnızca, bir yılda.

Arkadaşlar, işçi bir ay ölmedi açıklıktan, iki ay ölmedi, hadi üç ay ölmedi; on beş ay boyunca 1.168 TL’yle nasıl geçinecek? Büyük bir vicdansızlık. Hadi bu vicdansızlığı yaptınız, şunu önerdim Komisyonunda, dedim ki: “Ya, arkadaşlar, diyelim ki patron işletmesini açmıyor veya açamıyor; gelin, hiç yoksa işçi başka bir iş bulursa -yani diyelim ki 3 bin liraya, 4 bin liraya başka bir işletmede iş buldu- işten ayrılabilirsin.” Evet, işçi işten ayrılabilir ama arkadaşlar, bu durumda kıdem tazminatını yakıyor. Dedim ki: “Bari işçi kendisi istifa ettiğinde haklı fesih sebebi sayılsın ve işçi kıdem tazminatını alabilin.” Buna bile “Hayır.” dedi bu vicdansızlar. Maalesef, arkadaşlar, haklı fesih sebebi şu anda değil; işçi on beş ay boyunca 1.168 TL’ye mahkûm olacak, istifa etmeye kalkarsa da kıdem tazminatını yakmış olacak. Buna da sizlerin karşı çıkacağını umut ediyorum arkadaşlar.

Bakın, arkadaşlar, kısa çalışma ödeneğini uzatıyorsunuz. Çalışma Bakan Yardımcımız -burada mı bilmiyorum- dedi ki: “Ya, bazı sektörleri uzatacağız.” Ben dedim ki: Hangi sektörler? “Belli değil, bilmiyoruz. Şu anda elimizde veri yok.” dedi. Bakın, bir yasa yapıyoruz, elimizde veri yok. Ne yapacağız? “E, Cumhurbaşkanımızın takdiri.” dedi. Bak, Meclis yasa yapacak, hangi sektörlerde kısa çalışma ödeneğinin uzatılacağına Cumhurbaşkanı karar verecek; bizler bilmiyoruz, daha bir açıklama yok arkadaşlar. İşte bu da vicdansız bir düzenleme ve kısa çalışma ödeneğinde de işçi eğer ki kendisi ayrılırsa kıdem tazminatı hakkını yakmış oluyor, işte bu da vicdansız bir düzenleme.

Değerli arkadaşlar, Soma'yla ilgili düzenlemeye geleyim, vaktim azaldı. Değerli arkadaşlar, bakın, Soma hepimizin yüreğini yakan bir işçi cinayeti maalesef; işçi katliamıyla karşı karşıya kaldık. Eminim hepimizin vicdanı yaralanmıştır Soma'da ve Soma'nın patronu, arkadaşlar, hâlâ işçilerin kıdem tazminatını ödemedi. Bakın, gidin İstanbul'a plazaları var o patronun, pek çok zenginliği var; bu devlet o patrone o kıdem tazminatlarını alamadı, işçiye ulaştıramadı. Şimdi ne yapıyor AKP-MHP'nin getirdiği önerilerle? Kıdem tazminatları devletin bütçesinden ödenecek arkadaşlar. Ya, bir patron 300'ün üzerinde işçinin ölümüne sebebiyet vermiş, bir devlet var ki yıllar geçmiş üzerinden, işçilerin kıdem tazminatını o patrone alamamış ve o patronun plazaları var şu an İstanbul'da ve hâlâ da biz bunu ne yapıyoruz? Yoksulların verdiği vergilerden o işçilerin kıdem tazminatını ödüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (Devamla) - Evet, bunu yapalım ama o patrone da bunu alalım arkadaşlar, alamıyorsak da bunu alabilecek yasal düzenlemeleri yapalım.

Arkadaşlar, bu yasal düzenlemede eksiklikler var; Ermenek'le ilgili, diğer işçi cinayetleriyle ilgili mutlaka genişletilmesi lazım.

Engellilerle ilgili toplu taşıma sürelerinin uzatılması çok yanlış arkadaşlar. Bu konuda da mutlaka düzenlemeyi geliştirmememiz lazım. “Corona gerekçesiyle.” diyorlar, bu da yanlış arkadaşlar.

Bir diğer boyutu, işçi cinayetlerinde dünyada 3'üncüyüz, Avrupa'da 1'inciyiz. Arkadaşlar, işçi cinayetleriyle ilgili düzenleme 31/12/2023'e kadar yani üç buçuk yıl daha uzatılıyor. Herkes elini vicdanına koysun, bu yasaya “Evet.” diyen herkesin her bir işçi cinayetinin vebali üzerinde olsun diyorum arkadaşlar. Bu yasaya “Evet.” demeyelim, uygulanabilecek bir düzenlemeyi hemen komisyona getirelim ve buradan geçirelim diyorum.

Son olarak diyeceğim: Doktor yanlış, doktoru değiştirelim ve yapısal reformlar yapalım arkadaşlar.

Saygılar sunarım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Akçay...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

63.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kürsüde konuşan konuşmacı, partimizin ve liderimizin de adını zikretmek suretiyle sataşmada bulunmuştur. Şunları söylemek isterim: “Erdoğan ve Bahçeli kriterleri” diyor, sosyal medyaya ilişkin, bu sosyal ağ sağlayıcıları için verdiğimiz kanun teklifi için. Evet, Erdoğan ve Bahçeli kriteridir bu, rahatlıkla bu başlık altında ifade edebiliriz. Tabii öyle olacak yani Kandil ve Pensilvanya kriterleri konulacak değil.

Değerli arkadaşlar, ayrıca Sayın konuşmacının, Mustafa Kalaycı'nın konuşmasında bu sosyal medya mecralarında millî ve manevî değerlere vurgu yapmasından da rahatsızlık duyduğu anlaşılıyor, duyabilir tabii kendisi. Yalnız atladıkları bir şey var, sosyal medya mecralarında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – ...bu yalanlara, iftiralara, saldırılara, itibar suikastlarına maruz kalmayan kişi ve kesim yok gibi artık yani herkesin de mutazarrır olduğu bir durum; bunu görmek lazım. Ve sosyal medya âdeta Sayın Kalaycı'nın ifade ettiği gibi karanlık bir kuyuya, izan ve insaf tanımayan mayınlı bir platforma dönüşmüş ve ihtiras hanesi, âdeta bir isnat mecrasına dönüşmüş, insan şerefine, insan namusuna, haysiyetine envaiçeşit saldırganlığı provoke eden bu mecralara ilişkin düzenlemenin adımı atılıyor.

Başta İngiltere, Almanya, Fransa olmak üzere birçok ülke, kendi kanunlarına aykırılık taşıyan içeriklerin kaldırılmasından sosyal medya platformlarını sorumlu tutan, şiddet içeren, terör bağlantılı siber zorbalık ve çocuk istismarı gibi kategorilere girebilecek içeriklerin hızlı bir şekilde kaldırılmasını öngören düzenlemeler yapıyorlar. Bu verdiğimiz kanun teklifi sadece sosyal ağ sağlayıcılarla ilgili bir düzenlemedir ve kişiler, sosyal ağ sağlayıcılar ile devlet arasında hukuki bir muhataplık belirliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yani bundan rahatsızlık duymamak gerekir. Sadece Almanya'dan örnek vermek istiyorum. Sosyal ağlar şikâyet edilen içeriklerin yasalarını ihlal edip etmediğini inceleyebiliyor. İhlal tespit edilirse yirmi dört saat içinde silinmezse sosyal ağlara 50 milyon euroya kadar para cezası verilebiliyor, mahkeme kararı olması hâlinde suç içerikli paylaşım yapan kişi bilgileri şikâyetçiyle paylaşılabilir. Ayrıca cezai olarak, fiziksel şiddet ve saldırı tehditleri içeren paylaşımlarda üç yıla kadar, hakaret içeren paylaşımlarda iki yıla kadar hapis cezası verilebiliyor. Sosyal ağ sağlayıcıları ülkede temsilcilik açmak zorunda. Dolayısıyla bu ceza kanunlarıyla ilgili de bir düzenleme yok, sadece sosyal ağ sağlayıcılarına yönelik bir düzen vermeye matuf bir düzenleme. Bundan da rahatsızlık duymamak lazım. El birliğiyle bu tür adımları atmamızda ülkemiz ve milletimiz bakımından büyük yararlar olacaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Oluç...

64.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, şimdi Sayın Akçay'ın söylediği konuları elbette tartışacağız yani bugün başladı bu tartışma ama önümüzdeki hafta içinde de sosyal medyayla ilgili olan teklifi tartışırken bunları çok uzunca, enine boyuna konuşacağız, tartışacağız. Bir iki noktaya kısaca değindikten sonra o tartışmaya bırakacağım bu polemik ama şunu yadırgadım doğrusu: Yani “Erdoğan-Bahçeli kriterleri” dendiği zaman bu niye iktidar partilerini rahatsız etsin ki?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yo, rahatsız olmadım, kabul ettim.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Yani Erdoğan-Bahçeli kriterleri olabilir, iyi bir şey bu belki iktidar partileri açısından. Bu, muhalefet açısından eleştirel bir konudur esas itibarıyla. Şimdi, buna cevap olarak “Kandil-Pensilvanya kriterleri mi getirelim?” demek yani çok hoş bir tanımlama olmadı, onu söyleyeyim. Ben “Erdoğan-Bahçeli kriterleri” lafını da kullanmayı çok iyi bulmuyorum kendi açımdan, vekilimiz kullandı onu anlıyorum. Bu, basbayağı iktidarın sansür yasasıdır, basbayağı budur yani bunu tartışacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, sosyal medya mecrasında evet, çok sorun var, bunu hep konuştuk. Bu alanda çeşitli düzenlemeler yapılması gerekiyor, evet, bunu konuştuk; kişi haklarına yönelik hakaretler vesaire gibi ciddi sorunlar var ve bunların elbette ki değerlendirilmesi gerekiyor. Bir sosyal medya etiğinin oluşturulması gerekiyor, hem yasal düzeyde hem toplumsal alanda bunun oluşturulması gerekiyor. Evet, bu bir ihtiyaç ama iktidarın hazırladığı ve bize getirdiği teklifin bu eksikleri düzeltmekle alakası yok. İktidar esas itibarıyla kendisine yönelik muhalefeti susturmak ve engellemek için bu teklifi getiriyor. Madde madde bunu tartışacağız, öyle basit bir şey değil ve şimdiden söylüyorum: Bakın, bu işin faturası sosyal medya alanında Z kuşağı dâhil olmak üzere o alanı kullanan herkes tarafından çok ağır bir şekilde bu iktidara çikartılacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum efendim.

Düşünce ve ifade özgürlüğünü ve iletişim özgürlüğünü açıkça sınırlamaya yönelmiş olan bu kanun teklifinin sonucunda eğer bu şekliyle çıkarsa bunun faturası çok ağır olacak. Bunu da şimdiden söylemiş olayım.

Teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Akçay. Şimdi, sosyal medya Komisyonunda görüşülecek ve Genel Kurula gelecek, daha çok tartışırız, onun için de toparlayalım lütfen.

65.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, zaten bu görüştüğümüz teklifte Dijital Mecralar Komisyonunun kurulmasına yönelik bir düzenleme var ve bildiğim kadarıyla hiçbir grup da bu Komisyonun kurulmasına karşı değil. Zaten yapılan bu eleştirilere bakersak bu kanun teklifinin içeriğinde bu Komisyonu öngören madde olduğu için konuya buradan girildi. Öncelikle, bunun, düşünce ve ifade özgürlüğünü engelleyen bir sansür yasası değil, aksine ifade ve düşünce özgürlüğü ile iftira, yalan, itibar suikastlarını ayırt edip sosyal mecrayı daha medeni, daha demokratik, düşünce ve ifade özgürlüğünün daha iyi bir şekilde ifade edilebildiği bir ortamı sağlamaya yönelik olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel...

66.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Soma faciasına sebep olan şirket için tam bir cezasızlığın söz konusu olduğuna ve Uyar Madencilik ve Soma AŞ'nin maden işçilerinin tazminatlarını vermediğine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın hatip konuşmasında Soma'dan bahsetti. Ben bu konuyu önümüzde çalışma saatlerimiz varken zaten gündeme getirmeyi düşünüyordum, bu amaçla söz aldım.

Şimdi, Soma'da o faciayı yapan, facianın oluşmasına sebebiyet veren şirket için tam bir cezasızlık söz konusu. Tutuklandılar falan ama son af kanunundan da yararlandılar ve 2 kişi... Bir sene sonra onlar da tahliye olacak, kimse artık içeride değil. 301 canımız yandı, o zamanlarda “Unutursak yüreğimiz kurusun, kalbimiz kurusun.” diyen herkesin kendini sorgulaması lazım.

İkinci sorun olarak da o şirket ve bu kazadan birkaç ay önce kapanmış olan Uyar Madencilik ve Soma AŞ toplam 3.500 işçinin tazminatlarını vermedi. Bugün bir madde var ama bu madde sorunu çözüyor gibi lanse ediliyor. Bunu en iyi Sayın Erkan Akçay da bilir, Uyar Madencilik'in 350 mağduru var, onlar çözülmüyor. Bu Uyar Madencilik malı mülkü çocuklarının üstüne kaçırmış, Ermenek'teki faciaya da sebebiyet veren bir şirket ve 350 mağduru var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunlardan 2'si Soma'nın sembolüdür; biri Ali Kandemir, biri İdris Sarıkaya. Ali ile İdris'e "Bu patlayıcıları oraya götürün." demişler. İdris'in bacaklarının arasında, Ali de o tarafa bakarken patlatmışlar, patlamış. Birinin iki gözü yok, birinin iki ayağı yok. Biri oturur, öbürü görmeyen gözleriyle onun sandalyesini iter veya kol kola giriyorlar, koltuk değneğiyle yürüyorlar. Bu Uyar Madencilik'in zalim patronu da -affedersiniz, aynen söyleyeceğim, neyse öyle demeyeyim- "Ölmediniz de -daha da kötüsünü söylüyor- başıma bela kaldınız. Ailelerinize verirdim biraz para, sustururdum." diye bu çocuklara söyleyen adam. Bu kanun Uyar'daki 350 kişiyi, Ali Kandemir ile İdris Sarıkaya'yı kapsamıyor. Komisyon aşamasında dediler ki: "Bunu aşağıda önergeyle ekleriz ama biraz çalışalım."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum.

Saatler Ali ile İdris'in aleyhine, Uyar Madencilik'in lehine işliyor. Ayrıca, sadece kıdem tazminatları için düzenleme var, 3.500 mağdurun ihbarları yok, iş kazaları yok, uzuv kayıpları için olan yok, ölenler için olanlar yok yani beklentiyi karşılamayan bir madde. Bunu hep beraber düzeltebiliriz, bütün gruplardan bu konuda Soma adına ve Manisa adına çok özel ricamız vardır, onların sesini duyurmak istiyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Oluç...

67.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Çok kısa bir şey söyleyeceğim, demin atladım.

Sayın Akçay bir şey söyledi bu 1'inci maddedeki sosyal medya konusunda bir ihtisas komisyonu kurulmasıyla ilgili. Bu çok doğru bir adım, bunu biz de destekliyoruz yani kalıcı bir ihtisas komisyonunun kurulması bu alanda uzun vadeli çalışmalar yapılması açısından ciddi bir ihtiyaç ve bu olmalı. Fakat bunu yaparken bu komisyonu diyelim bugün yarın tartışıp kuracağız, oraya getirilmesi gereken sosyal medyayla ilgili kanun teklifini ise oraya getirmiyoruz, Adalet Komisyonuna getirip alelacele halletmeye çalışıyoruz. Teklifimiz şudur, bir kez daha söyleyeyim: Sosyal medya komisyonunu kuralım ihtisas komisyonu olarak ve kanun teklifini o komisyona getirelim, komisyon çalışsın ve sosyal medya konusunda hepimizi rahatlatacak bir sonuçla ekimden sonra yasayı çıkartmış olalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 225) (Devam)

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerinde söz isteyen, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Kamil Okyay Sındır.

Buyurun Sayın Sındır. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, zatalinizi, Divanımızda bulunan değerli üyeleri ve komisyonlara seçilmiş olan tüm değerli milletvekillerimizi de kutluyor, başarılarınızın devamını diliyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün DİSK’in kurucusu Kemal Türkler’in katledilişinin 40’ncü yıl dönümü. Kırk yıl önce bugün, işçi sınıfı mücadelesinde vurduğu damgayla adını koyan Kemal Türkler’e bir kez daha minnet duygumu, saygılarımı ve rahmet dileklerimi sunmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, dün bir kadın daha hayatının baharında yaşamdan koparıldı, Pınar Gültekin katledildi. Herhâlde artık bıçak kemiğe dayandı değil, kemiği de geçti. Kadına şiddetin bir insanlık suçu olduğunu artık hepimiz biliyoruz ama iktidardan bu katliamlara dur diyebilecek önlemleri duymak isterken katliamı protesto eden kadınlara karşı güvenlik güçlerinin şiddetlerine şahit oluyoruz, İstanbul Sözleşmesi’nden çıkma tehditlerini duyuyoruz. 14 Mart 2012’de onayladığımız şiddetin önlenmesi, kadının korunması ve yol haritasını ortaya koyan uzlaşma metninden çıkma sözleri maalesef bizi üzüyor.

Değerli arkadaşlar, bir torba kanunla daha yine karşı karşıyız. Ben her seferinde tekrar ettiğim, komisyonda da yaptığım eleştirilerimi bir kez daha ifade etmek istiyorum. Bakın, değerli arkadaşlar, 10 madde olarak geldi bu teklif komisyonumuza, 1 madde ihdas edildi ve kanun teklifinin adını değiştirdi o 1 madde. Bu bir torba kanun yani bu temel kanun niteliğinde bir kanun. Bir kere bu kanun teklifi, tali komisyon olarak da Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna da gönderildi ama o tabii o raporunu vermedi, hiçbir tali komisyonun raporu vermediği gibi.

Tamamı Plan ve Bütçe Komisyonuna gelen, aslında Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonundan Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonuna ve 1, 3 ve 4’üncü maddelerin Anayasa’ya aykırılıkları nedeniyle Anayasa Komisyonuna da gitmesi gereken bir teklif, sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek Genel Kurulumuza geldi.

Değerli arkadaşlar, İç Tüzük’ün 23’üncü ve 34’üncü maddeleriyle diğer komisyonların kendi alanlarıyla ilgili görüş bildirmesi mümkün iken, kendisine havale edilmemiş olan teklifleri de komisyondan isteyebilecek iken bu konuda kendisine havale edilmiş olan bir teklife bir rapor üretmemesi Meclisin çalışma anlayışının ne kadar sakat olduğunun bir göstergesi.

“Anayasaya uygunluğun incelenmesi” başlıklı İç Tüzük madde 38 “Komisyonlar, önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.” diyor. “Aykırı görürse gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” diyor, bu yapılmıyor.

Değerli arkadaşlar, 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu var. Bunun 14'üncü maddesi ne diyor, ben ısrarla bir kez daha vurgulayacağım. Bakın “Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri” başlıklı madde aynen şunu diyor: “Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yük, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, -onları da denetleyeceksiniz diyor- en az üç yıllık dönem için hesaplanır -bu malî yük- ve tekliflere eklenir.” Şu ana kadar hiçbir şekilde böyle bir ek torba kanun da gelmedi bize. “Sosyal güvenliğe yönelik -bakın, burası da önemli, bu kanunun bu maddesi- kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilir.” diyor değerli arkadaşlar. Bu bir kanun hükmü yani yasama organı kanun tanımaz bir uygulama içinde olamaz, kendi çıkardığı kanunlara önce kendisi uymalıdır. Çok güzel bir atasözümüzü hatırlatmak isterim: “Balık baştan kokar.” Yasama organı kanunlara, tüzük ve yönetmeliklere uymaz, yok sayarsa, “Adam sende” derse milletimizin kanunlara uymasını bekleyebilir miyiz?

Değerli arkadaşlar, torba kanun bir temel kanun olarak görüşülüyor. Bu teklifte yer alan maddelerle değişiklik öngörülen kanunlar hakkında daha çok kısa süre önce hatta defalarca değişiklikler yapıldığını biliyoruz. Şimdi, bir başka yama serisi, yamalı bohça gibi bu kanun teklifinde. Daha yeni yaptık, birçoğuyla ilgili yeni düzenlemeler. Yarın hemen bir kanun teklifi daha gelir, bunlar içinden yine birileri değiştirilir. Oysaki her kanunun o kanunla ilgili devletin iş ve işleyişinde, vatandaşın sosyal refahı, huzur ve mutluluğu adına bütüncül bir anlayışla ele alınıp olası değişiklik önerileri tümüyle ve tek bir kanun teklifi olarak getirilmelidir. Yasama kalitesi ve etkinliği adına en doğru yol budur. Oysa şimdi karşımızda yeni bir torba kanun.

İç Tüzük 91'e göre de temel kanun olabilmesi için bakın şu nedenler olması gerekiyor; bazılarını okuyacağım: “Kişisel veya toplumsal yaşamın büyük bir bölümünü ilgilendirmesi” temel kanun olabilmesi için, “kendi alanındaki özel kanunların dayandığı temel kavramları göstermesi” ve burası önemli, bunu özellikle söylüyorum “düzenlediği alan yönünden bütünlüğünün ve maddeler arasındaki bağlantıların korunması zorunluluğunun bulunması” İç Tüzük'e göre. Bunların hangisi bu temel kanun niteliğinde görüştüğümüz kanun teklifinde var? Hiçbirisi.

Tabii, bu teklifte yer alan bu kanun değişiklikleriyle ilgili meslek kuruluşlarından, birkaç sendika ve meslek kuruluşundan temsilci vardı. Onlar da tamamen âdet yerini bulsun diye getirilmiş, şekil şart yerini bulsun diye ve görüş bildirdiler. Esasen bu kanun teklifi hazırlanırken görüşlerin alınması ve o görüşlere dikkat edilerek, riayet edilerek, itibar edilerek kanunun hazırlanması... Kanun teklifinin hazırlanış yönteminde bir sakatlık yani bu torba kanun yine sarayda kaleme alınmış, Meclisimize taşınmış, talimatla gündeme alınmış ve talimatla başka bir kanun teklifi yani yine tasarı, teklif kargaşası içindeyiz, kendimizi kandırıyoruz. Kandırılı kandırılı kandırmayı da iyi öğrenmişsiniz diyorum bu kanun teklifini getiren iktidara.

Değerli arkadaşlar, 1'inci madde kanuna adını verdi yani ihdas maddesi geldi, kanunun adı değişti yani diğer maddelerin hiçbir önemi yoktu, “İşsizlik Sigortası Kanunu” diye geçiyordu kanunun adı, teklifin bir anda “Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” olarak geldi. Tabii, onunla ilgili, sosyal medyayla ilgili bir kanun teklifi gelecek, o konu özünde tartışılacak ama ilginç olan bir başka mesele de o dijital mecralar komisyonunun kurulmasıyla ilgili ihdas maddesi ilk geldiğinde, baktığımızda tüylerim ürperdi arkadaşlar yani o madde, 5651 sayılı bir başka Kanun altında bir ek madde konulması ve o ek maddeyle komisyon kurulmasını içeren o madde “Başkanlığın -Bilgi ve İletişim Teknolojileri yani “BTK” denilen kurulun Başkanlığının talep etmesi hâlinde komisyon kurulur.” diye hüküm bile içeriyordu yani şu yüce Meclisin, milletin iradesinin üzerinde bir irade bile komisyonun kurulmasına önayak olabilecekti. “Yanlışlık yapılmış.” dendi, konuşuldu, düzeltildi; çok şükür ki ek bir, ayrı bir kanun maddesi olarak geldi.

Değerli arkadaşlar, 2'nci madde TÜBA'ya görevlendirilen akademisyenlerin maaşlarında iyileştirme öngörüyor. TÜBA, biliyorsunuz, Türkiye Bilimler Akademisi. TÜBA'da görevlendirilenler kimler bilmiyoruz, 3 kişiden bahsediliyor. Sorduk, 3 kişi civarında olduğu söylendi. Sınırı var mı? Yok. "TÜBA'ya görevlendirildi..." Şimdi, aslında YÖK Kanunu'nun, 2542 sayılı Kanun'un ilgili maddesi burada açıkça bu konu hakkında düzenleme içeriyor yani diyor ki: "Öğretim elemanları; ilgili kurumların talebi ve kendisinin muvafakati, üniversite yönetim kurulunun uygun görmesi ve rektörün onayı ile ihtiyaç duyulan konularda, özlük işlemleri kendi kurumlarınca yürütülmek kaydıyla, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında geçici olarak görevlendirilebilir." Hatta "Bu şekilde görevlendirilenlerin, kadrosunun bulunduğu yükseköğretim kurumlarındaki aylık ve diğer ödemeler ile öteki hakları devam eder." diyor. Yani aslında bir öğretim üyesi TÜBA'ya görevlendirildiğinde öğretim üyeliği maaşını da alıyor, TÜBA'ya görevlendirildiği maaş da alacak. Az veya çok, tartışmıyorum ama bir devlet memurusunuz, esasen 657'ye tabisiniz; daha doğrusu, 2547'de hükmü olmayan konularda 657'ye tabi bir devlet memurusunuz öğretim üyesi olarak ama burada getirilen çok da ilginç, dolambaçlı bir yol; TÜBİTAK Kanunu'na TÜBA'yla ilgili madde ekleniyor, YÖK'ün kanununda değişiklik yapılıyor. Yahu, kardeşim, direkt YÖK Kanunu'na ekle bunu, YÖK Kanunu'nun ilgili maddesine koy, "Türkiye Bilimler Akademisi istisnadır." de, "Şöyle..." de: "TÜBİTAK istisnasız..." Öyle getirin.

Bakın, TÜBA'nın görevleri nedir, biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Bakın, diyor ki, görevleri arasında bir tanesi şu: "Cumhurbaşkanına, Türk bilim insanları ve araştırmacılarının toplumsal statüleri, yaşamsal düzeyleri, gelirleri ve bilimsel faaliyetlerin gereği olan özel kolaylık ve ayrıcalıklara ilişkin mevzuat değişiklikleri önermek." Bakın, buraya değil, Meclise değil, Cumhurbaşkanına önermek. Ya, burada milletvekilleri, yasama organında çok değerli vekillerimiz var, hani muhalefetten memnun değilseniz iktidar partisinin milletvekilleri var. Niye Cumhurbaşkanına, bu önerileri, değişiklikleri, mevzuat değişikliklerini önermek? Cumhurbaşkanı; yasama organına, Türkiye Büyük Millet Meclisine, kanun teklifi sunabiliyor mu? "Tasarı" diye bir şey yok artık. Sadece bütçe kanunu tasarısını sunabiliyor, onun dışında Cumhurbaşkanından herhangi bir teklif gelemiyor. Niye ona önermek? Bakın, niye yasama organına değil? Mevzuat değişikliğini kim yapacak?

Bakın: "Bilimsel konularda ve bilimsel önceliklerin saptanması amacıyla incelemeler ve danışmanlık yapmak, toplumda bilimsel yaklaşımın, düşüncenin yayılmasını sağlamak..." TÜBA, işini gücünü bırakmış; Türkiye'de bilim, akademi nereye gidiyor, bilimsel özerklik var mı yok mu bu ülkede, finansal özerklik var mı üniversitede... Üniversitelerde düşünce ve ifade özgürlüğü ayaklar altında, YÖK aracılığıyla tek elden yönlendirilen bir üniversite... Bilimsel üretim yapılamıyor, üniversitelerin başına akademik başarısı olmayan rektörler atanmış, siyasi kadrolar var, siyasi atanmış rektörler, dekanlar, öğretim üyeleri... 196 rektör arasında uluslararası makalesi olmayan, uluslararası yayını olmayan 68 rektör var bu ülkede ve yayınlarına hiç atıf yapılmayan 71 rektör var bu ülkede. TÜBA'nın bunlarla uğraşması, bilimle uğraşması gerekirken, Türkiye'nin bilimde yol katetmesinin haritasını belirlemesi gerekirken, biz önümüzde, TÜBA'nın Başkanının maaşını kanun teklifi olarak görüşüyoruz; çok iç acıtıcı bir durum.

3, 4 ve 5'inci maddeler... Yani bu işsizlik sigortasıyla ilgili konulara değinmek istiyorum. Burada 3 ve 4'üncü maddelerin de Anayasa'ya aykırı olduğunu... Anayasa'nın hukuk devleti ilkesine, Anayasa'nın 11'inci maddesindeki kanunların Anayasa'ya aykırı olamayacağı ilkesine, Cumhurbaşkanının yetkilerini sınırlayan 104'üncü maddesine, 73'üncü maddesindeki vergi ödeviyle ilgili Cumhurbaşkanının sınırlı yetkilerine ve 167'nci maddesindeki dış ticaret düzenlemesiyle ilgili Cumhurbaşkanının sınırlı yetkilerine aykırıdır bu maddeler.

TÜİK verilerine göre Türkiye’de işsizlik oranı yani resmî, dar tanımlı işsizlik oranı yüzde 12,8; bu, DISK’in raporunda da yazıyor, TÜİK verilerinde de var. Ümidini yitirmiş, artık iş aramayanlar, çalışmaya hazır olup da henüz burada iş aradığı belli olmayanlar, mevsimlik işlerde çalışanlar; bunları da eklediğinizde 9 milyon 756 bin işsizden bahsediyoruz.

Öte yandan, kısa çalışma ödeneği alamayanların, kayıt dışı veya kendi hesabına çalışıp işsiz kalanların önemli bir bölümü de Covid-19 nedeniyle iş arama eğiliminde olmadığından iş gücü piyasası dışına çıktılar ve resmî anlamda işsiz sayılmıyorlar. Oysaki Covid-19 nedeniyle istihdamın dışında kaldılar. Bunun da eş değer tam zamanlı iş kaybı 9 milyon 364 bin işçiye denk geliyor ki Covid-19 etkisiyle geniş tanımlı işsizlik oranı -17 milyon 722 bin işsiz- yüzde 52,2.

Şimdi, burada ek iş kaybı ve işsizlik 10 milyon 759 bine ulaşmış durumda Covid-19 nedeniyle. Yani ülkemiz tarihinde en büyük istihdam daralmasının, iş kaybının yaşandığına şahit oluyoruz.

Şimdi, 3’üncü maddede, kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin bir bütün olarak ifadesi, başvuru tarihini ve/veya kısa çalışma ödeneği süresini, sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak şeklini değişen bir düzenleme var ki hangi kıstaslara göre sektörel ayrımı yapacaksınız ve hangi nesnel gerekçelerle bu ayrımı yapacaksınız, ortada değil. Ki zaten bu düzenleme başlı başına Anayasa’ya aykırı az önce söyledim.

4’üncü maddeyle, kısa çalışma ödeneğinden veya nakdî ücret desteğinden yararlanan iş yerlerinin normal çalışmaya dönmesi hâlinde iş verenlerin, işsizlik sigortasından yararlandırılması öngörülüyor. Yani şu, işsizlik sigortasına, bütçe dışı kaynağa el uzatmayı bırakın değerli arkadaşlar, artık bırakın, yeter. İşsizlik hakkı. Yani belki şunu demek daha doğru olur, o kanunun da, fonun adını da değiştirelim; İşsizlik Sigortası Fonu’nu işveren sigorta fonuna dönüştürelim, çünkü o fon, işsizi değil, iş vereni güvence altına alan, sigortalayan bir fon hâline dönüşmüş durumda. “İşçinin ödeneklerinden kes, fona aktar, iş vereni destekle.” Yapılan bu, değerli arkadaşlar. Bu fonun temel amacı, işsiz kalanlara ödeme yapılarak mağduriyetlerini gidermek ve ayrıca yeniden işe kazandırılması, oysa yapılan, bu amaca yönelik değil, tamamen amacının dışına çıkmış durumda.

Bakın, 2019 yılında bu Fonda, iş veren teşvik ve desteklerinin toplam gider içindeki payı yüzde 43,8 yani 2019 yılındaki bu fonun giderlerinin yüzde 43,9’unu işveren teşvikleri ve destek almış. Bu fon kimin işine yarıyor? Peki, işsizlik sigorta ödemelerinin toplam gider içindeki payı neymiş? Yüzde 28,3. İşsizlik için ödemeler, iş verenin yarısı neredeyse; bu, kabul edilemez.

Görünen o ki değerli arkadaşlar, iktidar, Covid-19’un yarattığı ekonomik, üretime dair ve tüm sektörel sıkıntıların mali yükünü tamamen ücretlinin sırtına yüklüyor. İşçinin hakkı olan Fon’a el atmış durumda. İşçinin cebine el atmış durumdasınız, boğazındaki lokmaya uzanmış durumdasınız, çok görüyorsunuz. İşsizlik Sigorta Fonu’nun bütçe dışı bir kaynak olduğunu söyledim. Bu Covid-19’un mali yükünü, iktidar olarak bütçe dışı fonlara uzanarak kotarmaya çalışıyorsunuz. İşçiye asgari ücreti garantilemek yerine, aylık 1.168 lira, günlük 39 lirayı reva görüyorsunuz. Ücretsiz izin ödeneğiyle yaşamını idame ettirmesini istiyorsunuz. Bu parayla ev kirasını mı ödeyecek, elektrik parasını mı, su parasını mı, doğal gazını mı, efendim, çocuğunun okul masraflarını mı? Ya, hepsini bıraktım, değerli arkadaşlar, bu parayla temel gıda ihtiyaçlarını mı karşılamasını bekliyorsunuz?

Tabii, 4’üncü maddede bir de hüküm konuyor ki işçinin, sigortalının hissesine karşılık gelen işverene destek tutarını işverenden talep edemeyecek işçi. Ya, kimin parasını kimden kaçıyorsunuz? İşsizlik Sigorta Fonu’ndan işverene destek yapacaksınız, işçinin oradaki sigorta prim hakkını talep etmesini kanunla engelliyorsunuz. Yani halkından kopmuş, işçisinin yoksulluğundan, esnafının gerçeklerinden, çiftçisinin yok oluşundan bihaber olan iktidar, doğal olarak kendisini iktidarda tutacak yandaş sermayesiyle ve halkımızın manevi değerlerini de sömürmeye dayanmış saraylarında Lale Devri’ni yaşama gayretinde; olmaz değerli arkadaşlar, böyle olmaz. Olmayacağı için gideceksiniz bu iktidardan ve bu halk size bir daha “Yeter.” diyecek, vize vermeyecek.

Aslında Soma konusuna girmek istemiyordum, Sayın Özel konuyu detaylı ifade etti. Dolayısıyla benim detaylı girmemin bir anlamı kalmadı. Ancak şunu söyleyeyim: “İşletmeye devletin kasasından yapılacak ödemenin rücu hakkı saklıdır.” derken, devletin kasasından para ödüyorsunuz “Rücu hakkı saklıdır.” diyorsunuz. İster alırım, ister almam, saklı tutuyorum ben onu, böyle bir keyfilik olamaz, olmamalıdır.

Ödenmemiş ihbar tazminatlarının, ücretlerin, faiz haklarının, malul tazminatlarının, iş kazası tazminatlarının da mutlaka ödenmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Değerli arkadaşlar, engelliler hakkındaki 7’nci madde 5378 sayılı Kanun’un -2005 yılında çıkmış bir kanun- geçici 3’üncü maddesi, 5 kez değiştirilmiş, bu 6’ncı. Daha önce yedi yıl süre verilmiş, 2012 yılında sekiz yıla uzatılmış, sonra 7/7/2018 tarihine kadar. Şimdi, iki yıllık süre biteceği için o ek süre iznini üç yıla çıkarıyorsunuz. Yani, bu yasa, maalesef arapsaçına dönmüş durumda. Engelli haklarını verin, ötelemeyin, itelemeyin, engellilere sahip çıkın, değer verin, kıymet verin. Yani, engellilerin önündeki en büyük engel olmayın. AK PARTİ ve onun Cumhurbaşkanı nezdindeki iktidarına sesleniyorum: Lütfen engellilerin bu tür ötelemeler, itelemelerle onlerine engel olmayın.

Karayollarıyla ilgili yabancı plakalı araçlara yönelik bir süre eki var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (Devamla) – Bununla ilgili, yabancı plakalı araçlara ilişkin on beş günlük bir süre veriliyor ceza ödemesi için. Peki, ceza tebligatını nereye yapacaksınız? Yabancı plakalı araç, adresi belli değil, nerede olduğu belli değil. Tebligatı nereye yapacaksınız? O tebligat, on beş günden önce o kişiye ulaşmış olabilecek mi; bunu da belirsizlik olarak ifade etmek istiyorum.

Şimdi, tabii, iş güvenliği uzmanıyla ilgili uzatılma. Gene bir uzatma, yani gene... Bir kere, zaten, bu İş Güvenliği Yasası’nda kamu ve özel sektör ayrımı yapmak yanlış. İşçi, bir insandır. Burada temel insan hakkı olarak yaklaşmak gerekir. Kamu çalışanı ile özel sektör çalışanını ayrı tutmak kadar abes bir durum da olamaz.

Sonuç olarak değerli arkadaşlar, birçok maddesiyle Anayasa’ya aykırı, Meclis İçtüzüğü’ne aykırı; kendi içinde belirsizlikler, çelişkiler, yanlışlar barındıran; halkımızın huzur ve refahına, ülke ekonomimizin geleceğine katkısı olmayan; kamu yararı olmayan bu torba kanunun bu şekilde yasalaşmasını doğru bulmadığımızı ve karşı olduğumuzu bildirmek isterim.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.42

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 20.11****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Bayram ÖZÇELİK (Burdur), Rümeysa KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 116’ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

225 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerinde.

Şahıslar adına ilk söz Antalya Milletvekili Sayın Cavit Arı’nın.

Buyurun Sayın Arı. (CHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, öncelikle yeni görevinizde başarılar diliyorum.

Dünyayı ve ülkemizi etkisi altına alan coronavirüs süreci etkilerini hâlâ devam ettirmekte. Bu süreç içerisinde esnaflarımız ve işçilerimiz gerçekten büyük bir ekonomik sıkıntı içerisine düştüler. İktidarın ekonomik anlamda ortaya koyduğu tedbirler ise yeterli olmadı, bu konuda maalesef sınıfta kaldınız.

Değerli arkadaşlar, şu an getirilmeye çalışılan maddelere baktığımızda yine işçilerle ilgili birtakım düzenlemeleri görmektediriz. “1 Temmuz 2020 tarihinden önce kısa çalışma başvurusunda bulunmuş olan özel sektör iş yerlerinde kısa çalışma ödeneğinden yararlanan sigortalıların iş yerinde kısa çalışmanın sona ermesi ve aynı iş yerinde haftalık normal çalışmaya geçilmesi hâlinde 31/12/2020 tarihini geçmemek üzere üç ay süreyle sigortalı ve işveren hisse primlerinin tamamı İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanır.” hükmü getirilmekte.

Değerli arkadaşlar, bakın, burada işçinin sigorta priminin İşsizlik Fonu’ndan ödenmesi normal ancak işverenin ödemesi gereken sigorta priminin de yine İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanması doğru değil.

Yine, değerli arkadaşlar, işten çıkarılma daha önce, bu coronavirüs sürecinde yasaklanmıştı. Bu yasaklanmanın amacı da işçilerin korunmasıydı. Bu, ilk getirilen düzenleme tarihinde gerçekten işçi yararına bir düzenleme olarak değerlendirilebildi ancak bakın, şimdi getirilmeye çalışılan düzenlemede ise 30 Haziran 2021 tarihine kadar her ne kadar işten çıkarılma yasaklanıyormuş gibi gözüksede 30 Haziran 2021 tarihine kadar işçinin iş akdi askıya alınmakta. Değerli arkadaşlar, bir işçinin iş akdi askıya alındığında artık o iş yerinden kendi iradesiyle çıkamayacak demektir. Bu takdirde işçi iş yerinden ayrılmak durumunda kaldığında yani “Ben işten ayrılmak istiyorum.” dediği takdirde işçi mağdur olacak yani kıdem tazminatı gibi haklarından vazgeçmek zorunda kalacak değerli arkadaşlar.

Yine, bu süre içerisinde işçiyi günlük 39 TL’ye mahkûm etmekteyiz değerli arkadaşlar. Bakın, iş akdi askıya alınan işçi kısa çalışma ödeneğine mahkûm edilmekte. Bu ücret ise günlük 39 TL, aylıkta ise 1.168 TL’ye tekabül etmekte değerli arkadaşlar. Yani şimdi, siz, koruma adı altında işçinin işten çıkmasını önlemekteyiz, iş akdini askıya almaktasınız, sonuç itibarıyla da 1.168 TL’ye mahkûm etmekteyiz. Değerli arkadaşlar, hiç olmazsa burada, bakın, iş akdi askıya alınan işçinin ücretinin

en azından asgari ücret düzeyinde olabilmesi gerekir. Kaldı ki burada yapılan ödeme de yine İşsizlik Fonu'ndan karşılanmakta. Bu durum şunu göstermekte: İşsizlik Fonu, işveren fonuna dönüşmekte değerli arkadaşlar. Her fırsatta yapılmaya çalışılan ödemeler, işveren adına da yapılan ödemeler İşsizlik Fonu'ndan yapılmakta. Ben şunu söyleyeyim, işverenin desteklenmesine kesinlikle karşı değiliz, zaten yeterince bu konuda eksikleriniz oldu. İşverenimize, esnafımıza yeterli desteği sağlayamadınız ama bu desteğin işverene İşsizlik Fonu'ndan değil genel bütçeden yani hazineden karşılanması gerekir. Bakın, bu konuşmayı yapacağımı duyan EYT'liler, aradılar ve dediler ki: "Biz çare bekliyoruz, şu an mağduruz." İşte eğer bir İşsizlik Fonu kullanılacaksa EYT'liler bekliyor. Değerli arkadaşlar, bakın, haberiniz olsun.

Yine, getirilmeye çalışılan düzenlemelerden bir tanesi de "Yabancı araçların köprülerden ödemesiz geçiş tarihini izleyen on beş gün içinde geçiş ücretini ödemesi hâlinde idari para cezası tahsil edilmez." hükmü. Değerli arkadaşlar, bakın, bu konuyla ilgili yasal düzenlemede neler olmuş 2015 tarihinden bugüne gelinceye kadar? 27 Mart 2015'te bu kanun maddesiyle ilgili bir düzenleme yapmışsınız. Düzenlemeyi doğru yapamamışsınız, yine 16 Mayıs 2018 tarihinde yeniden bir düzenleme getirmişsiniz. O tarihteki idari ceza, ücretin 10 katı olarak geçerken 4 kat olarak değiştirmişsiniz. Bu değişikliği de yeterli görmemişsiniz, 27/12/2018 tarihinde yine Fatih Sultan Mehmet Köprüsü ve 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'nden geçenlere bir af getirmeye çalıştınız. Yine bu da yeterli olmamış, 30 Mayıs 2019 tarihinde sadece 15 Temmuz Şehitler Köprüsü'den geçenlere dair cezaların iptaliyle ilgili bir yasal düzenleme yine buradan geçti. Yani değerli arkadaşlar, bir kanunla ilgili, bir maddeyle ilgili beş senede 5 kere düzenleme yapmışsınız. Şimdi bu neyi gösteriyor? Bu, sizin hazırladığımız kanun tekliflerinin gelişigüzel hazırlandığını, ilerisinin hiç hesap edilmediğini, birilerinin size "Burada bir değişiklik yapmak lazım, hadi, değiştirelim." demiş olması üzerine yeniden bir değişiklik yapmakla meşgul olduğunuzu açıkça göstermekte yani bir "yapboz"la karşı karşıya olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, köprü meselesi denince... Bakın, kamu-özel iş birliği projeleriniz var. Bu kamu-özel iş birliği projeleri içerisinde, özellikle Yavuz Sultan Selim Köprüsü yani üçüncü köprüye garanti kapsamı içerisinde, 2019 yılında 3 milyar 50 milyon TL hazineden para ödendi değerli arkadaşlar; bakın, garanti kapsamında. Yine, Osmangazi Köprüsü'ne garanti kapsamında 2,6 milyar para ödendi arkadaşlar yani hazineden devamlı buralara garanti kapsamında ödemeler yapılmakta.

Şimdi, 15 Mart-15 Haziran arasında araç geçişinde, araç trafiğinde -bu coronavirus süreci döneminde- yüzde 70'e yakın bir eksilme söz konusu. Bu durumda ne olacak değerli arkadaşlar? Bu durumda devletin, sizlerin yapmış olduğu yanlış sözleşmeler nedeniyle, ödemek zorunda kalacağı garanti kapsamı yaklaşık, bütçede geçen 7,8 milyarın da üzerine çıkacak, tahminen 9 milyarı bulacak değerli arkadaşlar yani bunlar hazineye birer yük olarak karşımıza çıkmakta. Üstelik bu ödemelerin yani garantinin çoğunluğu dolar bazlı olarak yapılmış sözleşmelerdir.

Herkesten fedakârlıklar beklediniz; esnaftan fedakârlık beklediniz, işçiden fedakârlık beklediniz yani toplumun her kesiminden fedakârlık beklediniz. Fedakârlık beklemediğiniz ve son kuruşuna kadar ödemeler yapmaya çalıştığımız tek kesim ise işte bu garanti kapsamındaki yapmış olduğunuz taahhütler. Yani sizin vermiş olduğunuz bu ihalelerdeki garanti kapsamında olan müteahhitler, alacaklarını son kuruşuna kadar alıyorlar değerli arkadaşlar. İşte, Anadolu'muzun insanı daha görmediği, geçmediği köprü'nün parasını verdiği vergilerle ödemek zorunda değerli arkadaşlar, sayenizde. Sizlerin bu yanlış ekonomik uygulamalarınızla, örneğin, burada yapılmış olan garanti kapsamıyla, hazineden yüklü miktarlarda yapılan ödemelerle bütçe açığı devamlı şekilde artmakta.

Değerli arkadaşlar, 2019 yılı bütçesinde, siz, bütçe açığı olarak 81 milyar lira öngörmüştünüz ancak yıl sonunda 124 milyarlık bir bütçe açığıyla karşı karşıya kalındı. 2020 yılı bütçesi düzenlenirken “138,9 milyarlık bir bütçe açığımızı öngördük.” dediniz yani bütçe yapılırken daha böyle bir açıkla başladı bütçe ancak haziran ayı itibarıyla şu an bütçemiz 109 milyar liralık bütçe açığı vermiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Arı.

CAVİT ARI (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

10 Aralık 2019 tarihinde bütçe görüşmeleriyle ilgili yapmış olduğum konuşmada aynen şunu söylemiştim: “2019 yılı bütçesinde vermiş olduğunuz açık ve ekonomiyi kötü yönetiminizi dikkate alırsanız -yani ekonomiyi doğru yönetemiyorsunuz- bu açık oranıyla bakarsak, 2020 yılı bütçe açığımızı 138,9 milyar olarak öngörseniz de yıl sonunda yaklaşık 220 milyar dolayında olacaktır.” Şimdi görüyoruz ki daha 2020 Haziran ayı itibarıyla 109 milyarlık bir bütçe açığıyla karşı karşıyayız. Dolayısıyla yıl sonunda -üzülerek söylemem gerekir ki- yine bu bütçe açığının 220 milyar dolayında olacağı gözükmemtedir diyorum. Söz konusu kanun teklifinde işçi aleyhine olan maddelere özellikle ret oyu vereceğimizi ifade etmek istiyorum.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tümü üzerinde şahıslar adına ikinci söz İzmir Milletvekili Sayın Yaşar Kırkpınar’ın.

Buyurun Sayın Kırkpınar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sayın Başkan, yeni görevinizde başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Sağ olun, teşekkür ederim.

YAŞAR KIRKPINAR (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden kıymetli vatandaşlarımız; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

225 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerine şahsım adına söz aldım. Teklifin geneli üzerine baktığımızda, özellikle, Covid süreciyle ilgili ekonomik ve sosyal hayatın devamı için gerekli hususlara yönelik birtakım düzenlemeler içermektedir. Tüm dünyayı etkisi altına alan Covid salgınının ekonomik ve sosyal hayatımıza etkilerini azaltmak için geçtiğimiz günlerde çeşitli kanuni düzenlemeler yapmıştık. Özellikle iş gücü piyasasındaki olumsuz etkilerin ortadan kaldırılmasına yönelik kısa süreli çalışma uygulamasının kolaylaştırılması düzenlemesini yapmıştık. Yine, istihdamın devamı için, işçilerin işten çıkarılmasını engellemek için birtakım düzenlemeler yapmıştık. Özellikle, ücretsiz izin kullananlara nakdi destek sağlanmıştı. Bu uygulamalarla hem işçinin işini kaybetmemesi hem de işverenin mali anlamda desteklenmesini sağlamıştık. Salgının etkilerinin haziran ayından itibaren azalmaya başlamasıyla birlikte yeni ekonomik ve sosyal hayata, normalleşmeye doğru bir yöneliş olmuştu.

Teklifimizin maddelerine kısaca değinmek istiyorum. Özellikle, 1’inci maddede yer alan dijital mecralar komisyonu kurulmasıyla ilgili şunları ifade etmek isterim: Bu mecrada bireylerin kişisel haklarına, özel hayatın gizliliğine, diğer temel hak ve özgürlüklere karşı zaman zaman saldırılar söz konusu olabiliyor. Bu alan iftiranın, karalamanın, yalan ve yanlış algının zemini hâline gelebiliyor. Bazı içerikler çocuklarımızın fiziksel, psikolojik gelişmelerine büyük zararlar veriyor. Bir kısım alanlar kadına şiddetin ve cinsel istismarın yaygınlaşmasına yönelik tehditler içeriyor. Ekonomik ve sosyal hayatımızı zaman zaman tehdit eden bazı içerikler aile birliğimizi de maalesef tehdit ediyor. İktisadi ve içtimai hayatımızı derinden etkileyen bu alanla ilgili internet ortamında yapılan yayınların

düzenlenmesi ve yayınlar yoluyla işlenen suçlarla mücadele maksadıyla kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin konularda inceleme, görüşme, raporlama, tavsiye ve görüş bildirme işlemlerini yürütmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde daimî bir komisyon kurulmasını teklif ediyoruz. Dolayısıyla bu komisyonumuzun kurulması vatandaşlarımızın da uzun zamandan beri beklentisi hâline gelen sorunlarının çözümüne de ışık tutacaktır. Kurulacak komisyonumuzun şimdiden hayırlı olmasını temenni ediyorum.

2'nci maddeye baktığımızda, daha önce yaptığımız üzere, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunda ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında yaptığımız iyileştirmeleri Türkiye Bilimler Akademisi çalışanlarının sosyal ve mali hakları için de öngörüyoruz.

Yine 3'üncü maddeyle küresel salgınla beraber hayatımıza soktuğumuz "kısa çalışma ödeneği" kavramına yeni bir düzenleme getiriyoruz. Bazı sektörlerde normalleşmenin farklılık arz etmesi nedeniyle kısa çalışma uygulamasının sektörel bazlı hâle getirilmesini öngörüyoruz. Bu sürelerin ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatılması hususunda Cumhurbaşkanımıza yetki veriliyor.

Bir başka iyileştirmeyi 4'üncü maddeyle, çalışan ve işverene dönük hayata geçiriyoruz. Burada da kısa çalışma ödeneği ve nakdî ücret desteğinden yararlananların normal çalışma sürelerine dönmesi hâlinde sigortalı ve işveren paylarının tamamının 31/12/2020 tarihini geçmemek üzere üç ay süreyle İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanmasına yönelik bir düzenleme yapıyoruz. Bu sayede iş gücü piyasasının normalleşmeye doğru daha hızlı bir adım atacağını öngörüyoruz.

Yine, daha önceki düzenlemelerde kayda geçmeyen bir durumu tamamlayıcı maddeyle çözmeye yoluna gidiyoruz. 5'inci maddenin içeriği bunu düzenliyor. Covid nedeniyle uygulanan fesih yasağının kapsamına istisna getiriyoruz. Buna göre belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, iş yerinin herhangi bir sebeple kapanması veya faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi hâllerinde karşılıksız kalan iş akitleri fesih yasağından istisna tutulmaktadır. Sözleşme, fesih yasağının ve işverenin ücretsiz izne ayırma hakkının uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanımıza verilen altı aya kadar uzatma yetkisinin her defasında en fazla üçer aylık süreyle 30/06/2021 tarihine kadar uzatılmasını teklif ediyoruz.

Bir başka toplumsal fayda içeren teklifimizle ise bazı vatandaşlarımızın muhtemel hak ve mağduriyetlerinin önüne geçmek için gerekli kanunlarda düzenlemeler yapılmasını öngörüyoruz. Bir bakıma, bu devletin sorumluluk almasının çalışanlara dönük bir hak teslimi olduğuna inanıyoruz.

Manisa'nın Soma ilçesinde bulunan Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun taraf olduğu redevans sözleşmeleri kapsamında çalışıp 13/05/2014 tarihinde meydana gelen maden ocağı kazasında kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş akdi sona erdirilen çalışanların kıdem tazminatlarının Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunca ödenmesine yönelik düzenleme yapıyoruz.

7'nci madde de daha önce yapılan bir düzenlemede sürenin yetersizliğini gidermeye dönük bir düzenleme. Burada da toplu taşıma araçları sahiplerine, engellilerin erişebilirliğine uygun olması amacıyla gereken tedbirleri alması için verilen sürenin Covid nedeniyle iki yıldan üç yıla çıkarılmasını teklif ediyoruz.

Yine, uygulamada ciddi sıkıntılara yol açan bir düzenlemeyi çok daha muntazam bir hâle getiriyoruz. 8'inci maddeyle, yabancı plakalı araç sahiplerinin kara yollarında gerçekleştirdiği ihlalli geçişlerde, ödemesiz geçiş tarihini izleyen on beş gün içerisinde geçiş ücretini ödemesi şartıyla idari para cezasının tahsilinden vazgeçilmesini teklif ediyoruz. Burada, özellikle yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza bir kolaylık sağlamayı hedefliyoruz.

Bir başka maddemizde ise, süre açısından sorun oluşturan iş güvenliği uzman ve hekimlerine dönük uygulamada da uzatmaya gidiyoruz. 50' den az çalışanı olup, az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerleri ile kamuya ait iş yerlerinde iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi görevlendirilmesine ilişkin ilgili kanun maddesinin yürürlüğünün 31/12/2023 tarihine kadar ertelenmesini teklif ediyoruz.

Bu kanun teklifimize hem Komisyon aşamasında hem de Genel Kurulda katkı sunan ve sunacak olan değerli milletvekillerimize şükranlarımı arz ediyor, desteklerinizi bekliyor, Gazi Meclisimizi bir kere daha saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, görüşmelere devam önergemiz var, işleme alınması talep ediyoruz.

BAŞKAN – Görüşmelerin devamı konusunda bir önerge verilmiştir, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmelere İç Tüzük'ün 72'nci maddesi uyarınca devam olunmasını arz ve teklif ederiz.

Özgür Özel
Manisa

İlhami Özcan Aygün
Tekirdağ

Neslihan Hancıoğlu
Samsun

Orhan Sümer
Adana

Burcu Köksal
Afyonkarahisar

Fikret Şahin
Balıkesir

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gerekçe...

Gerekçe:

Konu mühimdir, daha iyi anlaşılmalıdır.

BAŞKAN – Önergeyi kabul edenler...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Pardon, yoklama talebi var; önce, yoklama talebini gerçekleştireceğim, daha sonra önergeyi oylarınıza sunacağım.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

BAŞKAN - Sayın Özel, Sayın Sümer, Sayın Sındır, Sayın Arı, Sayın Aygün, Sayın Beko, Sayın Özer, Sayın Hancıoğlu, Sayın Köksal, Sayın Şevkin, Sayın Önal, Sayın Ünver, Sayın Kaplan, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Gökçel, Sayın Taşcıer, Sayın Kılıç, Sayın Şahin, Sayın Özkan, Sayın Özdemir.

Yoklama için üç dakika veriyorum.

Süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.38

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 20.43****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Rümeyza KADAK (İstanbul)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 116’ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - 225 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümünün görüşmelerine devam edilmesine dair önergenin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 225) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

225 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yerinde.

225 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemine geçiyoruz.

Sisteme giren arkadaşların -şimdi okuyacağım- tekrar sisteme girmelerini rica ediyorum çünkü sistem silindi.

Sayın Taşlıçay, Sayın Kaplan, Sayın Köksal, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Özdemir, Sayın Aygun, Sayın Sümer, Sayın Beko, Sayın Şevkin, Sayın Aydın, Sayın Özkan, Sayın Tuncer, Sayın Özer, Sayın Önal, Sayın Ünsal, Sayın Girgin.

Sayın Köksal, buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, devlet eliyle gerçekleştirilen araç muayene hizmeti 2007 yılında yirmi yıl süreyle ve tekel hakkı tanınmak suretiyle bir şirkete devredildi, özelleştirildi ancak bu özelleştirmeye birlikte birtakım sıkıntılar da baş gösterdi. Bunların başında da araç muayene ücreti yüksekliği geliyor. TÜVTÜRK’ün araç muayene ücretinin yüksekliği zaten ekonomik sıkıntılarla boğuşan yurttaşlarımızın belini daha çok büküyor. On dakikalık muayene ücreti için küçük araçlarda 422 lira, büyük araçlarda 542 lira istenmesinin yanı sıra, vatandaşın araç muayenesi için uzun süre bekletilmesi, peşin para istenmesi yaşanan diğer sıkıntılar arasında.

Bir profesörün hastasını muayene ücretinden bile yüksek olan araç muayene ücretini makul bir seviyeye çekmeyi düşünmüyor musunuz? Bu gidişata “Dur.” demeyecek misiniz?

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Trafik cezaları AKP döneminde cezadan çok yeni bir vergiye dönüştü, seçim bölgem Edirne’de vatandaşlar âdeta isyan hâlinde. Cezaların bir caydırıcılığı olur; amaç, vatandaşın bu davranışları bir daha yapmamasıdır. Siz caydırmak için değil, para almak için ceza yazıyorsunuz.

Vatandaşın trafik kurallarına uyması için bir eğitim çalışmanız olsaydı, bu cezaları da eğitim için kullanırdınız. AKP, keşke vatandaş kuralı çiğnese de ceza yazsam diye pusuda bekler durumda. Devlet, vatandaşını eğitir, ona pusu kurmaz. Siz trafik cezalarını vatandaşa karşı yeni bir vergi türü olarak kullanıyorsunuz; beceriksizliğinizden bütçe açığı büyüdükçe vatandaşın sırtına yükleniyorsunuz.

Önümüz bayram, vatandaşlarımızı ziyarete gidecek; vatandaşın bayramını üst üste yazacağınız cezalarla haram etmeyin. Gerekenlere elbette ceza yazın ama aslolan eğitimidir. Trafik kuralları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaplan...

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Baharat sanayisinin vazgeçilmezi ve ilaç endüstrisinde kullanılan nane üretimi seçim bölgem Gaziantep’in Karkamış ve Nizip ilçelerinde yapılmaktadır. Türkiye’nin nane üretiminin yüzde 30’unu karşılayan bu ilçelerimizde nane üretimi yapan çiftçilerimiz, girdi maliyetlerinin yüksek olması ve bölgede bir birlik ya da kooperatif olmamasından kaynaklı, mahsullerini çok ucuz rakamlarla satmak zorunda kalmaktadır. Üreticilerimizden kilosu 7 liraya alınan nane, marketlerde gram olarak satılmakta ve kilosu 100 lirayı geçmektedir. Üretimi yapan çiftçilerimiz emeklerinin karşılığını alamamakta; kazanan, stokçu, aracı ve tüccar olmaktadır. Nane üretiminin daha fazla desteklenmesi ve nanenin tarladan çıkışından sofraya ulaşana kadarki süreçte denetlenmesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Sayın Taşlıçay...

NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Teşekkür ederim.

Pınar Gültekin, gülümseyen fotoğrafıyla kalbimizi kanata kanata hafızalarımıza kazımak zorunda kaldığımız gencecik bir kadın, insan hakları içinde değer sırası bakımından ilk ve temel olan yaşama hakkı elinden alınmış bir kadın. Kadınlarımızın insan olmaktan kaynaklanan yaşama haklarını ve yaşamlarını özgürce, huzurlu bir şekilde devam ettirebilecekleri bir Türkiye’ye ulaşmak yalnızca yasal düzenlemeler yoluyla siyaset organının yerine getirmesi gereken bir ödev değil; her bir vatandaşımızın sahiplenmesi gereken büyük ödevimizdir. Bu hususta yediden yetmişe herkesin şahsi olarak şiddet karşıtlığının gerçekliğini sorgulamasının vicdani bir mecburiyet olduğu inancını taşıyoruz. Her vatandaşımızın, yolda özgürce yürüyemeyen her kadının vebalini üstünde hissetmesi gerektiğini düşünüyoruz. Yaşadığımız sorunlar hepimizin başına gelebilecek hâldeyken çözümü de herkesten geçmektedir.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kanun teklifinin 2’nci maddesi Türkiye Bilimler Akademisi, TÜBA’yla ilgili çok tartışmalı bir maddeye ver vermiştir. Ben teklif sahibi milletvekillerine tekrar sormak istiyorum: TÜBA’ya görevlendirmelerde kişiye özel bir yasa mı yapılmakta? Kuruma yapılacak görevlendirmelerin kriteri, akademik ve bilimsel şartları var mıdır? YÖK temsilcisi burada mı acaba, bu konu hakkında nasıl bir görüşü vardır? Ve bu düzenlemenin TÜBA’da görev yapan 3 kişiye yönelik olduğu söyleniyor. Bu, bu sınırda mı kalacak? Ve gerçekten ucu açık, belirsiz bir şekilde, yüksek maaşlarla kimlerin bu pozisyona danışman olarak atanması düşünüyor?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – TÜİK verileri İLO verileriyle uyuşmuyor çünkü şubatta yüzde 13,6 olan işsizlik oranı, nisan ayında yüzde 12,8'e düştü. TÜİK bürokratları sürekli değişiyor ve TÜİK'e göre sadece 4 haftadır iş arama kanallarından en az birini kullanmış olanlar işsiz sayılıyor. İş başvurusu yapıp olumsuz yanıt alanlar iş aramaktan vazgeçiyor; TÜİK, bunları, iş aramayıp çalışmaya hazır grup içine ekliyor. Bu hesaplama biçimiyle işsiz oranı düşük gösteriliyor. Bu hesaplama biçimiyle gerçekleri kaçırıyorsunuz. Bu durumu nasıl açıklıyorsunuz?

Gençler işsiz. Öğrenim kredisi borcunu ödeyemediği için erteleme talep eden gençlerin sayısı 2006'dan 2019'a gelindiğinde yüzde 416 arttı. Her 4 gençten 1'i işsiz, 280 bin genç icra tehdidi altında. Gençlere istihdam sağlamak için ne yapacaksınız? İş bulamayan gençler nasıl öğrenim kredisi ödesinler?

Yine, Pandemi Sosyal Destek Programı'na ilişkin Sayın Bakana sordum, maalesef cevap alamadım; Pandemi Sosyal Destek Programı kapsamında Türkiye'de ve Tekirdağ'da kaç esnafa yardım yapıldı? Bu sayıyı açıklamanızı bekliyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Başkan.

Çalışma hakkı, sadece ekonomiyi ilgilendiren bir durum değil, aynı zamanda en temel insan hakları arasındadır. Anayasa'mızın 49'uncu maddesi işsizlikle mücadeleyi devletin görevleri arasında saymıştır. Vatandaşlarına iş imkânı yaratmak devletin anayasal bir görevidir.

Ülkemizde rekor üstüne rekor kıran işsizliğin elbette birçok sebebi var. Son iki yılın rakamlarına baktığımız zaman en önemli nedenleri görebiliriz. Türkiye, iki yıl önce parlamenter sistemi terk ederek partili Cumhurbaşkanlığı sistemine geçti. 2018 Nisanda geniş tanımlı işsiz sayısı 6 milyon 308 bindi, 2020 Nisanda 10 milyon 221 bin oldu; yani iki yılda 3 milyon 913 bin kişi işini kaybetti. 2018 Nisanda genç işsiz sayısı 839 bin kişiydi, iki yıl sonra bu rakam 983 bin kişiye çıktı; yani 144 bin gencimiz de bu sürede işinden oldu. Her 4 gencimizden 1'i işsiz, her 4 işsizden 1'i de üniversite mezunu. "Beka sorunu" diyerek bu sistemi ülkemize dayatanlar, ülkemizin en büyük beka sorunu olan işsizlik ve ekonomik kriz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beko...

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son günlerde İzmir'in Buca, Menderes, Seferihisar, Tire ve Özdere ilçelerinde çıkan orman yangınlarından etkilenen vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletirken, vefat eden 2 orman işçimize de Allah'tan rahmet diliyorum.

Ormanlar, önce yakılıyor, sonra da talana açılıyor; bu, İzmir halkına ihanettir. Her aşamada son model araçlar elbette lazım ancak bunlarla yangınların azalmadığı ortada. Teknolojiyi artırıyorsunuz ama insan gücünü azaltıyorsunuz. İşçi sayısı yetersiz olduğu için yangınlara gereken müdahale yapılamıyor. Arazözlerde eskiden 5 işçi olurdu, şimdi 2 var. Mühendis sayısı az, liyakat yok. Eskiden ormancılar o bölgenin köylülerinden seçilirdi, şimdi bölgeyi bilmeyenler işçi çalıştırıyorlar. İzmir'deki yangına başka illerden personel geliyor. Neden? Niçin İzmir'de yeterli işçi yok? Hayvanlarımızı ve doğamızı talan eden bu yangınlarda ihmali ya da kusuru olanlar derhâl cezalandırılmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Coronavirüs süreci, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de derin travmalar yaşatmaya devam ediyor. Bu süreçte intihar eden vatandaşlarımız ve ekonomik olarak tam anlamıyla çöken aileler yüreklerimizi dağlıyor. Vatandaşımıza biraz olsun rahat nefes aldirabilmek adına harekete geçmek zorundayız. Emeklilikte yaşa takılanların, kamuda 3600 ek gösterge bekleyenlerin, atama bekleyen öğretmenlerin -milyondan fazla öğretmen adayının- kadro bekleyen ücretli, sözleşmeli öğretmenlerin, PİKTES öğretmenlerinin, usta öğreticilerin, yine atama bekleyen engelli memur ve engelli öğretmen adaylarının, şehir hastanelerinde kadro bekleyen emekçilerin, bayram ikramiyesinden yararlanamayan 300 bin özel banka emeklisinin, cezaevinde haksız yere tutulan gazetecilerin, hiçbir mahkûmiyet davası olmamasına rağmen KHK’yle mağdur edilen binlerce insanın sorunlarını çözmek için daha neyi bekliyoruz? Bu Meclis mağdur ve mazlumların hak ve hukukunu gözetmek zorunda değil midir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

14 Ocak 2019 tarihinde bu mikrofondan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mustafa Varank’a Bursa Yenişehir Oto Test Merkezinin temelini ne zaman atılacağını ve ne zaman faaliyete geçeceğini sormuştum. Cevap alamayınca da daha sonra bir soru önergesi verdim. Geç de olsa gelen cevap Ekim 2018 tarihinde Türk Standartları Enstitüsü ve Savunma Bakanlığı arasında protokolün imzalandığını ancak kaynak arayışının devam ettiğini bildirmektedir.

Geçtiğimiz hafta sonu Bursa Gemlik’te temelini atmış olduğunuz yerli otomobil fabrikasında üretilecek araçları hangi oto test merkezinde test etmeyi düşünüyorsunuz?

Planlanması 2014 yılında 7040 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış, 2015 yılında da tüm kamulaştırması tamamlanmış Bursa Yenişehir Oto Test Merkezinin akıbetini Bursalı hemşehrilerim adına tekrar tekrar soruyorum.

BAŞKAN – Sayın Tuncer...

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, kanun teklifiyle, Soma maden kazasında mağdur olanların uğradıkları zararların tazmini Türkiye Kömür İşletmeleri tarafından karşılanacaktır. Amasya Yeni Çeltik Kömür İşletmesi yıllar önce redevansla, işçileriyle birlikte Soma Holdinge bağlı Gürmin AŞ’ye devredilmişti. Soma Holding Gürmin AŞ bünyesine geçen Yeni Çeltik Kömür İşletmesi işçileri hem Soma’daki maden ocaklarında hem de Yeni Çeltik maden ocaklarında çalıştırıldı. Emekliliği gelen işçilere “Emekli olursanız tazminatlarınızı derhâl ödeyeceğiz.” diye telinde bulunan şirket, bu şekilde 80 işçinin emekliye ayrılmasını sağladı ancak, sözünü tutmayarak emekliye ayrılan maden işçilerinin tazminatlarını ödemedi. İşçiler mahkeme yoluyla haklarını almaya çalışıyorlar.

Bu şekilde mağdur olan Yeni Çeltik işçilerinin emeklilik tazminatlarının da kanun metnine eklenmesini öneriyorum ve bu konudaki düşünceniz nedir diye soruyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, söz Komisyonunda, soruları cevaplamanızı rica ediyorum.

Buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sorular içinde özellikle kanunla ilgili gelen sorulara öncelikle cevap vermek istiyorum.

Özellikle TÜBA’yla ilgili sorulan soruda, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçiş sürecinde 703 sayılı KHK’nin 97’nci maddesiyle 497 sayılı Türkiye Bilimler Akademisinin Kurulması

Hakkındaki Kanun Hükümünde Kararname yürürlükten kaldırıldı. Türkiye Bilimler Akademisi Teşkilatı 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 566'ncı ve devam maddesiyle yeniden düzenlendi. Bununla birlikte, mevcut başkan yeni başkan atanıncaya kadar, üniversite ve diğer kamu kuruluşlarından görevlendirilenle görevlendirme sürelerinin sonuna kadar görevine devam etmiş bulunuyor. Anılan KHK'de, müteakip kararnamelerde geçiş dönemine ilişkin bir hüküm düzenlenmemiş. Ayrıca, şimdiye kadar yeni mevzuata göre ücretleri belirlenmemiş ve konuya dair alt düzenlemelerin gerçekleştirilmemiş olması sebebiyle, Akademi Başkanı ve üniversitelerden görevlendirilen öğretim elemanları -ki toplam 3 kişi bunlar- mevzuat belirsizliği nedeniyle ücret alamamakta ve on beş aydır özlük haklarından mahrumiyet yaşamaktadırlar. Bununla beraber, aşağı yukarı bir önceki döneme göre -yani TÜBİTAK'ın da bağlı olduğu düzenlemeyle- daha önce aldıkları gelirlerinden yüzde 45'lik bir gelir kaybına uğramış bulunmaktadırlar. Bu, tabii, sadece 3 kişi için değil -şu an 3 kişi için ama- bundan sonraki görevlendirme yapılanlar için de geçerli olacak.

Geneli üzerine yapılan konuşmalarda da teklifin geneliyle ilgili bazı sorular vardı, müsaade ederseniz onlara da cevap vermek istiyorum. Şimdi, TBMM'de ihtisas komisyonlarının kurulması, malumunuz, yasal dayanak olarak üç şekilde oluyor: Bir, Anayasa'yla kurulan komisyonlar var, mesela, bizim burada bulunduğumuz Plan ve Bütçe Komisyonu gibi; İç Tüzük'le kurulan komisyonlar ve kanunla kurulan komisyonlar var. Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan KİT Komisyonu 87'de 3346 sayılı Kanun'la kuruldu. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu 1990 tarihinde 3686 sayılı Kanun'la kuruldu. AB Uyum Komisyonu 2003 tarihinde 4847 sayılı Kanun'la kuruldu. Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu çok yakın tarihte, 2009 tarihinde 5840 sayılı Kanun'la kuruldu. Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu 2014 tarihli 6532 sayılı Kanun'la kuruldu. Dijital Mecralar Komisyonunun kurulmasının müstakil bir kanunla düzenlenmesi ve İç Tüzük'le düzenlenmemesi mevzuat bakımından herhangi bir engel teşkil etmemektedir.

Bununla birlikte, ilgili teklifte sektörel uzatmaya niye gerek duyduğumuzla ilgili eleştiriler olmuştü geneli üzerindeki konuşmalarda. 2020 yılında gerçekleşen coronavirüs pandemi salgını nedeniyle, malumunuz, kısa çalışma ödeneği uygulaması başlatıldı, bununla beraber nakdî destek uygulaması da başlatıldı. 26/3/2020 tarihinde 31080 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan kanunun 41'inci maddesi coronavirüse bağlı kısa çalışma ödeneğinin başvurularını ve hak kazanma şartlarını esnetmiştir. Yapılan değişiklikle, işçinin ödeneğe hak kazanabilmesi için gereken son üç yılda 600 gün prim sayısı 450 güne, 120 gün hizmet akdine tabi olma şartıysa 60 güne düşürülmüştür. Kısa çalışma ödeneğinden faydalanan çalışanların yüzde 36,6'sı imalat sanayisi sektöründe, yüzde 11,7'si konaklama ve yiyecek sektöründe, yüzde 15,8'i perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

Diğer yandan, kısa çalışma ödeneği, biliyorsunuz, 29/6/2020 tarihinde de 1 Temmuz'dan itibaren bir ay daha uzatılmıştır.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Kaç esnafa verdiriniz? Onları anlatmaya gerek yok.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bununla birlikte, Covid kapsamında yapılan kısa çalışma ödeneği başvurusu; yine kısa çalışma süresinin sektörel olarak tüm sektörü içerecek şekilde uzatılması yetkisi bu kanunla Sayın Cumhurbaşkanımıza 31 Aralık tarihinde verilmiştir. Biz, bu kanun teklifiyle, bununla birlikte ihtiyaç duyulan sektörlerde... Biliyorsunuz, bazı sektörler normalleşmeye gitmeye başladı, özellikle imalat sanayisi sektörleri ama bununla birlikte ister geneline –tamamına tüm sektörlerin- isterse ihtiyaç duyulan sektörler bazında uzatma yetkisini, biz, bu kanun teklifiyle, Sayın Cumhurbaşkanına vermeyi teklif ediyoruz.

Diğer yandan, istihdamı teşvikle ilgili, burada, İşsizlik Fonu'nun kullanılmasıyla ilgili ve İşsizlik Fonu'nun teşvikine rağmen işsizliğin rekora gittiğiyle ilgili bir görüş vardı geneli üzerindeki konuşmalarda. Şimdi şunu ifade etmem lazım: İşsizlik Fonu, istihdamı teşvikle beraber mevcut istihdamı da korumak için kullanılan bir fon. Yani istihdamı teşvik etmek, evet, çok önemli ama bununla birlikte, mevcut istihdamı düşürmemek ve mevcut istihdamı korumak da bu Fon'un ve ilgili kurumun görevleri arasında.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İşsizler yararlanamıyor.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bununla birlikte, 2005 yılında 19 milyon 633 bin olan istihdam 2019 yılında 28 milyon 80 bin kişiye yükselmiştir. İş gücü de aynı dönemde 21 milyon 691 bin kişiden 32 milyon 549 bin kişiye yükselmiştir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ya, pandemiyi sorduk Sayın Başkan. Sana pandemiyi sorduk, sen hikâye anlatıyorsun bize. “2018... 2019...” Biz ne yapacağız bunları?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – Nüfusumuzun ve dolayısıyla çalışma çağındaki nüfusumuzun her yıl arttığı ülkemizde kapsamlı politikalar yapılmaktadır.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Topu gezdiriyorsun Sayın Başkan.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – Hatta istihdamı teşvik politikasında -ben kendi ilim adına burada iftiharla kayda geçirmek istiyorum- teşvik kapsamında, istihdamı artırmakla ilgili iller bazında yapılan düzenlemede geçtiğimiz yıllarda ilim Türkiye 1'incisi oldu; bu da benim için iftihar verici bir şey.

İşsizlik Fonu'ndan yapılan giderlerin dağılımına bakıldığında, yapılan harcamaların yüzde 26,7'si istihdamı korumak ve artırmak amacıyla yapılmaktadır ve bununla birlikte, yapılan harcamaların yüzde 64,3'ü –buranın altını çiziyorum- doğrudan çalışanlara, işsizlere yönelik yapılan harcamalardan oluşmaktadır. Bu harcamalar işsizlik ödeneği, kısa çalışma ödeneği, yarım çalışma ödeneği, Ücret Garanti Fonu ödemesi gibi pasif iş gücü program ödemeleri ve mesleki eğitim kursları, girişimcilik eğitimleri ve işbaşı eğitim programları gibi aktif iş gücü programı ödemelerini de içermektedir. Yine, geri kalan ödemelerin de istihdamı artırma bağlantısı olduğunu söyleyebilirim.

Bununla birlikte, teşvik ve asgari ücret desteği uygulamaları iş gücü piyasasında birbirinden ayrı düşünülmecek üye işçi ve işverene yöneliktir. Teşviklerin asıl maksadı işvereni desteklemek olmayıp bu teşviklerle başta kadınlar, gençler olmak üzere tüm iş arayanların daha kolay iş bulması, işini kaybetme riski altında olanların da –bakın, buranın altını çiziyorum- istihdamda kalması bu Fon'un önemli amaçlarından biridir, yine, iş imkânları oluşturulması amaçlanmaktadır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kadın işsizliği...

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – Ben sizleri dinledim, istirham ediyorum, lütfen beni dinleyiniz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Siz de aynı şeyleri daha ne anlatıyorsunuz ki. Sorulara cevap verin, sorulara.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Neyle gurur duyuyorsunuz!

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bununla birlikte, “Normalleşme teşvikinde sektör araştırması yapıldı mı?” diye bu anlamda ifadeler vardı geneli üzerindeki konuşmalarda. Hem kısa çalışma ödeneği hem de nakdî ücret desteği, çalışmadığı dönemler için işçilere geçici süreyle gelir desteği sağlayan programlardır. Bizim burada amacımız işçiyi de işvereni de üretimden uzaklaştırmamaktır. Bu teşvike geçilmesi, bunu kısa çalışma ödeneğinden ve nakdî ödemededen...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Esnafa ne kadar para verdiğinizi soruyoruz, esnafa. Sayın Başkan, pandemide esnafa kaç para verdiğinizi sorduk.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – İstirham ediyorum, ben sizi dinledim, lütfen sabırla dinleyiniz. Daha kırk altı saniyem var, sabırla dinleyin lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Kısa çalışma ödeneği ne verdiniz, kaç esnafa verdiniz, onları söyleyin bize, masal anlatmayın.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sorularınızı sordunuz, ben cevap veriyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Cevap gelmiyor ki. Kısa çalışma ödeneği kaç para verdiniz diyoruz, kaç esnafa verdiniz? Topu çevirip duruyorsunuz, sorduğumuz soru belli. Kaç esnafa para verdiniz?

BAŞKAN – Genel Kurula konuşun lütfen.

Sayın Aygun... Sayın Komisyon Başkanı, siz de...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Tekirdağ'da kaç esnafa para verdiniz? Türkiye'de kaç esnafa para verdiniz?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – Burada, kısa çalışma ödeneği ve nakdî ödeme desteği İşsizlik Fonu'ndan ödenmekle beraber -bununla birlikte- sektörün, pandemi sürecinin aşılmasıyla, sürecin iyileşmesiyle beraber normalleşmeye geçmesi önemlidir; bu, üretime geçiş için önemlidir, işçi ve işverenin çalışma motivasyonundan kopmaması için önemlidir. Tabii, sektörel ayrımlar olacak, bu sektörel ayrımlar ihtiyaçlara göre... Zaten, bizim, burada teklif ettiğimiz, Cumhurbaşkanına verdiğimiz yetki ihtiyaç olması hâlinindedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, cevap alamadık ki hiçbir soruya.

BAŞKAN – Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük 60'a göre 5 sayın milletvekilimize söz vereceğim.

Sayın Utku Çakırözer...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

68.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, Süper Lig'de, 1. Lig'de ve alt liglerde şampiyon olan takımları kutladığına, Türkiye Futbol Federasyonunu 1. Lig Kulüpler Birliği'nin yazılı başvuruyla yaptığı tüm liglerde salgın dönemine özel olarak düşmenin kaldırılması çağrısına olumlu yanıt vermeye davet ettiğine ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Süper Lig'de, 1. Lig'de ve alt liglerde şampiyon olan tüm takımlarımızı kutluyoruz.

Başta futbol olmak üzere, tüm spor dallarında salgın nedeniyle çok zor bir dönem yaşandı ve yaşanmakta. Birçok dalda, birçok kulübümüz hem sağlık riskiyle hem de büyük ekonomik olanaksızlıklarla mücadele vermek zorunda kaldı. Bu çerçevede, 1. Lig Kulüpler Birliği'nin Türkiye Futbol Federasyonuna yaptığı yazılı başvuru fevkalade önemlidir. 18 kulübün ortak imzasını taşıyan çağrıda, haklı olarak, bu sezon ligden düşmenin kaldırılması talep edilmekte. Futbol Federasyonu ve diğer yetkilileri, Anadolu kulüplerinden gelen bu samimi çağrıya duyarsız kalmamaya ve tüm liglerde salgın dönemine özel olarak düşmenin kaldırılması çağrısına olumlu yanıt vermeye davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

69.- *Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, Covid-19 pandemisiyle ilgili "Sürü bağışıklık yüzde 60 olursa salgın önlenir." gibi yanlış söylemler olduğuna, var olan tek mücadele yönteminin maske ve sosyal mesafeyi korumaya yönelik yaklaşımı sürdürmek olduğuna ilişkin açıklaması*

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, bugünlerde Covid-19'la ilgili "Sürü bağışıklığı yüzde 60 olursa salgın önlenir." gibi yanlış bir ifade kullanılmaktadır, öyle bir kavram yoktur. Sürü bağışıklığıyla kastedilen, hastalığı geçirerek bağışık kalma ve salgını önleme yaklaşımıdır ki bu Covid-19 için doğru değildir. Covid-19, yüzde 5'i çok ağır seyreden bir hastalıktır ve Türkiye'de yüzde 2,6 ölümlerle sonlanmaktadır. Bu nedenle, kişilerin kendi başına hastalık geçirmesini beklemek doğru bir çözüm yöntemi, mücadele yöntemi değildir. Bu yüzden, var olan tek mücadele yöntemi olarak maske ve sosyal mesafeyi korumaya yönelik yaklaşımı sürdürmek lazımdır. Bu tür söylemler, maske ve sosyal mesafeye uyumu olumsuz yönde etkileyecek ve salgınla mücadeleyi sekteye uğratacak bir yaklaşımdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Önal...

70.- *Kırıkkale Milletvekili Ahmet Önal'ın, yeni normalde kısıtlı imkânlarla yeniden faaliyete geçen kiraathane, kahvehane, kafe, internet kafe, çay bahçesi, dernek ve lokallerin mağduriyetinin giderilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

AHMET ÖNAL (Kırıkkale) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Başta Kırıkkale'miz olmak üzere Türkiye genelinde pandemi nedeniyle hizmet ve faaliyetleri geçici olarak durdurulan kiraathaneler, kahvehaneler, kafeler, internet kafeler, çay bahçeleri, dernek ve lokaller normalleşme süreciyle birlikte kısıtlı imkânlarıyla faaliyetlerine yeniden başlamışlar, bu kez de ekonomik sıkıntılarla karşı karşıya kalmışlardır. İktidarcı yapıldığı söylenen yardımlar esnafımıza ulaşmamış, esnafımız çalışanları ve aileleriyle birlikte kendi kaderine terk edilmiştir. Birçoğu iş yeri kirasını ödeyemediğinden iş yerlerini kapatmayı tercih etmiş ya da çalışan sayısını azaltma yoluna gitmişlerdir. Kırk yıldır devlete vergi veren esnafımıza bu süreçte sahip çıkılmamıştır.

Anayasa'mıza göre, devlet, esnaf ve sanatkârları korumakla yükümlüdür. Bu sebeple, devleti yönetenler esnafımızın sesini duymalı, esnafımıza acilen vergi affı, kira yardımı ve nakit desteği sağlamalıdır. Aksi hâlde, zaten para kazanmayan esnafımız ekonomik sıkıntılarla tamamen karşı karşıya kalacaktır. Kırıkkale'de 12 bin olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Girgin.

71.- *Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla ilinde arı yetiştiriciliği ve balcılık araştırma enstitüsü kurulması gerektiğine ilişkin açıklaması*

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Muğla, Türkiye'de çok önemli bir arıcılık merkezidir. Arıcılık, ilimiz insanının ekonomisinin yanında kültüründe de var olan geleneksel bir üretim faaliyetidir. Arıcılıkta Muğla'yı öne çıkaran faktör, yüzyıllardır orman köylümize kaynak yaratan çam ormanlarımızın bizlere verdiği çam balıdır. Ülkemiz çam balı üretim alanlarının yüzde 80'i ilimizdedir. İlimiz arıcıları 1,2 milyon koloni ve diğer illerden gelen misafir arıcılarımızla birlikte çam balı üretim döneminde 3,5 milyon koloniyle çam balı üretimi gerçekleştirmektedir. Yüzyıllardır ilimiz arıcılığıyla özdeşleşen çam balı üretimi ve kriterleri konusunda kapsamlı ve uluslararası kabul görececek bilimsel çalışmalara ihtiyaç vardır. Bunun için, Muğla ilimizde arı yetiştiriciliği ve balcılık araştırma enstitüsü kurulmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ünsal...

72.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, Parlamentoda son günlerde hoşgörüsüzlük, bilgi kirliliği ve karmaşa görüldüğüne ilişkin açıklaması

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, konuşmama Nietzsche'nin bir sözüyle başlıyorum: “Kim namus ve ahlak şövalyeliği yaparsa bilin ki en namussuz odur.” Son günlerde Parlamentoda bir hoşgörüsüzlük, bir bilgi kirliliği, bir karmaşa görüyoruz arkadaşlar. Hekim olarak bu klinik tanıyı çok somut bir şekilde görüyorum. Psikiyatride hastalarda sık gördüğümüz bu kavramı buradan açıklamak isterim. Savunma mekanizmalarından, özellikle yansıtmadan bahsedeceğim. Herkes üstüne düşeni alsın.

Yansıtma bilinçaltındaki ezilmişlik şöyle tezahür eder: Bir, suçlu çok bağırır; iki, bahaneler uydurur; üç, gerçekleri saptırır, abartılı konuşur, yanlış kabul etmez, kendi dışındaki herkesi kötü, suçlu görür. Kendisi kötülüğün zirvesindedir ama sorarsanız en erdemli kişi odur. Bu yaklaşımdaki biri aslında “Ben kötüyüm, bunu kendime itiraf edemiyorum ama biraz seni kötüleyeyim de rahatlayayım.” der.

Teşekkürler. (CHP sıralarından alkışlar)

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Sesini yükseltme.

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, İç Tüzük 60'a göre söz taleplerini karşılamaya çalıştığına, bunun suistimal edilmemesini rica ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 60'a göre söz taleplerini elimden geldiğince karşılamaya çalışıyorum. Genel Kurul açılışında 30 arkadaşımıza söz verdim bu hafta itibarıyla, belki yarın da aynı şeyi tekrarlayacağım ancak daha sonraki nöbetlerde 20 arkadaşımıza söz vereceğim. Geri kalan arkadaşlarıma da gün içerisinde 60'a göre söz hakkını kullanıracam. Anladığım kadarıyla, bazı arkadaşlarım sürekli söz istemektedirler, 60'a göre bir kez söz hakkını kullanmış olsalar bile tekrar söz istemektedirler; bu arkadaşlarıma ikinci kez söz vermeyi düşünmüyorum, bunu söyleyeyim. Bir milletvekilinin bir dakikalık sözünün ne kadar kıymetli olduğunu bilenlerdenim, onun için de söz talep eden bütün arkadaşlarıma söz kullandırmaya çalışıyorum; bunun da suistimal edilmemesini sizlerden rica ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 225) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 5'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen İYİ PARTİ Grubu adına Kocaeli Milletvekilimiz Sayın Lütfü Türkkan.

Buyurun Sayın Türkkan. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Sayın Başkan, öncelikle yeni seçtiğiniz Meclis Başkan Vekilliği göreviniz hayırlı uğurlu olsun. Bir Kocaeli Milletvekili olarak bir Kocaeli Milletvekilinin Meclis Başkan Vekilliği yapmasından duyduğum gururu, onuru buradan bütün milletvekili arkadaşlarımla paylaşmak istiyorum. Allah ayağımıza taş değdirmesin. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Pandemi başlangıcından bu yana bir ara ara verdik, sonra tekrar geldik, birtakım kanunlar çıkardık. Neler çıkardık? Ürün Güvenliği Kanunu vardı, İnfaz Kanunu vardı, Yükseköğretim Kanunu vardı, Bekçi Kanunu, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, Hukuk Muhakemeleri Kanunu, paralel baro düzenlemesi ve önümüzdeki hafta da sosyal medya kısıtlamalarıyla ilgili kanun teklifi gelmesi planlanıyor.

Bu kanunlarla ilgili aklımda kalanlardan söyleyeceğim: İnfaz Kanunu'yla alakalı, bu İnfaz Kanunu'nun bir örtülü af olduğunu söyledik. Nitekim, İnfaz Kanunu'ndan sonra içeriden, cezaevinden bıraktığımız mahkûmların önemli bir kısmının çok kısa bir sürede tekrar geri döneceğine dair söylediklerimiz, sanki bizi doğrular gibi, teker teker birtakım hadiselerle karışarak cezaevlerine geri dönmeye başladılar.

Yükseköğretim Kanunu vardı, içinde ne vardı? Aklımda şu var: Disiplin kurulunu kaldırdık yükseköğretimde; onun yerine üniversitelerin yönetim kurullarını disiplin kurulu olarak da görevlendirdik. Yani hem disiplin kurulu hem yönetim kurulu ikisini bir arada “match” ettik, ne kadar gerekliydi bilmiyorum.

Bekçi Kanunu vardı Bayram Bey. Biz “kahverengi gömlekliler” diye nitelendirdiğimiz Hitler'in o kahverengi gömleklilerine benzetmiştik. Dedik ki: “Bu Bekçi Kanunu'yla siz kendinize ait bir muhafız ordusu oluşturuyorsunuz. Bu ülkenin gerçekleriyle bağdaşmayan bir kanun bu.” Önümüzdeki süreçte, yakın bir zaman diliminde bunun böyle olduğunu siz de göreceksiniz.

Evet, paralel baro düzenlemesi dedik, Türkiye'nin üniter yapısına da çok ciddi zararları olacak, yine bunu da göreceksiniz. Ya, pandemi süreci hem ülkeyi hastalık olarak vurdu hem de bu Meclisi çıkardığı kanunlarla akamete uğrattı aslında.

Bir de önümüzdeki hafta gelmesi beklenen sosyal medyayla ilgili bir kanun teklifi var. Bu sosyal medya kanun teklifinde ne var? Ülkede, artık, basın yüzde 93'ünü ele geçirmişsiniz, kimsenin sesi çıkmıyor, kimse herhangi bir yerde konuşacak televizyon kanalı bulamıyor. “Bir tek sosyal medya kalmıştı, bunu da ele geçirirsek biz seçimi kesin, sağlam alırız.” diyorsunuz. Hayır, alamayacaksınız. Biraz daha totaliter rejimle beraber anılacaksınız, biraz daha dışarıdan size diktatör benzetmeleri yapılmaya artarak devam edecek ama yine de seçim kazanamayacaksınız. Buna yetmeyecek, sadece bunun için yaptığınızı biliyorum ama buna yetmeyecek. Zira, sosyal medyadan yapılan ahlaksızlığı gerçekten önemsemiş olsaydınız o ahlaksızlığı yapanlara siz maaş ödemezdiniz; siz o ahlaksızlığı yapanlara maaş ödemeye devam ediyorsunuz, sizin paralı trolleriniz var, bundan rahatsız olsanız onları tutmazsınız. Hayır, rahatsızlığınız o değil; rahatsızlığınız, muhalefet olacak, çıkabilecek bir sesin sesini kesmek, bu yetmeyecek. Mutlaka ve mutlaka bu insanlar sesini bir türlü duyurmaya devam edecekler.

Halkın gerçek sorunlarının üstü suni gündemlerle örtülüyor, bakıyorum, bir sürü şey çıkıyor gündeme ama halkın meselesi o değil ki, halk farklı şeylerle ilgili. Açık, gözden kaçırılmak istenen şey, sonbaharda gerçek anlamda bir işsizliği hepimiz hissedeceğiz, daha fazla hissedeceğiz. Şu anda işçi çıkarma yasağı var, şu anda kısa çalışma ödeneğiyle beraber işverenler işçilerini istihdam etmeye devam ediyorlar ama eylül ayından itibaren bunların önemli bir kısmı ayan beyan ortaya çıkacak ve ekonomik kriz gerçekten o zaman hissedilecek. Böyle bir kriz istihdamda büyük bir deprem yaratacak ve çok daha büyük bir işsizlik sorunuyla ortaya çıkacak. “OECD ülkeleri içerisinde Türk ekonomisi

2020 sonunda yüzde 5 küçülecek.” demişlerdi. Eğer ikinci dalga gelirse -inşallah gelmez ama Dünya Sağlık Örgütünün de diğer bilim adamlarının da dünyada bu işte istatistik yapanların da ortak kanısı ikinci dalga da gelecek- o ikinci dalgayla beraber Türk ekonomisi yüzde 5’in üzerine artı yüzde 3,5 daha küçülecek. Yani yüzde 8,5 küçülen bir ülkede bu tablo karşısında, işsizlik konusunda iyimser olmak mümkün değil. İlk açıklanan veriler iş gücü piyasasında yakın vadede bir iyileştirmeye de işaret etmiyor. Aslında, mevcut işsizlik oranını değil, istihdamı izlemek lazım çünkü iş gücünden hızlı çıkışlar nedeniyle resmî işsizlik oranları gerçeği yansıtmıyor, bu nedenle istihdam oranına bakmak daha doğru. Bu şekilde bakıldığında, sadece son bir yılda istihdam oranının yüzde 46’dan 41’e indiğini görüyorsunuz. Özellikle uzun süredir işsiz kalan vatandaşlarımız iş bulma ümidini kaybetmiş durumda. İş bulma konusunda ümidini kaybedenlerin sayısının artması aslında son derece kaygı verici. Umutsuz insanlar çoğalıyor; umutsuz insanların çoğalmasıyla beraber, hepimizin çok hüzün duyduğu o intihar vakalarıyla, çocuklarına “yok” diyen, eşine “yok” demek zorunda kalan insanların intihar tablolarıyla karşı karşıya kalıyoruz.

Kadınlarımızda iş gücüne katılım oranı son on beş yıldır ilk defa düşüş gösterdi ve 5 puan birden düştü. Giderek artan işsizlik oranlarını standart yöntemlerle tahmin etmek mümkün değil, farklı bir açıklamaya ihtiyaç var aslında. 2006-2018 döneminde ortalama her yıl 500 bin istihdam artışı sağlanırken geçen sene 633 bin istihdam kaybı gerçekleşti. Dikkat edin, her yıl 500 bin istihdam artışı sağlanıyordu; geçen yıl, bırakın istihdam artışı sağlamayı, 633 bin istihdam kaybı gerçekleşti. Bunun başlıca sebebinin, geçen yıl yaşanan döviz kurlarındaki aşırı artış ve kurlardaki oynaklık olduğunu söyleyebilirim. Yani her şeyi pandemiye bağlamayın, bu işin bir de pandemi öncesi var. İmalat sanayisinde ara ham madde yurt dışı bağımlılığı nedeniyle fiyatlardaki aşırı artış, dövizin aşırı artması dolayısıyla ithalattaki aşırı maliyet artışı, sabit gelirlinin alım gücünün de düşmesi nedeniyle üretim düştü, üretim düşünce de fabrikalarda çalışanların sayısı azaldı ve bu durum sokağa işsizlik olarak yansdı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son iki yıldır içinde bulunduğumuz krizi oluşturan şartlar bugüne kadar yaşadığımız krizlerden çok daha farklı. Yaşadığımız ekonomik krizin en bariz örneklerinden biri, yatırımlarda yaşanan durgunluk hâli. Yeni bir Covid-19 dalgasıyla içinde bulunduğumuz krizin daha da derinleşeceği artık bir sır değil. Burada Covid-19’u günah keçisi yapmak da doğru değil, istihdam sorunu salgından önce de vardı. Türkiye birkaç yıldır ciddi bir istihdam daralması yaşıyor aslında. Diğer bir ifadeyle, çalışanlar işlerini kaybediyor, iş arayanlar iş bulamıyor, işi olmayanlar iş aramaktan vazgeçiyor. Hepinizin ortak sorunudur bu, milletvekili olarak bölgenizden gelen iş taleplerini karşılamakta zorluk çekiyorsunuzdur. Bir milletvekili ne kadar bu işe yetişebilir? Belediyeler de elinizden gitti -İstanbul, Ankara, Adana, Mersin- yani elinizde bulunan belediyeler de gidince yanındaki şirketler de kayboldu, dolayısıyla kartvizit yazacak yer de kalmadı. Özel sektör de kendi işçisine bakamıyor; bırakın, bir siyasetçinin talebini yerine getirsin. Bu Mecliste, özellikle iktidar kanadındaki milletvekili arkadaşlarımızın bu konuda çok ciddi sıkıntıda olduğunu düşünüyorum. Çalışmaya hazır olanların bir kısmı iş bulma umudunu kaybettiği için artık iş de aramıyorlar, başvurdukları kurumlardan herhangi bir sonuç alamayınca yakın çevreleri üzerinden iş aramaya başlıyorlar, size mektup yazmaya başlıyorlar veya telefon açıyorlar. Nereden bakarsak bakalım bunlar da aslında işsizler ordusunun bir parçası. Bu durumda fiilî işsiz sayısı 8 milyon 235 bin, fiilî işsizlik oranı ise yüzde 24,4.

Türkiye, son üç yıldır kayıtlı veya kayıtsız yeni istihdam yaratamadığı gibi, mevcut istihdamda da büyük bir kayıp yaşıyor. Kayıtlı sektörde işini kaybedenler kayıtsız olarak tekrar istihdama katılmıyorlar. TÜİK’in açıklamalarına göre dar tanımlı işsizlik rakamlarının düşmesi bir başarı değil, bir kandırmaca. Asıl başarı, istihdam düzeyinin artıp artmadığı. Bakın, 2017’de 28 milyon 189 bin olan istihdam, 2 milyon 56 bin kişi azalmış, 26 milyon 133 bine gerilemiş; 2018’e göre istihdam kaybı ise 2 milyon 605 bin daha olmuş. Çok ciddi rakamlar bunlar.

Genç nesil geliyor arkadan, onlara iş bulmamız lazım, bırakın yeni iş bulmayı istihdamda daralma var, her yıl 2 milyonun üzerinde. İstihdamda çok daha büyük bir kayıp bizi bekliyor aslında. Hatırlarsanız, geçtiğimiz mart ayında istihdam 22 milyon 505 bine geriledi, bu rakam aslında buz dağının görünen kısmı. TÜİK'in hesabına göre, normal şartlarda, önümüzdeki on yılda nüfusumuzun yılda 1 milyon kişi artacağı tahmin ediliyor, bu da iş gücüne 800 bin kişi ilave demek, her sene bir 800 bin gencimize iş bulmak zorundayız.

İşsizliği sabit tutabiliyoruz için her yıl en az 1 milyona yakın yeni istihdam yaratmamız gerekiyor. İş gücü piyasasında ciddi başka bir sorun daha var: Yeni yaratılan istihdamın yüzde 70'e yakını hizmet sektöründe çalışıyor. Üretim ve verimlilik artışı yapmadığımız için son beş yıldır, maalesef, imalat sanayisinde istihdam artışı gerçekleşmiyor. Ekonomi, çalışma çağına girenlere iş sağlayamadığı gibi, mevcut istihdam düzeyinin de çok gerisine düşüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – OECD'nin ve Avrupa Birliği ülkelerinin istihdam oranı ortalamaları yüzde 60 ile yüzde 70 dolayındayken Türkiye'de bu oran kaç biliyor musunuz? Yüzde 41, ne kadar geriye düşmüşüz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarından önce, bakanlıklar, sendikalar, SGK ve üniversiteler toplantılar yapardı, bu toplantılarda işsizlik sorunları ve çözüm yolları görüşülürdü; aynı sorunlar medyada da tartışılırdı. Bugün ise işsizlik sorunu yok hükmünde, kimse konuşmuyor. Bütün televizyon kanalları ve gazeteler aynı konuyu saatlerce kısır tartışmalar ve kavgalar içinde gündem olarak işliyor, medya deve kuşu gibi kafasını kuma gömmüş, yakın gelecekte meydana gelecek olan gündemi halktan saklamaya çalışıyor. 2020'de küresel daralma olacak, işsizlik oranları daha da artacak; her ülke kendi içinde önlemler alıyor, bizde de Hükümet sadece ve sadece kredilere yükleniyor. Merkez Bankası ve kamu bankaları maliyetinin altında krediler kullanırdı ancak bu krediler yatırım kredilerine hiç dönüşmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Bitti efendim.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktisat politikaları koordineli olarak bir planlama içinde uygulanmalı. Etkili iktisat politikaları için önce etkili altyapıyı oluşturmamız gerekiyor yani hukukun üstünlüğü, adaletin yeniden tesisi ve demokrasi. Bu üçünün bir arada olabileceği tek zemin, güçlendirilmiş ve iyileştirilmiş parlamenter sistemdir. Ekonomide güveni ve istikrarı sağlamanın, yerli ve yabancı yatırımı atağa geçirmenin, istihdam sorununu çözenin tek anahtarı da budur.

Yüce Parlamento'ya saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu.

Buyurun Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü hakkında Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Covid-19 salgınının başta sağlık olmak üzere hayatın her alanında sorunları tetikleme karşısında devletler, almış oldukları tedbirlerle, salgının sebep olduğu ekonomik ve sosyal tahribatı sınırlandırmaya çalışmaktadır. Güçlü ekonomilere sahip olmalarına rağmen, birçok ülke, çoğu devlet fonksiyonunda aksamalar yaşamaktadır. Bu ülkelerin salgınla mücadele yönetimi bakımından gösterdikleri zayıf performans dikkate alındığında, gücün ne olduğu veya nasıl ölçülebileceği hususları da tartışma konusu olmuştur.

Toplumsal dayanışmanın, millî birliğin, insan sağlığına ve güvenliğine yapılan yatırımların öneminin ortaya çıktığı bu dönemde, Türkiye; sağlık altyapısı, kapsayıcı sosyal güvenlik sistemi, fiziki, teknolojik ve beşerî kapasitesi, etkili hükümet etme sistemi, insan merkezli medeniyet tasavvuru ve buna uygun politikalarıyla dünyada Covid-19'la mücadelenin öne çıkan ülkesi olmuştur.

Türkiye, 2018 yılının Ağustos ayından itibaren dört önemli ekonomik saldırıya maruz kalmasına rağmen, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sağladığı etkin icra sayesinde bu operasyonlara karşı koyabilmiştir. Parlamenter sistemde yaşanan hükümet kurma krizleri, yürütmedeki çift başlılık ve siyasi istikrarsızlıklarla karşılaşılması; yasama ve yürütme, milletimizden aldığı yetkiyle sadece asli işlerine odaklanmıştır. Türkiye, yeni sistemle, bölgesel ve küresel krizlere karşı daha etkin, daha hızlı ve daha kapsamlı karşılık verebilme imkânına kavuşmuştur. Başta PKK ve FETÖ olmak üzere etkili bir terörle mücadele yürütülmüş, güney sınırımızda terör koridoru oluşturma girişimleri engellenmiş, egemenlik haklarımızı ihlal girişimlerine karşı Suriye'de, Libya'da ve Doğu Akdeniz'de Türkiye belirleyici aktör olmuştur. Aynı zamanda, Covid-19'la örnek bir mücadele sergilenmiş, hiçbir vatandaşımız mağdur edilmemiştir. Bununla birlikte, tüm ülke ekonomileri gibi Türkiye ekonomisi de bu süreçten olumsuz etkilenmiş, yaşanan olumsuzluklar alınan etkili tedbirlerle peyderpey aşılmış, üretim çarkları yeniden dönmeye, ekonomi toparlanmaya ve güven artmaya başlamıştır. Şüphesiz, millet ve devlet olarak güçlü olduğumuz ölçüde önemli sorunlar karşısında daha dayanıklı bir toplum ve ülke olacak, yeni krizleri dayanışma içerisinde atlattığımız daha kolay hâle gelecektir. Nitekim, salgının gösterdiği gerçeklerden biri de devlet-millet kenetlenmesinin bu tür sorunlarla mücadelede taşıdığı hayati rol olarak dikkat çekmiştir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinde “Dijital Mecralar Komisyonu” adı altında yeni bir ihtisas komisyonu kurulması öngörülmektedir. Komisyonun kurulmasıyla internetin kanunlara, bireylerin kişilik haklarına, özel hayatın gizliliğine ve diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı yahut çocukların fiziksel ve psikolojik gelişmelerine zarar verici şekilde kullanımının önlenmesi amacıyla alınan tedbirlerle, yapılan iş ve işlemler hakkında inceleme, görüşme, raporlama, tavsiye ve görüş bildirme işlemlerinin yürütülmesi amaçlanmaktadır.

Bilgiye en kısa yoldan, en doğru vasıtalarla ve en objektif şekilde ulaşılması, aynı zamanda iletişim kanallarının aktif olarak kullanılması ihtiyacının giderilmesi için bir araç olan sosyal medyanın izan ve insaf tanımayan bir platforma dönüşerek ağır bir güvenlik sorunu hâline geldiği görülmektedir. Bu yönüyle insan onuruna, şeref, namus ve haysiyetine saldırı aracı yapılan, insan ve toplum huzuruna kasteden bu mecranın mevcut hâliyle varlığını sürdürmesinin de insani değerlere aykırı olacağı açıktır. İnternetin yıkıcı olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi ve sosyal medyanın temiz kullanılması, sağlıklı bir nesil ve toplum için kuşkusuz hayati önemdedir. Sosyal medyanın insan şeref ve haysiyetine hürmet gösteren bir çerçeveye, bireysel hakların korunduğu, hukuki ve mali muhataplığın temin edildiği, hak arama imkânının sağlandığı, etkili müeyyidelerin olduğu şeffaf ve ahlaki bir zemine oturtulmasını ertelenemez bir gereklilik olarak değerlendiriyoruz. Bu sebeple, sosyal medya tartışmalarına kalıcı çözüm getirmek üzere atılan adımlardan birisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinde Dijital Mecralar Komisyonu kurulmasını önemli ve yararlı buluyoruz. Bir güvenlik sorununa dönüşen sosyal medya terörünü sonlandırmak üzere AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunduğumuz kanun teklifinin de bir an önce yasalaşmasını bekliyoruz.

Diğer taraftan, görüştüğümüz teklifle, salgın kaynaklı zorlayıcı sebebe bağlı olarak özel sektör iş yerlerinde kısa çalışma ödeneğinden yararlananların, haftalık normal çalışma sürelerine dönmesi hâlinde, sosyal güvenlik primlerinin sigorta ve işveren paylarının tamamının üç ay süreyle İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanarak iş gücü piyasasında normalleşme sürecinin hızlandırılması öngörülmektedir. Böylece kısa çalışma ödeneğinden yararlanan işçilerin tam ücretini alması ve normal çalışma düzeninin sağladığı diğer imkânlardan da yararlanması mümkün hâle gelecektir. Ayrıca kısa çalışma uygulama süresinin sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün hâlinde uzatılabilmesi mümkün hâle getirilmekte, işten çıkarmaların önüne geçmek için getirilen sözleşmenin feshi yasağına zorunlu hâllere ilişkin bazı istisnalar eklenmektedir.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak önemle üzerinde durduğumuz, Manisa Milletvekili ve Grup Başkan Vekilimiz Erkan Akçay tarafından da müteaddit defalar gündeme getirilen Manisa ili Soma ilçesinde bulunan Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında çalışan ve kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde hizmet akdi sona erdirilen işçilerden kıdem tazminatlarını alamayanların tazminatlarının Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu tarafından ödenmesi sağlanarak bu işçilerimizin mağduriyetleri giderilmektedir.

Öte yandan, engelliler hakkında kanunun geçici 3'üncü maddesinde düzenlenmiş olan dolmuş, minibüs, otobüs gibi toplu taşıma araçlarının engellilerin erişilebilirliğine uygun hâle getirme yükümlülüğünü yapılan denetimler sırasında yerine getirmediği anlaşılanlara 7 Temmuz 2020 tarihine kadar verilen ek sürenin bir yıl uzatılması suretiyle Covid-19 salgını nedeniyle sorunlu duruma düşenlerin mağdur olmaması temin edilmektedir.

Yine kanun teklifiyle eğitimin aksamaması ve ilgili sınavların gerçekleştirilememesinden kaynaklı olarak oluşacak uzman ve hekim açıklarının önlenmesi amacıyla 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerleri ile kamuya ait iş yerlerinde iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi görevlendirilmesine ilişkin hükmün yürürlüğünün 1 Temmuz 2020'den 31 Aralık 2023 tarihine uzatılması öngörülmektedir.

Öngörülen bir diğer düzenleme de yabancı plakalı araçlarla ülkemize gelen yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın karayollarında gerçekleştirdiği ihlalli geçişlerde uygulanacak idari para cezaları açısından yerli plakalı araçlarla aynı düzenlemelere tabii kılınması, bu yöndeki mağduriyetlerin giderilmesini sağlamaya yöneliktir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifiyle yapılan düzenlemeler toplumsal ihtiyaçlara cevap verecek, vatandaşımızın hayatını kolaylaştıracak, huzurunu artıracak, ekonomik gelişmeyi destekleyecek ve toplumsal refaha katkı sağlayacak niteliktedir.

Bu düşüncelerle kanun teklifinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AKP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerinde söz isteyen, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Batman Milletvekili Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurun, İpekyüz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle az önce bir haber aldık, dün Batman Belediyesi Eş Başkanımız Doktor Mehmet Demir, Batman il binasından çıkışta gözaltına alınmıştır. Bu akşamüstü yapılan... Savcılık zaten hiç görüşmeden direkt hâkime, tutuklamaya sevk etmişti, tutuklandı. 23 Martta kayyum atanmıştı. 23 Marttan önce biliyorsunuz bir pandemi süreci vardı ve hem hekim oluşu nedeniyle hem halkın katılımı

nedeniyle müthiş bir şekilde pandemiyle ilgili mücadele yürütüyordu. Ve son on gündür Türkiye’de en fazla vakanın görüldüğü kentlerden biri de Batman. Atanmışlarla bu iş olmuyor, gasbederek olmuyor, tutuklayarak olmuyor. Bunun bilinmesi lazım.

Peki, tutuklanma gerekçesi ne? 2013 yılında Demokratik Toplum Kongresinin sağlıkla ilgili yaptığı bir çalışmaya katılmasından dolayı ismi delegasyon listesinde var. O dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanları dâhil davetiye gönderiyorlardı, konuşuyorlardı. Ve 1 hekim sağlıkla ilgili bir konu konuşulacak, bebek ölümleri konuşulacak, anne ölümleri konuşulacak, aşı konuşulacak, salgın konuşulacak katılmayacak! O zaman hekimlik yapmasın. Eğer toplum sağlığına duyarlıysa gitmesi lazım. Ne oldu? O davadan beraat etti. 2018’de tekrar bir Demokratik Toplum Kongresiyle ilgili sorular soruldu, takipsizlik. 2019’un Şubatında, seçimden önce tekrar takipsizlik verildi. Tekrar aynı sorular sorulmuş ve tutuklanmış. Bu dava hukuksal değil, siyasidir. Kınıyoruz, kabul etmiyoruz ve bunlar bitecek.

Geldik, Plan ve Bütçede konuşulan yasayla ilgili... Her zaman torba yasayla ilgili eleştirilerimizi getiriyoruz. Ve bu konuda yaptığımız çalışmalarda, buraya getirdiğiniz önerelerde, torba veya diğer kanun tekliflerinde tercihinizi belli ediyorsunuz. Tercihiniz ya güvenlikçi politikalardan yana, ya sermayeden yana. Tercihiniz keşke halktan yana olsa, keşke yurttaştan yana olsa ama bir konuda mahirsiniz; isim bulma konusunda mahirsiniz. Yani işsizliği önleme, İş Kanunu’yla ilgili düzenleme yani bu konuya bakınca insanlar rahatlıyor ve diyor ki: “İyi bir şeyler.” Ya bu pandemi sürecinde -teklifin gerekçesinde hepinizin önünde var- pandemi nedeniyle düzenleme yapalım deniyor. Gerçekten pandemi nedeniyle ise... Ben Plan Bütçe Komisyonunda da söyledim, pandemi ne zaman bitecek? Ya gerçekten merak ediyoruz ama dünya da bilmiyor. Dünyada üniversiteler bilmiyor, bilim insanları bilmiyor, tedavisi ile aşısıyla ilgili çok çalışılıyor. Plan Bütçe Komisyonunda bugüne kadar bu pandemi sürecinde gelen her şeyde pandemi mazereti gösterildi ve burada birçok konuda da pandemi maskesi adı altında çeşitli bahaneler söyleniyor. Ama bu önümüze gelen tekliflerdeki maddelerden birisinde “Haziran 2021’e kadar erteleme” deniliyor. Bir maddede “Aralık 2020’ye kadar” deniliyor, bu özellikle kısa çalışma ödeneğiyle ilgili, diğeri işten çıkarmalarla ilgili. İş yeri hekimliğiyle ilgili bir düzenleme var, pandemi nedeniyle ertelenecek, 31 Aralık 2023 yani 2024, 1 Ocak 2024. Ya, bu pandemiye buna maske bulmaya çalışmayın.

Bakın, bu pandemi sürecinde maskeyle ilgili 8 kez karar değiştirdiniz, insanlar takmadığında hâlâ ceza veriyorsunuz. Dün, Batman Barosundan bir haber geldi. Batman Barosu, bu çıkan Baro Yasası’yla ilgili tepki nedeniyle Batman’da oturmuş, açıklama yapmış, katılan her avukata 900 lira ceza vermiş maske ve fiziksel mesafe konusunda. Ya, istediğiniz zaman istediğiniz şeye maske bulabiliyorsunuz, bu yasalara da maske bulmaya çalışıyorsunuz ve isimlerini böyle tanımlıyorsunuz.

Burada bir diğeri de geçmişten bugüne baktığımızda geçmişte çeşitli düzenlemeler yapmışsınız, 4 Nisan 2004’te, 4/4/2004’te demişsiniz ki: İşçi, işveren ve hükümet beraber bir kurul oluştursun, üçlü danışma kurulu olsun. İşçilerle ilgili bir düzenleme yapılırken bunu beraber alalım. Cumhuriyet Halk Partisinden eski DİSK Başkanımız da burada, kendisiyle de görüştüm. 2018’den beri toplanmıyor, Plan ve Bütçe’de zaten kurullar çağırılmıyor, görüş alınmıyor ve işçilerle ilgili bir düzenleme yapılıyor. Burada tercihiniz işçi değil patron, tercihiniz yurttaş değil sermaye kesimi ve bu üçlü danışma kurulları toplanmıyor.

Bir diğeri, bu torba yasada birçok şey var, işlerle ilgili, sermayeyle ilgili tercihler dışında, bu, Türkiye Bilimler Akademisi... Ya, Türkiye’de artık kim akademisyen kim değil belli değil. Siz gelmeden önce diyordunuz ki: “YÖK’ü kaldıracağız.” Neredeyse YÖK, sizin sayenizde tam bir statükocu kuruma dönüştü. Bugün, atanmış rektörlerin 69’unun uluslararası bir dergide yayını yok, atıfta bulunulan kimse yok. Sonra deniyor ki: “İlk 500’de niye üniversitemiz yok?” Siz akademisyenleri bitirirseniz, isimlerini “Akademi kurulları.” değil ne söylerseniz söyleyin isim yaramaz, içi boştur.

Bir diğeri, şimdi, pandemi dışında bir başka gerekçede deniliyor ki: “Ekonomi normaleşti, hayat normaleşti.” Ya bugün, arkadaşlar, az önce düştü: Sağlık Bakanlığından 5 bürokrat istifa ediyor veya görevden alınıyor yolsuzluk nedeniyle ve gerekçelerden biri ne? Şu ana kadar yapılan testlerin, biz vekillerin yaptırdığı testlerin bile, yurttaşların yaptırdığı testlerin bile yüzde 40’ı yanlış, negatif çıkıyor pozitif olduğu hâlde. Her yanlış, her negatif çıkan yurttaş birçok kişiye de bulaştırabilir zaten fiyasyon çalışması yürütülmüyor. 5 bürokrat eğer ayrılmışsa bunda yolsuzluk var, hırsızlık var, bütünüyle toplumun sağlığıyla oynamak var; halk sağlığı sorunudur. Ondan sonra bir “pandemi” diyorsunuz, “ekonomik problemler” diyorsunuz.

Peki, makro ekonomik durumda baktığımızda, bu torba yasada işsizlik mi azalmış? Hayır. Ekonomi mi düzelmiş? Hayır. Pandemi mi bitmiş? Vallahi, hayır. Normalleşme dedikleriniz... Vatandaşla ilgili bütün her şey bozulmuş. Peki, şu anda işsizlik en yüksek düzeyde, dış ticaret açığı yüksek, Merkez Bankasında para kalmamış, döviz rezervi kalmamış, iş yerlerinin çoğu kapanıyor, enflasyon zaten TÜİK sayesinde düzenlenmeye çalışılıyor. Peki, ne yapmışsınız? Müjde veriyorsunuz, bu torba yasada müjde veriyorsunuz. Nasıl bir müjde? Diyorsunuz ki: “İşçi rahatlayacak.” Bakın, ne oluyor biliyor musunuz? Kısa çalışma ödeneği veya işsizlikle ilgili ücretsiz izne ayrılma... Bu ücretsiz izin de kısmen veya tamamen. Asgari ücretten az bir para veriyorsunuz -günlük 39 lira- 1.168 lira. Ne oluyor? Diyorsunuz ki: “Müjdemiz size.” Peki bu işçi bu haktan yararlanıyorsa emekliliğine yansıyor mu? Hayır. Bu işçinin ayrılmakla ilgili bir hakkı var mı? Hayır. İŞKUR’a başvurabilir mi? Hayır. Bunun dışında, İşsizlik Fonu’na, kısa çalışma ödeneğine başvurabilir mi eğer bir şeyden yararlanmışsa? Hayır. “Ben bunu kabul etmiyorum.” dese, o zaman sen ihbar tazminatı da alamazsın başka tazminatlar da alamazsın. Ya, o zaman buna diyelim ki: “Modern kölesiniz.” Patronun iki dudağına bağlı “İstedğimiz zaman seni çıkarırım, istediğimiz zaman alırım.”... İşçiye “Evine git.” diyecek, gidecek, üç ay sonra gelecek. “Ücretsiz izne çık.” diyecek, çıkacak. Gel, bu parayı da kim ödeyecek? Ne güzel, ismi “İşsizlik Fonu.” İşçi kendi parasından oraya para aktaracak, yurttaşa yansımayacak, asgari ücretten az alacak. Ne olacak? Patron bu sefer de rahatlamayacak, diyecek ki: “Tümüyle seni gönderiyorum.” Siz modern köle yaratıyorsunuz ve buna “müjde” diyorsunuz. Ya, bunu toplum biliyor. Nasıl biliyor? Gelin, hep beraber halkın arasına gidelim; Batman’a gidelim, Mardin’e gidelim, Siirt’e gidelim, Urfa’ya gidelim, Van’a gidelim, İstanbul’a gidelim, İzmir’e gidelim, Kocaeli’ne gidelim. Gelin, genç işsizlerin yanına gidelim, kadın işsizlerin yanına gidelim ama siz burada bize ahkâm kesmeye çalışıyorsunuz, ne zaman bir şey söylesek tekrar bir isim uyduruyorsunuz, bir hamasete gidiyorsunuz. Bu hamasetle çözülmez; gerçekler gün gibi ortada.

Bir diğeri, siz, işçinin rızası olmadan birçok şeyi yürürlüğe koyduğunuz gibi ama tercihlerinizde çok mahirsiniz. Tercihlerinizde nasıl mahirsiniz? Ya, ödülleri sermaye kesimine veriyorsunuz, ödülleri işverene veriyorsunuz, işçileri mağdur etmekte de her türlü ortamı geliştiriyorsunuz; sendikalarını engelliyorsunuz, basın açıklamalarını engelliyorsunuz, etkinliklerini engelliyorsunuz ve bu engelleri artırıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Vekilim.

NECDET İPEKYÜZ (Devamla) – Adalet ve Kalkınma Partisi, aslında pandemide de, ekonomide de, insan haklarında da, çevrede de, düşünce ve ifade özgürlüğünde de, medya özgürlüğünde de yapmaması gerekenler konusunda nasıl bir uygulama yapıyor? Tümüyle bunların aleyhinde, düşüncenin aleyhinde, insan haklarının aleyhinde, çevrenin aleyhinde, ekonominin aleyhinde, yoksulluğun aleyhinde, her şeyin aleyhinde kendinize bir tarz geliştirmişsiniz, yapmanız gerekenlerden uzaklaşıyorsunuz çünkü tercihiniz sermayeden yana, tercihiniz kendinizden yana. O yüzden diyorsunuz ki: “Biz bize yeteriz.” Siz size ne yaparsanız yapın, bu toplum size karşılığını verecektir. “Bu toplum biz.” dediniz, bizim! Hep birlikte de bunun çözümünü vereceğiz, karşılığını vereceğiz.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Süleyman Girgin.

Buyurun Sayın Girgin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Başkan. Yeni görevinizde başarılar diliyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Arkadaşlar, iktidar, Meclise “mini istihdam paketi” dediği bir yasa teklifi getirdi. Tekliften ise işçiye açlık, patrona kıyak çıktı. Bu yasa teklifiyle işçilerimize büyük bir tuzak kuruluyor arkadaşlar. İşçi sınıfı, AKP iktidarı ne zaman kendisine el uzattığı görüntüsü veriyse parmaklarından birini götürdüğünü tecrübeyle öğrendi.

Pakette, koronavirüse karşı mücadele ile ilgili önlemler çerçevesinde işten çıkarmalar, ücretsiz izin, kısa çalışma koşullarıyla ilgili düzenlemeler yeniden ele alınırken patronlara yine destekler sunuluyor. “İşten çıkarma yasağı” adı altında işçilere ücretsiz izin uygulamasını bir yıl daha uzatma hususunda Cumhurbaşkanına yetki tanınıyor. Yani, günlük 39 TL’yle geçinme dayatması, işçilere müjde olarak sunuluyor, tuzak budur. İktidar, işten çıkarmalar yasaklansın talebini tersine çevirip işçilerimizi üç ay süreyle İşsizlik Fonu’ndan verilecek günlük 39 TL’lik sefalet ücretine mahkûm etmişti, şimdi de açlık ve sefaletle mahkûm etme politikasını bir yıl uzatıyor. Ücretsiz izne gönderilen işçiler işsiz görünmeyecek, güya işsizlik oranı görünürde artmayacak. Böylece iktidarın işsizlikteki bozuk karnesi daha da bozulmayacak. Talimatlı marketlerden fiyatları toplayıp enflasyonu düşük gösteren iktidarın işsizliği düşük göstermek için bulduğu yeni yöntem bu. İktidar, ne kandırmacalara kaldı; bunu işçiler de halkımız da görüyor.

Peki, bir yıl boyunca işçilerimiz ayda 1.170 lirayla nasıl geçinecek? Bırakın mutfak masraflarını sadece kiraya ve faturalara bile yetmeyen 1.170 lirayı “Al, bununla geçin.” demek iktidarın halktan ne kadar uzaklaştığının göstergesidir. Bu paranın geçinmeye yetmeyeceğini de bunun işçilerimizi kayıt dışına iteceğini de iktidar pekâlâ biliyor arkadaşlar. İşçilerimiz bu dayatmaya itiraz edip “Ben bu parayla çocuğumu geçindiremem, kiramı ödeyemem.” deyip yeni iş aramak için işinden istifa etse kıdem tazminatından da ihbar tazminatından da yararlanamayacak. Ücretsiz izin boyunca işçilerin SGK primi yatmayacak yani bu süre emeklilikten sayılmayacak. Yani işçimiz yukarı tükürse işsizlik, aşağı tükürse sefalet. Bu yapılanın adı ücretsiz izin değil zorunlu işsizliğe mahkûmiyettir.

Değerli arkadaşlar, işten çıkarma yasağı dediklerine bakmayın, bal gibi işten çıkarma bu. Seç beğen al, itiraz ederse gönder izne, günlük 39 liraya mahkûm olsun. Bunun adı açıklıkla terbiye etmektir. Ücretsiz izin daha önce yasada yoktu, gündeme geldiğinde ise işçinin rızası aranıyordu. Rıza göstermeyen işçi tazminatını alabiliyordu; şimdi patron ne derse o. Siz yasak dediklerine bakmayın, artık patronlar iş yerinin kapanması, belirli süreli sözleşmenin sona ermesi gibi gerekçelerle işçiyi rahatça işten çıkarabilecek.

Teklifin 4’üncü maddesiyle Sigorta Fonu kaynaklarından patronlara yeni teşvikler verilmesi öngörülüyor. İş yerinde kısa çalışma uygulayan patron normal çalışmaya döndüğünde işçilerin sigorta primlerini ödeme yükümlülüğünden üç ay kurtulacak, primler İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanacak yani işçinin cebinden ama bir yandan da işveren işçinin brüt maaşından bu payı kesmeye devam edecek. İşçi ise işverenin kestiği sigorta primini talep edemeyecek, buna işçi için çifte soygun, işveren için ise çifte kazanç denir, başka bir şey değil.

Covid-19 bahanesiyle işçiyi kısa çalışmaya yolla, ücret ödeme ama aynı bahaneyle ücretsiz izne çıkar, sıfır maliyet olsun, sonra geri çağır, biraz çalıştır, çalıştırdığın sürede sigorta primi ödeme. E, işveren açısından daha ne olsun?

Değerli milletvekilleri, İşsizlik Sigortası Fonu sigortalı işsizlere işsiz kaldıkları süre içinde gelir kaynağı oluşturmak üzere kurulmuş bir fondur. Adı üstünde işçinin fonudur. Sosyal devlet işçinin fonundaki açığı kapatır, onu büyütür. Peki, iktidar ne yapıyor? Bütçedeki açığı fonla kapatmaya çalışıyor. İşsizlik Fonu rakamlarına bir bakalım, 2019'da işsizlik sigortası için işçiye ödenen 10,4 milyar iken işverene ödenen 16 milyar lira yani 2019'da fondan işveren teşviklerine ayrılan pay tamı tamına yüzde 44. Son altı ayda işsizlere işsizlik ödeneğinden toplam 5 milyar 616 milyon TL ödenirken işverenler fondan işsizlere göre 7.1 milyar lira fazla yararlandı. Rakamlar ortada, fondan işçiler dışında herkes yararlanıyor. Meclis kürsüsünden sesleniyoruz: Çekin elinizi işçinin cebinden, İşsizlik Fonu, yağma Hasan'ın böreği değildir arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de fonlar tarihi, yağmalamaların tarihidir. Fakir Fukara Fonu için 2011 Sayıştay Raporu diyor ki: "Fondaki kaynaklar bürokratların kuruyemiş, kozmetik parası oldu." Güya işçileri konut sahibi yapmak için, ücretlerden zorunlu kesintilerle oluşturulan Konut Edindirme Yardım Fonu'nun akıbeti de farklı olmadı.

Zorunlu Tasarruf Fonu'na gelirsek, bu Fon ile çalışanlar, tasarruf etmek yerine ceplerinden devlet bütçesine oradan da sermayeye kaynak aktarmak zorunda kaldılar. Bugün ise İşsizlik Sigortası Fonu da daha öncekiler gibi işçilerden sermayeye kaynak aktarmak için sürekli olarak yağmalanıyor. İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanan kısa çalışma ödeneği de işçilerin yararlandığı değil, patronların ücret yükümlülüğünden kurtarıldığı bir uygulama hâline gelmiştir. Fonun yağması bununla bitmiyor, İŞKUR'a göre: Fon kaynaklarının yaklaşık yüzde 80'i tahvillere yatırılmış durumda, yani fondan düşük faizle devlete borç verilmiş. Neden? Kamu bankalarının inşaat sermayesini ayakta tutmak için verdiği düşük faizli konut kredilerinin zararlarını ve nihayet devlet bütçesinin açığını kapatmak için. Kısacası, işçimizden yapılan kesinti, yerli-yabancı tefecilere faiz olarak gönderiliyor, yazıktr!

Değerli milletvekilleri, işsize cimri patrona cömert İşsizlik Sigortası Fonu'nu gerçekten işçimizin, emekçimizin fonu yapmak için, yapılması gerekenler nelerdir diye sorduğumuzda şunları söyleyebiliriz: İşsizlik sigortasının amacı dışında kullanılmasına derhâl son verilmelidir, aktif iş gücü programları fondan değil Türkiye İş Kurumu bütçesinden karşılanmalıdır, işsizlik ödeneğinden faydalanma koşulları kolaylaştırılmalıdır, ödeme süreleri ve miktarları artırılmalıdır, fondan yararlanan işçi sayısı artırılmalıdır, İşsizlik Fonu üzerinden yapılan yanlış yatırım tercihleri nedeniyle fonun uğradığı zarar hazine tarafından karşılanmalıdır, fon bütçesinden iş verenlere yapılan teşvik ve desteklere son verilmelidir, fonun yönetimi işçilerin doğrudan seçtiği temsilcilere bırakılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, Soma'da 13 Mayıs 2014 tarihinde meydana gelen kaza sonrasında, kıdem tazminatlarını alamayan işçilerimiz mağdur olmuştu. Bir düzenleme yapıldı, bu düzenleme olumlu ancak eksiktir. Hâlen kıdem tazminatı kapsamına alınmayan 800 civarında madencimiz var. Soma'da Uyar Madencilik ve diğer madenlerde çalışıp tazminat alamayan işçiler ve 2014 Ermenek maden kazası sonrası tazminat alamayan işçiler bu düzenlemeye dâhil edilmelidir. Ayrıca müracaat süresi uzatılmalı, ödeme süresi kısaltılmalıdır. Bu noktada insan sormadan edemiyor: Neden bu kadar süre işçileri ve ailelerini mağdur ettiniz ve neden yine yarım yamalak bir düzenleme yapıyorsunuz? Beş yıldan beri Grup Başkan Vekilimiz Özgür Özel olmak üzere, Manisa Milletvekillerimiz olmak üzere bunun her zaman kavgası veriliyor. Yapacaksınız bu işi tam yapın. (CHP sıralarından alkışlar) Selam olsun "Yüz kararı değil, kömür kararı; böyle kazanılır ekme parası." diyenlere, selam olsun yer altında ekme kavgası verip yer üstünde hakları için mücadele edenlere.

Değerli arkadaşlar, bu kürsüden iktidara diyoruz ki: Kursağındaki her lokmanın yarısına gözünü diktiğiniz bu halk Cumhuriyet Dönemi boyunca hiçbir iktidara nasip olmamış bir teveccüh gösterdi, sizi tek başınıza on sekiz yıl iktidar yaptı. Siz ne yaptınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen Sayın Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

Her fırsatta “Nasıl daha fazla hak gasb ederim?” bunun hesabını yaptınız. “‘3Y’yle -yoksulluk, yolsuzluk ve yasaklarla- mücadele edeceğiz.” dediniz ve bugün Türkiye’nin en büyük sorunları yoksulluk, yolsuzluk ve yasaklar. Soruyorum sizlere, tek başına her türlü yetkiyi elinde tutan bir iktidar, on sekiz yılda ekonomiyi neden düzeltemez ya da ekonomiyi düzeltmek için kaç on sekiz yıla daha ihtiyacınız var? AKP’nin uyguladığı politikaların ne kadar yanlış olduğunu bu ülke halkı bizzat deneyerek, test ederek, pratiğe dökerek görmüştür. Artık, AKP iktidarının kredisi halk nezdinde bitmiştir. Nâzım Hikmet’in dediği gibi “Çok alametler belirdi, vakit tamamdır.” En fazla üç sene ömrünüz kaldı. Bu süreç içinde gasbınızdan kurtardığımız her hak, yağmanızdan kurtardığımız her kuruş, talanınızdan kurtardığımız her doğa parçası, ülkeye verdiğiniz ağır hasardan çocuklarımızın geleceği için kurtardıklarımız olacaktır diyorum, saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Yüz yıllık enkazı devraldık.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

73.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı’nın görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir süredir Sayın Kalaycı’nın salonda olmasını bekliyoruz. Tabii, tutanak altında ben “arkadan konuşma” diye bir şey kabul etmiyorum, hani her zaman da bu mümkün değil ama ben burada olduğu bir anda konuşmayı tercih ettim.

Sayın Kalaycı uzun yıllardır birlikte çalıştığımız, ikili ilişkilerde nezaketine saygı duyduğumuz ama muhalefetinin ve dilinin sert olduğunu bildiğimiz birisi. Bugün de konuşurken tutanak altında şöyle şeyler söyledi bize, onu istedim: “Bu süreçte Türkiye ekonomisi için karamsar senaryo yazanlar, ekonominin çöktüğünü söyleyenler ters köşeye yatmışlardır. Kötümser tablo çizenler bir yandan niyetlerinin kötülüğüne, diğer yandan da yalın gerçekleri kavrayamamanın cehaletine mağlup olmuşlardır.”

Ben “Sayın Kalaycı’yı tanıyorum, bir de bakalım tutanaklar ne söylüyor?” dedim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Mesela, ben şöyle konuşsam Sayın Zengin: “Bugün emekliler insanca yaşayamıyorsa, mutlu ve huzurlu değilse, aldıkları aylık yetmiyorsa, şiddetli geçim sıkıntısı çekiyor ve borçtan bunaldıysa, bunun faili de müsebbibi de sorumlusu da AKP hükümetleridir. Emeklilerimizin cebine giren her kuruş; zamlara, faize, vergiye gitmektedir. AKP, emekliyi borca batırmış, krize sokmuş, elinde avucunda ne varsa gasbetmiştir. Emeklilerimiz yıldan yıla fakirleşmiş, sefaletle demir atmışlardır. 11 Mart 2015, MHP Grubu Adına Mustafa Kalaycı.”

Benzer 9 tane tutanak işaretledim. Kiminde, AKP’nin emekliye sürekli masal okuyan bir Maliye Bakanına sahip olduğunu; bu Hükümetin hayat pahalılığından, gıda fiyatlarına zamlardan haberinin olup olmadığını; AK PARTİ iktidarının yoksulların hâlinde anlamayan bir iktidar olduğunu söylüyor. Kiminde: “Elbette yaptıkları bu haksızlıkların, hukuksuzlukların, yolsuzlukların AKP’ye bir faturası çıkacaktır. AKP, 7 Haziranda milyonlarca işsiz, çalıştanın ve emeklinin sillesini yiyecek ve bir daha kendine gelemeyecektir.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yine -burası çok dikkat çekici- MHP Grubu adına aldığı tüm sözlerde: “Hükümetin çizdiği pembe tablolar artık acı gerçekleri saklamakta yetersizdir. Yapısal sorunlar, adaletsizlikler, dar boğazlar daha da ağırlaşmış; Türkiye ekonomisi tabiri caizse tıkanmış, yolun sonuna gelmiştir. 8 Mart 2016.” Bu cümlelerden sonra şunu söylüyorum: “Kötümser tablo çizenler bir yandan niyetlerinin kötülüğüne, diğer yandan yalın gerçekleri kavrayamamanın cehaletine mağlup olmuşlardır.” denseydi ne hissederdi? Burada bu kötümser tabloları çizen AKP’ye de bugünkü AK PARTİ’ye de biz eleştiri yapıyoruz, AK PARTİ’nin bu ekonomi politikaları arasında. O zaman Berat Bey bir başka Bakanlıkta, bugün ekonominin başında; damat eleştirisi var, Maliye Bakanı eleştirisi var, emeklinin hâlimden anlamamak var, batan gemi var, karaya oturmuş ekonomi var, hepsi Mustafa Kalaycı’nın tutanaklarında var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Şimdi, bize diyor ki: “Kötümser tablo çizenler kötü niyetlerinin yanında cehaletlerine mağlup olmuştur.”

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Doğru diyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben Sayın Kalaycı’ya daha ne söyleyeyim? Tarihle ve tutanaklarla baş başa bırakıyorum kendisini. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED FATİH TOPRAK (Adıyaman) – Sayın Başkanım, CHP’nin grup toplantısında da herhâlde.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Kalaycı...

74.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı’nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bir polemige girmeyeceğim, önce şunu söyleyeceğim: Müflis tüccar eski defterleri karıştırmış. (MHP ve AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Değerli Başkanım, 15 Temmuz gibi hain bir alçak darbe girişimini yaşadık. 15 Temmuz bir milat, o tarihten bu tarafa yaşadığımız olayları hepimiz biliyoruz; terör saldırılarını, güney sınırlarımızda nasıl terör devleti oluşumu olduğunu, millî güvenliğimizin nasıl tehdit edildiğini, Doğu Akdeniz’deki durumu, bütün bunları göz ardı ederek bir değerlendirme yapmak yanlış, benim orada vurguladığım o. Yani Türkiye’nin başına gelen bunca olaya ve buna karşı verilen başarılı mücadeleye rağmen ekonomide oluşan hasarı göz ardı ederek yanlış değerlendirme yapmanın eleştirisini yaptım ben orada.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Daha fazla uzatmayacağım, teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel...

75.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, şimdi, müflis tüccar eski defterleri karıştırır, bir işten kâr etmiş eskiden, sonra işler kötüye gitmiş, tükenen, batan ve yavaş yavaş tükenmekte olan bir ticareti anlatır. Şimdi, siz, yüzde 51 oylardan 40’lara, 30’lara gerileyen bir iktidara destek olurken 51’i değil 41 bile sizi kurtarmazken karşınızda güçlenen muhalefeti “müflis tüccar”a benzetiyorsanız, bu benzetmede bir arıza var kim iflas ediyor kim eskileri alıyor.

Ama esas mesele Şu: Şimdi, yarınki sosyal medya komisyonunda görüşülecek bir kanun var ya, kanunda “unutulma hakkı” var ya, Adalet ve Kalkınma Partisinin onu geçmiŐteki FETÖ paylaşımları ve birtakım sosyal medyayla ilgili aramalarda karŐılarına onları mahcup eden Şeylerle ilgili çıkıyor. Benim Kalaycı’ya nerim: Bu nergede nasıl ortaklaŐtınız, siz de bu aklanma, temizlenme, geçmişi unutulma hakkını tutanaklar yönünden talep edin efendim.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Peki, Sayın Kalaycı, buyurun.

76.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Manisa Milletvekili zgr özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, polemik yapmak istemediğimi söyledim ama anlaşılan o ki zgr Bey -polemik ustası-polemiği seviyor.

Ben sadece Şunu söyleyeceğim: Biraz önce de ifade ettiğim gibi, bunca olay gelmiş Türk milletinin başına, Türkiye'nin başına ve bunlara karşı büyük başarı sağlanmış, en son salgınla ilgili ekonomideki hasarı gidermeye yönelik başarılı tedbirler alınmış, uygulanmış. (CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hangi başarılı tedbirler ya!

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Dinle, dinle!

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Konuşmama bakarsanız, konuşmamda satır satır verdim sanayi üretiminden PMI verisine kadar. Bunlar büyük başarı. Yani bunu daha önceki yaşanan olaylardan çıkışta IMF, Dünya Bankası bile kabul etti Türkiye'nin zor bir dönemden çıktığını.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – nk çok yüksek küçülme ngrmŐlerdi Türkiye ekonomisi için. 2019'un ikinci çeyreğinden itibaren toparlandı, yüksek büyüme sürecine girdi ama Şimdi de coronavirus nedeniyle tekrar tüm dünyada olduğu gibi Türkiye de olumsuz etkilendi ama bundan da kısa sürede yukarı çıkış başladı. Biz buna “V ıkıŐı” diyoruz. Nisanda dibi gördük ama mayısta, özellikle de haziranda -makroekonomik göstergelere bakan arkadaşlar bilirler- büyük bir toparlanma var, tekrar büyüme sürecine girdik ki tüm dünyada en önemli göstergelerden biri PMI göstergesi haziran ayında 53,9, yirmi sekiz ayın rekorunu kırdı. Bu bile tek başına Türkiye'nin bir büyüme sürecine girdiğini gösteriyor. Yani bunlardan niye rahatsız oluyorsunuz ki? Ben onu anlamıyorum.(MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Niye rahatsız olayım?

BAŞKAN – Sayın zel, buyurun.

77.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin tekraren açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir kere Sayın Kalaycı'yı daha fazla yormak, üzmemek istemem “Neden rahatsız oluyorsunuz?” kısmı dışında... (CHP sıralarından alkışlar)

Şunu söyleyeyim: 15 Temmuz gerekçelendirmesi... Zaten benim anlatmaya çalıştığım mesele de bu. Siz teknik birisiniz, rakamları görüyorsunuz. 2002-2007 arası dünyada sıcak paranın bulunduğu, Türkiye'ye geldiği, millî gelirin 11 bin dolarlara geldiği yerde çok sert muhalefet ediyordunuz, “Başarı yok.” diyordunuz. Bugün, 10 yıl içinde millî gelir, bırakın artmayı 2 bin, 2.300 dolar daha azalmış ve siz, sadece kendi pozisyon değişikliğinizden mütevellit o gün başarı olarak görmeyip eleştirdiğiniz şeyin çok daha gerisindeki bir ekonomik gidişatı bugün, başarı diye söylüyorsunuz. Ben size şunu söyleyeyim: 15 Temmuz gerekçeniz olmasa -ki bunun nasıl bir maddi karşılığı var- yani siz taraf değiştirmesiniz, bugünkü şeye “V” değil, şimdi çıkıp diyecektiniz ki: “Krizin tam dibindeyiz, ‘L’ gidiyoruz.” diyecektiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum. Bir cümle...

Siz, ekonominin bundan iyi gittiği dönemlerin en sert muhalifi, bugün “15 Temmuz oldu da ondan ben göstergeleri olumlu görüyorum.” dersiniz, işin teknik değil, baştan aşağı, sırlıslıkla siyasi ve kendi pozisyonunuzu korumak için gerekçeler üreterek ve rakamları çarpıtarak söylediğiniz izlenimini yaratırsınız. Benim derdim polemik değil, bu somut gerçeği ortaya koymaktır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kalaycı son kez söz veriyorum, lütfen.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Özgür'e vermen lazım Başkanım.

BAŞKAN – Gel sen otur, burada yönet.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Oturacağız yani.

BAŞKAN – Beceremezsin sen bu işi.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Tarafsız ol Başkan!

78.- *Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Milliyetçi Hareket Partisinin görüş ve düşünce itibarıyla dün neredeyse bugün de orada olduğuna ilişkin açıklaması*

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bir defa olayları değerlendirirken çok iyi analiz yapılması gerekmektedir. Öncelikle şunu ifade edeyim: Milliyetçi Hareket Partisi görüş ve düşünce itibarıyla dün neredeyse bugün de orada. Bizim sevdamız Türkiye, Türk milleti.

Sadece şunu soracağım size Özgür Bey: Allah muhafaza, 15 Temmuz darbe girişimi başarılı olsaydı MHP'nin bir anlamı var mıydı, CHP'nin bir anlamı var mıydı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoktu.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şu anda böyle konuşabilir miydik?

Şimdi “Millî gelir düştü.” diyorsun da niye düştü? Ben onu izah etmeye çalışıyorum. Yani yaşadığımız onca olay var, şu on yıl içerisinde yaşadığımız onca olay var. Bu olaylarda verilen mücadelenin ekonomiye bir faturası var, bunları görmezden gelmememiz lazım. Yani o nedenle daha fazla da bir şey söylemek istemiyorum. Milliyetçi Hareket Partisi elli bir yıldır savunduğu fikirleri aynen devam ettiriyor, dimdik duruyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEKİR BAŞEVİRGİN (Manisa) – Söylediğinizin arkasında mısınız?

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bu süreçte de Türkiye’ye karşı yürütülen operasyonlar karşısında AK PARTİ’yle birlikte kurduğumuz ittifak sürecinde birlikte mücadele veriyoruz ve verdiğimiz mücadelede de başarılıyız. Hepsinde de 15 Temmuzda da terör saldırılarında da güney sınırlarımızda yaşanan olaylarda da Doğu Akdeniz’de de -Allah’a şükür- büyük bir başarıyla Türkiye mücadelesini devam ettiriyor. Bu birlikteliğin sağladığı bir sonuç.

Teşekkür ediyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, sadece soruya cevap verin.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sataşma yok Sayın Başkanım.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Usulde böyle bir şey mi var Başkan?

BAŞKAN – Çünkü onun dışında bir sataşma yok.

Evet, alayım sorunun cevabını.

79.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Parlamentonun, seçilmiş Hükûmetin ve demokrasinin arkasında olduklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Zaten eğer soru sormasaydı bir şey demeyecektim, onu söyledim.

Soruya cevap şu Sayın Kalaycı: 15 Temmuz başarılı olsaydı aynen, hiçbir partinin manası olmayacaktı ama bunu sorduğunuz kişi ne 15 Temmuzun olmasını ne de o geceki duruşunu sorgulayamayacağımız bir kişi ve bir parti.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Hadi oradan be!

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben sorgulamadım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz 15 Temmuz gecesi bütün varlığımızla geldik, burada hem de hiç çekinmeden şunu dedik: “Parlamentonun, seçilmiş Hükûmetin, demokrasinin arkasındayız. İlk demokratik, serbest seçimler yapılan kadar ana muhalefet partisiyiz; bir başka talebimiz yoktur.” Bugün, 15 Temmuz başarısız olduysa o gece burada olan bütün partilerin; ertesi gün duruş gösteren, imza koyan bütün partilerin; o gece buradaki 114 milletvekilinin hepsinin canını ortaya koyması vardır. Sorunuzu bu şekilde cevaplamış olayım.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Zengin...

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bir söz rica ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

80.- Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'dan oturumu yönetirken usul anlamında hassasiyet rica ettiğine ilişkin açıklaması

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Şimdi, doğrusu, benim usule itirazım var. Bir tarafıyla aslında keyifli karşılıklı konuşmalar fakat bu çok, böyle, serbest zamanda bir muhabbete dönüyor belli bir aşamasından sonra. Burada amaç belli yani itiraz söylenmiş, cevaplar verilmiş. Bu manada ben sizden yönetim konusunda usul anlamında bir hassasiyet rica ediyorum.

Ayrıca, tabii, arkadaşımız size bir laf attı, attığı laf yanlış da olabilir ama konunuzun icabı, bulunduğunuz yerde kendisine verdiğiniz cevapların da bu konunuzla uyumlu bir cevap olması gerektiğine inanıyorum; onu bir hatırlatmak istedim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, sürecin görülmesini sağlamaya çalıştığına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Teşekkür ederim Özlem Hanım ama çok demokratik davranmaya çalışıyorum. Özellikle milletvekili arkadaşlarımızın sizin bu tartışmalarınızdan ne kadar rahatsız olduğunu da biliyorum. Onun için, biraz daha fazla zaman vererek bu süreci sizin de görmeyi sağlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Yok, biz görüyoruz zaten.

BAŞKAN – Beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.14

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.23

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Rümeyza KADAK (İstanbul)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 116’ncı Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 225) (Devam)

BAŞKAN – 225 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Evet, birinci bölüm üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Düzce Milletvekili Sayın Ayşe Keşir.

Buyurun Sayın Keşir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

225 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerinde grubum adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifimiz, Covid-19 süreciyle ilgili ekonomik ve sosyal hayatın devamı, canlanması gereği hususlarında birtakım düzenlemeler içermektedir. Bununla birlikte teklifimizin ilk maddesi Dijital Mecralar Komisyonunun kurulmasıyla ilgili. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte sosyal medya platformları günlük hayatımızın vazgeçilmez bir parçası oldu. Hem çok sesliliğin hem etkin iletişimin önemli araçlarından biri. Fakat bununla beraber bazı kriminal davranışlar da bu ağların yaygınlaşmasıyla beraber hayatımıza girerek yöntem değiştirdiler. İnternetin karanlık taraflarıyla karşı karşıya kalmaya başladık; çocuk pornografisi, illegal bahis, terör örgütü faaliyetleri, silah ve insan kaçakçılığı gibi. Bu da, tüm kullanıcılar için ciddi bir risk oluşturmaktadır.

Bununla beraber, kişilik haklarının korunması, özel hayatın gizliliği ve diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı davranışları da yine bu platformlarda görmektediriz. Meslek mensubu bir gazeteci olarak, okullu bir gazeteci olarak söylüyorum: Sosyal medya ve dijital platformlar, sorumsuz medya ya da sorumsuz platformlar değildir, olmamalıdır. Konvansiyonel medya araçlarının bağlı bulunduğu hukuki çerçevenin mutlaka bu alanlarda, bu yeni medya alanları içinde uygulanması ihtiyaç hâline gelmiştir. Özellikle kadın ve çocuklarla ilgili, kişilik haklarına zarar veren, zedeleyen dezenformasyona ve mezenformasyona fırsat vermemek son derece önemlidir. Sadece bir örnek vereceğim: Almanya, 1 Ekim 2017 tarihinde sosyal ağların düzenlenmesi kanununu çıkarmıştır. Hem AB ülkeleri hem Amerika Birleşik Devletleri -Kuzey Amerika ülkeleri de- bu alanda gerekli tedbirleri alma ihtiyacı hissetmektedir.

Bununla birlikte teklifimiz olan kanunun devam eden ilgili maddelerinde... Biliyorsunuz, pandemi süreci, sadece Türkiye'nin yeni deneyimlediği bir şey değil; bu süreçle, bir salgınla mücadeleyi, modern dünya olarak hep birlikte deneyimliyoruz. Onun için bu, sadece Türkiye'nin yaşadığı bir süreç değil, tüm dünyanın karşı karşıya kaldığı, aslında bir anlamda hastalıkta da eşitlendiği bir süreç. Pandemi sürecinde ekonomik aktiviteler, tabii alınan tedbirlerle azaldı ve çalışma hayatında olanların bu süreçten en az etkilenmesi için pek çok tedbirler aldık; iş akdinin feshedilmesini önleyici tedbirler, beraberinde kısa çalışma ödeneği, nakdî destek gibi tedbirler alındı. Ama bununla birlikte, sürecin biraz daha seyrekleşmesi ve mücadelede mesafe katetmemizle beraber, hem ekonomik hayatın canlanması hem de özellikle işçinin ve işverenin çalışma hayatına olan aidiyetinden uzaklaşmaması ve aidiyetin sağlanması için bazı tedbirlere ihtiyaç duyuldu. Özellikle birinci bölümde geçecek olan bazı maddeler -birinci bölümün maddeleri- bu konuya dikkat etmektedir.

Bununla birlikte az önce soru-cevaplarda bazı rakamlar verdim, tekrara girmeyeceğim o rakamlar noktasında ama burada önemli olan kısa çalışma ödeneği ve nakdî destekte bir rakam vereceğim sizlere: Sadece haziran ayında 3,3 milyar lira ödeme yapıldı. Toplamda yapılanı söyleyeyim: 477.802 iş yeri kısa çalışma ödeneği ve nakdî destekten faydalandı ve toplamda 16,7 milyar TL İşsizlik Fonu'ndan işçilerimize ödendi, bu süreçten en az şekilde etkilenmeleri için.

Bununla birlikte, kanun teklifimizde bu iki ödeneği kullanan iş yerlerinin normal çalışma hayatına ve üretime geçmeleriyle ilgili bir işveren teşviki var, yine sadece üç ayla sınırlı. Buradaki aylık maliyette de yaklaşık 4 milyarı biraz geçen bir rakamdan bahsediyoruz ve bunu 3'le çarptığımızda, üç ayda aşağı yukarı 12 milyarlık bir total bütçeden bahsediyoruz. Hâlbuki biz şu ana kadar üç aylık dönemde 16,7 milyar TL İşsizlik Fonu'ndan kullanmışız, aşağı yukarı arada 4,5 milyar TL İşsizlik Fonu'nda da – tırnak içinde söylüyorum- bir tasarruftan bahsedebiliriz.

Aslında söyleyecek çok notum var ama bir kısmıyla tekrara girmek istemiyorum. Bununla birlikte, tabii iş akdinin feshi konusu, biliyorsunuz bu konuda pandemi sürecinde aldığımız tedbirlerin en önemli başlıklarından biriydi. Fakat bununla birlikte bazı istisnalara ihtiyaç duyuldu, özellikle işverenlerin ya da iş sözleşmeleri biten kurumlar için söyleyeyim yani iş yerinin başka sebeplerle, normal sebeplerle kapanması hâlinde iş yeri, kapanışını ilan edecek ama fesih engelinden dolayı iş yerini kapatamıyor ya da iş yeri bir sözleşme yapmış, bir iş almış ve işi bitirmiş, artık devamı yok o işin ama çalıştığı işçiyle akdini feshedemiyor. Buna benzer bazı örnekleri uygulamak için birkaç istisna yine bu kanunla geliyor.

Bir önemli konu, çok önemsedğim bir konu: Biliyorsunuz Cumhurbaşkanımıza süreyi uzatma yetkisi verdik kısa çalışma ödeneği ve nakdî ödenekle ilgili ama bazı sektörler artık üretime geçti ve normalleşiyor. Bu sektörler bugün başka yarın başka olabilir, çünkü pandeminin yarın bize ne getireceğini bilmiyoruz ya da bölgesel farklılıklar olabilir. Onun için, çok sektör zikretmeyi kendi adıma sakıncalı buluyorum ama bununla birlikte, normalleşen ve normalleşme eğilimi olan sektörlerle ilgili bunun kaldırılması, ya sektör sektör ya da tamamı üzerinde yine uzatma yetkisini ilgili teklifimiz sunmaktadır. Tekrar söylüyorum, söyleyecek çok konu var ama bir kısmını az önce soru-cevaplarda cevaplandırdım.

Ben kanunumuza vereceğiniz desteğe şimdiden teşekkür ediyor, heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına ilk söz Hatay Milletvekili Sayın Barış Atay Mengülluoğlu'nun.

Buyurun Sayın Mengülluoğlu. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Hatay) – Haklarını savunmak için sokakları dolduran, iktidarın ve kolluk güçlerinin saldırısına rağmen geri adım atmayan, İstanbul Sözleşmesi için direnen kadınları, Suruç için direnen gençleri ve bugün Soma meydanında bizleri izleyen, “İşçi mi patron mu?” diye soran Somalı maden işçilerini selamlıyorum.

İşçi sınıfının en önemli önderlerinden, Türkiye İşçi Partisi kurucusu ve DİSK’in Kurucu Başkanı Kemal Türkler’i katledilişinin ölüm yıl dönümünde saygıyla anıyorum.

Ve soruyorum: Bir ülkede savaş çıktığında neler yaşanıyor hiç dikkat ettiniz mi? İlk olarak kadın, çocuk, genç, yaşlı demeden insan hakları ihlalleri yaşanıyor. Savaş karşıtları, muhalifler vatan haini diye yaftalanıyor. Hava alanlarının pistleri yok ediliyor. Su kaynakları kirletiliyor. Tarım alanları kullanılamaz hâle getiriliyor. Ormanları yakılıyor. Tarihi eserleri, ören yerleri yok ediliyor. Kültürüne, sanatına edebiyatına saldırılıyor. Medya ele geçirilip basın özgürlüğü ortadan kaldırılıyor. Gazeteciler tutuklanıyor, halk kutuplaştırılıyor, ekonomi çöküyor. Sermaye sınıfı destekleniyor. Ülkenin tüm kaynakları ulusal ve uluslararası sermayedarlara peşkeş çekiliyor. Devlet yönetiminde söz sahibi olan çeteleşmiş güç odakları oluşuyor. Sizin iktidarınız döneminde bunların hangisi olmadı bu ülkede?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hiçbiri.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Hiçbiri (!)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsisi.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Kadın, çocuk cinayetleri ve istismar artmadı mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Her yerde var.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Avukatından öğrencisine, sanatçısından düşünürüne, siyasetçisinden sivil yurttaşına kadar iktidara muhalif herkes türlü bahanelerle tutuklanmadı mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İngiltere’de var, Almanya’da da var, o çok sevdiğiniz Fransa’da var.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Atatürk Havalimanı kapatılıp pistlerine inşaat yapmadınız mı?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Terörist onlar, terörist.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Derelere santral yapılmasına izin verip suları kirlemediniz mi? Yakılan ormanlık alanlara otel yapılmasına izin vermediniz mi, villalar inşa ettirmediniz mi? Tüm medya ele geçirilip basın susturulmadı mı, gazeteciler tutuklanmadı mı? On sekiz yılda aldığımız kararlarla ya da teslim ettiğiniz kişilerle ekonomiye can çekitirmediniz mi siz? Peki, var olan sermaye sınıfını güçlendirip yandaş sermaye sınıfı yaratıp ihya etmediniz mi? Bunların ve uluslararası sermayedarların ülkeyi talan etmesine göz yummadınız mı? Devlet yönetimine çeteleri de mi sokmadınız?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayal dünyasında yaşıyorsun.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Soruyorum: On sekiz yılda bunların hangisi olmadı?

Bak, lafı eğip bükmeye gerek yok. Siz, resmen bu ülkenin emekçi halkına savaş açtınız. Öyle, iddia edildiği gibi yarısına falan da değil ha, size oy verenler dâhil, bu ülkenin alın teriyle geçinen bütün halkına savaş açtınız. İttifak kurduğunuz sermayedarlar hariç her şeye düşmansınız ve bu düşmanlığı, savaşı ifşa eden, karşısında duran, mücadele eden herkesi sindirmeye çalışıyorsunuz.

Merak ediyorum iki gündür; İŞİD tarafından katledilmiş 33 genci anmak isteyenlere niye saldırır bir devlet ve kolluk güçleri? Vaşşice ve canice katledilmiş bir kadını anmak isteyen, sesi olmak isteyen kadınlara niye saldırır, niye saçlarından tutup sürükler, niye gözaltına aldırır? (CHP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – O çok sevdiğin Fransa’da nasıl yapıyor?

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Ya, bir sus da dinle! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bağırma!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Adam gibi konuş!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne biçim konuşuyorsun?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Adam gibi konuş! Adam gibi konuş!

BAŞKAN – Sayın Güler, müdahale etmeyin konuşmacıya.

Sayın Mengüllüoğlu, siz Genel Kurula hitap edin.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Çocukların istismar edilmesine, tren katliamının sorumlularının bulunmasının istenmesine, yüzlerce kişinin madende can vermesine, insanların meydanlarda bombalarla katledilmesine ses çıkaran, hesap soran herkese saldırmak nasıl bir aklın ürünüdür?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Adam gibi konuş! Adam gibi konuş!

BAŞKAN – Sayın Güler... Sayın Güler...

Sayın Mengüllüoğlu, Genel Kurula hitap edin.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Adam gibi konuş! Adam gibi konuşacaksınız. Saygısız, terbiyesiz adam!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Düzgün konuş, yalan konuşuyorsun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Adam gibi konuşacaksınız!

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Siz kimi savunuyorsunuz, neyi koruyorsunuz?

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Adam gibi konuşacaksınız! Terbiyesiz adam!

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Ben nasıl konuştuğumu biliyorum. Birazdan çıkarsın, adam nasıl konuşur gösterirsin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Edepsiz!

BAŞKAN – Sayın Mengüllüoğlu, Genel Kurula hitap edin lütfen.

Sayın Güler...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şımarık şey.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Saygısız be!

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Şimdi gündemde var? Sosyal medyayı ve dijital her türlü platformu iyice baskı altına alabilmek için komisyon kurulması ve belki önümüzdeki hafta bununla ilgili yasa çıkarılması. Neden? çünkü bu saydıklarımız ve bu ülkede yaşanan daha birçok şeyi hepimiz sosyal medyadan öğrenebiliyoruz, başka bir yerden öğrenemiyoruz. Çünkü insanlar sosyal medyada tepki gösteriyor, çünkü insanlar sosyal medyada örgütleniyor, size hesap sormaya çalışıyor. Tabii, doğal olarak hoşunuza gitmiyor. Niye gitsin? Örneğin sosyal medya olmasa, istediğiniz gibi müdahale edebilseniz ne olurdu? Çorum Müftülüğünün “Kocanız size vurursa suçlayıcı konuşmayın, yanından uzaklaşın. Sevdiği şeyleri yapın, çay içerken sakince neden vurduğunu sorun.” dediğini öğrenemeyecektik.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yalan!

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Bakın, ben uyarılmış olayım: Tarihte hiçbir iktidar yok ki halka karşı giriştiği savaşı kazanmış olsun. Emin olun, bizler bu ülkenin geleceğini tekrar inşa edeceğiz. Kadınlar, çocuklar korkmadan özgürce yaşayacaklar. Kimse gökkuşağı görünce paranoyalara kapılmayacak. En temel gereksinimlerimizi ithal etmeyeceğiz çünkü tarım alanları geri gelecek. Ormanlar tekrar yeşerecek, dereler yine gürleyecek. Bu ülkenin üzerine çizdiğiniz kara çizgileri sileceğiz, kara bulutları da dağıtacağız ve böyle bir ülkede yaşamının ayrıcalığını siz de yaşayacaksınız, emin olun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Atay.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum.

Fakat yaşarken o sırada nerede olacağınızı iktidarınız boyunca yaptıklarınızın sonucu belirleyecek, onu da yeniden inşa edilecek hukuk sistemi ve gerçekten bağımsız olan yargı belirleyecek. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kendine bir ülke bul o zaman, hayal dünyasındasın.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Hatay) – Ya, çok konuşmayı seviyorsan çık konuş ya.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – İşine bak!

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Hatay) – Ya, hadi çık konuş ya.

BAŞKAN – Şahıslar adına ikinci konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay.

Buyurun Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken mücadeleci işçi önderi Kemal Türkler’i katledilişinin 40’ıncı yıl dönümünde saygıyla anıyorum.

Yine, 25 Temmuz 1981’de, 12 Eylülün en karanlık günlerinde Zeytinburnu sokaklarında katledilen, sosyalizm ve sınıf mücadelesinin değerli önderi Kenan Budak’ı burada saygıyla anıyorum.

Değerli arkadaşlar, biz burada bir tartışma yürütüyoruz ve işçilerin, emekçilerin, yoksulların hayatına değen bir tartışma olması gerekiyor. Baktığımız zaman, İşsizlik Sigortası Kanunu ve bazı kanunlarda değişikliği burada tartışıyoruz, bundan önce de Bütçe Komisyonunda ele alındı. Oysa aslında bu, ihtisas komisyonlarından Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda ele alınması gereken bir konu fakat burada önemli olan zaten bazı kanunların sarayın dehlizlerinde yapıp süratli bir şekilde Genel Kurula getirilmesi; AKP, MHP’nin parmaklarının havaya kalkmasıyla da oylanması ve geçilmesi yani burada gerçek bir emekçilerin mücadelesi, emekçilerin haklarıyla ilgili, mücadeleleriyle ilgili bir konuyu ne yazık ki konuşamıyoruz. Türkiye bugün tarihinin en büyük işsizlik kriziyle karşı karşıya ve bu işsizlik krizini nasıl çözeceğiyle ilgili bir tartışma yürütmek gerekiyor fakat burada ne yazık ki bu tartışmayı da yürütemiyoruz. Bir yasanın apar topar geçirilmesiyle ilgili bir konu var. Baktığımız zaman, Bakanlığın temsilcileri, Bakan Yardımcısı burada tarihin en utanç verici istihdam raporları yayınlandığı bir anda, bir başarı öyküsü anlatıyor bize. Yani bir başarı öyküsü varmış gibi, böylesine karanlık bir tabloda, başarı öyküsü varmış gibi bize rakamlardan bahsediyor. Oysa biz bu rakamlara baktığımız zaman -istihdam düzeyi yüzde 41’lere kadar düşmüş- dünyanın en kötü, en karanlık tablosuyla karşı karşıyayız.

Soma’dan bahsediyoruz, Soma’yla ilgili konuları tartışacağız burada fakat bakıyoruz, bugün yine, Pamukova tren faciasının yıl dönümündeyiz. Pamukova tren faciasında 41 kişi yaşamını yitirmişti ve 89 kişi de yaralanmıştı. Pamukova tren faciasından acaba ders çıkarttık mı? Hayır, çıkartmadık; ondan

ders çıkartmadığımız için Çorlu faciası yaşanmıştı. Peki, Soma'daki katliamdan ders çıkarttık mı? Hayır, Soma'daki katliamdan da ders çıkartmadık; Soma katliamından sonra da yine işçi katliamları sürüyor. Neden böyle oluyor? Çünkü aslında bu siyasi tercihlerle ilgili bir şey, sermayenin hizmetkârı olan bir iktidar, ancak sermayeye hizmet etmek için çalışmalarını yürütüyor ve işçilerin ağzına bir parmak bal çalarak onları sakinleştirmeye ve bu ağır sömürü koşullarını, ceberut devletin anlayışını sürdürmeye çalışıyor. İşçilerin sendikaları dağıtılmış durumda, örgütsüzleştirilmiş durumda ve yıllardır işçiler hakları için mücadele ediyorlar, yıllardır Soma işçileri cezasızlık politikasıyla karşı karşıya kalmaya devam ediyor.

Burada konuştuğumuz konularla ilgili olarak sendikaların talepleri var. Bakın, bu sendikalardan Bağımsız Maden İşçileri Sendikasının şöyle bir talebi var, diyor ki: “Uyar Madencilik de bu yasanın içerisine alınsın.” Uyar Madencilik yıllar içinde mağdur ettiği yüzlerce işçi var ve bu işçiler bugüne kadar hiçbir haklarını alamadılar. Neden bu şirketler işçilerin haklarını gasbediyor, onları çalıştırıyor, ücretlerini vermeden sokağa atıyor, kıdemlerini vermeden sokağa atıyor; meslek hastalıkları ve iş kazaları karşısında hiçbir sorumluluk üstlenmeden işçileri bildiği gibi eziyor ve neden iktidar bunun üzerine gitmiyor? Sizin elinizi ne tutuyor, biz size bunu soruyoruz; elinizi tutan kim var burada?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Neden Uyar Madencilik hâlâ varlığını sürdürebiliyorken, başka kılıklarda sermayesini büyütebiliyorken işçiler 2009'dan bu yana mağdur ediliyor? Bu yasanın bunu da kapsamı gerektiğini düşünüyoruz ve bunun için gerekli adımlar atılmalıdır. Uyar Madencilik'in Türkiye Kömür İşletmelerine redevans uygulaması gereği olarak da bu sözleşmesi sebebiyle de işçilerin buradaki kayıpları bu yasa içerisine alınmalıdır diye düşünüyoruz. Yine, burada işçilerin pek çok hakkı içerilmemiş; kıdem hakları, işten atılmaları kaynaklı hakları, meslek hastalıklarından kaynaklı hakları içerilmemiş; bu hakların da bu yasa içerisine alınması gerektiğini düşünüyoruz. İhbar tazminatları, izin ücretleri ve diğer sosyal haklarının da bu yasa kapsamına alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerinde on beş dakika süreyle soru-cevap işlemine başlıyoruz.

Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Seçim bölgem Tekirdağ'a bağlı Hayrabolu ve Malkara ilçelerimizin kırsal mahalleleri Cambazdere ve Çınaraltı arasındaki ormanlık alanda çıkan yangın ciğerlerimizi yaktı. Tekirdağ Büyükşehir'e bağlı itfaiye ve Malkara Belediyesine bağlı tarım, orman, park, bahçe müdürlükleriyle beraber Tarım Orman Genel Müdürlüğüne ait helikopter ve arazözlerle mücadele ederek yangın kontrol altına alınmıştır. Yaklaşık 20-25 hektar alan kül olmuştur. Bu vesileyle tüm hemşehrilerimize geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum, inşallah Rabb'im böyle yangınları bir daha bize yaşatmaz.

Yine aynı şekilde, Covid-19 döneminde kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemeler, işsizlik ödeneği süresinden düşülmekte. Yasaya göre, “Kısa çalışma ödeneğinin süresini altı ay uzatmaya ya da işsizlik ödeneğinden faydalandırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.” denmektedir. Yani, Covid-19 salgını süresince kısa çalışma ödeneği alanlar salgın sona erdikten sonraki süreçte işten çıkarılırsa veya çıktığında işsizlik ödeneklerinden mahsup edilecektir. Mahsup edilip edilmeme konusunda yetki Cumhurbaşkanıya bırakılmıştır. Bu durumun Covid-19 salgını süresince büyük sıkıntı yaşayan ve iş güvencesini kaybeden kimseyi mağdur etmemesi için düzenleme yapılacak mıdır?

BAŞKAN – Sayın Esgin...

Yok herhâlde.

Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yıllardır Uzunköprü gündeminden düşmeyen Eskiköy sınır kapısı maalesef son yıllarda unutulmaya yüz tuttu. Corona salgınından sonra komşu ülke Yunanistan sınır kapılarını kapatmıştı. Ancak euro çok pahalı olduğu için, Türk lirası da çok düşük olduğu için Yunan çiftçiler alışveriş için Edirne ve İpsala'dan özel izinle giriş yaptılar. Keşan ve Edirne otoyollarında seyahat eden Yunan çiftçilerin en çok uğradığı yer ise Uzunköprü. Uzunköprü sanayisine ve zirai ilaç satan esnaflarımıza gelen çiftçiler alışveriş yaparak aynı gün geri dönüyorlar. Eskiköy sınır kapısı açık olmadığı için gelen çiftçilerin sayısı az. Eskiköy sınır kapısı açık olmadığı için Yunanlı çiftçiler 200 kilometre daha fazla yol yapmak zorundalar. Sorum şu: İki ülke halkının da istediği, Selanik ve Uzunköprü Ticaret Odalarının da anlaştığı, Gümrük Bakanlığının onay verdiği Eskiköy sınır kapısının açılması yönünde bir çalışmanız var mı?

BAŞKAN – Sayın Ünsal...

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Pandemi nedeniyle tiyatroların, sanatçıların, emekçilerin artan sorunlarına karşı adım atılması ve destek sağlanması gerektiğini söylememize rağmen mağduriyetler sürüyor. Sinema ve tiyatro sanatçılarına, sanat emekçilerine verilmesi gereken 320 milyon nerede, onu soruyorum; 15 Temmuz şehit ve gazilerine toplanan 309 milyon akıbetine uğrayacak. Kısaca, sanata verilen değer, bir ülkenin geleceğinin teminatıdır. Söylememiz gerekeni söylüyorum tekrar, değerli arkadaşlar; tiyatrolar bu süreçte vergilerden muaf tutulmalı, mevcut borçları için düzenleme getirilmeli; elektrik, doğalgaz ve su faturaları durdurulmalı, ihtiyacı olanlara kira desteği verilmeli, tiyatroların ve personelin mağduriyetinin giderilmesi için maaş ve SGK primleri devlet tarafından ödenmeli; tüm bu sorunların yanında tiyatro yasası çıkarılarak kamu tiyatroları ticarethane kimliğinden çıkarılıp kamusal hizmet veren sanat kurumu statüsüne geçirilmeli. Ayrıca...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kasap...

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Komisyonun cevaplama amacıyla şunu sormak istiyorum, orada gerekçede yazan şey şu: Covid salgını nedeniyle eğitimlerin aksaması ve ilgili sınavların gerçekleştirilememesinden kaynaklı olarak uzman ve hekim açıklarını önlemek amacıyla İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerleriyle ilgili, kamuya ait iş yerlerinde iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi görevlendirilmesine ilişkin hükmün yürürlüğünün ötelenmesi amaçlanmaktadır 2023'e kadar. Peki, bu 50'den az elemanın çalıştığı iş yerlerinde, şu anda, iş sağlığı ve güvenliğini ve sağlığı riske atmış olmuyor musunuz? Mezun olmayan öğrenci sayısı kaçtır? Ayrıca da iş güvenliği uzmanlarının tıp fakültesi mezuniyeti olması diye bir şey söz konusu değildir. Buna rağmen bu şekilde bir gerçek makul değildir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Tuncer...

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Görüşülmekte olan kanun teklifiyle her ne kadar işsizlik ve istihdam konuları düzenlenecek olsa da burada sadece ticaret ve sanayi sektörü göz önüne alınmış ama bu ülkenin en büyük ekonomik gelirlerinden birine sahip olan tarım sektörüyle ilgili hiçbir düzenleme yapılmamıştır. 2020 yılında çiftçilerimiz önce don, daha sonra dolu ve peşinden de sel felaketiyle birlikte büyük kayıplar yaşamış, büyük zararlar uğramıştır. Peşinden pandeminin de gelmesi ekim alanlarını ve zamanlarını daha da azaltmıştır ancak buna rağmen bu pakette herhangi bir şey yoktur. Özellikle çiftçilerimizin şöyle bir talebi vardır: Tarım kredi kooperatiflerine olan borçlarının faizlerinin silinerek anaparasının bir yıl ödemesiz 5 taksite bölünmesini talep etmektedirler. Böyle bir düşüncemiz var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

ABD'nin "Alexion" isimli ilaç şirketinin ABD'de Rüşvetin Önlenmesi Kanunu uyarınca 21 milyon dolar para cezasına çarptırıldığı basına yansımıştır. Belgelerde şirketin Türkiye şubesinin 2010-2015 yılları arasında Türkiye Sağlık Bakanlığı yetkililerine 1,3 milyon dolar değerinde rüşvet verdiği belirtilmektedir. Belgelere göre ABD'li ilaç şirketinin, Sağlık Bakanlığının ilgili komisyonlarındaki temsilcilerine rüşvet olarak nakit para, hediye ve tatil gibi biçimlerde rüşvet dağıttığı iddia edilmektedir. Ülkemizde bu olaylar bilinmesine rağmen gerek Hükümet gerekse Bakanlık nezdinde hiçbir yansımaları olmamıştır. Olay basit bir olay değildir, ortada halk sağlığını yakından ilgilendiren gerek sağlık gerekse rüşvet skandalı boyu boyunca yatmaktadır. Şu anki Sağlık Bakanlığı görevinde işini hakkıyla yaptığı alanlarda takdir edilen Sayın Fahrettin Koca'yı ve Sayın Hükümet yetkililerini bu skandal zincirlerini araştırmaya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beko...

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TÜRK-İŞ, DİSK, HAK-İŞ'e bağlı sendikalarımızın 15 Haziran günü maalesef sendikal barajları olduğundan dolayı yetkileri düşmüştür. Türkiye Büyük Millet Meclisinden bu saydığım sendikalar tekrar yetki alamazlarsa sendikalarına bağlı olan 10 bine yakın işçi ve aileleriyle birlikte 50 bine yakın vatandaşımız maalesef mağdur olacaktır. Dolayısıyla, bu Meclisten en kısa zamanda, geçmişte olduğu gibi, üç yıllık toplu iş sözleşmesi yetkisinin derhâl verilmesi gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Pınar Gültekin'in hunharca katledilmesi, kadına yönelik şiddetin önlenmesi konusunda neler yapmamız gerektiğini, neleri yapamadığımızı yeniden gündeme getirdi. Bu bağlamda, Eskişehir'de, geçtiğimiz kasım ayında, boşandığı eşi tarafından satırla saldırılarak katledilen Ayşe Tuba Arslan'ın 23 kez yaptığı suç duyurusuna rağmen hayatını koruyamamış olmamızın sorgulanması gerektiğini düşünüyorum. Bu katliamdan sonra Hâkimler ve Savcılar Kurulu yetkililerince açıklanan inceleme, aradan geçen sekiz aya rağmen hâlâ sonuçlanmış değil. Eskişehir Cumhuriyet Başsavcılığının yürüttüğü adli inceleme, soruşturmadan da bugüne kadar hiçbir sonuç çıkmadı. Biz eğer kadınları "Biz korunamıyoruz, ölüme gitmek üzereyiz." demelerine rağmen koruyamıyorsak o zaman bu ölümlerde, bu katliamlarda, bu cinayetlerde hep birlikte bizim de payımız vardır.

BAŞKAN – Sayın Komisyon, buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Başkanım, şimdi özellikle kanun teklifiyle ilgili olan sorulara cevap vermek istiyorum; kanun teklifi dışında olan sorulara ilgili kurumlarımız cevap verecektir.

Şimdi, iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili bir soru vardı, burada bazı rakamlar soruldu. Şimdi bununla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 30 Haziran 2012 yılında yayımlandı biliyorsunuz. İş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirilmeleri hariç diğer tüm maddeler, yayımlandıktan altı ay sonra yürürlüğe girdi. 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan 1 milyon 144 bin 499 iş yeri bulunmakta ve 4 milyon 737 bin 881 çalışan istihdam edilmektedir. Bu iş yerlerinde; işveren, işveren vekili, iş güvenliği hizmetleri gerekli eğitimleri alarak kendileri de bunu üstlenebilmektedir; 16 saatlik bir eğitim söz konusu, bu konuyu bilen arkadaşlarımız da bilecektir. Hâlihazırda eğitimini tamamlayan 85.500 kişiden 53.777'si sertifika almıştır. Öte yandan Mayıs ayında yapılacak ama pandemi nedeniyle iptal edilen sınavda 31.103 kişi etkilenmiştir. Tabii, şunu söylemem lazım: Az önce verdiğim 53.777'si zaten sahada aktif çalışanlar değil, onun için bu rakam sizleri yanıltmasın, 31.103 kişinin gireceği sınav ertelendiği için, kanunda bu maddeye ihtiyaç duyulmuştur.

Aynı zamanda, iş kazalarının ağırlıklı olarak yaşandığı inşaat, metal, maden, tekstil gibi tehlikeli ve çok tehlikeli sektörlerle ilgili herhangi bir öteleme, erteleme mevzubahis değildir bununla ilgili.

Diğer yandan şunu söylememe müsaade edin: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türk Eczacıları Birliği, Ankara Barosu Başkanlığı, Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği... Çeşitli ticaret odaları da var burada, işte: Karabük, Ankara, Manavgat, Karacabey, Eskişehir gibi... Bunların her birinin, burada, dosyaları mevcut. Bu konuyla ilgili, adı geçen maddeyle ilgili, önemli talepleri söz konusu. Bunu da buradan kayıtlara geçirmiş olmak isterim.

Diğer yandan, bu süreci atlatıp, salgın sürecini atlatıp üretime başlayan sektörler ve hâlihazırda üretim yapamayan sektörlerle ilgili bir soru vardı: Hem kısa çalışma ödeneği, hem de nakdî ücret desteği, çalışılmayan dönemler için işçilere geçici süreyle verilen gelir desteği sağlayan programlar. Bakın, altını çiziyorum, geçici süreyle gelir desteği sağlayan programlar. Dolayısıyla, normal çalışma düzeneğine geçen iş yerlerinin bunu yeniden talep etmesi mevzubahis değil ve bu kanunun konusu değil. Bununla birlikte, yine, coronavirus kaynaklı salgından ülkemizde birçok iş yeri olumsuz etkilendi ve sektör ayrımı da yapılmaksızın bu desteklerden faydalandılar. Bir önceki soru-cevapta ve konuşmamda da iş yeri rakamlarını verdim, onun için burada tekrara girmiyorum. Temmuz ayı sonuna kadar kısa çalışma ödeneğinin de uzatılması söz konusu, malumunuz.

Şunu önemsiyorum, burada özellikle bununla ilgili tekrar ifade etmem gereken bir konu var: 1/7/2020 tarihinden önce kısa çalışma ödeneğine başvurmuş özel sektör iş yerlerinde kısa çalışma ödeneğinden yararlanan sigortalıların iş yerindeki kısa çalışmalarının sona ermesi ve aynı iş yerindeki haftalık normal çalışma sürelerine dönmeleri önemlidir. Diğer yandan, 1/7/2020 tarihine kadar başvuruda bulunarak nakdî ücret desteğinden yararlanan sigortalının haftalık normal çalışma süresine dönmesi yine önem arz etmektedir. Bununla birlikte, teklifimizin temmuz ayında kanunlaştığını varsayarsak -yani bunun kanunlaştığını varsayarak söylüyorum bunu- düzenleme 1 Ağustos 2020 tarihi itibarıyla yürürlüğe girecektir. Bu kapsamda, kısa çalışma ödeneği sona erip normalleşmeye dönüldüğü ayı takip eden üç ay süreyle bu destekten faydalanabileceklerdir.

Bir diğer konu daha vardı, ona da cevap vermek istiyorum sürem el verdiği süre içinde.

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Tıp fakültesi mezunları sınava girmiyorlar.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bu anlamda, 16/4/2020 tarihli, 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la 4857 sayılı İş Kanunu'na geçici 10'uncu madde eklenerek, işverenlerin işçi çıkarması geçici süreyle yasaklanmıştır. Burada sadece kötü niyet -iyi niyet bulunmayan hâller- ve benzeri hâller kapsam dışıydı biliyorsunuz. Az önce konuşmamda da söyledim, tekraren sorulduğu için fayda var, cevap vermek istiyorum: Koronavirüs dışında işletmeyi kapatma gerekçeleri farklı sebeplerle olabilir. İşveren işletmesini kapatmak istediğinde biz bu istisnayı getirdiğimiz için işveren iş yerini kapatamıyor. Bununla birlikte, sözleşme akdini yerine getirdiğini... Yani bir sözleşme yapıyor işveren bir yerle ve bu sözleşme akdini yerine getiriyor yani işi bitmiş oluyor, biten işten sonra da bu işçileri çıkaramıyor. Sadece bu konularda, bu iki konuda istisna getiriyoruz. Burada tabii, önceliğimiz, işçinin iş güvenliğiyle beraber işçinin istihdam güvenliği ama bununla birlikte, iş akdi bitmiş, sözleşmesi bitmiş, iş tamamlanmış ya da iş yeri bunların dışında bir başka sebeple -Covid ya da başka bir sebeple değil, bunların dışında bir sebeple- iş yeri kapanmışsa bu durumda da süreci uzatmanın bir gereği yok. Tabii, bütün bunlarda, tekrar söylüyorum, önceliğimiz işçi hakları. İşçilerin mağduriyeti ne bunda ne nakdî ödemeye kısa çalışma ödeneğinde, işveren teşviğinde söz konusu değil, işçilerin mağduriyeti hiçbirinde söz konusu değil.

Ben yüce heyetinize teşekkür ediyorum.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, anladık ama işsizlik maaşını alıp işten çıkarsa, işsizlik maaşından sonraki mahsuplaşmayı ne yapacağız?

BAŞKAN – Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerinde önerge işlemini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 3 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

Önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Süleyman Girgin

Muğla

Cavit Arı

Antalya

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Utku Çakırözer

Eskişehir

Abdüllatif Şener

Konya

Kamil Okyay Sındır

İzmir

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen, Eskişehir Milletvekili Sayın Utku Çakırözer.

Buyurun Sayın Çakırözer. (CHP sıralarından alkışlar)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Değerli milletvekilleri, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, seçtiğiniz onurlu görevinizde size başarılar diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu torba kanunda ne var? İşçiye günde 39 liraya, aylık 1168 liraya mahkûmiyet var. İşverenin tek taraflı iradesiyle, emekçilerin ücretsiz izne zorlanması uygulaması şimdi bu torbayla kalıcı hâle getirilmekte. Bu işçiler on iki ay daha, yani 2021 Temmuzuna kadar günlük 39 liraya mahkûm edilmekte. İnsanlar 39 lirayla neyi, nasıl öderler? Kirasını mı verecek, gıdasını mı alacak, elektriği, doğal gazı mı ödeyecek yoksa çocuğunun harçlığını mı verecek? Bu kanun teklifinin yasalaşması için kalkacak eller yüz binlerce işçinin bir yıl boyunca açlık sınırının altında, asgari ücretin altında yaşamasına neden olacak. Buradan çağrıda bulunuyorum: Zorla ücretsiz izne çıkarılan bu emekçilerimize en az asgari ücret oranında destek sağlamak zorundayız.

Değerli arkadaşlarım, yine bu torba paketle üç aydır uygulanan işten çıkarma yasağı esnetilmekte. Kimler için? Başta inşaat sektörü için. Önce ekonomik kriz, ardından salgın döneminde en çok etkilenenlerin başında inşaat işçileri gelmekte. Şimdi “istihdam paketi” diye önümüze getirilen bu teklifle inşaat sektöründe işten çıkarmaların önü açılacak. Eskişehir’de salgın döneminde emekçilerimizle buluştuk, dertleştik. Bu insanlar dört aydır haftada bir, bilemediniz iki günlük yevmiyeyle aile geçindirme derdinde, evlerinin ihtiyacını ancak yardım kolileriyle karşılayabilir durumdalar. Şimdi, biz bu işçilere güvence sağlamak yerine, onları müteahhidin iki dudağı arasında çıkacak karara mahkûm ediyoruz. Değerli arkadaşlarım, bu yaptığımız büyük insafsızlıktır, vicdansızlıktır.

Görüşmekte olduğumuz 1’inci maddeye gelince, Türkiye’de sosyal medyayı karartmak, sansürlenmek için yasal düzenleme hazırlıklarının yoğunlaştığı bir dönemde bu kanun teklifine eklenen bu maddeyle Meclisimizde bir sosyal medya komisyonu kurulmakta. Hayatımızın her alanını yakından etkileyen dijital teknolojiler dünyasında bireylerin hakkını, hukukunu belirlemek ve korumak her şeyden önemlidir. Bu komisyonun ülkemizde giderek artan baskıcı, sansürcü arayışlar karşısında yurttaşın özgürlüklerini en geniş biçimde kullanmasını güvence altına alacak çalışmalar yapması önemlidir. Ama değerli milletvekilleri, bakıyoruz, bir yandan Mecliste Dijital Mecralar Komisyonu kuruyoruz, diğer yandan, eş zamanlı olarak sosyal medyayı karartmaya, sansür etmeye yönelik yasa tasarısını alelacele Adalet Komisyonuna getiriyorsunuz. Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu! O zaman ne anlamı kalıyor komisyon kurmanın? Dijital hayat, sosyal medya ve bu alanların hukuku meselesi enine boyuna tartışmamız gereken bir mesele. Bu komisyon bunun için önemli bir fırsat yaratabilir. Kuralım komisyonu, meselenin tüm yönlerine çalışalım. Vatandaşımızın hem ifade özgürlüğünü hem de hakkını, hukukunu nasıl koruyacağımızı akademisyenlerle, bu ağ sağlayıcılarla birlikte belirleyelim. Tabii ki dijital teknoloji alanındaki aktörler de Türkiye’den ekonomik fayda sağlıyorlarsa bunun vergisini bu ülkede ödemelidir. Tabii ki hepimiz sosyal medyadan gelen hakaret, taciz, cinsel içerikli saldırılarda tüm yurttaşlarımızın hakkının korunmasından yanayız ama bunlar için önlem alırken bunun bir tek olmazsa olmazı vardır; çıkardığımız kanunlar vatandaşın hakkını, hukukunu, özgürlüklerini korumak zorundadır. Ama Meclise getirdiğiniz teklife baktığımızda, vatandaşın sosyal medya paylaşımını fişleyecek, ağ sağlayıcılarını ağır cezalarla, sansürle yasaklayacak, korkutacak, ürkütecek ve Türkiye dışına itecek düzenlemelerden bahsediyoruz. Bunlar bizi demokrasiye götürmez.

İktidar kanadı diyor ki: “Almanya’daki yasaları getiriyoruz.” Bu konu Almanya’da da başka ülkelerde de hâlâ tartışılmakta. Ayrıca, Almanya’da bu kadar sansür, bu kadar yasak var mı? Kaç haber sitesini kapatmışlar, kaç televizyona karartma uygulanıyor, kaç habere erişim yasak, kaç gazeteci cezaevinde?

Bakın, biz daha kanunu çıkarmadan dünya rekortmeniyiz, internet sansüründe dünya rekortmeniyiz. İşte rakamlar: Mayıs 2020 itibarıyla, 415 bin “web” sitesi, 140 bin link, 42 bin “tweet”, 12 bin YouTube sayfası, 7 bin Twitter hesabı, 6.500 Facebook hesabı engellenmiş durumda. Twitter’a Türkiye’den gelen yasaklama taleplerinde dünyada birinci durumdayız. Mahkeme kararlarının yüzde 75’i Türkiye’den geliyor. Yani, Türkiye’de zaten bir karartma söz konusu değerli arkadaşlarım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Peki, o zaman yeni kanunun amacı nedir? Amaç belli, hedef belli. Eleştirildiğiniz tüm mecraları sansür etmek istiyorsunuz. “İçerik kaldırma” adı altında Türkiye’nin kolektif hafızasını silmek; yolsuzluk, liyakatsizlik, hukuksuzluk geçmişinizin bilinmesini engellemek istiyorsunuz. Vatandaşın ifade özgürlüğünü yok etmek istiyorsunuz; kimsenin sesi çıkmasını istiyorsunuz. Kendi sansürünüz yetmiyor, vatandaş fişlemeden korksun, kendi kendini sansür etsin istiyorsunuz; muhalif tüm sesler sussun istiyorsunuz. Bunların hepsi yanlıştır, bunların hepsine “Dur.” diyoruz. Bu yanı sıra ısrar ederseniz Türkiye’nin itibarını yerle bir edersiniz. Zaten dünyada basını özgür olmayan, ifade özgürlüğünün, hukukun üstünlüğünün yerlerde olduğu bir ülke olarak algılanıyoruz. Şimdi, Türkiye’nin sosyal medyayı sansür etmesi dünyanın bizi “kapalı rejim” olarak adlandırmasının yolunu açacak. Türkiye’ye bu zarar vermeye kimsenin hakkı yok. Vatandaşın ifade özgürlüğünü yok edenleri, sansür edenleri bu halk eninde sonunda sandığa gömecektir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Devamla) – Tabii.

...aynı, gençlerin söylediği gibi: “Size oy moy yok.” diyecektir.

Bu düşüncelerle hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin (2)’nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“(2) Komisyonun üye sayısı on yedidir. Üye dağılımı siyasi parti gruplarına eşit şekilde dağıtılır. Fazla kalan üye TBMM’de partisi bulunmayan milletvekilleri arasında yapılacak seçimle belirlenir. Eğer parti grubu bulunmayan milletvekili yoksa bu üyelik TBMM milletvekili üye sayısı en çok sayıda olan siyasi partiye verilir. Komisyon üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.”

Tulay Hatımoğulları Oruç

Erol Katırcıoğlu

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Adana

İstanbul

Muş

Serpil Kemalbay Pekgözegü

Kemal Peköz

Mehmet Ruştı Tiryaki

İzmir

Adana

Batman

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katırcıoğlu.

Buyurun Sayın Katırcıoğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bu 1'inci madde esas itibarıyla bir komisyonun kurulmasıyla ilgili bir madde, adı Dijital Mecralar Komisyonu. Böyle bir madde Plan ve Bütçe Komisyonunda daha önceden bize verilen metinde olmayan fakat daha sonra bir biçimde gündeme gelmiş olan bir madde. Tabii, bu maddenin burada varoluşu bence tuhaf, gerçi her ne kadar torba yasa olsa da tuhaf, fakat önümüzdeki hafta sosyal medyayla ilgili olarak gelecek olan yasa teklifiyle yakından ilişkili olduğunu düşünüyorum. Dolayısıyla da sonuç itibarıyla bizim bir komisyon kurulmasıyla ilgili olarak itirazımız olmaz. Yani bir komisyonun kurulması ve o komisyonda farklı görüşlerin karşılıklı gelerek tartışması ve oradan bazı sonuçlar üretmesi tabii ki itiraz edeceğimiz bir konu değil fakat değerli arkadaşlar, konu öylesine önemli bir konu ki kaçınılmaz olarak üzerinde daha fazla konuşulmayı gerektiriyor çünkü konuştuğumuz mesele medya konusu -genel olarak söylüyorum, sadece dijital değil, geleneksel medyayı da dikkate alabilirsiniz- esasında toplumların demokrasiyle ilişkisini çok büyük ölçüde belirleyen önemli bir alan. Neden öyle? Çünkü bu alanda çalışan firmalar herhangi bir buzdolabı üreten bir firma gibi değil. Bu firmalar esas itibarıyla toplum insanlarının görüşlerini -siyasî veya siyasî olmayan görüşler de olabilir, düşünceler de olabilir- etkileme gücüne sahip. Dolayısıyla da genel olarak medya modern toplumlarda regüle edilmesi gereken yani düzenlenmesi gereken bir alan olarak karşımıza çıkıyor. Dolayısıyla da bu konuda gelecek olan kanunun içeriğini bilmiyorum ama yani bir regülasyon anlaşılır; böylelikle internet kullanımından kaynaklanan suçların bir şekilde önlenmesine dair bazı tedbirler getirmiş olacağız benim anladığım kadarıyla. Ama, her ne kadar suçun ne olduğu konusu dâhil olmak üzere o kadar çok soru var ki özellikle regülasyon kısmına geçtiğimizde -yani önümüzdeki hafta konuşacağımız yasa çerçevesinde- gerçekten üzerinde daha uzun süre kafa yormamızı gerektiren durumların olacağını düşünüyorum.

Şimdi, bir kere, biliyorsunuz sosyal medyanın bu anlamıyla ilgili olarak -yani bu gelecek olan yasa teklifinde de herhâlde altı çizilmekte- sorunları var tabii ki. Yani internet kullanımından kaynaklanan suç unsuru olabilecek şeyler var ama unutmayın ki diğer geleneksel mecralarda da bu var yani televizyonlarda da gazetelerde de bunlar olabiliyor. Dolayısıyla da bunlarla ilgili olarak zaten var olan düzenlemelerimizi dikkate aldığımızda, özellikle sosyal medya üzerinde belirsiz bir kavram olan... Bir anlamda suç kavramı çok çeşitli biçimlerde değerlendirilebilir, kiminin suç olduğunu düşündüğü şeyler başkaları için suç olmaz; dolayısıyla bunları dahi denetleyebilme imkânı veren bir güç, bir şekilde Hükümetin kullanabileceği bir güç hâline gelecektir diye düşününüz. O sebeple de bizim bu konuda, özellikle Adalet ve Kalkınma Partisinin bugüne kadarki performansından giderek yorum yaptığımızda gerçekten endişe duyduğumuzu söylemem lazım. En basit bir örnek olarak söyleyeyim size, mesela RTÜK diye bir düzenleyici kurul var; medyadaki bazı, genel olarak topluma aykırı olduğu düşünülen konuların gündeme gelmesiyle çeşitli yasakları gündeme getiren bir mekanizma içeriyor. Fakat geçenlerde, biliyorsunuz ki Halk TV'de veya Tele 1'de konuşulan konulardan giderek, bunların yasak çerçevesinde yorumlanmasıyla birlikte, ceza verebilme yetkisini elinde bulunduran RTÜK, bunları yapabildi. Bunun da ötesinde, hepiniz biliyorsunuz, Halkların Demokratik Partisine ait herhangi bir milletvekili, yine, Halkların Demokratik Partisiyle ilgili yapılan tartışmaların hiçbirine davet edilmiyor; bu bir tesadüf olamaz arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Katırcıoğlu.

EROL KATIRCIÖĞLU (Devamla) – Bu Hükümetin, esas itibarıyla, geleneksel medya üzerinde inanılmaz bir gücü var, bu gücü zaman zaman anlatmaya çalışıyorum size, yani ihale alan inşaat şirketlerinin uzantısı gibi işlev gören medya unsurları var ve bunlar kaçınılmaz olarak Hükümetin talepleri doğrultusunda iş yapıyorlar.

Dolayısıyla da ortada çok açık olan gerçekler varken bu konuda hiçbirinizden ses duymuyoruz. Mesela, niye bir HDP’li milletvekilinin bu tartışmalara katılmasıyla ilgili olarak bir durumu bir sorun hâline getirmiyorsunuz sizler, birinci büyük parti olarak? Getirmiyorsunuz çünkü arkadaşlar, bölünmüş toplumlarda her şey bölünür, kutuplaşmış toplumlarda her şey kutuplaşır burada olduğu gibi, toplantı yaptığımız -yaptığımız her toplantıda diyebilirim- alanlarda bu bölünmelerin olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla da buradan sağlıklı bir şey çıkma ihtimali yok gibi geliyor bana. Onun için, vakit varken bu meseleleri tekrar düşünelim, önümüzdeki hafta tekrar konuşacağız nasıl olsa.

Hepinize iyi akşamlar diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “özürlülere” ibaresinin “hürriyetlere” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Hüseyin Örs

Orhan Çakırlar

Ayhan Altıntaş

Trabzon

Edirne

Ankara

Yasin Öztürk

Dursun Ataş

İmam Hüseyin Filiz

Denizli

Kayseri

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge hakkında konuşmak isteyen Ankara Milletvekili Sayın Ayhan Altıntaş.

Buyurun Sayın Altıntaş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ Grubu adına 225 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu maddeyle Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Dijital Mecralar Komisyonu kurulması öngörülmektedir. Kanun maddesinde komisyonun görevleri, bireylerin kişilik haklarının korunması, özel hayatın gizliliği, çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimine zarar verici yayınların önlenmesi gibi konularda alınacak tedbirler hakkında inceleme, görüşme, raporlama, tavsiye ve görüş bildirme olarak tanımlanmış. Sosyal medya hususundaki düzenleme görüşmelerinin bir ihtisas komisyonu aracılığıyla görüşülmesine taraftarız. Seçilecek komisyona şimdiden başarılar diliyoruz. Sosyal medyayla ilgili bir komisyon olduğu için, hemen de yarın Adalet Komisyonunda görüşülecek bir sosyal medya yasa teklifi var, aslında hazır bu komisyonu kurarken ilk iş olarak bu yasa teklifine el atmasını talep ettik ama maalesef iktidar partisi buna olumlu yaklaşmadı. Dolayısıyla, hem böyle bir komisyona ihtiyaç duyuluyor ama bu konudaki bir yasa teklifini de bu komisyondan âdetâ kaçırıyoruz, demin Utku Çakırözer Vekilimizin söylediği gibi “Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu.” sözüne geliyoruz.

Sosyal medya, toplumun en genç ve en dinamik kesimi tarafından kullanılıyor. Siz bunu sadece yasaklarla düzenlemeye kalkarsanız başarılı olamazsınız, sadece sansürcü olarak nitelenirsiniz. Bunu istişareyle, iktidarıyla muhalefetiyle, sivil toplum kuruluşlarıyla istişare ederek yapmakta ve bunu da bir komisyon marifetiyle yapmakta fayda var. Burada, tabii, eğer yasaklarla giderseniz hukukunuzun ve diğer kurumlarınızın çok adil olmasını beklemeniz lazım ama maalesef kurumlarımızın adil olması konusu gündeme gelince pek adil olduklarını söyleyemeyiz. Örneğin, RTÜK, internet televizyonu olarak adlandırılan internet platformlarına müdahale ediyor ama RTÜK'e bakarsanız bugün, iktidara bağımlı ve tarafgir bir kurum statüsündedir. Hepimiz şahit oluyoruz; muhalif kanallara bol keseden ceza kesiliyor, Hükümeti destekleyen kanallarda olan bitene RTÜK ses seda çıkarmıyor. Bu durumlardan RTÜK üyeleri dahi şikâyetçi. RTÜK'ün internet üzerinde de denetimini artırma çabalarını görüyoruz. İnternetteki her film ve dizi platformları televizyon gibi değerlendiriliyor; televizyon statüsünde bakmak yanlıştır. Bu manada, RTÜK'ün Netflix, BluTV gibi dijital platformlara müdahil olması doğru değildir; internet trafiğinin büyük çoğunluğu zaten video içerikleri üzerinden. Bu hızla giderse ortadadır ki RTÜK, YouTube gibi mecralara da el atmaya çalışacaktır. Bu, hatalı bir tavır olur. Kendisine televizyonlarda yer bulamayan birçok gazeteci, YouTube'da fikirlerini dile getirmektedirler. Toplumda, RTÜK'ün ve yargının, bu kanallardan, muhalif olanları cezalandırma çabasına gireceğine dair genel kanı mevcuttur. Tüm muhalif kanallar ceza almamak için ifadelerini uygun seçmek çabasına girmek zorunda kalyorlar.

Değerli milletvekilleri, değinmek istediğim bir başka konu da Türkiye Bilimler Akademisidir. Bu akademinin kuruluşu 1993 yılında rahmetli Erdal İnönü'nün Başbakan Yardımcılığı zamanında başladı. Özerk bir kuruluş olarak başladı ve daha çok onursal, fahri bir kuruluş olarak başladı. Akademi üyeleri, yeni üyelerini kendileri seçiyorlardı akademi konseyi aracılığıyla. Ancak, 2011 yılında yapılan bir yasa değişikliğiyle bu özerklik TÜBA'dan alındı. Daha sonra, 2019 yılında TÜBA, Cumhurbaşkanının atamasına bırakıldı; daha açıkça, siyasi bir kurum hâline dönüştürüldü, akademik konseyin yetkileri de başkana devredildi. Hâlbuki bilimi desteklemek ve teşvik etmek için var olan bir kurumun siyasetin eline düşmesi acı bir durumdur. Bilim ve sanat bağımsız olmalıdır. TÜBA başkanını hükümetin başı atarsa akademiye siyasetleşme başlar. Akademiler, kamu kurumu dahi olsalar, devletten destek dahi alsalar üyelerini hiçbir kurumun etkisinde kalmadan seçmelidirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

AYHAN ALTINTAŞ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Dünyanın gelişmiş ülkelerinde bilim akademileri, bilim insanları tarafından kurulur ve onlar tarafından geliştirilir. Burada aslolan akademik liyakattir, iktidara veya Cumhurbaşkanına yakın olmak değildir. TÜBA benzeri Hükümet bağlantılı bir yapının aslında örnekleri var. Nerede var? Komünist Sovyetler Birliği ülkelerinde var. Dolayısıyla ne hazindir ki bunca yıl sonra döndük dolaştık komünist bir ülkedeki uygulamalara benzer yapılar oluşturmuş durumdayız. TÜBA'nın daha da gelişmesi, Türk bilimine yeterince katkı sağlaması isteniyorsa üzerinden siyasetin eli çekilmelidir. Özgürlük ve liyakatin esas alındığı ortamda bilim daha fazla gelişecektir. Farklı kaygılarla yapılan hiçbir bilimsel faaliyet ne bilime bir şey katar ne de insanlığın ve ülkenin gelişimine.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 2'nci madde üzerinde 3 önerge vardır. Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tulay Hatimoğulları Oruç

Mahmut Celadet Gaydalı

Serpil Kemalbay Pekgözegü

Adana

Bitlis

İzmir

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Mehmet Ruştü Tiryaki

Erol Katircioğlu

Muş

Batman

İstanbul

Kemal Peköz

Adana

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Bitlis Milletvekili Sayın Mahmut Celadet Gaydalı.

Buyurun Sayın Gaydalı. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; partim ve grubum adına, görüşülmekte olan 225 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Hakkında Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Değerli milletvekilleri, maddeye göre Türkiye Bilimler Akademisinde görevlendirilenlerin sosyal ve mali hakları Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunda ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında görevlendirilenle eşitlenecektir. Böylece TÜBA'da görevlendirilenlerin ücretleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi en yüksek devlet memuruna her ne ad altında olursa olsun fiilen yapılan mali ve sosyal hak niteliğindeki her türlü ödemeler dâhil bulunacak, toplamının altı aylık net ortalamasını geçmemek üzere Cumhurbaşkanlığınca tespit edilecektir. Teklifin nedeni ise "TÜBA Başkanının ve TÜBA'da görev yapan diğer birkaç kişinin, Türkiye'nin başkanlık sistemine geçmesiyle birlikte yapılan mevzuat değişikliğinde sehven yapılan düzenlemeden dolayı maaş alamamış olması." şeklinde açıklanmaktadır.

Özerliği ve bilimsel üretiminin bağımsızlığı tartışılır bir kurum olan TÜBA'ya ilişkin bu düzenleme her nedense eğitimle ya da bilim ve teknolojiyle ilgili komisyonlarda görüşülmemiş, sadece birkaç kişiyi etkileyecek mali bir düzenleme için Plan ve Bütçe Komisyonunun gündemine getirilmiştir. Zaten, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki ilgili komisyonlarda görüşülmesi gereken, ilk elde, TÜBA'nın işlevi, bilimsel üretime ne gibi katkıları olduğu ve gerçekleştirdikleri bilimsel niteliğidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde tartışılması gereken en öncelikli konu, Türkiye'de bilimsel bağımsızlık ve akademik özgürlükler olmalıdır. Türkiye'de binlerce bilim insanı ve akademisyen KHK'lerle görevlerinden atılmış ve mevcut iktidar tarafından sivil ölüme terk edilmişken, bilimsel ve akademik üretim mevcut tek adam rejiminde âdeta zapturapt altına alınmışken kişiye özel yasa çıkarma gayreti gerçekten büyük bir talihsizliktir.

Türkiye'de bilimsel ilerlemeyi konuşmamız gerekirken birkaç kişinin maaşını konuşuyoruz. Karşımızda "bilim" deyince aklına maaş, "teknoloji" deyince silah gelen bir zihniyet mevcut. AKP'nin bilime ve teknolojiye yaklaşımını gayet iyi biliyoruz. Hepinizin bildiği üzere, TÜBİTAK o kadar

niteliksiz bir konuma dönüştürüldü ki yakına, yandaşa maaş verelim anlayışıyla, Ankara Hayvanat Bahçesinin eski müdürü ULAKBİM'e müdür yardımcısı olarak atandı. Yine, TÜBİTAK tarafından kabul edilmeyen bir proje, Amerika Birleşik Devletlerinde, 54 ülke ve 2.450 proje arasından 1'nci seçildi. Bilime ve teknolojiye bakış açısında bir sorun olduğu aslında bu iki olayda çok net bir biçimde görülmektedir.

Bilim özelleştirebileceğiniz, alıp satabileceğiniz, üzerine bina dikeceğiniz bir şey değildir. Bilim, özgürlük ve özgünlük alanıdır, Türkiye'de ise böyle bir alan yok çünkü Türkiye'de özgürlük yok. Özgür olmayan bir toplumun eğitim sistemi de maalesef nitelik bakımından hiçbir şey sunamamakta, geççerimiz ve çocuklarımız bir meta, bir gelir kapısı olarak görülmektedir.

Bana göre matematik birçok bilimin ana dalı ve olmazsa olmazdır. Peki, matematikte karnemiz nasıl? 2019 yılında liselere giriş sınavına 1 milyon 29 bin 555 öğrenci girdi ve 20 matematik sorusunda net ortalaması sadece 5. Yine uluslararası sınavlarda da Türkiye'deki öğrenciler dünya ortalamasının oldukça gerisinde. Açılımı Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı olan PISA, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından üç yılda bir 15 yaş grubu öğrencilerin kazandığı bilgi ve becerilerin değerlendirildiği, 70'ten fazla ülkenin katıldığı bir araştırmadır. Türkiye de PISA 2018'e katılan 79 ülke arasında matematik alanında 42'nci sırada, 37 OECD ülkesi arasında ise 30'uncu sırada yer aldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Devamla) – Bu sonuç, çocuklarımızın sahip olduğu potansiyelin değil, niteliksiz eğitim sisteminin neticesidir. Bu Mecliste tartışılması gereken şey, neden bilim, sanat ve teknoloji alanında yeterli şey üretiyoruz sorunudur.

Sözlerimi bitirmeden Charles Darwin'in sözlerini size aktaracağım: “Bilim ve sanat bir kuşun iki kanadı gibidir. Bu iki kanadı kullanabilen toplumlar uçar ve özgür olurlar, uçamayanlar ise tavuk olur. Tavuk toplumlar, önüne atılan bir avuç yemi gagalarken arkadan yumurtalarının alındığının farkına bile varmaz.” (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Şimdi okutacağım iki önerge aynı mahiyettedir. Önergeleri okutup birlikte işleme alacağız:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Hüseyin Örs

Orhan Çakırlar

Zeki Hakan Sıdahl

Trabzon

Edirne

Mersin

Yasin Öztürk

Dursun Ataş

İmam Hüseyin Filiz

Denizli

Kayseri

Gaziantep

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Emine Gülizar Emecan

Cavit Arı

Lale Karabıyık

İstanbul

Antalya

Bursa

Süleyman Girgin

Abdüllatif Şener

Kamil Okyay Sındır

Muğla

Konya

İzmir

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan Sıdalı.

Buyurun Sayın Sıdalı.(İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

ZEKİ HAKAN SIDALI (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyayı saran pandemi sürecinde insanlık olarak bilim ve bilimsel kurulların önemini bir kez daha anladık. Bu yüzden kurullara üye seçimlerinde liyakatin ön planda tutulup yakınlığın değil akademik çalışmaların esas alınması gerekmekte. Ancak bu şekilde Türk akademisini dünyada hak ettiği yere hep beraber getirebiliriz.

Görüştüğümüz madde Türkiye Bilimler Akademisi başkan ve yardımcılarının özlük haklarındaki sorunların giderilmesi amacıyla Meclis gündemine getirildi. Elbette, hiçbir akademisyenin mağdur edilmesini istemeyiz. Bu sebeple gerekli değişiklik yapılarak sorun kökünden çözülmelidir. Aslında, geçtiğimiz yıl bu konuyla alakalı bir düzenleme yapılmıştı ancak o görüşmelerde bu konu gündeme getirilmedi. Görüyoruz ki pandemi herkesin aklını başına getirmiş. Ama neden bürokrasiden kimse geçen sene burada “Bir eksiklik var.” demedi? Yine, görüyoruz ki başkanlık sistemi deneme yanımlarla, hazırlıksız ve verimsiz bir şekilde sürdürülüyor.

Peki, ülkemizin en itibarlı kurumlarından birisi olan Bilimler Akademisinde bu sorun neden yaşanıyor? Sebebini siz de çok iyi biliyorsunuz. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçerken yeni sisteme uyum çerçevesinde birçok değişiklik yapıldı. “Eskide kaldı.” diyerek kaldırdığımız, yenisini çıkarttığımız kararnameler, yasalar içerisine eklemeyi unuttuğumuz hükümler yüzünden biz her hafta yeni bir değişikliği burada konuşmak zorunda kalıyoruz. TÜBA’nın kuruluşu olan, 1993’ten beri mevzuatında yer alan hüküm bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde yer almayınca, doğan sorunları Meclis olarak biz düzeltiyoruz. Türkiye Büyük Millet Meclisi redaksiyon merkezi değil, yasamanın kalbidir ve bu, asla aklımızdan çıkarmamız gereken bir gerçektir.

Değerli milletvekilleri, Temmuz 2018’den beri çıkartılan Cumhurbaşkanlığı kararnameleri, devletimizin idari teşkilatında kalıcı ve kontrolsüz değişikliklere sebep oluyor. İçeriklerini tartışma fırsatımız dahi olmayan bu kararnamelerle onlarca kamu kurum ve kuruluşu ya başka bir kuruma bağlandı ya da kapatıldı. Bir kararnameyle kapatılan kurum, diğer kararnameyle tekrar açıldı. Yeni açılan bir kurumsa başka bir kararnameyle ya devredildi ya da kapatıldı. Bu kurumlarda görev yapan deneyimli bürokratlara ya emekli ediliyor ya da hiç alakaları olmayan pasif görevlere çekiliyor. Devletin kurumları kördüğüm oldu, çalışmıyor. Cumhurbaşkanı kararları ve kararnameleri o kadar plansız ve kısa dönemli hazırlanıyor ki neredeyse 2 kararnameden 1’isi daha öncekileri düzeltmek için çıkarılıyor; şimdiye kadar gördüklerimiz yalnız tespit edilebilenler. Ekim ayında gelip “Pardon, şu kanuna bu hükmü ekleyelim, unutmuşuz, hadi onu da ekleyelim.” demeyeceğinizin garantisi var mı? Yok.

Devlet yönetmek dikkat, ciddiyet ve liyakatli kadrolar ister. Devleti yönetmek devlet gibi davranmakla mümkündür. Bugün o noktada mıyız? Kesinlikle değiliz.

Değerli milletvekilleri, plansızlıktan bahsetmişken, 27’nci Dönemin Üçüncü Yasama Yılıının sonuna yaklaşmış bulunuyoruz. Bu süreçteki Meclis ve Cumhurbaşkanlığı karnesine baktığımızda, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bizler 1.549 maddeyi görüşerek 106 teklifi yasalastırırken -ki bunların 53’ü uluslararası anlaşmalar olmuş- Cumhurbaşkanlığı ise 64 kararnameyle 2.229 maddeyi kelimesi dahi tartışılmadan ve gerekçesiz bir şekilde yürürlüğe koydu. Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak yasalastırdığımız tekliflerin 26’sını da torba düzenlemeler oluşturuyor. Vaatleriniz arasında “Artık torba yasa olmayacak.” iddiası vardı fakat yeni sistemde görüyoruz ki görüştüğümüz kanunlar artık genelde torbadan çıkıyor.

Yüz elli yıllık Türk Parlamento tarihimizin en işlevsiz yıllarını bu dönemde yaşıyoruz. Yeni getirdiğiniz sistemin yasama mantığının, teklif ve kararnameleri hazırlama biçiminin ne kadar yanlış ve hatalı olduğuna hep beraber şahitlik ediyoruz. Milletten aldığımız yetkiyle onların faydasına yasalar çıkarmak için yemin ettiğimiz bu çatı altında hepimiz daha ciddi ve daha dikkatli olmak zorundayız.

Değerli milletvekilleri, kuvvetler birliği demokrasinin celladıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

ZEKİ HAKAN SIDALI (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Başkanlık sistemi, yaşadığımız bu verimsiz, sürekli aksayan, kuvvetler ayrılığından her gün uzaklaşan yasama süreçlerinin ana kaynağıdır. Bu nedenle, iyileştirilmiş ve güçlendirilmiş parlamenter sistemle değiştirilmesi gerektiğini bir kez daha ifade ediyor, yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Bursa Milletvekili Sayın Lale Karabıyık'ın.

Buyurun Sayın Karabıyık. (CHP sıralarından alkışlar)

LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu maddenin Komisyonunda tam olarak neyi ifade ettiğinin anlatıldığını düşünmüyorum. Bu maddeyi konuşurken yapabileceğim en iyi şeyin öncelikle neyi ifade ettiğini tam olarak bir anlatmak olduğunu düşünüyorum.

Şöyle ki: Yükseköğretim Kanunu'na göre bir akademisyenin, bir öğretim elemanının bir kamu kurumunda görevlendirilmesinin 38'inci maddeyle yapıldığını biliyoruz. Burada kamu kurumunun talebi olur, akademisyenin bunu uygun görmesi gerçekleşir –muvafakati olur yani- ardından rektör onaylar, üniversitenin yönetim kurulu da uygun görür ise bu akademisyen, bu öğretim elemanı bu kamu kurumunda geçici olarak görevlendirilir ancak özlük hakları kendi üniversitesinde kalır ve de aylık maaşını aynen alır. Bir akademisyen unutmayalım ki maaşının karşılığında en az on saat ders vermek mecburiyetindedir. Bu akademisyen kamu kurumunda görevlendirildiğinde kendi üniversitesinde artık ders vermiyor, bir hizmet icra etmiyordur ama maaşını alıyordu. Bu maaşı da yeni kurumunda -yani geçici görev yapacağı kurumda- yapacağı hizmet karşılığında zaten alır ve de bunun üzerine 38'inci maddeye göre yaklaşık 1.120 liraya tekabül eden bir ek ücreti de alır.

Şimdi, bu maddede öyle bir ifade ediliyor ki sanki -bu 3 kişiden bahsediyoruz, daha da sayısı daha sonra artabilir tabii ki- hiçbir şey almıyorlar, mağdurlar ve ücret filan yok karşılığında hizmetlerinin gibi. Oysa maaşlarını alıyorlar ve üniversitelerinde başka bir hizmetleri yok, artı, 1.120 lira gibi 38'inci maddeye göre de bir ücret alıyorlar. Bir bakanlıkta ya da YÖK'te, bir kurumda da görevlendirilmiş olsalar yine aynı şeyi alacaklar. Daha sonra ne oldu? Özellikle TÜBİTAK için 2004 yılında 38'inci maddenin dışına çıkabileceği yani 1.120 liranın daha üstünde bununla sınırlandırılmayacak bir ücret alabileceği ifade edildi, 2004'te TÜBİTAK 38'inci madde sınırından çıkartıldı ve “Bu rakam hangi rakama tekabül ediyor?” dersiniz 10 bin küsur gibi bir rakama tekabül ediyor yani yaklaşık bir maaşı kadar. Ardından sadece TÜBİTAK'la kalmadı, TÜSEB de buradan çıkartıldı, onlar da 38'inci maddenin dışına çıktı yani 10 bin liranın üstünde bir ek ücret alabilecek hâle geldi. Dolayısıyla böyle giderse görevlendirmeleri anlatan 38'inci maddenin artık bir işlevi de kalmamış oluyor. O zaman burada sürekli torba yasayla ilave bir değişiklik yapmak yerine 38'inci maddeyi yeniden düzenlemek lazım.

Şimdi, aklıma gelen başka kurumlar da var, o zaman sırada ne var? Adalet Akademisi mi var? Ya da YÖK'e giden, görevlendirilen akademisyen farklı bir ücret alınca bu mağduriyet olmayacak mı? Şimdi, bunları mağduriyet olarak gördünüz ve buraya getirdiniz, Plan ve Bütçe Komisyonuna ve Genel Kurula getirdiniz. Bunlar bir mağduriyet asla değil; bir ücretlendirme yapılıyor, bir ek ücret veriliyor. Şimdi, 1.120 lira yerine maaşına yakın yani 10 bin küsur gibi bir rakam daha eline geçecek. Burada çalışılan bütün işlem bu.

Peki, siz mağduriyetleri gidermek istiyorsanız ben size başka mağduriyetler söyleyeyim o zaman: Mesela 1.168 liraya geçinmek zorunda olan ve borca batan çok sayıda kişi var. Size akademi camiasından mağduriyetler söyleyeyim: Mesela "FETÖ'cü." diye suçlanan ama daha sonra OHAL Komisyonundan temiz çıkan ve "Pardon, siz suçlu değilsiniz, görevinize iade edilebilirsiniz." deyip ihraç edilmiş ama daha sonra üniversitesine gönderilen ama "Pardon, gitmeyin, üniversitenize dönemezsiniz, suçsuzsunuz ama orada sizi ihbar edenlerle bir kaos oluşur. Onun için sizi kilometrelerce öteye, başka üniversitelere görevlendiriyoruz. Bir kere daha mağdur oluverin, bir şey olmaz." dediğiniz 956 akademisyen var şu anda. Niye bunların mağduriyetlerini buraya, gündeme taşıyorsunuz? Ya da şunun hesabını yapıyor musunuz: Kaç beyin göçü oldu bu ülkeden? Bunlar bu ülkeye ne maliyet getiriyor? Bu kadar yetiştirler yıllarca.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Karabıyık.

LALE KARABIYIK (Devamla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ya da başka bir şey söyleyeyim, o kadar çok sayıda akademisyen hâlen var ki soruşturması devam ediyor, FETÖ'yle suçlanıyor. Onların artık soruşturmalarını tamamlayın, FETÖ'cüyse ayrıştırın tabii ki ama değilse -her şeyi hızlandırabiliyorsunuz istediğiniz zaman- hızlandırın bu soruşturmaları, eğer gerçekten temizlerse onları da üniversitelere iade edin. İşte, mağduriyetler bunlar. Size daha çok sayıda mağduriyet sayabilirim. Burada bir mağduriyet yok, lütfen bunları dikkatle bir kez daha düşünelim.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi var.

Sayın Özel, Sayın Karabıyık, Sayın Kılıç, Sayın Sümer, Sayın Bakırlıoğlu, Sayın Aygun, Sayın Hancıoğlu, Sayın Beko, Sayın Yalım, Sayın Adıgüzel, Sayın Şevkin, Sayın Başevirgen, Sayın Ünsal, Sayın Gökçel, Sayın Kadıgil, Sayın Demirtaş, Sayın Yavuzıılmaz, Sayın Özcan, Sayın Ünver, Sayın Şahin.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 225) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.45

YEDİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 23.58****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 116’ncı Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

225 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

60’a göre bir dakikalık söz talebi var, onu karşılayacağım.

Sayın Esgin, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

81.- Bursa Milletvekili Mustafa Esgin’in, Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu’nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Cumhuriyet Halk Partili Nilüfer Belediyesinin kamu alanlarının vasıflarını değiştirerek ticari ruhsat vermesini ve yine Cumhuriyet Halk Partili Bandırma Belediyesinin kırsal mahallelerdeki yüzlerce dönüm arazi satışına sessiz kalınmasını milletin takdirine bıraktığına ilişkin açıklaması

MUSTAFA ESGİN (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tutanaklara geçmesi adına bir yanlış düzeltmek istiyorum. Cumhuriyet Halk Partisi Bursa Milletvekili bir arkadaşımız, yaptığı konuşmada Bursa Karacabey İlçe Belediyemizin Taşlık, Karakoca ve Fevzipaşa Mahallelerindeki meraların satıldığına yönelik yanlış bir açıklamada bulundu. Ben kendisinin ve dolayısıyla kamuoyunun yanlış bilgilendirildiğini düşünüyorum. Zira mera alanlarının satışı asla söz konusu değildir. Fakat yeri gelmişken, öncelikle Cumhuriyet Halk Partili Nilüfer Belediyesinin yirmi bir yıldır eğitim, hastane, park ve benzeri belediye hizmet alanı olarak tahsis edilmiş kamu alanlarının vasıflarını değiştirerek ticari ruhsat vermesini ve yine Cumhuriyet Halk Partili Bandırma Belediyesinin Edincik, Doğanpınar, Akçapınar Mahalleleri başta olmak üzere kırsal mahallelerdeki yüzlerce dönüm arazi satışlarına sessiz kalınmasını milletimizin takdirine bırakıyorum.

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 225) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 3’üncü madde üzerinde 3 önerge vardır. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir. Bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve talep ederiz.

Necdet İpekyüz	Tulay Hatimoğulları Oruç	Erol Katircioğlu
Batman	Adana	İstanbul
Serpil Kemalbay Pekgözgeü	Gülüstan Kılıç Koçyiğit	Mehmet Ruştü Tiryaki
İzmir	Muş	Batman
Kemal Peköz	Abdullah Koç	
Adana	Ağrı	

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Emine Gülizar Emecan	Cavit Arı	Abdüllatif Şener
İstanbul	Antalya	Konya
Süleyman Girgin	Mehmet Bekaroğlu	Kamil Okyay Sındır
Muğla	İstanbul	İzmir
	Bülent Kuşoğlu	
	Ankara	

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde söz isteyen Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç.

Buyurun Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu iktidar döneminde, yani on sekiz yıllık iktidar döneminde Meclis, tarihinde hiç yaşamadığı bir süreci yaşıyor. Kalitesiz, antidemokratik ve toplumsal uzlaşmadan uzak bir yasama sürecini geçiriyor.

Torba yasaların tamamı, toplumsal ihtiyaçtan uzak olan yasalar ne yazık ki. İşte bu kanun teklifi de bu özelliği taşıyan bir kanun teklifi. Her toplumsal muhalefete karşılık siyasal iktidar yeni bir torba yasa, yeni bir dayatma yasayla toplumu karşı karşıya bırakıyor. Bakın, barolar muhalefet etmeye başladı, direkt baroların bölünmesine ilişkin bu siyasal iktidar bir yasa getirdi ve bütün itirazlara rağmen bu yasa bu Meclisten geçti. Gençler muhalefet etti, “Sizlere oy moy yok.” denildi, bu siyasal iktidarın ilk hedefi sosyal medyaya ilişkin olan yeni bir yasa yolda ve yarın Meclis komisyonunda görüşülecek.

Bakın, bu siyasal iktidarın yapacağı iş şu, değerli arkadaşlar: İnsanlar arasındaki muhabbete, insanlar arasındaki konuşmaya şu anda bu iktidar göz dikmiş durumda. Sosyal medyadaki o yazışmalar, insanlar arasındaki ilişkiler, ilişki kurma, muhabbet etme, sohbet etme durumu şu anda bu iktidarın hedefi. Başka ne bu iktidarın hedefinde? Toplumsal anlamda haber alma, bu iktidarın antidemokratik uygulamalarını topluma yansıtmaya ilişkin husus da bu iktidarın hedefinde şu anda.

Değerli arkadaşlar, bu Meclisten geçen yasaların hemen hemen tamamı, Anayasa ve uluslararası yasalara aykırı. Bakın, yarın komisyona gelecek olan internet yasa teklifi, aynı zamanda temel hak ve hürriyetleri düzenleyen, Anayasa'nın 12'nci ve 13'üncü maddesine çok açık bir şekilde aykırılık teşkil ediyor. Ama bu iktidar bu ikazlarımızı, uyarılarımızı dinlemiyor ve ne yazık ki yarın bu kanun teklifini de gündeme getirecek.

Bakın, işçilerin muhalefetine karşı bu iktidar ne yapıyor? Sendikal haklarını ortadan kaldırıyor ve ne yapıyor değerli arkadaşlar? Toplantı, gösteri ve yürüyüş hakkını rafa kaldırıyor, ortadan kaldırıyor. Bakın, işçileri, emekçileri ücretle terbiye ediyor bu iktidar. Sivil toplum örgütlerinin muhalefetine yine Gösteri ve Toplantı Yürüyüşleri Kanunu'nu rafa kaldırmak suretiyle cevap veriyor. Başka ne yapıyor? Bakın, muhalif olan ve zindanlarda olan bütün düşünürlere, siyasetçilere karşı İnfaz Kanunu'nu geçiriyor ve halkı bu şekilde terbiye etmeye çalışıyor. Toplumsal muhalefeti bastırmak adına OHAL Yasası'yla polis yetkilerini artırıyor ve -90'lı yıllardaki süper valiler gibi- süper valileri 81 ilin başına getiriyor, bu iktidar. Başka ne yapıyor? Başka bir yasayla Bekçiler Yasası'nı getirerek yine toplumu bir şekilde cendere altında tutmaya çalışıyor.

Bu sistem değerli arkadaşlar, sürekli kriz üreten polis devletini yaratarak ayakta duruyor ve durmaya devam ediyor. AKP Hükümeti, topluma kötülük üretiyor ve üretmeye devam ediyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Aziz milletimizin emrinde, milletimize hizmet ediyoruz.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Sürekli torba yasalarla toplum abluka altında tutulmaya çalışılıyor. Yaşamın temelini sarsan, doğayı tahrip eden ve çalışma barışını ortadan kaldıran bir anlayışla bu yasalar getiriliyor. Bu yasalar birinin zenginliği diğerinin yoksulluğu pahasına getiriliyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 83 milyon arasında hakça paylaşıyoruz.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Bu yasalar değerli arkadaşlar, toplumun yararına değil, gerçekten toplumun kötülüğüne getirilebilecek yasalar. Bakın biz bunu da belirtmek istiyoruz. Bunlar topluma iyilik getirebilecek yasalar değil maalesef.

Değerli arkadaşlar, bu teklif, emekçiden alıp sermayedara aktarmaktan başka bir teklif değil bu yasa teklifi. Toplumsal yarar sağlayacak bir yanı da yoktur. İşçiyi, emekçiyi, toplumu yoksul bırakmış ve bu iktidarın artık halka, halkın yararına getirebileceği bir düzenlemesi de ne yazık ki yoktur.

Eğer, görmek istiyorlarsa sokağa çıksınlar, mahalleye çıksınlar, çarşıya çıksınlar, pazara çıksınlar bu tabloyu görecekler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Her gün sokakta, mahallede halkımızın, milletimizin yanındayız.

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Koç.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Biraz da neredeyse her saat yaşam savaşı verenlere ve iş cinayetlerinde yaşamını yitirenlere baksınlar, biraz da işçi sınıfının mutfağına baksınlar, yoksul bırakılan milyonların mutfağına baksınlar, sesi kısılan, toplumun vicdanı olan STK'lere baksınlar, cezaevlerindeki gazetecilere baksınlar, zindanlardaki siyasetçilere baksınlar, zindanlardaki aydınlara baksınlar. Ama biz, burada belirtmek istiyoruz: Bu hükümetin artık bakacak hâli de kalmamıştır.

Teşekkür ediyorum, iyi akşamlar diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Ankara Milletvekili Sayın Bülent Kuşoğlu.

Buyurun Sayın Kuşoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Başkan, görevinizde başarılar diliyorum, hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – 24'üncü Dönemden beri birlikte görev yapıyoruz, sizinle gurur duyuyoruz tabii ki.

BAŞKAN – Sağ olun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisinde konuşma yapmanın, bu etkinliklerde bulunmanın bir kutsiyeti olduğuna inanıyorum. Yani burada, bu saatte bir şeyler yapmaya çalışıyoruz ama bunun bir kutsiyeti var, bir sorumluluğu var. Bunun müdriki olmamız gerekir, millet oyuyla geldik biz buraya, milletin sorunlarına çözüm bulmamız gerekir, bu çaba içerisinde olmamız gerekir.

Biz, Mecliste ne yapıyoruz milletvekilleri olarak? Yasa yapıyoruz, yasamayla uğraşyoruz, bir de yürütme erkini denetliyoruz. Yürütme erkiyle ilgili olarak telkinlerde bulunuyoruz, sorular soruyoruz onlara, “Paraları nereye harcadınız?” diyoruz, “Programa aldığınız şu, şu, şu işler konusunda ne yaptınız?” diyoruz, “Bu işlerle ilgili ne kadar para harcadınız? Usulüne göre mi harcadınız?” diye soruyoruz, denetim yapıyoruz. Yasa yaparken bir taraftan da ilgili kurumları denetliyoruz.

Şimdi, şu saatte buradayız, yasa yapmaya çalışıyoruz. Yasalarla ilgili kurumlar var, bu kurumlarla ilgili de denetim yapmamız lazım, soru sormamız lazım ama yürütme erkinden kimse yok burada. Yürütme erkinden kimse yok, bizim soru soracağımız, muhatap olabileceğimiz, telkinde bulunacağımız hiç kimse yok. Yasa yapıyoruz değil mi? Denetliyoruz, hiçbir bakan yok burada. Daha önceki dönemde, biliyorsunuz -biraz önce 24'üncü Dönemden bahsettim- çok memnun değildik, mutlu değildik ama şurada en azından bir bakan otururdu. O bakana “Bu yasayı neden çıkarıyorsun? Şöyle ekşiğin var, şöyle fazlan var; şunu yanlış yapıyorsun.” derdik, o da bize cevap verirdi, şimdi kimse yok. Milletvekilimiz oturuyor, çok değerli arkadaşlarım, bir şey demiyorum bu altında imzası olan milletvekillerimize ama onlar da milletvekili, yürütme erki değil ki. Yasama, yürütme, yargı diyoruz, güçler ayrılığından bahsediyoruz ama burada yürütme erkinden kimse yok, kendi kendimize yasa yapıyoruz.

Ha, buna rağmen, baştan da belirttiğim gibi bu yaptığımız işin bir kutsiyeti olduğuna inanıyorum, onun için burada en ciddi şekilde bu işi yapmamız lazım, konuşmamız, görevimizi yapmamız lazım sonuç olarak. Tabii, burada bir bakan olsaydı o da seçimle gelmemiş olacaktı; seçimle gelmemiş, siyasi iradesi olmayan bir bakan olacaktı; Anayasa'ya göre bakanlığıyla ilgili gücü olmayan, siyasi iradesi olmayan, yetkisi olmayan bir bakan olacaktı; daha önceki bakanlar gibi değil, burada birçok bakanımız var; böyle farklı bir sistem. Bu sistem içerisinde hakikaten iş yapmak çok zor, öncelikle onu belirteyim.

Bu yasayla ilgili olarak da şunu söylemek istiyorum: Bu 11 maddelik teklif içerisinde ekonomik krizle ilgili olarak 3 tane önemli madde var, ekonomik krizi ilgilendiren 3 madde var, 3'üncü madde de bunlardan bir tanesi. 3, 4, 5; bunlar yeni bir şeyler getirmiyorlar. Birkaç ay önce görüştüğümüz, nisanda görüştüğümüz, mayısta görüştüğümüz bazı kanunları uzatıyorlar, eksiklerini tamamlıyorlar çünkü burada ya da Komisyonda bunları yeterince görüşmedik, tartışmadık; bunları uzatan, öteleyen kanunlar, yetkiyi genişleten kanunlar. Hâlbuki kriz sırasında, martta, nisanda burada biz ne söyledik ya da iktidara mensup olan milletvekilleri ne söylediler? “Pandemi” dediler, “kriz” dediler, “Bir fırsattır, bu krizi fırsata çevirmek lazım.” Bu, bütün dünya ülkeleri için böyle, bizim için de böyleydi.

Daha önceden de krizimiz vardı. “Yapısal reformların yapılması şarttır.” demiştik. Şimdi, pandemiden sonra hem yapısal reformların yapılması hem de çok daha farklı politikalar izlenmesi lazım. Şimdiye kadar hiçbir şey yapmadık. Bakın, bu 3 madde, ekonomik krizle ilgili sadece öteleme maddeleri. Bu şekilde ülkenin bu krizden çıkması mümkün değil, bunun altından kalkılması mümkün değil ama burada yürütme erkinden kimse de olmadığı için muhatap alıp onlarla konuşmak, telkinde bulunmak, onlara soru sormak, yanlışlarını anlatmak, hatırlatmak, tartışmak, istişare etmek; böyle bir imkânımız yok maalesef.

Peki, niçin uğraşıyoruz? Kayıtlara geçsin, tutanaklara geçsin, gelecek dönemlere, gelecek nesillere bütün bu konuşmalarımız kalsın, belki bir yararı olur diye düşünüyoruz ama bütün bunlar gerçekten de eksik konular.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bakın, birçok arkadaşımız değindi, geçen yıldan bu yana, 2019 Mayısından bu mayısa kadar iş gücüne dâhil olmayan nüfus 4 milyon artmış, 4 milyon 72 bin artmış, TÜİK'in rakamı. 83 milyonuz, 29 milyon çalışmamız var, çok az, bir de 4 milyon azalmış. Bunları düşünmemiz, tartışmamız, konuşmamız lazım. “İşsizliğimiz azalıyor.” diye TÜİK bir rakam yayınlıyor, bizler de inanıyoruz, burada konuşmuyoruz, şurada ilgili bakanına sormuyoruz; siyasi irade temsilcisi bize bunlarla ilgili cevap veremiyor. Böyle bir sistemde bir şeyleri götürmeye çalışıyoruz.

İnşallah, bundan sonra daha iyi bir çalışma ortamında daha güzel yasalar yapma imkânı bulabileceğiz.

Değerli arkadaşlar, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “eklenmiştir” ibaresinin “ilave edilmiştir” ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Hüseyin Örs

Orhan Çakırlar

Behiç Çelik

Trabzon

Edirne

Mersin

Yasin Öztürk

Fahrettin Yokuş

Denizli

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Önerge üzerinde konuşmak isteyen Mersin Milletvekili Behiç Çelik. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BEHİÇ ÇELİK (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de söz konusu kanun teklifinin 3'üncü maddesi için vermiş olduğumuz değişiklik önergesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, yine bir torba kanun teklifiyle karşı karşıyayız. Aslında torba kanun, kural olarak istisnai bir durumdur. Kanun teklifleri, Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine uygun olarak verilmeli, Türk Anayasa sistemine daha fazla zarar verilmemelidir. Diğer taraftan teklifleri Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirek Genel Kurula indirme kolaylığı, tam bir görgüsülük örneğidir.

Teklifin 3'üncü maddesi, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 23'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına kısa çalışma ödeneğini 31 Aralık 2020 tarihine kadar Cumhurbaşkanının uzatmasına imkân tanıdığı bir madde.

Değerli milletvekilleri, İşsizlik Sigortası Kanunu değişikliği konuşulurken İşsizlik Sigortası Fonu'nun önemini dikkatinize sunmak istiyorum. Fon, 2000 yılından beri güçlenerek buralara kadar gelmiş ve önemli işlevler görmüştür. Ne var ki son iki yılda yıpratılan, hatta çökertilen bir fon hâline gelmiştir. Covid-19 sürecinde ücretsiz izin ve kısa çalışma ödeneğinin çok düşük meblağlara bağlanmış olması toplumun, genel olarak kitlelerin büyük bir açlık ve yoksulluğa mahkûm edilme gerçeğini önümüze getirmiştir.

Değerli milletvekilleri, İşsizlik Sigortası'nda bulunan 131 milyar Türk lirasının akıbeti de meçhuldür. Fon paralarının, amacına uygun harcamalar yerine israf ve kötü yönetimin, nepotizmin, kötü icraatlarına akıtılması tam bir vebaldir. Gerçi sadece fon değil istismar ve istimal edilen, genel olarak Türkiye Cumhuriyeti bütçesi de istismar edilmiştir, edilmektedir; yetmedi tüm madenler, değerli arsalar, imtiyazlar, tesisler, ticari faaliyet alanları, ihaleler vesaire hepsi.

Bunlar da yetmiyor değerli milletvekilleri, örtülü ödenek yoluyla beslenen milyonlarca yabancı, Suriye'de, Libya'da. Suriyelilerden 546 bin kişinin Türk vatandaşlığına geçirildiğini duyuyoruz. Peyderpey 5 milyon Suriyelinin, Türk vatandaşlığına geçirileceği konuşulmaktadır. Resulayn, El Bab, Afrin ve İdlib bölgelerinin ekonomisinin Türkiye'ye entegre edildiği duyumu alıyoruz. Türkiye'nin millî emniyeti ve hariciyesi, ümmetçi ve Arapçı değil, millî nitelikli olunmasını emreder. Jeopolitiğimiz ve müktesebatımız, bize bu istikameti gösterir. Mesela, Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı Doğu Türkistan'da yapılan katliam ve soykırımlarla, Azerbaycan'ın Ermenistan saldırısı karşısında toprak bütünlüğünün mutlaka korunması, Kırım Türklüğünün varlığının korunması, Rusya'nın ilhakına karşı durulması, Balkanlar ve Orta Doğu'daki kardeş Türkmen topluluklarının korunması, Ege'de işgal edilen adaların ve kayalıkların geri alınması, yurt dışı Türklerinin sorunlarıyla azami ölçüde ilgilenilmesi millî politikadır. İşte, AKP bu politikanın yürütücüsü değil. AKP ihvan siyasetiyle, İbni Haldun'un "bedevi ve hadari" ikileminin arasına sıkışmıştır.

İbni Haldun demişken AK PARTİ'nin adaletsiz bir düzene savrulduğu anlamı da çıkar. Yani adalet kavramını ortadan kaldırıyor. Şimdi, adalet olmazsa devlet olmaz. İbni Haldun diyor ki: "Diğeri de ordu, bir milleti ayakta tutan." Şimdi, ordunun başına çuval geçiriliyor. Şemdin Sakık tanık, Türk Ordusu sanık oluyor. "Ergenekon" adını kirletiyoruz, kirletiyorsunuz; "Balyoz casusluk" diyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

BEHİÇ ÇELİK (Devamla) - ...ve ordunun kozmik odasına giriliyor, Hendek savaşlarına sürükleniyor Türk Ordusu Güneydoğu'da ve nihayet, FETÖ'nün işgaline uğratılıyor; yetkileri, kurumları, okulları, tesisleri elinden alınıyor ve başa dönersek, yine İbni Haldun'a atıfla "Ordu olmadan devlet olmaz." Bunu beş yüz yıl önce söylemiş İbni Haldun ama acaba şunu diyorum: Vatansaver, inançlı ortalama bir Türk insanı olarak bu değerlendirmeler ışığında, AK PARTİ iktidarını nereye koyacağız? Size soruyorum.

Değerli milletvekilleri, sürem az kaldığı için konuyu bağlıyorum. Gerçekten toplumumuzun büyük bir hayat pahalılığı ve yoksulluk, işsizlik girdabında çırpındığını bilelim, esas gündemin bu olduğunu unutmayalım diyorum, önergemizin kabulünü diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, 4'üncü madde üzerinde 3 önerge vardır. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir. Bu önergeyi okutup birlikte işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin, kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Tulay Hatimoğulları Oruç

Erol Katircioğlu

Muş

Adana

İstanbul

Serpil Kemalbay Pekgözegü

Kemal Peköz

İzmir

Adana

Şimdi aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Emine Gülizar Emecan

Süleyman Girgin

Cavit Arı

İstanbul

Muğla

Antalya

Selin Sayek Böke

Abdüllatif Şener

Kamil Okyay Sındır

İzmir

Konya

İzmir

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde söz isteyen Muş Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit. (HDP sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin 12'sini geçti, gece yarısını ve bizler yine halkın hiçbir şekilde yararına olmayan, tamamen yandaşı, sermayeyi, iktidarın taraftarlarını korumaya dönük bir yasayı konuşuyoruz, konuşmaya çalışıyoruz. Daha doğrusu biz konuşuyoruz, muhalefet ediyoruz da genelde sizler kuliste dinlenmeyi tercih ediyorsunuz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, birincisi; bu yasa yapma tekniğinden artık vazgeçmeniz gerekiyor çünkü artık böyle kopyala-yapıştır yasalarla gerçek anlamda alt komisyonlara göndermeden, alt komisyonlarda tartışma...

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Siz kendi arkadaşlarınıza bakın.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Kanunu getiren sizsiniz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) - Cahit Bey, ben konuşuyorum.

Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun siz...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Devamla) – Alt komisyonlara, tali komisyonlara göndermeden, tali komisyonlarda tartıştırmadan, birbirine benzemeyen bütün yasa maddelerini, bütün kanunlardaki şeyleri getirip bir torbaya koyup önümüze koymayı yasa yapma sanıyorsunuz. Aslında, bu, yasa yapma değil, yasa yapma sürecinden kaçma olarak ancak ve ancak değerlendirilebilir.

Şimdi, bir İşsizlik Sigortası Fonu'muz var. Benim AKP'ye tavsiyem şu: Bu Fon'un adını değiştirin. Örneğin "Yağmalama Fonu" koyabilirsiniz, "Yandaş Fonu" koyabilirsiniz, "Sermayeyi Besleme Fonu" koyabilirsiniz ama bu Fon'u kuruluş amacına uygun olarak kesinlikle kullanmıyorsunuz. Bu Fon niye kuruldu? Çalışan insanlar işsiz kaldıklarında yoksulluğa düşmesinler, kendileri ve aileleri için en azından yeni bir iş buluncaya kadar bir geçim garantisi olsun diye kuruldu.

Peki, siz ne yapıyorsunuz? Mütemediyen yaptığımız değişikliklerle, sürekli bu Fon'u yağmalamanın yol ve yöntemlerini arıyorsunuz. Fon'dan vergi kesiyorsunuz, Fon'u hazineye aktarıyorsunuz, Fon'u yandaşa aktarıyorsunuz; nitelikli eleman yetiştirmek gibi, işverenin yapması gereken ya da kamunun yapması gereken şeyi yine işçinin fonunun sırtına yükleyerek oradan yetiştirmeye çalışıyorsunuz. Fon'u teşviklere veriyorsunuz, İŞ-KUR'a veriyorsunuz; veriyorsunuz da veriyorsunuz. Peki, bu Fon'u, İşsizlik Fonu'nu kime vermiyorsunuz? Siz, bu İşsizlik Fonu'nu, değerli arkadaşlar, çalışan ama sonradan işsiz kalan işsizlere vermiyorsunuz.

Bakın, 2018'de işsizlik sigortasının toplam gideri 24 milyar TL. Gider kalemleri içerisinde işsizlik ödeneği 6 milyar TL iken işverenlere teşvik olarak ödenen miktar 10,7 milyar TL. 2019 yılında farklı mı? Hayır, toplam 37 milyar TL harcanmış, bunun 26 milyar TL'si yine işveren teşviklerine verilmiş. Peki, nasıl oluyor da bu Fon hâlâ İşsizlik Fonu oluyor? Hayır, bu, İşsizlik Fonu değil; bu, sermayeyi, yandaşı, patronu, zengini koruma fonu değerli arkadaşlar.

İkinci bir şey, bu yasa teklifinin en temel maddelerinden biri bu 4'üncü madde. Şimdi ne diyorsunuz? Diyorsunuz ki: "Uzun bir süre ara verdikten sonra, yeni normal çalışma hayatına geçen kuruluşlara, tesislere biz destek vereceğiz." Peki, pandemi sırasında çalışanların suçu ne? Orada bir açıklama yok. Daha başka ne yapıyorsunuz? Hem işveren katkısını hem işçi katkısını İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ödüyorsunuz ama işçiden katkıyı kesmeye devam ediyorsunuz.

Peki, bu katkıyı niye işçiye ödemiyorsunuz? Çünkü sizin derdiniz işçi değil ki, siz patronu zengin etmek istiyorsunuz, siz patronu kurtarmak istiyorsunuz. Binmişsiniz işçinin sırtına, almışsınız elinize yasa yapma kurbacını, Meclis çoğunluğunu, biniyorsunuz da biniyorsunuz işçinin sırtına. Bu, kabul edilebilir mi? Bu ülkede insanlar sokaklarda "Çocuklarım için artık yemek istiyorum." diye bağıyorlar ama siz burada Cengiz'i, Kolin'i, Limak'ı bilmem kimi zengin etmek için, onlar için yasa yapmak için uğraşıyorsunuz.

Bakın, ikinci bir şey, bu 4'üncü maddede, ne diyorsunuz? Ya, bir hukuk devletinin bir temel ilkesi vardır ya: Kanunilik ilkesi, hukuka bağlılığı, anayasal devlete bağlılığı... Siz bu 4'üncü maddeyle hukuk devletine bağlılığı ortadan kaldırıyorsunuz. Bir yasa öngörülebilir olur, alt ve üst sınırları olur ama siz getirdiğiniz düzenlemeyle ne diyorsunuz? Cumhurbaşkanıya üç ay süreyle sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak altı aya kadar uzatma. Peki, bu Cumhurbaşkanı hangi sektörü takdir edecek? Muhtemelen, damadın sektörünü takdir edecektir ya da Limak'ı takdir edecektir, değil mi? Herhâlde gariban Ahmet'in, Mehmet'in şirketini takdir edecek değil yani.

Şimdi, bunun dışında ne yapıyorsunuz değerli arkadaşlar? Şimdi, süslü laflar etmeye hiç gerek yok. Sizin, bu süreç içerisindeki bütün yasalarınız, pandemiye yönetme sürecinizin kendisi, bütün bu sigortayı yönetme şeklinizin kendisi, aslında, bir bütün olarak ele alındığı zaman, sizin, niyetiniz açık ve net.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYIĞİT (Devamla) – Siz işçiyi sadece ve sadece maliyet olarak görüyorsunuz ve o maliyeti de en alttan ödemek istiyorsunuz. Nasıl? Yani "İşçi eve gitsin, sadece karnını doyursun ve ertesi gün işe gidecek kadar parası olsun. Bir sosyal hayatı olmasın, kültürel hayatı olmasın, işçinin çocuğu okumasın, işçidir işçi kalsın." diyorsunuz ama bu sırada işçinin sırtı üzerinden, işçinin emeği üzerinden zenginliklerinize zenginlik, saraylarınıza saraylar, şatafatınıza da şatafat katıyorsunuz.

Bakın, son olarak, bugünkü bir haber: Rönesans Holdingin Amur şantiyesinde, gasbedilen hakları için işçiler eylem yapmışlar. Sizin kolluğunuz, emrinizdeki kolluk ne yapmış, biliyor musunuz? Bütün o işçileri döverek, darbederek gözaltına almış.

Evet, kimin iktidarı olduğunuz açık ve net; siz işçi düşmanı bir iktidarsınız, hep böyleydiniz, böyle de kalacaksınız. (HDP sıralarından alkışlar)

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – AK PARTİ, milletin iktidarındır, halkın iktidarındır; emperyalistlere, petrol şirketlerine, faiz lobilerine, silah baronlarına karşı milletin emanetine sahip çıkan iktidardır.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Selin Sayek Böke.

Buyurun Sayın Böke. (CHP sıralarından alkışlar)

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Sayın Başkan, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tüm dünya aylardır coronavirüsle boğuşuyor ama Türkiye, coronavirüs gelmeden önce, yapısal olarak bu ekonomik düzen nedeniyle bir krize girmişti bile. Bu gerçeğin altını kuvvetle çizmemiz gerekiyor. Sadece 2019 yılında, bir yıl içerisinde yani pandemiden çok daha önce Türkiye’de 658 bin istihdam yok oldu. Kriz pandemiden kaynaklı değil, kriz kurmuş olduğunuz ekonomik düzenden kaynaklı. Pandemi gelmeden önce 658 bin insan, çalıştığı işinden yoksun bırakıldı, istihdam yok oldu. Son bir yıl içerisinde bu veri 2,5 milyona çıktı ve istikrarlı bir biçimde kayıp süregeliyor çünkü düzen, uzun süredir, istihdam yaratabilecek bir kapasiteye sahip değil.

Sadece istihdam verilerinde değil, aynı ağır gerçeklik, işsizlik verilerinde var, aynı ağır gerçeklik iş gücündeki kayıplarda var. Düzen umutsuzluk yaratıyor, düzen halkın umudunu elinden alıyor.

Pandemi gelmeden önce, 2019 yılının sonunda, baktığımız zaman sadece Ocak 2020’de 196 bin kişi iş gücüne katılmaktan vazgeçmiş. O günden bugüne, şubatta 1 milyon 102 bin kişi, geldiğimiz noktada ise 3 milyon 13 bin kişi çalışabilir durumda, iş aramak istiyor ama arasa dahi bulamayacağını bildiği için iş gücüne katılmıyor. Neden? Çünkü kurduğunuz düzen insanların elinden umudunu alıyor ve bu tablo pandemiden önce, ekonominin yapısı nedeniyle ortaya çıkıyor. Dolayısıyla ihtiyacımız, mini mini istihdam paketleri değil, ihtiyacımız, düzeni baştan aşağı değiştirecek gerçek bir kalkınma hamlesi. İhtiyacımız, pansuman tedavisi değil, ihtiyacımız, bu düzeni halk lehine çevirecek sermayeden yana değil, emekçiden yana; rantçıdan yana değil, üreticiden yana; parti devletinden yana değil, sosyal devletten yana büyük bir değişimden geçiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Ama bir kez daha karşımıza çıkmış olan tabloda insanlar ne coronadan korunacak ne de işsizlikten korunacak bir sosyal devleti yanında bulamıyor. Oysaki bütün dünyayı kasıp kavuran coronavirüs döneminde dünyanın bütün ülkelerinde devletler yurttaşlarına el uzattı “Merak etme ben buradayım” dedi. Oysaki siz ne yaptınız? Doğrudan gelir desteği vermek yerine, IBAN numarası gönderdiniz, bir kere yetmedi, birkaç kere gönderdiniz. Adına işten çıkartma yasağı dediniz, ücretsiz izinle insanları sefaletle mahkûm ettiniz.

Milyonlar, bir yandan ayda toplam 1.170 lirayla geçinecekler, öte yandan da isimleri işsiz olmayacak. Dolayısıyla hakları da işsiz olarak tanımlanmayacak. Bunun ne anlama geldiğini bir hatırlatmak istiyorum:

TÜRK-İŞ’in haziran verilerine göre açlık sınırı Türkiye’de 2.431 lira. Oysaki milyonlara siz şimdi ne diyorsunuz? Biz, sizi 1.170 liraya mahkûm etmiştik, “Aç kalın.” diyorsunuz. Topluma “Aç kalın.” diyen bu yasayı toptan reddediyoruz. Bu madde, işte o yoksulluğu ve yokluğu yeniden ve yeniden üreten, insanları sefaletle mahkûm eden ücretsiz izin uygulamasının süresini uzatıyor. Oysaki ihtiyaç

ne? İhtiyaç çok belli, güçlü bir sosyal devlete ihtiyacımız var, hak temelli, bu ülkenin yurttaşı olmaktan gelen eşit bir hakla herkesin gelirinin güvence altına alınmasına ihtiyacımız var, işsiz olanların korunmasına, işi olanların işini kaybetmeyeceğine dair devletin gücünü yanında hissettiği bir sosyal devlete ihtiyacımız var; ihtiyaç çok belli.

Şimdi, sürekli mucize arıyorsunuz, mucizeleri rakamlarla oynayarak arıyorsunuz. Bir mucize arayışınız da İşsizlik Sigortası Fonu'nda. Başınız ne zaman sıkışsa İşsizlik Sigortası Fonu'na dönüyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım Sayın Böke.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – İşsizlik Sigortası Fonu'nda istihdam yaratma amacı iddiasıyla -tırnak içerisinde, istihdam yaratma amacı iddiasıyla- işverene destek aktararak mucizeler yaratılacağını düşünüyorsunuz. Oysaki İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işverene destek verme fikri yeni olmadığı gibi, bir mucize kaynak da olamıyor çünkü bakarsanız, sadece 2019 yılında 19 milyar lira doğrudan işverene destek verilmiş ve aynı 2019 yılında istihdam yaratma adına işverene verilen 19 milyar lira karışığında Türkiye'de 658 bin istihdam kaybedilmiş. Verdiğiniz destekler bırakın istihdamı korumayı, var olan istihdamı yok etmiş; şimdi, aynı şeyi yapıyorsunuz.

Defalarca dile getirdik, tekrar söylüyorum: Var mısınız bu maddeyi değiştirelim? Bu maddede yaptığımız gibi işverenden ve emekçiden kesip emekçiye hak iddia etmeyi yasaklayarak değil, işverenden ve emekçiden kesip işverenin hak iddia etmesini yasaklayarak emekçiye desteği verin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Böke.

SELİN SAYEK BÖKE (Devamla) – Var mısınız? Yapmazsınız, yapmazsınız çünkü sizi ayakta tutan düzen işte bu çarpık düzen ama biz mutlaka, halkla bu değişikliği yapacağız ve güçlü sosyal devleti kuracağız.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önereleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Şenol Sunat

Orhan Çakırlar

Hüseyin Örs

Ankara

Edirne

Trabzon

Yasin Öztürk

İmam Hüseyin Filiz

Dursun Ataş

Denizli

Gaziantep

Kayseri

Fahrettin Yokuş

Konya

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN ve BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Kayseri Milletvekili Sayın Dursun Ataş.

Buyurun Sayın Ataş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

DURDUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 225 sıra sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine İYİ PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ilgili maddeyle ekonominin normalleşmeye başladığı belirtilerek iş yerlerinin haftalık normal çalışma sürelerine dönmelerinin teşvik edilmesi amaçlandığı söylenmektedir. Düzenlemede, pandemi sürecinde 1/7/2020 tarihinden önce kısa çalışma ödeneğinden faydalanan işverenlere normal çalışma sürelerine dönmeleri hâlinde sigortalı ve işveren paylarının tamamının üç ay süreyle İşsizlik Fonu'ndan karşılanacağı, Cumhurbaşkanının üç aylık süreyle sektörel olarak ayrı ayrı veya bütün olarak altı aya kadar bu süreyi uzatacağı belirtilmektedir. Bu maddede de her düzenlemede olduğu gibi tek adama yetki verilmeye devam edilmektedir. Hâl böyle olunca sormadan edemiyoruz: Bu yetki yine yandaşlara mı kullanılacaktır?

Değerli milletvekilleri, düzenleme, pandemi sürecinde kısa çalışma ödeneğinden faydalanan firmalara ayrıcalık tanımakta ama işçi çıkarmadan zarar etme pahasına çalışan, üreten iş yerlerineyse bir düzenleme yapmamaktadır. Bu uygulama işçinin lehine yapılan bir düzenleme olsa da firmalar arası adaletsizliğe sebebiyet verecektir. Adaletsizlik, her alana olduğu gibi bu kanun teklifine de yansımıştır.

Değerli milletvekilleri, geçen yıllarda kamu kurumlarına ve kamu bankalarına aktarılan İşsizlik Fonu amacının dışında kullanılmaya devam edilmektedir. İşçilerimizin işsiz kaldıkları dönemlerde kendilerine ödenmesi için kesilen paylar bile işverene aktarılmaktadır. Ekonomik krizin giderek arttığı, pandemi sürecinin yaralarının sarılmaya çalışıldığı bu zor günlerde maalesef ki İşsizlik Fonu iktidarın örtülü ödeneği durumuna getirilmiştir; İşsizlik Fonu'nun ödeme alanları çeşitlenmiştir, işsiz değil siyasi iktidara yakın sermayeye can simidi hâline getirilmiştir.

Değerli milletvekilleri, istihdam ve üretime dönük tedbir ve önlemler torba yasalarla Cumhurbaşkanının yetkisine bırakılmaktan ziyade daha kalıcı ve daha kapsamlı yasalarla düzenlenmelidir. AKP'nin on sekiz yıllık iktidarının sonucunda bu tür geçici düzenlemelerle ülke ekonomisi iflas etmiş, işsizlik, tarihinin en yüksek seviyesine çıkmıştır.

Verilerine kimsenin güvenmediği TÜİK bile nisan ayı işsizlik oranını yüzde 12,8 olarak açıkladı, "Geçen yılın aynı ayına göre işsizlik sayısının 427 bin azaldığını, işsizliğin geçen seneye göre yüzde 0,2 düştüğünü" söyledi. Diğer taraftan aynı TÜİK "Son bir yıl içerisinde istihdam edilenlerin sayısı ise 2,6 milyon azalmıştır." dedi. Nüfus artmış, iş azalmış ama ne hikmetse işsizlik düşüyor.

Değerli milletvekilleri, hâlbuki dar tanımlı işsiz sayımız 4 milyon 228 bin kişidir. Genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 24,4 olmuştur. 15-64 yaş arası grubunda işsizlik oranı ise yüzde 13,9'dur. TÜİK iş bulma umudunu kaybetmiş ama çalışmaya hazır 4,5 milyon vatandaşımızı bu rakamlara dâhil etse işsizlik yüzde 24'lere çıkacaktır. Bu veriler işsizliğin geldiği vahim boyutu ortaya koymaktadır. İşsizlik bu boyutlara ulaşmışken İşsizlik Fonu'nun yandaşlara, patronlara değil bu işsizlere kullanılması gerekir.

Sayın milletvekilleri, bugün gençlerde istihdam oranı yüzde 29,5'tir yani AKP iktidarı yaklaşık 3 gençten yalnızca 1'ine istihdam yaratabilmektedir. Ne eğitimde ne de işte olan gençlerin oranı yüzde 26'dır. Gençlerimiz açısından en büyük sorun beyin göçüdür. Gençlerimiz Türkiye'de kalmak istememektedir. İstihdamı yaratamazsanız, akademik özgürlüğü sağlayamazsanız, özgürlükleri değil yasakları konuşursanız, interneti yasaklarsanız, demokrasi fukarası Çin'i, Rusya'yı dost seçerseniz, insan haklarını hiçe sayarsanız, insanları kutuplaştırırsanız, ülkemizi Suriyelilerle doldurursanız elbette gençler ülkemizde kalmak istemeyeceklerdir.

Sayın milletvekilleri, sonuç olarak suni gündemleri bırakarak işsizlik, özgürlükler, insan hakları, demokrasi, adalet, üretim gibi devletin en hassas konulardaki sorunlarını bir an evvel çözmezsek Türkiye daha çok genç beyin kaybedecek, ekonomimiz daha kötüye gidecek, işsizlik çığ gibi büyümeye devam edecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın Özel...

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

82.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bursa Milletvekili Mustafa Esgin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, konuşmalar içinde bir arkadaşımız, Değerli Milletvekili Mustafa Esgin 60'a göre söz istedi ve bir uğultu içinde bir şeyler söyledi. Biz bir “Nilüfer Belediyesi” “Balıkesir”i duyduk. Bu konuyla ilgili ciddi bir iddia var, hem Nilüfer'den bahsediliyor, sonra da Balıkesir'deki 3 belediyenin ismi sıralanmış. Tabii, gecenin bu vaktinde bir bilgi alıp bir şey söylemek mümkün olmuyor. Topyekün bir dille bu söylenen iddiaları reddetmek yerine yarın veya yapılacak ilk oturumda bu konuda bölge milletvekillerimizin söz hakkı saklı kalmak üzere tutanağı dikkate aldığımızı ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

83.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in, ülkenin cumhuriyet tarihinin en derin ekonomik krizi, rant yağması ve hak, hukuk ihlallerini yaşadığına ilişkin açıklaması

SUZAN ŞAHİN (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Türkiye, cumhuriyet tarihinin en derin ekonomik krizi ve rant yağmasını, hak, hukuk ihlallerini yaşıyor. Ekonomi çökmüş, işsizlik, yoksulluk gittikçe derinleşirken sonunun geldiğini gören AKP kurmayları çareyi gündemi değiştirmede buluyor. Bir bakıyoruz damat paketleri, hayali kanal projeleri konuşuluyor. Bir bakıyoruz muhalefet yapan herkese terörist damgası vuruluyor. Milletvekilleri tutuklanıyor, barolar bölünüyor. Sosyal medyaya yasak getirilmesi, kıdem tazminatının fona aktarılması konuşuluyor.

Taktik her seferinde aynı. Yandaş TÜİK verileri, farklı bir gündem oluşturmak için aşırı çıkış yap, insanların laf yetiştirmesini ve gündemin o konuya kaymasını bekle. Ülkeyi yönetemiyorsunuz. Nereden mi belli? Tam takır kalan hazine kasasından, yoksulluktan, işsizlikten, emekçinin, işçinin, çiftçinin, halkın hâline. Halk borç batağında, geçinemiyor. Soruyorum: EYT'ye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 225) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 5'inci madde üzerinde 3 önerge vardır. İlk okutacağım 2 önerge aynı mahiyettedir, bu önergeleri okutup birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 225 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Tulay Hatımoğulları Oruç

Erol Katırcıoğlu

Kemal Peköz

Adana

İstanbul

Adana

Mehmet Ruştü Tiryaki

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Serpil Kemalbay Pekgözeği

Batman

Muş

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Emine Gülizar Emecan

Cavit Arı

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul

Antalya

İstanbul

Süleyman Girgin

Abdüllatif Şener

Kamil Okyay Sındır

Muğla

Konya

İzmir

Kani Beko

İzmir

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Batman Milletvekili Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki'nin.

Buyurun Sayın Tiryaki. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle yeni seçildiğiniz göreviniz nedeniyle sizi kutluyor, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Devamla) – Evet, bugün 22 Temmuz 2020; işçi sınıfının unutulmaz önderi, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Genel Başkanı Kemal Türkler'in katledilişinin 40'ıncı yıl dönümü. Kırk yılda cinayet aydınlatılmadı, aydınlatılmadığı gibi dava dosyası adliye koridorlarında götürülüp getirilerek bütün politik cinayetler gibi zaman aşımına uğratıldı. Kemal Türkler'i Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünden saygıyla, özlemlerle ve minnetle anıyorum.

Değerli milletvekilleri, teklifin 5'inci maddesiyle 4857 sayılı İş Yasası'nın geçici 10'uncu maddesi değiştiriliyor, hani bu üç ay önce pandemi nedeniyle getirdiğiniz geçici 10'uncu madde. Teklif sahipleri diyor ki: “Biz, bu düzenlemeyle, ekonominin normalleşmeye başlamasıyla birlikte, iş yerlerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönüşmesini teşvik ediyoruz. Covid-19 salgını nedeniyle özel sektör, iş yerlerinde kısa çalışma ödeneğinden ve nakdi ücret desteğinden yararlananların çalıştıkları iş yerlerinde, haftalık normal çalışma sürelerine dönüşmesi hâlinde sigortalı işveren paylarının tamamı 30 Haziran 2020 tarihine kadar İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak.”

Teklifin gerekçesi bu ama içeriği öyle değil. Peki, içeriğinde ne var? Belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, iş yerinin herhangi bir nedenle kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, yapılan hizmet alımları ile yapım işlemlerinde işin sona ermesi hâllerinde işveren tarafından iş veya hizmet sözleşmesi feshedilebilecek. Yani işten çıkarmanın kapsamı genişletiliyor, işveren işçiyi daha kolay bir şekilde işten çıkaracak. Şimdi soruyoruz: Covid-19'la böyle mi mücadele ediyorsunuz? Bir yandan “Evde kal Türkiye'm.” derken, diğer yandan işçileri topluca çalıştırmaya, toplu taşımaya mahkûm ettiniz, şimdi de işten çıkarmayı bu kanunun bu maddesiyle kolaylaştırıyorsunuz.

İşçilerin alın teriyle oluşturulan İşsizlik Sigortası Fonu'nu işverene destek için boşaltmanızdan hiç söz etmiyorum bile. Cumhurbaşkanına Anayasa'ya aykırı biçimde süre uzatma yetkisi tanınması da ayrı bir garabet. Şimdi, "Bir yandan istihdam yaratıyoruz." diyorsunuz, "İşsizlikle mücadele ediyoruz." diyorsunuz, diğer yandan iş verenlerin, işçiyi daha kolay şekilde işten çıkarmasını sağlıyorsunuz.

Bakın, kısa bir süre önce TÜİK tarafından nisan ayı iş gücü istatistikleri yayınlandı. Buna göre, Türkiye'de işsizlik oranı nisan ayı itibarıyla yüzde 12,8, tarım dışı işsizlik oranı yüzde 14,9, genç işsizlik oranı ise tam yüzde 24,4 yani her 4 gencimizden 1'i işsiz. Milletvekili seçtiğim Batman ile Şırnak, Siirt ve Mardin'de işsizlik rakamı bunun tam 2 katı, yüzde 29'larda. Şimdi, siz bu kanunla işçilerin işten çıkarılmasını kolaylaştırıyorsunuz. TÜİK tarafından yayınlanan iş gücü istatistiklerinde ilginç veriler var. İstatistik diyor ki: "Geçen yılın nisan ayına göre işsizlik azalmış; 2019 Nisan ayında işsizlik oranı yüzde 13'ken 2020 Nisan ayında işsizlik oranı yüzde 12,8'e düşmüş." Ama nasıl oluyor, çok ilginç bir şey, istihdam edilenlerin sayısı nisanda geçen yılın aynı ayına göre 2 milyon 585 bin kişi azalmış ve 25 milyon 614 bin kişiye düşmüş. İstihdam oranı da nisanda geçen yılın aynı ayına göre 4,9 puan azalmış, yüzde 41,1 olarak gerçekleşmiş. İstihdam edilenlerin sayısı azalmış, istihdam edilenlerin oranı düşmüş ama her nasıl oluyorsa işsizlik oranı azalmış. Evet, geldiğimiz nokta bu. Artık Türkiye'de kurumların sunduğu verilerin hiçbir şekilde güvenilirliği yoktur. Bu iki veriyi üst üste koyan bir kişinin TÜİK'in verilerine inanması imkânsız olacaktır; gerçekten, bu büyük bir sorun. Eğer TÜİK istatistiklerine güven azalırsa Türkiye'nin yayınladığı hiçbir veriye güven kalmayacaktır diyorum, gecenin bu saatinde hepimizi saygıyla selamlıyor, iyi akşamlar diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz İzmir Milletvekili Sayın Kani Beko'ya ait.

Buyurun Sayın Beko. (CHP sıralarından alkışlar)

KANİ BEKO (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, AKP iktidarıyla birlikte hızla bir ekonomik krize sürüklenmiştir. Başta istihdam olmak üzere neredeyse bütün ekonomik göstergelerde hızlı bir bozulma yaşanmaktadır. İşsizlik, cumhuriyet tarihinin en yüksek noktasına gelmiştir. Gerçek işsiz sayısı 10,5 milyon kişiyi geçmiştir. Bu rakamlar dünyadaki 95 ülkenin nüfusundan fazladır. Bu kadar işsiz olduğu bir ülkede, İşsizlik Sigortası Fonu'nun son durumu ise şöyledir: 2020 yılı itibarıyla 133 milyar TL olmuştur. 2020 yılı itibarıyla işsizlik maaşı başvurularının 2 milyona yaklaştığını ve bu rakamın korkunç olduğunu ifade etmek istiyorum. İşsiz sayısı ile işsizlik maaşı alabilenler kıyaslandığında ise tablo daha da kötüdür.

Görmüş olduğunuz gibi sevgili mücadele arkadaşlarım, 81 ilin her köşesinde işsizler ordusu olduğunu buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum. Dolayısıyla 2019'da işsizlik maaşı almak için 1 milyon 961 bin işçi İŞKUR'a başvurmuştur. Ancak, sadece 595 bin kişi maaş almayı başarmıştır. GAP için bu fondan 11,5 milyar lira kaynak aktarılmıştır. 2013 itibarıyla GAP'a bu aktarmalar sonrasında, kırk yıldır verildiği hâlde, maalesef GAP bir türlü bitirilememiştir. Ayrıca, geçtiğimiz yılda fondan ödenen yaklaşık 24 milyar TL'nin sadece 6 milyar TL'si işçilere ödenmiş, kalan 18 milyar TL işverenlere ödenmiştir. Sanki, işverenler açlık sınırı altında yaşıyorlarmış gibi bu paraları her seferinde işverenlere vermekten bıkmadınız mı? (CHP sıralarından alkışlar)

Dolayısıyla şunu ifade etmek istiyorum: Bir de meşhur damat bey yani İşsizlik Fonu, sade bir ticarethanemiş gibi damat bey 3 milyara yakın İşsizlik Fonu'ndan da vergi almıştır. Dolayısıyla, arkadaşlar, Halkbank, Vakıfbank ve Eximbankın İşsizlik Fonu'ndan 10,8 milyar liralık tahvil aldığı ortaya çıkmıştır. Avrupa'da fonları yönetenler, bir, işverenlerdir; iki, işçi sendikalarıdır. Siyasi iktidarlar, Avrupa'da sembolik olarak vardır ama maalesef Türkiye'de işsizlik fonlarını siyasi iktidarlar yönettiğinden dolayı bizim fonlarımız bu noktaya gelmiştir.

Ülkede ağır bir ekonomik kriz yaşanmaktadır. İşsizlik rakamları da bu durumu açıkça ortaya koymaktadır. Ekonomik krizin faturası bugüne kadar hep emekçilere kesildi. Şimdi de salgın nedeniyle yine emekçiler zor durumdadır. İşçiler işsiz kaldı. Onların alım gücü düştü. Şimdi bu teklifle İşsizlik Sigortası Fonu kaynaklarından işverenlere yeni teşvikler aktarılması öngörülmektedir. Kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin uygulamasına tabi tutulan işçilerin normal çalışma düzenine dönmesi durumunda işverenlere işçi ve işveren payı dâhil Sosyal Güvenlik Kurumu prim desteği sağlanacaktır. Sosyal Güvenlik Kurumu primlerinin tamamı, brüt ücretin yaklaşık yüzde 35'i fon tarafından ödenecek, böylece İşsizlik Sigortası Fonu kaynaklarından tekrar işverenlere fazla fazla ödenecektir.

Buradan AKP Hükümetine sesleniyorum: Yeter artık! İşsizlik Fonu'nun tamamını işçilere vermelisiniz. İşsizlik Fonu'ndan ve işçilerin yakasından elinizi artık çekin, çekin, çekin! Yeter artık diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Sevgili milletvekillerim, ülkemizde her gün ortalama 6 işçi katledilmektedir. Türkiye, iş cinayetlerinde Avrupa'da 1'inci, dünyada 3'üncüdür. Sevgili mücadele arkadaşlarım, bu yasayla ne yapmak istediğinizi bir türlü anlayamadım. AKP, iktidara geldiği günden bu yana istatistiklere siz de bakın. 25 bine yakın işçi kardeşimiz işçi sağlığı, iş güvenliği önlemleri alınmadığından dolayı maalesef öldü. Eğer siz bugün bu ertelemeyi yaparsanız, bundan sonra işçi sağlığı, iş güvenliği önlemleri alınmadığından dolayı 25 bine yakın işçi arkadaşımızın ölümüne imza atacaksınız. Soma'dan, Ermenek'ten, Şirvan'dan, Torunlardan, Sakarya'dan hiç mi ders almadınız. Dolayısıyla bu yasanın kesinlikle geri çekilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Son olarak şunu ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

KANİ BEKO (Devamla) - Bir başka maddeyle işten çıkarma yasağının ve ücretsiz izin uygulamasının 30 Haziran 2021'e kadar sürmesi için Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir. Ücretsiz izin uygulamasının, nakdî ücret desteğinin neredeyse bir yıl daha uzatılması işçilerin ayda 1.168 TL'ye mahkûm edilmesidir. Yani işçi arkadaşlarımız, eğer siz bu yasayı çıkartırsanız, bundan sonra 2.300 lira vermiş olduğunuz asgari ücreti bile alamayacaklar.

Dolayısıyla son olarak şunu söylüyorum: Yıllardır kıdem tazminatlarını alamayan maden işçilerinin bu sorunu çözülüyor. Elbette bu olumlu bir gelişmedir ancak yapılan düzenlemeyle patronların ödemesi gereken bir yükümlülük, bir kamu işletmesi aracılığıyla kapatılmış olmaktadır yani yine patronları koruyan bir yasadır. Dolayısıyla şunu en son olarak ifade etmek istiyorum: Soma'ya gittiniz, gittiğiniz yerde Soma'daki maden işçilerine tekmeleri attınız ama unutmayın sıra şimdi işçilerde. İşçiler öyle bir AKP'ye tekme vuracak ki, öyle bir vuracak ki bir gideceksiniz, bir daha dönemeyeceksiniz! (CHP sıralarından alkışlar)

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Çok beklersin çok!

KANİ BEKO (İzmir) – Yâr saçların lüle lüle, Recep Tayyip Erdoğan sana güle güle. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Fahrettin Yokuş

Dursun Ataş

Orhan Çakırlar

Konya

Kayseri

Edirne

Hüseyin Örs

Yasin Öztürk

Trabzon

Denizli

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde konuşmak isteyen Konya Milletvekili Sayın Fahrettin Yokuş.

Buyurun Sayın Yokuş. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ PARTİ Grubu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben bu konuşmamda Meclis çalışanlarının sorunlarını dillendireceğim. Madem çalışma hayatıyla ilgili kanunlar üzerinde konuşuyoruz, bizlere yardımcı olan, bizlere katkı sağlayan, elimiz ayağımız bütün personelimizle ilgili sorunları dillendirmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında istihdam edilen personeller dört farklı statüde çalıştırılmaktadır: Kadrolu çalışanlar, kadro karşılığı sözleşmeli çalışanlar, açıktan sözleşmeli çalışanlar yani danışmanlar, daimî işçi statüsünde çalışanlar. Yukarıda saydığım farklı statülerdeki personellerin sosyal güvenceleri, sosyal hakları ve emeklilik hakları farklı şekillerde değerlendirilmektedir, bu durum da çalışma barışını ve bütünlüğünü bozmaktadır. Meclisimizde hizmet veren bu personellerimiz, Meclisimizin imkânlarından da eşit şekilde faydalanamıyorlar. Yasama organı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi çatısı altında çalışanlarına asgari ölçüde adalet ve eşitliği ne yazık ki sağlayamıyor. Bu oldukça üzücü bir durumdur. Buradan hareketle 81 milyon insanımıza adalet getirecek düzenlemeler nasıl yapılabilecek. Özellikle İşsizlik Sigortası Kanunu hakkında konuştuğumuz bugün, işsizlik sigortası almaya dahi hak kazanamayan Mecliste çalışan personellerimizi anlatmak istiyorum. Bu personellerimiz açıktan sözleşmeli çalışan yani danışmanlarımız. Hiçbir güvencesi olmadan milletvekillerine yani bizlere yasama dönemi boyunca yardımcı olan danışmanlarımız mağdur durumdadır. Bu personellerimiz Türkiye Büyük Millet Meclisinde istihdam edilen personeller içerisinde özlük haklarıyla ilgili en çok sorun yaşayan sınıfta teşkil etmektedir. Milletvekillerinin seçilmesiyle birlikte açıktan atamayla milletvekili yanında görevlendirilen bu çalışanlara diğer çalışanların yararlanmış olduğu iş sonu tazminat hakları ve özel hizmet tazminat hakları verilmemektedir. Danışmanlar bir milletvekili yanında dönem sonuna kadar çalışmaktadır. Bu çalışanların fazla mesai ücretleri yoktur, vergi dilimleri yükseklği nedeniyle gelirleri neredeyse her ay azalmaktadır; bu personelin ihbar tazminatı hakları ve işsizlik sigortası ödeneği de yoktur. En önemlisi de danışmanlara her yıl aralık ayı sonunda işe girdi çıktı yapılarak tazminat ödemesi engellenmiş oluyor.

Kanun yapan yüce Meclisimiz, bünyesinde, çalıştırdığı bu personeller için neden bir iyileştirme yapmaz? Özel sektörde bir işçinin girdi çıktı yapılması kanunlara göre yasak iken Meclis içinde, yıl sonunda girdi çıktı yapmak ne kadar adildir? Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçilmiş bir üyesi olarak -bu kutsal çatı altında hizmet veren her insanımız bizim için değerlidir. Gazi Meclis ülkemizin kalbidir, milletimizin gözü ve kulağı buradadır- bizler öncelikle, sorumlu kişiler olarak, burada biz milletvekillerine Meclis çalışmalarında en büyük katkıyı sağlayan, hizmet veren çalışanlarımızın sorunlarını çözmekle mükellefiz.

Değerli milletvekilleri, sözlerimin başında ifade ettiğim gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde farklı statülerde çalıştırılan tüm personel ayrımsız bir şekilde güvenceli çalışma sistemine geçirilmelidir. Ayrıca, Emniyet teşkilatımızca Mecliste görevlendirilen Emniyet mensubu çalışanlarımızın da emeğinin karşılığı verilmelidir. Başta Sayın Meclis Başkanımız olmak üzere partilerimizin grup yöneticileriyle, tüm milletvekillerimizin bu hususta gerekli hassasiyeti göstereceklerine inancım tamdır.

Değerli milletvekilleri, çok önemli başka bir konu var; kısaca onu da anlatmak istiyorum. Araç muayene ücretleriyle ilgili burada daha önce de konuşuldu. Gerçekten, tüzülerek ifade etmeliyim ki bu tam bir soygun, soygun düzeni. Ülkemizde 2019 yılı enflasyonu 11,8, işçisi, memuru, emeklisi ancak bu kadar yıllık zam alır ama ne hikmetse bu araç muayene istasyonunu çalıştıranlar ücretlere yüzde 22,5 zam yaparlar. Bu firmayı aradım, yetkililerle görüşmek istedim -TÜVTÜRK adı- fakat hiç kimseye ulaşamadım. Soracaktım; kardeşim, siz neye göre bu zammı yapıyorsunuz? 2019 yılında da yüzde 23 zam yapmışsınız; kümülatif olarak iki yılda yüzde 51 zam.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, toparlayalım.

FAHRETTİN YOKUŞ (Devamla) – Yani traktörünü muayeneye götüreceksin çiftçiye, otobüsçüye, kamyoncuya bu kazığı nasıl atarsınız? Hadi özel otoları olan vatandaşlara yapıyorsunuz. Bunu kim önleyecek? Muhatabı kim? Çaresi ne? Böyle bir düzen olur mu? Yani böyle bir ülke olur mu? Onun için, Allah aşkına, bunu düzelterek bir yer arıyorum. Eğer “Yahu, TÜVTÜRK’ün üçte 2’si yabancıların biz onlara sattık onlar keyfekerde zam yapar, soyar soğana çevirir, bu ülkenin evlatlarının kanını emer, biz de bunu seyrediyoruz.” diyorsanız, “Allah işinizi rast getirsin!” derim ama buna itiraz etmeyen, emmeyecek olan bir vicdan sahibinin şu ülkede olabileceğini düşünmüyorum.

Hepinize bu vesileyle saygılar sunuyorum, iyi akşamlar diliyorum. (İYİ PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 01.04

SEKİZİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 01.05****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Rümeyza KADAK (İstanbul), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 116’ncı Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

225 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 23 Temmuz 2020 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

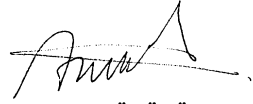
Kapanma Saati: 01.06

IX.-YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Giresun'da bir işçinin ırkçı saldırıya uğradığı iddiasına ve olayın soruşturulmasına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31267)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ayşe SÜRÜCÜ

Şanlıurfa Milletvekili

Giresun'un Görele ilçesine bağlı Çavuşlu Beldesi'nde geri dönüşüm işinde çalışan Osman İnan, Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) tutuklu olan önceki dönem Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın fotoğrafını sosyal medya hesabından paylaştığı bahane edilerek yaklaşık 60 kişilik bir grubun ırkçı saldırısına uğramıştır. Olayın ardından hastaneden darp raporu alınmazken, saldırgan grubun Kürt işçiyi darp ettiği ve ırkçılık içeren küfür ve hakaret ettiği basına yansımış ve görüntülediğimiz gençlerin ailesi tarafından iletilmiştir. Gece geç saatlerde ise ırkçı saldırının mağduru Osman İnan ve beraberindeki 20 Kürt işçi polisin dayatması üzerine bir araç kiralayıp Şanlıurfa'ya gönderilmiştir. Osman İnan emniyette kendisine sözlü sataşmada bulunduğu ve ırkçı saldırıyı meşru görüp, kendisine telkinler verildiğini ifade etmiştir.

Bu Bağlamda;

1. Kürt işçi Osman İnan'a ırkçı saldırıda bulunulan saldırganlar hakkında bir gözaltı işlemi gerçekleştirilmiş midir?
2. Osman İnan'ın karakolda uğradığı psikolojik şiddet hakkında bir soruşturma başlatacak mısınız?
3. Partimizin eşbaşkan ve üyelerinin terörize edildiği Tv kanallarının ırkçılığı körüklediğinden haberdar mısınız?
4. Darp edilip dışı kırılan Osman İnan'ın darp raporu alınmadan, otobüsle aynı gece Şanlıurfa'ya gönderilmesinin gerekçesi nedir ilgili memurlar hakkında soruşturma başlatacak mısınız?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-26448

22.07.2020

Konu : Soru Önergeleri-220

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 07.07.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.678691 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ayşe SÜRÜCÜ tarafından verilen 7/31267 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

2.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Van ve ilçeleri ile Diyarbakır'ın Silvan ilçesinde bazı mezarların tahrip edildiğine dair bazı iddialara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31268)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY tarafından, Anayasanın 98. İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.
27.04.2020

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siirt Milletvekili

Van ve ilçelerinde askerler tarafından mezarlıklara yönelik fiziki tatbikler bölgede yayılarak devam etmekte, en son Silvan'da gerçekleşen bu hadise bilhassa Ramazan ayında toplumun vicdanını yaralamaktadır. Kişi hakları ölümden sonra da devam eden bir haktır. Bu bağlamda ölünün hatırasına yönelik bu tür işlemler aynı zamanda suç teşkil etmektedir. Yine mezarlıkların temsil ettiği değerler bakımından tahribi, ceza yasalarında da suç olarak yer almaktadır. İlk Van ve ilçelerinde mezarlıklar askerlerce parçalanmıştır. Bu duruma yönelik derhal soruşturma başlatılması gerekirken olaylar ilerlemiş ve diğer kentlere de sıçramıştır. Mahalle ve köyleri gezen askerler çatışmalarda yaşamını yitirmiş insanların mezarını tek tek kontrol ederken, mezar taşları üzerinde yazı, kod ya da herhangi bir bez bulunması halinde aileleri çağırarak onların gözleri önünde parçalamıştır. Diğer yandan aileler tehdit edilerek bu hadisenin üzeri de kapatılmak istenmiştir. Diyarbakır'ın Silvan ilçesinin köyünde Kürtçe karakterli harfler gerekçe gösterilerek mezarlar tahrip edilmiştir. Halihazırda yakınlarının ölümünden ötürü acı içinde olan yurttaşlar, ikinci kez mezarlıklarının da tahrip edilmesi suretiyle acıya ve yıkıma maruz bırakılmaktadır.

- 1- Van ve ilçeleri ile Silvan'da meydana gelen akabinde de diğer yerleşim yerlerine yayılan mezarlıkların tahrip edilmesi hadisesinden haberdar mısınız? Şayet bu konuda bilgi sahibi iseniz neden bu konuda bir açıklama yapmadınız?
- 2- Mezarlıkların tahribi ceza mevzuatı uyarınca suç teşkil etmektedir. Bu bağlamda mezarlıkları tahrip edenler tespit edilerek haklarında adli ve idari soruşturma başlatılmış mıdır? Henüz mezarlıkları tahrip edenler hakkında bir işlem tesis edilmemiş ise gerekçesi nedir?
- 3- Ölünün hatırasına hakaret teşkil eden mezarlıkların tahrip edilmesi anlamında mezarlıkları tahrip edenler tespit edilerek haklarında adli ve idari soruşturma başlatılmış mıdır? Henüz mezarlıkları tahrip edenler hakkında bir işlem tesis edilmemiş ise gerekçesi nedir?
- 4- Askerler mezarlıkları tahrip etme yetkisini kimden almaktadır?
- 5- Şayet mezarlıkların tahribine yönelik talimat veren makam İçişleri Bakanlığı ise bunu neden hangi dayanakla yapmıştır?
- 6- Ailelerin tehdit edildiğine dair iddia doğru mudur? Şayet iddia doğru ise bu konuda sorumlular hakkında soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatılmadıysa neden başlatılmamıştır?
- 7- Ailelerin tehdit ile mezar taşlarını kırarak fotoğraf göndermelerinin talep edildiğine dair iddia doğru mudur? Şayet bu iddia doğru ise bu emri veren tespit edilmiş midir? Hakkında gerekli adli ve idari işlemler tesis edilecek midir?
- 8- Halkı kin ve düşmanlığa atenen tahrik edenlerin tespit edilerek haklarında gerekli işlemlerin yapılması sağlanacak mıdır?
- 9- Kamuoyuna mezarlıkların tahrip edilmesi hadisesine dair bir açıklama yapacak ve yeni girişimlerin gerçekleşmesini engelleyecek misiniz?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-26449

22.07.2020

Konu : Soru Önergeleri-220

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 07.07.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.678691 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Siirt Milletvekili Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ tarafından verilen 7/31268 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, bir sosyal medya platformunda siyasi içerikli paylaşımlar yapan ve kapatılan hesaplarla ilgili bazı iddialara ve sosyal medya paylaşımları nedeniyle haklarında yasal işlem başlatılanlara ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31269)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı **Sayın Fuat OKTAY** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Twitter tarafından Türkiye'de AK Parti Gençlik Kolları ile bağlantılı olduğu tespit edilen 7340 hesabın kapatıldığı ve bahse konu kullanıcıların AK Parti lehine siyasi yorumlar ile ticari aktiviteler yaptığının da belirtildiği iddialarına yönelik haberler basına yansımıştır.

Bu bağlamda;

1. Twitter tarafından Türkiye'de AK Parti Gençlik Kolları ile bağlantılı olduğu tespit edilen 7340 hesabın kapatıldığı ve bahse konu kullanıcıların AK Parti lehine siyasi yorumlar ile ticari faaliyetler yaptığı iddiaları doğru mudur?
2. İddialar doğru ise, bahse konu haberde belirtilen 'ticari aktiviteler' nedir?
3. Sosyal medyada sıklıkla bahsedilen ve "troll" adı verilen, muhalifleri hedef gösterici ve hakaret içerikli paylaşımlarda bulunan bir oluşumun ve ilgili hesapların kullanıcılarının AK Parti Gençlik Kollarında maaşlı çalıştığına yönelik iddialar doğru mudur?
4. Türkiye genelinde illere göre 15 Haziran 2020 tarihi itibarıyla sosyal medya paylaşımları nedeniyle tutuklu ve hükümlü bulunan toplam kişi sayısı nedir?
5. 2007 – 2020 yılları arasında yıllar bazında Türkiye genelinde illere göre sosyal medya paylaşımları nedeniyle haklarında yasal işlem başlatılan toplam kişi sayısı nedir?
6. Sosyal medya paylaşımları nedeniyle haklarında yasal işlem başlatılan, tutuklu ve hükümlü bulunan kişilerin yasal işleme konu paylaşımları nedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-26458

22.07.2020

Konu : Soru Önergeleri-220

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 07.07.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.678691 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/31269 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar başta Adalet Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

4.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2019 yılı ve 2020 yılının ilk altı ayını kapsayan sürede ceza kesilen kişi ve şirket sayısı ile ödenmeyen ceza tutarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31274)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sn. Fuat Oktay tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 22.06.2020

Ömer Fethi Gürer
Niğde Milletvekili

- 1- Ülkemizde 2019 yılı ve 2020 yılı ilk 6 ayı itibaren, kişilerin devlete herhangi bir nedenle ödemesi gerektiği halde ödemediği ceza kapsamına giren parasal tutar ne kadardır?
- 2- 2019 yılı ve 2020 yılı ilk 6 ayı itibaren, kişi ve şirketlere kesilen yasal dayanağı olan maddi ceza tutarı ne kadardır? Maddi cezaya tabi tutulan kişi ve şirket sayısı kaçtır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-26571

22.07.2020

Konu : Soru Önergeleri-220

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 07.07.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.678691 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından verilen 7/31274 esas numaralı yazılı soru öngesinde bahsi geçen hususlar başta Hazine ve Maliye Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıkların görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

5.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 11 Kasım 2019 tarihinde ülke çapında yapılan fidan dikme etkinliğine,

2019 yılı ve 2020 yılının ilk altı ayını kapsayan sürede çiftçi desteği ödemelerinden çiftçilerin özel şirketlere olan borçları için kesilen tutara,

İlişkin soruları ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31275), (7/31277)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Sn. Fuat Oktay tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 22.06.2020

Ömer Fethi Gürer
Niğde Milletvekili

Geçtiğimiz yıl İzmir'de meydana gelen orman yangınından sonra toplumun duyarlı kesimlerinin tepkisine karşılık başlatılan kampanya ile 11.11.2019 saat 11:00 de 11.000.000 fidan dikilerek bu alanda rekor kırılması hedeflenmiştir. Bu hedefin teknik olarak gerçekleştirilemeyeceği anlaşılınca Endonezya'ya ait olan "1 saat içinde en fazla fidan dikme" rekorunun (232 bin 647 adet fidan dikimi) kırılmasına dönüştürülmüştür. Çorum'da, 1 saat içinde 303 bin 150 fidan dikilerek rekorun Türkiye'de olduğu belirtilmiştir. Aynı gün 11.000.000 milyon adet fidan dikimi yapılması için tüm ormancılık teşkilatı ile kamu kurum ve kuruluşlar talimatla seferber edilmiş ve büyük masraflarla fidan dikim etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. 11 Kasım tarihi Cumhurbaşkanlığı genelgesi ile "Milli Ağaçlandırma Günü" ilan edilmiştir. Fidan dikim etkinliği, fidan bağış kampanyaları, ağaçlandırma faaliyetlerinin iki amacı vardır. Birinci ve en önemli amacı; toplumda orman sevgisini artırmak, fidan dikim alışkanlığı kazandırmak ve orman ve çevre bilincini geliştirmektir. İkinci amacı ise dikilen fidanların tutma başarısıdır. Ülke çapında yapılan büyük emek ve masrafa ile dikilen fidanların büyük bir bölümü kurumuş ve yeniden dikimi yapılmıştır.

- 1- Bir saat içinde en fazla fidan dikme rekorunun ülkemize ve topluma kazanımları nelerdir?
- 2- Dikilen fidanların kuruma nedenleri araştırılmış mıdır? Fidan dikim kampanyası için yapılan harcama ne kadardır?
- 3- Ülkemizde fidan dikim sezonu özellikle yağış rejiminin düzensiz olması ve coğrafi koşullar bakımından farklılıklar görünmesi sebebiyle kesin bir tarih belirlenememektedir. Birçok bölgede Kasım ayının başları dikim sezonu için erken bir tarihtir. Bu sebeple Mart ayında fidan dikimi yapılması neden planlanamamıştır?
- 4- Ülkemizde kıyı bölgeler başta olmak üzere, ağaçlandırmanın en çok yapıldığı bölgelerde bulunan fidanlar henüz uyuma devresine girmemiş ve dikime hazır hale gelmemiştir. Dikilen çıplak köklü fidanların ne kadarı kurumuştur?
- 5- Sökümü yapılan fidanların nakliye sürecinde yaşanan aksaklıklar nedeniyle verimliliğini yitiren fidan sayısı kaçtır?
- 6- Çok sayıda katılımcının aynı anda dikim yapması nedeniyle fidanların uygun teknik ile dikilmesi sağlanmış mıdır?
- 7- FAO tarafından 1971'de ilan edilen, Dünyada ve ülkemizde kutlanan "21 Mart Dünya Ormancılık Günü" nünde fidan dikimi neden yapılmamıştır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sn. Fuat Oktay tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 22.06.2020

Ömer Fethi Gürer
Niğde Milletvekili

- 1- 2019 yılı ve 2020 yılı ilk 6 ayı itibariyle çiftçi desteği ödemelerinden çiftçilerin, özel şirketlere olan borçları için kesilen tutar ne kadardır?
- 2- Hak ettiği destekten doğrudan kesinti yapılarak, borcu bulunduğu şirketlere aktarılan çiftçi ve besici sayısı kaçtır?
- 3- Hak ettiği destekten borçları kesilen ve hala borçlu olan çiftçi, besici var mıdır?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-26455

22.07.2020

Konu : Soru Önergeleri-220

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 07.07.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.678691 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığımızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından verilen 7/31275 ve 7/31277 esas numaralı yazılı soru önergelerinde bahsi geçen hususlar Tarım ve Orman Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

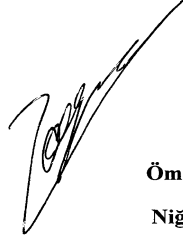
Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

6.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, son iki yılda uyuşturucu madde üretimi sebebiyle yapılan baskınlarda ele geçirilen uyuşturucu miktarına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31276)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sn. Fuat Oktay tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 23.06.2020

Ömer Fethi Gürer

Niğde Milletvekili

- 1- Son 2 yılda yapılan uyuşturucu baskınlarında elde edilen uyuşturucu miktarı ne kadardır?
- 2- Son 2 yılda uyuşturucu üretimi yaptığı tespit edilmesi sonucu baskın yapılan yer sayısı kaçtır?
- 3- Baskınlarda ele geçirilen uyuşturucu maddeler nasıl imha edilmektedir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

GÜNLÜDÜR
22.07.2020

Sayı : E-48360949-610-26451

Konu : Soru Önergeleri-220

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 07.07.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.678691 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından verilen 7/31276 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar İçişleri Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

7.- Ankara Milletvekili Yıldırım Kaya'nın, öğrencilerin koronavirüsten korunmaları için YKS'de alınan önlemlere ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31278)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İktüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 22.06.2020

Yıldırım KAYA
Ankara Milletvekili

14 Haziran'da yapılan Milli Savunma Üniversitesi sınavı ve 20 Haziran'da yapılan LGS sınavında resmi makamların yaptığı açıklamaların aksine, yeterli güvenlik tedbirlerinin alınmadığı sınava giren öğrenciler ve velileri tarafından ifade edilmiştir. Yazılı ve görsel basında yer alan haber ve görüntülerden de sosyal mesafe kurallarına uyulmadığı görülmüştür.

20 Haziran'da yapılan LGS'de 25 kişilik sınıflarda, 20 kişinin sınava girdiği, bu sayının gözetmenlerle birlikte 22'ye çıktığı, sosyal mesafenin 40 santimin de altına indiği sınava giren öğrenciler tarafından açıklandı. Koronavirüslü öğrencilerin sınavda bayılması; hatta Manisa ilimizde koronavirüs tanısı konulan bir öğrencinin diğer öğrencilerle aynı sınıfta sınava sokulması, sınav sonunda aynı sınıfta sınava giren öğrencilerin tamamının karantinaya alınması gibi olaylar da yaşanmıştır.

Öğrenci ve velilerin sınav öncesi yığınlar halinde okul önlerinde ve bahçede sosyal mesafe kurallarına uyulmadan toplanması da tüm toplumu tedirgin etmiştir.

451 bin öğrencinin katıldığı Milli Savunma Üniversitesi sınavı ve 1 milyon 670 bin öğrencinin katıldığı LGS'de böylesine büyük sorunların yaşanması; 27-28 Haziran'da 2 milyon 433 bin kişinin gireceği YKS sınavı için endişe ve korkuyu misliyle arttırmıştır.

Bu bilgiler kapsamında;

- 1- Milli Savunma Sınavı ve LGS'de yaşanan güvenlik sorunların YKS'de de yaşanmaması için ilave tedbirler alınmıştır?
- 2- 1 milyon 670 bin öğrencinin katıldığı LGS'de, 25 kişilik sınıflarda gözetmenler hariç 20 kişi sınava girerken; 2 milyon 433 bin kişinin gireceği YKS sınavında sınıflarda sosyal mesafe nasıl sağlanacaktır?
- 3- Boyu çok uzun ve kilolu gençlerimizin ilkokul sıralarında sınava girerek mağdur olmamaları için önlem alınacak mıdır?
- 4- Öğrenci ve velilerin okul önlerinde sosyal mesafe kurallarına aykırı şekilde toplanmalarını engellemek için ek güvenlik tedbirleri alınacak mı?
- 5- Sınav öncesi yeterli tedbirlerin alındığına dair kamuoyu ve öğrencileri tatmin edecek bir açıklama yapılacaktır?
- 6- Son günlerdeki gelişmeler konusunda Bilim Kurulunun görüşü alındı mı?
- 7- Tedbirlerin yetersiz olduğu kabul ediliyorsa, YKS'nin ertelenmesi düşünülüyor mu?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-26453

22.07.2020

Konu : Soru Önergeleri-220

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 07.07.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.678691 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Ankara Milletvekili Sayın Yıldırım KAYA tarafından verilen 7/31278 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

8.- Tekirdağ Milletvekili Enez Kaplan'ın, belirli suçlardan hüküm giyen öğrenciler hariç tutulmak kaydıyla üniversitelerle ilişkisi kesilen öğrencilere yönelik bir af düzenlemesi yapıp yapılmayacağına ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın cevabı (7/31432)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorunun **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı ve 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. Saygılarımla. 24 . 06 . 2020

Enez KAPLAN
Tekirdağ Milletvekili
TBMM Katip Üye

Terör suçundan hüküm giyenler ve Türkiye Cumhuriyeti'nin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu devlet yetkili organlarınca karar verilen yapı, oluşum veya gruplarla münasebetleri nedeniyle ilişkisi kesilenler hariç, herhangi bir sebeple üniversite eğitim hakkını kaybeden önlisans, lisans tamamlama, lisans ve yüksek lisans öğrencilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla; bir af düzenlemesi yapmayı düşünüyor musunuz?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-26464

22.07.2020

Konu : Soru Önergeleri-221

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 07.07.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.679020 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Tekirdağ Milletvekili Sayın Enez KAPLAN tarafından verilen 7/31432 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

9.- Konya Milletvekili *Abdulkadir Karaduman*'ın, okulla ilişkisi kesilen Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Tıp Fakültesi öğrencileri hakkında yürütülen yasal sürece ilişkin sorusu ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı *Fuat Oktay*'in cevabı (7/31433)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 29.06.2020

Abdulkadir KARADUMAN

Konya Milletvekili

15 Temmuz darbe girişiminden sonra adı Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Tıp Fakültesi olan tıp akademisininin 42 öğrencisinin haklarında dört yıldır yürütülen disiplin soruşturması gerekçe gösterilerek, okulla ilişkileri kesildi. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Tıp Fakültesi'nden 3 hafta sonra diplomalarını alarak mezun olmayı bekleyen 42 öğrencinin okulla ilişkilerinin kesilmesi üzerine okula girişleri de engellendi.

Bu bağlamda;

1. Okulla ilişkisi kesilen Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Tıp Fakültesi öğrencileri hakkında disiplin soruşturması dışında yürütülen adli bir süreç var mıdır?
2. Yükseköğretim Kurulu(YÖK) tarafından üniversitenin soruşturma komisyonuna gönderilen yazıda belirtilen "isimleri yazılı öğrenciler hakkında soruşturma, kovuşturma ve hüküm giyme gibi adli işlemlerin tesis edildiği" ifadelerinin dayanağı nedir?
3. Mezuniyetlerine 3 hafta kala okulla ilişkisi kesilen ve okula girişleri yasaklanan 42 öğrenci hakkında kesinleşmiş bir mahkeme kararı var mıdır?
4. İrtibat ve iltisak gibi hukuki dayanağı olmayan gerekçelerle okul ile ilişkisi kesilen öğrencilerin durumlarını takip etmek ve oluşacak mağduriyeti gidermek için yasal süreç ve takipler sürdürülmekte midir?

T.C.
CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI

Sayı : E-48360949-610-26466

22.07.2020

Konu : Soru Önergeleri-221

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 07.07.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.679020 sayılı yazısı.

Anayasanın 98 inci maddesi uyarınca Başkanlığınızca tarafıma gönderilen yazılı soru önergelerinden, Cumhurbaşkanlığı Merkez Teşkilatı ile Cumhurbaşkanlığına Bağlı Kurum ve Kuruluşların görev alanına giren konulara ilişkin önergeler cevaplandırılmaktadır.

1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca bakanlıkların görev ve yetki alanına giren önergeler bakanlıklar tarafından cevaplandırılmaktadır.

Konya Milletvekili Sayın Abdulkadir KARADUMAN tarafından verilen 7/31433 esas numaralı yazılı soru önergesinde bahsi geçen hususlar Milli Eğitim Bakanlığının görev ve yetki alanına girmektedir.

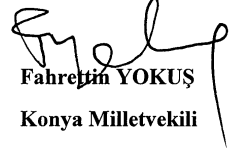
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Fuat OKTAY
Cumhurbaşkanı Yardımcısı

10.- Konya Milletvekili Fahrettin Yokuş'un, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü'nün tıbbi cihaz ihracatı yapan firmalarla imzaladığı mal alım sözleşmelerine ilişkin sorusu ve Ticaret Bakanı Ruhsar Pekcan'ın cevabı (7/31458)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ruhsar Pekcan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 23.06.2020

Fahrettin YOKUŞ
Konya Milletvekili

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü ile Tıbbi cihaz ihracatı yapan yüklenici firmalar arasında "Mal Alım Sözleşmesi" imzalanmıştır. Söz konusu sözleşmede Tıbbi malzeme ihracatı yapan firmalara, ihracatları karşılığında hibe olarak sıhhi malzeme alınmıştır.

Bu sözleşme doğrultusunda;

- 1- Mal Alım Sözleşmesi ile İhracat yapan kaç adet firma ile protokol yapılmıştır?
- 2- Tıbbi Cihaz ihracat yapan kaç firmadan, yapılan protokol sonucunda; Cerrahi maske, FFP3/FFP2/N95 maske ve koruyucu tulum ihraç karşılığı hibe alınmıştır?
- 3- Firmalardan ihracat karşılığı hibe olarak alınan malzemeler Türkiye'de mi kullanılmıştır?
- 4- Şayet hibe olarak alınan malzemeler Türkiye'de kullanılmadıysa yurt dışına hangi ülkelere gönderilmiştir?

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026-610 - 56019272

Konu : Soru Önergesi (7/31458)

21.07.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07.07.2020 tarihli ve 24301011-120.07-E.679020 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Konya Milletvekili Sayın Fahrettin YOKUŞ tarafından verilen 7/31458 sayılı yazılı soru önergesi konusu itibarıyla Bakanlığımız görev ve yetki alanına girmemesi nedeniyle iade edilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 3

116'NCI BİRLEŞİM
22 TEMMUZ 2020 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin, TBMM İçtüzüğü'nün 5 inci maddesine göre 1 Temmuz 2020'de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.
(Genel Kurulun 30.06.2020 tarihli 105'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 221 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin, İçtüzüğü'nün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 16 ncı maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 35 inci maddelerden oluşması önerilmiştir.
(Genel Kurulun 08.07.2020 tarihli 109'uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun,
22, 23, 28 ve 29 Temmuz 2020 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmesiyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi;
22 Temmuz 2020 Çarşamba günü Birleşiminde 225 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;
23 Temmuz 2020 Perşembe günü Birleşiminde 221 Sıra Sayılı Kanun Teklifine kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;
çalışmalarını sürdürmesi;
225 Sıra Sayılı Kanun Teklifinin İçtüzüğü'nün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 5 inci maddelerden, ikinci bölümünün 6 ila 11 inci maddelerden oluşması;
önerilmiştir.
(Genel Kurulun 21.07.2020 tarihli 115'inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* **Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon**
22.07.2020 Çarşamba - Saat: 11.00

* **Adalet Komisyonu**
23.07.2020 Perşembe- Saat: 16.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

116'NCI BİRLEŞİM

22 TEMMUZ 2020 ÇARŞAMBA

SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1.- (S. Sayısı: 225) İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 20.07.2020) (**)

2.- (S. Sayısı: 139) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2273) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

3.- (S. Sayısı: 141) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasına İlişkin Olarak İmzalanan Mevcut Protokol I'nın Yerini Alan Protokol I ile Anlaşmaya Eklenen Protokol III'ün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2275) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

4.- (S. Sayısı: 23) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1193) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) (X)

5.- (S. Sayısı: 221) Aydın Milletvekili Metin Yavuz ve 60 Milletvekilinin Gıda, Tarım ve Orman Alanında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/2985) ve Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.07.2020) (**) (X)

6.- (S. Sayısı: 163) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2401) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2020) (X)

7.- (S. Sayısı: 192) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

8.- (S. Sayısı: 195) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2499) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

9.- (S. Sayısı: 29) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Karadağ Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemlerine İlişkin Protokol II'sini Değiştiren 1/2017 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına İlişkin Yetki Verilmesine Dair Kanun Teklifi (2/1362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

10.- (S. Sayısı: 95) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1593) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

(**) İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.
(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

11.-**(S. Sayısı: 66)** İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bişkek Kırgız-Türk Dostluk Devlet Hastanesi Açılması, Ortak İşletilmesi ve Devri ile Kırgız Cumhuriyeti Vatandaşlarının Türkiye'de Tıp ve Tıpta Uzmanlık Eğitimi Almasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1602) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) **(X)**

12.-**(S. Sayısı: 34)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1245) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

13.-**(S. Sayısı: 47)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

14.-**(S. Sayısı: 76)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1797) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) **(X)**

15.-**(S. Sayısı: 88)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyeti'nin Beyanlarla Birlikte Katılmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1801) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) **(X)**

16.-**(S. Sayısı: 33)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması Tarafından Kurulan Ortak Komite'nin Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşması'nın 'Menşeli Ürünler' Kavramının Tanımı ve İdari İşbirliği Yöntemleri Hakkında Protokol II'sini Değiştiren 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokoller ve Eklere İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/1364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) **(X)**

17.-**(S. Sayısı: 54)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Su Kaynakları Bakanlığı Arasında Su Alanında Mutabakat Zaptı ve Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1542) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) **(X)**

18.-**(S. Sayısı: 21)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretime İlişkin İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1191) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

19.-**(S. Sayısı: 25)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Brezilya Federatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1197) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

20.-**(S. Sayısı: 26)** Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binalı Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1194) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.11.2018) **(X)**

21.- (S. Sayısı: 30) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Burundi Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

22.- (S. Sayısı: 31) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1363) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2018) (X)

23.- (S. Sayısı: 55) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1543) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.03.2019) (X)

24.- (S. Sayısı: 60) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lesoto Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1537) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

25.- (S. Sayısı: 67) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma'nın 9/7'nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1782) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.05.2019) (X)

26.- (S. Sayısı: 70) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Savunma Sanayinde Gizlilik Dereceli Bilgilerin Karşılıklı Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1548) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

27.- (S. Sayısı: 72) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

28.- (S. Sayısı: 73) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1774) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

29.- (S. Sayısı: 74) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1777) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

30.- (S. Sayısı: 75) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belarus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1778) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.05.2019) (X)

31.- (S. Sayısı: 82) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1582) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

32.- (S. Sayısı: 83) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1590) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

33.- (S. Sayısı: 86) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyona veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Üyelerinin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/1772) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

34.- (S. Sayısı: 87) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Sekreteryası Arasında Ankara Girişiminin Uygulanmasına İlişkin 4 Nisan 2016 Tarihinde Bonn'da İmzalanan Anlaşmayı Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1799) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

35.- (S. Sayısı: 89) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Yirmi Sekizinci Taraflar Toplantısı'nda Üzerinde Mutabakata Varılan Montreal Protokolü'ne Yönelik Değişikliğin (Kigali Değişikliği-2016) Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1896) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2019) (X)

36.- (S. Sayısı: 96) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Gemiadamı Belgelerinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1775) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

37.- (S. Sayısı: 97) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Doğu Karayip Devletleri Örgütü Arasında Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1780) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

38.- (S. Sayısı: 98) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1794) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

39.- (S. Sayısı: 101) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1950) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.07.2019) (X)

40.- (S. Sayısı: 108) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1454) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

41.- (S. Sayısı: 109) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1534) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

42.- (S. Sayısı: 110) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1535) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

43.- (S. Sayısı: 111) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1802) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

44.- (S. Sayısı: 114) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Savunma Bakanlığı Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Tamamlayıcı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2021) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.10.2019) (X)

45.- (S. Sayısı: 119) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gine Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1539) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

46.- (S. Sayısı: 120) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kalkınma İşbirliği Anlaşması ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1796) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

47.- (S. Sayısı: 121) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) Kültür Enstitüsü Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2020) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

48.- (S. Sayısı: 123) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Altyapı Projeleri Alanında İş Birliği Konulu Anlaşma Ek-1'in Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2217) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

49.- (S. Sayısı: 124) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Kör, Görme Engelli veya Başka Bir Nedenle Basılı Materyal Okuma Engelli Kişilerin Yayımlanmış Eserlere Erişiminin Kolaylaştırılmasına Dair Marakeş Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2218) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

50.- (S. Sayısı: 125) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyona, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2223) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

51.- (S. Sayısı: 126) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Bölgesel Enstitüsü Tüzüğü'nün 5.4.1.10 Maddesinin Tadiline İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2224) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

52.- (S. Sayısı: 127) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un İslam İşbirliği Teşkilatı Polis İşbirliği ve Koordinasyon Merkezi Tüzüğü'nün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2034) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 06.11.2019) (X)

53.- (S. Sayısı: 136) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücü Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2023) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

54.- (S. Sayısı: 137) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kendi Sınırları Dahilinde ve Ötesinde Tarifeli Hava Hizmetlerine İlişkin İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2027) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

55.- (S. Sayısı: 138) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nikaragua Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2028) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

56.- (S. Sayısı: 140) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Bosna-Hersek Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Protokol ve Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2274) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

57.- (S. Sayısı: 142) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2276) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 22.11.2019) (X)

58.- (S. Sayısı: 147) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1536) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

59.- (S. Sayısı: 148) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Merkezlerinin Kuruluşu, İşleyişi ve Faaliyetleri Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1545) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

60.- (S. Sayısı: 150) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1596) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

61.- (S. Sayısı: 151) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Paraguay Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1779) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

62.- (S. Sayısı: 152) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tayland Krallığı Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1949) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

63.- (S. Sayısı: 153) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmalarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2025) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

64.- (S. Sayısı: 154) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ve Sudan Cumhuriyeti Arasında Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanınca Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2278) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.12.2019) (X)

65.- (S. Sayısı: 156) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile EFTA Devletleri Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanı Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (X)

66.- (S. Sayısı: 157) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti ile İsviçre Konfederasyonu Arasında Tarım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Anlaşmanın Eklerine İlişkin Değişikliklerin Cumhurbaşkanı Doğrudan Onaylanmasına Dair Yetki Verilmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/2373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.12.2019) (X)

67.- (S. Sayısı: 164) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2403) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

68.- (S. Sayısı: 165) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile TANAP Doğalgaz İletim Anonim Şirketi Arasında Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi Hakkında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması" Hakkında Değişikliğin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1246) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

69.- (S. Sayısı: 166) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2222) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.01.2020) (X)

70.- (S. Sayısı: 167) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1583) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

71.- (S. Sayısı: 168) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Çad Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik ve Kalkınma İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1795) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

72.- (S. Sayısı: 169) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2370) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

73.- (S. Sayısı: 170) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Güneydoğu Avrupa Çokuluslu Barış Gücü Anlaşması'na Ek Altıncı Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2402) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

74.- (S. Sayısı: 171) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasını Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2496) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

75.- (S. Sayısı: 172) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2498) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.02.2020) (X)

76.- (S. Sayısı: 177) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mozambik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

77.- (S. Sayısı: 178) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

78.- (S. Sayısı: 179) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1532) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

79.- (S. Sayısı: 180) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Madencilik ve Hidrokarbon Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1587) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

80.- (S. Sayısı: 181) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Madencilik Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1588) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

81.- (S. Sayısı: 182) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1594) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

82.- (S. Sayısı: 183) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Svaziland Krallığı Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1781) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

83.- (S. Sayısı: 184) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Ekvator Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2026) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

84.- (S. Sayısı: 185) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2221) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2020) (X)

85.- (S. Sayısı: 186) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1898) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

86.- (S. Sayısı:187) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1947) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

87.- (S. Sayısı: 188) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guatemala Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2032) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

88.- (S. Sayısı: 189) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2219) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

89.- (S. Sayısı: 190) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2599) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

90.- (S. Sayısı: 191) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortak Devriye Polis Hizmetlerinin Uygulanması Hususunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2600) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 27.02.2020) (X)

91.- (S. Sayısı: 193) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Honduras Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2029) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

92.- (S. Sayısı: 194) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.03.2020) (X)

93.- (S. Sayısı: 201) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı Arasında Gümrük Konularında İş Birliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2497) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

94.- (S. Sayısı: 202) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumu Kurucu Anlaşmanın 26 ncı ve 31 inci Maddelerinin Tadiline İlişkin Olarak Özel Sektörün Geliştirilmesi İslami Kurumunun 17 nci Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA17/7/438 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1912) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

95.- (S. Sayısı: 203) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1591) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

96.- (S. Sayısı: 204) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moritanya İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Deniz Ekonomisi Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

97.- (S. Sayısı: 205) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1455) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

98.- (S. Sayısı: 206) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumu Kurucu Anlaşmasının 25. Maddesinin Tadiline İlişkin Olarak Uluslararası Ticaret Finansmanı İslami Kurumunun 12. Genel Kurul Toplantısında Kabul Edilen 18/5/2017 Tarihli ve GA12/6-438 Sayılı Kararın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1897) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.04.2020) (X)

99.- (S. Sayısı: 208) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Myanmar Birliği Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2033) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

100.- (S. Sayısı: 209) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2225) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

101.- (S. Sayısı: 210) Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un 28 Ocak 1964 Tarihli Ek Protokol ve 16 Kasım 1982 Tarihli Protokol ile Değiştirilen 29 Temmuz 1960 Tarihli Nükleer Enerji Alanında Üçüncü Şahıslara Karşı Hukuki Mesuliyete Dair Sözleşmeyi Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

102.- (S. Sayısı: 211) İzmir Milletvekili Binali Yıldırım'ın Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1586) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 10.04.2020) (X)

103.- (S. Sayısı: 219) 2019 Yılı Kamu Denetçiliği Kurumu Raporu Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (5/3) (Dağıtma tarihi: 25.06.2020)

104.- (S. Sayısı: 220) Kırıkkale Milletvekili Ramazan Can ve 64 Milletvekilinin Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu Teklifi (2/2972) ve İçişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.07.2020)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 225

İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3037 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Katılma Yazıları..... 4
- Genel Gerekçesi 7
- Madde Gerekçeleri 8

• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu 10

• Muhalefet Şerhleri..... 17

• Teklif Metni..... 84

• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin..... 84

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

Yaşar Kırkpınar

İzmir

İbrahim Aydın

Antalya

Ayşe Keşir

Düzce

Salih Cora

Trabzon

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 esas numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

16.07.2020

Ekrem Çelebi

Ağrı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na 14.07.2020 tarihinde sunulan 2/3037 Esas Numaralı "İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

16.07.2020

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 Esas Numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

14.07.2020

Mustafa Savaş

Aydın

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 Esas Numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Nilgün Ök

Denizli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 Esas Numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Şahin Tin

Denizli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/3037) İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

16.07.2020

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 esas numaralı işsizlik sigortası kanunu ile bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

14.07.2020

Zafer Sırakaya

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 Esas Numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

14.07.2020

Tamer Akkal

Manisa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 Esas Numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Uğur Aydemir

Manisa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 Esas Numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

14.07.2020

Murat Baybatur

Manisa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 Esas Numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

14.07.2020

İsmail Bilen

Manisa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 Esas Numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

14.07.2020

Semra Kaplan Kıvırcık

Manisa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 Esas Numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

14.07.2020

Mehmet Ali Özkan

Manisa

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 Esas Numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Mücahit Durmuşoğlu
Osmaniye

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3037)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Tüm dünyayı etkisi altına alan yeni koronavirüs (Covid-19) salgınının ekonomik ve sosyal hayata etkilerinin azaltılması amacıyla geçtiğimiz günlerde çeşitli kanuni düzenlemeler hayata geçirilmiştir. Yapılan bu düzenlemeler ile salgının iş gücü piyasasındaki olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi amacıyla kısa çalışma uygulamasından yararlanma şartları kolaylaştırılarak daha fazla vatandaşımızın bu imkandan faydalanması sağlanmıştır. Ayrıca istihdamda devamlılığın sağlanabilmesine yönelik olarak işçilerin iş veya hizmet akitlerinin feshedilmesinin önüne geçilmesine yönelik düzenleme yapılmış ve bu dönemde ücretsiz izne ayrılan işçilere nakdi ücret desteği ödenmesine imkan verilmiştir. Bu uygulamalarla hem işçinin işini kaybetmesinin önüne geçilmiş hem de işverenin bu süreç içerisinde mali anlamda desteklenmesi sağlanarak etkili bir mekanizma hayata geçirilmiştir.

Salgının etkileri geçtiğimiz Haziran ayı itibarıyla azalmaya başlamış, ekonomik ve sosyal hayatta normalleşme süreci hız kazanmıştır. Normalleşme süreciyle birlikte ekonomik aktivitenin daha da hareketlenmesi beklenmektedir. Bu çerçevede Kanun Teklifi ile, salgın kaynaklı zorlayıcı sebebe bağlı olarak özel sektör işyerlerinde kısa çalışma ödeneğinden yararlananlar ile nakdi ücret desteğinden yararlananların çalıştıkları işyerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesi halinde, sosyal güvenlik primlerinin sigortalı ve işveren paylarının tamamının üç ay süreyle işsizlik Sigortası Fonundan karşılanarak işgücü piyasasında normalleşme sürecinin hızlandırılması öngörülmektedir. Ayrıca bazı sektörlerde normalleşme sürecinin daha hızlı hayata geçeceği göz önünde bulundurularak kısa çalışma uygulamasının uzatılmasına ilişkin mevcut yetkinin yeniden düzenlenmesi ve sektörel bazlı uzatma yetkisinin verilmesi amaçlanmaktadır.

Diğer taraftan Kanun Teklifiyle vatandaşlarımızın bazı konulara ilişkin olarak yaşayabileceği muhtemel hak mağduriyetlerinin önüne geçilmesi ve kamu kurum ve kuruluşlarımızın muhtelif konulara ilişkin olarak ihtiyaç duyduğu kanuni düzenlemelerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Bu çerçevede;

- Manisa İli, Soma İlçesinde bulunan Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında çalışan ve kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde hizmet akdi sona erdirilen işçilerden kıdem tazminatlarını alamayanların kıdem tazminatlarının Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu tarafından ödenmesi imkanı getirilerek mağduriyetlerin giderilmesi amaçlanmakta,

- Yabancı plakalı araçlarla ülkemize gelen yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın karayollarında gerçekleştirdiği ihlalli geçişlerde uygulanacak idari para cezaları açısından yerli plakalı araçlarla aynı düzenlemelere tabi kılınması sağlanmakta,

- Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinde düzenlenen erişilebilirliğin sağlanabilmesi için yapılacak yükümlülükler uyarınca ilk kez denetlenerek eksikliği olduğu tespit edilenler ile daha önce tespit edilip süre verilenlere; karşılanması gereken yükümlülüklerin yeni koronavirus (Covid-19) salgını sebebiyle aksamaması nedeniyle, yükümlülüğün maliyet ve niteliğine göre ilave süre verilebilmesine imkan tanınmakta,

- Yeni koronavirus (Covid-19) salgını sebebiyle eğitimlerin aksamaması ve sınavların gerçekleştirilememesi sebebiyle oluşacak uzman ve hekim açıklarını önlemek adına 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri ile kamuya ait işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesine ilişkin hükmün yürürlüğünün ötelenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunda ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında 2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesine göre görevlendirilenlere anılan maddede yer alan kısıtlamaya tabi olmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi en yüksek Devlet memuruna her ne ad altında olursa olsun fiilen yapılan malî ve sosyal hak niteliğindeki her türlü ödemeler dahil bulunacak toplamın altı aylık net ortalamasını geçmemek üzere Cumhurbaşkanınca tespit olunacak ücretlerin ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Madde ile, Türkiye’de bilim alanındaki araştırma ve geliştirme faaliyetlerini özendirme ve destekleme gibi görevleri haiz Türkiye Bilimler Akademisinde de 2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesi kapsamında görevlendirilenlerin Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunda ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında olduğu üzere sosyal ve mali haklarının emsalleri ile eşitlenmesi öngörülmektedir.

Madde 2- İşsizlik Sigortası Kanununa 7226 sayılı Kanunla eklenen geçici 23 üncü maddeyle yeni koronavirus (Covid-19) salgını kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvuruları için kısa çalışmadan yararlanma şartları kolaylaştırılmıştır. Anılan madde uyarınca yapılan başvurulara ilişkin tarih bir bütün olarak 31/12/2020 tarihine kadar uzatmaya Cumhurbaşkanının yetkisi bulunmaktadır. Yapılması öngörülen değişiklik ile 31/12/2020 tarihi korunmak suretiyle başvuru süresi ve/veya kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatılabilmesine ilişkin yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 3- Madde ile, ekonominin normalleşmeye başlamasıyla birlikte işyerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesinin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda İşsizlik Sigortası Kanununa eklenmesi öngörülen madde ile, yeni koronavirus (Covid-19) salgını kaynaklı zorlayıcı sebebe bağlı olarak özel sektör işyerlerinde kısa çalışma ödeneğinden yararlananlar ile nakdi ücret desteğinden yararlananların çalıştıkları işyerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesi halinde sigortalı ve işveren paylarının tamamının 31/12/2020 tarihini geçmemek üzere üç ay süreyle İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması amaçlanmaktadır.

Madde 4- İş Kanununa 16/4/2020 tarihli ve 7244 sayılı Kanunla eklenen geçici 10 uncu madde ile yeni koronavirüs (Covid-19) salgını gerekçesiyle işçilerin iş akitlerinin feshedilmesinin önüne geçilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır. Madde ile anılan geçici 10 uncu maddede değişiklik yapılarak, fesih engeline istisna olacak hallerin netleştirilmesi ve maddenin uygulama süresinin uzatılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, işyerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi halleri fesih engelinin istisnaları arasına eklenmektedir.

Madde 5- Madde ile; 4857 sayılı İş Kanununa geçici madde eklenerek, Manisa İli, Soma İlçesinde 13/5/2014 tarihinde meydana gelen maden ocağı kazası sonrasında, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun taraf olduğu rödovans sözleşmeleri kapsamında yer alan Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında çalışan ve kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde hizmet akdi sona erdirilen işçilerden kıdem tazminatlarını alamayanların kıdem tazminatlarının Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna müracaat etmeleri halinde Kurum tarafından ödenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca; yapılan ödeme nedeni ile Kurumun rödovans sözleşmesinin tarafı olan ilgili şirkete ve/veya şirketlere rücu hakkı saklı tutulmaktadır.

Madde 6- Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinde yapıların ve toplu taşıma araçlarının engellilerin erişilebilirliğine uygun olması için gereken tedbirlerin almasına yönelik hükümler düzenlenmektedir. Bu kapsamda erişilebilirliğin sağlanabilmesi için yapılacak yükümlülükleri düzenleyen hükümler uyarınca ilk kez denetlenerek eksikliği olduğu tespit edilenler ile daha önce tespit edilip süre verilenlere; karşılanması gereken yükümlülüklerin yeni koronavirüs (Covid-19) salgını sebebiyle aksaması ve yükümlülüğün maliyet ve niteliğine göre ilave süre verilebilmesine imkan tanınması amaçlanmaktadır.

Madde 7- Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanunun 30 uncu maddesinde otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayolları için belirlenen geçiş ücretlerini ödemediği tespit edilen araç sahiplerine Genel Müdürlük tarafından, geçiş ücreti ödemediği giriş çıkış yaptığı mesafeye ait geçiş ücretinin dört katı tutarında idarî para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, geçiş ücretlerini ödemediği geçiş yapanlardan, ödemesiz geçiş tarihini izleyen on beş gün içinde yükümlü olduğu geçiş ücretini usulüne uygun olarak ödeyenlere, yabancı plakalı araçlara uygulananlar hariç, idari para cezalarının uygulanmayacağı düzenlenmiştir.

Yapılan düzenleme ile anılan Kanunun 30 uncu maddesinin yedinci fıkrasına hüküm eklemek suretiyle, yabancı plakalı araçlara ilişkin olarak ödemesiz geçiş tarihini izleyen on beş gün içinde geçiş ücretinin ödenmesi halinde idarî para cezasının tahsil edilmeyeceği düzenlenmektedir. Böylece özellikle yabancı plakalı araçlarla ülkemize gelen yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın karayollarında gerçekleştirdiği ihlalli geçişlerde uygulanacak idari para cezaları açısından yerli plakalı araçlarla aynı düzenlemelere tabi kılınması sağlanmaktadır.

Madde 8- Yeni koronavirüs (Covid-19) salgını nedeniyle eğitimlerin aksaması ve ilgili sınavların gerçekleştirilememesinden kaynaklı olarak oluşacak uzman ve hekim açıklarını önlemek adına İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 50'den az çalışması olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri ile kamuya ait işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesine ilişkin hükmünün yürürlüğünün ötelenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 9- Yürürlük maddesidir.

Madde 10- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

17/7/2020

Esas No: 2/3037

Karar No: 26

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3037 esas numaralı, “*İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi*” Komisyonumuzun 16/07/2020 tarihinde yaptığı 38 inci birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

¹2/3037 esas numaralı Kanun Teklifinin adı “*Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi*” olarak redaksiyona tabi tutulmak suretiyle değiştirilmiştir.

1. GİRİŞ

İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR ve Düzce Milletvekili Ayşe KEŞİR ile 2 milletvekili tarafından 14/07/2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 2/3037 esas numaralı '*İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi*', Başkanlıkça aynı tarihte esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 16/07/2020 tarihinde yaptığı 38 inci birleşimde 2/3037 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklifin ilk imza sahibi İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR ve Düzce Milletvekili Ayşe KEŞİR ile Hazine ve Maliye Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Gelir İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Türkiye İş Kurumu, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü, Türkiye Bilimler Akademisi, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu, Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu ve Bağımsız Maden İşçileri Sendikası temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/3037 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/3037 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

-Türkiye Bilimler Akademisinde görevlendirilenlerin sosyal ve mali haklarının, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında görevlendirilen emsalleri ile eşitlenmesine,

-Kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatılabilmesi hususunda Cumhurbaşkanına yetki verilmesine,

-Yeni koronavirüs (Covid-19) salgını nedeniyle kısa çalışma ödeneği ve nakdi ücret desteğinden yararlananların normal çalışma sürelerine dönmesi halinde sigortalı ve işveren paylarının tamamının 31/12/2020 tarihini geçmemek üzere üç ay süreyle İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmasına,

-Belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, işyerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi hallerinde iş akitlerinin fesih yasağından istisna tutulması, sözleşme fesih yasağının ve işverenin ücretsiz izne ayırma hakkının uzatılmasına ilişkin Cumhurbaşkanına verilen altı aya kadar uzatma yetkisinin her defasında en fazla üçer aylık sürelerle 30/6/2021 tarihine kadar uzatılmasına,

-Manisa'nın Soma İlçesinde bulunan Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun taraf olduğu rödovans sözleşmesi kapsamında çalışıp 13/5/2014 tarihinde meydana gelen maden ocağı kazası sonrasında kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde iş akdi sona erdirilen çalışanların kıdem tazminatlarının Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunca ödenmesine,

-Toplu taşıma araçları sahiplerine, araçların engellilerin erişilebilirliğine uygun olması amacıyla gereken tedbirleri alması için verilen sürenin iki yıldan üç yıla çıkarılmasına,

-Yabancı plakalı araç sahiplerinin karayollarında gerçekleştirdiği ihlalli geçişlerde, ödemesiz geçiş tarihini izleyen on beş gün içinde geçiş ücretini ödemeleri şartıyla idari para cezasının tahsil edilmemesine,

-Elliden az çalışanı olup az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri ile kamuya ait işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesine ilişkin hükmün yürürlüğünün 31/12/2023 tarihine ertelenmesine,

yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONUMUZDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

-Yasama sürecinin etkinliğinin artırılması amacıyla Teklife ilişkin etki analizinin yapılması gerektiği, diğer taraftan Teklifte diğer ihtisas komisyonlarında görüşülmesi gereken maddelerin yer aldığı, bu kapsamda diğer komisyonların görüşlerinin alınmasının yararlı olacağı, ayrıca Teklif ile düzenleme yapılması öngörülen birçok alanda yakın zamanda düzenlemeler yapıldığı, belirli aralıklarda aynı konuda düzenleme yapılmasının yasama kalitesi açısından değerlendirilmesinin elzem olduğu,

-Türkiye Bilimler Akademisinde görevlendirilen akademisyenlerinin özlük haklarının iyileştirilmesini öngören düzenlemenin bilimsel faaliyetlerin desteklenmesine yönelik ihtiyaç duyulan bir düzenleme olduğu, bununla birlikte söz konusu düzenlemenin genel ve soyut hukuk normları çerçevesinde yapılmasının daha uygun olacağı, bu çerçevede geçmiş dönemde Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında görevlendirilenlerin özlük haklarının iyileştirilmesi için yapılan düzenlemenin Teklif ile Türkiye Bilimler Akademisinde görevlendirilenler için de yapılmasının ileriki süreçte başka kurumlar için de gündeme gelebileceği,

-Yeni koronavirüs (Covid-19) salgınının ekonomik ve sosyal etkilerini azaltmak için uygulamaya geçirilen teşviklerin istihdam üzerinde olumlu etkisinin yeterli bulunmadığı, bu kapsamda söz konusu teşviklerin kurulacak denetim mekanizmaları aracılığıyla etkin bir şekilde uygulanması gerektiği,

-Kısa çalışma ödeneğinden yararlanma şartlarının hafifletilerek daha fazla işçinin ödenekten istifade etmesinin sağlanması gerektiği, bu kapsamda kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilmek için sigortalı bir işte çalışıyor olmanın yeterli sayılmasının işçi sağlığının korunması anlamında olumlu etkilerinin olacağı,

-Özel sektörün desteklenmesi için normal çalışma düzenine geçen işletmelerin işveren ve işçi sigorta primlerinin İşsizlik Sigorta Fonu yerine Hazine'den karşılanmasının doğru olacağı, İşsizlik Sigortası Fonunun doğrudan işçiler için kullanılmasının daha uygun olacağı,

-Toplu taşıma araçları sahiplerine, araçlara engellilerin erişilebilirliğinin artırılması amacıyla alınması gereken tedbirler için verilen sürenin belirli aralıklarla uzatıldığı, uzatılmasındaki temel gerekçenin tespit edilerek sorunun kalıcı bir şekilde çözülmesi gerektiği, söz konusu sürelerin uzatılmasının engellilerin yaşam standartlarını düşüreceğinin değerlendirildiği,

-Elliden az çalışanı olup az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi bulundurulmasına yönelik düzenlemenin yürürlüğe giriş tarihinin uzatılmasının iş kazalarının azaltılması hususunda aksaklıklar ortaya çıkarabileceği, sürekli ertelenmenin yasama kalitesini düşürdüğü,

-Manisa ilinin Soma ilçesindeki Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında hizmet akdi sona erdirilen işçilere ilişkin yapılan düzenlemenin kapsamına ülkemizde meydana gelen diğer maden kazaları sonrası hizmet akdi sona erdirilen ancak kıdem tazminatı ödenmeyen işçilerin de dahil edilerek kıdem tazminatlarının ödenmesi gerektiği, diğer taraftan Işıklar, Atabacası ve Geventepe maden ocağı

işçilerine kamu kaynağı kullanılarak ödemesi yapılacak kıdem tazminatlarının kamu yararı açısından şirketlere rücu edilmesi gerektiği, ayrıca kıdem tazminatından yararlanmak için başvuru süresinin iki ay, ödeme süresinin altı ay olarak belirlenmesi ve geçmiş döneme ilişkin bir düzenlemenin yapılmamasının uygulamada işçilerin hak kaybına yol açabileceği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından Teklifin ilk imza sahibi Yaşar KIRKPINAR ile Ayşe KEŞİR ve ilgili kamu idarelerinin temsilcileri tarafından yapılan açıklamalarda;

-Kanun Teklifinin yeni koronavirüs (Covid-19) salgınının ekonomik ve sosyal hayata etkilerinin azaltılması amacıyla sivil toplum kuruluşlarının ve sektör temsilcilerinin görüşleri doğrultusunda hazırlandığı, bu çerçevede salgının etkisinin zaman içerisinde azalması nedeniyle iş gücü piyasasının normal çalışma düzenine geçebilmesi ve üretimin teşvik edilmesi için mevzuat değişikliğine ihtiyaç duyulduğu,

Türkiye Bilimler Akademisinde görevlendirilenlerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yapılması öngörülen düzenleme ile sehven yaşanan hak kaybının giderilmesinin amaçlandığı, Türkiye Bilimler Akademisi Başkanının ve başka üniversitelerden bu Kurumda görevlendirilen öğretim görevlilerinin yapılması öngörülen düzenlemeden yararlanacağı,

-Yeni koronavirüs (Covid-19) salgını sürecinde kısa çalışmaya geçen bazı sektörlerin normalleşme sürecinin başlamasına rağmen bazı sektörlerde normal çalışma düzenine halihazırda geçilemediği, bu kapsamda sektör bazlı gruplandırma yapılarak kısa çalışma ödeneğinin sürdürülmesine ilişkin Cumhurbaşkanına yetki verildiği, normal çalışma düzenine geçmeye hazır sektörler için işçi ve işveren sigorta primlerinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması suretiyle üretimin teşvik edilmesinin amaçlandığı,

-Manisa ilinin Soma ilçesindeki Işıklar, Atabacası ve Geventepe maden ocaklarında çalışmaktayken tazminata hak kazanacak şekilde hizmet akdi sona erdirilen işçilerden kıdem tazminatlarını alamayanların, kıdem tazminatlarının Türkiye Kömür İşletmeleri tarafından karşılanması suretiyle mağduriyetlerinin giderilmesinin öngörüldüğü,

-Yeni koronavirüs (Covid-19) salgını nedeniyle gerek eğitim gerekse sınavların yapılamaması nedeniyle ve çeşitli sektörlerden gelen talepler doğrultusunda elliden az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta olan iş yerlerinde iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi görevlendirilmesine yönelik hükmün yürürlüğünün ötelenmesinin amaçlandığı,

-Yabancı plakalı araçlarla ülkemize gelen yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın karayollarında gerçekleştirdiği ihlalli geçişlerde uygulanacak idari para cezalarının tahsilinden vazgeçilerek yerli plakalı araçlarla aynı düzenlemelere tabi tutulmasının hedeflendiği,

-Engelliler Hakkında Kanununun geçici 3 üncü maddesinde düzenlenen erişilebilirliğin sağlanabilmesi için yapılacak yükümlülüklerden eksikliği olduğu tespit edilenler ile daha önce tespit edilip süre verilenlere; karşılanması gereken yükümlülüklerin yeni koronavirüs (Covid-19) salgını sebebiyle aksaması nedeniyle, yükümlülüğün maliyet ve niteliğine göre ilave süre verilebilmesinin öngörüldüğü,

-İş sağlığı ve güvenliği hizmeti alan iş yerlerinde söz konusu hizmeti almayan iş yerlerine göre %1,7 oranında daha az iş kazası meydana geldiği, son yıllarda alınan tedbirler neticesinde iş kazalarının %21,7 oranında azaldığı, 2012 yılında çıkarılan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun Avrupa

Birliği müktesabatu ve ILO direktiflerine göre hazırlandığı, bu hususta Türkiye'nin Avrupa Birliği ülkelerine göre oldukça başarılı olduğu,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır. Teklif metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Teklifin adı

Teklifin adı, Komisyonunda kabul edilen önerge doğrultusunda "Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" olarak redaksiyona tabi tutulmak suretiyle değiştirilmiştir.

Yeni Madde

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin konularda inceleme, görüşme, raporlama, tavsiye ve görüş bildirme işlemlerini yürütmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Dijital Mecralar Komisyonu adıyla daimi bir komisyon kurulması ile komisyonun görev ve yetkilerini öngören hüküm Teklife yeni çerçeve 1 inci madde olarak eklenmiştir.

Madde 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Teklifin çerçeve 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 inci maddeleri; çerçeve 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 ve 9 uncu maddeleri olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 9

Teklifin yürürlüğe ilişkin çerçeve 9 uncu maddesi; çerçeve 10 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Madde 10

Teklifin yürütmeye ilişkin çerçeve 10 uncu maddesi; Teklife eklenen 1 inci madde hükmünün Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından yürütülmesini teminen redaksiyona tabi tutulmak suretiyle; çerçeve 11 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Teklifin maddelerinin kabul edilmesinin ardından Teklifin tümü oylanmış ve kabul edilmiştir.

Ayrıca; Komisyondan alınan yetki çerçevesinde Teklif metni; kanun dili ve tekniği, anlatıma açıklık kazandırılması ile kanunların hazırlanmasında uyulan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

-Ağrı Milletvekili Ekrem ÇELEBİ,

-Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet ERİM,

-Antalya Milletvekili İbrahim AYDIN,

-Bursa Milletvekili Ahmet KILIÇ,
-Denizli Milletvekili Nilgün ÖK,
-Düzce Milletvekili Ayşe KEŞİR,
-Erzurum Milletvekili İbrahim AYDEMİR,
-Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER,
-Giresun Milletvekili Cemal ÖZTÜRK,
-İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
-İstanbul Milletvekili Şirin ÜNAL,
-Konya Milletvekili Mustafa KALAYCI,
-Manisa Milletvekili Uğur AYDEMİR,
-Trabzon Milletvekili Salih CORA,
-Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ,
özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Lütfi Elvan</i>	<i>İsmail Faruk Aksu</i>	<i>Abdullah Nejat Koçer</i>
Mersin	İstanbul	Gaziantep
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Kâtip	Üye	Üye
<i>Şirin Ünal</i>	<i>Ekrem Çelebi</i>	<i>Bülent Kuşoğlu</i>
İstanbul	Ağrı	Ankara
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhi vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Cavit Arı</i>	<i>İbrahim Aydın</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>
Antalya	Antalya	Aydın
(Muhalefet şerhi vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Necdet İpekyüz</i>	<i>İsmail Tatlıoğlu</i>	<i>Nilgün Ök</i>
Batman	Bursa	Denizli
(Muhalefet şerhi vardır)	(Muhalefet şerhi vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Garo Paylan</i>	<i>Ayşe Keşir</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>
Diyarbakır	Düzce	Erzurum
(Muhalefet şerhi vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye <i>Cemal Öztürk</i> Giresun (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Emine Gülizar Emecan</i> İstanbul (Muhalefet şerhi vardır)	Üye <i>Erol Katırcıoğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhi vardır)
Üye <i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Kamil Okyay Sındır</i> İzmir (Muhalefet şerhi vardır)	Üye <i>Ahmet Kılıç</i> Bursa (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Abdullatif Şener</i> Konya (Muhalefet şerhi vardır)	Üye <i>Uğur Aydemir</i> Manisa (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Süleyman Girgin</i> Muğla (Muhalefet şerhi vardır)	Üye <i>Salih Cora</i> Trabzon (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>İsmail Güneş</i> Uşak (Bu raporun özel sözcüsü)

MUHALEFET ŞERHİ

(2/3037) esas numaralı” “Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”¹ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Genel değerlendirme

Söz konusu kanun teklifi genel kabul görmüş yasama ve kanun yapma teamüllerine aykırı bir biçimde birbiri ile ilişkisiz 6² ayrı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamenin birçok maddesinde değişiklik yapan 11 maddeden oluşan bir torba kanun teklifidir.

Söz konusu kanun teklifi metninde yer alan düzenlemeler, üretim darboğazında bulunan küçük ve orta ölçekli işletmelerin, kredi darboğazında bulunan firmaların, ödeme güclüğü içerisinde bulunan ve çarşı-Pazar enflasyonu altında ezilen küçük memur, esnaf, işçi, tarım üreticisinin, artan işsizlik neticesinde işlerini kaybeden emekçilerin sorunlarını çözmek ve daha kalıcı adımlar atmak yerine günlük palyatif tedbir önerilerini içermektedir.

TÜİK’in açıklamalarının tersine Türkiye’de iş gücünün Nisan 2018’de 32 milyondan Nisan 2020’de 29 milyona düşmüş olması, bunun yanında yıllık bazda ülke nüfusunun 1 milyon 59 bin kişi artmışken istihdam edilen kişi sayısındaki azalışın da 3 milyon 13 bin kişi olmuş olması çizilen tüm pembe tablolara rağmen durumun ne kadar trajik olduğunu da bize göstermektedir. Söz konusu veriler İş aramayanların, işten umudunu kesenlerin ne kadar fazla arttığını göstermektedir. Resmi veriler bile Türkiye’de genç işsizlik oranının yüzde 24,4’e yükseldiğini yani, her 4 gençten 1’inin şu anda işsiz olduğunu göstermektedir.

Merkezi Yönetim Bütçesinin Ocak-Haziran 2020 döneminde 109.4 Milyar TL açık verdiği, faiz giderlerinin geçen yılın aynı dönemine göre % 40.4 lük artışla 71.2 Milyar TL. olduğu, iç borç çevirme oranının 179.6’a Türkiye’nin 5 yıllık CDS risk priminin

¹ Teklif metninin komisyona sevk edilen hali “İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” iken komisyon görüşmeleri sırasında verilen önerge ile teklif metnine eklenen ve teklif metninde “Dijital Mecralar Komisyonu” başlıklı 1. madde nedeniyle teklif metninin ismi de komisyon başkanlığına verilen redaksiyon yetkisi ile değiştirilerek “Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” haline dönüşmüştür.

² Teklifin ilk metni 6 ayrı Kanunda değişiklik ve ilaveler yapılan 10 maddeden oluşmakta idi. Komisyon görüşmeleri sırasında verilen önerge ile “Dijital Mecralar Komisyonu” başlıklı bir madde teklif metnine eklenmiştir.

516.43 ' ulaştığı bir tabloda, Türkiye kamuoyu kamu bankalarının zorlanarak kaynaklarını düşük faizlerle konut ve taşıt alımına tahsis ettirilmesi ile oyalanmakta, toplum daha fazla borçlandırılarak siyasete bağımlı hale getirilmektedir.

Makro ekonomik göstergelerin algı yönetimi metoduyla başkalaşıma uğratıldığı, uzun vadeli perspektifi olmayan çözümler peşinde koşan bir ekonomi yönetimi ile karşı karşıya bulunmaktayız.

Teklif metnindeki söz konusu düzenlemeler Covid-19 salgını ile de ağırlaşan ülkenin içinde bulunduğu ekonomik krizden çıkması için gerekli olan ortak aklın harekete geçmesini sağlayacak düzenlemeler değildir.

Dünya Sağlık Örgütünün Covid-19 dolayısıyla pandemi ilanıyla birlikte tüm ülke yönetimleri oluşması pek muhtemel krizin ekonomik, sosyal, kültürel ve psikolojik etkilerine karşı çeşitli stratejiler oluşturmuş iken aradan yaklaşık 5 ay gibi bir süre geçmesine rağmen Türkiye'de mevcut siyasal iktidarın böylesi bir temel stratejisi geliştirmedini gözlemlemekteyiz. Türkiye de bu süreci kendi "*yerli ve milli*" özellikleriyle derinden yaşamaktadır.

Covid-19 krizi Türkiye ekonomisini, 2018 finansal krizinin etkilerinin tamamıyla çözümlenmediği ve ulusal ekonominin akım dengelerinin yeniden sağlanmasının henüz tamamlanmamış olduğu bir konjonktürde yakalamıştır..

Covid-19 virüsünün yol açtığı kriz, Türkiye ekonomisinin makroekonomik dengelerinin görece zayıf olduğu ve özellikle kamu kesiminde bütçe açığının görece yüksek olduğu bir konjonktürde yaşanmaktadır. Bu durum, Türkiye'nin krize karşı uygulayabileceği politika önlemlerinin etkinliğini de kısıtlamaktadır.

Ancak şu an gündemimizde bulunan kanun teklifinde yer alan düzenlemeler bu beklentilerimizi karşılamaktan oldukça uzak düzenlemelerdir.

Kanun teklifinde yer alan hükümler değil istihdamı artırıcı mevcut istihdam düzeyini korumayı sağlayabilecek düzenlemeler olmaktan oldukça uzaktır. Getirilen düzenlemeler yapısal ve kalıcı hale gelen işsizlik probleminin çözümünü sadece İşsizlik Fonu kaynaklarının bir süre daha işverenlerce kullanımına havale etmektedir.

Covid-19 salgını krizinin ekonomik etkilerini en aza indirgeyecek gerçekçi gelir ve maliye politikalarını tasarlayarak gerekli yasal düzenlemeleri bir an önce harekete geçirmek zorundayız.

2- 24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi(?) ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişiklikler ve “atanmış bakan” müessesesinin kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilemekte, bu durum ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.’ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM’yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlüğe giren Anayasa’nın “Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi” başlıklı 88. maddesine göre, kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Ancak T.B.M.M.’nin yasama faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda yaklaşık 24 aydan beri yaşanan güncel problemler devam etmektedir.

Temmuz 2018 ortalarından bu yana 64 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kamu yönetim organizasyonunda yapılan kalıcı değişikliklerinin, “atanmış bakan” müessesesinin kamu yönetiminin çalışma tarzını olumsuz yönde etkilediği, ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanma ve T.B.M.M.’ne, komisyonlara sunum aşamalarında düşük profilli ve belirsiz bir yapının ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmektedir.

“İstismarcı anayasa değişikliğinin istismarcı uygulanması”, Türkiye devletini, Anayasal devlet özelliğinden uzaklaştırmış bulunmaktadır

2018 seçimlerinden sonra geçen yirmi dört aylık süreç sonunda yasama sürecinde, kanun tekliflerinin, erkler ayrılığı ilkesine aykırı olarak yürütme tarafından TBMM’de en fazla üyeye sahip bulunan parti grubu üyeleri aracılığıyla “torba yasa” biçimiyle muvazaalı bir biçimde parlamentoya sunulduğu, kanun tekliflerinin komisyonlarda ve genel kurulda görüşülmesi aşamasında tam bir belirsizlik ve kargaşa yaşandığı, kanun teklifini hazırlayıp(!) komisyona sunan milletvekili veya milletvekillerinin teklif metninin içeriğinden dahi habersiz olduğu, teklif metninde yer alan hükümlerin komisyonlara anlatım ve sunumunda çoğu kez güç duruma düştükleri, konuya ilişkin olarak bürokrasiden ve yürütmenin diğer kademelerinden kendilerine sağlıklı bir bilgi akımının sağlanamadığı müşahade edilmektedir. 24 haziran 2018 seçiminden sonra Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülen tekliflerin tümü nerdeyse torba yasa teklifi niteliğinde bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi diye bir sistem yoktur, böyle bir realite, yasama-yürütme ilişkisi tarzına da uygun düşmemektedir. Yasama sürecinde tekliflerin yürütme tarafından torba kanun adı verilen yöntem ile çoğunluk partisi milletvekilleri aracılığıyla veriliyor olmasına rağmen, bu tekliflerde yer alan düzenlemelerin kendi içerisinde ve daha yeni sayılacak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile de çeliştiği açıktır.

9 Temmuz 2018’de yürürlüğe giren 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliğinin yirmi üç aylık uygulaması, “tek adam yönetiminin” sürdürülemez özelliğini teyit etmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Anayasa değişikliği ile hükümet ve bakanlar kurulu kaldırılmış, “Cumhurbaşkanı’nın yürütme ile özdeşleşmiş olması”, nedeniyle yürütme “tek kişi” yönetimine indirgenmiştir.

Yasama bakımından da; parti başkanı olması nedeniyle TBMM’de Cumhurbaşkanlığı’nın ön onay vermediği yasa önerisi kabul görmemektedir. Bu tutum yasa tekliflerinin yasalaşma sürecini de olumsuz yönde etkilemektedir.

6771 sayılı Kanun ile Anayasa’da yapılan değişiklikle bütçe kanunu dışında bütün yasa önerilerini hazırlama yetkisi, TBMM’ üyelerine aittir. Ne var ki, yaklaşık yirmi aylık uygulama, değinilen anayasal düzenlemeye rağmen, TBMM’nin yasama yetkisini özerk bir biçimde kullanmadığını teyit etmiş bulunmaktadır. Öncelikle, genellikle TBMM’de birinci parti konumunda olan AK Partili vekillerin imzasını taşıyan yasa önerileri, aslında Saray ve/veya bakanlık bürokratları tarafından hazırlanmakta; bu durum, yasama sürecini inisiyatif aşamasında muvazaalı kılmaktadır. Yasama çalışmalarının mutfağı niteliğindeki komisyonlar, bir tür yasak savma süreci olarak görülmekte; Genel Kurul’da ise, müzakere süreci işletilememekte; genellikle AKP-MHP (Cumhur ittifakı) üyesi vekillerin oyu belirleyici olmaktadır.

Çoğunluk dayatması nedeniyle müzakere sürecinin işletilemediği TBMM’de oylanan kanunların çoğunluğu, Anayasa’ya aykırı bir biçimde hazırlanan “torba yasa” tarzına göre çıkarılmaktadır. Bunun sonucunda da, yasanın ulaşılabilirlik, anlaşılabilirlik ve öngörülebilirlik özellikleri zedelenmekte veya ortadan kalkmaktadır. Özet olarak, yasa önerisi aşamasında başlayan yasama zaafı, TBMM’yi nitelikli yasa yapma hak ve yükümlülüğünden alıkoymaktadır.

Bütün demokratik ülkelerde temel kuraldır, parlamentolar yasama yetkisi konusunda ortaksızdır ve yasama yetkisi sadece parlamentolar tarafından kullanılır.

Yeni sistemde bir nevi Meclisin yasama yetkisi elinden alınmıştır. Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri vasıtasıyla Meclisin yasama yetkisinin bir kısmını kullanmaktadır.

24 Haziran 2018 tarihinden itibaren T.B.M.M.'nde yasama faaliyeti açısından gözlemlenen gelişmeler bu sistemin sürdürülemez olduğunu ortaya koymaktadır.

Söz konusu torba kanun teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri sırasında gözlemlenen tablo yukarıdaki tespitlerimizi bir kez daha doğrular niteliktedir.

1. Anayasa'ya aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir.

1.1 Kanun Teklifinin bütününün Anayasa'ya uygunluk açısından değerlendirilmesi yapılmamıştır.

Kanun Teklifinin tümünün Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmelerinde İçtüzük madde 38 uyarınca Anayasa'ya uygunluk incelemesi yapılmamıştır. Komisyon, muhalefet şerhinin devamında açıklanacağı üzere birden çok Anayasaya aykırı madde barındıran teklifin görüşmelerinde İçtüzük kapsamında üzerine düşen yükümlülüğü tam anlamıyla yerine getirmemiştir.

Anayasaya uygunluk incelemesi yapılmayan ve üstelik torba öneri tarzında hazırlanan ve kabul edilen yasalar, Anayasaya aykırıdır.

- İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmemiştir:

“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” (İçtüzük, md.38).

İçtüzüğün 38. maddesinin ilk fıkrasının komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir önkoşul olarak düzenlenmiştir. Bu ön sorun çözülmeden komisyon, görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait münhasır yetki olup, komisyon dışından

kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar. Komisyon, teklif metnini, Anayasa'nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya red kararını verir. Bu ise, teklif maddelerini görüşmeden önce bir ön karar şeklinde verilmelidir. Önkoşul ve ön karar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliktir.

Komisyonun bir diğer yükümlülüğü ise, inceleme alanına ilişkindir: Anayasa'ya uygunluk, hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirir. Gerekçe, sadece red hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam ifade eder. Komisyondaki mevcut uygulama ise, tam tersi yöndedir: Komisyonlar, İçtüzük md.38'de öngörülen ve dört aşamadan oluşan yükümlülüğü yerine getirmek bir yana, Anayasa'ya uygunluk, gündem maddesi yapılmadan teklif metni bütünü ve madde görüşmelerine geçmiş bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu, bu gerekliliği yerine getirilmeden yasayı, değerlendirmeye başlamış ve tartışmalar, esas itibariyle maddelere ilişkin olarak yapılmıştır. Hatırlatmak gerekir ki, Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen Anayasa'nın madde 11/2'deki "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" kuralı, İçtüzük madde 38 gereklerine saygı gösterilmesi ölçüsünde anlam ifade etmektedir. Bu nedenle, Anayasa'ya uygunluk incelemesi bakımından İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

1.2Torba yasa uygulamasının anayasaya uygunluğunun da sorgulanması gerekir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, torba yasa uygulaması, yasama yetkisinin asli ve genel olma özelliğine aykırı olduğu gibi, yasaların ulaşılabilir, öngörülebilir ve anlaşılabilir olma özelliklerini de zedelemektedir.

2017 Anayasa değişikliği ile yasama inisiyatifi TBMM tekelinde bir yetki olarak öngörüldüğünden, milletvekilleri bu yetkiyi bizzat kullanmak durumunda bulunmaktadırlar.

Kuşkusuz, bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının, öneri metninin ham malzemesini oluşturacak olan ihtiyaçları milletvekillerine ve TBMM'ye iletmeleri yerinde ve yararlıdır. Ancak, tekliflerin TBMM dışında yazılması veya yürütmenin yönlendirmesi doğrultusunda kaleme alınması, yasama inisiyatifinin münhasır yetki olma özelliği ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, 2017 Anayasa değişikliği ile öngörülen Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri (CBK) de, bizatihi Anayasaya aykırılıklar ötesinde- torba yasa uygulamasını yerindez kılmaktadır.

Dahası, torba yasa esasen Anayasa Mahkemesi'nin de denetimini çok zorlaştırdığı için, bu yönüyle de Anayasa'ya aykırılık sorunu öne çıkmaktadır.

Kısacası;

- Torba kanun uygulaması,
- Teklif metinlerinin Meclis dışında hazırlanması,
- İçtüzük md. 38 gereklerinin yerine getirilmemesi,
- TBMM'nin müzakereci organ olarak çalışmaması veya çalıştırılmaması,
- Bu olumsuzlukların, Anayasa Mahkemesi'nin Anayasaya uygunluk denetiminin etkili biçimde yapmasını zorlaştırması,

Anayasa'nın aşağıda belirtilen hükümlerine açıkça aykırılık oluşturmaktadır: *“Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez” (md.7) ve “Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.*

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz” (md.11).

Bu saptama, 2/3037 esas sayılı Kanun Teklifi için de geçerlidir.

Ne var ki, normatif düzenleme yapma faaliyeti, genellikle özensiz olduğu gibi, çoğu Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri vasıtasıyla tamamen TBMM dışında cereyan etmektedir.

27. dönemin yasama faaliyeti olarak bugüne kadar TBMM'de 600 milletvekili **1549** maddeyi görüşerek **106** kanun teklifini kanunlaştırırken, tek kişi **64** adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle **2229** maddeyi hem de **'gerekçesiz'** bir şekilde yürürlüğe koymuştur. Meclis'in bugüne kadarki yasama faaliyetindeki **106** teklifin **53**'ünün uluslararası antlaşmalar olduğu göz önüne alındığında kalan **53** teklifin **26**'sı torba düzenlemeler olup **1549** maddenin **937**'si torba maddelerden oluşmuştur..

TBMM'ye, 27. torba teklif olarak getirilen 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi³, 6 kanunda 10 maddede değişiklik yapmaktadır.

Bu kanunlar; 278 Sayılı Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun, 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu, 4857 Sayılı İş Kanunu, 5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun, 6001 Sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanun ve 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunudur.

Plan ve Bütçe Komisyonu, bu görüşülen torbadaki kanunlardan 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu 4 kez (7161-7166-7226-7244), 4857 Sayılı İş Kanunu 3 kez (7166-7226-7244), 6001 Sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanunu 2 kez (7159-7176) ve 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 1 kez (7166) olmak üzere komisyonda daha önce de görüşmüş bulunmaktadır.

Plan ve Bütçe Komisyonu'nun raporunu vererek genel kurul gündemine getirdiği yasalardan bu, 20. teklif ile komisyon adeta 27. dönem komisyon faaliyetlerinin yarısını ele almış bulunmaktadır. Bu durum diğer 17 komisyonu işlevsiz bıraktığı gibi çoğu torba şeklinde getirilen teklifler nedeniyle niteliksiz yasama sonucunu doğurarak araçsallaştırılan bir komisyona dönüştürülmüş bulunmaktadır.

1.3 Yasa önerisinin anayasallığı sorunu

2/3037 sayılı torba yasa önerisi için, ne etki analizi yapılmış ne de Anayasaya uygunluk incelemesi yapılmıştır.

Yetkili komisyon bakımından; bu yasa önerisi maddelerinin hemen hepsi, esasen Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunu ilgilendirdiği hâlde, Plan ve Bütçe Komisyonu'nun asıl komisyon, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu'nun ise tali komisyon olarak belirlenmiş olmasını anayasal açıdan anlamak zordur.

Yasama faaliyetleri değerlendirildiğinde Plan ve Bütçe Komisyonunun işi çok fazla olduğu aynı zamanda Plan ve Bütçe Komisyonuna nedense bir perdeleme komisyonu, bir torba komisyon işlevinin yüklendiği gözlenmektedir. Bu açıdan da

³ Görüşmeler sonucunda teklifin ismi bile değişime uğrayarak "Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" olmuştur.

konunun sakıncalı yönüne değinmek gerekir, ihtisas komisyonlarının amacı bu değildir..

İçtüzük madde 20’de 16 başlıkta sıralanan komisyonlar, birer ihtisas komisyonu olup, komisyonları yasama faaliyetinde mutfak işlevi, komisyonlar arası uzmanlık ilkesine uygun bir işbölümünün gerçekleşmesi ölçüsünde mümkündür. Bu yapılmayıp, 2/3037 sayılı torba yasa önerisinde olduğu gibi, Plan ve Bütçe Komisyonu’nun bir tür “her şey” veya “torba” komisyon olarak çalıştırılması, önceki başlıkta değinilen sakıncaları derinleştirmektedir.

2/3037 sayılı Kanun Teklifi, içerik olarak Anayasal açıdan nasıl değerlendirilebilir?

Covid-19 dönemine ilişkin sosyal düzenleme olarak bu kadar önemli bir yasa önerisinde Anayasa’nın bazı hükümleri göz önünde bulundurulmamıştır. Oysa Anayasa’nın “Sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler” bölümü (madde 41-65), sosyal haklar ve güvencelerine ilişkin kayda değer düzenlemeler öngördüğü gibi; Anayasa’nın 5’inci maddesi, özellikle sosyal hak ve özgürlükler konusunda devlet için olumlu yükümlülükler öngörmektedir. Devletin sosyal haklara ilişkin genel yükümlülüğü, sosyal devlet özelliğinden kaynaklanmaktadır. Şu halde şöyle bir sıralama yapmak yerinde olur:

-Sosyal devletin gerekleri, madde 2: Türkiye Cumhuriyeti, insan haklarına dayanan sosyal bir hukuk devletidir. Yasama organı, sosyal haklara ilişkin düzenlemelerini, sosyal devlet gerekleri doğrultusunda yapmalıdır.

-Devletin amaç ve görevleri, Madde 5: *“kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.”*. TBMM, hak ve özgürlüklere ilişkin düzenlemeleri bu maddenin gerekleri doğrultusunda gerçekleştirmelidir.

-Sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler (madde 41- 65), haliyle “insan haysiyetine yaraşır bir yaşam” ereğinde ayrıntılı düzenlemeler içermektedir. TBMM, sosyal ve ekonomik haklara ilişkin düzenlemeler yaparken, madde 2 ve madde 5’in öngördüğü pozitif yükümlülüklerinin gereklerini yerine getirmelidir.

Ne var ki, yasa önerisi ve gerekçesinde Anayasa’nın konuyla doğrudan ilgili hükümleri hiç dikkate alınmamıştır. Bu ihmal, önerinin içerik olarak dağınıklığı,

yetersizliği ve eksiklikler ile bir çok bakımdan Anayasa'ya aykırılıkları beraberinde getirmektedir.

Değinilen anayasal gereklilikler, düzenleme dönemi bakımından yaşamsal bir önem kazanmaktadır. Şu anda Türkiye, bütün dünya gibi sağlık OHAL'i döneminde yaşamaktadır.. Sağlık olağanüstü hâl döneminde yaşayan bir ülkede, yasal düzenlemelerin anayasal hükümlerin muhatabı olan mağdurların lehine maksimize edilmesi (azami hale getirilmesi) gerekmektedir.

Yani olağanüstü sağlık hâline uygun olarak, değinilen maddelerin, geniş kitleleri nasıl koruyacağına dair yorum yoluyla uygulamaya geçirilmesi gereği, Anayasa'nın amaçsal yorumuyla mümkündür. Ne var ki, böyle bir maksimize etme çalışması bir yana, düzenlemelerde en azıyla yetinilmiştir.

Sosyal devlet gerekleri doğrultusunda kapsayıcı ve özellikle covid-19 döneminin mağdur ettiği geniş toplumsal katmanları koruyucu düzenlemeler, TBMM'nin yetkisinde olduğu kadar yükümlülüğüdür.

Yasa önerisinin Anayasayı hareket eşiği olarak almamış olması, Anayasaya aykırılıklar ötesinde palyatif ve eğreti bir düzenlemelerle bezeli bir metni ortaya çıkarmış bulunmaktadır. Bu yasa yapım tarzı, hem İçtüzük hem de Anayasa'nın amir hükümleri bakımından, özellikle 11'inci maddesi ve 81'inci maddesi açısından ciddi sorunlar yaratmaktadır.

Burada özet olarak değinilen sorunlardan hareketle; Komisyon görüşmelerinde, yasa önerisini genişletmeye ve hitap etmesi muhtemel toplumsal katmanları genişletmeye elverişli onca Anayasa hükmüne karşı Anayasa yokmuş yaklaşımıyla hazırlanmış olması nedeniyle, İçtüzük madde 38 gereği önerinin geri çekilerek Anayasaya uygun bir metin hazırlanması önerisi kabul görmemiştir.

1.4 Komisyon, yeni bir komisyon kurmak suretiyle yetki sınırlarını zorlamıştır.

2/3037 Esas numaralı 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin görüşmek için İçtüzük hükümleri gereğince toplanmış bulunan Plan ve Bütçe Komisyonu, yukarıda değinilen aykırılıklar bir yana, TBMM İçtüzük değişikliği yoluyla kullanılan ve bu bakımdan Anayasa Komisyonu'nun yetki alanına giren yeni bir komisyon kurulmasını da teklife dahil etmiş bulunmaktadır. Bunu yaparken, 2/3037 sayılı torba yasa önerisinin adını da

değiştirilmiş “Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Hakkında Kanun Teklifi” haline getirilmiştir.

Oysa, İçtüzük madde 35'e göre, “*Komisyonlar, kendilerine havale edilen kanun tekliflerini aynen veya değiştirerek kabul veya reddedebilirler;...*

Ancak, komisyonlar, kanun teklif edemezler, kendilerine havale edilenler dışında kalan işlerle uğraşamazlar”.

Bu açık hükme rağmen, Komisyon, kendisine havale edilen teklif başlığı ve içeriğini değiştirmiş bulunmaktadır. Bu durumda içtüzük hükümlerine uyulmamakla beraber “*Kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları İçtüzükle düzenlenir*” şeklindeki Anayasa madde 88 de ihlal edilmiş olmaktadır.

Böyle bir son dakika değişikliği İçtüzük ve Anayasa'ya aykırılığı ötesinde, “İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” adının tamamen kaldırılması, Komisyon'a havale edilen metni başkalaştırdığı gibi, söz konusu düzenlemenin muhatabı olan toplumsal katmanları ikinci plana geçirme ve önemsizleştirme şeklinde bir anlayışı yansıtmış olması bakımından da kaygı vericidir.

Özetle, Komisyon'un bu müdahalesi, eylemleri içtüzük değişikliği vasfında bulunmakta olup Anayasa'ya aykırılık açısından ayrıca değerlendirilmesi gerekir.

1.5 Ayrıca 2017 Anayasa değişikliğinin sürdürülebilirliği sorunu da tartışılmalıdır.

Aslında, Anayasa dışı bu uygulamalar, genel bir Anayasa sorununa bir kez daha dikkat çekmeyi gerekli kılmaktadır:

Türkiye'de 16 Nisan 2017'ye kadar, 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliklerini kabul ettirebilmek için bir tür anayasa fetişizmi (tapınması) yapılmıştır. Ne var ki, bu değişikliğin yürürlüğe girdiği 9 Temmuz 2018'den bu yana Anayasa'ya saygısızlık olağan bir uygulama haline getirilmiş ve adeta Anayasa unutulmaya/unutturulmaya çalışılmaktadır.

Yasa önerileri şeklindeki düzenlemeler, Anayasa analizi yapılmadan, Anayasa'ya uygunluk değerlendirmesi yapılmadan gündeme getirildiği için tekrar tekrar, parça parça, bölük pörçük torba yasa metinleriyle sonuçlanmakta, haliyle çok geçmeden aynı konuda yeni bir düzenleme yapma gereği doğmaktadır..

Bunun önemli bir nedeni, çoğu yasa önerisinin TBMM dışında ve artık açıkça “direktif” yoluyla hazırlanıyor olmasıdır. Bunda, Cumhurbaşkanı'nın çoklu anayasal unvanının yanı sıra, Anayasa'ya aykırı olduğu halde parti genel başkanlığı belirleyici olmaktadır. Buna, 2017 Anayasa değişikliğinin kurmayı amaçladığı yönetim biçiminin amacı ve özü ile bağdaşmadığı halde Cumhuriyet İttifakı eklenebilir. Cumhuriyet İttifakı, Komisyonların “yasama mutfağı” işlevini sekteye uğrattığı gibi Genel Kurul'da da müzakere sürecini de engellemektedir.

Bu bakımdan, yasama sorunu, 2017 Anayasa değişikliği sonrası yürürlüğe konulan anayasal düzenin sürdürülebilirliği açısından da ele alınmalıdır.

Sonuç olarak; İçtüzük 38 gerekleri yerine getirilmeden maddeleri görüşülen ve kabul edilen Komisyon aşamasında içerik ve başlık olarak değiştirilen yasa önerisinin, çok yönlü olarak Anayasa'ya aykırı olması nedeniyle reddedilmesi gerekir.

Kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere başlarken 6 ayrı Kanunda değişiklik yapan 11 maddeden oluşan “torba kanun teklifi” nin bu haliyle anayasaya aykırı olduğu yönündeki değerlendirmemiz kabul görmemiştir.

Ayrıca teklif maddelerinin görüşülmesi sırasında; teklifin 3 maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak bu itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır.

1.6 Kanun teklifinin 1. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı

Türkiye’de sosyal medyanın sınırlanması, denetim altına alınmasının tartışıldığı bir dönemde teklifin Komisyonunda görüşülmesi sırasında verilen önerge ile teklif metnine eklenen 1. maddede yer alan hükümlerle Kanunlara, bireylerin kişilik haklarına, özel hayatın gizliliğine ve diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı yahut çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimlerine zarar verici şekilde internet kullanımının önlenmesi amacıyla alınan tedbirler ile yapılan iş ve işlemler hakkında inceleme, görüşme, raporlama, tavsiye ve görüş bildirme işlemlerini yürütmek üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Dijital Mecralar Komisyonu kurulması yönünde düzenleme yapılmıştır.

Söz konusu düzenleme ile Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde “Dijital Mecralar Komisyonu” adı altında bir komisyon kurulmakta üstelik böylesi bir düzenleme Meclis İçtüzüğü yerine bir kanun teklifi metni ile yapılmaktadır.

2/3037 Esas numaralı 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin görüşmek için İçtüzük hükümleri gereğince toplanmış bulunan Plan ve Bütçe Komisyonu, genellikle TBMM İçtüzük değişikliği yoluyla kullanılan ve bu bakımdan Anayasa Komisyonu'nun yetki alanına giren yeni bir komisyon kurulmasını da teklife dahil etmiş bulunmaktadır. Bunu yaparken, 2/3037 sayılı torba yasa önerisinin adını da değiştirilmiş “Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Hakkında Kanun Teklifi” haline getirilmiştir.

T.B.M.M.'de bulunan komisyonların isimleri Meclis İçtüzüğü'nün 20. maddesinde yer almaktadır.

Komisyon, T.B.M.M. bünyesinde yeni bir komisyon kurmak suretiyle yetki sınırlarını zorlamıştır. Meclis İçtüzüğü'nün “İç tüzüğü'nün değiştirilmesi” başlıklı 181. maddesi;

“ İçtüzükte değişiklik yapılmasını öngören teklifler, milletvekilleriince yapılabilir. Bunlar hakkında, kanun teklifleri hakkındaki hükümler uygulanır.

Bu teklifler, Anayasa Komisyonunda incelendikten sonra, bu Komisyonun raporu esas olmak üzere, Genel Kurulda görüşülür ve sonuçlandırılır.

Anayasa Komisyonu, İçtüzükte gördüğü boşluk ve aksaklıkları ve bunların doldurulması ve düzeltilmesi için uygun gördüğü tedbirleri, bir rapor halinde Meclis Başkanlığına sunar. Bu rapordaki görüşler Başkanlık Divanınca da benimsenirse, Meclis Başkanı İçtüzükte gerekli değişiklik tekliflerinin yapılması için Genel Kurulu uyarır.

İçtüzük değişiklikleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi kararı olarak Resmî Gazetede yayımlanmakla yürürlüğe girer; kararda, ileriye ait başkaca bir yürürlük tarihi de gösterilebilir.”

hükmü yer almaktadır.

Söz konusu önerenin görüşülmesi sırasında tarafımızca yapılan eleştiriler üzerine benzeri düzenlemelerin daha önce de yapıldığı, 15/4/2003 tarihli ve 4847 sayılı Kanunla Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun, 25/2/2009 tarihli ve 5840 sayılı Kanunla Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun ,17/4/2014 tarihli ve 6532 sayılı Kanunla Güvenlik ve İstihbarat Komisyonun kurulduğu ifade edilmiştir.

Komasyon'un bu müdahalesi, eylemli içtüzük değişikliği vasfında bulunmakta olup Anayasa'ya aykırılık açısından ayrıca değerlendirilmesi gerekir.

1.7 Kanun teklifinin 3. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı

Kanun teklifinin 3. maddesi;

"MADDE 3- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına "başvuru tarihini" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve/veya kısa çalışma ödeneğinin süresini sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak" ibaresi eklenmiştir."

hükümünü içermektedir.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

"İşsizlik Sigortası Kanununa 7226 sayılı Kanunla eklenen geçici 23 üncü maddeyle yeni koronavirüs (Covid-19) salgını kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvuruları için kısa çalışmadan yararlanma şartları kolaylaştırılmıştır. Anılan madde uyarınca yapılan başvurulara ilişkin tarihi bir bütün olarak 31/12/2020 tarihine kadar uzatmaya Cumhurbaşkanının yetkisi bulunmaktadır. Yapılması öngörülen değişiklik ile 31/12/2020 tarihi korunmak suretiyle başvuru süresi ve/veya kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatılabilmesine ilişkin yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi amaçlanmaktadır."

açıklaması yer almaktadır.

Madde metnindeki hükümlerle 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılması öngörülen değişiklik ile; kısa çalışma ödeneği başvuru tarihi ve/veya kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatılabilmesine ilişkin yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi yönündeki düzenlemenin Anayasa hükümleri açısından ayrıca değerlendirilmesi gerekir.

Anayasanın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da açıklandığı üzere; eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti olmanın gereği "adaletli hukuk düzeninin kurulması ve bunun sürdürülmesi" olup, bu bağlamda devlet yönetiminde keyfiliğin değil, hukuk kurallarının egemen olmasıdır.

Anayasa'nın 11. maddesinin son fıkrasında, kanunların anayasaya aykırı olamayacağı yönünde hüküm mevcut bulunmaktadır.

Anayasa'nın 6771 sayılı Kanunla değişik 104. maddesi "Cumhurbaşkanı her konuda yetkilidir." diye bir hüküm içermemektedir. Çok geniş olmakla birlikte Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri için Anayasa tarafından bunun sınırları ortaya konulmaktadır.

Anayasanın 104. Maddesinde Cumhurbaşkanına çeşitli yetkiler verilmektedir. Özellikle bu maddede Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yetkisi ve onun da sınırları belirtilmektedir. Ancak söz konusu maddede kanun maddelerinde yer alan düzenlemelerde yer alt ve üst sınırların her halükarda Cumhurbaşkanı tarafından artırılabilceği konusunda herhangi bir düzenleme yer almamaktadır.

Anayasa'nın 104. maddesinde, açıkça Anayasa'nın ikinci kısmının birinci, ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle ve dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Anayasanın spesifik olarak 73. ve 167. maddelerinde Cumhurbaşkanına kanunda sınırları belirtmek suretiyle bazı yükümlülüklerle ilgili olarak oran, indirim, muafık, istisnalar hakkında değişiklik yapabilme ve dış ticaretin düzenlenmesi amacıyla vergi ve benzeri yükümlülükler koyma hakkı getirilmesi yetkisi verilmiştir.

Bu iki madde haricinde Cumhurbaşkanına özel olarak ve sektörel ayırım yapma yetkisini veren herhangi bir düzenleme Anayasada yer almamaktadır.

Anayasa'nın "vergi ödevi" başlıklı 73. maddesinde;

"Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir."

hükümüne yer verilmiştir.

Ayrıca Anayasanın “Piyasaların denetimi ve dış ticaretin düzenlenmesi” başlıklı 167. maddesinde;

“Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler.

Dış ticaretin ülke ekonomisinin yararına olmak üzere düzenlenmesi amacıyla ithalat, ihracat ve diğer dış ticaret işlemleri üzerine vergi ve benzeri yükümlülükler dışında ek mali yükümlülükler koymaya ve bunları kaldırmaya kanunla Cumhurbaşkanına yetki verilebilir.”

hükmü yer almaktadır.

Bu nedenle 3. Madde ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılması öngörülen değişiklik ile; kısa çalışma ödeneği başvuru tarihi ve/veya kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatılabilmesine ilişkin yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi yönündeki düzenleme 6771 sayılı Kanunla Anayasa'nın 104. maddesinde yapılan düzenlemelere aykırı bulunmaktadır. Özellikle sektörel olarak ayırım yapma yetkisinin herhangi bir kritere dayanmaksızın Cumhurbaşkanına verilmesi Anayasal açıdan sakınca taşımaktadır.

Söz konusu düzenleme aynı zamanda Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ile ilgili 11. maddesine ve Anayasa'nın 2. maddesinde tanımını bulan hukuk devleti ilkesine de aykırıdır.

1.8 Kanun teklifinin 4. maddesinin Anayasa'ya aykırılığı

Kanun teklifinin 4. Maddesi ile kısa çalışma ödeneğinden veya nakdi ücret desteğinden yararlanan işyerlerinin normal çalışmaya dönmeleri halinde asgari ücret düzeyinde sigorta primlerinin 3 ay süreyle işsizlik sigortası fonundan karşılanması hususunda düzenleme yapılmakta, ayrıca Cumhurbaşkanına üç aylık süreyi sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak altı aya kadar uzatmaya yetki verilmektedir.

Madde metninin gerekçesinde;

“Madde ile, ekonominin normalleşmeye başlamasıyla birlikte işyerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesinin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda İşsizlik Sigortası Kanununa eklenmesi öngörülen madde ile, yeni koronavirus (Covid-19) salgını kaynaklı zorlayıcı sebebe bağlı olarak özel sektör işyerlerinde kısa çalışma ödeneğinden yararlananlar ile nakdi ücret desteğinden yararlananların çalıştıkları işyerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesi

halinde sigortalı ve işveren paylarının tamamının 31/12/2020 tarihini geçmemek üzere üç ay süreyle İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Madde metninde yer alan Cumhurbaşkanına üç aylık süreyi sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak altı aya kadar uzatmaya yetki veren düzenlemenin Anayasa hükümleri açısından ayrıca değerlendirilmesi gerekir.

Kanun teklifinin 3. Maddesinin Anayasa'ya aykırılığı konusunda yukarıda yaptığımız açıklamalar bu madde için de geçerlidir.

Anayasanın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da açıklandığı üzere; eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti olmanın gereği “adaletli hukuk düzeninin kurulması ve bunun sürdürülmesi” olup, bu bağlamda devlet yönetiminde keyfiliğin değil, hukuk kurallarının egemen olmasıdır.

Anayasa'nın 11. maddesinin son fıkrasında, kanunların anayasaya aykırı olamayacağı yönünde hüküm mevcut bulunmaktadır.

Anayasa'nın 6771 sayılı Kanunla değişik 104. maddesi “Cumhurbaşkanı her konuda yetkilidir.” diye bir hüküm içermemektedir. Çok geniş olmakla birlikte Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri için Anayasa tarafından bunun sınırları ortaya konulmaktadır.

Anayasanın 104. Maddesinde Cumhurbaşkanına çeşitli yetkiler verilmektedir. Özellikle bu maddede Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yetkisi ve onun da sınırları belirtilmektedir. Ancak söz konusu maddede kanun maddelerinde yer alan düzenlemelerde yer alt ve üst sınırların her halükarda Cumhurbaşkanı tarafından artırılabilceği konusunda herhangi bir düzenleme yer almamaktadır.

Anayasa'nın 104. maddesinde, açıkça Anayasa'nın ikinci kısmının birinci, ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle ve dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Anayasanın spesifik olarak 73. ve 167. maddelerinde Cumhurbaşkanına kanunda sınırları belirtilmek suretiyle bazı yükümlülüklerle ilgili olarak oran, indirim, muafık,

istisnalar hakkında değişiklik yapabilme ve dış ticaretin dzenlenmesi amacıyla vergi ve benzeri ykumluluklar koyma hakkı getirilmesi yetkisi verilmiştir.

Bu iki madde haricinde Cumhurbaşkanına özel olarak ve sektörel ayırım yapma yetkisini veren herhangi bir düzenleme Anayasada yer almamaktadır.

Anayasa'nın "vergi ödevi" başlıklı 73. maddesinde;

"Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır. Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır. Vergi, resim, harç ve benzeri malî yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir."

hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca Anayasanın "Piyasaların denetimi ve dış ticaretin dzenlenmesi" başlıklı 167. maddesinde;

"Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler."

Dış ticaretin ülke ekonomisinin yararına olmak üzere dzenlenmesi amacıyla ithalat, ihracat ve diğer dış ticaret işlemleri üzerine vergi ve benzeri yükümlülükler dışında ek malî yükümlülükler koymaya ve bunları kaldırmaya kanunla Cumhurbaşkanına yetki verilebilir."

hükmü yer almaktadır.

Bu nedenle 4. madde ile Cumhurbaşkanına verilen birinci fıkrada yer alan süreyi sektörel olarak ayrı ayrı veya bütün olarak altı aya kadar uzatma yetkisinin 6771 sayılı Kanunla Anayasa'nın 104. maddesinde yapılan düzenlemelere aykırı bulunduğunu düşünmekteyiz. Özellikle sektörel olarak ayırım yapma yetkisinin herhangi bir kritere dayanmaksızın Cumhurbaşkanına verilmesi Anayasal açıdan sakınca taşımaktadır.

Söz konusu düzenleme aynı zamanda Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ile ilgili 11. maddesine ve Anayasa'nın 2. maddesinde tanımını bulan hukuk devleti ilkesine de aykırı bulunmaktadır.

Teklifin yukarıda belirtilen maddeleri ile getirilen düzenlemeler hakkında Anayasanın yukarıda belirtilen ilgili maddelerine aykırılık yönündeki iddiamız komisyon

görüşmeleri sırasında ileri sürülmüş, ancak bu durum dikkate alınmayarak iç tüzük gereği gereken işlem yapılmamıştır.

Oysa Meclis İç Tüzüğü'nün 38. maddesi “ Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder“ hükmünü taşımakta olup bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan görüşmelere geçilmesi içtüzüğe aykırıdır.

2. Yaklaşık iki yıldır uygulanmaya çalışılan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan sistemin de sakıncalarına ilave olarak, olağan yasa yapma sürecinin de dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırıdır.

T.B.M.M.'nin geçmiş yasama dönemlerinde kanun tasarıları ve tekliflerinin acele ile gündeme getirilerek kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmiş bulunmakta idi.

Bu alışkanlık Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27. Dönemin 3.Yasama döneminde de ısrarla sürdürülmektedir. Daha önce de Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülerek yasalaştırılan 26.07.2018 tarih ve 7146 sayılı “Askerlik Kanunu ile Diğer Bazı Kanunlarda ve 663 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, “11.10.2018 tarih ve 7147 sayılı “Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun”, 27.12.2018 tarih ve 7159 sayılı “Karayolları Trafik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 17.01.2019 tarih ve 7161 sayılı “Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 18.01.2019 tarih ve 7162 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 21.02.2019 tarih ve 7166 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 30.05.2019 tarih ve 7176 sayılı “Bazı Kanunlar ile 635 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”,

17.07.2019 tarih ve 7186 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, 05.12.2019 tarih ve 7194 sayılı Digital Hizmet Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 21.12.2019 tarih ve 7201 sayılı “Kamulaştırma Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, 20.02.2020 tarih ve 7222 sayılı Bankacılık Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 25.03.2020 tarih ve 7226 sayılı “Bazı Kanunlarda Değişiklik yapılması Hakkında Kanun”, 16.04.2020 tarih ve 7244 sayılı “Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik Ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, 18.06.2020 tarih ve 7247 sayılı “Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” gibi İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekili arkadaşı tarafından verilen “Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi”⁴ de geçmiş dönemde benzerlerinde rastlanan özellikleri taşıyan 11⁵ maddelik mini torba yasadır.

Söz konusu kanun teklifinin sektör temsilcilerinin geniş ölçüde görüşüne başvurulmadan acele ile hazırlandığı anlaşılmaktadır

Söz konusu torba kanun teklifi 14.07.2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna tali komisyon olarak da Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna sevk edilmiştir. Kanun teklifi diğer bazı ihtisas komisyonlarının ilgi ve çalışma alanlarına giren bazı düzenlemeleri içermesine rağmen başkaca herhangi bir tali komisyona sevk edilmemiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Komisyonun 16.07.2020 Perşembe günü saat 12.00’de Plan ve Bütçe Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığının 14.07.2020 gün ve 1392241-130.02- 683596 sayılı yazısı ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

⁴ Teklif metninin komisyona sevk edilen hali “İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” iken komisyon görüşmeleri sırasında verilen önerge ile teklif metnine eklenen ve teklif metninde “Dijital Mecralar Komisyonu” başlıklı 1. madde nedeniyle teklif metninin ismi de komisyon başkanlığına verilen redaksiyon yetkisi ile değiştirilerek “Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” haline dönüşmüştür.

⁵ Teklifin ilk metni 6 ayrı Kanunda değişiklik ve ilaveler yapılan 10 maddeden oluşmakta idi. Komisyon görüşmeleri sırasında verilen önerge ile Dijital Mecralar Komisyonu” başlıklı bir madde teklif metnine eklenmiştir.

Başlangıçta (Yürürlük ve yürütme dahil) 10 maddeden oluşan mini torba kanun teklifi, Plan ve Bütçe Komisyonunun 14.07.2020 günlü birleşiminde gündeme alınarak görüşülmüştür Söz konusu kanun teklifine komisyonunda verilen önerge ile “Dijital Mecralar Komisyonu” başlıklı bir madde eklenmiştir.

Söz konusu kanun teklifin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonun’da gündeme alınıp görüşülmediği öğrenilmiştir.

Teklif metnindeki 1 maddede yer alan ve T.B.M.M. bünyesinde ilave bir komisyon kurulmasını sağlayan düzenlemelerin özellikle Anayasa Komisyonu tarafından bizzat Anayasa’ya uygunluk açısından ayrıca değerlendirilmesinin gerekli olduğuna inanıyoruz.

Söz konusu kanun teklifinde bulunan veya teklifin görüşülmesi sırasında verilen öngelerle kanun teklifine eklenen madde diğer ihtisas komisyonlarının ilgi ve çalışma alanlarına giren düzenlemeleri içermesine rağmen başkaca herhangi bir tali komisyona sevk edilip görüşülmesi sağlanmadan komisyondan geçmiştir.

Geçmiş dönemlerde kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem torba kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenecek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır.

Bu durumun en son örneği teklif metnin 9. maddesinde yer almaktadır. Komisyon ve genel kurul görüşmelerinde tüm uyarılarımız dikkate alınmadan acele ile yasalaştırılan ancak yürürlüğü daha önce 3 kez ertelenen 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan yürürlük tarihi teklif metninde yer alan 9. madde ile bir kez daha 31.12.2023 tarihine kadar ötelenmektedir. Bu düzenleme İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 50’den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri ile kamuya ait işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesine ilişkin hükmünün yürürlüğünün bir kez daha ertelenmesi ile ilgilidir.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan torba kanun yöntemiyle yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının ve ilgili sivil toplum örgütlerinin kanunların hazırlık ve görüşülme aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılmasına ve tartışılmasına sebebiyet verilmektedir.

Bu durumda aynı zamanda kanun teklifleri, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmuş olmakta, dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanmamaktadır. Bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik "Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri" başlıklı 14'üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi esnasında tüm maddelerle ilgili detaylı herhangi bir mali yük tablosu komisyon üyelerinin dikkatine sunulmamıştır.

5018 sayılı Kanunun 14. maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanılması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Erkler ayrılığı ilkesini zedeleyen TBMM'nin denge ve denetleme mekanizmasını tamamen ortadan kaldıran Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi olarak adlandırılan yeni durumda; kanun tekliflerinin bizzat milletvekilleri tarafından hazırlanmış olduğu varsayımıyla (?) kanun teklifleri ve etki analizleri ile ilgili mekanizmanın nasıl kurulacağı, etki analizi için gereken sayısal verilerin yürütme organından ne tür bir

yöntemle edinilip komisyon üyelerine sunulacağı konusunda belirsizlikler mevcut bulunmaktadır. Bu sorunun ivedilikle ele alınarak çözüme kavuşturulması gerekmektedir.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren torba kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Teklifte yer alan madde metinlerinden her biri ayrı ihtisas komisyonunun çalışma alanına giren, detaylarıyla uzun uzun görüşülüp tartışılması gereken düzenleme konularıdır.

Komisyona sevk edildiği sırada 10 maddeden oluşan bilahare komisyonda verilen önerge ile ilave olunan 1 madde ile 11 maddeye ulaşan söz konusu torba kanun teklifinin;

-1 ve 2 maddelerinin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda,

-2. maddesinin ayrıca Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda

-3, 4, 5, 6, 7 ve 9. maddelerinin Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda,

-8. maddesinin Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda,

-1, 3 ve 4 maddelerinin ayrıca Anayasa Komisyonunda,

esas veya tali komisyon sıfatıyla görüşülmesi gerekmekte idi.

TBMM İçtüzüğü'nün 23'üncü maddesinde "Tali komisyonların hangi yönden veya hangi maddeler hakkında görüş bildirecekleri havale sırasında belirtilmemiş ise, bu komisyonlar görüşlerini kendileriyle ilgili gördükleri hususlar üzerinde bildirirler" denilirken, yine İçtüzüğü'nün 34'üncü maddesinde "Bir komisyon, kendisine havale edilen teklifi, başka bir komisyonun ihtisası dahilinde görürse, gerekçeli olarak teklifin o komisyona havale edilmesini isteyebilir. Bir komisyon, kendisine havale edilen teklif yahut herhangi bir mesele için, bir başka komisyonun düşüncesini öğrenmeyi gerekli görürse, teklifin o komisyonda görüşüldükten sonra iadesini isteyebilir" denilmektedir. Yine, aynı maddenin bir başka paragrafında "Bir komisyon, başka bir komisyona

havale edilmiş bir teklif yahut herhangi bir mesele için düşüncesini belirtmekte yarar görürse, o teklifin kendisine havale edilmesini isteyebilir" hükmüne yer verilmiştir

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de ıçtüzükle uygun olacaktır.

Komisyona sevk edildiği sırada 11 maddeden oluşan bilahare komisyon çalışmaları sırasında verilen önerge ile eklenen 1 madde ile 11 maddeye ulaşan söz konusu torba kanun teklifi toplam 6 ayrı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamede değişiklik yapmaktadır. Bu durumu belirtir tablo aşağıda yer almaktadır.

"Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/3037)

Teklif Maddesi	Kanun Sıra No.	Düzenleme Yaptığı Kanun
1		Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Dijital Mecralar Komisyonu kurulması
2	1	17/7/1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun 'un ek 3'üncü maddesine fıkra eklenmesi.
3	2	25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu 'nun geçici 23'üncü maddesinin üçüncü fıkrasına "başvuru tarihini" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve/veya kısa çalışma ödeneğinin süresini sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak" ibaresinin eklenmesi.
4		4447 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
5	3	22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu 'nun geçici 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına "haller ve benzeri sebepler" ibaresinden sonra gelmek üzere ", belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, işyerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi halleri" ibaresi eklenmesi ve dördüncü fıkrasında yer alan "altı aya" ibaresi "her defasında en fazla üçer aylık sürelerle 30/6/2021 tarihine" şeklinde değiştirilmesi.

6		4857 sayılı Kanuna geçici madde eklenmesi.
7	4	1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun 'un geçici 3'üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan "iki yılı" ibaresinin "üç yılı" şeklinde değiştirilmesi.
8	5	25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanun 'un 30 uncu maddesinin yedinci fıkrasına cümle eklenmesi.
9	6	20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 'nun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan "1/7/2020" ibaresinin "31/12/2023" şeklinde değiştirilmesi.
10	-	Yürürlük
11	-	Yürütme

11 maddeden (yürürlük ve yürütme dahil) oluşan söz konusu torba kanun teklifinin, 1 maddesi T.B.M.M. Başkanlığını (aynı zamanda Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını (Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığını), 1 maddesi Türkiye Bilimler Akademisini, 1 maddesi Karayolları Genel Müdürlüğünü, 6 maddesi (bunlardan 1 maddesi aynı zamanda İşsizlik Fonunu) Aile, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını, ilgilendiren hususlardan oluşmaktadır.

11 maddelik Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinde;

-Kanunlara, bireylerin kişilik haklarına, özel hayatın gizliliğine ve diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı yahut çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimlerine zarar verici şekilde internet kullanımının önlenmesi amacıyla alınan tedbirler ile yapılan iş ve işlemler hakkında inceleme, görüşme, raporlama, tavsiye ve görüş bildirme işlemlerini yürütmek üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Dijital Mecralar Komisyonu kurulması,

- Türkiye Bilimler Akademisinde görevlendirilen akademisyenler için ikinci görev ücretlerindeki kısıtlamanın kaldırılması,

-31.12.2020 tarihi korunmak suretiyle kısa çalışma ödeneği başvuru süresi ve/veya kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatılabilmesine ilişkin olarak Cumhurbaşkanına yetki verilmesi,

- Kısa çalışma ödeneğinden veya nakdi ücret desteğinden yararlanan işyerlerinin normal çalışmaya dönmesi halinde asgari ücret düzeyinde sigorta primlerinin 3 ay süreyle işsizlik sigortası fonundan karşılanması,

-İş Kanunu'na, Covid-19 salgınına karşı alınan önlemler kapsamında eklenen işten çıkarma yasağına ilişkin düzenlemelerin esnetilmesi,

-Cumhurbaşkanına verilen, işten çıkarma yasağı ve işverenin işçiyi tamamen veya kısmen üç aylık süreyi geçmemek üzere ücretsiz izne çıkarabilmesine ilişkin süreleri altı aya kadar uzatma yetkisinin "*her defasında en fazla üçer aylık sürelerle ve 30 Haziran 2021 tarihine kadar uzatma*" yetkisine dönüştürülmesi,

- Soma'da 13 Mayıs 2014 tarihinde meydana gelen maden ocağı faciası sonrası, rödovans sözleşmesiyle işletilen Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında çalışan ve kıdem tazminatı alacak şekilde işten çıkarılan işçilerden kıdem tazminatlarını alamayanlara, başvurmaları halinde tazminatlarının 6 ay içerisinde Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) tarafından ödenmesinin sağlanması,

-5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun gereğince 7/7/2020 tarihine kadar sağlanmış olması gereken erişilebilirlik standartları için 1 yıl daha ilave süre tanınması,

- Otoyollar ve erişim kontrollü yollarda geçiş ücretini ödemedен geçiş yapan yabancı plakalı araçlar için de idari para ceza kesilmesi için de 15 gün süreyle beklenilmesi,

- İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri ile kamuya ait işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesine ilişkin hükmünün yürürlüğünün 31.12.2023' e kadar ötelenmesi,

gibi yaklaşık biri birinden farklı 10 ayrı konuda toplam 6 ayrı Kanunda değişiklik yapan ayrıntılı düzenlemeler yer almıştır.

Plan ve Bütçe Komisyonunun kendi ihtisas alanı ile ilgili olmayan konularda da bazı kanunlarda değişiklik veya ekleme yaparak mevcut sistemi değiştiren söz konusu diğer maddelerin tali ihtisas komisyonlarında değerlendirme yapılmadan hatta en azından Plan Bütçe alt komisyonunda ayrıntılı bir şekilde görüşmeye tabi tutulmadan acele ile yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

16.07.2020 günü yaklaşık onbir saatlik aralıksız bir mesai ile komisyonda görüşülüp kabul edilen ve birbiriyle ilgili bulunmayan toplam 6 adet Kanun metninde değişiklik yapan 11 maddelik söz konusu teklif, aynı zamanda mini torba yasa teklifi hüviyetindedir.

Hukuk literatüründe gerçek bir yasa türüne karşılık gelmeyen son dönemde Türk siyaset ve hukuk dünyasında tartışılan ve "yasama kurnazlığı" suçlamalarıyla tepki toplayan bu yasa türü hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmaktadır.

Çok sayıda Kanunda ve Kanun Hükmünde Kararnamede aynı anda torba yasa mantığıyla ilgili komisyonlarda detaylı olarak tartışma ve inceleme yapılmaksızın değişiklik yapılması veya yeni hükümler ihdası hem mevzuatta hem de uygulamada ciddi sorunlara neden olmaktadır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Torba yasalar içeriklerinin ilk bakışta ve kolayca anlaşılabilmesi, meclis komisyonlarında ve genel kurulda yapılan İttüzüğe aykırı eklemelerle metinlerinin her aşamada kalabalıklaşması ve bu eklemelerin yarattığı karmaşanın da Anayasa Mahkemesinin şekil denetimi kapsamı dışında kalması gibi nedenlerle hukuk tekniği açısından eleştirilmekte, TBMM'nin yasama etkinliğinde önemli bir sınırlama ve anayasal denetimsizlik hali yarattıkları savunulmaktadır.

Bu torba kanun teklifi de birbirinden farklı Komisyonların görev alanına giren hükümleri içermektedir. Öte yandan, bu kanun teklifinin komisyona apar topar getirilmesi, hazırlanışı ve birbiriyle ilgisiz yapıların bir araya getirilmiş olması gayriciddi bir yaklaşıma işaret etmektedir.

İktidarın torba yasa teklifi hususundaki ısrarı ve aceleciliğinin nedeni tarafımızca anlaşılabilir. Konu ve kapsam itibarıyla biri biriyle ilgisi bulunmayan bazı kanunların mevcut hükümlerde ve sistemde büyük boyutlu değişiklikler yapan söz konusu maddelerin adına "torba yasa" adı verilen bir yöntemle acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz.

Meri mevzuatta yapılacak değişikliklerin bir torba yasa mantığıyla değil, sorunların ve yapılan düzenlemelerin tüm ayrıntısıyla değerlendirildiği, konu ile ilgili

tüm ihtisas komisyonlarının devrede olduğu bir yasama çalışmasının gerekliliğine inanıyoruz.

Ayrıca bu yasama döneminde de daha önceki yasama dönemlerinde diğer torba yasa görüşmelerinde gerçekleştiği üzere, torba yasaların Meclis İçtüzüğü'nün 91'nci maddesine aykırı bir biçimde "temel yasa" olarak genel kurul gündemine getirilerek görüşülmesinin yukarıda özetlenen sakıncaları daha da artıracaktır kanaatindeyiz.

-Yeni bir sisteme geçilmesine rağmen Plan ve Bütçe Komisyonunun çalışma usul ve esasları ile ilgili içtüzük değişikliklerinin yapılmaması dolayısıyla, kanun teklifinin komisyona sunulması, ve komisyonda görüşülmesi sırasında, kanun tekliflerinin içeriğinin komisyonda teklif sahipleri tarafından sunulması ve savunulması, yürütmenin ve bürokratik görevlilerin söz konusu komisyon görüşmelerine katılım ve katkı düzeyinin belirsizliği nedeniyle, söz konusu kanun teklifi maddelerinin komisyonda iyice irdelenip değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

-Teklif Plan ve Bütçe Komisyonunun ihtisas konusu ile ilgisi bulunmayan bazı kanunlarda yapılan değişiklikleri ihtiva ettiği halde ilgili tali komisyonların görüşleri alınmamıştır.

-Özellikle teklifin tümünün "torba yasa" niteliği taşıma hususu nedeniyle, ayrıca 1, 3, ve 4. maddelerinde yer alan düzenlemelerin anayasal hükümler açısından içerdiği sakıncalar bakımından Anayasa Komisyonunda etraflıca ele alınıp değerlendirmesi yapılmamıştır.

-Teklifteki kanun maddelerinin tümü ile ilgili olarak ilgili tüm meslek kuruluşlarının görüşleri alınmamıştır. Görüşlerini belirten sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine itibar edilmemiştir.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak diğer alakalı kamu kuruluşlarının görüşleri alınmamıştır.

-Teklifteki kanun maddeleri ile ilgili olarak herhangi bir etki analizi çalışması yapılmamıştır.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasada öngörülen olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle acele yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve

TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Kanun Teklifinin" bütününe karşıyız.

3. Kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşlerimiz.

Toplam 6 ayrı Kanunda değişiklik yapan veya ilave hükümler getiren bu kanun teklifin maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

3.1 Teklifin 1. maddesinin değerlendirilmesi:

Türkiye'de sosyal medyanın sınırlanması, denetim altına alınmasının tartışıldığı bir dönemde teklifin Komisyonda görüşülmesi sırasında verilen önerge ile teklif metnine eklenen 1. maddede yer alan hükümle Kanunlara, bireylerin kişilik haklarına, özel hayatın gizliliğine ve diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı yahut çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimlerine zarar verici şekilde internet kullanımının önlenmesi amacıyla alınan tedbirler ile yapılan iş ve işlemler hakkında inceleme, görüşme, raporlama, tavsiye ve görüş bildirme işlemlerini yürütmek üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Dijital Mecralar Komisyonu kurulması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Söz konusu düzenlemenin gerekçesinde;" *Maddeyle 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanmasına ilişkin konularda inceleme, görüşme, raporlama, tavsiye ve görüş bildirme işlemlerini yürütmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde daimi bir komisyon kurulması öngörülmektedir. Bununla amaçlanan, Türkiye 'de internet n kanunlara, bireylerin kişilik haklarına, özel hayatın gizliliğine ve diğer temel hak ve özgürlüklere uygun ve çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimlerine zarar vermeyecek şekilde kullanılmasının temini noktasında yürütülen faaliyet ve çalışmalara yasama organının da görüş, öneri ve yönlendirmeleriyle katkı sunmasıdır. Bu çerçevede maddede, kurulacak daimi komisyonun amacı, faaliyet alanı, üye sayısı, görev ve yetkileri ile çalışma usulüne ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir.*" denilmektedir.

Söz konusu düzenleme ile Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde "Dijital Mecralar Komisyonu" adı altında bir komisyon kurulmakta üstelik böylesi bir düzenleme Meclis İçtüzüğü yerine bir kanun teklifi metni ile yapılmaktadır.

Söz konusu önerenin görüşülmesi sırasında tarafımızca yapılan eleştiriler üzerine benzeri düzenlemelerin daha önce de yapıldığı, 15/4/2003 tarihli ve 4847 sayılı

Kanunla Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun, 25/2/2009 tarihli ve 5840 sayılı Kanunla Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun ,17/4/2014 tarihli ve 6532 sayılı Kanunla Güvenlik ve İstihbarat Komisyonun kurulduğu ifade edilmiştir.

Söz konusu düzenlemelerin ifade özgürlüğünü, haberleşme hürriyetini kısıtlamaksızın özgürlükçü bir anlayışla yapılmasında zorunluluk bulunmasına karşın, bu düzenlemelerin sektörün ilgili kuruluşlarının ve sivil toplum örgütlerinin görüşleri alınmadan Anayasa Komisyonunda ve ilgili ihtisas komisyonu olan Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabi Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda tüm boyutlarıyla ve ilgili tarafların katılımıyla gerçekleştirilecek herhangi bir ayrıntılı değerlendirme çalışması yapılmadan acele ile yasalaştırılmasını doğru bulmuyoruz.

Görüşmeler sırasında Komisyon Başkanlığının T.B.M.M. genel kurulunda görüşülme aşamasına kadar, söz konusu madde metninin başlık dahil olmak üzere partilerce yapılacak yeni öneriler doğrultusunda uzlaşma ile şekillendirilebileceği yönündeki açıklamasını da önemsedığımızı belirtmek istiyoruz.

3.2.Teklifin 2. maddesinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin 2. maddesi;

“MADDE 2- 1777/1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ek 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca Türkiye Bilimler Akademisinde görevlendirilenler hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır.”

hükmünü içermektedir.

Teklif metninin gerekçesinde;

“Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunda ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında 2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesine göre görevlendirilenlere anılan maddede yer alan kısıtlamaya tabi olmaksızın 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tâbi en yüksek Devlet memuruna her ne ad altında olursa olsun fiilen yapılan malî ve sosyal hak niteliğindeki her türlü ödemeler dahil bulunacak toplamın altı aylık net ortalamasını geçmemek üzere Cumhurbaşkanınca tespit olunacak ücretlerin ödeneceği hüküm altına alınmıştır. Madde ile, Türkiye’de bilim alanındaki araştırma ve geliştirme faaliyetlerini özendirmek ve desteklemek gibi görevleri haiz Türkiye Bilimler Akademisinde de 2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesi kapsamında görevlendirilenlerin Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunda ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında olduğu üzere sosyal ve mali haklarının emsalleri ile eşitlenmesi öngörülmektedir.”

açıklaması yer almaktadır.

Madde metnin komisyonunda görüşülmesi sırasında aslında söz konusu değişikliğin asıl nedeninin, 1993 yılında 497 sayılı KHK'yle kurulan Türkiye Bilimler Akademisinin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçerken statüsünün bir ölçüde değişime uğramasından, 9 Temmuz 2018 tarihli 700 sayılı KHK'yle TÜBA'nın mevcut kanunu kaldırılmasından, 15 Temmuz 2018 tarihli 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle de yeniden kurulması (566-581 sayılı maddeler) sırasında Türkiye Bilimler Akademisinin mevzuatında yer alan 2547 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi kapsamında görevlendirilenlere ödenen tutarla ilgili hükmün söz konusu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde unutulmuş olarak yer almamasından kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Söz konusu düzenlemenin 2547 sayılı Kanunun 38. Maddesinde gerçekleştirilecek ilave bir düzenleme vasıtasıyla yapıp yapılamayacağı konusundaki sorularımıza ve önerilerimize tatminkar bir cevap verilememiştir.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında söz konusu düzenlemeden Türkiye Bilimler Akademisinde halen görev yapmakta olan 3 kişinin(?) yararlanacağı bu kişilerin 15 aydır Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunda ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığında görev yapan emsallerine göre eksik maaş aldıkları ifade olunmuştur.

Bilindiği üzere; 10.05.2018 tarih ve 7142 sayılı 6771 Sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu dayanak gösterilerek, Anayasada Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında 02.07.2018 tarih ve 698, 700,702,703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler yürürlüğe konulmuştur. Bu KHK'larla yetki aşımında da bulunularak T.B.M.M. Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay, üst kurullar dahil çok sayıda kamu kuruluşunun teşkilat ve kuruluş yasasının birçok maddesinde değişiklik yapılmış veya bunlardan bazıları tamamen yürürlükten kaldırılmış, ayrıca başta 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu olmak üzere kamu personelini ilgilendiren kanunların da bazı maddeleri değiştirilmiş veya yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu değişiklikler yapılırken bu K.H.K.'lara dayanak olarak gösterilen 10.05.2018 tarih ve 7142 sayılı 6771 Sayılı Kanunla Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Yapılan Değişikliklere Uyum Sağlanması Amacıyla Çeşitli Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Konusunda Yetki Kanunu'nun amaç, çerçeve ve kapsamının dışına çıkılarak çok sayıda madde Anayasa'nın 1, 2, , 6, 7, 10, 11, 13, 35,

47, 51, 56, 63, 70, 87, 91, 104, 127, 128, 130, 131, 133, 140, 159. maddelerine aykırı olarak yürürlüğe konulmuştur.

Bilahare 21.01.2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 8. maddesiyle değişik 1982 Anayasasınının 104. maddesininin 17. fıkrası dayanak gösterilerek Temmuz 2018 tarihinden itibaren 2229 maddeyi içeren 64 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 2766 adet Cumhurbaşkanlığı Kararı, 54 adet Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yürürlüğe konulmuştur.

Temmuz 2018 ortalarından bu yana çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde yer alan düzenlemelerin yukarıda belirtilen sınırlara uygunluğu konusunda ciddi tereddütler bulunmaktadır. Söz konusu 64 adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde yer alan çok sayıda madde Anayasa'nın 1, 2, 3, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 20, 33, 35, 36, 38, 51, 60, 63, 70, 73, 90, 104, 106, 108, 123, 127, 128, 129, 130, 133, 135, 137, 138, 140. maddelerine aykırı olarak yürürlüğe konulmuştur.

Bu kararnamelerle Türkiye'nin idari yapısında kalıcı ve hızlı değişiklikler yapılmış, birçok kamu daire, kurum, kuruluş, kurulu ya kapatılmış veya bazı kamu kurumları aynı çatı altında yeniden teşkilatlandırılmış, ya başka kurumlara devredilmiş ya da direkt olarak Cumhurbaşkanlığı ile ilişkilendirilmiş, Cumhurbaşkanlığında mevcut kamu yönetiminde işlevleri bulunan kamu kurum ve kuruluşlara paralel yeni kurul, başkanlık veya ofisler oluşturulmuştur.

Bu işlemler çok sayıda ve ard arda gelen Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile gerçekleştiği için bu kararnamelerin gerekliliğinin, içeriğinin tartışması kamuoyunda yapılamamakta, bir önceki Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kapatılan kurum/birim başka bir Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile tekrar açılmakta veya yeni kurulan ve bir kamu kurumu/birimi bilahare başka bir Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kapatılıp başka bir kamu kurumu ile birleştirilmektedir.

Bu işlemler sonucunda bazı kamu kurumları da işlevsizleştirilmiş, kamu yönetiminde mevcut bir bellek silinmiştir. Tüm uyarılarımıza rağmen, kamu personelinin mevcut kazanılmış haklarını ortadan kaldıran düzenlemeler yapılmıştır.

Kanun teklifininin 2. maddesinde yer alan hüküm yukarıdaki tespitlerimizi doğrular nitelikte olup acele ile düzenlenen 15.07.2018 tarih ve Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum Ve Kuruluşlar İle Diğer Kurum Ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4. Sayılı

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yapılan yanlıılığın 24 ay sonra bilahare giderilmesine yönelik bir düzenlemedir. Bu durum, Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerin hazırlanma sürecindeki aksaklıkları göz önüne koyan iyi bir örnek niteliğindedir.

3.3 Teklifin 3. maddesinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin 3. maddesi;

“MADDE 3- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına “başvuru tarihini” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve/veya kısa çalışma ödeneğinin süresini sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak” ibaresi eklenmiştir.”

hükümünü içermektedir.

Söz konusu maddenin gerekçesinde;

“İşsizlik Sigortası Kanununa 7226 sayılı Kanunla eklenen geçici 23 üncü maddeyle yeni koronavirüs (Covid-19) salgını kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvuruları için kısa çalışmadan yararlanma şartları kolaylaştırılmıştır. Anılan madde uyarınca yapılan başvurulara ilişkin tarihi bir bütün olarak 31/12/2020 tarihine kadar uzatmaya Cumhurbaşkanının yetkisi bulunmaktadır. Yapılması öngörülen değişiklik ile 31/12/2020 tarihi korunmak suretiyle başvuru süresi ve/veya kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatılabilmesine ilişkin yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Komisyonunda yapılan açıklamalardan isa çalışma ödeneğinden toplam faydalanıcı sayısının 3.562.124 kişi olduğu, çalışanların %36.6’sının imalat sanayi, %11.7’sinin konaklama ve yiyecek, % 15.8’inin perakende ticaret sektöründen geldiği, İşsizlik Fonundan yapılan üç aylık kısa çalışma ödemesinin 13.9 Milyar TL.’ye ulaştığı ifade olunmuş, normalleşmeye geçen sektörlerle ilgili olarak tam bir analiz çalışmasının bulunmadığı ifade edilmiştir. Kısa çalışma ödeneği ile yapılan ödemelerin çoğunlukla 1.752 TL. tutarında gerçekleştiği dikkate alındığında söz konusu tutarın asgari ücretin de altında olduğu, açlık sınırının 2.431 TL., yoksulluk sınırının ise 7.918 TL. olduğu göz önünde bulundurulduğunda oldukça yetersiz ve sosyal devlet ilkesine uygun olmayan bir ücret rejimi ile karşı karşıya olunduğu ortaya çıkmaktadır. Covid-19 sürecinin yaygınlaşarak uzaması halinde daha değişik stratejilerin ortaya konulması gerekmektedir.

Madde metnindeki hükümlerle 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılması öngörülen

değişiklik ile; kısa çalışma ödeneği başvuru tarihi ve/veya kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatılabilmesine ilişkin yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi yönündeki düzenlemenin Anayasa hükümleri açısından ayrıca değerlendirilmesi gerekir.

Anayasanın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da açıklandığı üzere; eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti olmanın gereği "adaletli hukuk düzeninin kurulması ve bunun sürdürülmesi" olup, bu bağlamda devlet yönetiminde keyfiliğin değil, hukuk kurallarının egemen olmasıdır.

Anayasa'nın 11. maddesinin son fıkrasında, kanunların anayasaya aykırı olamayacağı yönünde hüküm mevcut bulunmaktadır.

Anayasa'nın 6771 sayılı Kanunla değişik 104. maddesi "Cumhurbaşkanı her konuda yetkilidir." diye bir hüküm içermemektedir. Çok geniş olmakla birlikte Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri için Anayasa tarafından bunun sınırları ortaya konulmaktadır.

Anayasanın 104. Maddesinde Cumhurbaşkanına çeşitli yetkiler verilmektedir. Özellikle bu maddede Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yetkisi ve onun da sınırları belirtilmektedir. Ancak söz konusu maddede kanun maddelerinde yer alan düzenlemelerde yer alt ve üst sınırların her halükarda Cumhurbaşkanlığı tarafından artırılabilceği konusunda herhangi bir düzenleme yer almamaktadır.

Anayasa'nın 104. maddesinde, açıkça Anayasa'nın ikinci kısmının birinci, ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle ve dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Anayasanın spesifik olarak 73. ve 167. maddelerinde Cumhurbaşkanına kanunda sınırları belirtmek suretiyle bazı yükümlülüklerle ilgili olarak oran, indirim, muafık, istisnalar hakkında değişiklik yapabilme ve dış ticaretin düzenlenmesi amacıyla vergi ve benzeri yükümlülükler koyma hakkı getirilmesi yetkisi verilmiştir.

Bu iki madde haricinde Cumhurbaşkanına özel olarak ve sektörel ayırım yapma yetkisini veren herhangi bir düzenleme Anayasada yer almamaktadır.

Anayasa'nın "vergi ödevi" başlıklı 73. maddesinde;

"Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir."

hükümüne yer verilmiştir.

Ayrıca Anayasanın "Piyasaların denetimi ve dış ticaretin düzenlenmesi" başlıklı 167. maddesinde;

"Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler."

Dış ticaretin ülke ekonomisinin yararına olmak üzere düzenlenmesi amacıyla ithalat, ihracat ve diğer dış ticaret işlemleri üzerine vergi ve benzeri yükümlülükler dışında ek mali yükümlülükler koymaya ve bunları kaldırmaya kanunla Cumhurbaşkanına yetki verilebilir."

hükümü yer almaktadır.

Bu nedenle 3. Madde ile 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yapılması öngörülen değişiklik ile; kısa çalışma ödeneği başvuru tarihi ve/veya kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak uzatılabilmesine ilişkin yetkinin Cumhurbaşkanına verilmesi yönündeki düzenleme 6771 sayılı Kanunla Anayasa'nın 104. maddesinde yapılan düzenlemelere aykırı bulunmaktadır. Özellikle sektörel olarak ayırım yapma yetkisinin herhangi bir kriterle dayanmaksızın Cumhurbaşkanına verilmesi Anayasal açıdan sakınca taşımaktadır.

Söz konusu düzenleme aynı zamanda Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ile ilgili 11. maddesine ve Anayasa'nın 2. maddesinde tanımını bulan hukuk devleti ilkesine de aykırıdır.

Covid-19 nedeniyle kısa çalışma ödeneğinden yararlanmada sektörel seleksiyon yapılmasının hangi kıstaslara göre yapılacağı belirtilmemiş olduğu gibi her sektörü ekonomik olarak doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen bu süreçte ayırım yapılması işyerleri ve çalışanlar açısından oldukça sıkıntılı bir durum yaratacaktır. Bu çerçevede Kanuna objektif bir gerekçe konulması gerektiğini düşünmekteyiz.

Sektörlerin tesbitinde işçi ve işveren sendikalarının hatta bir türlü devreye sokulmayan Ekonomik ve Sosyal Konseyin görüşlerinin alınmasında yarar görmekteyiz.

3.4 Teklifin 4. maddesinin değerlendirilmesi:

Kanun teklifinin 4. maddesi ile kısa çalışma ödeneğinden veya nakdi ücret desteğinden yararlanan işyerlerinin normal çalışmaya dönmesi halinde asgari ücret düzeyinde sigorta primlerinin 3 ay süreyle işsizlik sigortası fonundan karşılanması hususunda düzenleme yapılmakta, ayrıca Cumhurbaşkanına üç aylık süreyi sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak altı aya kadar uzatmaya yetki verilmektedir.

Madde metninin gerekçesinde;

“Madde ile, ekonominin normalleşmeye başlamasıyla birlikte işyerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesinin teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda İşsizlik Sigortası Kanununa eklenmesi öngörülen madde ile, yeni koronavirüs (Covid-19) salgını kaynaklı zorlayıcı sebebe bağlı olarak özel sektör işyerlerinde kısa çalışma ödeneğinden yararlananlar ile nakdi ücret desteğinden yararlananların çalıştıkları işyerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönülmesi halinde sigortalı ve işveren paylarının tamamının 31/12/2020 tarihini geçmemek üzere üç ay süreyle İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Komisyon çalışmaları sırasında bu düzenleme ile hedeflenen kişi sayısının 3.562.124 kişi kısa çalışma ödeneğinden yararlanan kesim ile 1.705.147 kişinin ise nakdi ücret desteğinden yararlananlar olmak üzere toplam yaklaşık 5.300.000 kişi olduğu, bunlara yapılan toplam ödemenin 16.7 Milyar TL'ye ulaştığı, üç aylık prim desteğinin ise maksimum olarak 12. Milyar TL'ye ulaşabileceğinin tahmin edildiği yönünde açıklamalarda bulunulmuştur.

Madde metninde yer alan düzenleme ile kısa çalışma ve ücretsiz izin uygulaması sonrasında işbaşı yapan işçiler için işverenlere İşsizlik Sigortası Fonu'ndan büyük bir destek verilmesi öngörülmektedir. Bu ve geçmişte getirilen benzeri hükümlerle “İşsizlik Sigortası Fonu, işveren sigortası fonuna dönüşmektedir. Bu ve benzeri düzenlemelerle ülkede Covid-19'un yarattığı ekonomik, üretime dair, tüm sektörel sıkıntıların mali yükü, tamamen ücretlinin sırtına yüklenmektedir. “İşçilik üretim açısından sadece tek bir gider kalemi olarak algılanmaktadır.

Türkiye, işsizlikle mücadelede işsizleri korumak için, 1.6.2000 tarihinde 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu çıkarmıştır. 4447 Sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu gereği Ülkemizde işsizlik sigortası zorunludur. Bu Kanunun 01.06.2000 tarihinde yürürlüğe

girmesi ile çalışmakta olanlar ve çalışmaya başlayanlar zorunlu olarak işsizlik kanunu kapsamına girmişlerdir Bu Kanun çerçevesinde, işçi-işveren ve devletin ödeyeceği sigorta primlerinden oluşturulan İşsizlik Sigortası Fonu'ndan, işsiz kalan sigortalılara işsizlik ödeneği verilmesi öngörülmüştür.

Devletin prim desteği sağladığı tek sigorta kolu olan işsizlik sigortası amacına uygun kullanılmamaktadır. İşsizlik sigortasının amacı, çalışanların işsiz kalma durumunda uğradığı gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayarak kendilerinin ve aile fertlerinin zor duruma düşmelerini önlemektir. Ancak, yasa gereği fondan yapılacak olan işsizlik ödeneğine hak kazanma koşulları oldukça ağır olup, işsizlik ödeneği miktarı ve ödeme süresi insanca bir yaşam için yetersizdir.

Mart 2002 tarihinden 30.06.2020 tarihine kadar işsizlik ödeneğine 13.807.643 kişi başvurmuş, 8.044.127 kişi ödenek almaya hak kazanmıştır. Bu kapsamda hak eden kişilere toplam 35.336.690 bin TL ödeme yapılmıştır.

Eylül 2005 tarihinden 30.06.2020 tarihine kadar başvurusu alınanlardan 3.969.183 kişi kısa çalışma ödeneği almaya hak kazanmıştır. Bu kapsamda hak eden kişilere toplam 14.226.732 bin TL ödeme yapılmıştır. Nisan-Haziran 2020 dönemlerinde 1.705.147 kişi nakdi ücret desteği almaya hak kazanmıştır. Bu kapsamda toplam 2.801.754 bin TL ödeme yapılmıştır.

İşsizlik Sigortası Fonunun menkul kıymet ve nakit fon varlığı 117.635.507.000 TL.dir. Bu miktar 2019 yılı sonunda 131.541.793.000 TL. dolaylarında bulunmakta idi.

İşsizlik sigortası fonunda, çalışanların alın terleri ile elde ettikleri ücretlerinden kesilen primlerle biriken paralar, Hükümetin iştahını kabartmakta, her vesile ile fonun gerçek amacı dışında kullanılması için özel bir çaba harcanmaktadır.

İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işverene destek vermek üzere yasal düzenleme yapılması periyodik bir aktivite hâline gelmiştir. Bu durum mevcut iktidarın siyasal tercihi olarak istihdam politikasını açmaza sürüklemektedir. Eğer işverenin de desteğe ihtiyacı olduğu konusunda hem fikirsek İşsizlik Sigortası Fonu yerine şeffaf bir biçimde, açık bir biçimde, amacı kullanımıyla uyumlu bir biçimde doğrudan bütçeden bu kaynağın aktarılması gerekir; İşsizlik Sigortası Fonu'nun amacı işveren desteklemek değildir. Bugün, Türkiye'de, 17 milyon insanın işsiz olduğu bir yerde İşsizlik Sigortası Fonu'nun kullanılması gereken yer çok açık ve bellidir; 17 milyon işsizi rahatlatmak görevimiz vardır.

İşsizlik Sigortası Fonu'ndan işverene destek verme fikri yeni ve mucizevi bir fikir değildir. İşsizlik Sigortası Fonundan işverenlere aktarılan kaynaklarla ilgili olarak henüz bir etki analizi yapılmamıştır. Bu durumun gerçekte istihdamı artırma veya koruma amacına hizmet edip etmediği bilinmemektedir.

Bu nedenle söz konusu ödemelerin İşsizlik Fonundan karşılanmaması gerektiğini düşünüyoruz.

Ayrıca madde metninde yer alan Cumhurbaşkanına üç aylık süreyi sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak altı aya kadar uzatmaya yetki veren düzenlemenin Anayasa hükümleri açısından ayrıca değerlendirilmesi gerekir.

Anayasanın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da açıklandığı üzere; eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti olmanın gereği "adaletli hukuk düzeninin kurulması ve bunun sürdürülmesi" olup, bu bağlamda devlet yönetiminde keyfiliğin değil, hukuk kurallarının egemen olmasıdır.

Anayasa'nın 11. maddesinin son fıkrasında, kanunların anayasaya aykırı olamayacağı yönünde hüküm mevcut bulunmaktadır.

Anayasa'nın 6771 sayılı Kanunla değişik 104. maddesi "Cumhurbaşkanı her konuda yetkilidir." diye bir hüküm içermektedir. Çok geniş olmakla birlikte Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri için Anayasa tarafından bunun sınırları ortaya konulmaktadır.

Anayasanın 104. Maddesinde Cumhurbaşkanına çeşitli yetkiler verilmektedir. Özellikle bu maddede Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yetkisi ve onun da sınırları belirtilmektedir. Ancak söz konusu maddede kanun maddelerinde yer alan düzenlemelerde yer alt ve üst sınırların her halükarda Cumhurbaşkanı tarafından artırılabilceği konusunda herhangi bir düzenleme yer almamaktadır.

Anayasa'nın 104. maddesinde, açıkça Anayasa'nın ikinci kısmının birinci, ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleriyle ve dördüncü bölümünde yer alan siyasi haklar ve ödevlerin Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Anayasanın spesifik olarak 73. ve 167. maddelerinde Cumhurbaşkanına kanunda sınırları belirtilmek suretiyle bazı yükümlülüklerle ilgili olarak oran, indirim, muafık, istisnalar hakkında değişiklik yapabilme ve dış ticaretin düzenlenmesi amacıyla vergi ve benzeri yükümlülükler koyma hakkı getirilmesi yetkisi verilmiştir.

Bu iki madde haricinde Cumhurbaşkanına özel olarak ve sektörel ayırım yapma yetkisini veren herhangi bir düzenleme Anayasada yer almamaktadır.

Anayasa'nın "vergi ödevi" başlıklı 73. maddesinde;

"Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konular, değiştirilir veya kaldırılır. Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşığı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Cumhurbaşkanına verilebilir."

hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca Anayasanın "Piyasaların denetimi ve dış ticaretin düzenlenmesi" başlıklı 167. maddesinde;

"Devlet, para, kredi, sermaye, mal ve hizmet piyasalarının sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri alır; piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önler."

Dış ticaretin ülke ekonomisinin yararına olmak üzere düzenlenmesi amacıyla ithalat, ihracat ve diğer dış ticaret işlemleri üzerine vergi ve benzeri yükümlülükler dışında ek mali yükümlülükler koymaya ve bunları kaldırmaya kanunla Cumhurbaşkanına yetki verilebilir."

hükmü yer almaktadır.

Bu nedenle 4. madde ile Cumhurbaşkanına verilen birinci fıkrada yer alan süreyi sektörel olarak ayrı ayrı veya bütün olarak altı aya kadar uzatma yetkisinin 6771 sayılı Kanunla Anayasa'nın 104. maddesinde yapılan düzenlemelere aykırı bulunduğunu düşünmekteyiz. Özellikle sektörel olarak ayırım yapma yetkisinin herhangi bir kritere dayanmaksızın Cumhurbaşkanına verilmesi Anayasal açıdan sakınca taşımaktadır.

Söz konusu düzenleme aynı zamanda Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ile ilgili 11. maddesine ve Anayasa'nın 2. maddesinde tanımını bulan hukuk devleti ilkesine de aykırı bulunmaktadır.

3.5 Teklifin 5. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 5. maddesiyle - 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun geçici 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına "haller ve benzeri sebepler" ibaresinden sonra gelmek üzere ", belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, işyerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi halleri" ibaresi

eklenmekte ve dördüncü fıkrasında yer alan “altı aya” ibaresi “her defasında en fazla üçer aylık sürelerle 30/6/2021 tarihine” şeklinde değiştirilmektedir.

Bu maddede yer alan hükümler;

İş Kanunu’na, Covid-19 salgınına karşı alınan önlemler kapsamında eklenen işten çıkarma yasağına ilişkin düzenlemelerin esnetilmesi,

-Cumhurbaşkanına verilen, işten çıkarma yasağı ve işverenin işçiyi tamamen veya kısmen üç aylık süreyi geçmemek üzere ücretsiz izne çıkarabilmesine ilişkin süreleri altı aya kadar uzatma yetkisinin “her defasında en fazla üçer aylık sürelerle ve 30 Haziran 2021 tarihine kadar uzatma” yetkisine dönüştürülmesi,

konusunda düzenlemeler yer almaktadır.

Maddenin gerekçesinde;

“İş Kanununa 16/4/2020 tarihli ve 7244 sayılı Kanunla eklenen geçici 10 uncu madde ile yeni koronavirüs (Covid-19) salgını gerekçesiyle işçilerin iş akitlerinin feshedilmesinin önüne geçilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır. Madde ile anılan geçici 10 uncu maddede değişiklik yapılarak, fesih engeline istisna olacak hallerin netleştirilmesi ve maddenin uygulama süresinin uzatılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, işyerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi halleri fesih engelinin istisnaları arasına eklenmektedir.”

açıklaması yer almaktadır.

Belirli süreli hizmet sözleşmeleri sona ermesi halinin işten çıkarma yasağı kapsamına çıkarılması aslında yersizdir. Çünkü Kanunun 11. Maddesine göre belirli süreli iş sözleşmeleri süre sonunda kendiliğinden sona ermektedir.. Sona erme hali bir işten çıkarma hali değildir. İş kanununun 18. maddesinde düzenlenen geçerli veya geçersiz fesih halleri ile 24 ve 25. maddelerde belirlenen haklı nedenle fesih hallerinden değildir.

Ancak burada dikkati çeken unsur alt işveren sözleşmelerinin sona ermesi halinde alt işveren işçilerinin işten çıkarılabilmesine ilişkin getirilen düzenlemedir. Özellikle ihale veya yapım işlerindeki işçilerin işten çıkarılabilmesine ilişkin bu düzenleme haksız ve yersiz bir uygulama ve inşaat işverenlerini korumaya yönelik bir

düzenlemedir. Söz konusu düzenleme nedeniyle inşaat işlerinin durdurulması veya ihalenin iptali gibi nedenlerle işçilerin işin sona ermesi nedeniyle işten çıkarılabilmesine olanak sağlanmaktadır.

Alt işveren sözleşmelerinin sona ermesi hâlinde alt işveren işçilerinin işten çıkarılabilmesine ilişkin getirilen düzenleme özellikle ihale ve yapım işlerindeki işçilerin işten çıkarılabilmesine ilişkin bu düzenlemedir. Haksız ve yersiz bir uygulama ve inşaat işverenlerini korumaya yönelik bir düzenleme haline dönüşebilecektir.

Ücretsiz izin müessesesi konusunda yapılan yeni düzenleme Covid-19 salgını dönemi başında İş Kanununa geçici bir madde ile konulan düzenlemedir. Süre başlangıçta üç ay olarak belirlenmişti, uygulama da 16 Temmuzda sona erecekti. Söz konusu süre 29 Haziranda bir kararname ile bir ay daha uzatılmıştır.

Madde metninde yer alan düzenleme ile nerdeyse işten çıkarma yasağı ve ücretsiz izin uygulaması sistemde kalıcı hale getirilmektedir.

Söz konusu maddede yer alan düzenleme ile bu süre 01.07.2021 kadar uzatılmış olacaktır. Bir yıl boyunca art niyetli işverenler diledikleri kadar işçiyi, diledikleri süre boyunca ücretsiz izne yollayabileceklerdir. Bu süre boyunca işverenler işçiye tek bir kuruluş dahi ödemeyecek, işçi bu süre zarfında başka bir işte çalışamayacaktır. İşçi “Ben bunu kabul etmiyorum.” dediğinde ihbar ve kıdem tazminat hakkını kaybedecek ve iş güvencesi kapsamının da dışına çıkmış olacaktır.

İşçi ücretsiz izinde olduğu süre boyunca İşsizlik Sigortası Fonundan kendisine ödenen günlük 38 lirayla geçinmeye çalışacaktır. Ücretsiz izin daha önce yasada bu şekilde düzenlenmemiştir, işverenin tek taraflı iradesi ile ücretsiz izin mümkün değildir., gündeme geldiğinde işçinin rızası aranıyordu.

Ücretsiz izin, işçi için çalışma koşullarında esaslı değişiklik anlamına gelmektedir ve bunu kabul etmediğinde kıdem ve ihbar tazminatını eski uygulamada alabiliyordu.

Teklif metninin içermiş olduğu bu sakıncaları dile getiren eleştiri ve sorularımıza komisyon görüşmeleri sırasında tatminkar cevaplar verilmemiştir.

İşçi ve işverenin karşılıklı anlaşma sonucu iş akdinin feshinin burada istisna olarak belirlenmesi yani diğer bir tanımla ikale anlaşmasının istisnaların arasında girmesi yönündeki talepler dikkate alınmamıştır.

Söz konusu düzenleme tarafı olduğumuz Avrupa Sosyal Şartına da aykırı bulunmaktadır.

İşçinin kendi iradesi dışında bir yıl boyunca 1.168 TL'ye mahkûm edilmesi, sosyal devlet ilkesine aykırı bulunmaktadır. Söz konusu düzenlemenin dönem koşulları da dikkate alınarak işçinin iş ve tazminat güvencelerine hanel getirilmeyecek şekilde düzenlenmesi gerekmektedir.

3.6 Teklifin 6. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesindeki düzenleme ile, Soma'da 13 Mayıs 2014 tarihinde meydana gelen maden ocağı faciası sonrası, rödovans sözleşmesiyle işletilen Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında çalışan ve kıdem tazminatı alacak şekilde işten çıkarılan işçilerden kıdem tazminatlarını alamayanlara, başvurmaları halinde tazminatlarının 6 ay içerisinde Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu (TKİ) tarafından ödenmesinin sağlanması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Teklifin gerekçesinde;

"4857 sayılı İş Kanununa geçici madde eklenerek, Manisa İli, Soma İlçesinde 13/5/2014 tarihinde meydana gelen maden ocağı kazası sonrasında, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun taraf olduğu rödovans sözleşmeleri kapsamında yer alan Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında çalışan ve kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde hizmet akdi sona erdirilen işçilerden kıdem tazminatlarını alamayanların kıdem tazminatlarının Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna müracaat etmeleri halinde Kurum tarafından ödenmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca; yapılan ödeme nedeni ile Kurumun rödovans sözleşmesinin tarafı olan ilgili şirkete ve/veya şirketlere rücu hakkı saklı tutulmaktadır."

açıklaması yer almaktadır.

Söz konusu düzenlemenin 830 civarında işçiyi kapsadığı, ödenmesi gereken faizli kıdem tazminatı tutarının toplamda 27.8 Milyon TL'ye ulaşacağı yönünde açıklamalarda bulunulmuştur.

Söz konusu düzenleme tarafımızca da desteklenmektedir. Ancak bu düzenlemenin, tüm rödovanslı sahalar için de geçerli olması, süre sınırlılığının kaldırılması, ihbar tazminatlarını da içermesi, 13 Mayıs 2014'ten bu maddenin yürürlüğe gideceği tarihe kadar işten çıkarılan ve tazminat alamayan tüm madencileri kapsamaması gerektiği yönündeki taleplerimize karşılık verilmemiştir.

3.7 Teklifin 7. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesindeki düzenleme 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun gereğince 7/7/2020 tarihine kadar sağlanmış olması gereken toplu taşıma araçlarıyla ilgili erişilebilirlik standartları için 1 yıl daha ilave süre tanınması ile ilgilidir.

Madde metninin gerekçesinde;

“Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinde yapıların ve toplu taşıma araçlarının engellilerin erişilebilirliğine uygun olması için gereken tedbirlerin almasına yönelik hükümler düzenlenmektedir. Bu kapsamda erişilebilirliğin sağlanabilmesi için yapılacak yükümlülükleri düzenleyen hükümler uyarınca ilk kez denetlenerek eksikliği olduğu tespit edilenler ile daha önce tespit edilip süre verilenlere; karşılanması gereken yükümlülüklerin yeni koronavirüs (Covid-19) salgını sebebiyle aksaması ve yükümlülüğün maliyet ve niteliğine göre ilave süre verilebilmesine imkan tanınması amaçlanmaktadır.

açıklaması yer almaktadır.

Komisyon görüşmeleri sırasında yapılan açıklamalardan, Türkiye’de yaklaşık 103 bin minibüs bulunduğu ,bunların ancak bugüne kadar yüzde 10 ila 15’i erişilebilirlik anlamında dönüşüm sağlanabildiği, diğer taraftan rampa ve lift takılmasının yaklaşık maliyetinin de araç başına 10 ila 15 bin lirayı bulduğu, toplamda 100 bin aracı hesapladığımızda aşağı yukarı 1 milyar 300 milyon liralık toplam bir maliyetin ortaya çıkacağı, şehirler arası otobüslerin dönüştürülmesi ve erişilebilir hâle getirilmesinin ortalama tadilat maliyetinin de araç başına 15 bin TL’yi bulduğu, toplam maliyete baktığımızda bunun da 1 milyar 163 milyon 265 bin liraya tekabül ettiği ifade olunmuştur.

Söz konusu düzenlemenin uygulanmasının ertelenmesi ekonomik gerekçelere dayandırılmaktadır. Ancak söz konusu düzenleme engelli kesimin mağduriyetini bir yıl daha uzatma anlamındadır.

3.8 Teklifin 9. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin bu maddesiyle, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 50’den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri ile kamuya ait işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesine ilişkin hükmünün yürürlüğünün 31.12.2023’ e kadar ötelenmesi sağlanmaktadır.

Madde metninin gerekçesinde;

“Yeni koronavirüs (Covid-19) salgını nedeniyle eğitimlerin aksaması ve ilgili sınavların gerçekleştirilememesinden kaynaklı olarak oluşacak uzman ve hekim açıklarını önlemek adına İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 50’den az çalışanı olan

ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri ile kamuya ait işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirilmesine ilişkin hükmünün yürürlüğünün ötelenmesi amaçlanmaktadır.”

açıklaması yer almaktadır.

Gereçtede yer alan “(Covid-19) salgını nedeniyle eğitimlerin aksamaması ve ilgili sınavların gerçekleştirilememesinden kaynaklı olarak oluşacak uzman ve hekim açıklarını önleme ”açıklaması tarafımızca inandırıcı bulunmamaktadır. Covid-19 şartlarında Türkiye düzeyinde çok daha fazla katılımcısı olan sınavların düzenlendiği hepimizce bilinmektedir.

Ölümlü iş kazaların yoğunlaştığı bu dönemde söz konusu erteleme'nin tekrar gündeme getirilmesini anlamsız bulmaktayız. SGK verilerine göre 2017 yılında 359.000, 2018 yılında 430.000 iş kazası meydana gelmiş, 2017 yılında ölümlü iş kazası sayısı 1633, 2018'de 1400'dür.

Bugün kazaların önlenememesi ve ölüm sayılarındaki azalışın sağlanamamasındaki en önemli etkenlerden biri de uzmanların, hekimlerin işverene bağlı olarak çalışmaları, onlardan ücret almalarıdır. Kanun üzerinde ciddi bir çalışma yapılması gerekmektedir.

Bu düzenleme yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yapılan 5. ertelemedir.

Görüşmeler sırasında söz konusu erteleme talebinin çok sayıda sivil toplum kuruluşundan geldiği ifade olunmuştur.

Söz konusu düzenleme bu işlemlerde istihdam olunacak olan iş güvenliği uzmanının çalışmasını, onun daha üst derecelere terfi edişini de engellemektedir. Kamu kurumları için de böylesi bir düzenlemenin yapılıyor olması şaşırtıcı bir durumdur.

İşçi sağlığı ve iş güvenliğiyle ilgili ulusal politikaların oluşturulması, kararların alınması ve iş yerlerinde denetim, diğer sosyal tarafların görüşleri önemsenmeden, tek başına Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yerine getirilmesi yanlış bir uygulamadır.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetlerinin piyasalaştırılması yaşanan sorunların en temel kaynaklarından biridir. İş yerlerine verilecek işçi sağlığı ve iş güvenliği hizmetleri bir kamu hizmeti olarak ele alınmalıdır.

Konunun tüm ilgili taraflar nezdinde sadece sınırlı sivil toplum örgütlerinin talebine bakılmaksızın, illerde oluşturulan iş sağlığı ve güvenliği kurullarının deneyimleri de dikkate alınarak, bir daha ertelenmeyecek şekilde ülke koşulları, ilgili sektör koşulları dikkate alınarak, işyerinde eğitimin bizzat devlet tarafından üstlenilmesi, gerektiğinde

aile hekimlerine ilave yetki ve sorumluluk verilmesi, ortak çalışma havuzları oluşturulmak suretiyle sorunun bir an önce çözümlenmesi gerektiğine inanıyoruz.

Teklif metnindeki çok sayıda maddenin asıl ihtisas komisyonu sıfatıyla Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda ilgili tüm tarafların katılımıyla tüm detaylarıyla görüşülmeden acele ile yasalaştırılması gayretini doğru bulmuyoruz.

3.9 Teklif metninin görüşülmesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekillerince Ek madde ihdasını isteyen 4 adet reddedilen önerenin değerlendirilmesi

Söz konusu teklif metninin görüşülmesi sırasında Plan ve Bütçe Komisyonunun CHP'li üyeleri tarafından teklif metnine 4 adet maddenin eklenmesi yönünde verilen önergeler kabul edilmemiştir.

Bu önergelerden birincisi, küresel coronavirüs salgını nedeniyle kısa çalışmaya geçen iş yerlerinde kısa çalışma ödeneği şartları ortadan kaldırılarak ödeneğin kısa çalışmaya geçen iş yerlerinde hâlihazırda sigortalı olan herkesi kapsamaya ve bu süreç boyunca yapılacak ödemelerin İşsizlik Sigortası ödemelerinden düşülmemesi hedefleyen düzenlemedir.

Bu önergelerden ikincisi, tüm rödovans sözleşmesi çerçevesinde yeraltı maden işletmeciliği yapan şirketlere ait işletmeler kıdem tazminatı yükümlülüklerini hesaplamakla ve ilgili kamu kurumu da bunu denetlemekle görevlendirildiğinden bahisle, söz konusu yükümlülük karşılıklarının ayrılmaması durumunda rödovans sözleşmesinin re'sen sonlanacak olması da dikkate alınarak kıdem ve ihbar tazminatlarının ödenmemesi durumunda ilgili kamu kurumlarının asıl işveren sayılması ve alacakları nedeniyle madencilerin mağdur edilmemesi amaçlayan düzenlemedir.

Bu önergelerden üçüncüsü, 65 yaş üstü muhtaç yaşlılarımız ile engellilerimize ödenen aylık ödemelerin miktarlarının artırılması ve engelli aylıklarının belirlenmesinde uygulanacak kriterin "Kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarı asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden fazla olanlar ile aynı tutardan fazla gelir sağlaması mümkün olan kimseler muhtaç kabul edilemez ve kendilerine aylık bağlanamaz." Şeklinde değiştirilerek, yaşanan mağduriyetin giderilmesi amaçlayan düzenlemedir.

Bu önergelerden dördüncüsü, ülkemizde çalışma yaşamında toplu iş sözleşmesi düzeninde alınan tedbirlerden dolayı yaşanan örgütlenme güçlüklerini gidermek amacıyla matuf olarak, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu' nun geçici 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında;" Mülga 2822 sayılı Kanunun 12 nci maddesine göre Bakanlıkça yayımlanan 2009 Temmuz istatistiğinde kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde onunu üyesi bulunduran işçi sendikaları ile 2009 Temmuz istatistiği sonrasında 15/9/2012 tarihine kadar kurulmuş işçi sendikalarının bu fıkrayı değiştiren maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içinde yapacakları yetki tespit başvuruları 41 inci maddede yer alan işyeri veya işletme çoğunluğu şartlarına göre sonuçlandırılır." şeklinde yapılan değişiklik önerisi ile ilgili düzenlemedir

Dört önerge de komisyonda görev yapan Cumhuriyet Halk Partisi üyesi, çoğunluk partisi milletvekilleri ve çoğunluk partisini destekleyen 4. partinin milletvekillerinin oylarıyla reddedilmiştir.

Sonuç olarak; genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncaları ve eksiklikleri içermesi, 1'nci bölümde açıklanan nedenlerle bazı maddelerinin Anayasaya aykırılık taşıması 2'nci bölümünde açıklanan nedenlerle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, TBMM'de ilgili komisyonlarında yeteri kadar tartışılmadan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığını, genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı bulduğumuzdan teklifin bütününe; 3'üncü bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de "Dijital Mecralar Komisyonu Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi" nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

<i>Bülent Kuşoğlu</i>	<i>Abdullah Şener</i>	<i>Kamil Okyay Sındır</i>
Ankara	Konya	İzmir
<i>Emine Gülizar Emecan</i>	<i>Cavit Arı</i>	<i>Süleyman Girgin</i>
İstanbul	Antalya	Muğla

MUHALEFET ŞERHİ

2/3037 esas numaralı İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz ektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME

İnsanlık, tarih boyunca uzun ve yoğun mücadeleler neticesinde özgürlük, eşitlik, adalet ve demokrasi hanesine yazılan kazanımlar elde etmiştir. Evrensel hukuk ilkeleri de esasen toplumsal mücadelelerle elde edilmiş toplumsal kazanımlardır. Bu evrensel hukuk ilkelerinden biri de farklı farklı hususları içeren hukuki bir düzenlemeye ilişkin kimsenin tek bir görüş bildirmeye zorlanamayacağıdır. Kaynağını Roma Hukuku'ndan alan bu ilke, insanların tek bir karmaşık yasada toplanmış farklı konular hakkında bir sonuca varmaya zorlanamayacağını garanti altına almaktadır. Böylelikle “yasama kurnazlığı”nın önüne geçilmesi ve yasama faaliyetlerinin etik bir çerçevede gerçekleştirilebilmesi amaçlanmaktadır. Oysa AKP'nin alışkanlık haline getirdiği torba yasalar bu evrensel hukuk ilkesini açıkça ihlal etmekte, yasamayı kurnazlıkla kotararak yasama etiğini ayaklar altına almaktadır.

Muhalefetsiz Yasama, Muhalefetsiz Siyaset

Öte yandan yasama faaliyetini toplumsal diyalog, müzakere ve mümkünse uzlaşıyla gerçekleştirmek yerine oldu bittiye getiren torba yasalar, yasamayı hızlı olma obsesyonuna kurban ederek hatalara da davetiye çıkarmaktadır. Çünkü torba yasalar komisyonlara apar topar getirilmekte, muhalefete üzerinde çalışma imkanı tanınmamakta, asla muhalefetin görüş ve önerileri kanun teklifine yansımamakta ve komisyondan da çoğu kez virgülmü dahi değişmeden jet hızıyla geçerek TBMM Genel Kurulu'na getirilmektedir. Oysa eleştiri ve karşı görüş yasama sürecinin bizzat bir bileşenidir. Dahası, “siyasal olan” gerilimli ve antagonizmik bir zeminde cereyan eder. Fakat siyaset olgusuna mündemiç eleştiri ve muhalefet, iktidar tarafından kötüleştirilmektedir. Hatta kriminalize edilmektedir. Gittikçe artan ve yaygınlaşan otoriterleşme, ne yazık ki AKP-MHP blokunun her türlü görüş, eleştiri ve muhalefeti kendilerine yönelik bir komplo olarak gören bir paranoyanın içerisinde

konuşmalarına neden olmaktadır. Bu durumun yasama sürecinde bizleri getirdiği nokta yasama kalitesinin yerlerde sürünüyor olmasıdır.

2/3037 Sayılı Kanun Teklifi de sözünü ettiğimiz bu yasama kalitesizliğinin itiraf belgesi niteliğindedir. Hiç kuşku yok ki bu torba yasanın önümüze gelmesindeki en önemli neden yasama sürecinden muhalefetin mutlak bir biçimde dışlanmasıdır. Muhalefetin görüş ve eleştirileri hiçbir biçimde yasa tekliflerine yansımadağı için çıkarılan yasalar belirli bir süre sonra tekrardan bu kez düzeltilmek için getirilmektedir. Dolayısıyla AKP'nin getirdiği 2/3037 esas numaralı bu torba kanun teklifi de bir yönüyle bir “tashiş paketi”dir. AKP bu torba yasayla yasama sürecinde muhalefeti dinlemediği ve hızlı olmak istediğinden özensizlik yaptığı için ortaya çıkan hataları ve eksiklikleri düzeltmeye çabalamaktadır. Örneğin aşağıda detaylı şekilde ele alacağımız bu kanun teklifinin 2. maddesi, hayret verici bir biçimde zamanında yapılması gereken yasal düzenleme “unutulduğı” gerekçesiyle bu torba yasada yer almıştır. Muhalefetin öneri, eleştiri, itiraz ve katkı sunma çabalarını dikkate almayan ve yasama sürecini yangından mal kaçırırçasına gerçekleştirmek isteyen iktidarların özensizlikler ve hatalar yaptığını net bir biçimde görüyoruz. Altını çizmek gerekir ki muhalefetsiz yasama ve muhalefetsiz siyaset otoriterliğin arzusu ve hedefidir.

AKP-MHP Bloku Ekonomiye Sermayenin Gözüyle Bakıyor

AKP-MHP bloku inşa ettikleri otoriter rejimi, hayatın her alanına yaygınlaştırarak derinleştiriyorlar. Ekonomi alanındaki otoriterleşme politikalarının temelinde ise ekonomiye sermayenin gözüyle bakmak vardır. Hatırlayalım, Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan “Bizimle beraber grev denilen olaylar ortadan kalktı. ... Grevsiz bir toplum meydana geliyor” diyebilmiştir. Demokratik bir toplumun ve çalışma hayatının en temel göstergelerinden biri olan grev hakkının kullanılmıyor oluşu bir övünç, şükür ve başarı vesilesi sayılabilmektedir. Bu yaklaşımın 12 Eylülcülerle aynı mantığı paylaştığı açıktır. Yine hatırlanacak olursa, 1980 faşist darbesinden sonra da sermayenin temsilcisi işçi sınıfının haklarının rafa kaldırılacağı ve örneğin grev gibi hakkını kullanamayacağını kastederek “20 yıl işçiler güldü biz ağladık, şimdi gülmeye sırası bizde” diyerek darbeyi selamlamıştı. Ve gerçekten de 12 Eylül darbesiyle hayata geçirilmesi için zemin yaratılan 24 Ocak Kararları, ekonomideki tüm demokratik hakları rafa kaldırmıştı.

AKP-MHP bloku, ekonomide inşa ettikleri otoriter sistemi, korporatist bir anlayışla tahkim etmektedir. Esasen bütünsel bir toplumsal sistem önerisi olan korporatizm ideolojisi,

aynı zamanda bir yönetim rasyonalitesi olarak da farklı kılıklarla karşımıza çıkabilmektedir. Toplumda ve ekonomi alanında sınıfsal ayrımları söylem düzeyinde inkâr eden korporatizm, aslında “sınıf işbirliği” yaklaşımıyla patronların çıkarlarının tüm toplumun çıkarlarıyla eşitlenmesi ve özdeşleştirilmesi çabasını ifade eder. Yani korporatizm sınıf işbirliği söylemiyle desteklediği “sınıfsız, kaynaşmış kütle toplumu” savunusunu, sermayenin çıkarlarının gerçekleştirilmesi olarak pratiğe döker. Çıkarların çatışmadığı iddiasını sermayenin çıkarlarını toplumsallaştırmaya çalışarak gerçekleştirir. Korporatist yaklaşım, ekonomiye sermayenin gözüyle bakarken patron merkezli bir ekonomi inşa ederek, patronlara her türlü hakkın verilmesinin ekonominin ve çalışanların yararına olduğunu iddia eder. Dolayısıyla korporatist rasyonalite aynı zamanda bir çıkar kuramını da ifade eder. Nicos Poulantzas’ın sözünü ettiği kapitalist devletin tutunum (*cohesion*) faktörü, tam da bu momentte devreye girer. Bir kesimin çıkarlarının toplumsallaştırılarak hem toplumsal zank işlevi yerine getirilir hem de bu çıkar özdeşleştirilmesi politikasıyla sermaye birikim süreci meşrulaştırıcı müdahaleyle sağlanmaya çalışılır.

“İşsizlik Sigortası Fonu” Değil “İşçiden Alıp Patrona Verme Fonu”

AKP’nin emek alanındaki politikalarının ruhu işte böylesi bir korporatist-solidarist anlayışa dayanıyor. Emekçiler uzunca bir süredir korporatist otoriterleşmenin kaskacındadır. Zannediliyor ki sadece patronlara vergi indirimleri ve afları getirilince, teşvikler ve sigorta prim destekleri verilince, hatta çalışanların maaşları patronlar yerine halkın bütçesinden karşılanınca ekonomi düzelecektir. Başta istihdam olmak üzere ekonominin sorunları çözülecektir. Ancak şimdye kadar defalarca sermayeye vergi indirimleri ve afları getirilmesine, teşvikler ve sigorta prim destekleri verilmesine, hatta çalışanların maaşlarının patronlar yerine halkın bütçesinden karşılanmasına rağmen ne ekonomi düzelmiştir, ne de istihdam artmıştır. Hatta aksine ekonomi daha da kötüye gitmiş, işsizlik büyümüştür. Bu sonuç iktidar tarafından defalarca tecrübe edilmesine rağmen emekçiler yararına neredeyse hiçbir düzenlemeye ısrarla gidilmemektedir. Hatta aksine emekçilerin güvencesi olan İşsizlik Sigortası Fonu sermayeye aktarılmaktadır.

Bu kanun teklifinde de yine işçinin SGK giderlerinin İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanarak işverene ödenmesine olanak sağlanmaktadır. İşsizlik Sigortası Fonu’nun “sermayenin yedek akçesi” haline getirilmesi iktidarın korporatist mantığının net bir göstergesidir. İşsizlik Sigortası Fonu’nun her fırsatta patronlara aktarılmasını savunmak ve kabul etmek vicdani değildir. İşsizlik Sigortası Fonu’nun “İşçiden Alıp Patrona Verme

Fonu'na dönüştürülmesini, bu kanun teklifiyle de patronların sigorta prim giderlerinin karşılanması için kullanılmasını asla kabul etmiyoruz. Pandemi sürecinde yasama önceliği işsizlerin, emeğiyle geçinen yurttaşların, işletmesini kapatmak zorunda kalmış esnafın sorunlarının giderilmesinde olmalıydı. Ancak bu torba yasadan da işsizlerin, emeğiyle geçinen yurttaşların, işletmesini kapatmak zorunda kalmış esnafın, kadınların, gençlerin payına koca bir hiç düşmüştür. Dahası emeğiyle geçinen yurttaşların yararına kullanılması gereken İşsizlik Sigortası Fonu'nun yine amacının dışında kullanılması düzenlenmektedir.

MADDELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Madde 2- İşbu maddeye göre, Türkiye Bilimler Akademisi'nde (TÜBA) görevlendirilenlerin sosyal ve mali hakları, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nda ve Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı'nda görevlendirilenlerle eşitlenecektir. Böylece TÜBA'da görevlendirilenlerin ücretleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tâbi en yüksek devlet memuruna her ne ad altında olursa olsun fiilen yapılan malî ve sosyal hak niteliğindeki her türlü ödemeler dahil bulunacak, toplamının altı aylık net ortalamasını geçmemek üzere Cumhurbaşkanınca tespit edilecektir.

Yasama faaliyetinin, AKP'nin "torba yasacılık" ısrarıyla böylesi işlevsiz hale getirilmesi, yasal düzenlemelerin niteliksizliğini ve eksikliğini beraberinde getirmektedir. Plan Bütçe Komisyonu ne yazık ki tam da bu sebeple, AKP tarafından teklif edilen düzenlemelerin her birkaç ayda, bir şeyler eklenerek değiştirildiği maddeleri görüşmek zorunda kalmaktadır. Ne yazık ki, bu kez de "unutulmuş" çıkışıyla, torba yasaya eklenerek Plan ve Bütçe Komisyonu'na getirilen bir düzenleme ile karşı karşıyayız. Teklifin nedeni ise TÜBA Başkanı'nın ve TÜBA'da görev yapan diğer birkaç kişinin, Türkiye'nin başkanlık sistemine geçmesiyle birlikte yapılan mevzuat değişikliğinde, sehven yapılan düzenlemeden dolayı maaş alamamış olması şeklinde açıklanmaktadır.

Özerkliği ve bilimsel üretiminin bağımsızlığı tartışılır bir kurum olan TÜBA'ya ilişkin bu düzenleme, her nedense eğitimle ya da bilim ve teknolojiyle ilgili komisyonlarında görüşülmemiş, sadece birkaç kişiyi etkileyecek mali bir düzenleme için Plan ve Bütçe Komisyonu'nun gündemine getirilmiştir. Zaten TBMM'deki ilgili komisyonlarda görüşülmesi gereken, ilk elde TÜBA'nın işlevi, bilimsel üretime ne gibi katkıları olduğu ve gerçekteki bilimsel niteliğidir. Örneğin TÜBA'nın 10 kişilik konseyinde tek bir kadın akademisyen bulunmamaktadır. Akademiye erkek egemen zihniyetin bir dışa vurumu olan bu duruma

rağmen, güya bilimsel bir kurum iddiasını taşımaktadır. TÜBA bu haliyle, AKP iktidarının yönetiminde kadın temsilini “sembolik” olarak gören içler acısı tavrının bile “gerisinde kalmış” durumdadır.

TBMM’de tartışılması gereken en öncelikli konu Türkiye’de bilimsel bağımsızlık ve akademik özgürlükler olmalıdır. Türkiye’de binlerce bilim insanı ve akademisyen KHK’lerle görevlerinden atılmış ve mevcut iktidar tarafından “sivil ölüme” terk edilmişken, bilimsel ve akademik üretim, mevcut tek adam rejiminde adeta zapturapt altına alınmışken, TÜBA Başkanı’nın çalıştığı ikinci kurum olan TÜBA’dan maaş alamamasını görüşmek zuldür.

HDP olarak, bu madde teklifini kabul etmiyoruz. İlgili komisyonlarda, öncelikle, TÜBA’nın gerekliliğinin, işlevinin ve bilimsel niteliğinin tartışmaya açılması gerektiğini savunuyoruz.

Madde 3- Nisan ayında yani yaklaşık 3 ay önce yine Plan ve Bütçe Komisyonu’nda görüşülen İşsizlik Sigortası Kanunu, bu kez yeni bir “ayarlama” yapılarak yine Plan ve Bütçe Komisyonu’na getirilmektedir. Bu maddenin, AKP’nin “yasama beceriksizliği”nin örneklerinden olduğu ortadadır.

Daha önce, İşsizlik Sigortası Kanunu’na eklenen geçici 23. maddeye göre, Cumhurbaşkanı, Kısa Çalışma Ödeneği başvurularına ilişkin tarihi, bir bütün olarak 31/12/2020 tarihine kadar uzatmaya yetkili kılınmıştı. İşbu düzenlemeyle de Cumhurbaşkanı’nın, Kısa Çalışma Ödeneği’nde başvuru tarihini ve yararlanma süresini, sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak da belirlemeye yetkili kılınması amaçlanmıştır. Yani süre belirleme yetkisinin yanı sıra, Cumhurbaşkanı’na, Kısa Çalışma Ödeneği’nin sektörel ya da parça parça uygulanmasında da bir belirleme yetkisi verilmek istenmektedir.

Koronavirüsün, AKP’nin yanlış politikalarıyla “pandemi krizi”ne dönmesiyle birlikte, işçiler, emekçiler, memleketin çoğunluğunu oluşturan yoksul yurttaşlarımız, ekonomik güvenceden yoksun bir şekilde, aç ve açıkta bırakılmıştır. Esnaf, KOBİ’ler ve her sektörden yatırımcı firma için iş kayıpları, iflaslar ve beraberinde büyük bir borçluluk krizi ortaya çıkmıştır. Hal böyleyken, AKP’nin aldığı palyatif tedbirler neticesinde, halka ve tüm sektörlerle dönük normalleşme baskılarının gerçek karşılığının “normalleşememe” olduğu da ortadadır. Zira pandemi başladığında, sosyal devlet olmanın gereğini yerine getiren ülkeler, vatandaşlarının ekonomik kaybını önleyecek ve geçimini sağlayacak politikaları eksiksiz biçimde hayata geçirirken, AKP vatandaşlarımıza 1.170 TL ücretsiz izin ödeneği ve 1.752 TL

Kısa Çalışma Ödeneği'ni reva görmüş, zaten açlık sınırının altında bir ücretle yaşamak zorunda bıraktığı milyonları, pandemi süresince daha da zor koşullara mecbur etmiştir.

Öte yandan bu teklifin görüşülmesi sırasında, pandemide normalleşmenin sektörel veya bölgesel etkilerine dönük bir çalışma yapılmadığı da ortaya çıkmıştır. Ortada, Kısa Çalışma Ödeneği başvuru ve faydalanma sürelerinin sektörel olarak ayrı ayrı ya da bir bütün olarak belirlenmesine duyulan ihtiyacı, sektörel ve bölgesel bazda ortaya koyacak, bu maddeyle sağlanacak yetki artırımını meşru kılacak bir çalışma dahi yoktur. Bu minvalde, komisyon görüşmelerinde Çalışma Bakan Yardımcısı'na yönelttiğimiz "Hangi sektörlerde normalleşme ne kadar oldu, hangilerinde normalleşme olmadı?" sorusu dahi "Elimizde bilgi yok" şeklinde yanıtlanmıştır. Oysa çeşitli sektörlerin, virüsten etkilenme düzeylerinin farklı olduğu bir gerçektir. Bu noktada sektörlerin temsilcilerinin fikirlerinin alınması, sektörel ve bölgesel etki analizlerinin yapılması gerekirdi. Sonuç olarak, temel mantığın "Biz yasayı çıkarıp Cumhurbaşkanı'na yetkiyi verelim. O da istediği gibi kullansın" olduğu ortaya çıkmaktadır.

Yapılması gereken öncelikle Kısa Çalışma Ödeneği'nin miktarı ve yararlanma koşullarının iyileştirilmesidir. Esas olarak bu durumu görüşmeden, etki analizi yapılmamış, kime nasıl uygulanacağı dahi bilinmeyen bir yetkinin daha Cumhurbaşkanı'na verilmesi kabul edilemez.

Madde 4- Bu torba yasa maddesinde ve iktidarın tahayyülünde 'ekonominin normalleşmeye başladığı' varsayılsa da gerçek hayatta bunun karşılığının olmadığını makro ekonomik rakamlar ortaya koymaktadır. İşsizliğin tarihin en yüksek seviyelerine olduğu, bütçe ve dış ticaret açığının öngörülenin çok üzerinde rakamlara ulaştığı, Merkez Bankası rezervlerinin eksilerde seyrettiği, üretim endekslerinin düştüğü, yüksek döviz kurundan kaynaklı üretim maliyetlerinin arttığı, işyerlerinin kapandığı, enflasyonun TÜİK marifetiyle düşürüldüğü bir ekonominin "normal" olduğunu saymak çok da mümkün değildir.

İşsizlik Fonu'nun kuruluş amacı, sigortalı olanların işsiz kalmaları halinde onlara maddi destek sağlamakken daha önce çok defalar amacı dışında kullanılmıştır. Fon daha önce ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımlar, doğum ve evlat edinme sonrası yarım çalışma ödeneği, stajyerlerin masrafları, işverenin sigorta primi, sınav parası, kamu kurumlarında çalıştırılan 'işsiz'in parası, krizde üretimi duran işyerinde işçinin maaşı gibi ödemelerde kullanılmıştır. Fon, işsizlerden daha çok siyasal iktidara ve sermayeye can simidi olmuştur. AKP İktidarı işverene Fon'dan kaynak aktarılmaya devam etmektedir. 2018'de

İşsizlik sigortasının toplam gideri 24 milyar TL olmuşken, gider kalemlerinin içinde işsizlik ödeneği miktarı yaklaşık 6 milyar TL iken işverenlere teşvik olarak ödenen miktar 10,7 milyar TL olmuştur. 2019 yılında ise 37 milyar TL olan toplam giderden, işsizlik sigortası için 10,4 milyar TL harcanırken, işveren teşvik payına bütün teşvikleri içerecek şekilde ayrılan miktar 26 milyar TL'ye yükselmiştir. Yani 2019'da İşsizlik Sigortası Fonu'nun toplam giderleri içinde işveren teşviklerinin payı yüzde 70 olarak gerçekleşmiştir.

Bu torba yasa düzenlemesiyle, 1 Temmuz'dan önce yapılan başvurularda kısa çalışma ödeneğinden yararlanan ya da ücretsiz izine çıkarılan işçi, işten çıkarılmazsa, işçi ve işverenden kesilen SGK primlerinin asgari ücretten yapılan kesinti kadarı, 31 Aralık'a kadar, 3 aylık dönem için işverene ödenecektir. Dolayısıyla, işçiden kesilen 412 TL (%14 SGK primi) ile işverenden kesilen 456,17 TL (% 15,5 SGK primi) olmak üzere, toplamda 868 TL, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanarak işverene ödenecektir. Ayrıca bu yetkiyle Cumhurbaşkanı İşsizlik Fonu'ndan, yaklaşık olarak, 12 Milyar TL ile 24 TL arası bir kaynağı kullanabilecektir.

Düzenlemede pandemi dönemine Kısa Çalışma Ödeneği'ne başvuranlara teşvik getirmekte fakat bu süreçte faaliyetini durdurmada çalışmaya devam edenlere herhangi bir teşvik getirmemektedir. Bu uygulama işçi aleyhine bir düzenleme olmasının yanı sıra firmalar arasında da adaletsizliğe sebep olmaktadır. Düzenlemeye gerekçe olarak sunulan ve sermaye teşviki aracılığıyla işsizliğin azalacağı öngörüsü muhtemelen gerçekleşmeyecektir. Zira daha önce defalarca sermayeye teşvik sunulmuş ve buna rağmen işsizlik rakamları hala rekor kırarak yükselmeye devam etmektedir. Ayrıca düzenlemede “Bu madde kapsamında Fon tarafından işverene sağlanan, sigortalı hissesine karşılık gelen destek tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemez” ifadesi de geçmektedir. İşverenin sigortalının primi kestikten sonra devlete yatırmak yerine kasasına koymasına borç olarak ortaya çıkan prim bedelinin ise İşsizlik Fonundan ödenmesine sebep olacaktır. Böylece Fon'dan sermayeye direkt kaynak aktarımı söz konusu olacaktır.

Bu nedenle;

1. İşsizlik sigortasının amacı dışında kullanılmasına derhal son verilmelidir.
2. Aktif işgücü programları Fondan değil Türkiye İş Kurumu bütçesinden karşılanmalıdır.
3. İşsizlik ödeneğinden faydalanma kriterleri yumuşatılmalı, ödeme süreleri ve miktarları artırılmalı, Fon'dan yararlanan kişi sayısının ilk etapta en az 4 kat artırılması hedeflenmelidir
4. İşsizlik Fonu gelirlerinden vergi alınması uygulamasına son verilmelidir.

5. Kurumun yanlış yatırım tercihleri nedeniyle uğradığı zarar hazine tarafından karşılanmalıdır.

6. Fon bütçesinden işverenlere yapılan teşvik ve desteklere son verilmelidir.

7. Fonun yönetimi işçilerin doğrudan seçtiği temsilcilere bırakılmalıdır.

Nihayetinde bu düzenlemelerle İşsizlik Fonu, yalnızca aktif işgücü, teşvik ve destek fonu haline getirilmektedir. 2018 yılının ilk 8 ayında İşsizlik Fonu giderlerinin yüzde 43'ünü işverenlere yapılan teşvik ve destekler, yüzde 28'ini aktif işgücü programları oluşturmuştur. İşsizlerin, ödenek olarak aldığı miktar ise sadece yüzde 27 seviyesinde kalmıştır. Aynı dönemde işsizlik ödeneğine hak kazandığını düşünen iki işçiden biri Türkiye İş Kurumu kapısından büyük bir hayal kırıklığı ile ayrılmıştır. Pandemi/kriz dönemlerinde işsizlik hızla artmaktadır. Fon, işsiz kalan işçilerin işsizlik günlerinde gelersiz kalmamaları için oluşturulmuştur. Bu sebeplerle yeni düzenlemenin Fonu asıl amacının dışında kullanmak için alan açması kabul edilebilir değildir.

Öte yandan bu maddenin nasıl bir düzenleme içerdiğinin daha iyi anlaşılabilmesi için çeşitli sendikaların çalışmalarından hareketle İşsizlik Sigortası Fonu'nun nasıl amacı dışında kullanıldığının yaşanan tarihsel süreç üzerinden anlatılması gerektiğini düşünüyoruz.

8 Eylül 1999 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanan İşsizlik Sigortası Kanunu, sigortalılara işsiz kalmaları halinde, Kanunda öngörülen ödeme ve hizmetlerin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla yola çıkmış, fondan yararlanma şartlarının zorluğu (Fondan yararlanmak için işçinin kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalması, sigortalı olması, işten ayrılmadan önceki son 120 gün içinde prim ödeyerek sürekli çalışmış ve son üç yıl içerisinde en az 600 gün süreyle işsizlik sigortası primi ödemiş olmasıdır), işsizlerin fona erişimini sınırlandırmış, fonda biriken tutar zamanla siyasal iktidarın ve işverenlerin iştahını kabartmıştır.

Zamanla fonun asıl amacı olan işsizlerin fondan yararlanma koşulları zorlaştırılmış ve bunun yanı sıra fondaki birikimin yüksek miktarlara erişmiş olması nedeniyle fon siyasal iktidarın sıkıştıkça başvurduğu kaynak haline gelmiştir. 2008 yılında başlayan küresel krizin Türkiye'yi de etkisi altına almaya başlamasıyla beraber fonun gider kalemleri artmış; fon işsizlik ödeneğinden çok Hazine'ye, işgücü programlarına ve işverenleri besleyen teşvik ve destek uygulamalara harcanmıştır. Bugüne kadar Fon'dan yapılan giderlerin sadece üçte biri işsizlik ödeneği adı altında işsizlere ödenirken, üçte ikilik kısmı ise vergi, teşvik, desteklerle Hazine'ye gelir olarak kullanılmıştır.

- Amaç Değiştirildi

Eylül 1999 tarihinde kabul edilen İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 46. Maddesinde "işsizlik sigortasına ilişkin kuralları ve uygulama esaslarını düzenlemek ve sigortalılara işsiz kalmaları halinde Kanunda öngörülen ödeme ve hizmetlerin yerine getirilmesini sağlamak" şeklinde belirlenmişti. 2008 yılında işsizlik sigortasının amacında yapılan düzenlemeyle "işsizlik sigortasına ilişkin kuralları ve uygulama esaslarını düzenlemek ve bu Kanunda öngörülen hizmetlerin verilmesini sağlamaktır" şeklinde bir değişikliğe gidilmiştir. Böylelikle "sigortalılara işsiz kalmaları halinde" ibaresi yasadan çıkartılıp, işsiz kalanlar kendileri için kurulan fonun amacının dışına çıkarılmıştır.

- Fonun Prim Gelirleri Türkiye İş Kurumu'na Aktarılmaya Başlandı, Kurum, Personel Maaşlarını Bile İşsizlik Fonundan Ödedi

İşsizlik Sigortası Fonu Kanunu'nun Eylül 1999 tarihinde yasalaşan ilk halinin 46. Maddesinde "Kurum işsizlik ödeneği alan sigortalı işsizlere mesleklerine uygun ve son yaptıkları işin ücret ve çalışma koşullarına yakın bir iş bulunması hususunda çalışmalar yapar. Kendilerine bu şekilde bir iş bulunamayanlara verilecek meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitiminin esas ve usulleri yönetmelikle belirlenir" der. 13/2/2011 tarihindeki yasal değişiklikle ise (6111/69 md.), Fon'un bir önceki yıl prim gelirlerinin % 30'unun işsizlikle ilgili danışmalık, araştırma, planlama, personel istihdamı gibi alanlarda kullanılmak üzere kamu kurumlarına aktarılmasının yolu açılmıştır. Prim gelirlerinden aktarılan oranı %50'ye kadar çıkarmaya Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır. 21 Nisan 2017 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile bu oran 2017 ve 2018 yılları için % 50'ye çıkarılmıştır.

Buna ilişkin olarak "Türkiye İş Kurumu Tarafından Sunulan Hizmetler İçin İşsizlik Sigortası Fonundan Kaynak Aktarımına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" yürürlüktedir. Ayrıca aktif işgücü hizmetleri kapsamında yer alan kurs ve programlar, İşbaşı Eğitimleri, Toplum Yararına Çalışma da İşsizlik Fonu'ndan karşılanmaktadır.

- Fonun Gelirleri Azaltıldı, Teşvik Konusu Haline Geldi

4447 sayılı Kanun gereğince Fon'un gelirleri; sigortalının prime esas aylık brüt kazancı üzerinden hesaplanan % 3 işveren, % 2 sigortalı kesintileri ve % 2 Devlet payı ile primlerin değerlendirilmesinden elde edilen kazanç ve iratlar, işverenlerden alınan ceza, gecikme zammı ve faizlerden oluşmaktadır. İşsizlik Sigortası prim oranları, 2002 ve 2003 yıllarında işveren payı % 2, sigortalı payı % 1 ve Devlet payı % 1 olarak uygulanmış olup, 2004 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nun 49/e maddesine göre 2004 yılında da aynı oranların uygulanmasına devam edilmiştir. Ancak İşsizlik Sigortası prim oranları, 4447 sayılı kanunun 49. maddesinin birinci fıkrası 21 Eylül 2004 tarih ve 25590 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair

Kanun'un 19. Maddesi ile 01.01.2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere "...506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77. ve 78. Maddesinde belirtilen prime esas aylık brüt kazançlardan; % 1 sigortalı, % 2 işveren, ve %1 Devlet payı olarak alınır" şeklinde değiştirilmiştir.

2015 yılında Ek Madde 4 ile çok tehlikeli sınıfta yer alıp ondan fazla çalışmanı bulunan ve üç yıl içinde ölümlü veya sürekli iş göremezlikle sonuçlanan iş kazası meydana gelmeyen işyerlerinde çalışanların işsizlik sigortası işveren payı teşvik olarak bir sonraki takvim yılından geçerli olmak üzere ve üç yıl süreyle % 1'e düşürülmüştür.

- Fonun Giderleri Çeşitlendi. Fon İşsize Değil, Siyasal İktidara ve Sermayeye Can Simidi Oldu

Soma'da hayatını kaybeden 301 can için ödemeler, doğum ve evlat edinme sonrası yarım çalışma ödeneği, stajyerlerin masrafları, ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımlar, işverenin sigorta primi, sınav paraları, kamu kurumlarında çalıştırılan "işsiz" parası, krizde üretimi duran işyerindeki işçinin maaşı gibi ödemeler İşsizlik Fonu'ndan ödenmiştir.

Yasanın ilk halinde Fon'un giderleri: a) Sigortalı işsizlere verilen ödenekler, b) Hastalık ve analık sigortası primleri, c) Meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi giderleri, d) İşsizlik sigortası hizmetlerinin yerine getirilebilmesi için Fon Yönetim Kurulunun onayı üzerine kurum tarafından yapılan giderler ile hizmet binası kiralanması, hizmet satın alınması, bilgisayar, bilgisayar yazılım ve donanımı alınması, Yönetim Kurulu Üyelerinin ücret ve yolluk ödemeleri ile sınırlandırılmıştır.

Bugün itibariye Fon'un giderleri:

- b) İşsizlik ödeneği,
- c) Genel sağlık sigortası prim ödemeleri,
- d) Sigortalı işsizler ile Kuruma kayıtlı diğer işsizlere;
 - a. iş bulma,
 - b. danışmanlık hizmetleri,
 - c. mesleki eğitim,
 - d. işgücü uyum ve toplum yararına çalışma hizmetleri
 - e. işgücü piyasası araştırma ve planlama çalışmalarına ait giderlerinden
- f. 4447 sayılı Kanunun 50. maddesinin 5. fıkrası kapsamında işsizlik ödeneği alanların; işe alındığı tarihten önceki aydan başlayarak işe alan

işyerine ait işçi ve işveren payı sigorta primleri ile genel sağlık sigortası primi giderleri,

- e) 4447 sayılı Kanunun;
 - a. Ek 1. maddesi gereğince Ücret Garanti Fonundan yapılan ödemeler
 - b. Ek 2. Maddesi gereğince kısa çalışma ödemelerinden,
 - c. Ek 3. 21/9/2006 tarihli ve 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu kapsamında yetkilendirilmiş sınav ve belgelendirme kuruluşlarının gerçekleştireceği sınavlarda başarılı olan kişilerin 31/12/2019 tarihine kadar belge masrafı ile sınav ücreti (...) (1) Fondan karşılanır.
 - d. Geçici 6. maddesi gereğince, Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelik vermek kaydıyla ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımlarda kullanılmak üzere aktarılan tutarlardan,
 - e. Geçici 7., 9., 10., 15. ve 17. maddeleri gereği ilave istihdam olarak işe alınanların işveren sigorta prim giderlerinden,
 - f. Geçici 12. Madde gereği, Manisa'nın Soma ilçesinde 301 maden işçisinin hayatını kaybettiği Eynaz Maden Ocağı işletmesinde çalışanlara ve hayatını kaybedenlerin hak sahiplerine yapılan ödemelerinden,
 - g. Manisa'nın Soma ilçesinde, 301 madencinin hayatını kaybettiği madeni de işleten Soma Kömür İşletmeleri A.Ş.'ye ait Atabacası ve Işıklar maden ocağı işletmelerinde kapsamdaki sigortalılara işveren tarafından ödenmeyen ücretlerinden,
 - a. Geçici 13. Maddesi gereğince, Karaman ili Ermenek ilçesinde yaşanan maden kazasında hayatını kaybeden 18 işçi ile ilgili olarak sigortalılara ve hak sahiplerine yapılan ödemelerden,
 - b. İşbaşı Eğitim ve zorunlu staj giderlerinden,
 - c. Ek 5. Maddesi gereğince yarım çalışma ödemelerinden
 - d. İşsizlik sigortası hizmetlerinin yerine getirilebilmesi için Yönetim Kurulunun onayı üzerine İŞKUR tarafından yapılan giderlerden oluşmaktadır (http://media.iskur.gov.tr/15588/03_mart.pdf)

- İşverenlere Teşvik Amaçlı Kullanılması Sağlandı

İşbaşı eğitimi adı altında işsizler, “bir işçi sizden bir işçi bizden” denilerek, işverenlere emeleri İşsizlik Fonu’ndan karşılanmak üzere haftalık 45 saatlik çalışma karşılığında alınmıştır. Bu kapsamda 16-18 yaş arası çocuklar da çalıştırılmış ve Kısa Çalışma Ödeneği

ile kriz durumlarında işverenlerin ödemesi gereken maaşlar, işçilerin İşsizlik Fonundaki haklarından ödenmiştir. Kurumlarda çalıştırılan stajyerlerin ücretlerini işverenler değil Fon ödemiştir. Ayrıca teşvik sistemi ile sermayenin ödemesi gereken milyarlarca liralık sigorta primleri de Fon'dan ödenmiştir.

Bu kapsamda;

26 Mayıs 2008 tarihinde yayınlanan 5763 sayılı kanunun 20. maddesi ile 4447 sayılı kanuna aşağıdaki Geçici 7. Madde eklenerek yeni istihdam edilen genç ve kadınların primleri belirli şartlar ve oranlarla Fon'un bütçesinden karşılanmıştır.

13 Şubat 2011 tarihli 6111 sayılı Kanunun 74. Maddesi ile ilave olarak işe alınanlar için 2015 yılının sonuna kadar hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarı işe alındıkları tarihten itibaren belirli süreler, oranlar ve kriterlerle Fon tarafından karşılanmış, kapsam genişletilmiştir.

4 Nisan 2015 tarihli 6645 sayılı Kanunun 28. Maddesi ile işbaşı eğitimine katılan gençlerin ilave olarak istihdam edilmeleri halinde 42 aya kadar primlerinin bir bölümü İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanır hale gelmiştir.

Bu prim teşviklerinin tutarı 2017 yılı sonu itibariyle 5 Milyar 214 milyon TL'ye ulaşmıştır. 2018 yılının ilk 8 ayında teşvik ve destek miktarı 5 milyar 942 milyona ulaşmıştır. Özetle toplam teşvik ve destek miktarı İşsizlik Fonun başlangıcından bugüne 11 milyar 156 milyon TL'ye ulaşmıştır.

İşbaşı eğitimi adı altında giderleri İşsizlik Fonundan karşılanmak üzere işverenlere çalıştırılmak üzere gönderilen İŞKUR işçileri olarak anılan işsizler için Fon'dan yapılan ödemelerin toplamı yaklaşık 5 milyar TL'yi bulmaktadır.

- Fon Gelirleri Vergi Kapsamına Alındı

4447 sayılı Kanun 53. Maddesi fonun damga vergisi hariç her türlü vergi, resim ve harçtan muaf olduğunu söyler. Bu durum son derece açık olmasına rağmen Gelir Vergisi Kanunundaki bir hükme dayandırılarak 23/07/2006 tarihinden itibaren fondan stopaj vergisi alındı. Bu kapsamda açılan davalar fon lehine haklı bulundu. Ancak 31/5/2012 tarihinde 6322 sayılı Kanun'un 27. maddesi ile yasaya ek bir hüküm ilave edildi ve vergi muafiyetinin 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini kapsamadığı konusu yasalaşmıştır.

Yasanın ilk halinde "Bu Fon bütçe kapsamı dışında olup, gelirlerinden hiç bir şekilde kesinti yapılamaz ve Genel Bütçeye gelir kaydedilemez." denilirken, 31/5/2012 tarihli ve 6322 sayılı Kanunun 27. Maddesiyle bu fıkrada yer alan "gelirlerinden" ibaresinden sonra

gelmek üzere “vergi kesintileri hariç” ibaresi eklenmiştir. Böylece “Bu Fon bütçe kapsamı dışında olup, gelirlerinden vergi kesintileri hariç hiç bir şekilde kesinti yapılamaz ve Genel Bütçeye gelir kaydedilemez” denilerek vergi kesintisine olanak sağlanmıştır. Fondan alınan stopaj vergilerinin miktarı 6 milyar 247 milyon liraya ulaşmış, stopaj iadesi 976 milyon lirada kalmıştır. Alınan net stopaj vergisi 5 milyar 766 milyon lira olmuştur. Aynı dönemde işsizlik ödeneği olarak işsizlere ödenen tutar 19 milyar 178 milyon liradır. Son 2,5 yılda yanlış yatırım kararlarıyla reel olarak % 20 eriyen fondan 2016-2017 yılı için alınan vergi 2 milyar lirayı geçmiştir.

- Fonun Kaynakları Hazineye Aktarıldı

5763 sayılı Kanun’un 19. Maddesi ile 4447 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 6. Madde eklenmiş, madde ile fonun nema gelirlerinin hazine hesabına aktarılmasına olanak sağlanmıştır. 2008 yılında, fonun mevcut nema gelirlerinden 1.3 milyar lira fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe hesaplarına aktarılmıştır. “2009-2012 yıllarında Fon tarafından tahsil edilecek nema gelirlerinin dörtte biri, ilgili yıl genel bütçelerinin (B) işaretli cetvelinde bütçe gelir tahmini olarak yer alır” ifadesi ile Fon’dan kaynak aktarımına devam kararı alınmıştır. 18 Ağustos 2009 tarihli 5921 sayılı Kanunun 2. Maddesi ile Fon’dan Hazine’ye kaynak aktarımı sürdürülmüştür.

Söz konusu madde: “4447 sayılı Kanunun Geçici 6. Maddesinin (a) bendine aşağıdaki cümleler eklenmiş, (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir. “2009 yılına münhasır olmak üzere, Fon’un nema gelirlerinden dörtte üçü, Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Kaydedilen bu tutarları, Yüksek Planlama Kurulu kararına istinaden Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlar öncelikli olmak üzere ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik altyapı yatırımlarında kullanmak üzere ilgili idare bütçelerine ödenek kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Bu ödenekler, 2009 yılı yatırım programı ile ilişkilendirilir.” “b) Fon tarafından tahsil edilecek nema gelirlerinin 2010 yılında dörtte üçü, 2011-2012 yıllarında dörtte biri ilgili yıl genel bütçelerinin (B) işaretli cetvelinde bütçe gelir tahmini olarak yer alır. İlgili yıl bütçeleri hazırlanırken Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelikli olmak üzere ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik altyapı yatırımlarının finansmanı için ilgili idare bütçelerine bu gelir tahmini karşılığı kadar ödenek öngörüldür. Bu gelirler, Fon tarafından tahsil edilen ayı izleyen ayın 15’ine kadar Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve yılı genel bütçesinin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir.” Buna göre İşsizlik Fonu’ndan Hazine’ye gelir olarak kaydedilen tutar 11 milyar 444 milyon lirayı bulmuştur.

- İşçi Sendikalarının Ağırlığı Azaltıldı İnisiyatif Cumhurbaşkanına Bırakıldı

İşsizlik Sigortası Kanunu'nda Fon, "Bakanın ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın önerisi üzerine müşterek kararname ile atanan birer temsilci ile en fazla işçi ve işvereni temsil eden işçi ve işveren konfederasyonları tarafından seçilen birer üyeden oluşan dört kişilik Fon Yönetim Kurulunun kararları çerçevesinde Kurum tarafından işletilir ve yönetilir" denilirken, 25 Haziran 2003 yılında çıkartılan 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 6. Maddesi ile Fon'un idaresi "Genel Müdürün başkanlığında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın önerisi üzerine müşterek kararlar atanan birer temsilci ile en çok üyeye sahip işçi konfederasyonu, işveren konfederasyonu ve Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunca belirlenen birer üyeden olmak üzere altı üyeden" oluşan Türkiye İş Kurumu Yönetim Kurulu'na bırakıldı. Kamuyu temsilen 3, işçileri temsilen 1, işverenleri temsilen 1, esnaf ve sanatkarları temsilen 1 kişi yönetimi oluşturur oldu. Zaten en çok üyeye sahip olan işçi konfederasyonu denilerek Fon'un gerçek sahibi olan işçilerin temsili sınırlandırılmıştı. Yeni durumda işçilerin temsili 1/6'ya geriledi.

Yönetim kurulunun teşkili, görev ve yetkileri, Anayasaya Uyum Kararnamesi olan 703 Nolu Kararname ile 2 Temmuz 2018 tarihinde Türkiye İş Kurumu Kanunu'ndan çıkartıldı. Artık yönetim kurulu Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile belirleniyor. Nitekim Türkiye İş Kurumu Teşkilat Kararnamesi (4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi) ile Yönetim Kurulu'nun bileşenleri değişmese de yasa kapsamında değil. İşçi temsilcisinin uyumsuzluk göstermesi kararname ile dışlanmasına neden olabilir. Çünkü yasal güvence yok.

- Fon Yanlış Yatırım Tercihleriyle Zarara Uğratıldı

Fon 2015 yılından Ağustos 2008'e Yurt İçi ÜFE karşısında reel olarak yüzde 21 değer kaybetmiştir, yanlış yatırım tercihlerinin faturası İşsizlik Fonu'na çıkmıştır.

İşte tüm bu süreç Fon'un nasıl da aşama aşama kuruluş amacından saptırıldığını net bir biçimde ortaya koymaktadır. Bu torba yasa maddesiyle de Fon'un amacı dışında kullanılması tam gaz devam ettirilmektedir.

Madde 5- Madde ile işten çıkarmanın kapsamı genişletilmektedir. İşten çıkarmak için, 25/II olarak bilinen ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırılık dışında, belirli süreli çalışma sona ermesi, işyerinin kapatılması, taşeron işçinin süresinin sona ermesi gibi sebeplerle işverene işten çıkarma hakkı tanındığı gibi işverene işçiyi, 3 aylık süreyi geçmemek kaydıyla, tamamen veya kısmen izne gönderme hakkı da verilmektedir.

Cumhurbaşkanı birinci ve ikinci fıkrasında yer alan üç aylık süreleri, her defasında en fazla üçer aylık sürelerle, 30/6/2021 tarihine uzatmaya yetkili kılınmıştır. Bu durum fiilen çalışmayan emekçiyi maddi olarak zora sokacağı gibi, işçi fiilen çalışmadığı ama kayıtlarda çalışıyor görüldüğü için, Kısa Çalışma Ödeneği'nin 1168 TL olan rakamına muhtaç olacak, yeni bir iş bulması durumunda ise yıllara sâri emeğinin karşılığı olan kıdem tazminatı hakkından da mahrum kalmış olacaktır.

Madde ile getirilen düzenlemeye göre, 17 Ağustos'ta sona erecek işten çıkarma yasağı, her defasında 3 aya kadar olmak üzere, 2021 haziran ayı sonuna kadar uzatılabilecektir. İşten çıkarma yasağı döneminde işveren sadece belirli süreli iş sözleşmesinin sona ermesi, iş yerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi hallerinde işçinin işine son verebilecektir. Ayrıca işveren yasak döneminde istediği işçiyi ücretsiz izne çıkartabilecektir.

Bu süreçte ücretsiz izne çıkartılan işçiye günlük sadece 39.24 TL nakdi ücret desteği verilecektir. Aylık nakdi ücret desteğinin brütü 1.177 TL neti ise 1.168 TL olacaktır. 'İşten çıkarma yasağı' bir yandan işçinin işsiz kalmasını önlüyor gibi görünse de bazı durumlarda ise işçilerin aleyhine işleyen bir süreç söz konusu olabilecektir. Normal şartlarda işçi, yazılı rızası olmadan ücretsiz izne çıkartılamazken zorla ücretsiz izne çıkartılan işçi ise bu durumu haklı fesih sebebi yaparak kıdem tazminatını almak için gerekçe yapabiliyordu. Ancak işten çıkarma yasağı döneminde ücretsiz izne çıkartılan işçi bu durumu haklı fesih sebebi sayarak işten ayrılmayacaktır. Ücretsiz izne çıkartılan işçi, normal ücreti her ne olursa olsun alabileceği yegane ücret, ayda sadece 1.168 TL olacaktır. 'Kötü niyetli işverenin' çalışmak istemediği işçiyi kendi isteğiyle ayrılmaya zorlamak için ücretsiz izne çıkarmasının önünde herhangi bir yasal bir engel de bulunmamaktadır. Bu dönemde ücretsiz izne çıkartılmayı haklı fesih sebebi yapamayan işçi, istifa ettiğinde kıdem tazminatını da alamayacaktır. Bunun yanı sıra ücretsiz izin döneminde olan işçi hiçbir işte de çalışamayacaktır ve yeni bir iş bulsa dahi kıdem tazminatını yakmamak veya işsizlik ödeneği hakkını kaybetmemek için işten ayrılmamak durumunda kalacaktır. İşçi ile işveren karşılıklı anlaşmış olsa bile ve işveren kıdem tazminatı ödese dahi bu kez de işçi olası bir işsizlik durumunda işsizlik ödeneği alamayacaktır. Yeni başladığı işte üç ay sonra işsiz kaldığında işsizlik maaşı alma hakkını kaybedecektir.

Madde işverene, geçici de olsa, sözleşmeyi askıya alma hakkı vermekte fakat işçinin işsiz kalması durumunda dahi sözleşme fesih hakkını elinden alarak bir nevi modern köleliği dayatmaktadır. Ayrıca bu adil olmayan düzenleme bununla da sınırlı kalmamakta

Cumhurbaşkanına 3'er aylık dönemlerle uzatma yetkisi de vermektedir. Düzenleme bu haliyle uygun değildir. Çünkü emekçilerin bazı haklarını gasp eden ve emekçileri köleliğe mahkum eden bir düzenlemedir.

Madde 6- Madde ile Soma Katliamı sonrasında, Türkiye Kömür İşletmecileri Kurumu'nun taraf olduğu rödovans sözleşmeleri kapsamında yer alan Işıklar, Atabacası ve Geventepe Ocakları'nda çalışan ancak işlerinden atılan işçilerin kıdem tazminatlarının Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu tarafından ödenmesi amaçlanmaktadır. Fakat yasa teklifi belli ocaklarda çalışan kesimleri kapsamakta, Soma'da bulunan Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında çalışanlarla sınırlı kalmakta tüm rödovanslı sahalarda çalışanları kapsamamaktadır. Yasa teklifinin bir diğer sıkıntılı yanı ise, süre yönünden sınır konulmuş olmasıdır. Bu nedenle, süre kısıtı kaldırılarak "yasanın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla" şeklinde bir değişikliğe ihtiyaç vardır. Yasa sadece Soma Eynaz Ocağı'nda 13 Mayıs 2014 tarihinde gerçekleşen kaza sonrasında işten çıkarılmış olanları kapsamaktadır. Aynı koşullarda çalışmış olmalarına rağmen maden kazası sonrasında çıkarılmış olanlara dair net ifadeler içermemesi uygulamada birçok karmaşaya sebebiyet verecektir.

Ayrıca Yasa Teklifi, sadece kıdem tazminatı ödemesi yapılmasına ilişkin olması dolayısıyla da eksik kalmaktadır. Yasanın böyle geçmesi durumunda maden emekçileri sadece kıdem tazminatı alabilecek; ihbar tazminatları, ödenmemiş ücretleri için faiz hesaplaması, sosyal hakları, sakat kalan ve malul olanların tazminatları, iş kazası tazminatları gibi haklardan mahrum olacaklardır. Son olarak ise madde işçilerin alacakları tazminatın faiz oranına ilişkin de bir belirsizlik söz konusudur.

Madde 7- Madde, engellilerin erişilebilirliğinin sağlanması amacıyla yerine getirilmesi gereken yükümlülükleri düzenleyen şartlar uyarınca eksikliği olduğu tespit edilenlere ve süre verilenlere, yükümlülükleri yerine getirmeleri için gereken ilave süreyi arttırmakta ve bu süreyi iki yıldan üç yıla çıkartmaktadır. Bu yükümlülüklerin yerine getirilmesi için kurumlara verilen ek süre, engellilerin kamusal alanda sıkıntısız bir şekilde var olmasını ertelemekle eş anlamlıdır. Engelliler Hakkında Kanun 2005 senesinde çıkarılmış, ancak geçtiğimiz 15 senede engellilerin erişilebilirliğinin sağlanabilmesi için hiçbir ilerleme kaydedilmemiştir. AKP'nin önerdiği bu madde, bir an önce hayata geçirilmesi gereken engellilerin ihtiyaçlarını öncelemektedir.

Engelli yurttaşlar yasa ve yönetmeliklerle belirlenmiş kamu ulaşımından ücretsiz yararlanma hakkına sahiptir. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın pandemi tedbirleri kapsamında engelli yolcuların yüksek hızlı tren ve anahat tren seferlerinde kullandıkları ücretsiz seyahat haklarına kısıtlama getirmesi, engellilere dönük ayrımcılıktır. Pandeminin yarattığı olumsuzluklardan dezavantajlı bireyler daha fazla etkilenirken, iktidar bu etkileri ortadan kaldırmaya yönelik tedbirler alması gerekirken ayrımcı uygulamalarla problemlerin derinleşmesine neden olmaktadır.

Madde 9- Teklif 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri ve kamuya ait işyerlerinde iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirme zorunluluğunun 31/12/2023 tarihine kadar ertelenmesini öneriyor. 2012 yılında yürürlüğe giren İş Sağlığı ve İş Güvenli Yasası'na göre iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi bulundurmamak bahsi geçen işyerleri için zorunlu kılınmış ancak yasa 3 defa ertelenmişti. 2017 yılında düzenlenen erteleme süresi 1 Temmuz 2020'de doldu. Koronavirüsü bahane göstererek uzman ve hekim açığı oluşacağını iddia eden AKP-MHP iktidarı uzman ve hekim bulundurma zorunluluğunu dördüncü kez ertelemektedir.

Yasanın yürürlüğe girmesinin 3 buçuk yıl daha ertelenmesine, nisan ayında yapılması planlanan iş sağlığı ve güvenliği sınavının 29 Ağustos 2020'ye ötelenmesi gerekçe gösterilmektedir. Yasanın çıkmasının üzerinden 8 yıl geçtikten sonra yeterli uzman ve hekim yetiştirilmediği iddiası ya gerçek dışıdır ya da plansız çalışmanın ürünüdür.

6 yıl tıp eğitimi alan hekimler güvenlik soruşturması sebebiyle kamu görevine alınmadıkları gibi mecburi hizmet yükümlüsü olanlar 450 gün süreyle özel kurumlarda dahi çalışmamaktalar. İşyeri hekimi bulundurma zorunluluğunu ertelemek yerine Anayasa'ya ve hukuka aykırı biçimde hayata geçirilen 450 gün bekleme zorunluluğu ortadan kaldırılarak gerekli sayıda işyeri hekimleri istihdam edilebilir.

Her gün yeni bir iş cinayeti/iş kazası yaşanırken sorumlulardan hesap sormamak, gerekli tedbirlerin alınmasını sağlayacak iş güvenliği uzmanı çalıştırma zorunluluğunu ertelemek işçi güvenliğini yok sayan, sermaye odaklı anlayışın yansımasıdır.

Komisyon görüşmelerinde hem sektör temsilcisinin hem muhalefet partilerinin getirdiği eleştiri ve öneriler yasa teklifini hazırlayan milletvekilleri ve komisyon başkanı tarafından haklı bulunarak, konu üzerinde daha detaylı çalışılmasına karar verilmesine rağmen muhalefetin maddeyi teklif metninden çıkarma önerisi reddedilmiştir.

Erol Katırcıoğlu

İstanbul

Garı Paylan

Diyarbakır

Necdet İpekyüz

Batman

MUHALEFET ŞERHİ

I. Teklifin Genel Üzerine Değerlendirmemiz:

2/3037 Esas Numaralı teklif, Komisyona 10 madde olarak sunulmuş, görüşmeler esnasında eklenen 1. madde ile beraber 11 madde halinde kabul edilmiştir.

Teklifin 1. Maddesi, “Dijital Mecralar Komisyonu”nun ihdasını, 2. maddesi ise Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile ilgili, 3-4-5 maddeler, Kovid-19 sürecinde derinden etkilenen istihdam piyasasına ilişkin düzenlemelerin uzatılmasına yönelik değişiklikleri içermektedir. Madde 6, Soma’daki maden faciasına dair hak kayıplarını gidermeyi amaçlarken, madde-7 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunu’na yönelik geçici madde düzenlemesini, madde- 8 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanununun 30 uncu maddesinin yedinci fıkrasına yapılan eklemeyi, madde -9 ise 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda daha önce belirlenmiş sürelerin salgının etkileri nedeniyle uzatılmasını içermektedir.

Farklı ihtisas sahalarına ilişkin düzenlemeleri içeren teklif, Plan ve Bütçe Komisyonu ile beraber, tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu’na gönderilmiş olsa da, ilgili komisyonun herhangi bir görüşü olmaksızın karara bağlanmıştır. Bunun yanında, teklifin 2., 8. ve 9. Maddeleri için de ilgili ihtisas komisyonunun görüşlerine yer verilmesi gerekirdi. Esasında tüm bu hususlar, bugün artık neredeyse ana yasama yöntemi haline gelen torba yasa anlayışının sürdürüldüğünü göstermektedir.

Bundan 3 ay evvel, istihdam piyasasına yönelik önlemler TBMM gündemine geldiğinde, ortaya konan çözümlerin yeterli olmayacağını, krizden çıkış kapsamında bütüncül bir plan ihtiyacı bulunduğunu dile getirmiştik. Aradan geçen dönemde ekonomi yönetimi tarafından bu kapsamda bir bakış ortaya konmadı. Bu durum, süreci yönetmekten çok, günü kurtarmaya yönelik anlayışın Türk Siyaseti’nin her alanına sirayet ettiğini göstermektedir. 2/3037 sayılı teklif, günü kurtarmaya yönelik bu anlayışın yeni bir örneği olarak Plan ve Bütçe Komisyonu’ndan geçerek Genel Kurul’a gönderilmektedir.

II. Maddeler Açısından Teklifin Değerlendirilmesi:

Madde 1:

Madde ile TBMM bünyesinde “Dijital Mecra Komisyonu” kurulmaktadır. Son dönemde ciddi tartışma konusu haline gelen sosyal medya düzenlemesine ilişkin görüşmelerin TBMM’de bir komisyon marifetiyle gerçekleştirilmesini doğru bulmaktayız. Yapılacak olan düzenleme bugün 60 milyona varan kullanıcı sayısı ile çok sayıda insanı doğrudan etkileyecektir. Bu noktadaki esas beklentimiz, son 2 yıldır neredeyse yerleşik hale gelen teknelci yasama faaliyetinin terk edilerek, komisyonun çalışmaları esnasında toplumun farklı kesimlerinin katılımının sağlanmasıdır.

Madde 2:

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu’nun bütçesine dair yapılan bu düzenlemeyi yetersiz buluyoruz. Hemen hemen gelişmiş birçok ülke bu kuruma benzer kurumlar bulunmaktadır ve bunlar buldukları ülkelerin en itibarlı kurumlarıdır. Ülkemizin gelişmesi ve kalkınması açısından en önemsedığımız alanların başında hiç şüphesiz akademi gelmektedir. Gerekliliği tartışma konusu çok fazla yere cömertliğin de ötesinde kaynak aktarımları yapılırken, bu güzide kuruma karşı olabildiğine cimri davranılması bir çelişki meydana getirmektedir. Öbür taraftan, TÜBA özelinde tüm kurumların son dönemde şeffaflığını kaybetmiş olması çok endişe vericidir. Kurumun iç işleyişine ve işlevselliğine/işlevselleştirilmesine dair ön bilgilendirmenin mevcut olmayışı, görüşmeler sırasında da kurum yetkilileri tarafından ihtiyaçların dile getirilmeyişi konuya hakim olunmasının önündeki ciddi engellerdir. Özetle, belirtilen nedenlerden ötürü değişikliğin yeterli olmadığı ve ilerleyen zamanda yine önümüze geleceğine dair bir kanaat gelişmiştir.

Madde 3:

1999 yılında kurulan ve 2000 yılında uygulamaya konulan İşsizlik Fonu’nun, Türk Ekonomisi için ne denli önemli bir fonksiyonu icra ettiği, içinden geçtiğimiz süreçte ortaya çıkmıştır. Fark edilmektedir ki, 18 yıllık yönetim sürecinde böylesi bir yenilik getirilmemiştir. Fakat sorun fonun kendisinden ziyade amaca matuf kullanıp kullanılmadığıdır. Toplamda 271 milyar lira bu fon çatısında toplanmıştır. Yalnızca yüzde 36’sından işsizlik ödeneği olarak yararlanılmıştır. Kovid salgını neticesinde doğan mağduriyetlerin, vatandaşların yaşadığı

sıkıntılarının ve finansal problemlerin giderilmesi için devletin bir takım düzenlemeler getirmesi kaçınılmaz ve hayatidir. Bu maddeye müstakil olarak karşı olmasak da göstermelik olduğu aşikardır. Özünde, Madde 2 gibi bir değişikliğe ihtiyaç yoktur.

Madde 4:

Yaklaşık iki yıl önce çalışan sayımız 28 milyon civarındaydı ve 29 milyonun üzerine çıkması beklenmekteydi. Fakat bugün görülmektedir ki bu sayı 25 milyon dolaylarındadır ve eğilim aşağı yöndedir. Beklentiler de 20 milyonun altına düşmesi yönündedir. Çalışan sayımızın 3,5 milyonu kamudadır ve 3 milyonun üstündeki kısmını KOBİ'ler oluşturmaktadır. 83 milyon vatandaşımız varken, 1 milyar 400 milyon nüfuslu Çin'in kişi başı geliri yaklaşık 1,5 katımızdır. Tüm bunlarla birlikte, olağanüstü bir dönemde olduğumuzdan olağanüstü tedbirlere başvurulması gerekmektedir. Örneğin KOBİ'lerin BAĞ-KUR primlerinin altı aylık süreyle devlet tarafından karşılanması bu kapsama dahil edilmelidir. Vatandaşlarımızın durumlarının iyileştirilmesine yönelik her çalışmayı destekleriz. Ancak yapılması gereken hazineye karşılaştığımız sorunlarla bir çözümün getirilmesidir. Daha da ilerisinde, ana problem istihdam problemidir ve bu çözülmediği takdirde sadece Kovid gibi ender yaşanan durumlarda değil çalışanlarımıza ilişkin büyük dertler sürekli karşımıza gelecektir.

Madde 5:

Bu maddeye bir itirazımız bulunmamaktadır. Madde 2 ve 3'te andığımız ilke ve politikaların zorunluluğu bu madde ile de görülmektedir. İşgücünün istihdama katılımı arttırmaya yönelik gayretler arttırılmalıdır. Buna zıt bir hal olan haksız işten çıkarmaların, hele de Kovid gibi bir süreçte her şart altında önüne geçilmelidir.

Madde 6:

Bu maddeye de bir itirazımız bulunmamakla birlikte daha genişletilmesi gerekmektedir. Maden sektörü en ağır çalışma koşullarına haiz sektördür ve her çalışana karşı olduğu gibi bu insanlara karşı da sağlıklarının ve haklarının korunması yükümlülüğü devletin en asli yükümlülüklerindedir. Hiçbir hak kaybının doğmaması için gerekli önlemler alınmalı, halihazırda doğmuş olanlar içinde telafi yoluna gidilmelidir.

Madde 7:

Engellilerin hayatını kolaylaştırmak için ulaşım başta olmak üzere özellikle tüm kamu hizmetlerinin ve toplumsal hayatının tüm safhalarının erişilebilir kılınması bir zorunluluktur. Buna ilişkin yapılan düzenlemeler yerindedir ve arttırılmalıdır da. Hal böyle iken, düzenlemeler doğrultusunda eksikliklerin giderilmesi için sorumlulara tanınan sürenin 2 yıldan 3 yıla çıkarılması anlamlı bir durum teşkil etmemektedir.

Madde 8:

Toplumda düzen içerisinde ve güvenli yaşamın baş faktörlerinden ve göstergelerinden biri trafiktir. Bu sahada esnetmelerin artırılmasından ve istisnaların çoğaltılmasından yarar görmek gibi bir beklenti olamaz. Buna aksi bir durum oluşturmayacak nitelikte olan bu maddeye ilişkin bir itirazımız, belirttiğimiz ikaz ve ihtarlarımızın çerçevesini sabit tutmak koşulu ile bulunmamaktadır.

Madde 9:

3 milyon 150 bin olan KOBİ sayımızın 2 milyon 950 binini mikro KOBİ'ler oluşturmaktadır. Bu işletmeler sahibiyle birlikte ortalama 1,96 çalışana sahiptir. Bu da demektir ki her bir mikro KOBİ 1 işçi dahi istihdam edememektedir. Buna rağmen, bir de her işletmeye iş güvenliği uzmanı alıştırma zorunluluğu getirmek makul olmamanın otesinde abesle iştigaldir. Olması gereken, her işletmeden bir kişiye ilgili kurum tarafından eğitim verilmesi ve eğitim süreci sonrasında yine kurumlar tarafından bu yönden denetimlerin yapılmasının sağlanmasıdır.

Sonuç olarak, 2/3037 sayılı teklif, krizin etkilerinin bu denli şiddetli olduğu bir dönemde, hkmetin hapsoldğu gündelik politik aklın sürdüğünün göstergesidir. İ piyasayı canlandırmayı odağına koyan ve ekonomideki tüm aktörleri içine alan bir ekonomi programı ihtiyaı ortadadır. Bunu geciktirmek krizin maliyetini arttırmaktan başka bir anlam ifade etmeyecektir.

İsmail Tatlıoğlu

Bursa

İZMİR MİLLETVEKİLİ YAŞAR KIRKPINAR
VE DÜZCE MİLLETVEKİLİ AYŞE KEŞİR İLE
2 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

İŞSİZLİK SİGORTASI KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

DİJİTAL MECRALAR KOMİSYONU KURULMASI
İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI
HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

Dijital Mecralar Komisyonu

MADDE 1- (1) Kanunlara, bireylerin kişilik haklarına, özel hayatın gizliliğine ve diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı yahut çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimlerine zarar verici şekilde internet kullanımının önlenmesi amacıyla alınan tedbirler ile yapılan iş ve işlemler hakkında inceleme, görüşme, raporlama, tavsiye ve görüş bildirme işlemlerini yürütmek ve bu maddede belirtilen diğer görevleri yerine getirmek üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi bünyesinde Dijital Mecralar Komisyonu kurulmuştur.

(2) Komisyonun üye sayısı on yedidir. Üye dağılımı siyasi parti gruplarının parti grupları toplam sayısı içindeki yüzde oranlarına göre belirlenir. Komisyon üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir.

(3) Komisyonun görevleri şunlardır:

a) Kendisine esas veya tali olarak havale edilen işleri görüşmek, Komisyon Başkanlığının talebi üzerine veya ihtisas komisyonlarınca talep edilmesi halinde; Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan kanun teklifleri ile olağanüstü hal sırasında çıkarılan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerini görev alanı yönünden inceleyerek görüş sunmak.

b) İnternet kullanımının kanunlara, bireylerin kişilik haklarına, özel hayatın gizliliğine ve diğer temel hak ve özgürlüklere aykırı yahut çocukların fiziksel ve psikolojik gelişimlerine zarar verici şekilde gerçekleşmesinin önlenmesi konularında görüş ve öneriler sunmak.

c) İnternet kullanımı yoluyla işlenen suçlarla etkin şekilde mücadele edilmesi konusunda görüş ve öneriler sunmak.

ç) (b) ve (c) bentlerinde belirtilen konularda uluslararası alanda kabul gören gelişmeleri

(İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

izlemek, bu konular hakkında gerektiğinde yurt dışında incelemelerde bulunmak ve bu gelişmeler konusunda görüş ve öneriler sunmak.

d) İnternetin hukuka uygun kullanımı konusunda kamuoyunu bilgilendirici etkinlik ve projeler yapmak.

(4) Komisyonun yetkileri şunlardır:

a) Görevleri ile ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşlarından, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun kapsamında faaliyet gösteren içerik sağlayıcılar, erişim sağlayıcılar, yer sağlayıcılar ile yerli veya yabancı diğer gerçek ve tüzel kişilerden bilgi ve belge istemek ve ilgililerden bilgi almak.

b) Görev alanıyla ilgili faaliyet gösteren kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının çalışmalarından yararlanmak.

c) Gerekli gördüğünde uygun bulacağı uzmanları fikirlerini almak üzere çağırmak.

(5) Komisyon Ankara dışında da çalışabilir. Komisyon çalışmaları ile ilgili olarak, yurt içi ve yurt dışı görevlendirmelere ait giderler, Komisyon kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının onayı ile 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır.

(6) Komisyonun çalışma usul ve esaslarına ilişkin olarak bu maddede hüküm bulunmayan hâllerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

MADDE 2- 17/7/1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ek 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca Türkiye Bilimler Akademisinde görevlendirilenler hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır.”

MADDE 1- 17/7/1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ek 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“2547 sayılı Kanunun 38 inci maddesi uyarınca Türkiye Bilimler Akademisinde görevlendirilenler hakkında da birinci fıkra hükmü uygulanır.”

(İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 2- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına “başvuru tarihini” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve/veya kısa çalışma ödeneğinin süresini sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3- 4447 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 26- Geçici 23 üncü madde kapsamında, 1/7/2020 tarihinden önce kısa çalışma başvurusunda bulunmuş olan özel sektör işyerlerinde kısa çalışma ödeneğinden yararlanan sigortalıların; işyerindeki kısa çalışmanın sona ermesi ve aynı işyerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönmeleri durumunda, 31/12/2020 tarihini geçmemek üzere kısa çalışmanın sona erdiği tarihi takip eden aydan itibaren üç ay süreyle, 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı tutarında, her ay bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene prim desteği sağlanır ve destek tutarı Fondan karşılanır.

Geçici 24 üncü madde kapsamında, 1/7/2020 tarihinden önce başvuruda bulunarak nakdi ücret desteğinden yararlandırılan sigortalının haftalık normal çalışma süresine dönmesi durumunda, işveren söz konusu sigortalı için birinci fıkra kapsamındaki destekten ilgili fıkrada belirtilen süreler ve şartlarla yararlandırılır.

Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında işverene her bir ay için sağlanacak destek süresi; kısa çalışma ödeneği alanlar için sigortalının geçici 23 üncü madde kapsamında kısa çalışma ödeneği aldığı aylık ortalama gün sayısını, geçici 24 üncü madde kapsamında sağlanan nakdi ücret desteğinden yararlandırılanlar için nakdi ücret desteği aldıkları aylık ortalama gün sayısını geçemez.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına “başvuru tarihini” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve/veya kısa çalışma ödeneğinin süresini sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 4- 4447 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 26- Geçici 23 üncü madde kapsamında, 1/7/2020 tarihinden önce kısa çalışma başvurusunda bulunmuş olan özel sektör işyerlerinde kısa çalışma ödeneğinden yararlanan sigortalıların; işyerindeki kısa çalışmanın sona ermesi ve aynı işyerinde haftalık normal çalışma sürelerine dönmeleri durumunda, 31/12/2020 tarihini geçmemek üzere kısa çalışmanın sona erdiği tarihi takip eden aydan itibaren üç ay süreyle, 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı tutarında, her ay bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene prim desteği sağlanır ve destek tutarı Fondan karşılanır.

Geçici 24 üncü madde kapsamında, 1/7/2020 tarihinden önce başvuruda bulunarak nakdi ücret desteğinden yararlandırılan sigortalının haftalık normal çalışma süresine dönmesi durumunda, işveren söz konusu sigortalı için birinci fıkra kapsamındaki destekten ilgili fıkrada belirtilen süreler ve şartlarla yararlandırılır.

Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında işverene her bir ay için sağlanacak destek süresi; kısa çalışma ödeneği alanlar için sigortalının geçici 23 üncü madde kapsamında kısa çalışma ödeneği aldığı aylık ortalama gün sayısını, geçici 24 üncü madde kapsamında sağlanan nakdi ücret desteğinden yararlandırılanlar için nakdi ücret desteği aldıkları aylık ortalama gün sayısını geçemez.

(İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin Teklifi)

Bu madde hükümleri; 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri ve sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar, 5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında ev hizmetlerinde çalışan sigortalılar ve yurtdışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Geçici 23 üncü madde kapsamında işyerinde uygulanan kısa çalışmadan yersiz yararlandığının tespiti veya kısa çalışma başvurusuna yönelik uygunluk tespitinin olumsuz sonuçlanması ya da geçici 24 üncü madde kapsamında nakdi ücret desteğinden yersiz yararlandığının tespiti halinde, işyeri bu madde kapsamında sağlanan destekten yararlanamaz veya yersiz yararlanmış sayılır. Bu madde kapsamında destekten yersiz yararlandığının tespiti halinde, yararlanılan destek tutarı işverenden 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

Bu maddeyle sağlanan teşvikten yararlanmakta olan işverenler, bu teşvikten yararlanılan ayda aynı sigortalı için diğer sigorta primi indirimi, teşvik ve desteklerinden yararlanamaz.

Bu madde kapsamında Fon tarafından işverene sağlanan, sigortalı hissesine karşılık gelen destek tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemez.

Fondan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Cumhurbaşkanı, birinci fıkrada yer alan üç aylık süreiy sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak altı aya kadar uzatmaya yetkilidir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bu madde hükümleri; 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri ve sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar, 5510 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi kapsamında ev hizmetlerinde çalışan sigortalılar ve yurtdışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Geçici 23 üncü madde kapsamında işyerinde uygulanan kısa çalışmadan yersiz yararlandığının tespiti veya kısa çalışma başvurusuna yönelik uygunluk tespitinin olumsuz sonuçlanması ya da geçici 24 üncü madde kapsamında nakdi ücret desteğinden yersiz yararlandığının tespiti halinde, işyeri bu madde kapsamında sağlanan destekten yararlanamaz veya yersiz yararlanmış sayılır. Bu madde kapsamında destekten yersiz yararlandığının tespiti halinde, yararlanılan destek tutarı işverenden 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

Bu maddeyle sağlanan teşvikten yararlanmakta olan işverenler, bu teşvikten yararlanılan ayda aynı sigortalı için diğer sigorta primi indirimi, teşvik ve desteklerinden yararlanamaz.

Bu madde kapsamında Fon tarafından işverene sağlanan, sigortalı hissesine karşılık gelen destek tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemez.

Fondan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Cumhurbaşkanı, birinci fıkrada yer alan üç aylık süreiy sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak altı aya kadar uzatmaya yetkilidir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.”

(İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keleş ile 2 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 4- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun geçici 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına “haller ve benzeri sebepler” ibaresinden sonra gelmek üzere “, belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, işyerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi halleri” ibaresi eklenmiş ve dördüncü fıkrasında yer alan “altı aya” ibaresi “her defasında en fazla üçer aylık sürelerle 30/6/2021 tarihine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 4857 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- Manisa İli Soma İlçesinde 13/5/2014 tarihinde meydana gelen maden ocağı kazası sonrasında, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun taraf olduğu 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında imzalanmış rüdevans sözleşmeleri kapsamında yer alan Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında çalışan ve kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde hizmet akdi sona erdirilen işçilerden kıdem tazminatlarını alamayanların kıdem tazminatları, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 2 ay içerisinde Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna müracaat etmeleri halinde müracaat tarihinden itibaren 6 ay içerisinde Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu tarafından ödenir. Yapılan ödeme nedeni ile Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun rüdevans sözleşmesinin tarafı olan ilgili şirkete ve/veya şirketlere rücu hakkı saklıdır.”

MADDE 6- 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “iki yılı” ibaresi “üç yılı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanunun 30 uncu maddesinin yedinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, ödemesiz geçiş tarihini izleyen on beş gün içinde geçiş ücretinin ödenmesi halinde idari para cezası tahsil edilmez.”

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 5- 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun geçici 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına “haller ve benzeri sebepler” ibaresinden sonra gelmek üzere “, belirli süreli iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, işyerinin herhangi bir sebeple kapanması ve faaliyetinin sona ermesi, ilgili mevzuatına göre yapılan her türlü hizmet alımları ile yapım işlerinde işin sona ermesi halleri” ibaresi eklenmiş ve dördüncü fıkrasında yer alan “altı aya” ibaresi “her defasında en fazla üçer aylık sürelerle 30/6/2021 tarihine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 4857 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 11- Manisa İli Soma İlçesinde 13/5/2014 tarihinde meydana gelen maden ocağı kazası sonrasında, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun taraf olduğu 3213 sayılı Kanun kapsamında imzalanmış rüdevans sözleşmeleri kapsamında yer alan Işıklar, Atabacası ve Geventepe ocaklarında çalışan ve kıdem tazminatına hak kazanacak şekilde hizmet akdi sona erdirilen işçilerden kıdem tazminatlarını alamayanların kıdem tazminatları, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 2 ay içerisinde Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumuna müracaat etmeleri halinde müracaat tarihinden itibaren 6 ay içerisinde Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu tarafından ödenir. Yapılan ödeme nedeni ile Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumunun rüdevans sözleşmesinin tarafı olan ilgili şirkete ve/veya şirketlere rücu hakkı saklıdır.”

MADDE 7- 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun geçici 3 üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “iki yılı” ibaresi “üç yılı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 25/6/2010 tarihli ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanunun 30 uncu maddesinin yedinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, ödemesiz geçiş tarihini izleyen on beş gün içinde geçiş ücretinin ödenmesi halinde idari para cezası tahsil edilmez.”

(İzmir Milletvekili Yaşar Kırkpınar ve Düzce Milletvekili Ayşe Keşir ile 2 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 8- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “1/7/2020” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- Bu Kanunun;

a) 3 üncü maddesi yayımı tarihini takip eden ayın başında,

b) 8 inci maddesi 1/7/2020 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

ç) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 10- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 9- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “1/7/2020” ibaresi “31/12/2023” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- Bu Kanunun;

a) 4 üncü maddesi yayımı tarihini takip eden ayın başında,

b) 9 uncu maddesi 1/7/2020 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

MADDE 11- Bu Kanunun;

a) 1 inci maddesini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,

b) Diğer hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

